ISSN 2229-547X VIDEHA

ʋɪd̪eːɦə 368 mə ə̃kə 15 əprəɪlə 2023 (ʋərʂə 16 mɑːʂ̪ə 184 ə̃kə 368)

[ʋɪd̪eːɦə (since 2000) ISSN 2229-547X VIDEHA (since 2004) www.videhĕa.co.in]

ʋɪd̪eːɦə məɪt̪ʰɪliː ʂ̪ɑːɦɪt̪jə ɑːn̪d̪oːlən̪ə: mɑːn̪uʂiːmɪɦə ʂ̪ə̃ʂ̪krɨt̪ɑːm

ʋɪd̪eːɦə- prət̪ʰəmə məɪt̪ʰɪliː pɑːkʂɪkə iː-pət̪rɪkɑː

ʂ̪əmpɑːd̪əkə: gəd͡ʒeːn̪d̪rə ʈʰɑːkurə.

Videhĕa eJournal (link www.videhĕa.co.in) is a multidisciplinary online journal dedicated to thťe promotion and preservation of thťe Maithťili language, literature and culture. It is a platform for schčolars, researchčers, writers and poets to publishš thťeir works and shšare thťeir knowledge about Maithťili language, literature, and culture. ThŤe journal is publishšed online to promote and preserve Maithťili language and culture. ThŤe journal publishšes articles, researchč papers, book reviews, and poetry in Maithťili and Englishš languages. It also features translations of literary works from othťer languages into Maithťili. It is a peer-reviewed journal, whŵichč means thťat articles and papers are reviewed by experts in thťe field before thťey are accepted for publication.

Font/ Keyboard Source: https://fonts.google.com/ , https://githťub.com/virtualvinodhď/akshšaramukhǩa-fonts , https://keyman.com/
Thŧese are print-on-demand books, send your queries to editorial.staff.videhĕa@gmail.com. Thŧe eBooks of some of thťese are available for sale on Google Play [(c) Preeti Thŧakur, sales.videhĕa@gmail.com], send your queries to sales.videhĕa@gmail.com. Thŧe contents and documents e-publishšed by Videhĕa ISSN 2229-547X VIDEHA (since 2004) are periodically being chčecked for accessibility issues. People withť disabilities shšould not hˇave difficulty accessing thťese contents/ documents.

Videhĕa e-Journal: Issue No. 368 at www.videhĕa.co.in
ʂəmɑːn̪ɑːn̪t̪ərə pərəmpərɑːkə ʋɪd̪jɑːpət̪ɪ- *t͡ʃɪt̪rə ʋɪd̪eːɦə ʂəmmɑːn̪əʂə̃ ʂəmmɑːn̪ɪt̪ə ʃriː pən̪əkəlɑːlə mən̪ɖələ d̪ʊɑːrɑː*

məɪt̪ʰɪliː bʰɑːʂɑː d͡ʒəgəd͡ʒd͡ʒən̪ən̪iː ʂiːt̪ɑːjɑːɦə̆ bʰɑːʂɑː ɑːʂiːt̪. ɦən̪umən̪t̪əhə̆ ukt̪əʋɑːn̪ə- mɑːn̪uʂiːmɪɦə ʂə̃ʂkrɨt̪ɑːm.

<u>əkkʰərə kʰəmbʰɑː (ɑːkʰərə kʰɑːmɦə)</u>

t̪ɪɦuən̪ə kʰeːt̪t̪əɦɪ kɑːɲɪ t̪əʂu kɪt̪t̪ɪʋəllɪ pəʂəreːɪ. əkkʰərə kʰəmbʰɑːrəmbʰə d͡ʒə_u məɲt͡ʃoː bən̪d̪ʰɪ n̪ə d̪eːɪ.. ***(kiːrt̪ɪlət̪ɑː prət̪ʰəməhə̆ pəlləʋəhə̆ pəhɪlə d̪oːhɑː.)***

mɑːn̪eː ɑːkʰərə ruːpiː kʰɑːmɦə n̪ɪrmɑːɳə kəə/oːɪpərə (*gəd̪jə-pəd̪jə ruːpiː*) mə̃t͡ʃə d͡ʒə̃ n̪əɪ bɑːn̪ɦələ d͡ʒɑːjə t̪ə̃ əɪ t̪rɪbʰuʋən̪əruːpiː kʂeːt̪rəmeː oːkərə kiːrt̪ɪruːpiː lət̪t̪iː keːn̪ɑː pəʂərət̪ə.

Do not judge eachč day by thťe hˇarvest you reap but by thťe seeds thťat you plant. -Robert Louis Stevenson

...

ƥ

oːm d̪jəu: ʃɑːn̪t̪ɪrən̪t̪ərɪkʂə gʊə̃gə ʃɑːn̪t̪ɪ:

ॐ द्यौ: शान्तिवन्तविक्ष ẇ शान्ति:

ən̪ukrəmə

əɪ ə̃kəmeː ət͡ʃʰɪ:-

1.1.gəd͡ʒeːn̪d̪rə ʈʰɑːkurə- n̪uːt̪ən̪ə ə̃kə ʂ̪əmpɑːd̪əkiːjə

1.2.ə̃kə 367 pərə ʈɪppəɳiː

kəlɑː ʋɪmərʃə ʋɪʃeːʂɑ̃ːkə

2.1.əʈərə-pəʈərə, n̪ɑːŋəʈə-ugʰɑːrə... ʃɪʋə-ʃəkt̪ɪkə puːd͡ʒɑː lɪŋə-joːn̪ɪkə ɾupəmeː

2.2.ʂ̪oːn̪iː n̪iːluː d͡ʒʰɑː- ɑːd̪ʰun̪ɪkət̪ɑːkə pərɪʋeːʃə meː ɑːd̪ʰun̪ɪkə t͡ʃɪt̪rəkəlɑː

2.3.s̪ə̃d͡ʒuː d̪ɑːs̪ə- kəlɑːkrɨt̪ɪ meː əʃliːlət̪ɑː

2.4.gəuriːn̪ɑːt̪ʰə- kumɑːrə pəʊən̪əkə prəs̪ɪd̪d̪ʰə kət̪ʰɑː 'pə_ɪʈʰə' kə s̪ə̃gə prəkɑːʃɪt̪ə s̪ə̃d͡ʒuː d̪ɑːs̪əkə kəlɑːkrɨt̪ɪkə s̪əmbən̪d̪ʰəmeː

2.5.məɪt̪ʰɪliːkə "us̪ən̪eː kəɦɑː t̪ʰɑː" mɑːn̪eː kumɑːrə pəʊən̪əkə d̪iːrgʰəkət̪ʰɑː "pə_ɪʈʰə" (t͡ʃɪt̪rɑ̃ːkən̪ə s̪ə̃d͡ʒuː d̪ɑːs̪ə)

2.6.mun̪n̪iː kɑːmət̪ə- s̪əməkɑːliːn̪ə t͡ʃɪt̪rəkɑːrə s̪ə̃d͡ʒuː d̪ɑːs̪ə

2.7.mukeːʃə d̪ət̪t̪ə- əpən̪ə ʃəɪliː ɑː t̪əkən̪iːkəkə bəlẽː ɑːd̪ʰun̪ɪkə kəlɑː meː ələgə pəɦət͡ʃɑːn̪ə bən̪ɑː rəɦəliːɦə s̪ə̃d͡ʒuː d̪ɑːs̪ə

2.8.goːʊɪn̪d̪ə t͡ʃən̪d̪rə d̪ɑːs̪ə- kɑːməs̪uːt̪rə keː bɪn̪ɑː koːn̪oː t͡ʃɪt̪rə ʃəɪliː n̪əɦɪ t͡ʃʰəɪkə- loːkəkəlɑː keː s̪ɑːkʂɑːt̪ə ʊɪʃʋəʊɪd̪jɑːləjə gumən̪ɑːmə n̪ɑːjəkə krɨʂɳə kumɑːrə kəʃjəpə (ɑː ʃəʃɪbɑːlɑː)*

2.9.rəʊiːn̪d̪rə kumɑːrə d̪ɑːs̪ə- pərɪʊɑːrəkə s̪əɦəjoːgə s̪əbəs̪ə̸d͡ʒəruːriː

2.10.s̪ə̃d͡ʒuː d̪ɑːs̪əkə kɪt͡ʃʰu biːt͡ʃʰələ kəlɑːkrɨt̪ɪ

2.11.gəd͡ʒeːn̪d̪rə ʈʰɑːkurə- krɨʂɳə kumɑːrə kəʃjəpə ɑː ʃəʃɪbɑːlɑː- eːkəʈɑː pərɪt͡ʃəjə

2.12.d͡ʒɪt̪eːn̪d̪rə d͡ʒʰɑː, d͡ʒən̪əkəpurə- mɪt̪ʰɪlɑː t͡ʃɪt̪rəkəlɑː- n̪eːpɑːlə prəs̪ə̃gə

2.13.gəd͡ʒeːn̪d̪rə ʈʰɑːkurə- ʃʊeːt̪ɑː d͡ʒʰɑː t͡ʃəud̪ʰəriː- eːkəʈɑː pərɪt͡ʃəjə

əɪ ə̃kəkə ən̪jɑːn̪jə rət͡ʃən̪ɑː

3.gəd̪jə kʰəɳɖə

3.1.ɖɔ. ud̪əjən̪ɑːt̪ʰə d͡ʒʰɑː 'əʃoːkə'-gɑːməkə n̪ɑːməkərəɳə: eːkə pərɪʃiːlən̪ə

3.2.s̪ə̃t̪oːʂə kumɑːrə rɑːjə 'bəʈoːɦiː'-mə̃gərəun̪ɑː (eːgɑːrəɦəmə kʰeːpə)

3.3.s̪ə̃t̪oːʂə kumɑːrə rɑːjə 'bəʈoːɦiː'-s̪əmiːkʂɑː-d͡ʒɪn̪əgiː bʰɑːrə bən̪ɪ geːlə

3.4.rəbiːn̪d̪rə n̪ɑːrɑːjəɳə mɪʃrə- mɑːt̪rɨbʱuːmɪ (upən̪jɑːs̪ə)- 25 mə kʰeːpə

3.5.kumɑːrə mən̪oːd͡ʒə kəʃjəpə-oː d̪əd̪ʱiːt͡ʃɪ

3.6.n̪ɪrməlɑː kərɳə- əgn̪ɪ ʃɪkʰɑː (kʰeːpə-17)

3.7.prəɳəʋə d͡ʒʱɑː- kərəmən̪eːɽʱə

3.8.ɑːt͡ʃɑːrjə rɑːmɑːn̪ən̪d̪ə məɳɖələ-mɪt̪ʰɪlɑː keː lɑːlə: upən̪jɑːs̪ə s̪əmrɑːʈə pʰəɳiːʃʋərən̪ɑːt̪ʰə reːɳu ɑː pɑːroː

3.9.ɖɑːæ. kɪʃən̪ə kɑːriːgərə-lõːgiː ɖəĩs̪ə(ɦɑːs̪jə kəʈɑːkʂə)

3.10.lɑːlə d̪eːʋə kɑːmət̪ə-mɪt̪ʰɪlɑːmeː mɑ̃ːgəɪn̪ə kʰəʋɑːʃə t͡ʃʱə_ɪ! (ɑːgɑ̃ː)/ ʋərɳɪt̪ə rəs̪ə/ t͡ʃɑːɦə poːkʰət̪ɑː'kə ərt̪ʰə d͡ʒɑːn̪ɪ geːləɦũ (ləgʱukət̪ʰɑː)/ ləgʱukət̪ʰɑː- pərət͡ʃɑːkə n̪ɪɦɪt̪ɑːrt̪ʰə/ t͡ʃələlɑː murɑːriː t͡ʃʱəkəbəjə (ləgʱu kət̪ʰɑː)/ ləgʱu kət̪ʰɑː- ɦələɦəurə/ məɪt̪ʰɪliː bɪɦəɪn̪ə kət̪ʰɑː- -s̪ɑːpərəpɪʈʈɑː/ bʱɑːgə d͡ʒɑːgələ- ʋɪɦəɪn̪ə kət̪ʰɑː/ s̪un̪əɪn̪ɑː beːʈiː - məɪt̪ʰɪliː s̪ɑːmɑːd͡ʒɪkə upən̪jɑːs̪ə/ lɪkʰə pəʈɑːpəɪʈə mɑːrəjə d̪əjəɦə (ləgʱukət̪ʰɑː)/ ləgʱukət̪ʰɑː- iː guɽə kʰeːn̪əɪ

kɑːn̪ə t͡ʃʱeːd̪əun̪eː/ əmboːɦɪ pɑːn̪ɪ uʈʰələ-ləgʰukət̪ʰɑː (məɪt̪ʰɪliː)/ ɾoːd͡ʒə s̪eːn̪ʈeːɖə lɪt͡ʃiː (ləgʰukət̪ʰɑː)/ ləgʰukət̪ʰɑː -ɾɑːn̪iː kẽː n̪ə̃jə t͡ʃʱəɪ ɾɑːd͡ʒɑː

4.pəd̪jə kʰəɳɖə

4.1.ɾɑːd͡ʒə kɪʃoːɾə mɪʃɾə-ə̃t̪əs̪-t̪əmə

4.2.n̪ɪɾməlɑː kəɾɳə- d͡ʒuːɽə ʃiːt̪ələ

4.3.kɪʃən̪ə kɑːɾiːgəɾə- ɑː ɾeː s̪uggɑː ɑː ɑː (bɑːlə kəʋɪt̪ɑː)

4.4.kəlpən̪ɑː d͡ʒʰɑː- ʋjəgɾət̪ɑː

4.5.ɖɑː s̪umə̃gəlɑː d͡ʒʰɑː- məɪt̪ʰɪlə

□

oːm d̪jəu: ʃɑːn̪t̪ɪrən̪t̪ərɪkʂə gʊə̃gə ʃɑːn̪t̪ɪhĭ prɨt̪ʰʊiː ʃɑːn̪t̪ɪrɑːpə: ʃɑːn̪t̪ɪroːʂəd̪ʰəjə: ʃɑːn̪t̪ɪ ʊən̪əs̪pət̪əjə: ʃɑːn̪t̪ɪrʊɪʃʊeː d̪eːʊɑː: ʃɑːn̪t̪ɪrbrəɦmə

ওঁ দ্যৌ: শান্তিরন্তরিক্ষ ẇ শান্তিঃ পৃথ্বী শান্তিরাপ: শান্তিরোষধয: শান্তি রনস্পতয: শান্তির্বিশ্বে দেরা: শান্তির্ব্রহ্ম

brəɦmənəs̪ə̃ prɑːrt̪ʰən̪ɑː d͡ʒeː d̪juloːkəmeː, ə̃t̪ərɪkʂəmeː, prɨt̪ʰʊiːpərə, d͡ʒələmeː, əuʂəd̪ʰəmeː, ʊən̪əs̪pət̪ɪmeː, ʊɪʃʊəmeː, s̪əbʰə d̪eːʊət̪ɑːgənəmeː ɑː brəɦməmeː ʃɑ̃ːt̪ɪ ɦuəjə.

oːm-brəɦmənə, d̪jəu-s̪uːrjə-t̪əreːgənə, ə̃t̪ərɪkʂə-prɨt̪ʰʊiː ɑː d̪juːloːkəkə biːt͡ʃə, ɑːpə:-d͡ʒələ, ʊɪʃʊeːd̪eːʊɑː- s̪əbʰə d̪eːʊət̪ɑː, brəɦmə- s̪ərd͡ʒəkə.

ব্রঁহ্মণসঁ প্রার্থনা জে দ্যুলোকমে, অঁতরিক্ষমে, পৃথ্বীপর, জলমে, ঔষধমে, রনস্পতিমে, রিশ্বমে, সভ দেরতাগণমে আ ব্রঁহ্মমে শাঁতি হ্মওয.
ওঁ-ব্রঁহ্মণ, দ্যৌ-সূর্য-তরেগণ, অঁতরিক্ষ- পৃথ্বী আ দ্যুলোকক বীঁচ, আপ:-জল, রিশ্বেদেরা- সভ দেরতা, ব্রঁহ্ম- সর্জক.

ꞵ

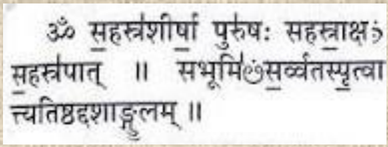
oːm, s̪ə↓ɦəs̪rə↑ʃiːrʂɑː↓ puru↑ʂəhə̆.
s̪ə↓ɦə↓s̪rɑː↓kʂəhə̆ s̪ə↓ɦəs̪rə↑pɑːt̪.

ওঁ, স↓হস্রা↑ শীর্ষা↓ পুরু↑ ষঃ. স↓হ↓স্রা↓ক্ষঃ স↓হস্রা↑ পাত্.

s̪ə bʰuːmĩ↑ gʊə̃gə ʊɪ↓ʃʊət̪oː↑ ʊrɨ↓t̪ʊɑː. ət̪jə↑t̪ɪʂʈʰəd̪ d̪əʃɑːŋgu↓ləm..

স ভূমিং↑ ẇ রি↓ শ্বৈতো↑ বৃ↓ত্বা. অত্য↑ তিষ্ঠদ্ দশাঙ্গু↓ লম্..

ɦəd͡ʒɑːrə mɑːt̪ʰə, ɦəd͡ʒɑːrə ɑ̃ːkʰɪ, ɦəd͡ʒɑːrə pəeːrə s̪ə̃gə ʊɪʃʊəkẽː ɑːt͡ʃt͡ʃʰɑːd̪ɪt̪ə keːn̪eː ət͡ʃʰɪ, d̪əs̪ə ɑ̃ːgurəkə gən̪ət̪iːkə ʊəʃəmeː n̪əɪ ət͡ʃʰɪ oː.

ॐ सहस्त्रशीर्षा पुरुषः सहस्त्राक्षः
सहस्त्रपात् ॥ सभूमिं सर्व्वतस्पृत्वा
त्त्यतिष्ठद्दशाङ्गुलम् ॥

pə↓d̪bʰjɑːg̃↑ ʃuː↓d̪roː ə↑d͡ʒɑːjət̪ə..

প↓দ্স্যাগ্ঁ↑ শূ↓দ্রো অ↑জাযত..

pəeːrəs̪ə̃ ʃuːd̪rəkə ut̪pət̪t̪ɪ bʰeːlə..

pə↓d̪bʰjɑ̃ː bʰuːmɪ↓rd̪ɪʃəhə̆↓ ʃroːt̪rɑː↑↑t̪.

প↓দ্স্যাঁ ভূমি↓র্দিশঃ↓ শ্রোত্রা↑↑ত্.

mud̪ɑː pəeːreːs̪ə̃ bʰuːmɪjoːkə ut̪pət̪t̪ɪ.

❀ (WhŴite Florette- innocence and purity)

☸ (WhŴeel of DhĎarma)

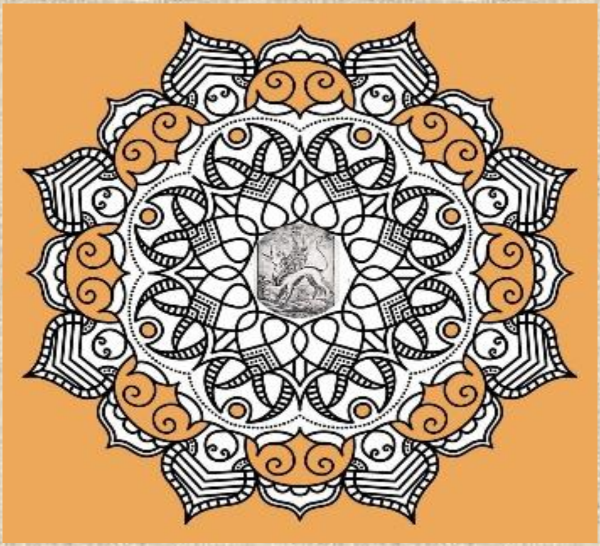
卐(Swastik)

꣼ (s̪ɪd̪d̪ʰɪrəs̪t̪u, s̪ɪd̪d̪ʰəmə □□□□□□□□□□□□, □□□□□□□ Devanagari Anji)

Ẇ (Gwang gʊə̃gə- two small circles connected by u and a dot placed over it, used in reference of Vedic texts)

𑓆 (Tirhřuta Anji, Ankushš of Ganeshšji, placed at thťe beginning of somethťing)

𑓆

1.1.gəd͡ʒeːn̪d̪rə ʈʰɑːkurə- n̪uːt̪ən̪ə ə̃kə s̪əmpɑːd̪əkiːjə

1.2.ə̃kə 367 pərə ʈɪppəɳiː

1.1.gəd͡ʒeːn̪d̪rə ʈʰɑːkurə- n̪uːt̪ən̪ə ə̃kə s̪əmpɑːd̪əkiːjə

1

d̪ɪlliː s̪ɑːɦɪt̪jə əkɑːd̪əmiːkə prəkʰjɑːt̪ə məɪt̪ʰɪliː ʋɪbʰɑːgə pərɑːmərʃəd̪ɑːt̪riː s̪əmɪt̪ɪ (2023-2028)
10 meː 6 brɑːɦmənə + 1 n̪əʋə-brɑːɦmənəʋɑːd̪iː ɑː s̪əmɑːn̪ɑːn̪t̪ərə d̪ʰɑːrɑːkə eːkkoːʈɑː gəeːrə-s̪əʋərnə leːkʰəkə n̪əɦɪ t͡ʃʰət̪ʰɪ, d͡ʒeː gət̪ə 15 bərkʰə s̪əə/s̪iːmɪt̪ə ɑːrt̪ʰɪkə s̪ə̃s̪ɑːd̪ʰən̪əkə ət͡ʃʰəɪt̪ə məɪt̪ʰɪliː leːlə d͡ʒɑːn̪ə-prɑːnə əroːpən̪eː t͡ʃʰət̪ʰɪ. n̪ət͡ʃɪkeːt̪ɑː d͡ʒiːkə iː pərɑːmərʃəd̪ɑːt̪riː s̪əmɪt̪ɪ eːlɪʈə ət͡ʃʰɪ, ɑː iː əgəɽɑː-pɪt͡ʃʰəɽɑː ɖun̪uːkə eːlɪʈə leːlə kɑːd͡ʒə kərət̪ə, s̪ɑːɦɪt̪jəmeː d͡ʒeː eːlɪʈə t͡ʃʰət̪ʰɪ s̪eː kət̪ɪɑːjəleː rəɦət̪ɑː, rɑːd͡ʒəd̪eːʋə mənɖələ d͡ʒiːkə rət͡ʃən̪ɑː d͡ʒuːriː bɑːɽən̪eː t͡ʃʰət̪ʰɪ s̪eː bɑːɽəleː rəɦət̪ə. s̪əmɑːn̪ɑːn̪t̪ərə d̪ʰɑːrɑːkə s̪ɑːɦɪt̪t̪əkɑːrə loːkən̪ɪ leːlə iː kʰət̪ərɑːkə əlɑːrmə ət͡ʃʰɪ ɑː s̪eː ɦun̪əkɑː ɖun̪n̪ɑː kɑːd͡ʒə kərəjə pəɽət̪ən̪ɪ.
lɪʂʈəɦə̆
uʂɑːkɪrənə kʰɑːn̪ə, s̪ubʰɑːʂət͡ʃən̪d̪rə jɑːd̪əʋə, prəmoːd̪ə kumɑːrə d͡ʒʰɑː, d̪eːʋəʃə̃kərə n̪əʋiːn̪ə, t̪ɑːrɑːn̪ən̪d̪ə ʋɪjoːgiː, ʋɪd̪jɑːn̪ən̪d̪ə d͡ʒʰɑː, rəmənə kumɑːrə s̪ĩɦə, əd͡ʒəjə d͡ʒʰɑː, ʋiːnɑː ʈʰɑːkurə, n̪ət͡ʃɪkeːt̪ɑː.

2

kəlɑː ɑːs̪ʋɑːd̪ən̪ə ɑː kəlɑː s̪əmiːkʂɑː- s̪əɪd̪d̪ʰɑ̃ːt̪ɪkə

pəkʂə

1

d̪ɪlliː ʂ̪ɑːɦɪʈ̪jə əkɑːd̪əmiːkə prəkʰjɑːʈ̪ə məɪʈ̪ʰɪliː ʋɪbʰɑːgə pərɑːmərʃəd̪ɑːʈ̪riː ʂ̪əmɪʈ̪ɪ (2023-2028)

10 meː 6 brɑːɦməɳə + 1 n̪əʋə-brɑːɦməɳəʋɑːd̪iː ɑː ʂ̪əmɑːn̪ɑːn̪ʈ̪ərə d̪ʰɑːrɑːkə eːkkoːʈ̪ɑː gəeːrə-ʂ̪əʋərɳə leːkʰəkə n̪əɪ t͡ʃʱəʈ̪ʰɪ, d͡ʒeː gəʈ̪ə 15 bərkʰə ʂ̪əə̸ ʂ̪iːmɪʈ̪ə ɑːrʈ̪ʰɪkə ʂ̪ə̃ʂ̪ɑːd̪ʰən̪əkə ət͡ʃʱəɪʈ̪ə məɪʈ̪ʰɪliː leːlə d͡ʒɑːn̪ə-prɑːɳə əroːpən̪eː t͡ʃʱəʈ̪ʰɪ. n̪ət͡ʃɪkeːʈ̪ɑː d͡ʒiːkə iː pərɑːmərʃəd̪ɑːʈ̪riː ʂ̪əmɪʈ̪ɪ eːlɪʈ̪ə ət͡ʃʱɪ, ɑː iː əgəɽɑː-pɪt͡ʃʱəɽɑː d̪un̪uːkə eːlɪʈ̪ə leːlə kɑːd͡ʒə kərəʈ̪ə, ʂ̪ɑːɦɪʈ̪jəmeː d͡ʒeː eːlɪʈ̪ə t͡ʃʱəʈ̪ʰɪ ʂ̪eː kəʈ̪ɪɑːjəleː rəɦəʈ̪ɑː, rɑːd͡ʒəd̪eːʋə mənɖələ d͡ʒiːkə rət͡ʃən̪ɑː d͡ʒuːriː bɑːɽən̪eː t͡ʃʱəʈ̪ʰɪ ʂ̪eː bɑːɽəleː rəɦəʈ̪ə. ʂ̪əmɑːn̪ɑːn̪ʈ̪ərə d̪ʰɑːrɑːkə ʂ̪ɑːɦɪʈ̪jəkɑːrə loːkən̪ɪ leːlə iː kʰəʈ̪ərɑːkə əlɑːrmə ət͡ʃʱɪ ɑː ʂ̪eː ɦun̪əkɑː d̪un̪n̪ɑː gəʈ̪ɪʂ̪ə̃ kɑːd͡ʒə kərəjə pəɽəʈ̪ən̪ɪ.

lɪʂ̪ʈ̪əhə̆

uʂɑːkɪrəɳə kʰɑːn̪ə, ʂ̪ubʰɑːʂət͡ʃən̪d̪rə jɑːd̪əʋə, prəmoːd̪ə kumɑːrə d͡ʒʰɑː, d̪eːʋəʃə̃kərə n̪əʋiːn̪ə, ʈ̪ɑːrɑːn̪ən̪d̪ə ʋɪjoːgiː, ʋɪd̪jɑːn̪ən̪d̪ə d͡ʒʰɑː, rəməɳə kumɑːrə ʂ̪ĩɦə, əd͡ʒəjə d͡ʒʰɑː, ʋiːɳɑː ʈʰɑːkurə, n̪ət͡ʃɪkeːʈ̪ɑː.

2

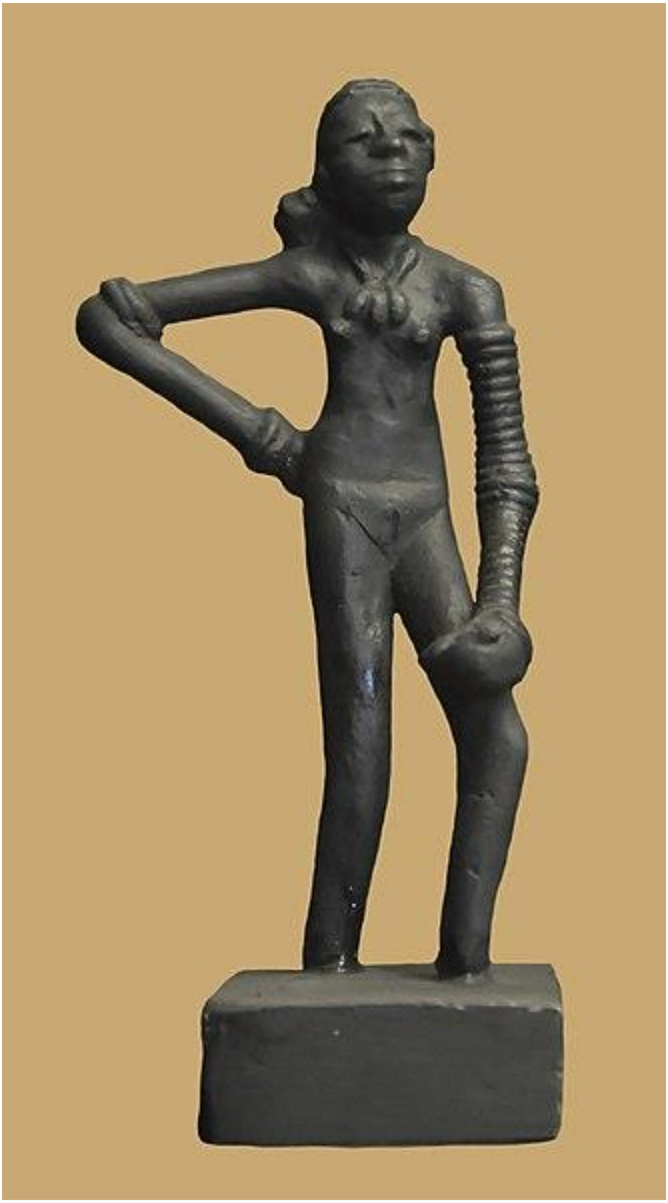
kəlɑː ɑːʂ̪ʋɑːd̪ən̪ə ɑː kəlɑː ʂ̪əmiːkʂɑː- ʂ̪əɪd̪d̪ʰɑ̃ːʈ̪ɪkə pəkʂə

1

n̪ərt̪əkiː (!) bɑː məɦɪlɑːkə muːrt̪ɪ (2500 biː.s̪iː.iː.)

bʱɑːrət̪əmeː prɑːt͡ʃiːn̪ət̪əmə kəlɑːkrɨt̪ɪ s̪ɪn̪d̪ʱu gʱɑːʈiː s̪əbʱjət̪ɑːs̪ə̃ prɑːpt̪ə s̪ɑːməgriː s̪əbʱə ət͡ʃʱɪ.

n̪ərt̪əkiː (!) bɑː məɦɪlɑːkə muːrt̪ɪ d͡ʒeː d̪ʱɑːt̪u (kɑ̃ːs̪jə) kə ət͡ʃʱɪ s̪eː moːɦən̪əd͡ʒoːd̪ɑːɽoːs̪ə̃ bʱeːʈələ. kəlɑːkɑːrəkə n̪ɑːmə əd͡ʒɲɑːt̪ə ət͡ʃʱɪ mud̪ɑː ut̪krɨʂʈət̪ɑːmeː iː moːɦən̪əd͡ʒoːd̪ɑːɽoːkə kəlɑːkə pərɪɳɪt̪ɪ ət͡ʃʱɪ. moːʈɑːmoːʈiː t͡ʃɑːrɪ ĩt͡ʃiː ũːt͡ʃə, d̪uː ĩt͡ʃiː t͡ʃɑːkərə ɑː eːkə ĩt͡ʃiː moːʈə iː kəlɑːkrɨt̪ɪ ɑːɪ-kɑːlɦɪ rɑːʂʈriːjə s̪ə̃grəɦɑːləjə d̪ɪlliːkə s̪ɪn̪d̪ʱu gʱɑːʈiː s̪əbʱjət̪ɑː gəɪləriːmeː rɑːkʱələ ət͡ʃʱɪ.

(s̪ɑːbʰɑːrə d͡ʒoː rəʊɪ, ʊɪkiː CC-BY-SA-3.0)

kəlɑː ɑːs̪ʋɑːd̪ən̪əkə leːlə ɑːbə d̪eːkʰiː d͡ʒeː əɪmeː kiː ət͡ʃʱɪ d͡ʒeː eːkərɑː ut̪krɨʂʈə bən̪əbəɪʈə ət͡ʃʱɪ.

1.iː eːkəʈɑː pɑːt̪ərə d̪ubbərə məɦɪlɑːkə ən̪ukrɨt̪ɪ ət͡ʃʱɪ.

2.məɦɪlɑː ʈʰɑːɽʰə ət͡ʃʱɪ, ʋɑːmə ɦɑːt̪ʰə ʋɑːmə d͡ʒɑ̃ːgʰə ɑː d̪əɦɪn̪ə ɦɑːt̪ʰə ɖɑ̃ːrəpərə pɑːt͡ʃʱuː d̪ɪʃə t͡ʃʱəɪ.

3.ɑ̃ːkʰɪ pəɪgʰə-pəɪgʰə t͡ʃʱəɪ.

4.keːʃə əũʈʰɪjɑː t͡ʃʱəɪ.

5.n̪ɑːkə t̪ʰoːpələ t͡ʃʱəɪ.

6.məɦɪlɑː n̪əgn̪ə ət͡ʃʱɪ mɑːt̪rə gərɑːmeː kɑ̃ʈʰəɦɑːrə ɑː ɦɑːt̪ʰəmeː t͡ʃuːɽiː d̪eːkʰɑː pəɽɪ rəɦələ t͡ʃʱəɪ. ʋɑːmə ɦɑːt̪ʰəmeː 24 ʈɑː t͡ʃuːɽiː mud̪ɑː d̪əɦɪn̪ə ɦɑːt̪ʰəmeː mɑːt̪rə 4 ʈɑː.

7.kəkəbɑː kəeːlə keːʃə pɑːt͡ʃʱɑ̃ːmeː d͡ʒuːɽiː bɑːn̪ɦələ t͡ʃʱəɪ.

8.mɑːt̪ʰə pɑːt͡ʃʱɑ̃ː d̪ɪʃə ut̪ɑːn̪ə t͡ʃʱəɪ.

9.ɦɑːt̪ʰə s̪ɑːpeːkʂə ruːpẽː n̪əmɦərə bud͡ʒʱɪ pəɽəɪ t͡ʃʱəɪ.

iː məɦɪlɑːkə ən̪ukrɨt̪ɪ ət͡ʃʱɪ, eːkərɑː n̪ərt̪əkiː kɪeː kəɦələ geːlə? kiː əɦɑ̃ːkẽː əɪmeː məɦɪlɑː n̪ərt̪əkiːkə koːn̪oː ʈɑː ləkʂəɳə d̪eːkʰɑː pəɽəɪeː? rɑːʂʈriːjə s̪ɑ̃grəɦɑːləjə ɑː ɪt̪ɪɦɑːs̪əkə poːt̪ʰiː pət̪ərɑː s̪əbʰəmeː iː n̪ərt̪əkiːkə ruːpəmeː ʋərɳɪt̪ə bʰeːʈət̪ə d͡ʒeː puruʂə

mɑːn̪əs̪ɪkət̪ɑːkə pərɪɳɑːmə ət͡ʃʰɪ d͡ʒə_ɪmeː məɦɪlɑː leːkʰɪkɑː roːmɪlɑː t̪ʰɑːpəɽə d͡ʒeː mɑːt̪rə ɪt̪ɪɦɑːs̪əkɑːrə t͡ʃʰət̪ʰɪ, s̪eːɦoː əpən̪ɑːkẽː oːd͡ʒʰərɑː leːn̪eː t͡ʃʰət̪ʰɪ. kəlɑː-ɪt̪ɪɦɑːs̪ə ɑː purɑːt̪ət̪ʋəkə əd̪ʰjəjən̪ə ət͡ʃʰəɪt̪ə əɪ t̪ərəɦəkə bʰrəmə ut̪pən̪n̪ə ɦoːɪt̪ə ət͡ʃʰɪ.

2

əd͡ʒən̪t̪ɑːkə pəkɪjɑː rə̃gəkə rɑːd͡ʒəkumɑːriː (200 biː.s̪iː.iː. s̪ə̃ 480 s̪iː.iː.)

əd͡ʒən̪t̪ɑːkə eːkəʈɑː gupʰɑːpərə bʰɪt̪t̪ɪt͡ʃɪt̪rə (s̪əbʰəs̪ə̃ purɑːn̪ə t͡ʃɪt̪rəkəlɑː) eːkəʈɑː pəkɪjɑː rə̃gəkə ət̪ɪs̪un̪d̪ərə rɑːd͡ʒəkumɑːriːkə t͡ʃɪt̪rəɳə, d͡ʒeː gəɦən̪ɑː pəɦɪrən̪eː ət͡ʃʰɪ ɑː keːʃəmeː s̪eːɦoː gəɦən̪ɑː t͡ʃʰəɪ.

3

kʰəd͡ʒurɑːɦoː (950 s̪iː.iː. s̪ə̃ 1050 s̪iː.iː.)

[kʰərd͡ʒurə (bɪt͡ʃt͡ʃʰuː- ʋrɨʃt͡ʃɪkəkə s̪ə̃s̪krɨt̪ə)- eːkəʈɑː əps̪ərɑː əpən̪ə d͡ʒɑ̃ːgʰə ugʰɑːrɪ kəə/ d̪eːkʰɑː rəɦələ ət͡ʃʰɪ d͡ʒə_ɪpərə ʋrɨʃt͡ʃɪkə t͡ʃɪt̪rɪt̪ə t͡ʃʰəɪ, t̪əɦiː s̪ə̃ kʰəd͡ʒurɑːɦoː n̪ɑːmə].

roːmɪlɑː t̪ʰɑːpəɽə eːt̪ukkɑː kəlɑːkrɨt̪ɪkẽː pəlɑːjən̪əkə kəlɑː kəɦəɪ t͡ʃʰət̪ʰɪ. t̪eːrəɦəmə ʃət̪ɑːbd̪iːkə d͡ʒəjəd̪eːʋəkə giːt̪ə goːʋɪn̪d̪ə s̪eːɦoː roːmɪlɑːkẽː n̪əʋə ləgəɪ t͡ʃʰən̪ɦɪ. kəlɑːkə ɪt̪ɪɦɑːs̪əkɑːrə ɑː purɑːt̪ət̪ʋəʋɪd̪ə roːmɪlɑːkə gəpəs̪ə̃ əs̪əɦəmət̪ə t͡ʃʰət̪ʰɪ. kəlɑː ɪt̪ɪɦɑːs̪əkɑːrə d̪eːʋɑ̃ːgən̪ɑː d̪eːs̪ɑːɪ

kəɦəɪ t͡ʃʱəʈʰɪ d͡ʒeː joːn̪ɪ ɑː lĩgə ɑːrjeːt̪ərə s̪əbʰjət̪ɑːmeː ʋɪd̪jəmɑːn̪ə t͡ʃʱələ, ʋɑːt̪əs̪jɑːjən̪əkə kɑːmə s̪uːt̪rə ɑː kɑːlɪd̪ɑːs̪əkə kumɑːrəs̪əmbʰəʋə kʰəd͡ʒurɑːɦoː ɑː giːt̪ə goːʋɪn̪d̪əs̪ə̃ bəɦut̪ə pəɦɪn̪əɦɪjeːs̪ə̃ ət͡ʃʱɪ. oː kəɦəɪ t͡ʃʱəʈʰɪ d͡ʒeː ʋrɨʃt͡ʃɪkəkə t̪ulən̪ɑː kɑːmə loːlupət̪ɑː ɾuːpiː bɪkʰəs̪ə̃ kəeːlə d͡ʒɑːɪt̪ə ət͡ʃʱɪ ɑː s̪əeːɦə s̪ə̃kəlpən̪ɑː əps̪ərɑːkə d͡ʒɑ̃ːgʰəpərə t͡ʃɪt̪ɾɪt̪ə ət͡ʃʱɪ.

- Gajendra ThȚakur, editor, Videhĕa (Be part of Videhĕa www.videhĕa.co.in -send your WhŴatsApp no to +919560960721 so thțat it can be ad.0ded to thțe Videhĕa WhŴatsApp Broadcast list.)

əpən̪ə
mə̃t̪əʋjə editorial.staff.videhĕa@gmail.com pərə pəʈʰɑːu.

1.2.ə̃kə 367 pərə ʈɪppəɳiː

ɑːʃiːʂə ən̪ət͡ʃɪn̪ɦɑːrə
s̪ə̃t̪oːʂə ɾɑːjə bəʈoːhiː d͡ʒiːkə ɖɑːjəriː n̪iːkə d͡ʒɑː rəɦələ ət͡ʃʱɪ. mud̪ɑː ɦun̪əkərə upən̪jɑːs̪ə mə̃gərəun̪ɑː kən̪eː

pɑːt͡ʃʰuː t͡ʃəlɪ rəɦələ ət͡ʃʰɪ. ɑːʃɑː ət͡ʃʰɪ d͡ʒeː oː əpən̪ə upən̪jɑːs̪əkẽː ʃiːgʰrə puːrɑː kərət̪ɑː.

əpən̪ə
mə̃t̪əʊjə editorial.staff.videhĕa@gmail.com **pərə pəʈʰɑːu.**

kəlɑː ʊɪmərʃə ʊɪʃeːʂɑ̃ːkə

2.1.əʈərə-pəʈərə, n̪ɑːŋəʈə-ugʰɑːrə... ʃɪʊə-ʃəkt̪ɪkə

puːd͡ʒɑː lɪŋə-joːn̪ɪkə ɾupəmeː

2.2.s̪oːn̪iː n̪iːluː d͡ʒʰɑː- ɑːd̪ʰun̪ɪkət̪ɑːkə pəɾɪʋeːʃə meː ɑːd̪ʰun̪ɪkə t͡ʃɪt̪ɾəkəlɑː

2.3.s̪ə̃d͡ʒuː d̪ɑːs̪ə- kəlɑːkɾɨt̪ɪ meː əʃliːlət̪ɑː

2.4.gəuriːn̪ɑːt̪ʰə- kumɑːɾə pəʋən̪əkə pɾəs̪ɪd̪d̪ʰə kət̪ʰɑː 'pə_ɪʈʰə' kə s̪ə̃gə pɾəkɑːʃɪt̪ə s̪ə̃d͡ʒuː d̪ɑːs̪əkə kəlɑːkɾɨt̪ɪkə s̪əmbən̪d̪ʰəmeː

2.5.məɪt̪ʰɪliːkə "us̪ən̪eː kəɦɑː t̪ʰɑː" mɑːn̪eː kumɑːɾə pəʋən̪əkə d̪iːɾgʰəkət̪ʰɑː "pə_ɪʈʰə" (t͡ʃɪt̪ɾɑ̃ːkən̪ə s̪ə̃d͡ʒuː d̪ɑːs̪ə)

2.6.mun̪n̪iː kɑːmət̪ə- s̪əməkɑːliːn̪ə t͡ʃɪt̪ɾəkɑːɾə s̪ə̃d͡ʒuː d̪ɑːs̪ə

2.7.mukeːʃə d̪ət̪t̪ə- əpən̪ə ʃəɪliː ɑː t̪əkən̪iːkəkə bəlẽː ɑːd̪ʰun̪ɪkə kəlɑː meː ələgə pəɦət͡ʃɑːn̪ə bən̪ɑː ɾəɦəliːɦə s̪ə̃d͡ʒuː d̪ɑːs̪ə

2.8.goːʋɪn̪d̪ə t͡ʃən̪d̪ɾə d̪ɑːs̪ə- kɑːməs̪uːt̪ɾə keː bɪn̪ɑː koːn̪oː t͡ʃɪt̪ɾə ʃəɪliː n̪əɦɪ t͡ʃʰəɪkə- loːkəkəlɑː keː s̪ɑːkʂɑːt̪ə ʋɪʃʋəʋɪd̪jɑːləjə gumən̪ɑːmə n̪ɑːjəkə kɾɨʂɳə kumɑːɾə kəʃjəpə (ɑː ʃəʃɪbɑːlɑː)*

2.9.rəʊiːn̪d̪rə kumɑːrə d̪ɑːs̪ə- pərɪʊɑːrəkə s̪əɦəjoːgə s̪əbəs̪əə/d͡ʒəruːriː

2.10.s̪ə̃d͡ʒuː d̪ɑːs̪əkə kɪt͡ʃʰu biːt͡ʃʰələ kəlɑːkrɨt̪ɪ

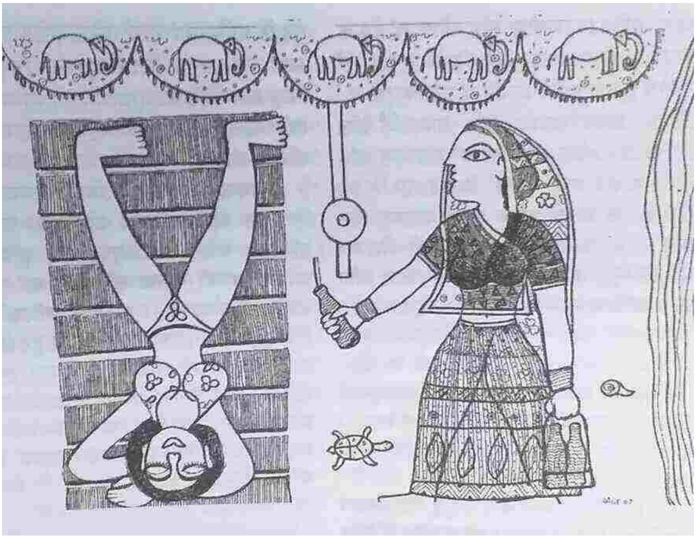
2.11.gəd͡ʒeːn̪d̪rə ʈʰɑːkurə- krɨʂɳə kumɑːrə kəʃjəpə ɑː ʃəʃɪbɑːlɑː- eːkəʈɑː pərɪt͡ʃəjə

2.12.d͡ʒɪt̪eːn̪d̪rə d͡ʒʰɑː, d͡ʒən̪əkəpurə- mɪt̪ʰɪlɑː t͡ʃɪt̪rəkəlɑː- n̪eːpɑːlə prəs̪ə̃gə

2.13.gəd͡ʒeːn̪d̪rə ʈʰɑːkurə- ʃʊeːt̪ɑː d͡ʒʰɑː t͡ʃəud̪ʰəriː- eːkəʈɑː pərɪt͡ʃəjə

2.1.əʈərə-pəʈərə, n̪ɑːŋəʈə-ugʰɑːrə... ʃɪʊə-ʃəkt̪ɪkə puːd͡ʒɑː lɪŋə-joːn̪ɪkə ɾupəmeː

əʈərə-pəʈərə, n̪ɑːŋəʈə-ugʰɑːrə... ʃɪʊə-ʃəkt̪ɪkə puːd͡ʒɑː lɪŋə-joːn̪ɪkə ɾupəmeː

pərəmeːʃʊərə kɑːpəɽɪ

iː əʈərə-pəʈərə, n̪ɑːŋəʈə-ugʰɑːrə, gə̃rɪ-muɖɪjɑː kəlɑːkrɨt̪ɪ n̪ə_ɪ, pərəmpərɑːgət̪ə mɪt̪ʰɪlɑː ɑːrʈəkə ut̪t̪ərəɑːd̪ʰun̪ɪkət̪ɑː oː ʋəɪʃʋɪkə krɨt̪ɪ ə_ɪ, d͡ʒeːkərɑː s̪əɦɑːd͡ʒə ɑː gərəɦɑːd͡ʒə kərəɪt̪ə s̪ɑ̃ːs̪krɨt̪ɪkə ɑːjɑːmə

d̪eːbə'meː pərəɦeːd͡ʒə kərəɦɪ pəɖət̪ə !
(t͡ʃɪt̪rə 'ə̃t̪ɪkɑː' s̪ə' s̪ɑːbʰɑːrə)

rɑːd͡ʒeːn̪d̪rə bɪmələ
pərəmpərɑːs̪ə̃ kʰeːləbɑːɖə!
pərəmeːʃʊərə kɑːpəɽɪ- rɑːd͡ʒeːn̪d̪rə bɪmələ - əd̪ʰərəmə !

rə̃d͡ʒuː mɪʃrə
mən̪əməud͡ʒiː bʰə geːlə t͡ʃʰəɪ s̪əbə.

pərəmeːʃʊərə kɑːpəɽɪ- rə̃d͡ʒuː mɪʃrə- beːpərd̪ə

roːʃən̪ə t͡ʃəud̪ʰəriː
gərɪ-murɪjɑː.

brɨs̪eːʃə t͡ʃə̃d̪rə lɑːlə

ɦəmərɑː ləgəɪt̪ə ət͡ʃʰɪ kəlɑːkɑːrə kɪt͡ʃʰu d̪eːkʰəbəeː t͡ʃɑːɦəɪt̪ə t͡ʃʰət̪ʰɪ . eːt̪əeː kəd̪ɑːt͡ʃɪt̪ s̪əmpən̪n̪ət̪ɑːkə d̪rɨʂʈɪmeː ɑːd̪ʰun̪ɪkət̪ɑː kiː t̪ʰiːkə ɑː koːn̪ɑː oːkərə s̪eːʊɑːmeː oːkəreː ɪt͡ʃt͡ʃʰɑː ən̪us̪ɑːrəkə mɑ̃ːgə s̪əmɑːd͡ʒəkẽː puːrəeːkə bɑːd̪ʰjət̪ɑː bən̪ɪ geːlə t͡ʃʰəɪkə s̪eː d̪eːkʰəbəkə prəjət̪n̪ə bʰeːlə ət͡ʃʰɪ . ɦə̃ kɪt͡ʃʰu ɑːoːrə s̪ʂpəʈət̪ɑː rəɦɪt̪əɪ t̪ə n̪iːkə t͡ʃʰələɪkə .

pərəmeːʃʊərə kɑːpəɽɪ- brɨs̪eːʃə t͡ʃən̪d̪rə lɑːlə- bələd̪ʰəus̪iːkeː kət̪eːkə leːbɑː ləgəeːbəɪ miːt̪ɑː !

brɨʂeːʃə t͡ʃə̃d̪rə lɑːlə

miːt̪ə, n̪əʋə-n̪əʋə koːɳə ɑːbəeː d̪ɪəukə n̪eː . ɑːoːrə s̪pəʂʈə ɑː ʋɪkəs̪ɪt̪ə ɦoːɪkə t̪ɑːɦɪleːlə s̪əbʰə keːoː prəjɑːs̪ə kəriː . ɦəmərə ərt̪ʰə iː n̪əɦɪ d͡ʒeː əʈərə-pəʈərə, n̪ɑːŋəʈɪ, ugʰɑːrə ɦoːɪkə . ɦə̃, iː d͡ʒeː mɪt̪ʰɪlɑː ɑːrʈə pərəmpərɑːgət̪ə t͡ʃɪt̪rəkɑːriːjeː ʈɑː meː s̪ɪmɪt̪ə n̪əɦɪ rəɦəeː . s̪əməjə s̪ɑːpeːkʂə əbʰɪʋjəkt̪ɪkə s̪əʃəkt̪ə mɑːd̪ʰjəmə s̪eːɦoː bən̪əeː .

iːʃən̪ɑːt̪ʰə d͡ʒʰɑː

keː ʃɪroːməɳɪ t͡ʃʰət̪ʰɪ eːkərə s̪ə̃pɑːd̪əkə ?(ən̪t̪ɪkɑːkə)

mɪt̪ʰɪleːʃə kumɑːrə d͡ʒʰɑː

n̪ĩd̪ən̪iːjə

kuɳɑːlə

eːɦɪ t͡ʃɪt̪rə keː lə kə ' pərə̃pərɑː bʰə̃d͡ʒən̪ə ' eːʋə̃ əd̪ʰərmə prəbʰrɨt̪ɪ kəɦə_ɪt̪ə eːɦɪʈʰɑːmə eːʋə̃ ən̪jə pərə̃pərɑː rəkʂiː loːkən̪ɪ d̪ʋɑːrɑː beːs̪ə bɑːt̪ə bʰeːləeː. t͡ʃɪt̪rəkɑːrə eːʋə̃ s̪ə̃pɑːd̪əkə keː n̪ɑːmə kɪn̪əkoː n̪ə_ɪ buːd͡ʒʰələ t͡ʃʰə_ɪn̪ə.ət̪ʰəʋɑː n̪ɑːmə leːlɑː pərə d͡ʒɪɦʋɑː əʃud̪d̪ʰə ɦeːbɑːkə kʰət̪ərɑː ɦeːt̪ə_ɪn̪ə. eːɦɪ t͡ʃɪt̪rə keː ə̃t̪ɪkɑː t͡ʃʰəpən̪eː ə_ɪ.s̪ə̃pɑːd̪əkə - gəuriːn̪ɑːt̪ʰə . t͡ʃɪt̪rəkɑːrə - s̪ə̃d͡ʒuː d̪ɑːs̪ə. ɑːuʈəlukə pət̪rɪkɑː meː s̪ə̃d͡ʒuː d̪ɑːs̪ə keː s̪ɑːkʂɑːt̪kɑːrə t͡ʃʰəpələ t͡ʃʰə_ɪn̪ə. oːt̪ə ən̪jə t͡ʃɪt̪rə kə s̪ə̃gə ɪɦoː t͡ʃɪt̪rə t͡ʃʰə_ɪ. t͡ʃɪt̪rəkɑːrə krɨʂɳə kumɑːrə kəʃjəpə keː kət̪ɪpəjə t͡ʃɪt̪rə s̪əbə giːt̪ə

goːʋĩd̪ə (d͡ʒəjəd̪eːʋə,) keː pəd̪ə s̪əbə pərə ɑːd̪ʰɑːrɪt̪ə t͡ʃʱə_ɪn̪ə.kəʃjəpə d͡ʒiː oːkərɑː kəɦɪjoː s̪ɑːrʊəd͡ʒən̪ɪkə n̪ə_ɪ keːlə_ɪn̪ə. kɑːrəɳə t͡ʃʱə_ɪ ɪeːɦə põːgɑːpə̃ɖɪt̪ə pərəmpərɑː rəkʂiː loːkə_ɪn̪ə d͡ʒeː s̪ʊəjə̃ pərəmpərɑː kə d͡ʒɲɑːn̪ə s̪ə rəɦɪt̪ə t͡ʃʱə_ɪt̪ʰə.

ʋɪd͡ʒəjəd̪eːʋə d͡ʒʰɑː

kuɳɑːlə-krɨʂɳə kumɑːrə kəʃjəpə ɑːpə eːɦɪ d̪ʰərət̪iː pərə n̪əɦɪ t͡ʃʱət̪ʰɪ t̪əĩ ɦun̪əkə n̪ɑːmə pərə kɪt͡ʃʱuoː d͡ʒʰuːʈʰə t͡ʃəlɑː d̪ɪjəu. bɑːməpə̃t̪ʰə s̪əd̪əɪʊə oːpən̪ə s̪eːks̪ə t͡ʃɑːrɪt̪rɪkə ut͡ʃt͡ʃəʃrɾĩkʰələt̪ɑːkə pəkʂəd̪ʰərə rəɦələ ət͡ʃʱɪ. kəlɑːkə n̪ɑːmə pərə s̪eːks̪ə ɑː əʃliːlət̪ɑː pəs̪ɑːrəbə bɑːməpə̃t̪ʰəkə t͡ʃərɪt̪rə rəɦələ ət͡ʃʱɪ.

kuɳɑːlə- ʋɪd͡ʒəjəd̪eːʋə d͡ʒʰɑː- d͡ʒʰuːʈʰə d̪əkʂɪɳəpə̃t̪ʰə kə ʋɪʃeːʂət̪ɑː t͡ʃʱiː .ʋɑːməpə̃t̪ʰə ɦərəd̪əmə s̪ət̪jə kə pəkʂəd̪ʰərə ə_ɪ ɑː rəɦət̪ə .
kəʃjəpə d͡ʒiː kə t͡ʃɪt̪rə ɦəmərə d̪eːkʰələ ə_ɪ.
s̪eːɦoː eːs̪əgərə n̪ə_ɪ, puːrɑː proːɖəkʃən̪ə ʈiːmə t͡ʃʱələ.

kumɑːrə pəd̪mən̪ɑːbʰə

eːɦɪ t͡ʃɪt̪rə meː bʰɑːrət̪iːjə pərɪd̪ʰɑːn̪ə meː koːlɖrĩkə beːt͡ʃəɪt̪ə s̪t̪riː beːs̪iː əʃliːlə ət͡ʃʱɪ. n̪əgn̪ət̪ɑː s̪əbəʈʰɑːmə kʰərɑːpə n̪əɦɪ ɦoːɪt̪ə t͡ʃʱəɪkə. bɪkən̪iː s̪ʊiːmĩgə pulə ɑːkɪ biːt͡ʃə pərə koːn̪oː kʰərɑːpə n̪əɦɪ lɑːgəɪt̪ə t͡ʃʱəɪkə. s̪əməs̪jɑː ət͡ʃʱɪ d͡ʒeː n̪əgn̪ət̪ɑː ɑːd̪ʰun̪ɪkət̪ɑːkə d̪joːt̪əkə kɪeːkə? d͡ʒəkʰən̪ə kɪ ɑːd̪ʰun̪ɪkət̪ɑː

əmbaːn̪iːkə beːʈiːkə aː ləkʂəmiː mɪʈʈələkə beːʈaːkə ʋɪʋaːɦə meː baːriːkə bən̪əɪʈ̪ə t͡ʃʰəɪkə aː əmbaːn̪iː aː mɪʈ̪ʈ̪ələkə pərɪʋaːrəkə gʰoːgʰə ʈ̪aːn̪ən̪eː s̪ʈ̪riːgəɳə kẽː kʰaːn̪aː kʰuaːbəɪʈ̪ə t͡ʃʰəɪkə.

s̪un̪iːlə kumaːrə məllɪkə

mɪʈ̪ʰɪlaː t͡ʃɪʈ̪rəkə n̪əʋə aːjaːmə kəɦələ d͡ʒaː s̪əkəɪt͡ʃʰə. eːɦɪmeː əʃlɪləʈ̪aː d̪eːkʰən̪ɪɦaːrəkeː t͡ʃəʃmaː bəd̪ələbaːkə t͡ʃaːɦiː.

raːmət͡ʃə̃d̪rə d͡ʒʰaː

s̪un̪iːlə kumaːrə maːlɪkə-n̪n̪ə, eːkkeːbeːrə eːn̪aː n̪əɦɪ kəɦɪjəu

pərəmeːʃʋərə kaːpəɽɪ- raːmət͡ʃə̃d̪rə d͡ʒʰaː- jəu kiː kəɦuː! t͡ʃʰəgun̪aːɪʈ̪ə eːɦɪ d̪uaːreː t͡ʃʰiː d͡ʒeː əɪ bəʈ̪əkəʈəuʋəlɪ muɦət͡ʃoːʈ̪ʰəuʋəlɪmeː n̪əgn̪əʈ̪aː maːʈ̪rɨʈ̪ʋə aː beːn̪əŋən̪əpən̪ə s̪əɦiːmeː ərʈ̪ʰəʋəʈ̪aː aː d̪rɨʂʈɪ-d̪ərʃən̪ə n̪əɦɪ pəuləkə ət͡ʃʰɪ . ɦəməraːs̪əbeː kaːliːmaːɪ, s̪əɦəs̪rəbaːɦu s̪ə̃ɦaːrən̪iː s̪iːʈ̪aː n̪əgn̪ə ɦoːɪʈ̪oː (beːn̪əŋən̪ə n̪ə_ɪ t͡ʃʰəɪʈ̪ʰə) puːd͡ʒjə t͡ʃʰəʈ̪ʰɪ! ʃɪʋə-ʃəkʈ̪ɪkə puːd͡ʒaː lɪŋə-joːn̪ɪkə rupəmeː; ʈ̪aːn̪ʈ̪rɪkə oː ʃəkʈ̪ɪ upaːs̪əkə joːn̪iː məɦaːʃəkʈ̪ɪkə d̪ərʃən̪ə kərɪʈ̪eː t͡ʃʰəʈ̪ʰɪ ! s̪əbəkeː əuʋoːd̪ʰɪjaː/ʃɪʃu bəɦɪn̪ə beːʈiː beːpərd̪eː rəɦəɪt͡ʃʰə .ʈ̪əbə iː gʰoːlə gʰoːŋəɦaːud͡ʒə !? ʈʰaːmə guɳeː kəd͡ʒərə, kuʈʰaːmə guɳeː kərɪkʰaː !

d͡ʒɑːɦɪʈʰɑːmə ʋəs̪t̪rə ɑː lɪŋəkeː kiːʈələ d͡ʒʰɑːpən̪ə/pərd̪ɑːkə s̪ɑːmɑːd͡ʒɪkə s̪ɑ̃ːs̪krɨt̪ɪkə ʋjəʋəɦɑːrə t͡ʃʱəɪ oːt̪əeː iː eːɦən̪ə s̪eːks̪ə n̪əgn̪ət̪ɑːkə gəppə uʈʰəɪt͡ʃʱə t̪ə' əɪmeː ʋeːd̪əmeː t͡ʃʱeːd̪ə n̪ə_ɪ ɦuəeː t͡ʃɑːhiː . bɪjəuɦət̪iː kən̪ɪɲɑːkeː gʰoːgʰəʈə(lɑːd͡ʒə-leːɦɑːd͡ʒə) pəɖəɪt̪ə d͡ʒeː t͡ʃʱən̪ɦɪ, s̪eː t͡ʃərmə-t͡ʃəkʂueː n̪əɦɪ mən̪əs̪ɑː ʋɪt͡ʃɑːrəkeː ɑːʋərəɳə/ bərd͡ʒən̪ə s̪eːɦoː rəɦəɪt͡ʃʱə !! iː n̪əgən̪ət̪ɑː d̪rɨʂʈɪ-d̪ərʃən̪ə s̪ɑːpeːkʂə ə_ɪ .

ʂun̪iːlə kumɑːrə məllɪkə- pərəmeːʃʋərə kɑːpəɽɪ-ʂəɦiː kəɦələ s̪ərə

rɑːmət͡ʃə̃d̪rə d͡ʒʰɑː

əɦɑ̃ːkə ʋɪləkʂəɳə ʋɪʃleːʂəɳəkə s̪əmɑːɦɑːrə t̪ə̃ ʈʰɑːmə guɳeː kəɦɪeː d̪eːlɪəɪ---! s̪əmərət̪ʰə kəɦũ n̪əɦĩ d̪oːʂə goːs̪ɑːĩː. rəʋɪ pɑːʋəkə s̪urəs̪ərɪ kiː n̪ɑːĩː.. iː ʋɪd̪ʰɪs̪əmmət̪ə ʋɑːkjəkə pərɪd̪ʰɪ n̪ə̃gʰəbɑːkə upəkrəmə n̪əɦɪ ɦuəeː s̪əeːɦə n̪iːkə.

əpən̪ə mə̃t̪əʋjə editorial.staff.videhĕa@gmail.com **pərə pəʈʰɑːu.**

2.2.s̪oːn̪iː n̪iːluː d͡ʒʰɑː- ɑːd̪ʰun̪ɪkət̪ɑːkə pərɪʋeːʃə meː ɑːd̪ʰun̪ɪkə t͡ʃɪt̪rəkəlɑː

s̪oːn̪iː n̪iːluː d͡ʒʰɑː
ɑːd̪ʰun̪ɪkət̪ɑːkə pərɪʋeːʃə meː ɑːd̪ʰun̪ɪkə t͡ʃɪt̪rəkəlɑː

mɪt̪ʰɪlɑːkə ən̪uːʈʰɑː t͡ʃɪt̪rəkɑːrə t͡ʃʱət̪ʰɪ rəʋɪn̪d̪rə d̪ɑːs̪ə d͡ʒiː ɑː s̪ə̃d͡ʒu d̪ɑːs̪ə d͡ʒiː. d͡ʒət̪əjə məd̪ʰubən̪iː pẽːʈĩgə t͡ʃɑːru kɑːt̪ə bʰeːʈə d͡ʒɑːeːt̪ə ɦəmərɑː əɦɑːkẽː, oːt̪əeː ɦɪn̪əkərə ɑːd̪ʰun̪ɪkə t͡ʃɪt̪rəkəlɑː eːkəʈɑː pʰərɑːkə ʃəɪliː mẽː bʰeːʈət̪ə mud̪ɑː bəɦut̪ə kəmə d̪eːkʰəɪt̪ə ɦoːeːbə, s̪eː n̪əɦɪeː s̪ən̪ə.

iː kəlɑː koːn̪oː n̪əʋə t̪ʰɪkə s̪eː n̪əɦɪ əpən̪ɑː oːt̪ə loːkə leːlə n̪əʋə bʰə' s̪əkəɪt͡ʃʰə.
oːn̪ɑː d͡ʒət̪əjə s̪t̪riːkə muːkə rəɦəbɑːkə pərəmpərɑː ɦoː, oːɦɪ ʈʰɑːməkə oːɦɪ pərəmpərɑː kẽː s̪əbʰjət̪ɑː bud͡ʒʰən̪ɑːɦərə leːlə iː t͡ʃɪt̪rə s̪əbʰə əʋəʃjə kʰəʈəkət̪ən̪ɪ mud̪ɑː t̪əkʰən̪ə, d͡ʒəkʰən̪ə oː ərt̪ʰə bud͡ʒʰət̪ʰɪn̪ə.
ɑː d͡ʒɑː d̪ʰərɪ oː loːkən̪ɪ bud͡ʒʰət̪ɑːɦə/ bud͡ʒʰət̪iːɦə t̪ɑː d̪ʰərɪ iː ɑːd̪ʰun̪ɪkə t͡ʃɪt̪rəkəlɑː bəɦut̪ə ɑːgu lə' geːlə rəɦət̪iːɦə s̪ə̃d͡ʒu d͡ʒiː, s̪eː ʋɪʃʋɑːs̪ə ət͡ʃʰɪ.

eːɦɪ biːt͡ʃə, bɪɦɑːrə s̪ərəkɑːrə d̪ʊɑːrɑː ɑːjoːd͡ʒɪt̪ə "bɪɦɑːrə mjuːd͡ʒɪjəmə pəʈən̪ɑː" meː "ɦərə məɦɪlɑː kut͡ʃʰə kʰɑːs̪ə" prəd̪ərʃən̪iː s̪eːɦoː t͡ʃəlɪ rəɦələ t͡ʃʰəɪkə. d͡ʒət̪əjə d̪ərʃəkə leːlə eːkəʈɑː əd̪bʰuːt̪ə prəd̪ərʃən̪iːkə keːn̪d̪rə bən̪ələ t͡ʃʰən̪ɪ ɦɪn̪əkə t͡ʃɪt̪rə s̪əbʰə.

bɪɦɑːrə s̪ə̃s̪krɨt̪ɪ ʊɪbʰɑːgə pəʈən̪ɑː s̪əɦɪt̪ə ɑːrə ɑːn̪ə-ɑːn̪ə kʂeːt̪rə s̪ə̃ ɦɪn̪əkə kəlɑː kẽː purəs̪krɨt̪ə kəeːlə geːlə ət͡ʃʰɪ.
prət̪jeːkə kʂeːt̪rə meː d̪ərd͡ʒən̪ə s̪ə̃ beːs̪iː prəd̪ərʃən̪iː meː ɦɪn̪əkə s̪əɦəbʰɑːgɪt̪ɑː t͡ʃʰən̪ɪ ɑː eːkələ prəd̪ərʃən̪iː s̪eːɦoː.
d̪ərd͡ʒən̪ə bʰərɪ s̪ə̃ beːs̪iː məɪt̪ʰɪliː, ɦɪn̪d̪iː poːt̪ʰiː,pət̪rɪkɑːkə kəʊərə pərə ɦɪn̪əkə bən̪ɑːoːlə t͡ʃɪt̪rə əpən̪ə s̪t̪ʰɑːn̪ə s̪un̪ɪʃt͡ʃɪt̪ə kəeːn̪eː ət͡ʃʰɪ.

kəlɑː kẽː kəlɑːkɑːrə d͡ʒə̃ əpən̪ə d͡ʒiːʊən̪əkə əd̪ʰjɑːjə bən̪ɑː ləɪt̪ə ət͡ʃʰɪ t̪ə̃ oːkərə t͡ʃɪt̪rə bəd͡ʒəɪt̪ə ət͡ʃʰɪ,əpən̪ə pərɪt͡ʃəjə d̪əɪt̪ə ət͡ʃʰɪ.
ɦə̃ iː s̪ət̪jə gəpə d͡ʒeː oːɦɪ leːlə ɦəmərɑː s̪əbʰəkẽː oːkərə bʰɑːʂɑː bud͡ʒʰəbɑːkə kʂəmət̪ɑː ɦoːbɑːkə t͡ʃɑːhiː.

oːn̪ɑː t̪ə̃ ɦɪn̪əkɑː loːkən̪ɪkə pərɪt͡ʃəjə d̪eːbɑːkə beːgərət̪ɑː n̪əɦɪ,
prəkʰjɑːt̪ə kəlɑːkɑːrə t͡ʃʰət̪ʰɪ leːkɪn̪ə t̪əɪjoː ɦəmərɑː ləgəɪt̪ə ət͡ʃʰɪ d͡ʒeː
mɪt̪ʰɪlɑːkə loːkə kẽː, kəlɑːpreːmiː kẽː, ɦɪn̪əkərə t͡ʃɪt̪rəkəlɑː kẽː

kən̪eːkə əpən̪ə d̪rɨʂʈɪ kẽː ʋɪs̪t̪ɑːrə kə' d̪eːkʰəbɑːkə beːgərət̪ɑː ət͡ʃʱɪ. "s̪ɑːɦɪt̪jə,kəlɑː" kəkʰən̪oː əʃliːlə n̪əɦɪ ɦoːɪt̪ə t͡ʃʱəɪkə əʃliːlə ɦoːɪt̪ə t͡ʃʱəɪkə, n̪əd͡ʒərɪ ɑː s̪oːt͡ʃə.

kət̪eːkoː əʋɑːrɖə purəs̪kɑːrə s̪ə̃ purəs̪krɨt̪ə ɑː s̪əmmɑːn̪ə kəeːlə geːlə t͡ʃʱən̪ɪ s̪ə̃d͡ʒud͡ʒiː ɑː rəʋɪn̪d̪rə d̪ɑːs̪ə d͡ʒiːkẽː. ɦəmərɑː gərʋə ɦoːɪt̪ə ət͡ʃʱɪ ɦəmə ɦɪn̪əkɑː ɑːs̪ə-pɑːs̪ə rəɦəɪt̪ə t͡ʃʱiː ɦəmərə əpən̪ə mɪt̪ʰɪlɑːkə t͡ʃʱət̪ʰɪ, ɦəmə eːkəd̪oːs̪ərəkẽː t͡ʃɪn̪ɦəɪt̪ə t͡ʃʱiː.

s̪ə̃d͡ʒu d͡ʒiːkə t͡ʃɪt̪rə meː gɑːməkə pərɪʋeːʃə meː grɑːmiːn̪ə s̪t̪riːkə d͡ʒiːʋən̪ə ʃəɪliː bʰeːʈəɪt̪ə ət͡ʃʱɪ, ɦɪn̪əkə kəlɑːkə mɑːd̪ʰjəmə s̪ə̃ ɦun̪əkɑː loːkən̪ɪkə ʋɪt͡ʃɑːrə bud͡ʒʱəɪt̪ə t͡ʃʱiː.
ɦɪn̪əkə bən̪ɑːoːlə bəɦut̪ə rɑːs̪ə eːɦən̪ə t͡ʃɪt̪rə ət͡ʃʱɪ d͡ʒɑːɦɪ t͡ʃɪt̪rə kẽː ɦəmə s̪əbʰə bəɪʈʰəkə ɦɔlə meː, s̪əjən̪əkəkʂə meː,ləgɑː s̪əkəɪt̪ə t͡ʃʱiː.

s̪əbʰəs̪ə̃ kʰuʃiːkə gəpə d͡ʒeː eːɦɪ ʃəɪliːkə t͡ʃɪt̪rəkə s̪ʋəprəʃɪkʂɪt̪ə t͡ʃʱət̪ʰɪ eːɦɪ ʃəɪliː meː t͡ʃɪt̪rə bən̪ɑːeːbə puruʂə prəd̪ʰɑːn̪ə s̪əmɑːd͡ʒə meː ʈʰiːkeː eːkəʈɑː t͡ʃun̪əut̪iː t̪ʰɪkə. d͡ʒət̪əjə s̪ɪkʰəbəɪt̪ə ɦoː s̪əbʰjət̪ɑː meː, d͡ʒʱɑ̃ːpə-t̪oːpə ɑː əpən̪ə ɪt͡ʃt͡ʃʱɑː kẽː d̪əbɑː d̪eːbɑːkə leːlə, oːɦən̪ə s̪əmɑːd͡ʒə meː oːɦɪ ʈʰɑːmə ɦɪn̪əkərə t͡ʃɪt̪rə ən̪əgʰoːlə kərəɪt̪ə ət͡ʃʱɪ, bəɦut̪ə rɑːs̪ə gəpə kəɦəɪt̪ə ət͡ʃʱɪ.

ɦəmərɑː moːn̪ə ət͡ʃʱɪ ɦəmə s̪əbʰə eːkəʈɑː
purəs̪kɑːrə prəd̪ɑːn̪ə s̪əbʰɑːgɑːrə meː bəɪs̪ələ rəɦiː,

ɦəmərɑː bəgələ meː t͡ʃɪt̪rəkəlɑː ɑːd̪ərəɳiːjə rəʊɪn̪d̪rə d̪ɑːs̪ə d͡ʒiː ɑː s̪ə̃d͡ʒu d̪ɑːs̪ə d͡ʒiː bəɪs̪ələ rəɦət̪ʰɪ ɑː s̪ɑːmən̪eː mə̃t͡ʃəpərə gə̃bʰiːrə ʊɪmərʃə t͡ʃələɪt̪ə t͡ʃʱələ d͡ʒət̪əjə, ɑːd̪ərəɳiːjə bʰəɪrəʊə lɑːlə d̪ɑːs̪ə d͡ʒiː s̪ə̃gə ɑːrə bʰiː bəɦut̪ə gəɳəmɑːn̪jə ʊjəkt̪ɪʊə s̪əbʰə upəs̪t̪ʰɪt̪ə rəɦət̪ʰɪ. ɦəmərɑː prəs̪ən̪n̪ət̪ɑː bʰeːlə d͡ʒəkʰən̪ə s̪əu - d̪uː s̪əu d̪ərʃəkə ɑː s̪roːt̪ɑː s̪ə̃ bʰərələ s̪əbʰɑːgɑːrə meː, ɑːd̪ərəɳiːjə gə̃geːʃə gũd͡ʒən̪ə d͡ʒiːkə ʊəkt̪əʊjə t͡ʃəlɪ rəɦələ t͡ʃʱələ s̪əbʰə s̪un̪ɪ rəɦələ t͡ʃʱələt̪ʰɪ, iː gəpə kət̪eːkə goːʈeːkə̃ː d̪ʰɪɑːn̪ə ɦeːt̪ən̪ɪ s̪eː n̪əɦɪ kəɦɪ s̪əkəbə. gə̃geːʃə gũd͡ʒən̪ə d͡ʒiːkə kəɦəbə rəɦən̪ɪ d͡ʒeː d͡ʒəkʰən̪ə koːn̪oː kəlɑːkɑːrə ɑː s̪ɑːɦɪʈjəkɑːrəkə̃ː əbʰɪn̪əjə kəlɑː ʊə leːkʰən̪ə leːlə purəs̪krɨt̪ə kəeːlə d͡ʒɑːɪt̪ə t͡ʃʱəɪkə t̪ə̃ ərt̪ʰəkə s̪t̪ʰɑːn̪ə pərə s̪ə̃d͡ʒu d̪ɑːs̪ə ɑː rəʊɪn̪d̪rə d̪ɑːs̪ə d͡ʒiː ɪʃɑːrɑː kərəɪt̪ə oː
s̪ə̃keːt̪ə keːlət̪ʰɪn̪ə d͡ʒeː ɦəmərɑː s̪oːd͡ʒʰɑ̃ː prəs̪ɪd̪d̪ʰə t͡ʃɪt̪rəkɑːrə bəɪs̪ələ t͡ʃʱət̪ʰɪ ɦun̪əkɑː loːkən̪ɪkə t͡ʃɪt̪rə s̪ə̃ s̪eːɦoː purəs̪krɨt̪ə kəeːlə d͡ʒɑː s̪əkəɪt͡ʃʱə. iː gəpə ɦun̪əkərə ʈʰiːkeː bəɦut̪ə d̪uːrəkə ɑː gəɦĩːrə gəpə t͡ʃʱələ. iː bɑːt̪ə məɪt̪ʰɪlə loːkəkə̃ː moːn̪ə rəkʰəbɑːkə t͡ʃɑːɦɪjəɪn̪ə.

eːt̪ə' ɦəmə ɦun̪əkə d̪un̪uː goːʈeːkə gəpə kəɦəjə t͡ʃɑːɦəbə, rəʊɪn̪d̪rə d͡ʒiː ɑː s̪ə̃d͡ʒu d͡ʒiː,mɪt̪ʰɪlɑː meː eːkəʈɑː n̪əʊə t͡ʃĩːd͡ʒə s̪ɪkʰəbɑːkə pərəmpərɑː ʈʰɑːɽʰə kərəɪt̪ə t͡ʃʱət̪ʰɪ.

ɦəmərɑː s̪əbʰəkə̃ː d̪oːs̪ərə pə̃ːʈĩgə s̪əbʰə d͡ʒəkɑ̃ː ɑːd̪ʰun̪ɪkə t͡ʃɪt̪rəkəlɑː s̪eːɦoː s̪ɪkʰəbɑːkə, bud͡ʒʰəbɑːkə

t͡ʃɑːɦiː.
d̪ərʃəkə kẽː s̪eːɦoː kəlɑː, t͡ʃɪt̪ɽəkəlɑː bud͡ʒʰəbə, s̪ɪkʰəbə t͡ʃɑːɦiː,ɦəmə s̪əbʰə t̪əkʰən̪eː ɑːloːt͡ʃən̪ɑː ɑː s̪əmiːkʂɑː kərəbɑːkə joːgjə bən̪əbə.
ɑːloːt͡ʃən̪ɑː ɑː s̪əmiːkʂɑː s̪eːɦoː ɑːʋəʃjəkə mud̪ɑː t̪əkʰən̪eː n̪eː d͡ʒəkʰən̪ə bud͡ʒʰəbə,guɳəbə.

ɦəmərɑː ləgəɪt̪ə ət͡ʃʰɪ məɪt̪ʰɪliː mɪɖɪjɑː loːkən̪ɪkẽː ɦɪn̪əkɑː s̪əbʰə
s̪ə̃ s̪ɑːkʂɑːt̪kɑːrə kərəbɑːkə t͡ʃɑːɦɪjəɪn̪ə. eːɦɪ s̪əbʰə ʋɪʂəjə pərə
pʰəɪlə s̪ə̃ ʋɪmərʃə hoːbɑːkə t͡ʃɑːɦɪjəɪ.

əpən̪ə
mə̃t̪əʋjə editorial.staff.videhĕa@gmail.com **pərə pəʈʰɑːu.**

2.3.s̪ə̃d͡ʒuː d̪ɑːs̪ə- kəlɑːkrɨt̪ɪ meː əʃliːlət̪ɑː

s̪ə̃d͡ʒuː d̪ɑːs̪ə

kəlɑːkrɨt̪ɪ meː əʃliːlət̪ɑː

s̪əbəs̪ə pəɦɪn̪eː t̪ə ɦəmə iː baːt̪ə pʰərɪt͡ʃʰaː d̪iː d͡ʒeː ɦəməroː ʋɪt͡ʃaːrə ət͡ʃʰɪ kiː kəlaː ,s̪aːɦɪt̪jə aː pʰɪlmə meː rət͡ʃən̪aːkaːrə keː kɪt͡ʃʰu s̪ʋət̪ə̃t̪rət̪aː d̪eːlə d͡ʒeːbaːkə t͡ʃaːhiː n̪əhɪ t̪ə n̪əʋə ʋɪt͡ʃaːrə aː n̪əʋə kəlaː pərə̃pəraː keː ʋɪkaːs̪ə s̪əmaːpt̪ə bʰəjə d͡ʒaːjət̪ə l s̪əbə kəlaːpreːmiː loːkən̪ɪ s̪õː ɦəmərə aːgr əɦə d͡ʒeː koːn̪oː kəlaːkrɨt̪ɪ meː əʃliːlət̪aː ət͡ʃʰɪ kiː n̪əhɪ t̪eːkəraː oːɦɪ kəlaːkrɨt̪ɪ keː ʋɪʂəjə keː mãːgə , aːkrɨt̪ɪ keː bʰaːʋə bʰə̃gɪmaː aː kəlaːt̪məkəkət̪aː d̪eːkʰəlaːkə baːd̪eː t̪əjə kəruː l eːkə ʈaː aːd̪ʰun̪ɪkə kəlaːkaːrə bʰeːlaː keː kaːrəɳə ɦəmərə ʋɪt͡ʃaːrə s̪ə əʃliːlət̪aː maːt̪rə eːkəʈaː ʋɪt͡ʃaːrə t͡ʃʰɪjəɪkə l d͡ʒeːn̪aː eːkəʈaː gəriːbə keː pʰaːʈələ n̪uaː meː oːkər ə gəriːbiː d̪eːkʰaːiː d̪əɪt̪ə t͡ʃʰəɪkə mud̪aː kɪt͡ʃʰu loːkə k eː oːɦɪ meː əʃliːlət̪aː s̪eːɦoː d̪eːkʰaːiː t͡ʃʰən̪ɪ l bʰaːrət̪ə aː bʰaːrət̪iːjət̪aː pərə gəruə kərəɪbəlaː loːkə raːd͡ʒəkəpuːrə s̪ən̪ə pʰɪlməkaːrə pərə gəruə kərəɪt̪ə t͡ʃʰət̪ʰɪ mud̪aː

ɦun̪əkə pʰɪlmə raːmə t̪eːriː gə̃gaː məɪliː meː mən̪d̪ aːkɪn̪iː keː əpən̪ə bət͡ʃt͡ʃaː keː d̪uːd̪ʰə pɪjaːbəɪ kaːlə meː kɪt͡ʃʰu loːkə keː oːkərə beːbəs̪iː d̪eːkʰaːiː pəɽələɪ t̪ə kɪt͡ʃʰu keː əʃliːlət̪aː s̪eːɦoː d̪eːkʰaːiː d̪eːləkən̪ɪ l eːk ʰən̪ə d̪ʰərɪ ɦəmə d͡ʒeː kəlaː s̪əmaːd͡ʒə s̪ə s̪ɪkʰələɦũ d͡ʒeː kəlaː meː əʃliːlət̪aː n̪aːmə keː koːn̪oː ʋɪt͡ʃaːrə ja ː kəlaːkrɨt̪ɪ n̪əhɪ hoːɪt̪ə t͡ʃʰəɪkə l d͡ʒeːn̪aː s̪aːɦɪt̪jə meː paːʈʰəkə t̪əjə kərəɪt̪ə t͡ʃʰət̪ʰɪn̪ə kiː koːn̪ə kəlaːkrɨt̪ɪ n̪iː kə t͡ʃʰəɪ aː kiː beːd͡ʒaːjə t̪əɦɪn̪aː kəlaː meː d̪ərʃəkə , k əlaː s̪əmiːkʂəkə aː baːzaːrə l aːbə ɦəmərə preːrəɳa ː əmrɨt̪aː ʃeːrəgɪlə t͡ʃʰət̪ʰɪ s̪eː s̪ʋəjə̃ əpən̪ə n̪juːɖə t͡ʃɪt̪r

əɳə keːn̪eː t͡ʃʱəliːɦə l ɑːd̪ʱun̪ɪkə kəlɑː keː ɪt̪ɪɦɑːs̪ə m
eː kət̪eːkoː n̪əgn̪ə t͡ʃɪt̪rəɳə bʱeːʈət̪ə l bəɦut̪ə rɑːs̪ə bʱ
ɑːrət̪iːjə s̪t̪riː kəlɑːkɑːrə n̪əgn̪ə t͡ʃɪt̪rəɳə kərəɪt̪ə t͡ʃʱət̪ʱɪ
n̪ə d͡ʒeːn̪ɑː ən̪upəmə s̪uːd̪ə ərpɪt̪ɑː s̪ĩɦə ,mɪt̪ʱu s̪eːn̪
ə ,ə̃d͡ʒəlɪ ɪlɑː meːn̪ən̪ə l

ɑːbə əɦɑ̃ː loːkən̪ɪ s̪õː eːkəʈɑː s̪əʋɑːlə
kɪ giːt̪ə goːʋɪn̪d̪ə keː əʃliːlə kəɦəbə ,ʋɪd̪d̪jɑːpət̪ɪ keː
s̪əbə
rət͡ʃən̪ɑː keː əʃliːlə kəɦəbə ,koːɦəbərə keː əʃliːlə kəɦ
əbə ,t̪ə̃t̪rə kəlɑː keː əʃliːlə kəɦəbə ,kʱəd͡ʒurɑːɦoː keː
əʃliːlə kəɦəbə eːt̪əbeː n̪əɦɪ kət̪eːkə gəɪrə s̪ən̪ɑːt̪ən̪iː
loːkə t̪ə ʃɪʋə lĩgə keː s̪eːɦoː əʃliːlə kəɦəɪt̪ə t͡ʃʱət̪ʱɪ l s̪ə
n̪ɑːt̪ən̪ə d̪ʱərmə keː s̪t̪ʱɑːpɪt̪ə kərəjə bəlɑː
ʃə̃kərɑːt͡ʃɑːrjə iː kəɦɪ kə d͡ʒeː əpən̪eːkə ʋɪʂəjə əʃliːlə
ət͡ʃʱɪ mə̃ɖən̪ə mɪʃrə keː s̪t̪riː ubʱəjə bʱɑːrət̪iː kẽː
mən̪ɑː n̪əeː keːn̪eː rəɦət̪ʱɪn̪ə kɑːmə ʃɑːs̪t̪rə s̪ə̃ʋɑːd̪ə
kərəjə leːlə .
krɨʂɳə keː bɪjɑːɦə t̪ə rukmɪɳiː s̪ə bʱeːlə rəɦəɪn̪ə mu
d̪ɑː rɑːd̪ʱɑː krɨʂɳə n̪ɑːmə d͡ʒəpəɪt̪ə kɑːlə koːn̪oː məɪ
t̪ʱɪlə loːkə keː məɪt̪ʱɪlə s̪ə̃s̪kɑːrəkə jɑːd̪ə n̪əɦɪ əbəɪt̪ə
t͡ʃʱən̪ɪ l t͡ʃərt͡ʃɪt̪ə s̪ɑːɦɪʈjə kʱəʈʈərə kɑːkɑː keː t̪ərə̃gə m
eː s̪əbəs̪ə beːs̪iː pərə̃pərɑː keː kʱɪd̪ʱɑ̃ːs̪ə kəjələ geːlə
t͡ʃʱəɪkə t̪ə kɪ oː n̪iːkə s̪ɑːɦɪʈjə n̪əɦɪ l

ɦəmərə d̪eːʃə keː t͡ʃərt͡ʃɪt̪ə pət̪rɪkɑː ɑːuʈəlukə meː t͡ʃʱ
əpələ kɪt͡ʃʱu reːkʱɑ̃ːkən̪ə ɑː pẽːʈĩgə meː məɪt̪ʱɪlə loːk
ə keː əʃliːlət̪ɑː d̪eːkʱɑːiː d̪əɪt̪ə t͡ʃʱən̪ɪ mud̪ɑː oːkərə ʋɪ
ʂəjə ,
bʱɑːʋə bʱə̃gɪmɑː n̪əɦɪ , oːkərə kəlɑːt̪məkət̪ɑː n̪əɦɪ l

eːt̪əjə s̪əbəs̪ə pəhɪn̪eː ɦəmə əpən̪ə oːhɪ t͡ʃɪt̪rə keː t͡ʃə rt͡ʃɑː kərəjə t͡ʃɑːɦəbə d͡ʒeːkərɑː eːkəʈɑː s̪ɑːhɪt̪jəkɑːrə pəd̪mən̪ɑːbʰə d͡ʒiː kəlɑː meː əʃliːlət̪ɑː kəhɪ kə s̪əmb oːd̪ʰɪt̪ə keːlən̪ɪ l eːt̪əbeː n̪əhɪ oːkərɑː oː bʰəgəʋət̪iː g ʰərə s̪ə s̪eːɦoː d͡ʒoːɽɪ keː d̪ʰɑːrmɪkə bʰɑːʋən̪ɑː bʰəɽə kɑːbəɪ keː koːʃɪʃə keːlən̪ɪ l ɦəmərə t͡ʃĩt̪ɑː mɑːt̪rə iː ət͡ʃ ʰɪ d͡ʒeː oː beːs̪iː pəɽʰələ lɪkʰələ ʋɪd̪eːʃə meː n̪əukəriː kərəjə bəlɑː loːkə t͡ʃʱət̪ʰɪ d̪eːʃə ʋɪd̪eːʃə meː kət̪eːkoː k əlɑːkrɨt̪ɪ d̪eːkʰən̪eː ɦeːt̪ɑːhə l oːhɪ t͡ʃɪt̪rə meː goːɑː t̪ə ʈə pərə ʋɪd̪eːʃiː pərjəʈəkə keː koːlɖəɖrɪks̪ə beːt͡ʃəɪt̪ə eːkəʈɑː s̪t̪riː t͡ʃʱəɪkə l s̪ən̪əbɑːt̪ʰə leːlə bɪkən̪iː meː s̪ut̪ ələ ʋɪd̪eːʃiː s̪t̪riː ɑː əpən̪ə ɑːd͡ʒiːʋɪkɑːkə leːlə koːlɖəɖ rɪks̪ə beːt͡ʃəɪt̪ə məɪt̪ʰɪlə s̪t̪riː l ɑːɪjoː d̪ʰərɪ beːs̪iː loːkə mɪt̪ʰɪlɑː pẽːʈĩgə keː mɑːt̪rə d̪eːʋiː d̪eːʋət̪ɑː keː t͡ʃɪt̪rəɳə bəlɑː pərə̃pərɑːgət̪ə ʃɪlpə bud͡ʒʰəɪt̪ə t͡ʃʱət̪ʰɪn̪ ə eːkəʈɑː kəlɑː n̪əhɪ l d͡ʒəkʰən̪ə kɪ ɑːbə mɪt̪ʰɪlɑː pẽːʈĩ gə ʋɪʃʋə prəs̪ɪd̪d̪ʰə kəlɑː t̪ʰɪkə d͡ʒɑːhɪ meː ɑːʈʰə ʈɑː s̪ t̪riː keː pəd̪məʃriː s̪eːɦoː bʰeːʈələ t͡ʃʱən̪ɪ l koːn̪oː kəl ɑː ʋə s̪ɑːhɪt̪jə d͡ʒɑː d̪ʰərɪ s̪əməkɑːliːn̪ət̪ɑː keː s̪əmɑː ʋeːʃə n̪əhɪ kərəɪt̪ə t͡ʃʱəɪkə t̪ɑː d̪ʰərɪ oːkərɑː meː d͡ʒiːʋ ə̃t̪ət̪ɑː n̪əhɪ ɑːbɪ s̪əkəɪt̪ə t͡ʃʱəɪ l puʂpɑː d̪eːʋiː ,s̪ə̃t̪oːʂ ə d̪ɑːs̪ə ,əʋɪn̪ɑːʃə kərɳə ,əmrɨt̪ɑː d͡ʒʰɑː ɑːrə kət̪eːkoː n̪əʋə kəlɑːkɑːrə s̪əbə eːhɪ bɑːt̪ə keː n̪iːkə d͡ʒəkɑ̃ː bu d͡ʒʰəɪt̪ə t͡ʃʱət̪ʰɪ l ɦun̪əkɑː d͡ʒɑːn̪əkɑːriː leːlə ɦəmə bət̪ ɑː d̪iː d͡ʒeː s̪əbəs̪ə pəhɪn̪eː pəd̪məʃriː gə̃gɑː d̪eːʋiː g əɪrə pɑːrəmpərɪkə ʋɪʂəjə s̪əbə keː mɪt̪ʰɪlɑː kəlɑː me ː d͡ʒəgəhə d̪eːlən̪ɪ roːlərə koːs̪ʈərə ,ɦɔs̪pɪʈələ keː d̪rɨʃj ə ,ʈreːn̪ə keː d̪rɨʃjə iː s̪əbə ɦun̪əkə gəɪrə pɑːrəmpərɪk ə ʋɪʂəjə t͡ʃʰələn̪ɪ l pəd̪məʃriː goːd̪ɑːʋəriː d̪ət̪t̪ə d͡ʒeː

d͡ʒiːʋən̪ə bʰərɪ pɑːrəmpərɪkə ʋɪʂəjə bən̪əbəɪt̪ə rəɦəl iːɦə eːkəʈɑː əpən̪ə kəlɑːpreːmiː grɑːɦəkə leːlə bud̪d̪ ʰɑː kɑːrn̪ɪʋɑːlə s̪eːɦoː bən̪əulən̪ɪ I

kət̪eːkə məɪt̪ʰɪlə loːkə kəɦəɪt̪ə t͡ʃʰət̪ʰɪ eːkəʈɑː məɪt̪ʰɪl ə bʰəjə kə əɦɑ̃ː mɪt̪ʰɪlɑː pẽːʈĩgə kɪjəɪkə n̪əɦɪ kərəɪt̪ə t͡ʃʰiː I ɦəmə məɪt̪ʰɪlə t͡ʃʰiː t̪ə kiː mɑːt̪rə mɪt̪ʰɪleː pẽːʈĩgə kəriː , mɔɖərn̪ə pẽːʈĩgə n̪əɦɪ kəjə s̪əkəɪt̪ə t͡ʃʰiː I ɦəməɦuː ʃuruɑːt̪ə meː pɑːrəmpərɪkə mɪt̪ʰɪlɑː pẽːʈĩgə kərəɪt̪ə t͡ʃʰələɦũ mud̪ɑː bɪjɑːɦə keː bɑːd̪ə ɑːd̪ʰun̪ɪkə pẽːʈĩgə kərəjə ləgələɦũ I ɑːbə ɦəmərə pẽːʈĩgə meː ɑːd̪ʰun̪ɪkə kəlɑː ɑː s̪əməkɑːliːn̪ə kəlɑː keː ʋɪʂəjəʋəs̪t̪u ɑː t̪əkən̪ɪkiː s̪eːɦoː d̪eːkʰɑːiː d̪eːt̪ə I

kɪt͡ʃʰu goːʈeː kəɦəɪt̪ə t͡ʃʰət̪ʰɪ ɑːiː d̪ʰərɪ koːn̪oː ɑːn̪ə kʰj ɑːt̪ɪ prɑːpt̪ə kəlɑːkɑːrə mɪt̪ʰɪlɑː pẽːʈĩgə meː bɪkən̪iː pəɦɪrələ s̪t̪riːkə t͡ʃɪt̪rə n̪əɦɪ bən̪ɑːoːlən̪ɪ. mɪt̪ʰɪlɑː pẽːʈ ĩgə meː əɦɑ̃ː d͡ʒɪn̪əkərə n̪ɑːmə s̪un̪ən̪eː t͡ʃʰiː oː s̪əbə buːɽʰə purɑːn̪ə loːkə s̪əbə t͡ʃʰət̪ʰɪn̪ə pəɦɪn̪eː mɪt̪ʰɪlɑː pẽːʈĩgə mɑːt̪rə pɑːrəmpərɪkə bən̪əɪt̪ə t͡ʃʰələɪ mud̪ɑː ɑːbə kɪt͡ʃʰu pərɪʋərt̪ən̪ə bʰəjə rəɦələ t͡ʃʰəɪkə d͡ʒeːn̪ɑː puʂpɑː d̪eːʋiː ,əʋɪn̪ɑːʃə kərɳə ,s̪ə̃t̪oːʂə d̪ɑːs̪ə I ɦəmə ɦuː əpən̪ə reːkʰɑ̃ːkən̪ə meː koːn̪oː məɪt̪ʰɪlə məɦɪlɑː keː bɪkən̪iː meː n̪əɦĩː d̪eːkʰɑːun̪eː t͡ʃʰiː ɦəmərə t͡ʃɪt̪rə d͡ʒɑːɦɪ meː əʃliːlət̪ɑː keː ɑːroːpə ləgɑːoːlə geːlə ət͡ʃʰɪ t̪ɑːɦɪ
meː .goːɑː s̪əmud̪rə t̪əʈə keː d̪rɨʃjə t͡ʃʰəɪ koːn̪oː ʋɪd̪eː ʃiː pərjəʈəkə keː eːkəʈɑː mɪt̪ʰɪlə s̪t̪riː koːlɖəɖrɪkʂə beː t͡ʃĩː rəɦələ t͡ʃʰət̪ʰɪn̪ə I pəlɑːjən̪ə keː ʃɪkɑːrə məɪt̪ʰɪlə ləl

ən̪ɑː mɑːn̪əs̪ɪkə ʋərd͡ʒən̪ɑː keː t̪oːɽɪ kə əpən̪ə roːd͡ʒ əgɑːrə meː lɑːgələ t͡ʃʱət̪ʰɪ I

əɦĩː s̪əbə d͡ʒəbɑːbə d̪ɪjə d͡ʒeː ʋɪd̪eːʃiː pərjəʈəkə kiː kəmbələ oːɖʰɪkə s̪ən̪əbɑːt̪ʰə I eːt̪iːɦə ? əs̪ələ meː loːkə pərəmpərɑː keː t̪ɑːbiːzə d͡ʒ əkɑ̃ː gərd̪əɪn̪ə meː ʈɑ̃ːgə n̪eːn̪eː t͡ʃʱət̪ʰɪ pərəmpərɑː bən̪əɪt̪ə bɪgərəɪt̪ə rəɦələɪjɑː ud̪ɑːɦərəɳə keː leːlə d͡ʒ əjəmɑːlə əpən̪ə s̪əbəɦəkə pərɑ̃pərɑː n̪əɦɪ t͡ʃʱələ mu d̪ɑː ɑːbə s̪əmɑːd͡ʒə əpən̪ɑː leːləkə I

əpən̪ə s̪əmɑːd͡ʒə meː ɑːiː d͡ʒeː n̪əkəliː s̪ə̃s̪kɑːrəʋɑːn̪ə loːkə t͡ʃʱət̪ʰɪ oː s̪əbə t͡ʃʱəd̪mə ləbɑːd̪ɑː oːɽʰeːn̪eː t͡ʃʱət̪ʰɪ I s̪ɑːɦɪʈjə, kəlɑː ɑː s̪ə̃s̪krɨt̪ɪ keː n̪ɑːmə pərə purɑːɳəpə̃t̪ʰiː d̪ukɑːn̪ə t͡ʃəlɑː rəɦələ t͡ʃʱət̪ʰɪ s̪əbəkeː kələiː kʰud͡ʒɪ rəɦələ t͡ʃʱən̪ɪ .

s̪oːs̪ələ s̪ɑːiːʈə pərə ʋɪroːd̪ʰə keː ɦəmə s̪ɑːmɑːn̪jə ru ːpə meː leːləɦũ kɪjəɪkə t̪ə koːn̪oː rət͡ʃən̪ɑːkɑːrə keː iː s̪əbə s̪əɦəjə keː kʂəmət̪ɑː d͡ʒəruːrə ɦeːbɑːkə t͡ʃɑːɦiː I giːt̪ə goːʋɪn̪d̪ə ,kɑːlɪd̪ɑːs̪ə ɑː ʋɪd̪jɑːpət̪ɪ keː s̪əun̪d̪ər jə ʋərɳən̪ə pərə bəɦut̪ə loːkə ʋɪroːd̪ʰə kərəɪt̪ə t͡ʃʱət̪ʰɪ n̪ə . rɑːd͡ʒəkəmələ t͡ʃəud̪ʰəriː ɑː kʰəʈʈərə kəkɑː keː s̪e ːɦoː ʋɪroːd̪ʰə bʰeːləɪ I

-s̪ə̃d͡ʒuː d̪ɑːs̪ə moː 9899242017

əpən̪ə mə̃t̪əʊjə editorial.staff.videhĕa@gmail.com **pərə pəʈʰɑːu.**

2.4.gəuriːn̪ɑːt̪ʰə- kumɑːrə pəʋən̪əkə prəs̪ɪd̪d̪ʰə kət̪ʰɑː 'pə_ɪʈʰə' kə s̪ə̃gə prəkɑːʃɪt̪ə s̪ə̃d͡ʒuː d̪ɑːs̪əkə kəlɑːkrɨt̪ɪkə s̪əmbən̪d̪ʰəmeː

gəuriːn̪ɑːt̪ʰə

kumaːrə pəʊən̪əkə prəs̪ɪd̪d̪ʰə kət̪ʰaː 'pə_ɪʈʰə' kə s̪ə̃gə prəkaːʃɪt̪ə s̪ə̃d͡ʒuː d̪aːs̪əkə kəlaːkrɨt̪ɪkə s̪əmbən̪d̪ʰəmeː

pən̪d̪rəɦə s̪aːlə pəɦɪn̪eː 'ə̃t̪ɪkaː'kə əprəɪlə-d͡ʒuːn̪ə 2008 ə̃kə meː kumaːrə pəʊən̪ə kə prəs̪ɪd̪d̪ʰə kət̪ʰaː 'pə_ɪʈʰə' kə s̪ə̃gə prəkaːʃɪt̪ə s̪ə̃d͡ʒuː d̪aːs̪ə kə kəlaːkrɨt̪ɪ pərə d͡ʒeː ʈɪppəɳiː kəjələ d͡ʒaː rəɦələ ət͡ʃʱɪ oːkərə s̪ə̃d̪ərbʰə meː kɪt͡ʃʱu baːt̪ə mɪt̪ʰɪlaː s̪ə̃s̪krɨt̪ɪkə t̪ət̪ʰaːkət̪ʰɪt̪ə rəkʂəkə əɪ t͡ʃɪt̪rə keː ləə/kəə/kəə/rəɦələ t͡ʃʱət̪ʰɪ oː ət̪ȷə̃t̪ə əpʰəs̪oːs̪əd͡ʒən̪əkə aː n̪ɪn̪d̪ən̪iːjə ət͡ʃʱɪ.

s̪ə̃d͡ʒuː d̪aːs̪ə ɦəməraː loːkən̪ɪkə s̪əməjəkə eːkəʈaː məɦət̪ʊəpuːrɳə kəlaːkaːrə t͡ʃʱət̪ʰɪ . s̪ə̃d͡ʒuː d͡ʒiː meː s̪ʊəs̪t̪ʰə aː gət̪ɪʃiːlə pərə̃pəraːkə prət̪ɪ d͡ʒaːgəruːkə aː s̪əmrɨd̪d̪ʰə ɦeːbaːkə əlaːbeː aːɪkə bəd̪ələɪt̪ə s̪əməjə aː s̪əmaːd͡ʒə keː d̪eːkʰəjə aː pərəkʰəjə meː n̪ɪpuɳə aːd̪ʰun̪ɪkə t͡ʃɪt̪rəkaːrəkə n̪əd͡ʒərɪ t͡ʃʱən̪ɦɪ. ɦun̪əkə t͡ʃɪt̪rəkə pə̃ːt̪ɪ bəd͡ʒəɪt̪ə ət͡ʃʱɪ, s̪ʊəs̪t̪ʰə mən̪ukkʰəkə moːn̪ə kẽː t͡ʃɪ̃t̪ən̪əʃiːlə bən̪aː d̪əɪt̪ə ət͡ʃʱɪ . n̪ɪʃt͡ʃɪt̪ə ruːpəs̪ə̃ oː s̪ʊəʃɪkʂɪt̪ə t͡ʃɪt̪rəkaːrə t͡ʃʱət̪ʰɪ, mud̪aː oː eːkəʈaː kuʃələ kəlaːkaːrə t͡ʃʱət̪ʰɪ, d͡ʒɪn̪əkərə kəlaːkə raːʂʈriːjə s̪t̪ərəkə kəeːkəʈaː t͡ʃɪt̪rəkaːrə aː kəlaː s̪əmiːkʂəkə s̪əraːɦən̪aː keːn̪eː t͡ʃʱət̪ʰɪ. bəɦut̪ə raːs̪ə məɦət̪ʊəpuːrɳə s̪əmmaːn̪əs̪ə̃ s̪əmmaːn̪ɪt̪ə s̪ə̃d͡ʒuː d͡ʒiː kə pẽːʈɪ̃gə prət̪ɪʂʈʰɪt̪ə raːʂʈriːjə aːd̪ʰun̪ɪkə kəlaː d̪iːrgʰaː meː s̪ə̃grəɦɪt̪ə bʰeːʈət̪ə.

d̪ərəbʰə̃gɑː d͡ʒɪlɑːkə kəmərəuliː gɑːməmeː d͡ʒən̪əmələ s̪ə̃d͡ʒuː d͡ʒiː s̪n̪ɑːt̪əkə t͡ʃʰət̪ʰɪ. ɦun̪əkə pẽːʈĩgə kə↑ t͡ʃʰəə ʈɑː eːkələ ɑː d̪ərd͡ʒən̪ə beːrə s̪əmuːɦə prəd̪ərʃən̪iː kəeːlə geːlə ət͡ʃʰɪ. rɑːʂʈriːjə s̪t̪ərəkə pət̪rɪkɑː, əkʰəbɑːrə ɑː kɪt̪ɑːbəmeː əɪ s̪əbə pərə t͡ʃərt͡ʃɑː bʰeːlə ət͡ʃʰɪ. n̪ɑːriːʋɑːd̪iː d̪rɨʂʈɪkə s̪əmərt̪ʰəkə s̪ə̃d͡ʒuːkə mɑːn̪əbə ət͡ʃʰɪ d͡ʒeː ɑːɪjoː məɦɪlɑːkẽː s̪əmɑːd͡ʒəmeː ut͡ʃɪt̪ə s̪əmmɑːn̪ə n̪əɪ mɪlələ t͡ʃʰəɪ ɑːrə d͡ʒɑːd̪ʰərɪ iː s̪əɦəd͡ʒə n̪əɪ bʰəə̸ d͡ʒeːt̪əɪ, t̪ɑːd̪ʰərɪ məɦɪlɑː əpən̪ə ɪt͡ʃt͡ʃʰɑːkə əbʰɪʋjəkt̪ɪkə t̪əriːkɑː t̪ɑːkəɪt̪ə rəɦət̪əɪ. ɑːɪkə n̪ɑːriːkə s̪ə̃gʰərʂəkə s̪ə̃gə-s̪ə̃gə ɦun̪əkə ɪt͡ʃt͡ʃʰɑːkə əbʰɪʋjəkt̪ɪ ɦun̪əkə t͡ʃɪt̪rəkəlɑː meː bʰeːʈəɪt̪ə ət͡ʃʰɪ .

s̪ə̃d͡ʒuː d͡ʒiːkə ʋɪʋɑːɦə ɑːd̪ʰun̪ɪkə t͡ʃɪt̪rəkɑːrə rəʋɪn̪d̪rə kumɑːrə d̪ɑːs̪əs̪ə̃ bʰeːlə ət͡ʃʰɪ . d̪un̪uː goːʈeː bəɦut̪ə ʋɪt͡ʃɑːrəʃiːlə kəlɑːkɑːrə t͡ʃʰət̪ʰɪ d͡ʒɪn̪əkɑː pərə koːn̪oː s̪əmɑːd͡ʒə gərʋə məɦəs̪uːs̪ə kəə̸ s̪əkəɪt̪ə ət͡ʃʰɪ . eːɦən̪ə t͡ʃɪt̪rəkɑːrəkẽː kəlɑːkə bɪn̪ɑː bud͡ʒʰən̪eː ɦun̪əkərə t͡ʃɪt̪rə pərə oːt͡ʃʰə ʈɪppəɳiː kərəjə ʋɑːlɑː loːkə əpən̪ɑːkẽː leːkʰəkə-kəʋɪ-t͡ʃɪt̪rəkɑːrə, mɪt̪ʰɪlɑːkə s̪ə̃s̪krɨt̪ɪkə rəkʂəkə kəɦɪ s̪əkəɪt̪ə t͡ʃʰət̪ʰɪ, mud̪ɑː s̪ə̃ʋeːd̪ən̪əʃiːlə s̪t̪ərə pərə ɦun̪əkɑː s̪əbə pərə mən̪uʂjə ɦeːbɑːkə bɑːt̪ə pərə s̪ə̃d̪eːɦə bʰəə̸ s̪əkəɪt̪ə ət͡ʃʰɪ.

'ən̪t̪ɪkɑː' kə s̪ə̃pɑːd̪əkəkə ruːpəmeː ɦəmə eːkərə n̪ĩd̪ɑː kərəɪt̪ə t͡ʃʰiː d͡ʒeː eːɦeːn̪ə ʈɪppəɳiː

kərəɪt̪ə t͡ʃʱət̪ʰɪ ɑː s̪əbʰə d͡ʒɪmmeːd̪ɑːrə s̪oːt͡ʃə bəlɑː mɪt̪rə s̪ə̃ ut͡ʃɪt̪ə ɦəs̪t̪əkʂeːpəkə əpeːkʂɑː kərəɪt̪ə t͡ʃʱiː.

s̪ə̃d͡ʒuː d̪ɑːs̪ə mɪt̪ʰɪlɑː s̪ə̃s̪krɨt̪ɪkə t̪ət̪ʰɑːkət̪ʰɪt̪ə rəkʂəkəkẽː ɑːɦət̪ə kərəjəbəlɑː pẽːʈĩgəkə ʋɪʂəjə meː kəɦəɪt̪ə t͡ʃʱət̪ʰɪ, "ɦəmə goːʋɑː biːt͡ʃə kə d̪rɨʃjə d̪eːkʰəlɑːkə bɑːd̪ə iː ɖrɑːĩgə bən̪əun̪eː rəɦiː. mɪt̪ʰɪlɑːkə eːkəʈɑː məɦɪlɑː ʋɪd̪eːʃiː pərjəʈəkəkẽː koːlɖə ɖrĩkə beːt͡ʃə/pəɽoːs̪ɪ rəɦələ t͡ʃʱət̪ʰɪ. ərd̪ʰən̪əgn̪ə məɦɪlɑː bɪkən̪iːmeː eːkəʈɑː ʋɪd̪eːʃiː pərjəʈəkə ət͡ʃʱɪ." mət̪ələbə d͡ʒeː pəlɑːjən̪əkə ʃɪkɑːrə məɪt̪ʰɪlə lələn̪ɑː bʰuːgoːləkə s̪ə̃gə s̪ə̃gə mɑːn̪əs̪ɪkə ʋərd͡ʒən̪ɑːkə d̪eːʋɑːlə pɑːrə kəə/rəɦələ t͡ʃʱət̪ʰɪ. əʃliːlət̪ɑː əɪ t͡ʃɪt̪rəmeː n̪əɦɪ, əd̪ʰəlɑːɦə ʋɪt͡ʃɑːrəkə loːkəkə n̪əd͡ʒərɪmeː ət͡ʃʱɪ. ə̃gə əʃliːlə n̪əɦɪ ət͡ʃʱɪ ɑː n̪eː oːkərə t͡ʃɪt̪rən̪ə. d͡ʒə̃ eːɦən̪ə rəɦəɪt̪ə t̪ə̃ koːɦəbərəkə t͡ʃɪt̪rə n̪əɦɪ bən̪əɪt̪ə.

(ɦɪn̪d̪iːs̪ə̃ məɪt̪ʰɪliː ən̪uʋɑːd̪ə ɑːʃiːʂə ən̪ət͡ʃɪn̪ɦɑːrə)

əpən̪ə
mə̃t̪əʋjə editorial.staff.videhĕa@gmail.com pərə pəʈʰɑːu.

2.5.məɪʈ̪ʰɪliːkə "us̪ən̪eː kəɦɑː ʈ̪ʰɑː" mɑːn̪eː kumɑːrə pəʋən̪əkə d̪iːrgʰəkəʈ̪ʰɑː "pə_ɪʈʰə" (t͡ʃɪʈ̪rɑ̃ːkən̪ə s̪ə̃d͡ʒuː d̪ɑːs̪ə)

məɪʈ̪ʰɪliːkə "us̪ən̪eː kəɦɑː ʈ̪ʰɑː" mɑːn̪eː kumɑːrə pəʋən̪əkə d̪iːrgʰəkəʈ̪ʰɑː "pə_ɪʈʰə" (t͡ʃɪʈ̪rɑ̃ːkən̪ə s̪ə̃d͡ʒuː d̪ɑːs̪ə)

məɪʈ̪ʰɪliːkə "us̪ən̪eː kəɦɑː ʈ̪ʰɑː" mɑːn̪eː kumɑːrə pəʋən̪əkə d̪iːrgʰəkəʈ̪ʰɑː "pə_ɪʈʰə" (s̪ɑːbʰɑːrə ə̃ʈ̪ɪkɑː) . ɦɪn̪d̪iːkə pɑːʈʰəkə, d͡ʒeː "us̪ən̪eː kəɦɑː ʈ̪ʰɑː" pəʈʰən̪eː ɦeːʈ̪ɑː, kẽː bud͡ʒʰələ t͡ʃʰən̪ɦɪ d͡ʒeː koːn̪ɑː əɦɪ kəʈ̪ʰɑːkẽː rət͡ʃɪ t͡ʃən̪d̪rəd̪ʰərə ʃərmɑː "guleːriː" əmərə bʰəə̸ geːlɑːɦə. ɦəmə t͡ʃərt͡ʃɑː kəə̸ rəɦələ t͡ʃʰiː, kumɑːrə

pəʋən̪əkə "pə_ɪʈʰə" d̪iːrgʰəkət̪ʰɑːkə. eːkərɑː pəɽʰəlɑːkə bɑːd̪ə əɦɑ̃ːkẽː eːkəʈɑː ʋɪt͡ʃɪt̪rə, s̪ukʰəd̪ə ɑː moːn̪ə ɦəulə kərəɪbəlɑː ən̪ubʰəʋə bʰeːʈət̪ə, d͡ʒeː s̪eːks̪əpiːrɪən̪ə ʈreːd͡ʒeːɖiː s̪ə̃ mɪlɪt̪oː lɑːgət̪ə ɑː pʰərɑːkoː. mud̪ɑː əɪ rət͡ʃən̪ɑːkẽː pəɽʰəlɑːkə bɑːd̪ə t̪ɑːməs̪ə, gʰrɨɳɑː s̪əbʰəpərə n̪ɪjə̃t̪rəɳəkẽː ɑː s̪ɑːmɑːd͡ʒɪkə/ pɑːrɪʋɑːrɪkə d̪ɑːjɪt̪ʋəkẽː s̪eːɦoː əɦɑ̃ː ɑːrə gə̃bʰiːrət̪ɑːs̪ə̃ leːbəɪ, s̪eː d̪ʰərɪ pəkkɑː ət͡ʃʰɪ. mud̪ɑː eːkərə eːkəʈɑː ʃərt̪ə ət͡ʃʰɪ d͡ʒeː eːkərɑː s̪əməɪ n̪ɪkɑːlɪ kəə/ eːkkeː ukʰəɽɑːɦɑːmeː pəɽʰɪ d͡ʒɑːɪ. əɪ kət̪ʰɑːkə t͡ʃɪt̪rə s̪əbʰəkẽː lɪkʰələn̪ɪ ət͡ʃʰɪ lɪkʰɪjɑː s̪ə̃d͡ʒuː d̪ɑːs̪ə- **s̪əmpɑːd̪əkə**

पड़ठ

कुमार पवन

प्रायः एक युग बाद कुमार पवन फेर सँ लेखन मे सक्रिय भेल छथि। विगत शताब्दीक नवम दशकक शुरुआत सँ लेखन आंरभ कर'वला कुमार पवन मैथिलीक सुपरिचित कवि, कथाकार आ व्यंग्यकार छथि। किछुए कथा आ तीन चारि दर्जन कविताक बल पर मैथिली मे अपन फराक पहिचान राख'वला ई एक टा विशिष्ट कवि-कथाकार छथि। हिनक नव दौरक प्रारंभ एक टा यादगार दीर्घ कथा आ पाँच गोट कविताक संग भ' रहल छनि। प्रायः कतेको वर्ष सँ मैथिली मे एहन सशक्त कथा पढ़बा लेल नइँ भेटल अछि। हमरा विश्वास अछि जे मैथिलीक व्यापक पाठक वर्ग केँ ई स्मरणीय शुरुआत बुझेतनि।

—संपादक

अन्हार मे डुबैत खिरोइ...

मोन मे औनाइत जाहि बेचैनी केँ टारि देबाक फेर मे हम एत' प्रायः भागि क' आयल छलहुँ, से एखनहुँ कहाँ छोड़ि रहल अछि... ईंटाक पाया आ काठक गार्डरवला एहि जर्जर पुल पर ठाढ़ भ' नीचाँ लगभग सुखायल मिरतुक्की खिरोइ आ चारू दिस गर्द-गर्द भेल वातावरण केँ देखि मोन हल्लुक क' लेबाक आशा करब आब व्यर्थे बुझा रहल अछि...। खिरोइ, जे हमर गामक पूर्वी सीमान पर अदौ सँ बहैत हमरा लोकनि केँ एक टा परिचिति दैत आबि रहल अछि, आइ केहन दुब्बरि-पातरि सनटिटही सन भेलि अपन अस्तित्वक लेल संघर्ष क' रहल अछि, से देखनहि जानल जा सकैए। एक टा दीर्घ निसास छोड़ैत हम चारू दिस नजरि खिरबैत छी। सूर्य ढरकि चुकल छथि...। खूने खुनाम पश्चिमाकाश...। घुरिआयल परिवेश...। नहू-नहू उतरैत अन्हार...। आ अन्हार मे डूबैत खिरोइ...।

हम एत' की क' रहल छी? एखन तँ गाम पर रहबाक चाही। ओत' धमगज्जर मचल हेतै। कल्हुका भोजे तेहन रहै जे अजुका भोज लेल लोक सभ भोरहि सँ उत्साहित अछि। जटावला भाँगक पत्ती भोरहि मे फूलय लेल ध' देल गेल छलै। कमलू भाइक खास आग्रह छलनि। से छनि। गाम मे भोज रहौक तँ ओ दड़िभंगा मे अटकि नहि सकैत छथि। ओ काल्हिए दसबजिया ट्रेन सँ आबि गेल छलाह। उत्साहपूर्वक भनसिया सभक संग भरि दिन लागल रहलाह। वैह किऐ? बहुतो लोक आयल अछि। कॉलेजिया नवयुवक सभ। काल्हिए सँ हरित क्रांतिक योजना पर अमल भ' रहल छैक। भोर सँ फुलैत भाँग केँ मीजि-मीजिक' पाँच पानि सँ धोने हेताह शोभन...। सिलौट पर ताधरि पिसने हेताह जाधरि भाँग सिलौट ने छोड़ि देने हैत। भाँग मे देल गेल हेतै खीराक बीया, गुलाबक पत्ती, सौंफ, दछिनी, मरीच आदि-आदि कैक तरहक मसाला। वैन्यू छलै टीसन। नवीन झाक चाहक दोकान। कमलू भाइ साफ कहने छलथिन नवीन झा केँ, कोनो हालति मे दस किलो दूध राखय लेल। दूध-चीनीक संग घोरल गेल हैत भाँग। गिलास-पर-गिलास देने हैत सभ...। सबहक मोन आब गुनगुना चुकल हेतै...। एखन धरि तँ सबहक संपर्क भ' चुकल हेतै बाबा बौरहबा सँ—सोझे हॉटलाइन पर। आब तँ एक्कहि टा काज बाकी...।

सरबन बाबूक दलानक विस्तृत अगुअइत मे नोतल ब्राह्मण सभक जुटान भ' रहल हेतनि...। ओत' एखन हमरो रहबाक चाहैत छल...। आ हम एत' एहि पुल पर ठाढ़ छी...। की क' रहल छी हम एत'? सभ हमरा ओत' ताकि रहल हैत...। कमलू भाइ खास क' आ हम...? तखन सँ कतोक बेर गाम दिस विदा होब' चाहलहुँ अछि, मुदा डेगे नहि उठि रहल अछि...। हिम्मति तँ करहि पड़त...। सामाजिक बन्हन केँ अनठिया देब उचित नहि...। जाय तँ पड़बे करत...।

नदीक छरकी...लचका...जरलाहा पीपर... जेना-जेना गाम दिस बढ़ल जा रहल छी अन्हार आर सघनायल जा रहल अछि...। माल-जाल केँ चराक' बाध सँ घुरैत लोक सभ...। मंथर गतिएँ चलैत, पजुआहि करैत, महीस सभ आ ताहि पर बैसल चरबाह सभ सड़कक एक दिस सँ जा रहल अछि। सामने गाछी सभक पच्छिम रेलवे आ तकर ओइ पार गाम। गाछी आ बँसबारिक कारणें अन्हार आर घनगर बुझा रहल अछि। गाछी सभक विरल भाग द' क' इजोत हुलकी द' रहल अछि आ संगहि सुनाइ पड़ि रहल अछि जेनरेटरक फट्-फट्-फट् फट्... अनवरत...।

गाछी पार क' रेलवे लाइन पर चढ़ैत छी...। एतहि सँ स्पष्ट बुझाइत अछि—व्यापक ब्राह्मण समाज जुटि रहल अछि...। पुआरक सैकड़ो बीड़ा पंक्तिबद्ध राखल जा चुकल अछि...। बैसइ जइयौ केर आग्रह सुनबाक लेल उताहुल बूढ़-सेयान-बच्चा-बुतरु-छौंड़ा-छौंड़ीक भीड़...। भोज्य पदार्थ पर टूटि पड़बाक लेल सन्नद्ध अटाठट्ठ लोक...।

रेललाइन सँ सड़कक लभानी पर उतरि जहिना हम आगाँ बढ़ैत छी कि आग्रह भ' जाइत छैक। की रेलम पेल! लोक सभ बीड़ा लूझ' लेल टूटि पड़ैत अछि। केओ चारि-चारि टा बीड़ा लूझि-ओछा पलथी मारिक' बैसैत अछि तँ केयो बीड़ाक अभाव मे चप्पले पर आसन जमा लैत अछि। दब्बू प्रकृतिक लोक बीड़ाक लूटि मे पछुआ गेला संतां हारि क' चुकिए माली बैस जाइत अछि...। ओम्हर जे कनेक हमर-झाँटि-पर-झूलय-बड़का-बड़का-लोक वला लंठै सँ लैस अछि से बलजोरी सरबन बाबूक टाल सँ झीकि-झीकि पुआरक मोटका बीड़ा बना बैस जाइत अछि आ गर्व सँ गर्दनि तानि चारू दिस ताकि रहल अछि जेना कि कहि रहल हो, 'मर्दक

बेटा अछि क्यो तँ टोकि क' देखओ नेञ।' लोक फराके सँ हाँ...हाँ...क' रहल अछि परंच केक्कर हिम्मति छै जे समक्ष मे आबिक' रोकय...।

आब पात परसल जा रहल अछि...पुरइनक पात। अद्‌भुत! आब जखनकि प्राय: सभ भोज मे लोक दड़िभंगा वा पुपरी सँ पातक रेडीमेड प्लेट आ बाटी ल' अनैत अछि तखन पुरइनक पात? सरबन बाबूक हठ छलनि। खजुरबाराक पोखरि सँ आनल गेल छलै बोझक बोझ...। सरबन बाबूक तँ खाली हठ आ इच्छा छलनि। असल व्यवस्था सँ कयलनि राघव लला। से छनि। लोकक हुनका कमी नहि छनि...। बस एक बेर हाक देबाक काज...।

मुदा बाजय रसनचौकी...

से आब भोज शुरू भ' गेल अछि...। चूरा-दहीक भोज...। नहि-नहि, दही-चूराक भोज...। कहियो क्रेज रहै पक्की भोजक माने पूड़ी जिलेबीक भोजक। नामे सुनैत मातर बच्चा सभ किलोल करय लगैत छल...। स्त्रीगण अनेरे प्रसन्न भ' अपन नेना केँ कोरा मे ल' चुम्मा लैत पति केँ कनेडेरिएँ देखय लगैत छलीह...। पुरुखवर्गक तँ कथे कोन? परान्नं दुर्लभं लोके शरीराणि च पुन: पुन: केँ गीरह मे बन्हेने ओ लोकनि भाँगक पुरना पत्ती पीसि देबाक लेल कनिञाक निहोरा करय लगैत छलाह...। मुदा, आब ओकर क्रेज गेलै। आब के पुछैए पूड़ी-जिलेबी-तरकारी केँ? ओ तँ रहरहाँ होइते रहैत छै। आब तँ माघ नहाय से मर्द कहाय। माने जे दही-चूराक भोज क' पाबय से मर्द। बड़का-बड़काक ढोंढ़ी ढील भ' जाइत छनि...। हँस्सी-ठट्ठा छै की? पसेरी भरिक' करेज होयबाक चाही। आ चाही मनीपावरक संग मैन पावर...। से आब लगैए, कनिञा काकीक दुनू बेटा मे एहि दुनू चीजक कमी नहि। दुनू बेटा पौरुष देखौलथिन अछि... आ से भरपूर देखौलथिन अछि...।

पौरुष तँ ओ लोकनि देखबिते रहैत छथि। आब ओही दिनुका बात लिय' ने। अरे, सरझप्पी दिनुका। अस्थिसंचयक बाद श्राद्धक हेतु योजना बनाब' लेल गामक पागधारी लोकनिक बैसार भेल छलनि...। सरबन बाबू दुनू भाँइ ओना तँ एक दोसरा सँ कटल-कटल रहैत छलाह...। एक गोटे ईर घाट तँ दोसर वीर घाट! परंच एखन दुनू गोटे अपना केँ एक टा विशेष प्रकारक अपराध भाव सँ समाने रूपेँ दबल अनुभव क' रहल छलाह। लागि रहल छलनि जेना कि पतिया लागल होनि। पतिया लागब की होइत छै, से ओ लोकनि नेनपने मे देखि चुकल छलाह। जकरा हाथेँ खुट्टा पर बान्हल गाय-बड़द मरि जाइत छलै तकरा गरा मे मरल पशुक-जउड़ लटकौने प्रायश्चित हेतु घरे-घरे दयनीय मुद्रा मे मौन रहि भीख माँगैत देखि चुकल छलाह...। आइ दुनू भाँइ अपना-अपना केँ किछु ओहने सन स्थिति मे पाबि रहल छलाह...। एम्हर पागधारी नक्षत्र मंडली विचार क' रहल छल—

"श्राद्ध कोन होअय?"

"वैदिकी?"

"पंचदान?"

"के बजलाह पंचदानक नाम? वजबाक गति नहि अछि तँ कम-सँ-कम चुप तँ रहू। अहाँ केँ ई नञि बूझल अछि जे शास्त्रक अनुसार वैंदिकी श्राद्ध भेने मुइनहार केँ पइठ होइत छनि? आ सरबन बाबू दुनू भाँइक कोनो हाड़ हिलैत छनि? कथीक अभाव छनि?"

"हँ यौ! अभाव किऐ रहतनि? दोसर, प्रतिष्ठो किछु अर्थ रखैत छैक कि नहि? प्रखंड भरिक कोन गाम मे के नहि चिन्हैत छनि सरबन बाबू केँ?"

"आ राघवेजी कोन कम छथि?"

"हँ! से तँ ठीके! कोन गामक नवयुवक नहि चिन्हैत छनि राघव केँ?"

"असल मे चिलमक सम्बन्धे ततेक विस्तृत होइत छैक...।"

"फेर...। की बाजि देलहुँ अहाँ? जखन मुँह खोलब बुड़ित्वे बोकरब। भतृहरि कहने छथि...।"

"आब भतृहरि केँ एखन रहय दियनु। ट्रैक सँ हटै नहि जाइ जाउ।"

"ठीके कहैत छी। उचित तँ यैह जे वैदिकी होउक।"

"हँ...हँ...। वैदिकीए होउक।...की सरबन बाबू?"

जगमगाइत नक्षत्र मंडलीक मध्य सकुचायल सकपंज-निष्प्रभ बैसल सरबन बाबूक बुद्धि जेना हेरायल सन भ' गेल छलनि। आब जेना झुकल माथ उठयबाक अवसर आ बाट देखाइ पड़ि रहल छलनि...। कनेक महग अवश्य छलै, मुदा दोसर उपाये कोन छलनि...?

"ठीक छै। हमरा दिस सँ हर्ज नहि। कनेक राघवजी सँ सेहो पूछि लियनु।"

"कि राघवजी?"

सबहक नजरि राघव लला पर आबि स्थिर भ' गेल रहनि। धुआँयल मुखाकृति... झड़कल-झड़कल। कारी झामर ठोर...। तमाकुलक योग सँ गनगनायल गाँजाक लाली प'ल उठबिते आँखिक डिम्हा सँ हुलकी देब' लागल रहनि...।

"ठीके छै। जे सबहक विचार से हमरो...।"

आब भोज। नक्षत्र मंडलीक अनुभवी पाकशास्त्री सभ उनटि-पुनटि क' एहि मुद्दा पर विचार करय लगलाह...। खूब घमर्थन भेल...। अन्तत: निर्णय देल गेल—

"एकादशा दिन यदि संभव होअय तँ तुलसी फूल वा कनकजीर वा करिया कामोदक पुरना अरवा चाउर। जँ से उपलब्ध नहि भ' सकय तँ बासमती तँ अबस्से होअय। फेर राहड़िक दालि...सात टा तीमन...बड़, बड़ी, पापड़, दही, चीनी, सकड़ौरी आदि-आदि।"

"आ द्वादशा दिन पूड़ी-जिलेबीक भोज की करबह हौ सरबन! जखन एतेक भेबे केलै तँ बनियाँवला भोज की करबह। ओहुना कनिञा काकीक भोज लेल सबहक मोन टाँगल छै...। से दही-चूराक करह। भगलपुरिया कतरनी चूरा... कम सँ-कम चारि बेर अहगर क' छल्हिगर दही...चीनी...डालना...तीलक अँचार...आलुक अँचार...नोन-मिरचाइ आ अंत मे बुनियाँ...की?"

"ठीक छै ने सरबन बाबू?"

"मुदा, इस्टीमेट?"

"बनाब' हौ गोपाल। तों तँ हिसाब-किताब मे माहिर छह। बड़का कक्का आ भुटकुन बाबा सँ पूछि लहुन। आ अहूँ लोकनि विचार-सहयोग दियनु मास्टर साहेब आ नेता जी...।"

एस्टीमेट बनल। श्राद्ध आ भोज दुनू मिलाक' प्राय: डेढ़ लाखक! सरबन बाबूक हवा गुम्म आ राघव लला सटकदम्म...।

"की सरबन बाबू, भेल ने?"

सरबन बाबू दुनू भाँइ केँ चुप देखि ठीकेदार साहेब केँ नहि रहल गेलनि, "एना चुप किऐ छी? टकाक दिक्कति अइ? ई दिक्कति कोनो दिक्कति छै? असल बात तँ ई जे अहाँ सभ चाहैत की छी? जँ चाहैत छी तँ व्यवस्था भ' जेतै। हम कोनो समाज सँ बाहर थोड़े छी? आ जँ अवसर पर काज नञि आबय तँ धन बेकार। कथी? सधयबाक चिन्ता? भक्क! अरे माय-बाप फेर घुरिक' नहि अबैत छथिन। ओ पुत्र केँ जन्म कथी लेल दैत छथिन? एही लेल ने जे पुत्र समय पर पुरुषार्थ देखाबय? एहन श्राद्ध करय... एहन ब्रह्मभोज करय जे उद्धार क' देअय... स्वर्गक फाटक फोलि देअय। आ से अवसर उपस्थित अछि अहाँ सभक समक्ष। आब आवश्यकता अछि पुरुषार्थ देखयबाक।"

"ठीके तँ कहैत छथि भाइ। बेसी सोचल नहि जाओ। अरे, समय पर पाइ आपस क' सकबनि तँ बेस, नहि तँ टीसन लग सड़कक कात महक जे दसकठवी गाछी अछि सैह लिखि देबनि भाइ केँ। ओहुना आब गाम महक जमीनक प्रति मोह बेकारे। गाछिओ तँ उजड़िए गेल अछि...।"

ठीकेदार साहेबक मुंशी भोगी झाक मंतव्य नीक जकाँ बूझि रहल छलाह सरबन बाबू। गँजेड़ी

राघव बूझय वा नहि। जमीनक ओइ टुकड़ी पर बहुत दिन सँ नजरि छनि ठीकेदार साहेबक। ओ ओत' मार्केट कॉम्पलेक्स बनाब' चाहैत छथि। सामान्य स्थिति रहैत तँ सरबन बाबू ठीकेदारक एहि कूटनीतिक चालिक जबरदस्त जवाब दित'थनि...। मुदा, एखन तेहन ने उलंग फँसल छथि जे कोनो आन बाटे ने सूझि रहल छनि। के देत डेढ़ लाख रुपैया? जे देत से बदला मे किछु-ने-किछु चाहबे करत। निःस्वार्थ मदति आब के ककरा करैत छै? कम-सँ-कम ई समय पर द' तँ रहल अछि। सरबन बाबू चारू दिस तकलनि...। सबहक दृष्टि मे एक्के टा आग्रह। हँ कहि दियौक ने। सपूत बनू...अपन नाम कैँ सार्थक करू...!

"हम तँ तैयार छी। मुदा, एक बेर राघव जी कैँ सेहो पूछि लियनु।"

"की राघव जी?"

ठीकेदार साहेब आ हुनक मुंशी भोगी झा कैँ बेछिल्ले बाँस धाँसि देबाक योजना मोनहि मोन बनबैत आ तत्काल स्थगित करैत राघव लला कैँ प्रश्न सुनितहि लगलनि जेना केओ हुनक पौरुष कैँ ललकारि रहल होनि। क्रोध बाट बदलि क' सरबन बाबू पर केन्द्रित भ' गेलनि—

"देखै जाइ जाउ। हम कोनो मउगीक साया मे घुसिया क' रह'वला मर्द नहि छी। सभ कैँ अपन फिकिर कर' लेल कहियौ। राघव मर्द अछि आ मर्द वला बात कहत। आ मर्दवला बात वैह अछि जे लागय से देआइ, मुदा बाजय रसनचौकी...।"

पित्त तँ सरबन बाबूक सेहो लहरलनि, मुदा गरा मे उतरी तँ हुनके छलनि। दबा गेलाह...।

अजेय योद्धा सभक पराक्रम...

से आइ द्वादशाक जबरदस्त भोज भ' रहल अछि...। लगैए पूरा गाम उनटि आयल अछि...। हाथ जोड़ि क' सबहक स्वागत करैत दुनू भाँइक आग्रह, "मोन भरि खाइ जाउ। जे वस्तु जतेक चाही से लिय'। कोनो वस्तुक कमी नहि।" कमी किऐ रहतै? ठीकेदार साहेबक सहयोग देखि भरि गामक युवक लोकनिक उत्साह फरकि उठल छलनि...। संगहि सहयोग छलनि भमरपुराक सोगारथ यादवक।

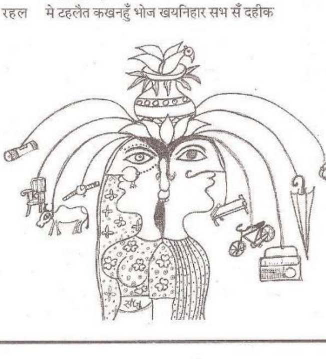
सोगारथ यादव। सरबन बाबूक परम मित्र। प्रखंड राजनीतिक संगी। ढढ़िया, मिल्की, खजुबारा, भभरपुरा, खेरिया टोल, राढ़ी माने ई जे परोपट्टाक सभ गाम छनि मारल गेल...। महिसबार सभ कैँ सोझे बथाने पर जा पकड़लनि सोगारथ बाबू, "हौ भाइ सभ, साल भरि तँ देहातक दूध एकत्र क'...पानि मिला...ड्राम मे भरि...विदाउट टिकट जनता ट्रेन सँ जाक' दड़िभंगा मे बेचिते छह...चानी कटिते छह...। कहियो क' किछु पुण्यो कमाबह। बस चारि दिनुका दूध दएह। बूझ' जे हमरे दैत छह। चारिम दिन एक-एक टा पाइ गनबा लएह...।" सोगारथ यादवक निशाना कतहु खाली जानि। ततेक ने दूध भेलै जे सय तौला...नहि-नहि, तौला नहि खोर मे पौरल गेल दही...।

"अढ़ाइ सय खोर...।"

"तँ तोरा माने की? अट्ठारह मन अरवा चाउर आ बीस मन चूड़ा खयनिहार गाम मे एहि सँ कम मे की होइतै?"

से दुनू भाँइक आग्रह जे मोन भरि खाइ जाउ आ कामना करै जाउ जे कनिञा काकी कैँ पइठ होइन...। पंक्तिबद्ध आसन जमौने भोज खयनिहार सभ...। एक टा पाँति पच्छिम मुँहे तँ दोसर पाँति पूब मुँहे...। एहिना तेसर पाँति पश्चिम मुँहे तँ चारिम पाँति पूब मुँहे...। सम्मुखक दू पाँतिक बीच मे बारिक लोकनि कैँ अयबा-जयबा लेल रस्ता। एत' सँ ओत' धरि पाँति-पाँति मे कुम्भकोपरिदधिचिपटान्नशर्करालवणव्यंजनानिम-धुराणि च सँ जूझैत लोक सभ...। चलैत मुँहक चपर-चपर...। बारिक लोकनिक 'ई लाबह हौ', 'ओ लाबह हौ' केर गुंजित स्वर...। सघन भ' गेल अन्हार सँ लड़ैत जेनरेटरक पचासो ट्यूब-लाइट...जगमग...जगमग...सभ किछु जगमग...।

समाजक पैघ-पैघ नाकवला लोकसभ मे अपना कैँ अग्रगण्य बुझनिहार अल्लाँ बाबू आ फल्लाँ बाबू लोकनि पहिल खेप मे नहि बैसलाह अछि। ओ लोकनि दोसर वा तेसर खेप मे बैसताह। एखन तँ ओ सभ पाँति सबहक मध्य मे टहलैत कखनहुँ भोज खयनिहार सभ सँ दहीक स्वाद वा डालना मे नोनक मात्राक मादे पूछि रहल छथि, तँ कखनहुँ बारिक लोकनि कैँ कोनो खास जगह पर खास वस्तु ल' क' पहुँचबाक निर्देश उछालि रहल छथि...।

मूड़ी गाड़ि तन्मय भ' भोजनलीन लोक सबहक लगन देखि जेना...जेना किछु मोन पड़ि रहल अछि...। हँ...कनिञे काकी कहैत छलीह खिस्सा...। मैथिल सभक भोजनपटुताक मादे सुनि इंद्रक घमंड फड़कि उठल रहनि। बड़का भोजन भट्ट छथि मैथिल सभ तँ हमरा ओतय आबथु। हम नोत दैत छियनि। हमर व्यवस्थानुरूप भोजन क' कय देखाबथु तँ हम इन्द्रासन हारि जायब। स्वीकार करताह? अप्पन पसिन्नक क्षेत्र मे आबि फँसल शत्रु कैँ देखि जेना योद्धा कैँ हँसी लागि जाइत छै तहिना उर्ध्व अहंकारी देवराजक एहि मूर्खतापूर्ण चुनौती पर मुसकिया देलनि मैथिल लोकनि। स्वीकार क' लेल गेल चुनौती...।

परंच इन्द्रो तँ पक्का खिलाड़ी छलाह। भोजक जबरदस्त आयोजन कयलनि। अपार खाद्य-सामग्री। मुदा, आहि रौ बा! ई की? परम्परानुसार सम्मुख पाँति बनाक' बैसल मैथिल लोकनिक दहिन हाथ पर काँखि सँ ल' क' पहुँचाधरि बाँसक फराठी राखि जउड़ सँ लपटि क' बान्हि देल गेलनि। आब भोजन क' देखाबथु...। मुदा वाह रे मैथिल! ओ मैथिल केहन जे कोनहु परिस्थिति मे भोजन क' कय नहि देखाबय? सम्मुखक पाँति सभ कनेक लगीच घुसुकि आयल आ आमने-सामने बैसल मैथिल लोकनि एक दोसरा कैँ एक-दोसराक पात पर सँ खाद्य-सामग्री ल' बिनु दहिन हाथ मोड़ने खोआबे लगलाह...। जल पीबाक लेल वाम हाथ तँ मुक्त छलनिहेँ। इन्द्र चारू नाल चित्त! भोजनोपरान्त गर्वित मैथिल लोकनिक समक्ष ठाढ़ नतशीश इन्द्र अपन इन्द्रासन ग्रहण करबाक निवेदन कयलथिन...। मैथिलक उदार गर्वोक्ति भेलनि, "इन्द्रासन अपनहि राखल जाओ। हम सभ ल' क' की करब? मुदा, स्मरण रहय जे पुनः हमरा लोकनिक भक्षण-सामर्थ्य कैँ चुनौती देबाक भूल नहि होअय। ई हमर सबहक क्षेत्र थिक। एहि क्षेत्र मे हम सभ अजेय छी।..."

से आइ एक कात मे ठाढ़ हम एहन अजेय योद्धा सभक पराक्रम देखि रहल छी...। नजरि भोजस्थलक कात मे पाँति सभक छोर पर स्थित सड़क दिस जाइत अछि...। ओत' समाजक दीन-हीन वर्गक महिला, पुरुष, छौंड़ा, छौंड़ी

सभ अलम्यूनियमक थारी आ बट्टा नेने प्रतीक्षा मे ठाढ़ अछि...जे कखन लोक सभ भोजन समाप्त क' कय उठत आ ओकरा सभ केँ अघायल लोकक अँइठ उठयबाक अवसर भेटतै...। भूखक मारल लोकक एहि भीड़ मे सेहो कैक टा छोट-छोट वर्ग छै...। अपना सँ तथाकथित निम्न वर्गक लोक केँ कनेक फराके रहबाक निर्देश देबाक प्रकृति एहू वर्गक लोक सभ मे छै—से स्पष्ट देखाइ पड़ि रहल अछि...।

पच्छिम भर अकास मे लौका लौकब शुरू भ' गेलैए। नहू-नहू मेघ ऊपर उठि रहल अछि...। रहि-रहि क' लौकति लौका भोज खयनिहार आ खुयनिहार दुनू पक्ष केँ कनेक हड़बड़ा देलक अछि। किछु गोटे लोक सभ केँ शांतिपूर्वक भोजन करबाक आग्रह क' रहल छथि। लगैए इन्द्र फेर आइ गड़बड़ी पर उतारू छथि...।

ओम्हर गाम भरिक एकत्रित कुकुर सभ आपस मे कटाउझ क' रहल अछि। कटाउझ मे जे कुकुर हारि जाइत अछि से कनेक हटि क' विचित्र विलम्बित स्वर मे भूक' लगैत अछि... जेना कानि रहल हो...। ओह! ओहने सन...। जेना ओहि राति कानि रहल छल...। ओहि रातुक सघन निस्तब्धता केँ चीरैत कुकुर सभक रुदनक ओ थरथराइत बिझायल छुरी...।

आगि-पानि-लोह-पाथर...

ओही रातुक बाद आयल छल ओ जेठक एक टा पचपचायल भोर...। उसीन क' राखि देब'वला तौसायल कारी रातुक बादक ओ भोर...।

साँझहि सँ सड़ल गुमकी छलै...। पसेना-पसेना देह...कखनो सुखयबाक नाम नहि...। ऊपर सँ लाखनि सँ भरल डबराक मच्छरक प्रकोप...। एम्हर-सँ-ओम्हर दौगैत...गुम्हैरत...भूकैत...कनैत कुकुर सभ...। एक्को रत्ती चैन नहि...। छटपट-छटपट करैत राति बहुत नहू-नहू बीति रहल छल...। कखनो-कखनो डबरा महक जलमुर्गी सभ चियों-चियों क' उठैत छल। ककरो चैन नहि...। कोना होइतै? जेठ खतम होब' मे प्रायः छओ दिन रहि गेल रहै परंच बुन्न पड़बाक नाम नहि...। भरि दिन अकास सँ आगि बरिसैत छलै आ साँझहि सँ जे बोकर' लगैत छल पृथ्वी छेहा तौस से राति भरि उसिनाइत रहैत छल प्राणिमात्र...। पता नहि कहिया बुन्न पड़तै...?

हम ठेकानि नहि सकलियै जे कतेक राति भेल हेतै...। प्रायः डेढ़...नहि दू...। कनेक पुरबा सिहकलै...। पसेना सँ भीजल देह ठंडायल आ प'ल भरिआय लागल...। कुकुर सभक तेज झौहटि सँ निन्न टूटल...। एतेक किऐ लागि रहल छै...? भक्क! कुकुरो के कोनो ठेकान छै? जरूरी छै जे कोनो चोरे केँ देखि क' भूकल होअय? भ' सकैए दोसर टोलक कुकुर पर नजरि पड़ल हेतै कि शुरू भ' गेल हैत...। सोचैत-सोचैत फेर प'ल भरिआय लागल...। कखन बरखा अयलै...हम किछु नहि बूझि सकलियै...।

जेना एक टा झटका खाक' निन्न टूटल होअय...। बाहर सड़क दिस गुलगाल भ' रहल छलै...। क्रमशः तेज होइत...। कोठली सँ बाहर दलान पर अयलहुँ। भोर भ' चुकल रहै मुदा एखन सूर्योदय हेबा मे किछु विलम्ब रहै। हमर घरक पूब द'क' जे रेल लाइन गेल अछि—दखिन-पूब सँ उत्तर-पच्छिम दिस—तेम्हरे लोक सभ जा रहल छल...। की बात छै? हम किछु आगाँ बढ़लहुँ...। ओकील ककाक दलान पर किछु लोक ठाढ़ भेल रेल लाइन दिस इशारा करैत बतिया रहल छलाह...। हुनकर सभक तर्जनी केँ पाछाँ करैत हमर नजरि देखलक जे रेल लाइनक आस-पास किछु महिसवार, हाथ मे लोटा नेने 'पोखरि दिस' जयबा लेल बहरायल, किछु भलेमानुस आ ज'न-बोनिहार केँ अढ़यबाक लेल विदा भेल, किछु कृषक लोकनि विस्मय आ दुःखक मुद्रा मे बहस क' रहल छथि...। एतेक फरकी सँ बात बूझब कठिन छल...।

"की भेलैए?" हम पुछलियै।

"लगैए क्यो कटि गेलैए।"

"के?"

"हौ, हमरा तँ लगैए जे काल्हि मैट्रिकक रिजल्ट बहार भेलै। कहाँदन बड्ड खराब रिजल्ट भेलैए। अबस्स कोनो फेल केलहा छौंड़ा कटि गेल हेतै।"

"नहि हौ, कोनो विद्यार्थी नहि रहल हेतै ओ। आइ-काल्हि ट्रेनक छत पर चढ़बाक बड्ड चलन भ' गेलैए। ओही मे सँ कोनो अगत्ती टपकि पड़ल हेतै।"

"ई अहाँ कोना कहैत छियै भाइ? ईहो तँ भ' सकैए जे कोनो तड़िपिब्बा वा गँजपिब्बा औंघरा गेल हैत रेल लाइन पर...आ...।"

जतेक मुँह ततेक बात। ओम्हर ओकील कका एहि सभ सँ निरपेक्ष मनोयोगपूर्वक अपन बड़द केँ सानी खुआ रहल छलाह।

"की कका, के कटि गेलैए?"

"पता नहि!" ओ हमरा दिस तकबो नहि कयलनि। नादि पर नजरि गाड़ने रहलाह। हुनक ई निरपेक्षता हमरा कनेक विचित्र जकाँ लागल। लागल जे हिनका जरूर बूझल छनि। कदाच् जानि-बूझि क' अपना केँ कोनो काज मे ओझरा क' रखने छथि। हम रेल लाइन दिस बढ़लहुँ।

"हौ बौआ, तों ओम्हर नहि जाह। तोहर करेज एतेक मजगूत नहि छह...बर्दाश्त नहि हेतह...।" ई हमर माय छलि जे पता नहि कखन सहटि क' पाछाँ-पाछाँ एत' धरि आबि गेल छलि।

"तों चिन्ता नहि कर। हम तुरंत आबि जायब। आ हमरा किछु नहि हैत। आब हम दस वर्खक ओ समीर नहि छी जे शोणित देखिक' रद्द भ' जायत।", हम आगाँ बढ़ि गेल छलहुँ।

हमर पाछाँ-पाछाँ लछमी सेहो ओही दिस जा रहल छलि। ओकर यैह रस्ते छलै। एही द' क' ओ नित्त हीरा बाबूक ओत' बर्तन-बासन कर' जाइत छलि। सामने सँ पप्पू आबि रहल छल। पूछलियै तँ ओ कहलक, "एतेक तँ निश्चित अछि जे कोनो स्त्री कटल अछि। पैघ-पैघ केस छै। हमर हिम्मत नहि एलाउ कयलक जे लग जाक' देखियै। देखै नञि छियै जे ककरो लग जयबाक साहस भ' रहल छै? सभ दस हाथ फटकिए सँ देखि रहल अछि...आ देखिक' अपन-अपन बाट ध' रहल अछि...। एहन भयानक दृश्य नहि देखल भाइ...। हमर तँ मोन कोनादन क' रहल अछि...। हमरा जाय दिय'...।" पप्पू घर दिस बढ़ि गेल।

तावत लछमी हमरा सँ आगाँ निकलि रेल लाइन पर घटनास्थल लग पहुँचि चुकल छलि...। आगाँ बढ़ैत हम देखलहुँ जे ओ पुरुष सभक गोल केँ चीरैत भीतर गेलि...। "अरे बाप रे बाप! दैबा रे दैबा! ई की भेलै रे दैबा। कनिञा काकी अय कनिञा काकी! ई की कयली अय कनिञा काकी?", लोकसभक गोल मे घेरायल लछमी भोकरि रहलि छलि...। ओ देखाइ नहि पड़ि रहलि छलि, मुदा ओकर करुण-तीक्ष्ण स्वर गूँजि रहल छलै...। आब कोनो संदेह नहि रहि गेल छलै...। हम लपकलहुँ...। गोल मे पैसलहुँ...। हे भगवान! हिला क' राखि देब'वला भीषण वीभत्स दृश्य छल...।

कनिञा काकी, ओ कनिञा काकी, जे वृद्धावस्था दिस डेग बढ़ा चुकलाक बादो सबहक लेल कनिञे काकी छलीह...जे बाट पर चलैत काल एना लगैत छलीह जेना धरती सँ पूछि-पूछि क' डेग बढ़ा रहलि होथि...। जे धरतीए जकाँ सर्वसहा आ अन्तर्मुखी छलीह...जे प्रत्येक जूड़शीतलक भोरे टोल भरिक नवयुवक लोकनिक चानि ठंडा देब' लेल बासि जलक लोटा नेने आबि जुमैत छलीह...। जे तिला सँकराँति दिन सभ केँ ताकि-ताकि क' तिल-चाउर हाथ मे थमा दैत पूछैत छलथिन, "बौआ तिल बहब' ने?" से कनिञा काकी आइ रेलक पटरीक आस-पास रोड़ा सभक ढेर पर खंड-खंड भेलि छिड़िआयल पड़लि छलीह...। ओह! हे भगवान!

रेलक पुबरिया पटरीक ओइ पार दुनू टाँग...दुनू पटरीक बीच मे धड़ आ पछबरिया पटरीक एहि पार मुंड...। आन-आन अंग जत' छिड़िआयल छलै ओतहि मुंडक स्थिति कनेक

विस्मयजनक! लगैत छलै जेना केओ ठोढ़ीक नीचाँ सँ सटाक' घेंट कटने होइक आ ओरिया क' रोड़ाक ढेर पर राखि देने होइक—उर्ध्वमुख। मुंडक केस माथ सँ एकदम सटल छलै...। चँछायल पीयर चेहरा पर सामने देखैत पथरायल निर्जीव निर्वाक आँखि मे उदासी जेना जमि गेल हो...। केम्हरो सँ कोनो कोण सँ देखतियै तँ हरायल आँखि जेना सोझे अहीं कें देखैत अनुभव होइत...। उपरका चारि टा दाँत निचला ठोर मे धँसल...। आश्चर्य! शोणितक दर्श नहि...। लगैए बरखा बाद मे आयल रहल हेतै...। धोल-पखारल लहास आर भयावह लागि रहल छलै...।

आनन-फानन मे खबरि पसरि गेलै। कनिञा काकीक दुनू पुत्र आ पुतोहु माथ-छाती पीटैत आबि चुकल छलथिन। दुनू भाँइ रेलवे पर ओंघरा-ओंघरा क' कानि रहल छलाह। ओम्हर दुनू देयादिनी सेहो छाती पर दुहत्थड़ मारैत घ'ना क' रहल छलीह...। लछमी आब दुनू कें सम्हार' पर लागलि छलि...। बहुत कारुणिक दृश्य छलै...।

आब जखनकि स्थिति प्रायः स्पष्ट भ' चुकल छलै तँ त्वरित निर्णय लेब' मे माहिर लोक सभक विचार भेलनि जे एहि सँ पहिने कि थाना मे खबरि होइक आ गुंडा बैंकक मैसेन्जर जकाँ दारोगा सदल-बल आबि जुमय, दाह संस्कारक काज सम्पन्न क' लेल जाय...। एक बेर जँ लहास छाउर भ' गेल तँ फेर दारोगा की क' लेत? चलू आब जे भेलै से भेलै। शीघ्रता करै जाउ...।

फेर जल्दी-जल्दी मे लोक सभ लहासक टुकड़ी सभ कें बीछि-बीछि क' बोरा मे ठुँसलक...खाट पर लादि उठौलक...मटिया तेलक कंटर लेल गेल...बाड़ी-झाड़ी मे जे बाँस-राहठ भेटलै से उठबैत गेल...आ भागल श्मशान। आनन-फानन मे डेढ़-दू घंटा मे कनिञा काकी कें फूकि-फाकि क' सुड्डाह क' देल गेलनि...। पँचकठिया फेंकलाक बाद कठियारी सभ बाधे-बाधे बढ़ल...खिरोइ दिस...धूर पकड़ने...आगाँ-पाछाँ...पंक्तिबद्ध। "देखै जाइ जइह'। सम्हरिक'। दोसराक पयर पर पयर नहि लाग'। ...आ केओ गोटे घुरिक' तकिह' नहि। अकाल मृत्युक मामिला छै...नहि तँ अपनहि बझिह'...।" बड़का कक्काक निर्देश कें सभ चुपचाप सुनि लेलक...। कुल्लम पन्द्रह गोटे तँ रहबे करी। दुनू भाँइ सरबन बाबू आ बाकी हम सभ तेरह गोटे। ककरो मुँह फोलबाक साहस नहि भ' रहल छलै...। जोश मे, संस्कार मे सम्मिलित होयबाक लेल, आबि तँ गेल छल लोक मुदा आब एक टा विशेष प्रकारक अदंक करेज कें दलकौने छलै...। सभ खेते-खेते धूर पकड़ने जा रहल छल...। सड़क पकड़बाक साहस नहि भ' रहल छलै। यदि पुलिस आबि गेल होइक तखन...? ओना नेता

जी सोझे मोटरसाइकिल सँ थाना भागल हेताह। सरबन बाबूक आग्रह पर भमरपुरा सँ सोगारथ यादव कें सेहो संग क' नेने हेथिन। एक नम्बरक खच्चड़ अछि चौकीदार। तुरंत साइकिल सँ थाना लेल विदा भ' गेल हैत। मुदा नेता जी तँ मोटर साइकिल सँ गेलाह अछि! ओ अबस्स पहिनहि पहुँचि गेल हेताह...। तथापि यावत् ओ घुरिक' नहि अओताह तावत् की कहल जाय...।

कतेक समय भेल रहल हेतै? बेसी-सँ-बेसी दस...। मुदा बरखाक बाद स्वच्छ भ' गेल अकास सँ एखनहि तिक्ख रौद बरस' लागल छलै। लागि रहल छलै जेना चानि चनकि जेतै...। सभ गोटे एक टा गाछी मे विलमि गेल। केओ ककरो सँ नजरि नहि मिला रहल छल...। वर्तमान प्रसंग पर केओ चर्च नहि करय चाहैत छल। अनर्थक भीषण विशिष्टता आ मात्रा कें सभ अटकारि रहल छल। दाह-संस्कारक गैर-कानूनी पक्षो कें सभ जानि रहल छल...। "चलै जाह हौ। शीघ्रता करै जाह। आब सोझे खिरोइ पर!"

जेठक कड़कड़ायल रौद मे लहालोट भेलि खिरोइ पस्त पड़लि छलि...। धार कहाँ छलै...। एक तँ ओहिना प्रतिवर्ष बाढ़िक संग आयल बालू सँ भथैत-भथैत ओ उत्थर भ' गेल छलै। दोसर एहि साल एखन धरि ठीक सँ बरखा कहाँ भेल छलै...। पुलक दक्खिन एक टा पैघ सनक खाधि मे जे जल छलै सैह...बाकी कतहु जलक निशान नहि। खाली नामे टा धार...। रातुक बरखा सँ पेटी महक बालुका-राशि जँ भिजलो रहल हेतै तँ से आब एखन हालक नाम नहि। एखनहि बालु उड़ि रहल छलै...। भोरे जे महिसबार सभ महिस कें धोबाक क्रम मे खाधि महक जल कें घोंकने छल से एखनो साफ नहि भेल छलै। ...ओहिना घोर मट्ठा। ओही जल मे सभ गोटे नहाइत गेल...। कनिञा काकी कें तिलांजलि देलक...। पन्द्रह टा लोक तिल बहि देलक कनिञा काकीक...।

घुरैत काल हम बाट मे सोचैत रही...। की तिल बहबाक यैह अर्थ होइत छै? नजरिक समक्ष लोक तरसैत रहओ...तड़पैत रहओ...बेल तरक मारल बबूर तर जाइत रहओ...अनुचित अवांछित कलंक आ दंश सहैत रहओ...मुदा समय पर केओ कल्ला अलगाब'वला नहि...सभ अपना-अपना मे लिप्त आ जखन ओ टूटि जाय...टूटिक' छिड़िया जाय तँ ओकरा फूकि-फाकि क' सुड्डाह क' दियौ आ एक चुटकी तिल माथ पर ल' डुबकी द' दियौ...बस भ' गेलै तिल बहब...। तिल बहबाक अर्थ आर की होइत छैक?

कारी मड़र सूचना ल' क' आयल छल जे नेता जी आपस आबि गेलाह अछि। सभ टा मैनेज भ' गेलै...। चिन्ताक कोनो बात नहि...। सूचना द' ओ नरौछ लेल विदा भ' गेल...। महापात्र कें सेहो खबरि करबाक छलै ने! मैनेज भ' गेलै। माने ई जे आब कोनो डर नञि। निधोख गाम जायल जा सकैत छल। तथापि पता नहि किएक कठियारी लोकनिक समूह मूड़ी गोंतने सड़क धयने गाम दिस जा रहल छल। खेत मे काज करैत ज'न-बोनिहार सभ ठमकि क' पन्द्रहो पराक्रमी व्यक्तिक समूह कें देखि रहल छल...मुदा हमरा सभ मे सँ केओ एम्हर-ओम्हर देखय नहि चाहैत छल...। पता नहि के किछु पूछि देअय! रौद बड्ड तिक्ख भेल जा रहल छलै...। सबहक फेर चानि चनकय लागल छलै...। ओम्हर पता नहि किएक एक टा टिटही बड्ड व्याकुल स्वर मे टिटिया रहल छल...।

सरबन बाबूक आँगन मे राखल आगि-पानि-लोह-पाथर कें छुबैत काल देखल जे टोल भरिक स्त्रीगण सभ जमा छलीह आ दुनू देयादिनी ओंघरिया दैत चिकरि-चिकरि क' लयात्मक ढंगें कानि रहलि छलीह...जेना कोनो हृदयविदारक करुण गीत गाबि रहलि होथि...। गीतक प्रत्येक पाँति मे श्रद्धेया सासु माक विशिष्ट दुर्लभ गुण आ ताहि सँ आब सदाक लेल वंचित भ' जयबाक अफसोसक मर्मस्पर्शी वर्णन आरोह-अवरोहक संग भ' रहल छल...। कोनहु सहृदय कें द्रवित क' देबा मे समर्थ एहि रोदनाक यथेष्ट प्रभाव त्वरित-रुदन मे प्रवीण जनी-जाति सभ पर स्पष्ट गोचर भ' रहल छल...। ओ सभ कनितो छलीह आ दुनू देयादिनी कें भरोस तथा साहस रखबाक परामर्शो द' रहल छलीह...। सघन उदासी आ करुण स्वर कें अनुभव करैत कठियारी सभ आगि-पानि-लोह-पाथर छूलक...। कर्ता दुनू भाँइ कें छोड़ि सभ अपन-अपन आँगनक लेल विदा होइत गेल...।

नवारी दुःख कि बुढ़ारी दुःख...?

"जय हो...जय हो...महो-महो भ' गेलै..." दही तेबारा परसल जा रहल अछि। जे चुक्की मारने छलाह से पलथी मारि लेलनि अछि आ जे पलथी

मारने छलाह से चुक्की मारि लेलनि अछि। आसन बदलि क' सभ दही सुड़कि रहल छथि...।

"अरे के खुअबैत अछि आइ-काल्हि, एतेक हृदय खोलिक'?"

"कनिञा काकी छलीह मुदा भागमंत!"

"आह! ताहू मे कोनो संदेह? एहन सपूत सभ केँ जन्म देनिहार भागमंत नहि तँ आर की कहल जयतीह?"

"देखियनु पुण्यक प्रताप जे मर' सँ पहिने ककरो सेवा करबाक कष्टो देलथिन?"

"हँ यौ ठीके कहैत छी। एक तँ उत्तरायणक समय, दोसर मृत्यो कोना क्षण मे क्षणाक भेलनि। कोनो कष्टो तँ नहि भेलनि...।"

एक कात मे ठाढ़ हम चौंकि पड़ैत छी...। मोन होइत अछि जे किछु बाजी। मुदा, एखन बाजिक' लाभे की? आ ई टिप्पणी तँ मगन मोनक असहज टिप्पणी अछि। एहि पर प्रतिक्रिया की करब? आ कोन फूसि कहलकै? ठीके ने कहलकै...। की कष्ट भेल हेतनि...? दू सँ चारि मिनट मे सभ समाप्त...। नहि! हुनका कष्टे कहिया भेलनि? यदि भेलो होनि तँ ककरो कहलथिन नहि...। कहबो कयलथिन तँ कष्टक मादे नहि—निसाफ करय लेल...आ से...।

ओहि दिन अंत्येष्टि-संस्कार सँ घुरल रही। आँगनक मुँह पर माय भरि लोटा जल, नीमक पात आ ललका सुखायल मिरचाइ राखि देने रहय। मिरचाइ केँ दाँत सँ काटि...थुकड़ि...नीमक पात चिबा जल सँ कुरुड़ कयलहुँ आ पयर धोलहुँ। चापाकल पर जाय फेर सँ स्नान कयलहुँ...। जाह! दतमनि तँ आइ करबे नहि कयलहुँ...। कखन करितहुँ? छोड़! कोन भोजन करबाक अछि? ककरा धँसतै? मायक करेज! ओ किछु खा लेबाक हठ करय लागलि रहय। ओकरा टारय लेल अनेरे कनेक कठोर होइत हमर कंठ अवरुद्ध भ' गेल रहय आ आँखि मे नोर सेहो ढबढबा गेल रहय...। कहुना ओ अपन हठ छोड़ि देलक। हमरा ककरो सँ गप्प करबाक मोन नहि होइत रहय।...एहि मन:स्थिति मे जखन हम अपन कोठली मे आबि पड़ल रही तखन कनिञा काकीक एहि अनपेक्षित आ भीषण परिणति पर सोचैत-सोचैत लागि रहल छल जे माथ फाटि जायत...। ई होयबाक नहि चाहैत छलै...। काकी एतेक दुर्बल तँ नहि रहलीह कहियो...। किछु सुनल आ किछु देखल छल जे जिनगीक हिंसक आँखि मे आँखि गड़बैत कनिञा काकीक मुखाकृति पर कहियो संभावित पराजयक आशंकाक लेशो धरि नहि झलकल छलनि...। तखन ई काज? कहीं एहन तँ नहि...?

एतनी टा रहथिन कहाँदन जहिया व्यास कका बिआहि क' अनने रहथिन हुनका। हुनका सँ पैघ तँ जाउत-जइधी सभ छलथिन। साड़ी धरि नहि सम्हारि पबैत छलीह। बेर-बेर लटपटाक' खसि पड़थि। जाउते-जइधी सभ नाम देलकनि—कनिञा काकी। फेर तँ सभक ओ कनिञे काकी बनि गेलीह। नेनपन मे हमरा आश्चर्य लागय जे हम तँ हुनका कनिञा काकी कहिते छियनि हमर बाबूजी सेहो सैह कहैत छथिन। ई कोना भ' सकैत छै? ई तँ पछाति जा क' स्पष्ट भेल रहय जे वस्तुत: टोलक संबंधे ओ हमर बाबुए जीक काकी लगथिन। जेँ कि हमर घरक बगलवला आँगन मे ओ रहैत छलीह तेँ सभ केँ कनिञा काकी कहैत देखि हमरो वैह कहबाक अभ्यास भ' गेल रहय। हमरे किऐ? देओर-भैंसुर केँ छोड़िक' प्राय: सभ केँ सैह अभ्यास भ' गेल छलनि...।'

दाइ (दादी) कहैत छलीह जे कनिञा काकी पाँच बहीन छलीह। भाइ एक्को टा नहि। दरिद्र पिता बड्ड स'ख सँ नाम रखने रहथिन, जानकी। ओ पाँचो बहिन मे सभ सँ पैघ छलीह। अपना पाछाँ चारि गोट बहिन केँ ल' अनबाक दोखी छलीह। खिसिआयलि माय सदिखन दुरजरु कयने रहैत छलथिन, "अलच्छी! केहन जरल भाग ल'क' आयल जे...।"

जानकीक जीवन-संघर्ष छठमे वर्ख मे प्रारंभ भ' गेल रहनि। पिता भोरे स्नानक बाद शालिग्राम पूजन क' निकलि जाइत छलथिन जजमानक गाम। वंशी चौक लग भीष्मक टोलक वासी श्यामानंद पुरोहित केँ जजुआर गाम धरि नित्य पयरे जाय पड़ैत छलनि। हुनक दिनचर्या चारि बजे भोर सँ शुरू भ' जाइ छलनि...आ संगहि दिनचर्या शुरू भ' जाइ छलनि जानकीक...। भोरे उठिक' फूल लोढ़ब...पूजाक बासन माँजब...ठाँव करब...। आ तकर बाद मायक काज। रतुका अपैत-अँइठ बासन सभ माँजब...। घर-आँगन बहारब...चूल्हि नीपब...तरकारी काटब...चाउर बीछब...। एतेक भेलाक बाद माय तँ लागि जाइत छलथिन भानस-भात मे...एम्हर छोट-पैघ काज सभ जानकीए केँ कर' पड़ैत छलनि—जेना इनार पर सँ जल भरि क' आनब...छोट-छोट बहिन सभ केँ सम्हारब...। घरक लगे मे प्राइमरी स्कूल रहनि तथापि ओ कहियो स्कूलक मुँह नहि देखि पौलीह...।

जानकी केँ दू गोटे सँ भरपूर सिनेह आ वात्सल्य भेटलनि...। एक तँ पिता बड्ड मानैत रहथिन। नाम रखने रहथिन जानकी, मुदा आवेशेँ कखनो वैदेही तँ कखनो मैथिली कहि सेहो सोर करथिन। दोसर गोटे छलथिन बड़की पितिआइन। गाम भरि मे कथकहिनी आ गितगाइनक रूप मे प्रसिद्ध। कनेक कड़गड़ सुभावक। मायो अपन एहि बड़की देयादिनी सँ कनेक डेराइत छलथिन। तेँ जानकी पर तनल बड़की काकीक स्नेह-सुरक्षा-क्षत्र केँ देखि मोनहि मोन सुनगैत तँ बड्ड छलीह, मुदा प्रकटत: लहकि नहि पबैत छलीह। कनिञे काकीक मुँहें हम सुनने रही जे गीत गयबाक लूरि आ जितिया, सप्ता-विपता, बड़साइत, मधुश्रावणी आदिक कथा कहबाक आकर्षक-मोहक ढंग ओ अपन ओही बड़की काकी सँ सिखने रहथि...।

हुनका स्परण नहि रहनि जे नेनपन मे कहियो कनिञा पुतरा, सतघरा वा कितकित खेलबाक अवसर भेटल होनि। जनमिते परिस्थितिक हाथेँ वयस्क बना देल गेल छलीह। धूआ बालिकाक आ मोन वयस्कक। प्राय: एगारह वर्खक रहल

हेतीह तँ पंचपुत्रीक पिता केँ हुनक बिआहक चिन्ता सवार भेलनि...। जजमान परमेश्वर ठाकुर लग चर्च कयलथिन तँ किछु दिनुका बाद ओ कहलथिन, ''मुरैठ मे हमर पिसियौतक टोल मे एक टा लड़का छै। दू भाइक भइयारी। पैघ भाइ विवाहित। छोट कुमार छै। कनेक पंडित प्रकृतिक अछि। सत्यनारायण पूजन, मूड़न, उपनयन, बिआह करा लैत अछि। देख'-सुन' मे बड्ड बेस। थोड़ेक जमीनो छै। यदि पसिन्न होअय तँ हम प्रयास करी। हम जनैत छी जे अहाँ केँ कैंचाक दिक्कति अछि। तँ चिन्ता नहि कयल जाओ। बिआह रातुक खर्चो देया देब...। श्रीविहीन संत्रस्त श्यामानंद पुरोहित केँ लागल रहनि जेना केओ थापड़ मारने होनि। मुदा निरुपाय ओ 'बेटी बेचना' कहयबाक संभावित कलंक केँ अवधारैत जानकीक बिआह क' देलथिन। आ एहि तरहेँ बालवधू बनि जानकी उर्फ कनिञा काकी एहि गाम मे अयलीह...।

मायक उमिरक जेठ देयादिनी आ सिनेही पतिक छत्रछाया मे कनिञा काकीक जीवनक ई नव अध्याय पहिलुके अध्याय जकाँ छलनि। फेर वैह कड़ाचूर मेहनतिक दिनचर्या...निरन्तर...। प्राय: बारह बर्खक बाद देयादिनी केँ लाग' लगलनि जे भीन होयब जरूरी छनि। हुनको सँ बेसी हुनक पुतोहु सभ केँ। निरन्तर कलहक परिणति अन्तत: भीन-भिनाउज मे भेलै। जेठ जन जेठांशक नाम पर नीक-नीक खेत-पथार सभ चुनि लेलथिन। कनिञा काकी छटपटा क' रहि गेलीह...। मुदा, पैघ भाय केँ पिताक आदर देनिहार धैर्यक धनी व्यास कका हुनका एतबे कहथि, ''अहाँ किछु नहि बाजू। भगवान पर भरोस राखू। सभ ठीक भ' जेतै।''

आर की कयलनि कनिञा काकी? अप्पन मेहनतिक अतिरिक्त भगवाने पर तँ भरोस कयलनि। कड़ाचूड़ मेहनति क' अपन गृहस्थी केँ सम्हारलनि। तीन साढ़े तीन बीघा जमीन... बाढ़िक मारल। उपजाक नाम पर नामे लेल अन्न...। कने-मने पड़िताइ सँ होइत पतिक आमदनी...। एहन स्थिति मे गृहस्थीक गाड़ी ससरब मोश्किल रहनि। किछु करब जरूरी छलनि। हारिक' लाज-धाक केँ ताख पर रखलनि ओ। बड़की काकी सँ सीखल विद्या काज देलकनि। अँगने-अँगने जाक' कथा-पिहानी कहब...गीत गायब...दनौरी, तिलौरी, चरौड़ी पाड़ि देब...अहिपन-पुरहर-कोबर लिखि देब...धान-गहूम फटकि-बना देब आदि-आदि काज सँ किछु आमदनी भ' जाइत छलनि...। गाड़ी कहुना क' ससर' लागल रहनि।

ओहि दिन कोठली मे पड़ल-पड़ल हमरा आँखिक आगाँ कथा कहैत कनिञा काकीक छवि नचैत रहल...। गोर दपदप छौंकी सन छरहर धूआ...छूरी सन पातर ठोर...कनेक भरल-भरल गाल...पैघ-पैघ किछु बजैत जीवन-रस सँ भरल आँखि...अँउठिया केस...कुल मिलाक' सोहनगर चेहरा...। हुनका कहियो हम लहक-चहक वला कपड़ा पहिरने नहि देखलियनि...। भ' सकैए कम उमिर मे पहिरने होथि। मुदा, हुनक जे पुरान-सँ-पुरान छवि हमर मानस मे अंकित अछि ओहि मे एक्को टा एहन नहि अछि जे ओ एकपढ़िया छोड़िक' कोनो दोसर साड़ी मे होथि...। जजमनिका मे कहियो काल पति केँ ढंगगर रंगीन साड़ी भेटि जाइन तँ पेटी मे जोगा क' सैंति लैत छलीह—ई सरबन बाबूक कनिञा लेल...ई राघव जीक कनिञा लेल...आ ई गुंजाक लेल...।

अप्पन इच्छा-अभिलाषा-लालसा केँ अनठियबैत दबवैत भोर सँ राति धरि अखंड मेहनति करैत ओ कोनो तरहेँ अपन घर केँ सम्हारैत रहलीह...पाइ-पाइ केँ जोड़ैत रहलीह ...आ संतान सभ केँ पढ़यबाक प्रयास करैत रहलीह। बड़का बी.ए. क' ट्रेनिंग कयलथिन आ हाइ स्कूल मे शिक्षक बनि गेलथिन। अध्यापन सँ बेसी प्रखंडक राजनीति मे रुचि लैत अनौपचारिक रूपेँ सक्रिय रहनिहार सरबन बाबू केँ आइ के नहि चिन्हैत छनि? छोटका राघव मुदा दिशा भटकि गेलथिन। हाइए स्कूल मे रहथि कि गामक गँजेड़ी सभक संपर्क मे आबि गेलाह। पढ़ाइ मे कम आ चिलम सँ एक बीत ऊँच धधरा उठाब' मे बेसी मोन लाग' लगलनि...। मैट्रिको नहि क' सकलथिन। एखन ठीकेदारी मे लागल रहैत छथिन। बेटी गुंजा बेस चंसगर रहथिन। फर्स्ट डिवीजन सँ सप्तम बोर्ड कयलथिन, तथापि बेटी रहथि। इच्छा रहितो पाँच किलोमीटर दूर कमतौल बालिका उच्च विद्यालय मे पढ़य नहि जा सकलीह...। आब तँ सासुरो बसना कतोक बर्ख भ' गेलनि...।

नहि जानि कनिञा काकी हमरा एतेक नीक किऐ लगैत छलीह? भ' सकैए हुनक वत्सल सुभाव हमरा अपना दिस टनैत होअय। खाहे कोनो आन कारण होइक, मुदा हमरा हुनका सँ पटैत खूब छल। हुनका सँ नहू-नहू स्वर मे कोनो लोकगीत वा कोनो कथा सुनब हमरा बड्ड नीक लगैत छल। एकर अतिरिक्त हुनक नेनपनक स्मृति हुनके मुँहें सुनैत हमरा लगैत छल जेना कोनो रहस्यमय प्रदेशक यात्रा क' रहल होइ...। एहन प्रसंग मे कखनो क' हुनक जीवन-संघर्ष आ वर्तमान मानसिक स्थितिक झलक सेहो भेटैत छल...। जेना-जेना धिया-पूता सभ पैघ भ' रहल छलनि...पढ़ि रहल छलनि... तेना-तेना हुनका लाग' लागल रहनि जे आब किछु बर्ख आर! तकर बाद सभ किछु ठीक भ' जायत। सबहक दिन फिरै छै। सभ दिन कतहु दुक्खे होइ? सप्ता-विप्ताक कथा मे सेहो रानी सँ पुछने रहथि देवी, ''नवारी दु:ख लेबैं कि बुढ़ारी दु:ख? दु:ख तँ कोनहु हालति मे भोगहि पड़तहु। अपराध भेल छौक तोरा पति सँ। मुदा, तोहर आत्मा छौक शुद्ध। तेँ इच्छा पूछि रहल छियौक। बाज! नवारी दु:ख लेबैं कि बुढ़ारी दु:ख?'', देवीक प्रकोप सँ भयभीत रहितहुँ रानी बुधियारी सँ सोचैत विनम्र-चिंतित स्वर मे चयन कयने रहथि, ''नवारी दु:ख तँ सहियो लेब मुदा बुढ़ारी दु:ख तँ सहलो ने जायत।'' सप्ता-विप्ताक कथा मे रानी केँ तँ 'तथास्तु' केर आश्वस्ति भेटि गेल रहनि, मुदा कनिञा काकी केँ? ओ स्वयं कहैत छलीह, ''बौआ, हमरा लगैत रहय जे आब किछु बर्ख आर... जीवनक अभिशप्त दीर्घ कालखंड बीतय वला अछि...। मुदा, कहाँ जनैत रही जे कथा कथा छैक आ जीवन जीवन...। कहाँ जनैत रही जे बसात केँ मुट्ठी मे पकड़बाक प्रयास...!!''

सत्ते! कनिञा काकी कहाँ जनैत रहथि जे फसिल लगा क' संभावित उपजाक सपना देखैत मिथिलाक कृषक लोकनिक सपना जेना प्रतिवर्ष बाढ़ि मे बहि जयबाक लेल अभिशप्त छनि, तहिना हुनको सपना मात्र सपने भ'क' रहि जयबाक लेल अभिशप्त छनि...। से जनितथि तँ जेठ पुत्र केँ शिक्षक बनैत आ छोट केँ पेट्टी कान्ट्रेक्टरक रूप मे आगाँ बढ़ैत देखि एक टा मृगतृष्णा मे नहि फँसितथि...।

पोता-पोती केँ तेल मालिश करैत...स्नान करबैत...सुग्गा कौर, मैना कौर खुअबैत...रंग-बिरंगक खिस्सा-पिहानी सुनबैत ओ निरंतर मगन रह' लागल छलीह। आब तँ हुनका एक्के टा लालसा छलनि। बस...किछु दिन नीक जकाँ सुख भोगि ली...। आ तकर बाद सिऊँथ मे सेनुर नेने आँखि मूनि ली...। सुनिक' एक दिन कतेक कातर भ' उठल रहथिन व्यास कका...। जेना कोनो बच्चा केँ अपन माय सँ बिछुड़ि जयबाक आशंका त्रस्त क' देने होइक...।

प्राय: सत्तर वर्षक एहि बच्चा केँ की कहल जाय? दिन-राति जानकी-जानकी रटैत रहयवला ई बच्चा कोना रहि पाओत हमरा बिना? एगारह बर्खक उमेर सँ ओ देखैत आबि रहल छथि अपन एहि बच्चा केँ। दुनियादारी सँ प्राय: अनवगत ई बच्चा कथू लेल कहियो चिन्तित नहि भेल। किछु जरूरी होइक तँ जानकी! कतहु सँ घुरिक' आबय तँ जानकी! बड़की पुतोहु केँ बड्ड अनसोहाँत लगनि। बुढ़ारी मे कतहु लोक एतेक...। जानकी...जानकी...जानकी! वाह रे जानकी! कहलकै जे हम सुनरी कि पिया सुनरा गामक लोक बनरी-बनरा! पुतोहु केँ जे मोन

होनि से सोचथि आ बाजथि। मुदा, ओ स्वयं जनैत छथि जे प्राय: दसे बर्ख मे टुग्गर भ' गेल ई बच्चा पुन: टुग्गर भ' जयबाक आशंका सँ ग्रस्त अछि...। ओहि दिन पतिक भीतर सँ हुलकी दैत आ फेर सम्पूर्ण मुखाकृति पर पसरैत एक टा टुग्गर कातरता केँ देखि हुनका लागल रहनि जेना फेर सँ ब्लाउज भीजि गेल होइन आ एक टा दुधिया सुगंध पसरि गेल होइक...।

फेर कहियो व्यास कका लग ई बात बजबाक साहस नहि भेलनि...। आ एक दिन माघ मासक कुहेसल भोर मे व्यास कका अपनहि आँखि मूनि लेलथिन। हुनका आँखि मुनिते जेना कनिञा काकी अपना केँ कटाह एकाकीपनक हिमगीत चाँगुर मे फँसल अनुभव कयलनि। ओह! ओहि दिनुका हुनकर कानब...! तुलसी चौरा लग व्यास ककाक शव पर माथ पटकि-पटकि क', करेज फाड़ि कनैत कनिञा काकीक ओ छवि...।

एम्हर पतिक शव केँ लोक श्मशान ल' गेलनि आ ओम्हर ओ अचाँचके मौन भ' गेलीह...। जेना एकदम निस्पंद...जड! टोल-भरिक स्त्रीगण सभ जे-जे करबैत गेलथिन ओ करैत गेलीह। चूड़ी फोड़ि देल गेलनि...। मौन निर्विकार चेहरा नेने ओ सहयोग दैत गेलथिन...। फेर कोना-कोना अस्थि-संचय सँ ल'क' श्राद्ध धरिक ओरिआओन भेलै, काकी केँ किछु बूझल नहि भेलनि। दुनू भाँइ केँ जेना जे फुरयलनि... लोक सभ जेना जे परामर्श देलकनि...करैत गेलाह...।

खिड़की पर अँटकल मुंड...

"बौआ...बौआ! उठह ने हौ! कतेक सुतबह?", माय हमर कोठलीक केबाड़ पीटि रहल छलि। हमरा लागल जेना कोनो यात्रा सँ घुरि क' आयल होइ। संभवत: माय बूझि रहल छलि जे बेटा सूतल अछि। "चाह बना दिय?", मायक एहि प्रश्नक उत्तर मे हम स्वीकृतिसूचक माथ डोलबैत...नहि जानि किएक माय सँ आँखि मिलयबा सँ बँचैत चापाकल दिस बढ़ि गेल रही...।

चाह पीबैत रही तँ माय कहने रहय, "जाह! कने घूमि-फिरि आबह। मोन बहटि जेतह...।" विदा तँ भ' गेल रही मुदा, कोम्हर जाइ से निर्णय बाधित छल। रेल लाइन दिस? नहि! खिरोइ दिस? नहि-नहि!! तखन टीसन? हँ चली...। टीसन पर चाहक दोकान पर लोक सभक चर्चक विषय वैह छल जाहि सँ हम बाँच' चाहैत छलहुँ...। हम ओत' सँ उठि अरुणक पानक दोकान लग जा ठाढ़ भ' गेलहुँ। हम नित्त जतेक भाँग खाइत रही ताहि सँ प्राय: तिगुना हमरा खाइत देखि अरुणक आँखि विस्मय सँ फाटि गेल रहै...। हम ओकरा दिस ध्याने नहि देलहुँ आ विदा भ' गेलहुँ बाध दिस। बौआइत रहलहुँ...बौआइत रहलहुँ... कहुना सम्पूर्ण प्रसंग केँ बिसरि जयबाक प्रयास करैत रहलहुँ...।

प्राय: साढ़े आठ बजे राति मे घर घुरलहुँ तँ मायक खोंचारैत प्रश्न सँ बचबाक एक्के टा उपाय छल जे चुपचाप दू-चारि टा सोहारी खाक' अपन ओछाओन ध' ली...। आइ फेर निन्न निपत्ता छल...। क्रमशः जेना-जेना राति बीति रहल छलै तेना-तेना निसबद्ध भेल जा रहल छलै...। दूर दछिनबारी टोल दिस सँ कुकुर सभक झौहटि सुनाइ पड़ि रहल छलै... मुदा एम्हर एकदम निस्तब्धता...। कुकुर सभ निपत्ता...जलमुर्गी मुँह सीने...कतहु कोनो चूलचाल नहि...। पशुपति एक्सप्रेस धड़धड़ायल पास क' गेल...फेर पुन: सन्नाटा...। अचानक लागल जेना हमर कोठलीक अगुअइत मे किछु खड़खड़ायल होअय...। कथी भ' सकैए? हेतै कथू। के आँखि खोलओ?...फेर लागल जेना खिड़की दिस किछु भरिआयल सन। आँखि खुजि गेल...। नजरि खिड़की दिस उठल...। खिड़की पर कनिञा काकी छलीह...। कनिञा काकी नहि, कनिञा काकीक मुंड...। धड़ निपत्ता...। खाली मुंड...। उपरका चारि टा दाँत निचला ठोर मे धँसल...भीजल केस माथ मे सटल...चँछायल रक्तहीन धोल-पखारल निष्प्रभ चेहरा...सोझे हमरा दिस तकैत आँखि...। उँह! भ्रम थिक। भाँगक यैह लच्छन ठीक नहि। एकभगाह क' दैत अछि। झुट्ठे। कहाँ क्यो अछि? अनठिया क' सुतबाक प्रयास कयलहुँ तँ अनुभव भेल जे हृदयक गति तेज भ' गेल अछि...धक् ...धक्!...भक्! हम डरबूक नहि छी। कहाँ केओ अछि...? हमर आँखि फक् सँ खुजल...खिड़की पर अँटकल मुँड़ हमरा ओहिना निहारि रहल छल...। एक बेर, दू बेर, कैक बेर यैह क्रम चलल...। पसेना-पसेना भ' गेलहुँ...। तरासे कंठ सुखा रहल छल...। चौकीक नीचाँ लोटा मे जल राखल छल...मुदा हिलबाक साहस...? आँखि मूनि चिचिअयबाक प्रयास कयलहुँ, "माय...माय...!"

"बौआ...बौआ! की भेलह? डर होइत छह की?", माय केबाड़ फोलि देलक। ई केबाड़ फोलि देलाक बाद मायक कोठली सँ हमर कोठली जुड़ि जाइत अछि। ओ हमर चौकी पर आबि बैसलि। माथ पर हाथ देलक। आँचर सँ हमर माथ पोछैत जल पिऔलक।

"की भेलह?"

"माय, खिड़की पर कनिञा काकी छलीह!"

"दुर् बताह! ओ बेचारी कथी लेल अओतीह? ई तोहर अपने मोनक डर छलह...। पहिने कहने छलियह भोर मे जे रेलवे दिस नहि जाह। तों अपना केँ जतेक नहि चिन्हैत छह ताहि सँ बेसी हम तोरा जनैत छिअह। ओ किऐ अओतीह बेचारी? एहि ठाम हुनक की छनि? जँ रहितनि तँ एना जयबे कैरतीह?"

पता नहि किएक हम ओहि क्षण बिसरि गेल रही जे आब प्राय: चौबीस बर्खक भ' चुकल छी...। मायक कोर मे मूड़ी गाड़ि ठोहि पाड़ि क' कनैत रहलहुँ...।

"चलह बौआ! आब सुतबाक प्रयास करह। बहुत राति भ' गेलै। अच्छा, कने घुसकह, हमहूँ एतहि पड़ि रहैत छी।"

हमरा माय सँ अपन कोठली मे जाक' सूति रहबाक आग्रह करबाक साहस नहि भेल। हम गुबदी मारि लेलहुँ...। हमरा सूतल जानि नहू...नहू माय फोंफ काटय लागलि...। आ एम्हर हम सोचैत रही...माय कहैत अछि जे ओ हमरा हमरो सँ बेसी जनैत अछि। की सबहक माय अपन संतान केँ एहिना जनैत हेथिन? की कनिञा काकी अपन बेटा सभ केँ एहिना जनैत रहथि...?

निरर्थक योजक-चिह्न...

ओहि दिन व्यास ककाक त्रयोदशा रहनि। प्राय: दस-एगारह बाजि रहल हेतै। कनिञा काकी अपन कोठली मे पड़ल-पड़ल आब सदाक लेल अनुपस्थित भ' चुकल पतिक विगत स्मृति केँ सहेजबा मे लागल रहथि कि आँगन मे हल्ला भेलै...। दुनू पुतोहु आपस मे लड़ि रहल छलथिन। पहिने ओ लोकनि एक दोसरा केँ हीन प्रमाणित कयलनि...। फेर एक दोसराक नैहर केँ गर्हित घोषित कयलनि...। संतोष नहि भेलनि तँ एक-दोसराक भाय-बाप केँ चिबा जयबाक धमकी देलनि...। तथापि किछु कसरि रहि जयबाक संदेह भेलनि तँ एक-दोसराक अंग-विशेष केँ खच्चारि केँ अँचार भरि देबाक दावा ठोकय लगलनि...।

ऐन एही अवसर पर सरबन बाबू आ राघव ललाक प्रवेश एहि लंका कांड मे भेलनि। ओहो दुनू गोटे परस्पर वाचिक आक्रमणक क्रम मे ई बिसरैत चलि गेलाह जे एक-दोसराक सहोदर छथि...। तामसक आधिक्य मे समक्ष ठाढ़ शत्रु कें अगम्यागमनक आरोपी घोषित करैत एक टा हिंसक संतुष्टि सँ तृप्त होइत गेलाह...। कलह बढ़ैत गेलै... बढ़ैत गेलै। नौबति मारि-पीटि धरि पहुँचि गेलै...। ई तँ रच्छ रहलै जे हल्ला सुनि किछु लोक आँगन मे जुटि गेलाह आ दुनू भाँइ कें अलग कयल गेलनि। तथापि दुनू देयादिनी अपन नेनपन सँ ल'क' आइ धरि सिखलाहा गारि सभक बरखा करिते रहलीह...।

झगड़ा तँ कहुना शांत भेल, मुदा लोक सभ कारण जानि क' चकित छलाह। एतेक साधारण बात लेल एतेक झगड़ा? त्रयोदशा होयबाक कारणेँ आइ राति घर मे माछ वा माउस बनब स्वाभाविके छलै। मुदा माछ आनल जाय वा माउस, से निर्णय नहि भ' पाबि रहल छलै। सरबन बाबूक सार कें माछ बेसी नीक लगैत छलनि तँ राघव ललाक ससुर कें माउस। मामिला एतहि ओझरा गेलै आ बतकुच्चनि होइत-होइत एत' धरि पहुँचि गेल रहै...। आब तँ दुनू भाँइ अड़ि गेलाह जे चूल्हि साझी रहि नहि सकैए...। आइए आ एखनहि बाँट-चूट भ' जाय।

एहन कलह कोनो नव बात नहि छलै। पहिनहुँ कतोक बेर दुनू भाँइ टकरा चुकल छलाह। दुनू कें एक-दोसराक नेत पर शंका छलनि। दुनू कें होनि जे दोसर महाबेइमान अछि। एम्हर हम घर लेल खटैत-खटैत मरि रहल छी आ ओम्हर ओ चोरा-चोरा क' पाइ जमा करैत अछि। एहि शंकाक आगि कें लहकयबाक काज दुनू देयादिनी समय-समय पर बड्ड योग्यतापूर्वक करैत आबि रहल छलथिन...। मुदा आइ, आइ तँ हद भ' गेलै। कदाचित दुनू पक्ष एहि दिनक प्रतीक्षा मे छल। कनिञा काकी अपन परिवार मे होइत एहि घिनाउन विस्फोट कें टुकुर-टुकुर देखैत रहलीह आ सोचैत रहलीह जे की हमर खून मे एतेक स्वार्थ भरल छल...।

ओहि दिन तँ बूढ़-पुरान सभ जेना-तेना बुझा-सुझा क' दुनू पक्ष कें शांत कयलनि, परंच भानस एक ठाम नहि भेलै। दुनू घर मे लोक सभ अपन-अपन इच्छानुसार भोजन बनौलनि। एम्हर रहि गेलीह माय। तँ ओहि दिन दुनू भाँइ जेना मातृ-भक्तिक आदर्श प्रस्तुत करय लेल तत्पर रहथि। पुतोहु सभ तँ आओर आगाँ-पाछाँ, "मा! ई एक बेर कहथुन तँ जे की खाय के मोन होइत छनि? ई निश्चिन्त रहथु मा! एकदम अमनिञा रहतनि। कनिको संदेह नञि करथु। ई जे कहथिन से बना देबनि। सेबैयक खीर बना दियनु? आकि मखानक? रसगुल्ला मँगा दियनु...?" तात्पर्य ई जे एक टा सद्य: विधवा जे-जे वस्तु खा सकैत अछि वा जे-जे उपलब्ध भ' सकैत छलै, सबहक नाम गना देल गेलै...। मुदा कनिञा काकीक एक्के रट, "नहि बौआ! नहि कनिञा! हमरा भूख नहि अछि।" ओ तँ यैह नहि बूझि पाबि रहल छलीह जे जाहि आँगन मे आइ एते अट्ठाबज्जर खसल होइक ओत' ककरो कंठ मे किछु कोना धँसि सकैत छै?

दोसर दिन भोरे अधिकांश पाहुन विदा भ' गेल रहथिन। टोलक दू-चारि टा लोक आ एक-दू टा पाहुन कें ल' दुनू भाँइ दलान पर श्राद्धक खर्चक हिसाब-किताब करय लेल बैसलाह। मामिला फेर ओझराय लगलै। ओझराइत-ओझराइत पहिने गारिक अध्याय चललै...फेर लाठी चलबाक नौबति आबि गेलै...। आब एहन स्थिति देखि लोको सभ बाँट-चूट कइए देब उचित बुझलनि। ओहि दिन तँ नहि, मुदा दोसर दिन पंच सभ जुटलाह आ भीन-भिनाउजक प्रक्रिया प्रारंभ भेल। प्राय: सभ चल-अचल संपत्तिक बखरा लागि गेलाक उपरान्त एक टा एहन वस्तु बाँचि गेलै जकरा बाँटब असंभव छलै...। ओ वस्तु चक्कू, टेंगाड़ी, कुड़हरि वा आरी माने कोनो प्रकारक हथियार सँ काटिक' वा तराजू सँ जोखि कें बाँटल नहि जा सकैत छलै। आखिर ओहि वस्तु कें बाँटल जाय तँ कोना बाँटल जाय? दोसर, दुनू भाँइ मे सँ कोनो ओहि वस्तु कें बाँटय नहि चाहैत छलाह। दुनूक इच्छा रहनि जे दोसर गोटे अपन दावा छोड़ि देअय आ ई पूराक पूरा हमरे भेटि जाय...। ओ वस्तु छलीह कनिञा काकी!

पंच लोकनि चकित छलाह! वाह रे मातृभक्ति!! आइ काल्हि एहन मातृभक्त कत' देखाइ पड़ैत अछि? पुतोहुक तँ बाते छोड़ि देल जाय। पुत्रो सभ मे एहन मातृभक्ति दुर्लभ भ' गेल अछि। बड्ड भागमंत छथि एहन माय। ठीके, व्यास जी बड्ड सोचि कें नाम रखने हेताह अपन दुनू पुत्रक। नामक प्रभाव किछु ने किछु तँ पड़िते छै ने...वाह!

अंतत: पंचलोकनि दुनू भाँइ कें एक दोसराक मातृभक्ति कें सम्मान देबाक उपदेश दैत एहि बात पर राजी क' लेलनि जे ओ सभ 'पार' लगा लेथि। एक-एक सप्ताहक पार। माने ई जे कनिञा काकी बेरा-बेरी सप्ताह भरिक लेल दुनू परिवार रहल करतीह आ बेटा-पुतोहु कें सेवाक अवसर दैत रहतीह। की? कनिञा काकी? कोनो आपत्ति तँ नहि? ओ की बजितथि? किछु बाजय लेल एक टा निष्कर्ष पर पहुँचब जरूरी छलनि। हुनक माथ पर चकरघिन्नी भेल छलनि...। ओ बूझि नहि पाबि रहल छलीह जे विगत दस-बारह बर्खक कालखंड मे बेटा-पुतोहुक व्यक्तित्वक जाहि अनपेक्षित पक्ष सँ ओ नहू-नहू परिचित भेलीह अछि ताहि सँ आजुक पक्षक सामंजस्य कोना बैसाबथि? ओ टुकुर-टुकुर तकैत रहलीह...। दुनू ठोर सटल रहलनि...। हुनक चुप्पी कें स्वीकृति बूझल गेल...।

'पार' ओही दिन सँ प्रारंभ भेलै। पहिल पार भेटलनि जेठ पुत्र सरबन बाबू कें, हुनके इच्छाक आदार करैत। ई घोषणा करैत पंचलोकनि पंचैती समेटबाक लेल उद्यत होइते रहथि कि आँगन दिस हल्ला उठलै...। हल्लाक केन्द्र पर नजरि पड़िते सभ स्तब्ध रहि गेलाह...। माँझ आँगन मे दुनू देयादिनी परस्पर भिड़ल छलीह...। असल मे भेलै ई जे पारक घोषणा होइतहि जेठ-जनी दुरुखाक केबाड़क पाछाँ सँ चूड़ी खनका क' सरबन बाबू कें इशारा कयलथिन। ओ लग गेलाह तँ देखलनि जे पत्नीक हाथ मे मायवला पुरना टिनही बाकस छनि। हुनके दिया कनिञा काकी कें अपन घर चलबाक समाद अगुतायल-हड़बड़ायल स्वर मे देलथिन जेठ जनी। समाद सुनियो क' कनिञा काकी 'की-करी, की-नहि'क सोच मे पड़ल रहलीह...। संपूर्ण घटनाक्रम हुनका लेल भीषण बेदनादायी छलनि...। एहि विखंडन कें रोकबाक कोनो बाट नहि सूझि रहल छलनि। आब विखंडन कें रोकबाक कोन कथा? ओ तँ भ' चुकल रहै। संपूर्ण वीभत्सताक संग! ओ स्वयं की करथि? कि एतबहि मे आँगन मे अनघोल मचल...।

प्रतिद्वन्द्वी देयादिनी जकाँ छोट जनीक सेहो नजरि प्रत्येक घटनाक्रम पर आ कान प्रत्येक स्वर पर रहनि। जेठजनी दुरुखाक केबाड़ लग सन्नद्ध छलीह छोट जनी दलानक कोठलीक खिड़की लग तत्पर! पारक घोषणा होइतहि छोटजनी जेठजनी कें लपकि क' सासुक कोठली मे जाइत...सासुवला टिनही बाकस ल'क' धड़फड़ाइत दुरुखाक केबाड़ लग अबैत...चूड़ी खनकबैत...आ पति कें किछु फुसफुसा क' कहैत देखलनि। निमिष मात्र मे ओ सभ बात बुझि गेलीह... 'गै दाइ! ई बात छैक? फुर्ती ने देखियौ! इह! लगैए हम छोड़ि देबै। आँखि आगाँ अपन आशा-अभिलाषाक अपहरण देखि जे चुप रहि जाय से एक बापक बेटी नहि।' ओ झपट्टा मारिक' बाकस कें ध' लेलनि। छीना-झपटी मे दुनू देयादिनी असंतुलित भ' दुआरि पर सँ आँगन मे खसलीह। चोट भरपूर लगलनि...। पंच सभक नजरि जखन पड़ल रहनि तखन दुनू गोटे बाकसक कड़ी कें पकड़ने अपना-अपना दिस घीचि लेबाक प्रयास क' रहल छलीह...। संगहि वाक्-युद्ध चालू छल...निरंतर। एक-दोसराक बेटा, घरवला, भाय, बाप सभ कें सोझे गीड़ि जयबाक

धमकी देल जा रहल छल...।

अवाक् कनिञा काकी दुनू पुतोहु आ हुनका सभक मध्य योजक चिह्न जकाँ वर्तमान संदर्भ बुझबाक प्रयास क' रहल छलीह...।

पंच सभ दुनू देयादिनी केँ डाँटिक' फराक कयलनि आ बाकस केँ सबहक मध्य मे आनल गेल। कोन रहस्य छै एहि बाकस मे? किऐ दुनू देयादिनी एहि बाकस केँ हथियाब' लेल एतेक आफन तोड़ने छथि? ई बाकस तँ कनिञा काकीक दुरगमनिञा बाकस छनि जे हुनक बाबूजी बड्ड सख सँ देने रहथिन। तहिया जेहन रहल हो, मुदा आब तँ भ' गेल अछि पुरान... बिझायल...प्राय: जर्जर सन...। ताहि लेल एतेक तमाशा।

असल मे, दुनू बेटा-पुतोहुक मोन मे एक टा अद्भूत आशा बहुत दिन सँ सुगबुगा रहल छलनि...। ई सभ जनैत अछि जे ओ सभ दिन मितव्ययी रहलीह अछि...। कहियो हाथ खोलिक' खर्च नहि कयलनि। तखन तँ ओ अवश्य किछु-ने-किछु जमा करैत हेतीह। हुनका पास अवश्य कोसलिया हेतनि। एहन गुम्मी छथि जे बेटा-पुतोहु केँ हवा लागय देतीह...। जरूर बेटी लेल जोगाक' रखने हेतीह...। ओहो जे गुंजा अछि ने से माये जकाँ गहींर अछि...। मुदा ताहि सँ की? छोड़बनि थोड़े। आ गहना? भला गहना छोड़ल जाय?

राघव लला आ हुनक पत्नी केँ आशा छलनि जे जेंकि राघव छोट बेटा छथि तेँ मायक कोसलिया आ गहना पर हुनके सभक अधिकार छनि। ओम्हर सरबन बाबू दुनू व्यक्तिक सोचब छलनि जे एक तँ ओ जेठ छथि, दोसर आइयो माय सरबने बाबू केँ 'बौआ' कहैत छथिन तँ स्वाभाविके हुनक अधिकार बेसी मजगूत छनि। मुदा, दुनू पक्ष मे सँ कोनो एहि मादे प्रकटत: चर्च नहि क' रहल छल। दुनू पक्षक कान पर एहि आशंकाक उल्लू बैसल छलै जे जँ बात खुजि गेल तँ दोसर पक्ष अपन हिस्सा ने माँगि लेअय! चतुर कुटनीतिक जकाँ प्रयास कयल जा रहल छल जे अपार मातृभक्तिक प्रदर्शनक बलेँ माय केँ अपना संग राखि लेल जाय...। एक बेर माय अपन पक्ष मे, अपन हिस्सा मे आबि गेलीह तँ बाकसो अपनहि आबि जायत...। एहि लेल दुनू पक्ष साकांक्ष, सतर्क आ सन्नद्ध छल...। जखन खिड़की लग ठाढ़ि छोटजनी देखलनि जे दुरुखाक मुँह लग ठाढ़ि जेठजनी की क' रहल छथि तँ ओ जेना सेन्हे पर चोर केँ पकड़ि लेबाक अंदाज मे झपट्टा मारलनि आ पतिक कान फूकि पहिल पार अपन माथे सहर्ष स्वीकार करबाक चलल चालि खाली जाइत देखि जेठजनी पर खिसिया क' रहि गेल रहथि...।

पंच लोकनि कनिञा काकी सँ कुँजी ल' बाकस केँ फोललनि। ताहि खन कनिञा काकीक चेहरा मारकीन जकाँ मलिन-मटियौन भ' गेल छलनि...नीरक्त...निर्भाव...निष्प्रभ! आँखिक चारूकात असंख्य बादुर उड़ैत...कनपट्टी पर गिरगिट चलैत...। बाकस मे सँ बहार भेलै...दू-तीन टा पुरान साड़ी...सेनुरक एक टा गद्दी जे कदाचित साड़ी मे सन्हिआयल रहि गेल रहै...। व्यास ककाक एक टा पुरान मैलछौंह फोटो, खादीक एक टा पुरान दुहत्ती चद्दरि...आ एक जोड़ा पुरना खराम जे मृत्यु सँ पूर्व व्यास कका पहिरैत रहथि...बस्स! दुनू देयादिनी केँ विश्वास नहि भेलनि। दुरुखाक मुँह लग ठाढ़ि ओ लोकनि पहिने नहू स्वर मे फेर जोर सँ निर्देश देलथिन जे बाकस केँ उनटि-पुनटि क' देखल जाय। मौलायल आस नेने दुनू भाँइ सेहो एहि बात पर जोर देलनि। पंच मे सँ एक गोटे ईहो क' के देखा देलथिन। किछु नहि खसलै! सभ टा वस्तु ओही मे राखि क' ताला लगा बाकस कनिञा काकी लग राखि देल गेलनि। कुँजी सेहो हुनके द' देल गेलनि। एक टा पंच आग्रह करैत कहलथिन, "जाउ सरबन बाबू, आब माय केँ ल' जइयनु।" हताश सरबन बाबू मरल मोन सँ बाकस उठा माय केँ ल' क' आँगन गेलाह।

"ई जंजाल किऐ उठा क' ल' अनलहुँ। फेंकि दितियै डबरा मे वा द' दितियै ओकरे सभ केँ जकरा सभक करेज फटैत छलै एहि लेल।" आँगन मे ठाढ़ि पत्नी हुनका डाँटय लगलथिन। ओ कनेक थकमका गेलाह। ओम्हर छोट जनी केँ ई बात खबखबा केँ लगलनि। ई राँड़ी की बुझैत अछि? ओ खौंराक बेटी अछि तँ हमहू जलबारक बेटी छी। घुमा-फिराक' कूट करत तँ हम नञि बूझबै? आ हम छोड़ि देबै की?

"हमर सभक करेज किऐ फाटत? फटतै ओक्कर सभक जकरा अपन बेटाक सराध लेल ढेउआक कमी होइ आ जे निर्लज्ज जकाँ बाकस चोराक' भागय।"

एहि जोरगर आक्रमण सँ जेठजनी छिलमिला गेलीह। ओ आँचर उठाक' सूर्य दिस तकैत बजलीह, "हे दिनकर दिनानाथ! जनिह' तोंही...। जरल उगै छह...जरल डुबै छह...। धोंछी सभ हमर बेटा केँ नजरि पर चढ़ौने रहैए...। तोंही निसाफ करिह'। हे नाथ! गुँहखौंकी सभ केँ मुँह मे खदखद पिलुआ फरबिह' हे दिनानाथ!"

आब तँ छोटजनी केँ सनसना केँ लगलनि। एहन घिनौन आक्रमण! नञि। आब अप्रत्यक्ष आक्रमण सँ काज नहि चलत। प्रत्यक्ष आक्रमण बेसी चोटगर, "हमरा किऐ पिलुआ फरत? फरतौ तोरा सभ केँ। तोहर बेटा केँ...तोहर चाँद सन घरवला केँ...भाय केँ...बाप केँ...आ सेहो नेङरिया पिलुआ...।"

एवंप्रकारेँ प्रत्यक्ष आक्रमणक क्रम चलैत रहल...चलैत रहल...।

अपूर्ण आशाक साइड इफेक्ट...

आ ओही दिन सँ शुरू भ' गेलनि कनिञा काकीक जीवनक एक टा नवीन क्रम...। कड़ाचूर मेहनतिक क्रम...। ओना तँ ओ अपनहि बैस क' खायवाली कहियो नहि रहलीह, मुदा आबक कथा किछु आने छलै...। जाहि बेटाक पार मे ओ रहथि, घरक कोन काज नहि करथि? चाउर बिछब, चिक्कस चालब, घर-आँगन बहारब, बच्चा सभ केँ सम्हारब...माने ई जे कोनो-ने-कोनो काज मे लागले रहैत छलीह...। तैयो जँ केओ कमी निकालि-निकालि क' फज्झति कर' पर तुलल रहय तँ की कयल जाय? दुनू पुतोहु अपन-अपन पार मे हुनका पर क्षुब्ध रहैत छलथिन। हुनका सभ केँ शंका नहि विश्वास छलनि जे ओ महाबेइमान छथि...नमक हराम छथि। जेठजनीक पार मे छोटजनीक दुआरि पर बैसि जायब वा हुनक बच्चा केँ दुलारब तथा छोटजनीक पार मे जेठजनी सँ बतिआयब वा हुनक कोनो सौदा दोकान सँ आनि देब कनिञा काकीक बेइमानी मे गनल जाइत छलनि...। रहरहाँ घुमा-फिराक' व्यंग्य तँ कयले जाइत छलनि जे ओ अपन सभ टा कोसलिया बेटी केँ द' देलनि...। एहन अवसर पर बेटी आ नातिक लेल होइत गारि-सरापक बरखा हुनक आत्मा केँ हेहरु क' दैत छलनि...। उनटि क' उत्तर देब वा आपत्ति करब हुनक स्वभाव कहियो नञि रहलनि। मोनहि मोन कूही होइत ओ एतबे सोचथि जे ओइ बेचारीक कोन दोख? ओ तँ अपनहि दैवक डाँग सँ थकुचायलि अछि। एकमात्र बारह बर्खक बेटा केँ कहुना क' पोसैत ओ कतेक कष्ट सँ जीवन बिता रहल अछि, से कोनो नुकायल छै? केकरा नञि बूझल छै? तैयो एतेक गारि-सराप।

जखन कखनो गुंजाक मादे सोचैत छलीह कनिञा काकी तँ लगैत छलनि जेना केओ करेज केँ पकड़ि क' निचोड़ि दैत होनि...। कतेक दुलारू रहय बापक! पतिक आगाँ बेटी केँ डाँटय के कहियो हिम्मति नहि भेलनि हुनका। से आइ...। कखनो क' अपन बेटी पर गर्व सेहो होइत छलनि। लगैत छलनि जे बेटी हुनको सँ बेसी साहसी छनि। अपना नवारी मे लाख कष्ट रहल होनि...कम-सँ-कम सिनेही पतिक छाँह तँ उपलब्ध रहनि...आ गुंजा केँ?

ककर भाग मे की लिखल रहैत छै, से के जनैए? जहिया व्यास कका बेटीक लेल वर देखि क' आयल रहथि तहिया कनिञा काकी केँ बड्ड संतोष भेल रहनि जे बेटी मात्र पौने कोस दूर

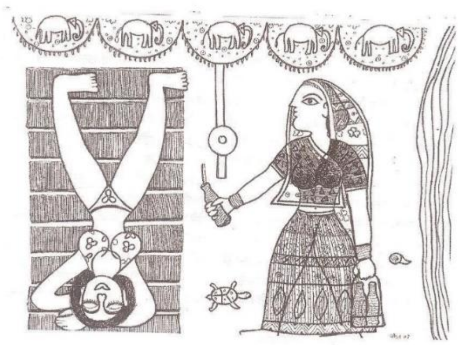
रहत। एहि गाम सँ पूब थोड़ेक दूरी पर खिरोइ आ तकर बाद ढढ़िया...। ढढ़ियाक पंडित उमाधर झा केँ के नहि चिन्हैत छनि? परोपट्टा मे नामी...प्रसिद्ध वैदिक! तिनक पोता। गोर नार चकैठ सन धूआ। बी.ए. पास। की हेतै जे एखन कोनो नोकरी नहि भेलनि अछि? तत्काल उत्साहपूर्वक खेतिए मे लागल। संगहि गामक सार्वजनिक काज सभ मे आगाँ-आगाँ रहनिहार दुस्साहसी युवक। के जनैत रहय जे यैह दुस्साहस काल भ' जेतै।

सतासीक चढ़ल बाढ़ि मे लगनमा पुल लग खिरोइक उफनैत धार मे हेलबाक दुस्साहस ढढ़ियाक तीन टा नवयुवक केँ गीड़ि गेल रहै...। ओही मे ओहो रहथि। सात दिनुका बाद जखन पानि उतरल रहै तँ कोस भरि दूर ततैला लग बबूरक झोंझ मे ओझरायल लहास भेटल रहै...फूलल-फूलल...किछु-किछु सड़ल सन। कहुना क' संस्कार कयल गेल रहै। एहीक संग गुंजाक सभ टा स'ख-मनोरथ जेना बाढ़िक संग बहि गेल रहै...। आब तँ कहुना क' बेटाक लेल जीबाक छलै...। से बस संघर्ष करैत जीबि रहल अछि...।

गुंजा केँ बड्ड प्रेम आ भरोस छलै अपन भाय सभ पर। भाय सबहक विरुद्ध ओ किछु सुन' लेल तैयार नहि रहल कहियो। नेनपनो मे झगड़ा भेला पर यदि कोनो संगी ओकरा भायक गारि पढ़ि दैक तँ ओ किटकिटा क' संगीक मुँह नोंचि लेअय। आर जे गारि देबाक हो से दे, मुदा यदि हमर भाय सभ केँ किछु कहबेँ तँ छोड़बौ नञि, से बूझि ले। भायक प्रति ई प्रेम बिआहक बादो बनल रहलै। तेँ ने ओ सभ साल दुर्गापूजा मे जे नैहर आबय तँ भरदुतिया मे भाय सभ केँ बड्ड सिनेह सँ नोतैत छलि...आ टोलक छोट-पैघ बेटी-धी सभ केँ प्रेरित करैत भरपूर ओरिआओन सँ सामा-चकेबा खेलैत छलि। कतेक विश्वास छलकै छलै ओकर आत्मा सँ जखन ओ बेस टहंकार सँ गबैत छलि—

गाम के अधिकारी अहाँ सरबन भैया यौ
अहाँ राघव भैया यौ
भैया गोठ चढ़ि पोखरि खुना दिय'
चम्पा फूल लगा दिय' यौ...।

मुदा, कहाँ सुनि सकलथिन भाइ सभ बहिनक करुण हाक केँ। बहिनोइक श्राद्ध मे जे दुनू भाँइ नोत पूरि क' अयलाह, से जेना तकर बाद ढढ़ियाक बाटे बिसरि गेलाह...। राजनीतिक काज सँ बौआइत सरबन बाबूक लिस्ट मे ढढ़ियाक नामे नहि छलनि आ राघव लला, तँ सहजहि एक टा अलगे दुनिया मे मस्त रहैत छलाह। अभावग्रस्त गुंजा एक बेर पूसी पूर्णिमाक अवसर पर गौतम कुंडक मेला मे माय सँ भेंट क' कय कहने रहनि जे भैया सभ

केँ कनी मदति करय लेल कहिअहुन...। मुदा भैया सभ तँ सुनिते मातर अपन-अपन रोदना ततेक ने पसारि बैसलथिन जे मायक मुँहक बात मुँहे मे रहि गेल रहनि...।

तैयो गुंजा साहस नञि छोड़ने अछि...। की भेलै जे नैहर आयब छोड़ि देने अछि? बापोक श्राद्ध मे नहि आयलि...। खूब जनैत छथि ओ अपन बेटी केँ। अपन दुर्दशा माय केँ देखाब' नहि चाहैत अछि...। जो गै बेटी! हम अपन अभागक अतिरिक्त तोरा किछु नहि द' सकलियौ...। यदि हमरा पास किछु रहैत तँ तोरा एना बेलल्ला नहि होब' दितियौ...।

आ एम्हर बेटा पुतोहु केँ होइत छनि जे बेइमान बुढ़िया सभ किछु बेटी केँ द' देलक...। सभ किछु? कथी-कथी? स्वार्थक आवेग मे हुनका लोकनि केँ एतबो स्मरण नहि रहैत छनि जे हमरा पास रहबे की करय? गहनाक नाम पर मायक देल एक जोड़ी माकड़ी। ओहि मे सँ एक टा केँ तोड़बा क' बड़कीक बेटा केँ हनुमानी बनवा देलथिन तँ दोसर पर नजरि गड़ि गेल रहनि छोटकीक। ओहि सँ ओ बाली बनवा लेलनि। रहल टका! तँ यदि से रहैत तखन यैह दुर्दशा रहैत हमर आ हमर बेटीक...?

सोचैत-सोचैत कनिञा काकी अपन विगतजीवनक छानबीन करय लगैत छलीह...। कत' गलती भ' गेलनि? कत' चूकि गेलीह? जे किछु जहिया आमदनी होइत छलनि तकर पाइ-पाइ ओ परिवार केँ बनाब' मे खर्च करैत रहलीह...। सख-सधोरि केँ कोठीक कन्हा पर रखने छलीह...। तीर्थ यात्रा ककरा कहैत छै ओ कहियो नहि जानि सकलीह। बड्ड भेलनि तँ गौतम कुंड, अहिल्या स्थान वा बेसी-सँ-बेसी गंडेसर... पयरे...दर्शन-पूजा क' बिनु कँचा खर्च कयने आपस...। सदा एक्के टा लक्ष्य! धिया-पुता सम्हरि जाय...मनुक्ख बनि जाय...आर की? कत' कसरि रहि गेलनि प्रयास मे? सत्य कही तँ ओ यदि कमी कयबो कयलनि तँ बेटिए संग...। ओहन चंसगर बेटी! कतेक इच्छा रहै ओकरा पढ़बाक। मुदा कोना जाय दितथिन कमतौल...। पाँच किलोमीटर दूर...केओ संगी नहि, बेटी जाति... ओह! यदि ओ पढ़ि-लिखि गेल रहितनि तँ आइ...। दुनू बेटाक बिआह बड्ड स'ख सँ कयने रहथि। कहाँ जनैत रहथि जे बिआहक लेल प्रस्थान करैत बेटा सभ केँ परिछनक उपरान्त परम्परानुसार जे छाती सँ लगौतीह से जेना माय सँ बेटाक विमुखताक प्रस्थान-पर्व सिद्ध हेतनि...। अपना जनतबे पुतोहु सभ केँ कोनो कम सिनेह देलथिन? दुनू पुतोहु केँ हुलास सँ नव-नव नाम देने रहथिन—हीरा सुन्नरि आ फूल सुन्नरि। जेना आन-आन सासु लोकनि करैत जाइत छथि तेना ओ कहियो पुतोहु सभ केँ कसिक' नहि रखलथिन। टोलेक देयादिनी छलथिन 'अरेरवाली बहिन'। ओ कहबो करथिन, ''कनिञा एना ढील देबै तँ पछतायब। कहबी छै, हल्लुक सवार घोड़ा फउद मारैए।'' परंच एहन अवसर पर कनिञा काकी खाली हँसि क' रहि जाथि। कहियो भारी सवार होयबाक प्रयत्न नहि कयलनि। किछु-ने-किछु हेर-फेर क' कोसलिया जमा करबाक लुतुक रहैत छनि स्त्रीगण मे। कोनो-कोनो चतुरी सँ चुपचाप लहनो लगबैत छथि। मुदा ओ कहियो एहि दिशा मे सोचबो नहि कयलनि...। ककरा सँ चोर 'बितथि? आ आइ हुनका पर आरोप मढ़ल

जाइत छनि...। आरोप नहि जेना कलंकक टीका...। अपन हाड़-हाड़ निकलल देह केँ निहारैत हुनका लगैत छलनि जे कदाच टूटि क' रहि गेल अपन निराधार आशा-अपेक्षा केँ देखि ओ लोकनि एतेक खिसिया क' रहि गेल छथि जे...। कदाच एही कारणेँ जिनक पार मे ओ रहैत छथिन तिनक तामस हरदम लहरल रहैत छनि..। कदाच तेँ ओहि सप्ताह भरि ओइ घर मे भात बहुत कम बनैत छै...। आ जतबा बनैत छै से कनिञा काकीक लेल नहि रहैत छनि...। हुनका लेल मकइ वा बड्ड भेल तँ गहुमक जनहा रोटी आ तरकारीक नाम पर किच्छो वा नोन-तेल। हुनका माछ-माउस वा पियाजु-लहसुन सँ दिक्कति होइत छनि। होइत छनि तँ होइत रहनु...। ओहि सप्ताह मे उपेति क' तीन-चारि दिन बनबे करतै...।

भीन भिनाउजक बादे सँ दुनू भाँइ दनादन प्रगति क' रहल छलाह...। गामक लोक केँ देखि क' ठकमूड़ी लागि जानि। दुइए साल मे दुनू भाँइ दड़िभंगा मे लक्ष्मीसागर मोहल्ला मे छपकी पर डेढ़-डेढ़ कट्ठा जमीन ल' नेने छलाह आ एतय गाम पर तीन-तीन कोठली पक्का घर सेहो बना नेने रहथि। बस दलानवला भाग टा पुराने छलै...। माटिक भीतवला एक टा पैघ कोठली। एहि कोठली सँ आँगन दिस जाउ तँ एत' सँ ओत' धरि दुआरि जकर एक दिस एक टा एकचारी कोठली। एहि मे कनिञा काकी रहैत छलीह। दलानवला पैघ कोठली मे एक दिस चारि-पाँच टा माटिक कोठी सभ जे आब प्रायः खालिए रहैत छलै...कहियो तोड़ि क' फेंका जयबाक प्रतीक्षा मे। एहि कोठली मे केओ बाढ़नि-सोढ़नि नहि दैत छलै...। साझी चीज साँग पर...। कहियो क' मोन होनि तँ कनिञे काकी बहारि-सोहारि दैत छलथिन—पारवालीक उलहन सुनियो क'। कोठली सँ बाहर आउ तँ दलानक बरंडा पर एक टा पुरना चौकी राखल...। गर्दा सँ भरल। दलानक काजे कोन? सरबन बाबू केँ गाम-गाम राजनीति करय सँ पलखति नहि आ राघव ललाक दलान छलनि गामक टीसन वा ब्रह्मस्थान वा पंचायत भवन जतय संगी सभक जुटान होइत छलनि...। के देखैए दलान केँ? दुनू केँ अपन-अपन परिवारक बेसी चिन्ता छलनि...। कहुना प्रगति करी...। से दुनूक प्रगति देखि कनिञो काकी चकित छलीह। जे लोकनि बापक श्राद्ध मे एक बीघा खेत बेच लेलनि...। से एही बीच मे एतेक पाइ कत' सँ आनि लेलनि? एहन अवसर पर ओ अपन कान छूबि बाबा वैद्यनाथ सँ माफी माँगि लेथि...। क्षमा करब हे बाबा! हमर नजरि नहि लगौक। काकीक बेटा तँ बेटा, पुतोहु सभ तँ आर होशियार छलथिन। मुट्ठी बान्हि क' खर्च करैत जाइत छलथिन। खास क' सासुक लेल तँ हुनकर सभक मुट्ठी किछु आर कसि जाइत छलनि...। ओ सभ किछु देखैत रहैत छलीह...बुझैत रहैत छलीह आ सहैत रहैत छलीह...।

गामक स्त्रीगण सभ प्रायः एहि बात लेल नितराइत रहैत छथि जे ओ चारि-चारि टा हरिबासर कयने छथि। मुदा, एहि दू बर्ख मे कनिञा काकी कतेक हरिवासर क' चुकल छलीह, से के जानय...। अपना केँ साधिक' राखि देने रहथि ओ...। एम्हर हम कहियो हुनका मुख पर तृप्तिक लेशो नहि देखि सकल छलहुँ। सदिखन जेना गिल्ल छाउर अउँसल...। ईह! की सुन्नर अउँठिया केस रहनि हुनक। से आब धड़धड़ा क' पकैत-ओझराइत बगड़ाक खोंता भ' गेल छलनि...।

इमलीक बूढ़ भूतहा गाछ...

"हँ-हँ! चल' दियौ...चल' दियौ...।" चारिम बेर दही परसल जा रहल अछि...। दहीक बारिकक संगे चीनी, डालना, आ बुनियाँक बारिक सेहो गतिशील-सक्रिय छथि...। बेसी लोकक पेट भरि चुकल छनि। तैयो रसना मानि नहि रहल छनि...। छीलल माथ...चानन लेपल कपार...पीयर धोती, पीयर जनेउ आ भागलपुरी दोपटा सँ शोभित सरबन बाबू आ राघव लला हाथ जोड़ि-जोड़ि क' आग्रह क' रहल छथिन, "हड़बड़ाइ नहि जाइ जाउ। सभ केँ इच्छा भरि भोजन करय दियनु। कोनो वस्तुक कमी नहि...।"

जिनक पेट भरि चुकल छनि से मोने मोन अपन एहि मूर्खता पर पछता-खिसिया रहल छथि जे पहिने चूड़े बेसी ल' लेलाह। एतबे नहि, पहिले वा दोसरे बेर मे दही अहगर क' ल' लेलाह। ईहो नहि ध्यान देलनि जे गर्मीक पुरान दही खटगर होइत छै आ भोज मे तँ पहिने पुराने दही परसल जाइत छै। आब असली खायवला दही परसल जा रहल अछि...। मुदा, खाथु कोना? पेट मे जगह कहाँ छनि? आ बुनियाँ कोना खयताह? अपना केँ संसारक सभ सँ बड़का उलूकनन्दन बुझैत ओ लोकनि मुँह लटकौने किछु बेसी अग्रचेती सभ केँ देखि जरि रहल छथि जे कोना ओ सभ पहिने तँ हाथ बारने रहलाह आ आब हाथ-मुँह चारिम गेयर मे चला रहल छथि..।

हम सहटि क' कनिञा काकीक आँगन दिस बढ़ि जाइत छी। एत' अलगे अनघोल मचल अछि...। बाहर पुरुष वर्गक पहिल खेपक भोज आब लगिचायल छै। योजनानुसार स्त्रीगणक बिझो भ' गेल अछि। आब यावत पुरुष वर्ग भोजन क' कय उठत, अँइठ-कूठ उठाओल जायत, खरहरा देल जायत तावत स्त्रीगण केँ पारस देल जेतनि। पूरा आँगन भरल अछि...टोल भरिक बेटी-धी आ बूढ़-पुरान स्त्री सभ सँ...। सबहक हाथ मे थारी आ बट्टा। ककरो-ककरो हाथ मे बट्टाक बदला लोटा। पारस परसल जा रहल छै। सभ केँ पहिने ल' लेबाक हड़बड़ी लागल छै। दुनू देयादिनी अतिव्यस्त छथि।

"केओ छूटथि नहि। सभ केँ भरि इच्छा दियनु। हे दाइ सभ, पहिने पारस ल'क' अपन-अपन आँगन ध' अबै जाउ। आ हे, आँगने मे नहि रहि जायब। जल्दी सँ घुरि क' अबै जाउ आ भरि इच्छा भोजन करै जाउ। अहाँ सभ कुमारि-बारि छी...भगवती स्वरूपा छी। अहाँ सभ जे भरि पोख खा लेब आ भगवती केँ कहबनि तँ मा केँ अवस्स पइठ हेतनि...।" जेठजनी अपन बोल केँ आर मधुर बनबैत आग्रह करैत छथिन।

"हँ-हँ किऐ नहि! जीबैत रह तँ गूह भात आ मुइला पर दूध भात। इह! नाटक ने देखू!! एहने पइठ भगवान अहूँ सभ केँ देथि!!!" चउदह बर्खक मुँहफट बुचियाक टिप्पणी केँ सुनैत मातर ओकर बड़की बहिन कामिनी घबड़ा जाइत अछि। ओ बुचियाक मुँह पर तरहत्थी रखैत डँटैत अछि, "बुचिया तोरा बाज' के ठेकान नहि छौ। तोहर ठोर पर बड़ी बड्ड पाक' लागल छौक। हरदम लुबलुब करैत रहैत छै। बेसी उचितवक्ताक सारि नञि बन।" ई कहि कामिनी एक ठुनका बुचियाक गाल पर दैत अछि।

ई जेना बड्ड अनसोहाँत लगैत छै गितिया केँ। बुचिया ओकर संगी छै। दुनू मे 'फूल' लागल छै। आब कामिनी केँ किछु कोना कहौक गितिया, मुदा ओकर अप्पन जीह केँ के रोकि लेतै, "अयँ यै जलबार वाली भौजी! गुंजा दीदी केँ नहि देखै छियनि। एहू बेर नहिए बजौलियनि? जाय दियौ। आबि क' की करितथि? माय केँ तँ चिबाइए गेलियनि अहाँ सभ...।" गितियाक एहि कथन पर आस-पासक सभ चौंकि पड़ैत अछि। केओ बजैत तँ नहि अछि किछु, मुदा सभ केँ तामस बड्ड होइत छै। ई दुनू धोंछी सभ लाहेब करत। जँ जलबारवाली वा खौंरावाली सुनत तँ पता नञि की हैत? भोज खाइते रहि जयतीह छिछिआहो सभ! मुदा, लगैए, दुनू देयादिनी कदाच बुचिया वा गितियाक टिप्पणी नहि सुनि पौलनि अछि। यदि सुनबो कयने हेतीह तँ संभवतः अनठिया देलनि अछि...।

हम दलान पर आबि जाइत छी। बस्स। किछु काल आर। पहिल खेपक भोज सम्पन्न भ' जेतै। आ फेर पान-सुपारी लेल घमासान मचत...। हम सहटैत-सहटैत अपन दलान पर आबि जाइत छी। आँगनक गेट बन्न अछि। माय सरबन बाबूक आँगन गेल अछि। हम दलानक

आगाँ भालसरीक छाँह मे कुर्सी ध' बैसि जाइत छी...। अकास साफ अछि...। कूदि-फानि क' मेघ सभ दखिन-भर चलि गेल अछि। भ' सकैए पच्छिम मे बरसल होअय। एहि गाम धरि अयबाक साहस नहि क' सकल। संभवत: इन्द्र केँ अपन पराजय मोन पड़ि गेल हेतनि...।

अन्हरियाक पंचमीक उदास चान रेलवेक ओइ पार आमक गाछीक उपर उगि आयल अछि। नहू-नहू रेलवे आ तकर ओइ पार बल्ला मे ठाढ़ इमलीक बूढ़ भूतहा गाछ देखाइ पड़ि रहल अछि...। नहि जानि कतोक भूत-प्रेतक बास छै ओहि गाछ पर...। ई कोनो हम नहि कहि रहल छी। कतेक लोक देखि चुकल छथि। कोनो-कोनो महिसवार केँ तँ पसर चरबैत काल घेरियो नेने रहै आ नकिआयल स्वर मे तमाकुल मँगने रहै...। सुनै छियै, ओहि इमली गाछ पर जतेक भूत-प्रेत अछि से प्राय: वैह अछि जे कोनो-ने-कोनो कारणेँ रेल सँ कटल अछि...। जहिया ई रेल लाइन बनल हेतै तहिया के सोचने हैत जे कतेक लोकक लेल अंतिम प्रस्थानक कतेक सहज-सुलभ-सस्त-साधन उपलब्ध कयल जा रहल छै...। मुदा नहि! कहाँ प्रस्थान क' पबैत अछि केओ? कहाँदन सभ केँ ओही इमली पर वास लेब' पड़ैत छै...। की कनिञा काकी सेहो ओही पर...? मुदा, एहि ग्यारह-बारह दिन मे कहाँ कतहु नजरि आयल अछि हुनक धूआ? खाली ओहि राति...।

एक मुट्ठी भात...

ओहि राति हमरा लग सूतलि माय फोंफ कटैत रहय। बेटा केँ वात्सल्यक सुरक्षा दैत...। की हम सुरक्षित भ' गेल रही? खिड़की पर सँ कनिञा काकीक मुंड जरूर निपत्ता भ' गेल रहनि...परंच मोन मे सन्हिआयल हुनक आँखि ओ बेधक दृष्टि...। की कहय चाहैत रहय ओ दृष्टि...? की अर्थ रहै ओकर...? ओना किऐ देखने रहथि कनिञा काकी हमरा ओइ दिन?

ओइ दिन कनिञा काकीक नाति आयल रहनि—नानी केँ देखय। माय सँ जिद् क' कय। कतबो मजगूत हृदयक होथि गुंजा परंच मायक लेल दरेग तँ छलनिहें ने। की करितथि? नहि रोकि सकलथिन बेटा केँ। कहने रहथिन जे नहि मानबेँ तँ जो मुदा साँझ धरि घुरि अबिहेँ।

तहिया काकी छोटजनीक पार मे छलीह। भोरे-भोर आबि जुमल ओहि बारह बर्खक पाहुन केँ देखिते छोटजनीक पारा चढ़ि गेलनि। फल भोग' पड़लनि धिया-पुता केँ। अनेरे माय सँ मारि खाइत ओ सभ हकबका गेल जे ओकर सभक अपराध की छै? तामसे छोटजनी बहुत कम मात्रा मे भात बनौलनि। एतबहि जे हुनक अपनहुँ नेना सभ लेल अपर्याप्त रहनि...। ओ ओहि बारह बर्खक पाहुनक आगाँ मकइक रोटी आ रामतरोइक तरकारी परसि देलथिन आ नहाय लेल बाड़ी मे चलि गेलीह...। एम्हर ओ बच्चा कहुना क' दू कौर खयलक आ नानीक मुँह ताकय लागल...। काकीक करेज मे हूक उठलनि...। हुनक आत्मा कलपि उठलनि...। हुनका लगलनि जेना अन्तस मे जमल कोनो वस्तु पिघलि रहल होनि आ गरा बकौर लागि रहल होनि...। ओ अपना क' कहुना क' सम्हारलनि आ एक टा निर्णय लेलनि...। लाज तेयागि क' जेठजनीक दुआरि दिस बढ़लीह...कनेक थकमकयलीह...आ चढ़ि गेलीह दुआरि पर...।

"हीरा सुन्नरि, एक मुट्ठी भात देब?" ई सुनिते हीरा सुन्नरि किटकिटा उठलीह।

"केओ कमा क' राखि गेल छै की? हुँह! अंगोर राखिक' पटपटा नहि देबै जे भात देबै?"

"कनिञा, हमर जे दुर्दशा करबाक होअय, से क' लेब...मुदा ओहि अबोध केँ...?" पहिल बेर कनिञा काकीक स्वर मे आपत्ति प्रकट भेल रहनि।

"अरे, वाह रे अबोध! ककरो बापक किछु धारने छियै की? केओ खराँत राखि गेल अछि की? एतबे दरेग छनि तँ निकालथुन ने कोसलिया आ खुअबथुन रसगुल्ला...।"

देयादिनीक चिकरब सुनि छोटजनी बाड़ी मे सँ प्रकट भेलीह...सद्य:स्नाता...सही अर्थ मे एकवस्त्रा...भीजल केस नग्न पीठ पर लहराइत...साया केँ छाती पर वामा हाथेँ सम्हारने...। स्थिति केँ अँटकारैत-अँटकारैत हुनक कान मे जेठजनीक संवादक अंतिम अंश नीक जकाँ पड़लनि,

"...बनैत जायत सभ धन्ना सेठ...आ...एक टा पाहनु केँ दू मुट्ठी भात खुअबैत हींग चूब' लगैत छै!"

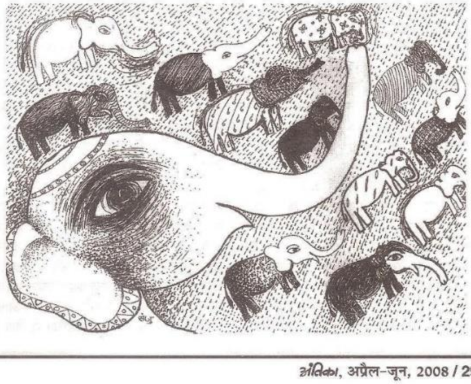
छोटजनी केँ लेसि देलकनि। तरबाक लहरि मगज पर चढ़ि गेलनि...। ओ खरमासक आगि जकाँ लहकि उठलीह...। ओ जल्दी-जल्दी सायाक डोरी केँ छाती पर कसलनि आ कनिञा काकी संग व्यास ककाक सात पुश्तक उद्धार करैत लपकलनि। हुनक झौंटा पकड़ि क' घिचलनि। कनिञा काकी तलमला क' खसि पड़लीह...। आब ओ दुनू हाथें कसि क' झोंटा केँ ध' लेलथिन आ घिसिअबैत-घिसिअबैत अपन दुआरि लग आनि पटकि देलथिन...।

"आइ आब' दे मुन्ना के पप्पा केँ तँ भात खुअबैत छियौ...। तोरो आ तोहर नाति केँ सेहो...। गै राँड़ी...बुढ़ौरी! तोँ गेलय की करय मुदइ के दुआरि पर? हमरा बदनाम करय लेल? आइ तोहर भथियान ने चहका देलियौ तँ हमहू भोला मिसरक एक बूँदक नहि...।"

एवं प्रकारेँ सासुक इलाज कय ओ अपन घर मे कपड़ा पहिरय चलि गेलीह आ ओत्तहि सँ गरियबैत रहलीह...।

चटुआ पर भोजन लेल बैसल नाति नानीक दुर्दशा देखि पहिने तँ हकबकायल...फेर किछु नहि फुरयलै तँ कानय लागल...। आ कनिञा काकी! ओ ने किछु बाजि रहल छलीह आ ने कानि रहल छलीह। बस चितांग पड़ल शून्य दृष्टिएँ अकास दिस तकैत रहलीह...। नातिक कानब सुनि चेत भेलनि...। जेना-तेना उठलीह आ नाति केँ पँजिया क' कानय लगलीह...।

ओही दिन बेरू पहर नाति अपन गाम चलि गेलनि। संयोग सँ हम खरदाहाक खेत देखि

आपस होइत रही तँ देखलियै जे रेलवेक ओइ पार जे गाछी सभक बाद डिस्ट्रिक्ट बोर्डवला साबिकक सड़क छै ततहि कनिञा काकी नाति केँ विदा क' रहल छथि...। विदा करबाक ढंग कनेक विचित्रे सन...। भरि पाँज क' नाति केँ पकड़ने ओकर मुँह, आँखि, कान, कपार सभ केँ धड़ाधड़ चूमि रहल छलीह। नानीक पाँज मे फँसल नाति कसमसा रहल छल, मुदा ओ ओकरा जेना मुक्त कर' लेल तैयार नहि रहथिन...। कननमुँह भेल नाति केँ गसियाक' पकड़ने विह्वल भेलि कनिञा काकी अचक्के हमरा समक्ष मे ठाढ़ देखि ठमकि गेल रहथि...। नाति मुक्त भ' पैघ-पैघ साँस लेब' लगलनि...। तखन कनिञा काकीक आँखि विचित्र छलनि। नजरि झुकि गेल रहय हमर...। नाति विदा भ' गेलनि। हमरा लागल जे ओ आब गाम घुरतीह। पुछलियनि तँ ओ हमरा बढ़ि जयबाक संकेत कयलनि आ अपने जाइत नाति केँ पाछाँ सँ देखैत रहलीह...देखैत रहलीह...। की ओ वस्तुत: नातिए केँ देखि रहल छलीह वा आर किछु...? हम पच्छिम दिस अपन गाम जा रहल छलहुँ...। कतेक बेर घुरिक' तकलहुँ तँ देखल जे ओ ओहिना ठाढ़ पूब दिस देखि रहल छथि...लगातार...।

ओहि दिन जखन ओ गाम पर घुरि क' अयलीह तँ अपन दु:ख की कहितथि बेटा सँ? ओ तँ पहिनहि सँ तैयार भेल बैसल रहनि स्वागतक हेतु। एक टा हाथ छोड़ब रहि गेलै नहि तँ कोन दुर्दशा बाकी रखलकनि राघव लला! बेटाक मुँहें ओहन घिनौन-घिनौन गारि सुनिक' काकी केँ लागि रहल छलनि जे हाड़ टा रहि जायत नहि तँ देहक माउस गलि गलि क' खसि पड़त...। इच्छा भेलनि जे जँ एहि काल धरती फाटि जाइत तँ ओहि मे समा जइतहुँ...। मुदा से संभव कहाँ छलनि...?

सरबन बाबू एहि सभ सँ निरपेक्ष। हुनक प्रत्येक भंगिमा जेना यैह कहि रहल छलनि, "हमरा नहि कह किछु। हमर पार मे तोँ एखन नहि छेँ। ओकरे कही जकर पार मे छही...।"

अगत्या ओहि दिन कनिञा काकी साँझ सँ ल'क' राति धरि टोल-पड़ोस आ गामक कोन अल्लाँ बाबू आ फल्लाँ बाबूक ओत' नहि गेलीह...किनकर-किनकर खुशामद नहि कयलनि..."हमर निसाफ करै जाउ...!" मुदा, कोनो गोटे दोसराक घरेलू मामिला मे बजबाक जरूरति नहि बुझलनि...। दिन भरि दोसराक घरेलू बात केँ कौचर्यक स्थायी विषय बना क' मजा लेनिहार स्त्री-पुरुष प्रत्यक्षत: हिनक मामिला मे हस्तक्षेप करब अनुचित बुझलनि...। असल मे सरबन बाबूक ब्रह्मपेंच आ राघव ललाक लंठइ सँ सबहक पिल्ही चमकि रहल छलनि...। के उपकार क' कय फँसत ग'। जाय दियौ। फेर तँ माय-बेटा, सासु-पुतोहु एक्के हैत...। बुड़बक बनब हम सभ। छोड़ह-छोड़ह। हमरा सभ केँ कुकुर कटने अछि की? जानय जौ जानय जाँत। हमरा सभ केँ अपने कोन कम समस्या अछि? आ जत' दू टा बासन रहैत छै ओतहि ने ढनमन होइत छै...। तखन घरक बात ल'क' दरबज्जे-दरबज्जे अँगने-अँगने बौआयब...। ई कोन नीक बात भेलै? नञि अपने चैन सँ रहतीह आ ने हमरा सभ केँ रह' देतीह गुंजाक माय। लगैए ईहो सनकल जाइत छथि...।

भोर जे कहियो नञि भेलै...

सनकि तँ गेले रहथि ओ। तखन ने ओहन विचित्र रूप धारण क' नेने रहथि...। ओहि राति ओ घुरिक' आँगन नहि गेलीह। दलानवला कोठली मे कोठी सभक दोग मे जाक' पड़ि रहलीह...। एक दिन...दू दिन...तीन दिन...। हम एहि बीच मे दड़िभंगा गेल रही। तेसर दिन जखन चारिबजिया ट्रेन सँ गाम अयलहुँ तँ ज्ञात भेल जे तीन दिन सँ ओ ओही अवस्था मे बिनु खयने-पीने ओही ठाम कखनो बैसल, तँ कखनो पड़ल रहैत छथि...। ने तँ किछु बजैत छथि आ ने ककरो बातक उत्तर दैत छथिन। निकासो लेल बाहर जाइत केओ नहि देखलकनि अछि। भ' सकैए रातिक' एकांत मे जाइत होथि। सभ समझा-बुझा क' हारि गेल अछि...हुनका पर कोनो असरि नहि...।

हम जखन पहुँचल रही तखन तुरंत सूर्य अस्त भेल छलाह। दलानक कोठली अपेक्षाकृत फइल रहलाक बादो किछु भरिआयल सन आ अन्हार सन लागि रहल छलै। कदाच् कोठी सभक कारणें...। आँखि गड़ाक' देख' पड़ल रहय हमरा...। हम मृदुल स्वर मे टोकलियनि, "कनिञा काकी!" दू-तीन बेर टोकलाक बादो ओ उठिक' देबालक सहारा ल' बैसलीह... आ नजरि उठाक' तकलनि...। चाड़क घसकल खपड़ा सँ बनल छिद्र सभ द'क' तुरंते डूबल सूर्यक ललौन प्रकाश कोठली मे जत'-तत' आबि रहल छलै...। प्रकाशक एहने एक टा टुकड़ा कनिञा काकीक बगल मे देबाल पर पड़ि रहल छलै...। ओहि मद्धिम होइत ललौन प्रकाश मे नोनी लागल देबाल आ कोठी सभक जर्जर स्थिति पर नजरि गेल... संगहि नजरि गेल कनिञा काकीक चेहरा पर...। जनम-जनम के उदासी जेना हुनक आँखि मे जमि क' रहि गेल रहै...। नहुए कंपित ठोर जेना किछु कहय चाहैत होअय, मुदा कहि नहि पाबि रहल होअय...। हम आग्रह कयने रहियनि जे अनशन तोड़थि। जे भेलै से भेलै। ओ तँ माय छथिन। बिसरि जाथु सभ किछु। हमरा विश्वास रहय जे ओ हमर बात मानि जयतीह...। मुदा, ओ टस-सँ-मस नहि भेलीह। हारिक' हम पुन: भोर मे अयबाक बात कहि चलय लगलहुँ...। अचानक देखल जे हुनक ठोरक कंपन बन्न भ' गेल रहनि आ आँखि एक टा विचित्र प्रकारक चमक सँ चमकय लागल रहनि...।

रोगाह इजोरिया सँ झँपाइत गाम...!

"एह! थइ-थइ भ' गेलैक...। महो-महो भ' गेलैक...। कनिञा काकीक दुनू बेटा कमाल क' देलनि...। कतेक नीक जकाँ अपन कर्तव्य निमाहि देलनि...।" भोज खयनिहार लोकनिक अघायल टिप्पणी चलि रहल अछि...। खुशीक आवेग मे किछु गोटे अँइठे मुँहे नारा लगाब' लगलाह अछि...।

"कनिञा काकीक?"
"जय!"
"सरबन बाबूक?"
"जय!"
"राघव बाबूक?"
"जय!"
"धर्म केर?"
"जय हो!"
"अधर्म केर?"
"नाश हो!"
"प्राणी सभ मे?"
"सद्भावना हो!"
"विश्व केर?"
"कल्याण हो!"...

पहिल खेपक भोज समाप्त भ' गेल अछि। चन्द्रमा नहू-नहू अकास मे चढ़ि रहल छथि...मुदा इजोरिया साफ नहि अछि...। धूसर मटिआह रंगक...जेना रोगाह होअय...जांडिस सँ पीड़ित...। एहि रोगाह इजोरिया सँ आच्छादित गाम क्रमश: शांत भ' रहल अछि...।

ओम्हर सरबन बाबूक दलान पर पहिल खेपक ब्राह्मण-लोकनि पान-सुपारी ल'क' जा चुकल छथि...। खरहरा देल जा रहल अछि...। आ दोसर खेप मे बैसबाक लेल प्रतीक्षारत बुभुक्षु ब्राह्मण लोकनि तत्पर छथि...।

आ एत' हम एहि कुर्सी पर जेना जमि क' रहि गेल छी...की करी? जाइ कि नञि जाइ?

संपर्क : द्वारा-डॉ. पी. के. झा
पी.जी.टी. (हिंदी), केंद्रीय विद्यालय,
कटिहार, बिहार-854105
मो. 9430038969

əpən̪ə mə̃t̪əʋjə editorial.staff.videhĕa@gmail.com **pərə pət̪ʰɑːu.**

2.6.mun̪n̪iː kɑːmət̪ə- s̪əməkɑːliːn̪ə t͡ʃɪt̪rəkɑːrə s̪ə̃d͡ʒuː d̪ɑːs̪ə

mun̪n̪iː kɑːmət̪ə

s̪əməkɑːliːn̪ə t͡ʃɪt̪rəkɑːrə s̪ə̃d͡ʒuː d̪ɑːs̪ə

koːn̪oː kəlɑː s̪ɪkʰəbɑːkə leːlə guru s̪ə̃ beːs̪iː ləgən̪ə ɑːə/ s̪ət̪ət̪ əbʰjɑːs̪ə ɑːʋəʃjəkə ət͡ʃʰɪ.iː kəɦəbə ət͡ʃʰɪ mɪt̪ʰɪlɑːkə d̪ʰɪjɑː ʃriːmət̪ɪ s̪ə̃d͡ʒuː d̪ɑːs̪əkə. ɦɪn̪əkərə jəɪɦə ɦubɑː ɦɪn̪əkɑː s̪əbələ s̪əpʰələ bən̪əuləkə. 15 d͡ʒən̪əʋəriː 1972 mẽː d͡ʒən̪əmələ grɑːmə kəmərəuliːkə (d̪ərəbʰə̃gɑː) ʃriː prəbʰu n̪ɑːrɑːjəɳə ɑːə/ ʃriːmət̪iː d̪eːʋəkiː d̪ɑːs̪əkə put̪riː gɑːməkə mɑːʈɪ s̪ə̃ kʰeːlɑː ɑːjə rɑːd͡ʒəd̪ʰɑːn̪iːmeː bəɪs̪ə s̪ɑːt̪oː rə̃gəkə t͡ʃɪt̪eːriː bəɪn̪ə geːliː. mɪt̪ʰɪlɑː s̪ə̃s̪kɑːrəmeː poːʂɪt̪ə s̪ə̃d͡ʒuː d̪ɑːs̪əkə s̪əpʰələt̪ɑːkə pəɦɪlə ə̃ʃə ɦun̪əkərə

mɪt̪ʰɪlɑːn̪iː ɦeːn̪ɑːjə ət͡ʃʰɪ. mɪt̪ʰɪlɑːkə d̪ʰɪjɑː d͡ʒən̪mə s̪ə̃geː luriː, ʋjəʋəɦɑːrə, guɳə ʋɪrɑːs̪ət̪ə məə/ ləə/ əbəɪjə jə'.mud͡ʒə -s̪ɪkkiː kəlɑː,kurus̪ɪjɑː,s̪əbə pɑːbəɪn̪ə -t̪joːɦɑːrə məə/ gʰərə -ɑ̃ːgən̪ə məə/ bən̪ɑːoːlə ərɪpən̪ə ,gʰərəkə d̪eːbɑːlə pərə ɑ̃ːkələ ʋɪbʰɪn̪n̪ə kəlɑːkrɨt̪ɪkə d̪ərʃən̪ə mɪt̪ʰɪlɑː mẽː s̪əɦəd͡ʒə ət͡ʃʰɪ. s̪ə̃d͡ʒuː d̪ɑːs̪ə əɦɪs̪əbə kəlɑːmeː n̪ɪpuːrɳə t͡ʃʰəliːɦə pərə kəɦɪjoː iː n̪əɪ s̪oːt͡ʃən̪eː rəɦɪ d͡ʒeː əɦɪ ɑːd̪ʰɑːrə pərə oːə/ d̪eːʃəkə n̪ɑːmiː -gɑːmiː t͡ʃɪt̪rəkɑːrə s̪ə̃geː əpən̪oː s̪t̪ʰɑːn̪ə s̪un̪ɪʃt͡ʃɪt̪ə kərət̪ʰɪn̪ə.

gɑːməkə pərɪʋeːʃə məə/ pələlə s̪ə̃d͡ʒuː d̪ɑːs̪əkə d͡ʒiːʋən̪ə t̪əkʰən̪ə d̪oːs̪ərə moːrə leːləkə d͡ʒəkʰən̪ə ɦun̪əkərə ʋɪʋɑːɦə s̪ən̪ 1995mẽː ɦɑːʈiː bʰoːɑːrə grɑːməkə ʃriː rəʋiːn̪d̪rə d̪ɑːs̪ə s̪ə̃ bʰeːlə.d͡ʒeː pəʈən̪ɑː ɑːrʈə kɔleːd͡ʒə keː prəʃɪks̪ɪt̪ə ɑːd̪ʰun̪ɪkə t͡ʃɪt̪rəkɑːrə t͡ʃʰələ.jəɪɦə ɦɪn̪əkərə guru ɑːə/ s̪əpʰələt̪ɑːkə muːlə kɑːrəɳə ət͡ʃʰɪ.
d͡ʒəkʰən̪ə ɦɑːt̪ʰə pəkəɪrə bɑːʈə d̪eːkʰəbəɪjə leːlə ɦəməs̪əpʰərə s̪ə̃gə ɦoːjə t̪ə̃ pʰeːrə mə̃d͡ʒɪlə kəɦɑ̃ː d̪uːrə rəɦəɪt̪ə ət͡ʃʰɪ oːkərɑː ɦɑːs̪ɪlə kərəɪjəkə d͡ʒun̪uːn̪ə əurə bəɪɽʰə d͡ʒɑːɪt̪ə ət͡ʃʰɪ. s̪ə̃d͡ʒuː d̪ɑːs̪ə d͡ʒiː d͡ʒəkʰən̪ə məɦɑːn̪əgərə mẽː bəs̪əliː t̪ə̃ gʰuməɪjəkə n̪ɑːmə pərə pət̪ɪ s̪ə̃geː t͡ʃɪt̪rəkəlɑː prəd̪ərʃən̪iː mẽː beːs̪iː d͡ʒəɪt̪ə t͡ʃʰəliːɦə.kəlɑːkə bɪjɑː t̪ə̃ ɦun̪əkɑː bʰiːt̪ərə ə̃kurəɪlə pəɦɪn̪eː s̪ə̃ t͡ʃʰələ bəs̪ə oːɦɪ ə̃kurəɪlə bɪjɑː kẽː mɑːʈɪ ɑːə/prəkɑːʃəkə ɑːʋəʃjəkət̪ɑː t͡ʃʰələ d͡ʒeː pət̪ɪ ʃriː rəʋiːn̪d̪rə d̪ɑːs̪ə s̪ə̃ prɑːpt̪ə bʰeːlə.ɑːjə pət̪ɪjəkə s̪ə̃rəks̪əɳə məə/ʋəɪɦə bɪjɑː prəs̪pʰuʈɪt̪ə bʰəə/

pəud̪ʰəkə n̪ɪrmaːɳə keːləkə d͡ʒəkərə ũt͡ʃaːiː ɦəməraː s̪əbəkẽː gəurəʋãːʋɪt̪ə kərəɪt̪ə ət͡ʃʰɪ.

s̪ɔ̃d͡ʒuː d̪aːs̪ə d̪ʋaːraː bən̪aːulə n̪iːlaː aːə/ ɦərɪjərə prɨʂʈʰəbʰuːmɪ pərə ɦərə umrərəkə aːkrɨt̪ɪ məə/ prəjoːgə kəɪlə t͡ʃəʈəkɪlaː rɔ̃gəkə kəlaːkrɨt̪ɪ əɦãː keː əpən̪aː d̪ɪs̪ə kʰɪt͡ʃət̪ə. kɪt͡ʃʰə d̪eːrə leːlə maːt̪rə n̪əɪ ,ʈʰəɦərəbaːkə baːd̪õː mən̪ən̪ə leːlə məd͡ʒəbuːrə kərət̪ə. mɪt̪ʰɪlaː kəlaːkeː aːd̪ʰun̪ɪkə kəlaː s̪ɔ̃ d͡ʒoːɽɪ eːgoː ələgə t̪ərəɦəkə s̪rɨd͡ʒən̪ə maːt̪rə ɦɪn̪əkeː t͡ʃɪt̪rəkəlaː məə/ bʰeːʈəɪt̪ə ət͡ʃʰɪ. ɦɪn̪əkərə jəɪɦə ʃəɪliː ɦɪn̪əkaː s̪əbəs̪ɔ̃ ʋɪʃeːʂə bən̪əbəɪt̪ə ət͡ʃʰɪ. məɪt̪ʰɪlaː ʃəɪliːkə aːt̪maː ət͡ʃʰɪ t͡ʃəʈəkə rɔ̃gə,baːrɪkə reːkʰaː,əlɔ̃kaːrɪkə d͡ʒʰaːrə-buːʈɪ , aːə/ prəkrɨt̪ɪkə t͡ʃɪt̪rəɳə əɦɪ ʃəɪliːkẽː aːd̪ʰun̪ɪkət̪aːkə aːbʰuːʂəɳə pəɦɪraː s̪ɔ̃d͡ʒuː d͡ʒiː əpən̪ə kəɪn̪əʋaːs̪ə pərə ut̪aːrəɪt̪ə rəɦəlɪ.

ɦɪn̪əkərə kəlaː maːt̪rə praːkrɨt̪ɪkə aːə/ maːn̪əʋiːjə s̪ũd̪ərət̪aː t̪əkə s̪ɪmɪt̪ə n̪əɪ ət͡ʃʰɪ. t͡ʃɪt̪rəkəlaːkə ərt̪ʰə maːt̪rə d̪eːbaːləkə kʰubəs̪uːrət̪iː n̪əɪ bəlkiː ɦrəd̪əjəkə mən̪oːbʰaːʋəkeː d̪rɨʃjə eːʋɔ̃ prəd̪ərʃən̪əkaːriː kəlaːkə ʋɪbʰɪn̪n̪ə ruːpəkə maːd̪ʰjəmə s̪ɔ̃ prəkəʈə kəɪrə oːkəraː rɔ̃gə d̪ʋaːraː s̪un̪d̪ərə aːə/s̪əd͡ʒiːʋə bən̪eːn̪aːɪ kəlaː ət͡ʃʰɪ. ɦɪn̪əkərə kəlaː kɪt͡ʃʰə eːɦən̪eː s̪ən̪ə ət͡ʃʰɪ.d͡ʒəɦɪ məə/ s̪t̪riːkə ʃrəmə, s̪t̪riːkə s̪ʋəpn̪ə, s̪t̪riːkə s̪ɔ̃gʰərʂə, s̪t̪riːkə mən̪əkə uɽaːn̪ə, s̪t̪riːkə ʃoːʂəɳə aːd̪ɪ eːgoː s̪t̪riː s̪ɔ̃ beːs̪iː s̪əd͡ʒiːʋət̪aː oːjəmeː əurə keː aːn̪ɪ s̪əkət̪ə. ɦɪn̪əkərə mən̪ən̪ə d̪rɨʂʈɪ bəɦut̪ə gɔ̃bʰiːrə ət͡ʃʰɪ

d͡ʒeː ɦɪn̪əkərə kəlɑːkrɨt̪ɪ məə̯ ɦəmə məɦəs̪uːs̪ə kəə̯ s̪əkəɪt̪ə t͡ʃʱiː.

ɑːd̪ərəɳiːjə s̪ə̃d͡ʒuː d̪ɑːs̪ə 20bərəkʰə s̪ə̃ ləgɑːt̪ɑːrə pɑːrɪʋɑːrɪkə d͡ʒɪmmeːd̪ɑːriːjəkə n̪ɪrʋɑːɦə kərəɪt̪ə s̪əmɑːd͡ʒə məə̯ prət̪ɪʂʈʰɑː prɑːpt̪ə kələɪʈʰə. ɦɪn̪əkərə kəlɑː ɑːbə grɑːmə ɑːə̯ rɑːd͡ʒjeː ʈɑː məə̯ n̪əɪ d̪eːʃə ɑːə̯ ʋɪd̪eːʃoː məə̯ ʃoːbʰən̪iːjə ət͡ʃʱɪ. əkʰən̪ə d̪ʱəɪrə 6ʈɑː eːkələ prəd̪ərʃən̪iː ɦɪn̪əkərə bʰeːlə ət͡ʃʱɪ bʰɑːrət̪ə kəlɑː s̪ə̃s̪t̪ʰɑːn̪əkə s̪ə̃grɑːɦələjə məə̯ ɦɪn̪əkərə kəlɑː s̪ə̃grəɦɪt̪ə t͡ʃʱəɪn̪ə.
ʋɪbʰɪn̪n̪ə s̪ə̃s̪t̪ʰɑː d̪ʋɑːrɑː s̪əmmɑːn̪ɪt̪ə ʃriːmət̪ɪ s̪ə̃d͡ʒuː d̪ɑːs̪ə əkʰən̪ə bəs̪ə uʈʰɪ ʈʰɑːrə bʰeːləkʰɪn̪ə ɑːgɑː t͡ʃəɪlə ɦun̪əkɑː ən̪t̪ərrɑːʂʈrɪjə s̪t̪ərə pərə əpən̪ə gɑːmə,rɑːd͡ʒjə ɑːə̯ d̪eːʃəkə n̪ɑːmə s̪t̪ʰɑːpɪt̪ə kərəɪjəkə ət͡ʃʱɪ. bɪɦɑːrə s̪ərəkɑːrə d̪ʋɑːrɑː ʋərɪʂʈʰə məɦɪlɑː kəlɑːkɑːrə s̪ə̃ s̪əmmɑːn̪ɪt̪ə əɦɪ kəlɑːd̪ʱərmiː kẽː s̪ʋəs̪t̪ʰə t̪ən̪ə ɑːə̯ ʃəs̪əkt̪ə mən̪əkə uɽɑːn̪ə leːlə ɦəmərə ɽʰeːrõː ʃubʰəkɑːmən̪ɑː.
ɦɪn̪əkɑː prɑːpt̪ə s̪əmmɑːn̪əkə ʋɪʋərəɳəː-
2017-18 kumud̪ə ʃərmɑː purəs̪kɑːrə (bɪɦɑːrə s̪ərəkɑːrə ʋərɪʂʈʰə kəlɑːkɑːrə purəs̪kɑːrə)
eːkələ
1999 grəĩɖəleːzə bəĩkə gəɪləriː (t͡ʃɑːɳəkjəpuriː d̪ɪlliː)
1999 rəʋĩːd̪rə bʰəʋən̪ə, ləlɪt̪ə kəlɑː əkɑːd̪əmiː, d̪ɪlliː
2000 rəʋĩːd̪rə bʰəʋən̪ə, ləlɪt̪ə kəlɑː əkɑːd̪əmiː, d̪ɪlliː
2002 n̪ə̃d̪ə lɑːlə bəs̪u kəlɑː d̪iːrgʰɑː, pəʈən̪ɑː
2012 kɔn̪ʋeːn̪əs̪ən̪ə lɔbiː ɦəɪbɪʈeːʈə s̪ẽːʈərə
2013 kən̪ʋẽːʃən̪ə lɔbiː ɦəɪbɪʈeːʈə s̪ẽːʈərə

t͡ʃəjən̪ɪt̪ə s̪əmuːɦə prəd̪ərʃən̪ɪjãː
2022 n̪ɑːriː n̪ɑːrɑːjəɳiː t̪rɨt̪iːjɑː ʋəs̪ə̃t̪ə rɑːʋə pərɪjoːd͡ʒən̪ɑː
2022 gəɪləriː pɑːjən̪ɪjərə d̪ʊɑːrɑː bɪɦɑːrə kɑː ʋɪɦə̃gəmə d̪rɨʃjə
2021 rɑːd͡ʒeːʃə t͡ʃə̃d̪ə d̪ʊɑːrɑː kjuːreːʈə kəɪləɔn̪əlɑːɪn̪ə ɖrɑːĩgə prəd̪ərʃən̪iː
2021 AIFACS əkʰɪlə bʰɑːrət̪iːjə t͡ʃɪt̪rəkəlɑː prəd̪ərʃən̪iː
2000 peːs̪ə s̪əmuːɦə prəd̪ərʃən̪iː
2018 məɦɪlɑː t͡ʃɪt̪rəkɑːrəkə s̪ɑːmuːɦɪkə prəd̪ərʃən̪iː eːn̪əd͡ʒiːeːməeː
məɪt̪ʰɪliː bʰoːd͡ʒəpuriː əkɑːd̪əmiː d̪ʊɑːrɑː 2010 rə̃gəpuːrʊiː s̪əmuːɦə prəd̪ərʃən̪iː
2003 ən̪əʃeːkəlɖə s̪pɪrɪʈə
2001 un̪əkiː kəɦɑːn̪iː (pʰriːɖəmə ɑːrʈə gəɪləriː d̪ʊɑːrɑː s̪əmuːɦə prəd̪ərʃən̪iː s̪ə̃gəʈʰən̪ə)
2001 eːeːn̪ə ɪʊən̪ĩgə ʋɪt̪ʰə pʰɪgərs̪ə oːɑːrəd͡ʒiː bɑːjə ɑːrʈə d͡ʒə̃kʃən̪ə
bʰɑːgiːd̪ɑːriː
umɑː ʃə̃kərə pɑːʈʰəkə d̪ʊɑːrɑː s̪ə̃ʋərd̪ʰɪt̪ə 2021 s̪əmuːɦə prəd̪ərʃən̪iː eːn̪əɑːiːʋiː ɑːrʈə gəɪləriː
2018 ɖɑːɪs̪ɪʈiː keː ɦəs̪t̪ɑːks̪ərə
2003 juːpiːeːləkeːeː d̪ʊɑːrɑː ĩʈərə s̪ʈeːʈə eːks̪ət͡ʃẽːd͡ʒə prəd̪ərʃən̪iː oːɑːrəd͡ʒiː
2001 ut̪t̪ərə prəd̪eːʃə rɑːd͡ʒjə prəd̪ərʃən̪iː
2001 ut̪t̪ərə prəd̪eːʃə rɑːd͡ʒjə ləlɪt̪ə kəlɑː əkɑːd̪əmiː d̪ʊɑːrɑː pəʃt͡ʃɪmiː ks̪eːt̪rə prəd̪ərʃən̪iː s̪ə̃gəʈʰən̪ə
2001 ləgʰu kəlɑː prəd̪ərʃən̪iː gəɽʰiː
1997 ləlɪt̪ə kəlɑː əkɑːd̪əmiː d̪ʊɑːrɑː kəlɑː meːlɑː

s̪ə̃gət̪ʰən̪ə
1997 AIFACS əkʰɪlə bʰɑːrət̪iːjə t͡ʃɪt̪rəkəlɑː prəd̪ərʃən̪iː eːɑːrət̪iː ʃɪʊɪrə
2022 juːpiː ləlɪt̪ə kəlɑː əkɑːd̪əmiː əurə eːməeːs̪əeːmə t̪rəs̪t̪ə d̪ʊɑːrɑː əkʰɪlə bʰɑːrət̪iːjə ʃɪʊɪrə pət̪ən̪ɑːt̪oː piː d͡ʒəmmuː oːɑːrəd͡ʒiː
2022 ərt̪ʰəʃɪlɑː kəlɑː s̪ə̃ʊɑːd̪ə bɪɦɑːrə kəlɑː ʃɪʊɪrə prɪʊɑːrt̪ʰən̪ə d̪ʊɑːrɑː ɑːjoːd͡ʒɪt̪ə
rəʊĩːd̪rə n̪ɑːt̪ʰə t̪əɪgoːrə ʊɪʃʊəʊɪd̪jɑːləjə d̪ʊɑːrɑː 2021 əkʰɪlə bʰɑːrət̪iːjə ʃɪʊɪrə s̪ə̃gət̪ʰən̪ə
1998 ɔlə ĩɖɪjɑː kəĩpə oːɑːrəd͡ʒiː bɑːjə peːs̪ə grupə n̪oːeːɖɑː
2007 ɔlə ĩɖɪjɑː ɑːrt̪ə kəĩpə d̪eːɦərɑːd̪uːn̪ə oːɑːrəd͡ʒiː bɑːiː riːt͡ʃə
2009 s̪ɑːɦɪt̪jə kəlɑː pərɪs̪əd̪ə d̪ɪlliː d̪ʊɑːrɑː əkʰɪlə bʰɑːrət̪iːjə ʃɪʊɪrə s̪ə̃gət̪ʰən̪ə
kɑːrjə s̪ə̃grəɦəː eːn̪əd͡ʒiːeːməeː d̪ɪlliː, ɑːiːt̪iːɖiːs̪iː d̪ɪlliː, pərɪʊərt̪ən̪ə bɪɦɑːrə əurə bʰɑːrət̪ə əurə ʊɪd̪eːʃə mẽː kəiː n̪ɪd͡ʒiː gəɪləriː
s̪lɑːɪɖə ʃoː s̪ə̃goːs̪t̪ʰiː əurə prəs̪t̪ut̪ɪ
bʰɑːrət̪ə kiː loːkə kəlɑː juːpiː ləlɪt̪ə kəlɑː d̪ʊɑːrɑː ɑːjoːd͡ʒɪt̪ə
ɑːiːd͡ʒiːeːn̪əs̪iːeː d̪ɪlliː mẽː məɪt̪ʰɪliː s̪ɑːɦɪt̪jə ut̪s̪əʊə
2002 pət̪ən̪ɑː (pun̪ɑːʃə pət̪ən̪ɑː d̪ʊɑːrɑː oːɑːrəd͡ʒiː)
2018 mɪt̪ʰɪlɑː pẽːt̪ĩgə pərə ləkʰən̪ə_uː ləlɪt̪ə kəlɑː əkɑːd̪əmiː.

prəkɑːʃən̪ə
kəʊərə peːd͡ʒə (ɑːut̪əlukə ə̃greːd͡ʒiː əurə ɦĩd̪iː, ɦə̃s̪ə,

ʋərt̪t̪əmɑːn̪ə s̪ɑːɦɪt̪jə əurə grɨɦəʃoːbʰɑː) ɑːd̪ɪ s̪ɑːməkɑːliːn̪ə kəlɑː (ɦĩd̪iː), d̪əɪn̪ɪkə d͡ʒɑːgərəɳə, s̪əkʰiː pət̪rɪkɑː, d͡ʒən̪əs̪ət̪t̪ɑː, rɑːʂʈriːjə s̪əɦɑːrɑː, pəʈən̪ɑː ɦĩd̪us̪t̪ɑːn̪ə mẽː leːkʰə

əpən̪ə
mə̃t̪əʋjə editorial.staff.videhĕa@gmail.com **pərə pəʈʰɑːu.**

2.7.mukeːʃə d̪ət̪t̪ə- əpən̪ə ʃəɪliː ɑː t̪əkən̪iːkəkə bəlẽː ɑːd̪ʰun̪ɪkə kəlɑː meː ələgə pəɦət͡ʃɑːn̪ə bən̪ɑː rəɦəliːɦə s̪ə̃d͡ʒuː d̪ɑːs̪ə

mukeːʃə d̪ət̪t̪ə

əpən̪ə ʃəɪliː ɑː t̪əkən̪iːkəkə bəlẽː ɑːd̪ʰun̪ɪkə kəlɑː meː ələgə pəɦət͡ʃɑːn̪ə bən̪ɑː rəɦəliːɦə s̪ə̃d͡ʒuː d̪ɑːs̪ə

mɪt̪ʰɪlɑː prəd̪eːʃəkə d̪ərəbʰə̃gɑː d͡ʒɪlɑːkə kəmərəuliː gɑːmə meː d͡ʒən̪əmələ, ɑːd̪ʰun̪ɪkə ʃəɪliːmeː əpən̪ə kəlɑːkrɨt̪ɪkə leːlə t͡ʃərt͡ʃɪt̪ə, pəɦɪlə loːkə kəlɑːkɑːrə s̪ə̃d͡ʒuː d̪ɑːs̪ə bʰɑːrət̪əkə t͡ʃərt͡ʃɪt̪ə t͡ʃɪt̪rəkɑːrə t͡ʃʰət̪ʰɪ. eːɦɪ kəlɑːkɑːrəkə kəlɑːkrɨt̪ɪkə s̪əmiːkʂɑː ɑːɪ d̪eːʃəkə t͡ʃərt͡ʃɪt̪ə pət̪rə-pət̪rɪkɑːmeː t͡ʃʰəpəɪt̪ə rəɦələ ət͡ʃʰɪ. ɦɪn̪əkə eːkʰən̪ə d̪ʰərɪ t͡ʃʰəɦə goːʈə eːkələ prəd̪ərʃən̪iː ɑːjoːd͡ʒɪt̪ə bʰəə/ t͡ʃukələ ət͡ʃʰɪ əoːrə ɦɪn̪əkə kəlɑːkrɨt̪ɪ d̪eːʃəkə prət̪ɪʂʈʰɪt̪ə rɑːʂʈriːjə ɑːd̪ʰun̪ɪkə kəlɑː d̪iːrgʰɑːmeː s̪eːhoː s̪ə̃grəɦɪt̪ə ət͡ʃʰɪ. bɪɦɑːrə

s̪ərəkaːrəkə prəkaːʃɪt̪ə 'bɪɦaːrə kiː s̪əməkaːliːn̪ə kəlaː' aː 's̪əu s̪aːlə meː bɪɦaːrə kiː kəlaː-kəlaː əurə kəlaːkaːrə' d̪uːn̪uː pus̪t̪əkəmeː ɦɪn̪əkaː n̪əʋə piːɽʰiːkə prət̪ɪbʰaːʋaːn̪ə kəlaːkaːrəkə ruːpəmeː ulleːkʰə kəeːlə geːlə t͡ʃʱəɪn̪ɦə. bɪɦaːrə s̪ərəkaːrəkə ʋərɪʂʈʰə məɦɪlaː kəlaːkaːrəkə s̪əmmaːn̪ə 'kumud̪ə ʃərmaː purəs̪kaːrə' s̪ə̃ s̪əmmaːn̪ɪt̪ə s̪ə̃d͡ʒuːd͡ʒiːkə prəd̪ərʃən̪iː eːkʰən̪ə bɪɦaːrə s̪ərəkaːrəkə pəʈən̪aː s̪t̪ʰɪt̪ə bɪɦaːrə mjuːd͡ʒɪjəməmeː laːgələ t͡ʃʱəɪn̪ɦə. s̪əməkaːliːn̪ə kəlaːmeː ɦərə kəlaːkaːrəkə əpən̪ə kʰaːs̪ə ʃəɪliː ɦoːɪt̪ə ət͡ʃʱɪ, mɪt̪ʰɪlaː pẽːʈĩgəkə d̪un̪ɪjaːs̪ə̃ aːd̪ʰun̪ɪkə kəlaːkə d̪un̪ɪjaːmeː kəd̪əmə raːkʰəjəʋaːliː pəɦɪlə kəlaːkaːrə s̪ə̃d͡ʒuːd͡ʒiːkə pẽːʈĩgəkẽː kjoː aːs̪aːn̪iː s̪ə̃ t͡ʃɪn̪ɦə aː ʋərgiːkrɨt̪ə kəə̸ s̪əkəɪt̪ə t͡ʃʱət̪ʰɪ.

ɦɪn̪əkə t͡ʃɪt̪rəmeː graːmjə d͡ʒiːʋən̪əkə ʋjət̪ʰaː aː n̪aːriː d͡ʒaːt̪ɪkə ɑ̃ːt̪ərɪkə kəruːɳə gaːt̪ʰaːkə d͡ʒʰələkə bʰeːʈəɪt̪ə ət͡ʃʱɪ. s̪ə̃d͡ʒuːd͡ʒiː ʋəeːɦə t͡ʃɪt̪rə bən̪əeːʋaː meː ruːt͡ʃɪ raːkʰəɪt̪ə t͡ʃʱət̪ʰɪ d͡ʒəkərə s̪iːd̪ʰaː s̪əmbən̪d̪ʰə maːn̪əʋiːjə muːljə aː ʋaːs̪t̪əʋɪkət̪aːs̪ə̃ ɦoːeː, praːkrɨt̪ɪkə ʋɪʂəjə pərə t͡ʃɪt̪rə bən̪aːeːbə ɦɪn̪əkaː s̪eːɦoː kʰuːbə pəs̪ɪn̪n̪ə t͡ʃʱəɪn̪ɦə. eːkəʈaː graːmjə d͡ʒiːʋən̪əs̪ə̃ əpən̪ə ʃuruːaːt̪ə aː s̪ʋəprəʃɪkʂɪt̪ə t͡ʃɪt̪rəkaːrə bʰeːlaːkə ʋaːʋəd͡ʒuːd̪oː ɦɪn̪əkə kəlaːkrɨt̪ɪ meː n̪aːriːʋaːd̪iː kəlaːkaːrə d͡ʒeːn̪aː d̪ʰaːrə s̪eːɦoː d̪eːkʰəbaː meː aːbəɪt̪ə ət͡ʃʱɪ. ɔlə ĩɖɪjaː pʰaːɪn̪ə aːrʈə ẽːɖə kraːpʰʈs̪ə s̪oːs̪aːɪʈiː, ləlɪt̪ə kəlaː əkaːd̪əmiː aːd̪ɪ kət̪eːkoː praːɪʋeːʈə gəɪləriː s̪əbəmeː ɦɪn̪əkə kəlaːkrɨt̪ɪ prəd̪ərʃɪt̪ə bʰəə̸ t͡ʃukələ t͡ʃʱəɪn̪ɦə. ɦɪn̪əkə t͡ʃɪt̪rəkẽː eːkəʈaː n̪əʋiːn̪ə t̪ərəɦəkə ʃəɪliː kəɦələ d͡ʒaː

s̪əkəɪt̪ə ət͡ʃʰɪ d͡ʒɑːɦɪmeː mɔɖərn̪ə ɑːrt̪ə ɑː pɑːrəmpərɪkə mɪt̪ʰɪlɑː ʃəɪliː d̪uːn̪uːkə n̪iːkə prəjoːgə d̪eːkʰəbɑːmeː ɑːbəɪt̪ə ət͡ʃʰɪ. ukʰərɪ-muːs̪ərə, s̪oːn̪ə t͡ʃɪrəiːjɑː, d̪əun̪iː-oːs̪əun̪iː, n̪əd̪iː-n̪ɑːlɑː, kʰeːt̪ə-kʰərɪɦɑːn̪ə, d̪ʰən̪ə-roːpən̪iː, d͡ʒʰuːmərə-ʈɪkuliː, t͡ʃəupɑːlə-pə̃t͡ʃɑːjət̪ə s̪əbʰə kɪt͡ʃʰu eːkəʈɑː kəɪn̪əʋəs̪ə pərə upəs̪t̪ʰɪt̪ə kəə/d̪əɪt̪ə t͡ʃʰət̪ʰɪn̪ə s̪ə̃d͡ʒuːd͡ʒiː. ɦɪn̪əkə s̪əumjət̪ɑː ɑː kəlɑːkə prət̪ɪ s̪əmərpəɳə ɦɪn̪əkə prəs̪ɪd̪d̪ʰɪkə mukʰjə kɑːrəɳə bud͡ʒʰən̪ɑː d͡ʒɑːɪt̪ə ət͡ʃʰɪ. mɑːeː d̪eːʋəkiː d̪eːʋiːs̪ə̃ leːlə preːrəɳɑː ɦɪn̪əkə uːrd͡ʒɑː t̪ʰɪkəɪn̪ɦə d͡ʒeː s̪ʋəjə̃ eːkəʈɑː grɨɦəs̪t̪ʰə məɦɪlɑː t͡ʃʰəliːɦə mud̪ɑː kəlɑː-kəuʃələmeː n̪ɪpuɳə. ɦun̪əkeː s̪ə̃ iː s̪ud͡ʒən̪iː kəlɑː, ərɪpən̪ə d̪eːn̪ɑːjə ɑː mɪt̪ʰɪlɑː pə̃ːʈĩgə bən̪eːn̪ɑːjə s̪ɪkʰəliːɦə. ɦɪn̪əkə pɪt̪ɑː ʃriː prəbʰu n̪ɑːrɑːjəɳə d̪ɑːs̪ə blɔkə meː grɑːməs̪eːʋəkə t͡ʃʰəlɑːɦə. d͡ʒət̪əjə d̪ʰərɪ ɦɪn̪əkə ʃɪkʂɑː-d̪iːkʂɑːkə gəppə ət͡ʃʰɪ t̪əə/əpən̪ə gɑːmeːkə s̪kuːləmeː pəɽʰiː ɑː gɑːmeːmeː rəɦɪ prɑːɪʋeːʈə s̪ə̃ grəɪd͡ʒueːs̪ən̪ə keːləɪn̪ɦə. ʋɪʋɑːɦə ɦɑːbiːbʰəuɑːrə n̪ɪʋɑːs̪iː ɑːd̪ʰun̪ɪkə t͡ʃɪt̪rəkɑːrə rəʋiːn̪d̪rə d̪ɑːs̪əs̪ə̃ bʰeːləɪn̪ɦə. d̪uːɪ put̪riːkə mɑːeː s̪ə̃d͡ʒuːd͡ʒiː grɨɦəs̪t̪ʰɑːʃrəmə s̪əmɦɑːrəɪt̪ə əpən̪ə kəlɑːkə prət̪ɪ s̪əd̪ɪkʰən̪ə s̪əmərpɪt̪ə rəɦəɪt̪ə t͡ʃʰət̪ʰɪ.

bɑːljeːkɑːləs̪ə̃ mɪt̪ʰɪlɑː pə̃ːʈĩgə bən̪əbəɪt̪ə ɑːbɪ rəɦəliːɦə s̪ə̃d͡ʒuːd͡ʒiːkə rə̃gə ləgeːbɑːkə t̪əriːkɑː ɑː s̪ə̃joːd͡ʒən̪əmeː s̪eːɦoː ɑːbə pərɪʋərt̪ən̪ə d̪eːkʰəbɑːmeː ɑːbəɪt̪ə ət͡ʃʰɪ. ɑːbə ɦɪn̪əkə ɑːkrɨt̪ɪmeː reːkʰɑːkə n̪əɦɪ bəlkɪ rə̃gəkə prəmukʰət̪ɑː ɦoːɪt̪ə t͡ʃʰəɪn̪ɦə. pəɦɪn̪eː iː loːkəkəlɑː ʃəɪliːmeː kɑːd͡ʒə

kərəɪt̪ə t͡ʃʰəliːhə mud̪ɑː ʋɪʋɑːhəkə bɑːd̪ə loːkə-kəlɑːs̪ə̃ prəbʰɑːʋɪt̪ə ɑːd̪ʰun̪ɪkəkəlɑː ʃəɪliːmeː kɑːd͡ʒə kərəjə ləgəliːhə. iː bəd̪əlɑːʋə d̪ɪlliː eːlɑːkə kɪt͡ʃʰu d̪ɪn̪ə bɑːd̪ə rɑːʂʈriːjə ɑːd̪ʰun̪ɪkə kəlɑː d̪iːrgʰɑːmeː məɦɪlɑː kəlɑːkɑːrəkə prəd̪ərʃən̪iː d̪eːkʰəlɑːkə bɑːd̪ə əjələɪn̪ɦə. oːɦɪ prəd̪ərʃən̪iːmeː kət̪eːkoː ɑːd̪ʰun̪ɪkə kəlɑːkɑːrə s̪əbʰəɦəkə kɑːd͡ʒəmeː loːkəkəlɑːkə prəbʰɑːʋə t͡ʃʰələ, t̪əə/ iː s̪oːt͡ʃəjə ləgəliːhə d͡ʒeː həməɦũ t̪əə/eːkəʈɑː loːkəkəlɑːkɑːrə t͡ʃʰiːheː həmərɑː t̪əə/ mɑːt̪rə ɑːd̪ʰun̪ɪkəkəlɑːkə kɪt͡ʃʰu bɑːriːkiː ʈɑː s̪iːkʰəbɑːkə d͡ʒəruːrət̪ə ət͡ʃʰɪ. oːkərə bɑːd̪eː s̪ə̃ ɦɪn̪əkə ɑːd̪ʰun̪ɪkəkəlɑːkə jɑːt̪rɑː ʃuruː hoːɪt̪ə t͡ʃʰəɪn̪ɦə. ɦɪn̪əkə s̪əbʰə kəlɑːkrɨt̪ɪmeː ʋɪʂəjə s̪t̪riːkə d͡ʒiːʋən̪ə ɑː ɦun̪əkə ɑːkɑ̃ːkʂɑː hoːɪt̪ə t͡ʃʰəɪn̪ɦə d͡ʒeː mɑːt̪rə ɑːkrɨt̪ɪmuːləkə kəleː meː s̪ə̃bʰəʋə bʰəə/ s̪əkəɪt̪ə ət͡ʃʰɪ. grɑːmiːɳə d͡ʒiːʋən̪ə t̪əə/rə̃gə-bɪrə̃gɑː hoːɪt̪eː t͡ʃʰəɪkə, ʃɑːjəd̪ə t̪əĩ ɦɪn̪əkɑː t͡ʃəʈəkʰə rə̃gəs̪ə̃ kɪt͡ʃʰu beːs̪iː s̪n̪eːhə t͡ʃʰəɪn̪ɦə. ɑːɪ eːkəʈɑː s̪ʋəprəʃɪkʂɪt̪ə kəlɑːkɑːrəkə ruːpəmeː əpən̪ə kəlɑː jɑːt̪rɑːs̪ə̃ beːhəd̪ə kʰuʃə bʰəə/ kəɦəɪt̪ə t͡ʃʰət̪ʰɪn̪ə, "d͡ʒɑːɦɪ kəlɑː məhɑːʋɪd̪jɑːləjəmeː həmərə n̪ɑːmɑ̃ːkən̪ə n̪əɦɪ bʰeːlə ɑːɪ oːt̪ukɑː t͡ʃʰɑːt̪rə-t͡ʃʰɑːt̪rɑː ɑː ʃɪkʂəkə loːkən̪ɪ s̪eːhoː həmərɑː eːkəʈɑː kəlɑːkɑːrəkə ruːpəmeː s̪əmmɑːn̪ə d̪əɪt̪ə t͡ʃʰət̪ʰɪ, həmərɑː leːlə eːɦɪs̪ə̃ bəɽʰɪ kəə/ɑːrə kʰuʃiː kiː hoːjət̪ə." d̪eːʃəkə ləgəbʰəgə s̪əbʰə məhɑːn̪əgərəmeː ɦɪn̪əkə kɑːd͡ʒə prəd̪ərʃɪt̪ə bʰəə/t͡ʃukələ ət͡ʃʰɪ ɑː kət̪eːkoː kəlɑː ʃɪʋɪrəmeː ɦɪn̪əkɑː ɑːmə̃t̪rɪt̪ə kəeːlə d͡ʒɑː t͡ʃukələ t͡ʃʰəɪn̪ɦə. ɦɪn̪əkə pəɦɪleː prəd̪ərʃən̪iːs̪ə̃ kɑːmə bɪkəjə lɑːgələ t͡ʃʰələɪn̪ɦə, d̪oːs̪ərə prəd̪ərʃən̪iːkə bɑːd̪ə

ɦɪn̪əkərə kəlaːkrɨt̪ɪ aːd̪ʰun̪ɪkə kəlaː d̪iːrgʰaːmeː s̪ə̃grəɦɪt̪ə bʰeːləɪn̪ɦə. prĩʈə aː ɪleːkʈraːn̪ɪkə miːɖɪjaːmeː ɦɪn̪əkaː aː ɦɪn̪əkə kəlaːkẽː kʰuːbə d͡ʒəgəɦə bʰeːʈəɪt̪ə t͡ʃʱəɪn̪ɦə. ɦɪn̪əkaː n̪əd͡ʒərɪmeː kəlaː d͡ʒiːʋən̪əkə prət̪ɪbɪmbə ət͡ʃʱɪ, t̪əĩ ɦɪn̪əkə kɪt͡ʃʱu kəlaːkrɨt̪ɪmeː s̪aːɦɪt̪jəkə prəbʰaːʋə d̪eːkʰələ d͡ʒaː s̪əkəɪt̪ə ət͡ʃʱɪ. kɪeːkə t̪əə̯ ɦɪn̪əkaː kəʋɪt̪aː aː n̪aːʈəkə s̪eːɦoː kʰubə pəs̪ə̃d̪ə t͡ʃʱəɪn̪ɦə. ɦɪn̪əkə ʃuruːaːt̪iː kəlaːkrɨt̪ɪ s̪əbə beːs̪iː graːmiːɳə d͡ʒiːʋən̪əʃəɪliː pərə aːd̪ʰaːrɪt̪ə hoːɪt̪ə t͡ʃʱələ, mud̪aː aːɪ-kaːlɦɪ iː n̪aːriː mən̪əkə aːkãːkʂaː pərə kaːd͡ʒə kəə̯ rəɦələ t͡ʃʱət̪ʰɪ. əɳuʃəkt̪ɪ s̪ĩɦə, ən̪aːmɪkaː aː keːd̪aːrə n̪aːt̪ʰə s̪ĩɦə keːrə kəʋɪt̪aː ɦɪn̪əkaː kʰubə pəs̪ə̃d̪ə t͡ʃʱəɪn̪ɦə.

kəlaː ɦɪn̪əkaː leːlə aːmə d̪ɪn̪ət͡ʃərjaː t͡ʃʱələ kɪeːkə t̪əə̯ mɪt̪ʰɪlaːkə ɦərə s̪t̪riː kəlaːkaːrə hoːɪ t͡ʃʱət̪ʰɪn̪ə, mud̪aː iː kəhɪjoː iː n̪əhɪ s̪oːt͡ʃən̪eː rəhət̪ʰɪ d͡ʒeː aːgãː t͡ʃəlɪ oː s̪ʋəjə̃ eːkəʈaː kəlaːkaːrə bən̪ət̪iːɦə. t͡ʃũːkɪ ɦɪn̪əkərə pət̪ɪ s̪eːɦoː eːkəʈaː prəs̪ɪd̪d̪ʰə kəlaːkaːrə t͡ʃʱət̪ʰɪn̪ə t̪əə̯ ɦɪn̪əkoː mən̪əmeː bʰeːləɪn̪ɦə d͡ʒeː ɦɪn̪əkoː kəlaːkə ʋɪd̪ʰɪʋət̪ə ʃɪkʂaː leːbaːkə t͡ʃaːhiː mud̪aː s̪eː s̪ə̃bʰəʋə n̪əhɪ bʰəə̯ s̪əkələɪn̪ɦə. ɦɪn̪əkaː d͡ʒən̪ət̪əbeː d̪un̪ɪjaː bʰərɪkə koːn̪oː aːrʈə kɔleːd͡ʒə kəlaːkrɨt̪ɪ bən̪eːn̪aːjə n̪əhɪ ʂɪkʰaːbəɪt̪ə t͡ʃʱəɪkə. eːkəʈaː kəlaːkaːrə bən̪əbaːkə leːlə t̪əkən̪ɪkiː ʃɪkʂaːkə əlaːʋeː n̪ɪd͡ʒiː t͡ʃĩt̪ən̪ə aː s̪aːmaːd͡ʒɪkə-raːd͡ʒən̪iːt̪ɪkə s̪t̪ʰɪt̪ɪkə d͡ʒaːn̪əkaːriː s̪eːɦoː d͡ʒəruːriː hoːɪt̪ə ət͡ʃʱɪ.

d̪ɪlliːs̪ə̃ prəkaːʃɪt̪ə hoːeːʋəlaː məɪt̪ʰɪliː t̪rəɪmaːs̪ɪkə pət̪rɪkaː 'mɪt̪ʰɪlãːgən̪ə' leːlə d̪eːlə əpən̪ə eːkəʈaː s̪aːkʂaːt̪kaːrə meː put͡ʃʱələ prəʃn̪ə "əɦãːkẽː

kəlɑːkɑːreː bən̪əkɑːkə mən̪ə kɪeːkə bʰeːlə?" keːrə ut̪t̪ərə meː kəɦən̪eː t͡ʃʱəliːɦə, "d͡ʒeːn̪ɑː mɪt̪ʰɪlɑːkə ɑːmə s̪t̪riːgəɳə ʋɪʋɑːɦə ɑː pərʋə-t̪jəuɦɑːrəkə əʋəs̪ərə pərə kɑːgəd͡ʒə, kəpəɽɑː ɑː d̪iːʋɑːrə pərə t̪ʰoːɽə-bəɦut̪ə t͡ʃɪt̪rəkɑːriː kərəɪt̪ə t͡ʃʱət̪ʰɪ t̪əɦɪn̪ɑː ɦəməɦũ kərəɪt̪ə rəɦiː. mud̪ɑː kəɦɪjoː ɦəmə s̪oːt͡ʃən̪eː n̪əɦɪ rəɦiː d͡ʒeː ɦəməɦũ eːkə d̪ɪn̪ə kəlɑːkɑːrə bən̪əbə, kɪeːkə t̪əə/ t̪əkʰən̪ə ɦərəɑː iː bɑːt̪ə n̪əɲɪ buːd͡ʒʰələ t͡ʃʱələ d͡ʒeː ʃəɦərə meː gɑːməkə eːɦɪ kəlɑːkẽː loːkə eːt̪eːkə pəs̪ɪn̪ə kərəɪt̪ə t͡ʃʱət̪ʰɪ ɑː kəlɑːkɑːrə loːkən̪ɪkə eːt̪eːkə s̪əmmɑːn̪ə ɑː pɑːiː d̪eːlə d͡ʒɑːɪt̪ə t͡ʃʱəɪn̪ɦə. ʃuruːɑːt̪ə meː ɦəmə kɑːgəd͡ʒeː pərə d͡ʒələrə̃gəs̪ə̃ t͡ʃʱoːʈə-t͡ʃʱoːʈə pẽːʈĩgə bən̪ɑːbiː t̪ɑːɦɪ pərə ɑːjələ peːs̪ʈələ ləə/ kəə/ oːkərɑː pʰɪn̪ɪʃĩgə ʈət͡ʃə d̪əɪt̪ə rəɦiː. d͡ʒələrə̃gə ɑː ɑːjələ peːs̪ʈələkẽː bɑːd̪ə ɦəmərɑː əɪkreːlɪkə rə̃gəs̪ə̃ kəɪn̪əʋɑːs̪ə pərə kɑːmə kərəbɑːkə mən̪ə bʰeːlə. mud̪ɑː ɦəmə t͡ʃʱoːʈeː ɑːkɑːrə meː beːs̪iː pẽːʈĩgə bən̪əuləɦũ. mɑːt̪rə eːkəʈɑː pəɪgʰə ɑːkɑːrəkə bən̪əuləɦũ d͡ʒeːkərɑː pəɦɪlə eːkələ prəd̪ərʃən̪iː meː prəd̪ərʃɪt̪oː kəeːləɦũ. kɪt͡ʃʱu pẽːʈĩgə biːkɑːjələ d͡ʒɑːɦɪmeː oː bəɽəkɑː pẽːʈĩgə s̪eːɦoː t͡ʃʱələ, oːɦɪs̪ə̃ ɦəmərə ɑːt̪məʋɪʃʋɑːs̪ə bəɽʰələ. t̪əkərə bɑːd̪ə ɦəmə pəɪgʰə-pəɪgʰə ɑːkɑːrə pẽːʈĩgə bən̪eːn̪ɑːjə ʃuruː kəə/ d̪eːləɦũ. ɦəmərə pət̪ɪ ɦəmərɑː s̪əd̪ɪkʰən̪ə s̪əɦəjoːgə keːləɪn̪ɦə ɑː ut̪s̪ɑːɦə bəɽʰəuləɪn̪ɦə. d̪ɪlliːkə kʰulələ mɑːɦəulə ɦəmərə kəlɑːt̪məkə əbʰɪrut͡ʃɪkẽː n̪əʋə d̪ɪʃɑː d̪eːləkə."

eːɦɪjeː s̪ɑːkʂɑːt̪kɑːrəmeː "ɑːd̪ʰun̪ɪkə kəlɑːkə prət̪ɪ koːn̪ɑː ɑːkərʂɪt̪ə bʰeːləɦũ?" keːrə d͡ʒəʋɑːbə d̪əɪt̪ə

kəɦələɪn̪ɦə, "t͡ʃũːkɪ ɦəmərə ʋɪʋɑːɦə eːkəʈɑː ɑːd̪ʱun̪ɪkə kəlɑːkɑːrəs̪ə̃ bʱeːlə t̪əĩ ʋɪʋɑːɦəkə bɑːd̪ə ɦəmərɑː beːs̪iː bʱẽːʈə-gʱɑ̃ːʈə kəlɑːkɑːreː loːkən̪ɪs̪ə̃ bʱeːlə. eːt̪eːkə d̪ʱərɪ d͡ʒeː gʱuːmən̪ɑːiː-pʱɪrən̪ɑːɪjoː beːs̪iː kəlɑːd̪iːrgʱeː ɑː kəlɑː prəd̪ərʃən̪ɪjeː meː bʱeːlə. oːɦɪ s̪əməjə rɑːʂʈriːjə ɑːd̪ʱun̪ɪkə kəlɑː s̪ə̃grəɦɑːləjə meː bʱɑːrət̪iːjə məɦɪlɑː kəlɑːkɑːrə s̪əbʱəɦəkə eːkəʈɑː prəd̪ərʃən̪iː d̪eːkʱəbɑːkə əʋəs̪ərə bʱẽːʈələ oːkəreː bɑːd̪ə ɦəmə ɑːd̪ʱun̪ɪkə kəlɑːkə prət̪ɪ ɑːkərʂɪt̪ə bʱeːləɦũ. ɦəmə s̪oːt͡ʃələɦũ kɪeːkə n̪əɲɪ mɪt̪ʰɪlɑːkə loːkə kəlɑːkẽː ɑːd̪ʱun̪ɪkə kəlɑːs̪ə̃ d͡ʒoːɽələ d͡ʒɑːeː. t̪əkərə bɑːd̪ə ɦəmərə kəlɑːmeː eːkəʈɑː n̪ɪkʱɑːrə ɑːbɪ geːlə. d͡ʒəkʱən̪ə ɦəmərə pẽːʈĩgə rɑːʂʈriːjə ɑːd̪ʱun̪ɪkə kəlɑː s̪ə̃grəɦɑːləjə leːlə t͡ʃəjən̪ɪt̪ə bʱeːlə t̪əkʱən̪ə kət̪eːkoː kəlɑːkɑːrə kəɦəlɑːɦə d͡ʒeː ɑːbə əɦũ ɑːd̪ʱun̪ɪkə kəlɑːkɑːrə bʱəə̸ geːləɦũ."

əpən̪ə s̪əbələ pəkʂəmeː, n̪əʋə-n̪əʋə kʂeːt̪rəkə loːkə s̪əbəs̪ə̃ gəppə keːn̪ɑːeː ɦɪn̪əkɑː n̪iːkə lɑːgəɪt̪ə t͡ʃʰəɪn̪ɦə, t̪əə̸ s̪t̪riːkə ʃoːʂəɳə ʋɑː s̪t̪riːkə burɑːiː pəs̪ə̃d̪ə n̪əɦɪ t͡ʃʰəɪn̪ɦə. əpən̪ə pẽːʈĩgə meː s̪eːɦoː eːɦɪ ʋɪʂəjəkẽː oː prəmukʰət̪ɑːs̪ə̃ t͡ʃɪt̪rɪt̪ə kərəɪt̪ə t͡ʃʰət̪ʰɪ. s̪ɑːɦɪʈjə ɑː n̪ɑːʈəkə kʰuːbə pəs̪ə̃d̪ə t͡ʃʰəɪn̪ɦə d͡ʒəkərə upəjoːgə oː əpən̪ə kəlɑːkrɨt̪ɪkə pɑːt̪rə-t͡ʃɪt̪rəɳə kərəbɑːmeː kərəɪt̪ə t͡ʃʰət̪ʰɪ. t̪əə̸ d̪oːs̪ərə d̪ɪʃə d̪urbələ pəkʂəmeː ɦun̪əkɑː kəd͡ʒoːʈə t͡ʃʰəɪn̪ɦə d͡ʒeː, ɦəmərɑː ə̃greːd͡ʒiː n̪əɦɪ ɑːbəɪt̪ə ət͡ʃʰɪ ɑː kəlɑː kʂeːt̪rəmeː beːs̪iː kɪt̪ɑːbə, s̪eːmiːn̪ɑːrə ɑː kʰəriːd̪əd̪ɑːrəkə ʋɑːrt̪ɑː ə̃greːd͡ʒiː meː ɦeːbɑːkə kɑːrəɳẽː d̪ɪkkət̪ə ɦoːɪt̪ə ət͡ʃʰɪ. əpən̪ə pẽːʈĩgəkə bɑːreː meː bət̪ɑːbəɪt̪ə kəɦəɪt̪ə

t͡ʃʰət̪ʰɪ, "pɔlə goːgəʊɑ̃ː ɑː mɑːrkə ʃəɪgɑːləkə rə̃gə joːd͡ʒən̪ɑː ɦəmərɑː bəɖɖə pəs̪ɪn̪ə ət͡ʃʰɪ, ɦəmərə pẽːʈĩgəkẽː d̪eːkʰəlɑːs̪ə̃ əɦɑ̃ːkẽː iː bud͡ʒʰɑː d͡ʒɑːjət̪ə. ɦəmərə ʃuruɑːt̪iː prəd̪ərʃən̪iːkə t͡ʃɪt̪rə s̪əbəmeː mɪt̪ʰɪlɑːkə grɑːmjə d͡ʒiːʊən̪əkə s̪un̪d̪ərə d͡ʒʰələkiː t͡ʃʰələ, t̪ɑːɦɪ meː beːs̪iː grɑːmiːɳə məɦɪlɑː s̪əbʰəɦəkə d̪əɪn̪ɪkə krɪjɑːkəlɑːpə pərə ɑːd̪ʰɑːrɪt̪ə t͡ʃɪt̪rəɳə t͡ʃʰələ. oːkərə bɑːd̪ə s̪t̪riː mən̪əkə s̪ə̃ʊeːd̪ən̪ɑː ɑː ɑːkɑ̃ːkʂɑːkə t͡ʃɪt̪rəɳə keːn̪ɑːeː ʃuruː kəeːləɦũ mud̪ɑː prət̪iːkə ɑː bɪmbə gɑːməkə s̪mrɨt̪ɪjeː pərə ɑːd̪ʰɑːrɪt̪ə t͡ʃʰələ. ɦɑːlɑ̃ːkɪ əpən̪ə t͡ʃɪt̪rəkə s̪ə̃joːd͡ʒən̪ə meː ɦəmə koːʃɪʃə kərəɪt̪ə t͡ʃʰiː d͡ʒeː məd̪ʰubən̪iː pẽːʈĩgəkə kʰuʃəbuː bɑ̃ːt͡ʃələ rəɦəjə, d͡ʒeːn̪ɑː- puːrɑː s̪ət̪əɦə pərə ələ̃kɑːrɪkə beːlə buːʈɑː, reːkʰɑ̃ːkən̪ə ɑː t͡ʃʰoːʈə-t͡ʃʰoːʈə ɑːkɑːrə s̪əbəkẽː s̪əd͡ʒɑːʊəʈə d͡ʒəkɑ̃ː upəjoːgə kərəɪt̪ə t͡ʃʰiː. beːs̪iː t͡ʃɪt̪rəkɑːrə s̪t̪riː d̪eːɦəkə s̪ũd̪ərət̪ɑːkə t͡ʃɪt̪rəɳə kərəɪt̪ə t͡ʃʰət̪ʰɪ. mud̪ɑː, ɦəmə eːkəʈɑː s̪t̪riː t͡ʃʰiː t̪əĩ ɦəmərə koːʃɪʃə rəɦəɪt̪ə ət͡ʃʰɪ d͡ʒeː s̪t̪riːkə ʃrəmə, oːkərə preːmə, oːkərə ɑːkɑ̃ːkʂɑː ɑː oːkərə moːn̪əkə bʰɑːʊən̪ɑː ɑːd̪ɪkẽː s̪eːɦoː t͡ʃɪt̪rɪt̪ə kəeːlə d͡ʒɑːeː. ɦəmərə kəlɑːkrɨt̪ɪ pəɦɪlə n̪əd͡ʒərə meː loːkəkəlɑː d͡ʒəkɑ̃ː ɑːbʰɑːs̪ə d̪əɪt̪ə t͡ʃʰəɪ mud̪ɑː, oːkərə s̪ə̃joːd͡ʒən̪ə, rə̃gə ləgɑːbəjəkẽː t̪əriːkɑː ɑː ʊɪʂəjə s̪əməkɑːliːn̪ə ɦoːɪt̪ə t͡ʃʰəɪkə. ʊəeːɦə kɑːrəɳə t͡ʃʰəɪkə d͡ʒeː ɦəmə s̪əməkɑːliːn̪ə kəlɑːkə s̪əbə muɦɑːʊərɑː ɪs̪t̪eːmɑːlə kərəɪt̪ə t͡ʃʰiː kʰɑːs̪əkərə ut̪t̪ərə ɑːd̪ʰun̪ɪkət̪ɑːʊɑːd̪ə ɑː n̪ɑːriːʊɑːd̪iː kəlɑːkrɨt̪ɪkə. eːt̪eːkə d̪ʰərɪ d͡ʒeː ɖɪd͡ʒɪʈələ kəlɑː meː s̪eːɦoː bəɖɖə s̪ə̃bʰɑːʊən̪ɑː d̪eːkʰɪ rəɦələ t͡ʃʰiː."

mɪt̪ʰɪlaː pẽːʈĩgə aː aːd̪ʰun̪ɪkə kəlaːmeː pʰərəkə kərəɪt̪ə kəɦəɪt̪ə t͡ʃʰət̪ʰɪ, "d̪eːkʰəbaː meː d͡ʒəruːrə ələgə ləgəɪt̪ə t͡ʃʰəɪ, mud̪aː s̪əbə kəlaː eːkkeː rə̃gəkə t͡ʃʰəɪkə. ɦəməraː d͡ʒən̪ɪt̪əbeː aːd̪ʰun̪ɪkə kəlaː aː loːkə kəlaːmeː beːs̪iː pʰərəkə n̪əɦɪ t͡ʃʰəɪkə kʰaːliː maːd̪ʰjəməkə pʰərəkə t͡ʃʰəɪkə. aːd̪ʰun̪ɪkə kəlaː pʰaːɪn̪ə aːrʈəkə ʋɪkəs̪ɪt̪ə ruːpə kəɦələ d͡ʒaː s̪əkəɪt̪ə ət͡ʃʰɪ. beːs̪iː loːkə jət̪ʰaːrt̪ʰəʋaːd̪iː ʃəɪliː maːt̪rəkẽː pʰaːɪn̪ə aːrʈə buːd͡ʒʰəɪt̪ə t͡ʃʰət̪ʰɪn̪ə aː ɦun̪əkaː kəʈʰɪn̪ə buːd͡ʒʰən̪aː pəɽəɪt̪ə t͡ʃʰəɪn̪ɦə aː kɪt͡ʃʰu goːʈeː aːd̪ʰun̪ɪkə kəlaːkẽː uʈəpəʈãːgə kaːd͡ʒə bud͡ʒʰəɪt̪ə t͡ʃʰət̪ʰɪ. aːd̪ʰun̪ɪkə pẽːʈĩgə meː əmuːrt̪ət̪aː aːn̪əbəkə prəjaːs̪əmeː eːkə rə̃gəmeː kət̪eːkoː rə̃gə aː aːkaːrəkẽː uːpərə aːkaːrə d̪eːkʰəbaː meː bʰeːʈət̪ə. oːn̪aː aːd̪ʰun̪ɪkə kəlaːkə beːs̪iː prəjoːgə ʃəɪliː aː maːd̪ʰjəməkə bʰeːlə t͡ʃʰəɪkə. məɦaːs̪ũd̪əriː d̪eːʋiːkẽː reːkʰãːkən̪ə d̪eːkʰɪkə kət̪eːkoː kəlaːkaːrə pɪkaːs̪oːs̪ə̃ t̪ulən̪aː kərəjə laːgəɪt̪ə t͡ʃʰət̪ʰɪ. koːn̪oː kəlaːkaːrəkẽː əpən̪ə ʃəɪliː t͡ʃʰəɪn̪ɦə aː n̪əʋə ʋɪʂəjə pərə kaːd͡ʒoː kəə̸ rəɦələ t͡ʃʰət̪ʰɪ kʰaːliː maːd̪ʰjəməkə pʰərəkə bʰeːlaːs̪ə̃ koːn̪aː n̪əɦɪ ɦun̪əkaː aːd̪ʰun̪ɪkə kəlaːkaːrə kəɦəbəɪn̪ɦə. rəɦələ baːt̪ə s̪əməkaːliːn̪ət̪aːkə t̪əə̸ mɪt̪ʰɪlaː pẽːʈĩgəmeː aːbə kət̪eːkoː kəlaːkaːrə d̪əɦeːd͡ʒə, aːt̪ə̃kəʋaːd̪ə, s̪t̪riː-purukʰəkə s̪ə̃bə̃d̪ʰə, bʰruːɳə ɦət̪jaː, pərjaːʋərəɳə s̪əŋə aːd͡ʒukə s̪əməs̪aːməjɪkə ʋɪʂəjəs̪ə̃ d͡ʒuɽələ n̪əʋə s̪oːt͡ʃə aː n̪əʋə s̪ə̃joːd͡ʒən̪əmeː kaːd͡ʒə kəə̸ rəɦələ t͡ʃʰət̪ʰɪ. s̪əməkaːliːn̪ə kəlaːkaːroː s̪əbə eːɦən̪eː ʋɪʂəjə pərə kaːd͡ʒə kərəɪt̪ə t͡ʃʰət̪ʰɪ."

mɪt̪ʰɪlaː kəlaːkə mɪt̪ʰɪlaːmeː s̪t̪ʰɪt̪ɪ pərə oː kəɦəɪt̪ə t͡ʃʱət̪ʰɪ, "kəɦələ d͡ʒaːɪt̪ə t͡ʃʱəɪkə d͡ʒeː s̪ə̃puːrɳə mɪt̪ʰɪlaːkə d͡ʒən̪ə-d͡ʒən̪əmeː iː kəlaː rət͡ʃələ-bəs̪ələ t͡ʃʱəɪkə. mud̪aː ɦəməraː d̪eːkʰəbaːmeː eːɦeːn̪ə baːt̪ə n̪əɦɪ aːjələ. maːt̪rə məd̪ʰubən̪iː ʃəɦərəkẽː n̪əd͡ʒəd̪iːkəʋəlaː gaːmə s̪əbə ʋjaːʋəs̪aːjɪkə ruːpəs̪ə̃ s̪əpʰələ bʰeːlaːkə kaːrəɳẽː puːraː gaːməkə loːkə t͡ʃɪt̪rəkaːriːmeː laːgələ t͡ʃʱət̪ʰɪ. aːn̪ə gaːmə s̪əbəkẽː beːs̪iː prət͡ʃaːrə-prəs̪aːrə n̪əɦɪ bʰeːləɪ. t̪əĩ oː loːkən̪ɪ maːt̪rə paːbən̪ɪ-t̪ɪɦaːrə d̪ʰərɪ eːɦɪ kəlaːkẽː s̪iːmɪt̪ə keːn̪eː t͡ʃʱət̪ʰɪ. ʃəɦərəkẽː d̪ɪʃə beːs̪iː aːkərʂəɳə bʰeːlaːkə kaːrəɳə aːbəkə loːkə eːɦɪ kəlaːkẽː n̪əɦɪ s̪iːkʰəjə t͡ʃaːɦəɪt̪ə t͡ʃʱət̪ʰɪ. ʃəɦərəmeː d͡ʒeː məɪt̪ʰɪlə pərɪʋaːrə rəɦəɪt̪ə t͡ʃʱət̪ʰɪ ɦun̪əkoː ɖraːĩgə ruːməmeː mɪt̪ʰɪlaː pẽːʈĩgə n̪əɦɪ bʰeːʈət̪ə, eːt̪əbəɪ n̪əɦɪ gaːmoː-gʰərəmeː aːbə d̪eːʋaːlə pərə s̪iːn̪əriː bʰeːʈə d͡ʒaːeːt̪ə, mud̪aː mɪt̪ʰɪlaː pẽːʈĩgə n̪əɦɪ bʰeːʈət̪ə. eːkʰən̪ə d̪ʰərɪ eːɦɪ kəlaːkə leːlə s̪ə̃grəɦaːləjəkə mɪt̪ʰɪlaː aː d̪eːʃəkə aːn̪ə bʰaːgəmeː kəmiː ət͡ʃʱɪ. d̪oːs̪ərə kaːrəɳə ət͡ʃʱɪ mɪt̪ʰɪlaː kəlaːmeː roːd͡ʒəgaːrəkə s̪ə̃bʰaːʋən̪aː, s̪əmpuːrɳə mɪt̪ʰɪlaː t̪əə/n̪əɦɪ mud̪aː kɪt͡ʃʱə gaːməmeː əʋəʃjə iː kəlaː roːd͡ʒəgaːrəkə prəmukʰə s̪aːd̪ʰən̪ə bən̪ɪ geːlə ət͡ʃʱɪ. koːn̪oː kəlaːkẽː roːd͡ʒəgaːrə bən̪eːbaːkə leːlə kəlaːkaːrəkẽː ləgaːt̪aːrə kaːd͡ʒə kərəjə pəɽəɪt̪ə t͡ʃʱəɪn̪ɦə aː əpən̪aːkẽː kəlaːkaːrə d͡ʒəkãː prət͡ʃaːrɪt̪ə s̪eːɦoː kərəeː pəɽəɪt̪ə t͡ʃʱəɪn̪ɦə, eːt̪əbəɪ n̪əɦɪ oːkərə bɪkriː leːlə s̪eːɦoː prəjət̪n̪əʃiːlə rəɦəjə pəɽəɪt̪ə t͡ʃʱəɪn̪ɦə."

s̪ə̃d͡ʒuː d͡ʒiː mɪt̪ʰɪlaː pẽːʈĩgəkə ʋjəʋəs̪aːjiːkərəɳə pərə

əpən̪ə ʋɪt͡ʃɑːrə rɑːkʰəɪt̪ə eːkəʈɑː s̪ə̃goːʂʈʰiː meː kəɦən̪eː t͡ʃʱəliːɦə d͡ʒeː, "ʋjəʋəs̪ɑːjiːkərəɳə ʃəbd̪əkẽː loːkə gələt̪ə n̪əd͡ʒərɪs̪ə̃ ʋjəʋəɦɑːrə kərəɪt̪ə t͡ʃʱət̪ʰɪ. mud̪ɑː ɦəmərə əpən̪ə ʋɪt͡ʃɑːrə d͡ʒeː koːn̪oː kəlɑːkə ʋɪkɑːs̪əkə leːlə ʋjəʋəs̪ɑːjiːkərəɳə d͡ʒəruːriː t͡ʃʱəɪkə. ʋjəʋəs̪ɑːjiːkərəɳəkə lɑːbʱə t͡ʃʱəɪ, t̪əə́ kɪt͡ʃʱu ɦɑːn̪ɪ s̪eːɦoː t͡ʃʱəɪ. lɑːbʱə iː bʱeːlə d͡ʒeː mɪt̪ʰɪlɑːkə s̪t̪riːgəɳə ɑːrt̪ʰɪkə ruːpəs̪ə̃ s̪əbələ bʱeːliːɦə bɪn̪u pəɽʰəloː-lɪkʰəloː s̪t̪riːgəɳə d̪eːʃə-ʋɪd̪eːʃə gʱumɪ eːliːɦə. ɦɑːn̪ɪ iː bʱeːlə d͡ʒeː ɑːbə beːs̪iː kəlɑːkɑːrə məulɪkə kɑːd͡ʒə n̪əɦɪ kəə́ kəə́ n̪əkələ kərəɪt̪ə t͡ʃʱət̪ʰɪ. beːs̪iː t͡ʃərt͡ʃɪt̪ə kəlɑːkɑːrə loːkən̪ɪ d̪oːs̪ərɑːs̪ə̃ kɑːd͡ʒə kərɑːbəjə ləgəlɑːɦə. kɪt͡ʃʱu kəlɑːkɑːrəkə n̪iːkə s̪t̪ʰɪt̪ɪ t͡ʃʱəɪn̪ɦə d͡ʒɪn̪əkɑː s̪ə̃pərkə t͡ʃʱəɪn̪ɦə, mud̪ɑː beːs̪iː kəlɑːkɑːrə eːkərɑː məd͡ʒəd̪uːriːs̪ə̃ n̪iːkə bud͡ʒʰɪkə kɑːd͡ʒə kəə́ rəɦələ t͡ʃʱət̪ʰɪ ɑː kəlɑːkɑːrə bəlɑː s̪əmmɑːn̪oː bʱeːʈəɪt̪ə t͡ʃʱəɪn̪ɦə."

eːkəʈɑː pərɪt͡ʃərt͡ʃɑːmeː, eːɦɪ kʂeːt̪rə meː ɑːbəjə leːlə ɑːʋəʃjəkə prəʃɪkʂəɳə ɑː s̪ə̃s̪t̪ʰɑːn̪əkə ʋɪʂəjəmeː əpən̪ə ʋɪt͡ʃɑːrə rɑːkʰəɪt̪ə kəɦən̪eː t͡ʃʱəliːɦə, "əpən̪ə s̪əmɑːd͡ʒəmeː s̪əbʱəɦəkə mɑːeː-bəɦiːn̪eː eːɦɪ kəlɑːkə prəʃɪkʂəɳə d̪əɪt̪ə t͡ʃʱət̪ʰɪn̪ə. mud̪ɑː, eːkʰən̪ə d̪ʱərɪ məd̪ʱubən̪iː s̪t̪ʰɪt̪ə mɪt̪ʰɪlɑː ɑːrʈə ɪn̪s̪ʈiːt͡ʃjuːʈə n̪iːkə kəlɑː s̪ə̃s̪t̪ʰɑːn̪ə mɑːn̪ələ d͡ʒɑːɪt̪ə t͡ʃʱəɪkə. kɪeːkə t̪əə́ oːt̪əjə n̪iːkə ʃɪkʂəkə, kəlɑːkə s̪ɑːməgriː ɑː n̪iːkə kəlɑːkɑːrəkə t͡ʃɪt̪rə kʰəriːd̪əbɑːkə ʋjəʋəs̪t̪ʰɑː s̪eːɦoː t͡ʃʱəɪkə. s̪ɪkʰəbɑː leːlə koːn̪oː n̪iːkə kəlɑːkɑːrəs̪ə̃ s̪ɪkʰə s̪əkəjə t͡ʃʱiː mud̪ɑː s̪ərəkɑːriː n̪əukəriː leːlə kəlɑː məɦɑːʋɪd̪jɑːləjəmeː ʃɪkʂɑː ɑːʋəʃjəkə ət͡ʃʱɪ. oːt̪əjə

pɑ̃ːt͡ʃə s̪ɑːləkə ɖɪgriːkə s̪ə̃gə beːs̪iː kəlɑːkɑːrəkə d͡ʒɲɑːn̪ə leːbɑːkə məukɑː bʰeːʈəɪt̪ə ət͡ʃʰɪ. bʰɑːrət̪əmeː s̪əbʰə rɑːd͡ʒjəmeː t̪əə⁄ n̪əɪ mud̪ɑː pəʈən̪ɑː, bən̪ɑːrəs̪ə, ləkʰən̪ə_uː, mũbəiː, bəɽəud̪ɑː, ʃɑ̃ːt̪ɪ n̪ɪkeːt̪ən̪ə ɑːd̪ɪmeː eːkərə n̪iːkə pəɽʰɑːiː mɑːn̪ələ d͡ʒɑːɪt̪ə ət͡ʃʰɪ."

məɪt̪ʰɪliː-bʰoːd͡ʒəpuriː əkɑːd̪əmiː, d̪ɪlliːkə t̪rəɪmɑːs̪ɪkiː pət̪rɪkɑː 'pərɪt͡ʃʰən̪ə' keː d̪eːlə əpən̪ə s̪ɑːkʂɑːt̪kɑːrəmeː "əpən̪eːkə t͡ʃɪt̪rəmeː beːs̪ə t͡ʃəʈəkʰə rə̃gəkə prəjoːgə d̪eːkʰəbɑːmeː əbəɪt̪ə ət͡ʃʰɪ. əɦɑ̃ː əpən̪ə kəlɑːkə ən̪t̪ərʋəs̪t̪ukə s̪ə̃bə̃d̪ʰəmeː bət̪əbɪjəukə?" prəʃn̪əkə ut̪t̪ərə d̪əɪt̪ə kəɦələɪn̪ɦə, "ɦəmərə kəlɑːkrɨt̪ɪmeː s̪t̪riːkə bʰuːmɪkɑː beːs̪ə s̪əkɑːrɑːt̪məkə rəɦəɪt̪ə ət͡ʃʰɪ. kɪt͡ʃʰu d̪ɪn̪ə pəɦɪn̪eː s̪t̪riː-mən̪oːd̪əʃɑː ɑː grɑːmiːɳə s̪t̪riːkə s̪əkrɪjə bʰuːmɪkɑː pərə eːkəʈɑː prəd̪ərʃən̪iː ɑːjoːd͡ʒɪt̪ə kəjən̪eː t͡ʃʰələɦũ. ɦəmərə mɑːn̪jət̪ɑː ət͡ʃʰɪ d͡ʒeː d͡ʒəũ puruʂə ɑːrt̪ʰɪkə d͡ʒɪmmeːʋɑːriːkə n̪ɪrʋɑːɦə kərəɪt̪ə ət͡ʃʰɪ t̪əə⁄ s̪t̪riː s̪eːɦoː s̪ɑːmɑːd͡ʒɪkə d͡ʒɪmmeːʋɑːriː n̪ɪrʋɑːɦə kərəbɑːmeː s̪əɦəjoːgə d̪əɪt̪ə t͡ʃʰət̪ʰɪ. gɑːmə-gʰərəkə əʃɪkʂɪt̪ə s̪t̪riːgəɳə s̪eːɦoː ʃəɦərəkə kɑːməkɑːd͡ʒiː s̪t̪riː loːkən̪ɪ d͡ʒəkɑ̃ː ɑːrt̪ʰɪkə s̪əɦəjoːgə d̪əɪt̪ə t͡ʃʰət̪ʰɪ. eːkərə ət̪ɪrɪkt̪ə ɦəmə s̪t̪riː-puruʂə s̪ə̃bə̃d̪ʰəkə d͡ʒəʈɪlət̪ɑːkẽː s̪eːɦoː əpən̪ə t͡ʃɪt̪rəkə ʋɪʂəjə bən̪əun̪eː t͡ʃʰiː. ɑːrəmbʰə bʰən̪əɦĩ ɦəmə pɑːrə̃pərɪkə ərɪpən̪ə ɑː koːɦəbərə ɑːd̪ɪkə rət͡ʃən̪ɑːs̪ə̃ kəjələɦũ mud̪ɑː eːkʰən̪ə d̪ʰərɪ ɦəmə kət̪eːkoː ʃrɾɨkʰəlɑː (s̪iːriːd͡ʒə) pərə kɑːd͡ʒə kəjələɦũ ət͡ʃʰɪ ɦəmərə pəɦɪlə prəd̪ərʃən̪iː grɑːmiːɳə d͡ʒiːʋən̪əkə krɪjɑː-kəlɑːpə pərə keːn̪d̪rɪt̪ə t͡ʃʰələ.

ɦəmərə 'mɪɖə n̪ɑːɪʈə ʈɔkə' t͡ʃɪt̪rə beːs̪ə t͡ʃərt͡ʃɪt̪ə rəɦələ. d͡ʒəkərɑː d͡ʒərmən̪iːkə eːkəʈɑː kəlɑː s̪ə̃grɑːɦəkə kʰəriːd̪ən̪eː t͡ʃʱəlɑːɦə. t͡ʃʱəʈəmə prəd̪ərʃən̪iːmeː ɦəmə 'ʃʊeːt̪ə-ʃjɑːmə t͡ʃɪt̪rəkə prəd̪ərʃən̪iː ləgəun̪eː t͡ʃʱələɦũ. ɑːɪ-kɑːlɦɪ grɑːmiːɳə d̪rɨʃjə pərə ɑːd̪ʱɑːrɪt̪ə t͡ʃɪt̪rə bən̪ɑː rəɦələ t͡ʃʱiː. kulə mɪlɑː kəə/əɦɑ̃ː kəɦɪ s̪əkəɪt̪ə t͡ʃʱiː d͡ʒeː ɦəmərə kəlɑː grɑːmiːɳə d͡ʒiːʊən̪əkə s̪əkɑːrɑːt̪məkə pəkʂəkẽː t͡ʃɪt̪rɪt̪ə kərəɪt̪ə ət͡ʃʱɪ, kɑːrəɳə d͡ʒiːʊən̪əkə ɑːrə̃bʱɪkə biːs̪ə s̪ɑːlə ɦəmə gɑːmeː meː rəɦələɦũ d͡ʒəkərə prəbʱɑːʊə ɑːɪ d̪ʱərɪ ɦəmərə kɑːd͡ʒə pərə ət͡ʃʱɪ. əɦɑ̃ː t͡ʃɑːɦɪ t̪əə/ ɦəmərə kəlɑːkẽː 'jɑːd̪ɪ meː bəs̪ələ gɑːmə' kəɦɪ s̪əkəɪt̪ə t͡ʃʱiː.

ɦəmə muːlət̪əɦə̆ ɑːkrɨt̪ɪmuːləkə t͡ʃɪt̪reː bən̪əbəɪt̪ə t͡ʃʱiː. t͡ʃɪt̪rə bən̪əjəbɑːs̪ə̃ pəɦɪn̪eː reːkʰɑ̃ːkən̪əkə ruːpəmeː koːn̪oː d̪rɨʃjə ʊɑː ɑːkrɨt̪ɪkə rət͡ʃən̪ɑː kərəɪt̪ə t͡ʃʱiː. pʰeːrə kət̪eːkoː reːkʰɑ̃ːkən̪əkə s̪ə̃joːd͡ʒən̪əs̪ə̃ s̪ə̃puːrɳə t͡ʃɪt̪rəkə kəlpən̪ɑː kərəɪt̪ə t͡ʃʱiː. kɪt͡ʃʱu kəlɑː mərməd͡ʒɲə loːkən̪ɪ ɦəmərə t͡ʃɪt̪rəkẽː d̪eːkʰɪ kəə/ d͡ʒɪd͡ʒɲɑːs̪ɑː prəkəʈə kəjələɪn̪ɦə d͡ʒeː kəɪmərɑː s̪ə̃ s̪eːɦoː eːt̪eːkə d̪uːrə əoːrə eːt̪eːkə n̪ɪkəʈət̪əmə t͡ʃɪt̪rə eːkə s̪ə̃geː n̪əɦɪ d͡ʒʱiːkələ d͡ʒɑː s̪əkəɪt̪ə ət͡ʃʱɪ t̪əə/ əpən̪eːkə ʊjuː-pʊɑːĩʈə kiː ɦoːɪt̪ə ət͡ʃʱɪ. ɦəmə ɦun̪əkɑː bət̪əulɪjəɪn̪ɦə d͡ʒeː d̪ərəəs̪ələ ɦəmə kəlɑːkə d̪rɨʃjəkẽː eːkə s̪ə̃geː krəməmeː d͡ʒoːɽəɪt̪ə t͡ʃʱiː. bəs̪ə jɑːt̪rɑːkə krəməmeː d̪eːkʰələ geːlə d̪rɨʃjə ɦəmərə ʊjuː-pʊɑːĩʈə ɦoːɪt̪ə ət͡ʃʱɪ. eːkʰən̪ə d̪ʱərɪ ɦəmə d͡ʒələrə̃gə reːkʰɑ̃ːkən̪ə, eːkeːlɪkə ʊə mɪʃrɪt̪ə mɑːd̪ʱjəmə s̪əbəs̪ə̃ kɑːd͡ʒə kəjələũɦə mɑːt̪rə ɑːjələ kələrəmeː kɑːd͡ʒə kərəbə bɑ̃ːkiː ət͡ʃʱɪ. ən̪umɑːn̪ə ləgɑː s̪əkəɪt̪ə ət͡ʃʱɪ d͡ʒeː

mɪt̪ʰɪlaːkə loːkə-kəlaː s̪eː ɦəmərə aːtjãːt̪ɪkə d͡ʒuɽaːʋə ət͡ʃʱɪ ɦəmərə t͡ʃɪt̪rəmeː maːn̪əʋaːkrɨt̪ɪkə ãːkʰɪ aː mukʰəmə̃ɖələ bən̪aːʋəʈɪ mɪt̪ʰɪlaː pẽːʈĩgəs̪ə̃ prəbʰaːʋɪt̪ə ət͡ʃʱɪ. t͡ʃɪɽəɪ, pəʃu ɪt̪jaːd̪ɪ ɦəmə mɪt̪ʰɪlaː t͡ʃɪt̪rəkəlaːkə muːlə s̪ʋəs̪pəɦĩ d͡ʒəkãː bən̪əbəɪt̪ə t͡ʃʱiː. ɦə̃, rə̃gə bʰərəbaːkə ɖʰə̃gə ʋə s̪ə̃joːd͡ʒən̪ə aːd̪ʰun̪ɪkə kəlaːs̪ə̃ prəbʰaːʋɪt̪ə ət͡ʃʱɪ. ʋɪʂəjəkə d͡ʒʰukaːʋə s̪ə̃puːrɳə purəbɪjaː s̪ə̃s̪krɨt̪ɪ d̪ɪs̪ə ət͡ʃʱɪ. koːn̪oː kəlaː s̪ə̃pəd̪aːkə s̪ə̃rəkʂəɳə ʋjəkt̪ɪkə s̪t̪ərə pərə n̪əɦɪ ɦoːɪt̪ə t͡ʃʱəɪkə. ʋjəkt̪ɪgət̪ə s̪t̪ərə pərə əɦãː əpən̪ə kəlaːkẽː n̪ɪkʰaːruː aː oːkəraː ʋɪkəs̪ɪt̪ə kərət̪ə rəɦɪjəu t̪əə̸ n̪ɪʃt͡ʃɪt̪ə ruːpəs̪ə̃ kʂeːt̪rə ʋɪʃeːʂəkə kəlaː s̪ə̃pəd̪aː s̪əmrɨd̪d̪ʰə ɦeːt̪əɪkə aː oːkərə ʋɪkaːs̪ə s̪ʋət̪əɦə̆ ɦeːt̪əɪkə."

t̪əə̸ eːkəʈaː aːn̪ə prəʃn̪ə, "s̪əməkaːliːn̪ə bʰaːrət̪iːjə kəlaː pərɪd̪rɨʃjeː s̪ə̃bə̃d̪ʰəmeː əpən̪eː kɪt͡ʃʱu kəɦəjə t͡ʃaːɦəbə? əɦãːkə kəlaː-rət͡ʃən̪aː s̪əməkaːliːn̪ə kəlaː pərɪd̪rɨʃjəmeː koːn̪ə t̪ərəɦẽː ɦəs̪t̪əkʂeːpəə̸ rəɦələ ət͡ʃʱɪ?" keːrə prət̪ɪut̪t̪ərə meː kəɦələn̪eː t͡ʃʱəliːɦə, "s̪əməkaːliːn̪ə pərɪd̪rɨʃjə meː bʰaːrət̪iːjə kəlaː s̪ə̃puːrɳə ʋɪʃʋəkə kẽːd̪rə bĩd̪u bən̪əjə d͡ʒaː rəɦələ ət͡ʃʱɪ. ʋɪʃʋəkə s̪əbəs̪ə̃ pəɪgʰə n̪iːlaːmiːmeː bʰaːrət̪iːjə kəlaː aː paːrə̃pərɪkə kəlaːkə n̪iːlaːmiː d͡ʒoːrə-ʃoːrə s̪ə̃ bʰəə̸ rəɦələ ət͡ʃʱɪ. d̪un̪ɪjaː bʰərɪ meː bʰaːrət̪iːjə kəlaːkə prət̪ɪ ut̪s̪ukət̪aː bəɽʰələ ət͡ʃʱɪ. d̪un̪ɪjaːkə s̪əbəs̪ə̃ pəɪgʰə s̪ə̃grəɦəmeː mɪt̪ʰɪlaː kəlaː əoːrə purəbɪjaː kʂeːt̪rəkə kəlaːkaːrə loːkən̪ɪkə kəlaːkrɨt̪ɪ s̪ə̃grəɦɪt̪ə kəeːlə d͡ʒaː rəɦələ ət͡ʃʱɪ. ɦəmərə kəlaː s̪əməkaːliːn̪ə kəlaː pərɪd̪rɨʃjəmeː ɦəs̪t̪əkʂeːpə kərəɪt̪ə

ət͡ʃʰɪ, eːɦɪ s̪ə̃bə̃d̪ʰəmeː ɦəmə kiː kəɦuː, iː t̪əə̯ kəlɑː s̪əmiːkʂəkə bət̪əut̪ɑːɦə. mud̪ɑː ɦəmərɑː pəɦɪlə beːrə əpən̪ə kɑːd͡ʒəkə məɦət̪t̪ʋə t̪əkʰən̪ə bud͡ʒʰəbɑː meː ɑːjələ, d͡ʒəkʰən̪ə kəlɑːkrɨt̪ɪ n̪eːʃən̪ələ gəɪləriː mɔrɖən̪ə ɑːrʈə d̪ʋɑːrɑː kʰəriːd̪ələ geːlə. kɪt͡ʃʰu ʋɪd̪eːʃiː kəlɑː s̪əmiːkʂəkə loːkən̪ɪ s̪eːɦoː ɦəmərə kəlɑːkrɨt̪ɪ kʰəriːd̪ələɪn̪ɦə. mɑːd̪ʰəʋiː pɑːreːkʰə, pɪloːpoːt͡ʃə kʰɑːn̪əʋɑːlɑː s̪ən̪ə kət̪eːkoː məɦɪlɑː kəlɑːkɑːrə d͡ʒeː s̪ʋəjə̃ prəʃɪkʂɪt̪ə t͡ʃʰət̪ʰɪ, ɦəmərə kəlɑːkrɨt̪ɪ s̪ə̃ preːrəɳɑː bʰeːʈəɪt̪ə t͡ʃʰəɪn̪ɦə s̪eː d͡ʒət̪əuləɪn̪ɦə. ɦəmərə kɪt͡ʃʰu reːkʰɑ̃ːkən̪ə ɦə̃s̪ə ɑː s̪əməkɑːliːn̪ə bʰɑːrət̪iːjə s̪ɑːɦɪt̪jə s̪ən̪ə s̪ɑːɦɪt̪jəkə pət̪rɪkɑː meː prəkɑːʃɪt̪ə bʰeːlə ət͡ʃʰɪ."

ɑːd͡ʒukə kəlɑːkə ʈrẽːɖə keːrə bɑːreː meː put͡ʃʰəlɑː pərə kəɦəɪt̪ə t͡ʃʰət̪ʰɪ d͡ʒeː ɦəmərɑː bud͡ʒʰən̪eː ɑːɪ-kɑːlɦɪ d̪uː t̪ərəɦəkə kəlɑːkə ʈrẽːɖə t͡ʃʰəɪkə - pʰoːʈoː rɪjəlɪd͡ʒmə ɑː d̪oːs̪ərə ĩs̪ʈɔleːʃən̪ə kəlɑː. eːkəʈɑːkə kɑːrəɳə bɑːd͡ʒɑːrə t͡ʃʰəɪkə t̪əə̯ d̪oːs̪ərəkə bɑːd͡ʒɑːrə meː əpən̪ɑːkẽː s̪t̪ʰɑːpɪt̪ə kərəbə. s̪əməkɑːliːn̪ə kəlɑːkə d̪un̪ɪjɑː meː bɑːd͡ʒɑːrə ɦɑːʋiː t͡ʃʰəɪkə. d͡ʒeː kəlɑːkɑːrəkə krɨt̪ɪ d͡ʒət̪əbɑː meː bɪkəɪt̪ə t͡ʃʰəɪkə oː oːt̪eːkə pəɪgʰə kəlɑːkɑːrə mɑːn̪ələ d͡ʒɑːɪt̪ə t͡ʃʰəɪkə. ɦɑːlɑ̃ːkɪ ɦəmə bɑːd͡ʒɑːrəʋɑːd̪əkẽː n̪iːkə mɑːn̪əɪt̪ə t͡ʃʰiː, kɪeːkə t̪əə̯ d͡ʒəũ ɦəmərə kəlɑːkrɨt̪ɪ n̪əɦɪ bɪkələ rəɦəɪt̪ə t̪əə̯ bʰərɪs̪əkə ɦəmə əpən̪ə t͡ʃʰəʈɑː eːkələ prəd̪ərʃən̪iː n̪əɦɪ kəə̯ pəbɪt̪əɦũ.

əkʰən̪ə kɪt͡ʃʰu d̪ɪn̪ə pəɦɪn̪eː s̪oːʃələ mɪɖɪjɑː pərə ɦɪn̪əkə kəlɑːkrɨt̪ɪ beːs̪ə t͡ʃərt͡ʃɑːmeː rəɦələ, kɑːrəɳə t͡ʃʰələ ɦɪn̪əkə kəlɑːkrɨt̪ɪkẽː əʃliːlə ʋɑː kəlɑːkrɨt̪ɪmeː

əʃliːləṯɑː. eːɦɪ mɑːd̪eː ɦəmərə eːṯəbeː kəɦəbə ət͡ʃʱɪ d͡ʒeː koːn̪oː kəlɑːkɑːrəkə kəlɑːkrɨṯɪ ʋɑː rət͡ʃən̪ɑː pərə əpən̪ə ʋɪt͡ʃɑːrə rəkʰən̪ɑːjə əṯɪ uṯṯəmə ʋɪʂəjə ət͡ʃʱɪ, mud̪ɑː əpən̪ə ʋɪt͡ʃɑːrə rɑːkʰəbə s̪ə̃ puːrʊə oːɦɪ ʋɪʂəjəkə d͡ʒɑːn̪əkɑːrə bʱeːn̪ɑːjə əṯɪ ɑːʋəʃjəkə ət͡ʃʱɪ. d͡ʒɑːɦɪ ʋɪʂəjə meː d͡ʒɲɑːn̪ə n̪əɪ ət͡ʃʱɪ oːkərə d͡ʒɲɑːn̪ə ɑː d͡ʒɑːn̪əkɑːriː leːlɑːkə bɑːd̪eː əpən̪ə ʋɪt͡ʃɑːrə rɑːkʰəbə ut͡ʃɪṯə. s̪ə̃d͡ʒu d̪ɑːs̪ə d͡ʒiːkə pẽːʈĩgə kẽː ʂʊn̪əd͡ʒəs̪əʋəʋɑːʂ s̪əd̪rɨʃjə ə̃ṯərərɑːʂʈriːjə pəṯrɪkɑː əpən̪ə kəʋərə pərə s̪ṯʰɑːn̪ə d̪eːləkə (d͡ʒəkərə t͡ʃəɦũːd̪ɪʃə prəʃə̃s̪ɑː kəeːlə geːlə), iː əpən̪ɑː s̪əbʱə leːlə gəurəʋəkə bɑːṯə ət͡ʃʱɪ. rəɦələ əʃliːləṯɑːkə bɑːṯə, ṯəə/ prəṯjeːkə ʋjəkṯɪkə n̪əd͡ʒərə, d̪eːkʰəbɑːkə-s̪oːt͡ʃəbɑːkə-ʋɪt͡ʃɑːrəbɑːkə əpən̪ə-əpən̪ə d̪rɨʂʈɪkoːɳə ɦoːɪṯə ət͡ʃʱɪ. d͡ʒəkʰən̪ə kɪjoː əpən̪ə mɑːeːkẽː, əpən̪ə bəɦɪn̪əkẽː, əpən̪ə preːmiːkẽː, əpən̪ə pəṯn̪iːkẽː, əpən̪ə beːʈiːkẽː d̪eːkʰəɪṯə t͡ʃʱəṯʰɪ ṯəə/ ɑ̃ːkʰɪ ṯəə/ eːkkeː rəɦəɪṯə ət͡ʃʱɪ mud̪ɑː s̪əbəkẽː d̪eːkʰəbɑːkə n̪əd͡ʒərɪ bəd̪əlɪ d͡ʒɑːɪṯə ət͡ʃʱɪ. eːkkeː ɑ̃ːkʰɪs̪ə̃ loːkə əpən̪ə mɑːeː, əpən̪ə pəṯn̪iː d̪uːn̪uːkẽː d̪eːkʰəɪṯə t͡ʃʱəṯʰɪ, mud̪ɑː ɦrɨd̪əjə meː mɑːeː leːlə ʃrəd̪d̪ʱɑː ɑː s̪əmmɑːn̪ə ṯəə/ pəṯn̪iː leːlə preːmə ɑːbəɪṯə ət͡ʃʱɪ.

iː ɦəmərə ʋjəkṯɪgəṯə mɑːn̪ən̪ɑːjə ət͡ʃʱɪ d͡ʒeː əʃliːləṯɑː prəkrɨṯɪ ʋɑː rət͡ʃən̪ɑː meː n̪əɪ ʋjəkṯɪkə d̪rɨʂʈɪkoːɳə meː ɦoːɪṯə ət͡ʃʱɪ. əpən̪ə d̪rɨʂʈɪ n̪iːkə ṯəə/ s̪ə̃s̪ɑːrəkə s̪əbʱə ʋəs̪ṯu n̪iːkə. s̪ə̃gəɦĩ n̪iːkə kɑːməkə s̪əd̪ɪkʰən̪ə proːṯs̪ɑːɦən̪ə ɦeːbɑːkə t͡ʃɑːɦɪ, n̪əɪ kiː oːɦɪmeː n̪iːmə-n̪ukʂə n̪ɪkɑːləbɑːkə t͡ʃɑːɦɪ. d͡ʒeːn̪ɑː koːn̪oː t͡ʃɪṯrəkɑːrə s̪ɑːɦɪṯjɪkə rət͡ʃən̪ɑː pəɽʰɪ kəə/ t͡ʃɪṯrə bən̪ɑːbəɪṯə t͡ʃʱəṯʰɪ,

t̪əə/ oːɦɪ rət͡ʃən̪ɑːmeː s̪əmɑːjələ bʰɑːʋəkẽː oː əpən̪ə t̪uːliːkɑː s̪ẽː gəɽʰəɪt̪ə t͡ʃʱət̪ʰɪ. ʈʰiːkə t̪əɦɪn̪ɑː kət̪eːkoː rɑːs̪ə kəʋɪ koːn̪oː t͡ʃɪt̪rə ɑː muːrt̪ɪʃɪlpə d̪eːkʰɪ əpən̪ə kəʋɪt̪ɑːkə rət͡ʃən̪ɑː kərəɪt̪ə t͡ʃʱət̪ʰɪ ɑː əpən̪ə rət͡ʃən̪ɑː meː oːɦɪ muːrt̪ɪʃɪlpəkə ɦubəɦu ʋərɳən̪ə prəs̪t̪ut̪ə kərəbɑːkə prəjɑːs̪ə kərəɪt̪ə t͡ʃʱət̪ʰɪ, t̪əkʰən̪eː t̪əə/ ɦun̪əkə rət͡ʃən̪ɑː oːkərə (t͡ʃɪt̪rə ɑː muːrt̪ɪʃɪlpəkə) prət̪ɪruːpə bən̪ət̪ə. s̪ə̃bʰəʋət̪əɦə̆ s̪ə̃d͡ʒuːd͡ʒiː s̪eːɦoː əpən̪ə t͡ʃɪt̪rəkɑːriː meː s̪əeːɦə guɳə ɑːn̪əjə leːlə eːɦɪ t̪ərəɦəkə prəjoːgə kərəɪt̪ə ɦeːt̪iːɦə.
-mukeːʃə d̪ət̪t̪ə, moː 9910952191

əpən̪ə
mə̃t̪əʋjə editorial.staff.videhĕa@gmail.com **pərə pəʈʰɑːu.**

2.8.goːʋɪn̪d̪ə t͡ʃən̪d̪rə d̪ɑːs̪ə- kɑːməs̪uːt̪rə keː bɪn̪ɑː koːn̪oː t͡ʃɪt̪rə ʃəɪliː n̪əɦɪ t͡ʃʱəɪkə- loːkəkəlɑː keː s̪ɑːks̪ɑːt̪ə ʋɪʃʋəʋɪd̪jɑːləjə guməն̪ɑːmə n̪ɑːjəkə krɨs̪ɳə kumɑːrə kəʃjəpə (ɑː ʃəʃɪbɑːlɑː)*

goːʊɪn̪d̪ə t͡ʃən̪d̪rə d̪ɑːs̪ə

kɑːməs̪uːt̪rə keː bɪn̪ɑː koːn̪oː t͡ʃɪt̪rə ʃəɪliː n̪əɦɪ t͡ʃʰəɪkə- loːkəkəlɑː keː s̪ɑːkʂɑːt̪ə ʋɪʃʋəʋɪd̪jɑːləjə guməːn̪ɑːmə n̪ɑːjəkə krɨʂɳə kumɑːrə kəʃjəpə (ɑː ʃəʃɪbɑːlɑː)*

mɪt̪ʰɪlaː loːkəkəlaː aːrə s̪ə̃s̪krɨt̪ɪ keːrə məɦaːn̪ə keːn̪d̪rə t̪ʰiːkə. mud̪aː eːkəraː ʋəɪʃʋɪkə pət̪ələ pərə ən̪əbaː meː krɨʂɳə kumaːrə kəʃjəpə kẽː ʋɪʃɪʂʈə joːgəd̪aːn̪ə t͡ʃʰən̪ɦɪ. oːn̪aː t̪ə iː eːkəʈaː s̪əmaːd͡ʒə ʂud̪ʰaːrəkə, n̪aːriː ut̪t̪ʰaːn̪ə keːrə s̪ə̃s̪krɨt̪ɪ d̪uːt̪ə t͡ʃʰəlaːɦə, mud̪aː ʋɪʋaːd̪ə s̪eːɦoː ɦɪn̪əkə s̪ə̃gə laːgələ rəɦələ. kəʃjəpə d͡ʒiː aːiː koːn̪oː pərɪt͡ʃəjəkə moːɦət̪aːd͡ʒə n̪əɦɪ t͡ʃʰət̪ʰɪ. mɪt̪ʰɪlaːkə s̪ə̃s̪krɨt̪ɪ ʋɪʃeːʂə kə kəlaː keː s̪ə̃d̪ərbʰə meː ɦɪn̪əkə əʋəd̪aːn̪ə keː koːiː bɪs̪ərɪ n̪əɦɪ s̪əkəɪt͡ʃʰə aːoːrə n̪əɦɪ bɪs̪ərəbaːkə t͡ʃaːhiː. eːkərə baːʋəd͡ʒuːd̪ə s̪əmaːd͡ʒə aːrə s̪əmaːloːt͡ʃəkə kəʃjəpə d͡ʒiːkə s̪ə̃gə n̪jaːjə n̪əɦɪ keːlən̪ɪ. ɦɪn̪əkə muːljãːkən̪ə ut͡ʃɪt̪ə d̪ʰə̃gə s̪ə̃ n̪əɦɪ kəeːlə geːlə. ɦɪn̪əkaː prət̪ɪ s̪əmaːd͡ʒəkə d̪rɨʂʈɪkoːɳə beːs̪ə kəʈʰoːrə rəɦələɪkə. oːn̪aː t̪ə mɪt̪ʰɪlaː kəlaː s̪ə̃s̪krɨt̪ɪ əkʰən̪oː s̪əmaːloːt͡ʃən̪aːkə d̪rɨʂʈɪ s̪ə̃ ʋə̃t͡ʃɪt̪ə d͡ʒəkãː ət͡ʃʰɪ. mud̪aː s̪oːʃələ miːɖɪjaː keːrə jugə meː jəd̪aː-kəd̪aː n̪iːkə-beːd͡ʒaːjə keː ʋɪmərʃə ɦoːməjə laːgələ ət͡ʃʰɪ. ɦaːlãːkɪ kəʃjəpə d͡ʒiː kẽː kaːməkaːd͡ʒə keːrə aːloːt͡ʃən̪aː t̪ə bʰəeː s̪əkəɪt͡ʃʰə, mud̪aː t̪aːɦɪ s̪t̪ərəkə koːn̪oː ət̪ʰɔrɪʈiː n̪əɦɪ bud͡ʒʰən̪aː d͡ʒaːɪt͡ʃʰə, d͡ʒeː ɦɪn̪əkə ut͡ʃɪt̪ə

ɑːkələn̪ə kəeː s̪əkəɪt̪ʰə.s̪əmɑːd͡ʒəkə ʋɑːs̪t̪eː kəʃjəpə d͡ʒiː kẽː kət̪eːkə pəɪgʰə joːgəd̪ɑːn̪ə t͡ʃʱən̪hɪ s̪eː bud͡ʒʰən̪ɑːiː ət̪jə̃t̪ə ɑːʋəʃjəkə ət͡ʃʱɪ. mud̪ɑː s̪eː n̪əɦĩː, ɦɪn̪əkə bən̪ɑːoːlə t͡ʃɪt̪rəkɑːriː meː beːs̪ə s̪əɦəd͡ʒət̪ɑː s̪ə̃ əʃliːlət̪ɑːkə ən̪ʋeːʂən̪ə kə leːlə d͡ʒɑːɪt͡ʃʱə. mud̪ɑː eːt̪əbeː bɑːt̪ə n̪əɦɪ t͡ʃʱəɪkə. pəɦɪlə bɑːt̪ə d͡ʒeː kəlɑː rəs̪əʋɪɦiːn̪ə n̪əɦɪ bʰəeː s̪əkəɪt͡ʃʱə.

bʰɑːrət̪iːjə mɑːn̪əs̪ə meː n̪əʋərəs̪əkə əʋəd̪ʰɑːrən̪ɑː t͡ʃʱəɪkə. t̪ɑːɦɪ koːn̪oː kəlɑːkɑːrə rəs̪ə s̪ə̃ ʋɪrət̪ə bʰəeː n̪əɦɪ s̪əkəɪt͡ʃʱə. d̪oːs̪ərə bɑːt̪ə d͡ʒeː prət̪jeːkə kəlɑːkɑːrə ɑːrə kət̪ʰɑːkɑːrə keː əpən̪ə ʃəɪliː ɦoːɪt̪ə t͡ʃʱəɪkə ɑː t̪eːkərə pəɦət͡ʃɑːn̪ə s̪əmɑːd͡ʒə keː kərəjə pəɽət̪əɪ.

bɑːt̪ət͡ʃiːt̪ə keː krəmə mẽː eːkə beːrə ɦəmə kəʃjəpə d͡ʒiː kẽː kət̪ʰɪt̪ə ɑːpət̪t̪ɪd͡ʒən̪əkə pẽːʈĩgə pərə prəʃn̪ə keːlɪjən̪ɦɪ t̪ə ɦun̪əkə kəɦən̪ɑːmə rəɦəɪn̪ə d͡ʒeː bəɦud͡ʒən̪ə keː d͡ʒən̪ət̪əbə meː mɪt̪ʰɪlɑː t͡ʃɪt̪rə t̪əkʰən̪ə eːləɪ d͡ʒəkʰən̪ə eːkərə bɑːd͡ʒɑːrə ʃuruː bʰeːlə rəɦəɪkə. t͡ʃɑːɦeː koːn̪oː d͡ʒɑːt̪ɪ keː məɦɪlɑː eːkərɑː bən̪əbət̪ʰɪ ɦoːt̪ʰɪ t͡ʃɑːɦeː kɑːjəs̪t̪ʰə s̪əmɑːd͡ʒə meː eːkərə beːs̪iː t͡ʃələn̪ə t͡ʃʱəɪkə t̪ə s̪əbəkeː bud͡ʒʰəbɑː meː t̪əkʰən̪eː eːləɪkə d͡ʒəkʰən̪ə 30-35 bərəkʰə pəɦɪn̪eː bɑːd͡ʒɑːrə meː s̪əmɑːn̪ə geːləɪkə. eːkərə mət̪ələbə iː n̪əɦɪ t͡ʃʱəɪkə d͡ʒeː eːkərə pərəmpərɑː meː kɑːməs̪uːt̪rə n̪əɦɪ t͡ʃʱəɪkə. kɑːməs̪uːt̪rə keː bɪn̪ɑː koːn̪oː t͡ʃɪt̪rə ʃəɪliː n̪əɦɪ t͡ʃʱəɪkə. ɦun̪əkə kəɦən̪ɑːmə rəɦən̪ɪ d͡ʒeː pəɦɪn̪eː koːɦəbərə gʰərə meː d͡ʒɑːɦɪʈʰɑːmə koːʈʰiː rɑːkʰələ rəɦəeː t̪ɑːɦɪʈʰɑːmə eːkəʈɑː pɑːrʈiːʃən̪ə ɦoːɪt̪ə rəɦəɪkə. s̪un̪əɪ t͡ʃʱɪjəɪ d͡ʒeː ʃəbd̪ə ət͡ʃʱɪ koːn̪iː-kʰoːn̪hiː.

oː kʰoːn̪ɦiː koːɦəbərə gʰərəkə eːkət̪ɑː gupt̪ə bʰɑːgə t͡ʃʱəɪkə. d͡ʒɑːɦɪʈʰɑːmə s̪əbəɦəkə ɑːʋɑːd͡ʒɑːɦiː n̪əɦɪ rəɦəɪt̪ə rəɦəɪkə t̪eːkəreː kʰoːn̪ɦiː kəɦələ d͡ʒɑːeːt̪ə rəɦəɪkə. t̪ɑːɦɪ kʰoːn̪ɦiː meː n̪əʋərəs̪ə kɑːməd̪eːʋəkə t͡ʃɪt̪rə rəɦəɪt̪ə rəɦəɪkə. t̪ə kɑːməs̪uːt̪rə d͡ʒeː t͡ʃʱəɪkə t̪ɑːɦɪ s̪ə̃ ʋə̃t͡ʃɪt̪ə koːn̪oː kəlɑː ʃəɪliː n̪əɦɪ t͡ʃʱəɪkə. ɑːoːrə d͡ʒəkʰən̪ə mɪt̪ʰɪlɑː t͡ʃɪt̪rə keː bɑːd͡ʒɑːriːkərəɳə bʰeːləɪkə t̪ə eːkərɑː bɑːd͡ʒɑːrə meː ən̪ələt̪ʰɪn̪ə keː?... gə̃gɑː d̪eːʋiː, s̪iːt̪ɑː d̪eːʋiː, d͡ʒəgəd̪əmbɑː d̪eːʋiː. oː s̪əbə ʋrɨd̪d̪ʰə s̪t̪riː, ʋɪd̪ʰəʋɑː s̪t̪riː t͡ʃɑːɦeː t̪ɑːɦɪ eːd͡ʒə meː d͡ʒeː ʃriːrɑːməkə bʰəd͡ʒən̪ə beːs̪iː ɑːoːrə d̪oːs̪ərə t͡ʃiːd͡ʒə keː t͡ʃərt͡ʃə-bərt͡ʃə beːs̪iː n̪əɦɪ kəeː s̪əkəɪt̪ə t͡ʃʱələt̪ʰɪn̪ə.

kəʃjəpə d͡ʒiː kə̃ː n̪ɑːmə s̪ə̃ ʋɪʋɑːd̪ə kə̃ː ʋɪt̪ə̃ɖɑːʋɑːd̪ə ʈʰɑːɽʰə kəeːlə geːlə s̪eː ut͡ʃɪt̪ə n̪əɦɪ. d͡ʒɑːɦɪ mɪt̪ʰɪlɑː t͡ʃɪt̪rəkəlɑː kə̃ː oː ɑːd͡ʒiːʋɪkɑː ɑːoːrə upəjoːgɪt̪ɑːʋɑːd̪ə s̪ə̃ d͡ʒoːɽəbɑːkə prəjɑːs̪ə keːləɪt̪ʰə oːkərɑː n̪əd͡ʒərə̃d̪ɑːd͡ʒə n̪əɦɪ kəeːlə d͡ʒɑː s̪əkəɪt͡ʃʱə. ɦɪn̪əkə krɨt̪ɪt̪ʋə meː prət̪iːkə ɑːrə bɪmbə keː mɑːd̪ʰjəmeː n̪ɪrbʰiːkət̪ɑː ɑːrə ɑːt̪məʋɪʃʋɑːs̪ə s̪ə̃ t͡ʃɪt̪rəɳə s̪ɑːɦəs̪ə keː bɑːt̪ə t͡ʃʱəɪkə. kəʃjəpə d͡ʒiː kə̃ː leːkʰən̪ə ʋɑː t͡ʃɪt̪rəkɑːriː pərə prəʃn̪ə uʈʰɑːoːlə d͡ʒɑːɪt̪ə ət͡ʃʱɪ, mud̪ɑː oː s̪əmɑːd͡ʒəkə s̪ət͡ʃə t͡ʃʱəɪkə. ɑːrə s̪ət̪jə keːrə prəkət̪iːkərəɳə keːn̪ɑːɪ koːn̪oː kəlɑːkɑːrəkə əd̪ʰɪkɑːrə t͡ʃʱəɪkə. t̪ɑːɦɪ ʋɪʂəjə pərə ʋɑːd̪ə ʋɪʋɑːd̪ə bʰəeː s̪əkəɪt͡ʃʱə, mud̪ɑː eːɦɪ meː keːʋələ əʃliːlət̪ɑː d̪eːkʰən̪ɑːɪ koːn̪oː kəlɑːkɑːrə keː s̪ə̃gə ən̪jɑːjə t͡ʃʱəɪkə. t̪ɑːɦɪ kəʃjəpə d͡ʒiː kə̃ː kɑːmə kə̃ː əʃliːlət̪ɑːkə s̪ə̃d͡ʒɲɑː d̪əeː kʰɑːrɪd͡ʒə n̪əɦɪ kəeːlə d͡ʒɑː s̪əkəɪt͡ʃʱə. jəd̪ɪ ɪeːɦə

bɑːt̪ə t͡ʃʱəɪkə t̪ə kɑːlɪd̪ɑːs̪ə keːrə kɑːləd͡ʒəjiː rət͡ʃən̪ɑː kumɑːrə s̪ə̃bʱəʊə ɑːoːrə kɑːʃiːn̪ɑːt̪ʰə s̪ĩɦə kẽː "kɑːʃiː kɑː əs̪s̪iː" keː kʰɑːrɪd͡ʒə kəeːlə d͡ʒɑː s̪əkəɪt͡ʃʱə kiː?
kəʃjəpə d͡ʒiː d͡ʒɑːɦɪ prɨʂʈʰəbʱuːmɪ s̪ə̃ t͡ʃʱət̪ʰɪ, t̪ɑːɦɪ meː iː bəɽə s̪ɑːɦəs̪əkə bɑːt̪ə t͡ʃʱəɪ. d͡ʒɑːɦɪ əbʱɑːʋəkə d͡ʒɪn̪əgiː (pʰiːs̪ə d͡ʒəmɑː n̪əɦɪ kərəbɑːkə kɑːrəɳeː s̪kuːlə s̪ə̃ n̪ɪkɑːlɪ d̪eːlə geːlɑː) s̪ə̃ gud͡ʒərəlɑːkə bɑːd̪oː n̪ɪd͡ʒiː s̪ʋɑːrt̪ʰə kẽː t͡ʃʱoːɽɪ kə s̪əmɑːd͡ʒə kẽː d͡ʒeː d̪eːləkʰɪn̪ə oː s̪ʋəjə̃ meː eːkəʈɑː upən̪jɑːs̪ə t͡ʃʱət̪ʰɪ. ɦun̪əkə moːn̪ə meː iː eːkəd̪əmə s̪pəʂʈə rəɦən̪ɪ d͡ʒeː n̪ɑːriː ut̪t̪ʰɑːn̪əkə ɑː oːkərɑː s̪ʋɑːʋələ̃biː bən̪eːbɑːkə kɑːd͡ʒə kərəbə. oː gɑːmə gɑːmə gʱuːmɪ mɪt̪ʰɪlɑː pə̃ːʈĩgə keː kẽːd̪rə s̪t̪ʰɑːpɪt̪ə kəeː məɦɪlɑː s̪əbə kẽː d͡ʒoːɽɪ ɦun̪əkɑː s̪əbə keː s̪ʋɑːʋələ̃biː bən̪əulən̪ɪ. pə̃ːʈĩgə kẽː məɦəd͡ʒə s̪əd͡ʒɑːʋəʈiː ʋəs̪t̪u keːrə s̪oːt͡ʃə s̪ə̃ bɑːɦərə n̪ɪkɑːlɪ kə oːkərɑː upəjoːgɪt̪ɑːkə s̪ɑːməgriː keː ruːpə meː mɑːn̪jət̪ɑː d̪ɪjɑːbə keːrə prəjoːgə ɦɪn̪əkeː d̪eːn̪ə t͡ʃʱən̪ɪ ɑːrə iː prəjoːgə mɪt̪ʰɪlɑː keːrə bəɦut̪ə pərɪʋɑːrə kẽː s̪ə̃bələ bən̪ələ. eːɦɪ s̪ət͡ʃə keː kjoː n̪əkɑːrɪ n̪əɦɪ s̪əkəɪt͡ʃʱə. bɑːd̪ə meː oː ɑːt̪məkət̪ʰɑː lɪkʰəlɑː bɑːs̪əmət̪iː d͡ʒɑːɦɪ kẽː əd̪ʰjəjən̪ə keːlɑː pərə loːkəkə bʱrɨkuʈiː t̪ən̪ɪ s̪əkəɪt͡ʃʱə mud̪ɑː eːt̪eːkə beːbɑːkiː ɑːrə iːmɑːn̪əd̪ɑːriː s̪ə̃ əpən̪ə s̪ət͡ʃə lɪkʰən̪ɑːiː bəɽə ɦɪmmət̪ə keː bɑːt̪ə t͡ʃʱəɪkə.
loːkət̪ɑ̃ːt̪rɪkə s̪əmɑːd͡ʒə meː ɑːloːt͡ʃən̪ɑː keːrə əd̪ʰɪkɑːrə t̪ə s̪əbəkẽː t͡ʃʱəɪkə, mud̪ɑː ɑːloːt͡ʃən̪ɑː ɑːoːrə ɑːroːpə meː pʰərkə ɦoːɪt̪ə t͡ʃʱəɪkə. eːt̪əbɑː d̪ʰərɪ n̪əɦɪ, kəʃjəpə d͡ʒiː d͡ʒɑːɦɪ pəɦət͡ʃɑːn̪ə ɑːoːrə s̪əmmɑːn̪ə kẽː ɦəkəd̪ɑːrə t͡ʃʱəlɑːɦə, oː ɦun̪əkɑː n̪əɦɪ

bʰeːt̪ələn̪ɪ. mud̪ɑː moːn̪əkə koːn̪oː koːɳə meː t̪iːs̪ə rəɦəbeː kərəɪt̪ə t͡ʃʰəɪkə. s̪əurɑːʈʰə meː pəɦɪlə mɪt̪ʰɪlɑː loːkə kəlɑː ʋɪʃʋəʋɪd̪jɑːləjəkə s̪t̪ʰɑːpən̪ɑː kəeːlə geːləɪkə. ʋɪʃʋəʋɪd̪jɑːləjə t̪ə bən̪ɪ geːlə, mud̪ɑː s̪əbəs̪ə̃ pəɪgʰə s̪ə̃kəʈə rəɦəɪ d͡ʒeː eːkərə pɑːʈʰjəkrəmə kiː ɦoːjət̪ə ɑːoːrə keː bən̪eːt̪ɑː? t̪ə kəʃjəpə d͡ʒiː kẽː joːgjət̪ɑː ɑːoːrə ən̪ubʰəʋə keː d̪eːkʰəɪt̪ə iː kɑːd͡ʒə ɦɪn̪əkeː s̪upurd̪ə kəeːlə geːlə. eːkərə əlɑːʋɑː gəriːbə bət͡ʃt͡ʃɑː jɑː bʰɪkʰəmə̃gən̪iː s̪əbəɦəkə bət͡ʃt͡ʃɑː keː pəɽʰeːn̪ɑːiː ɦɪn̪əkə ləkʂjə rəɦən̪ɪ. t̪ɑːɦɪ meː s̪eːɦoː ʋɪroːd̪ʰəkə s̪ɑːmən̪ɑː kərəə/ pəɽələn̪ɪ. kulə mɪlɑːkəə/ kəɦələ d͡ʒɑː s̪əkəɪt͡ʃʰə d͡ʒeː məɦɪlɑː, d̪əlɪt̪ə, pɪt͡ʃʰəɽələ ɑːrə ʋə̃t͡ʃɪt̪ə kẽː ut̪t̪ʰɑːn̪əkə leːlə s̪əd̪ɪkʰən̪ə ət̪ʰəkə prəjɑːs̪ə kərəɪt̪ə d̪un̪ɪjɑː s̪ə̃ ʋɪd̪ɑː bʰəeː geːlɑːɦə.

***(ɑː ʃəʃɪbɑːlɑː)*- s̪əmpɑːd̪əkə d̪ʋɑːrɑː d͡ʒoːɽələ geːlə. əɪ ɑːleːkʰəmeː d͡ʒət̪əə/d͡ʒət̪əə/kəʃjəpə d͡ʒiːkə n̪ɑːmə ət͡ʃʰɪ oːt̪əə/ *ɑː ʃəʃɪbɑːlɑː s̪eːɦoː pəɽʰələ d͡ʒɑːjə, kɑːrəɳə kəʃjəpə d͡ʒiːkə d͡ʒɪbəɪt̪ə koːn̪oː t͡ʃɪt̪rə eːɦeːn̪ə n̪əɪ ət͡ʃʰɪ d͡ʒeː mɑːt̪rə kəʃjəpə d͡ʒiː ɑː ʃəʃɪbɑːlɑː s̪ə̃jukt̪ə ruːpeː n̪əɪ bən̪eːlən̪ɪ.- s̪əmpɑːd̪əkə**

əpən̪ə
mə̃t̪əʋjə editorial.staff.videhěa@gmail.com pərə pəʈʰɑːu.

2.9.rəʋiːn̪d̪rə kumɑːrə d̪ɑːs̪ə- pərɪʋɑːrəkə s̪əɦəjoːgə s̪əbəs̪əə/d͡ʒəruːriː

rəʋiːn̪d̪rə kumaːrə d̪aːs̪ə

pərɪʋaːrəkə s̪əɦəjoːgə s̪əbəs̪əə/d͡ʒəruːriː

kəɦəbiː t͡ʃʰəɪkə “d͡ʒeː ɦərə s̪əpʰələ puruʂə keː paːt͡ʃʰuː koːn̪oː n̪əɪ koːn̪oː s̪t̪riː keː ɦaːt̪ʰə t͡ʃʰəɪkə“ eːɦɪ kət̪ʰən̪ə s̪ə ɦəmə s̪əɦəmət̪ə t͡ʃʰiː mud̪aː s̪t̪ʰɪt̪ɪ eːkərə ʋɪpəriːt̪ə s̪eːɦoː d̪eːkʰəbaː meː aːbɪ rəɦələ ət͡ʃʰɪ l s̪ə̃d͡ʒuː keː kəɦaːn̪iː ɦəməraː d͡ʒiːʋən̪ə meː ɦəmərə bɪjaːɦəkə leːlə t͡ʃərt͡ʃaː s̪õː ʃuruː ɦoːɪt̪ə ət͡ʃʰɪ l ɦəmərə baːbuːd͡ʒiː kəməroːliː gaːməkə eːkəʈaː kət̪ʰaː faːɪn̪ələ keːlən̪ɪ t̪eːkərə muːlə aːd̪ʰaːrə t͡ʃʰələ kən̪jaː t͡ʃɪt̪rə lɪkʰəɪt̪ə t͡ʃʰələkʰɪn̪ə l ɦəməroː s̪eːɦən̪t̪aː t͡ʃʰələ d͡ʒeː ləɽəkiː t͡ʃɪt̪rə bən̪əbəɪt̪ə ɦoːɪt̪ʰə n̪əɦɪ t̪ə kəmə s̪ə kəmə t͡ʃɪt̪rəkaːrə s̪ə gʰrɨɳaː n̪əɦɪ kərəɪt̪ə ɦoːɪt̪ʰə kɪjəɪkə t̪ə eːkʰən̪əɦu əpən̪ə s̪əmaːd͡ʒə meː t͡ʃɪt̪rəkaːrə keː loːkə paːgələ bud͡ʒʰəɪt̪ə t͡ʃʰət̪ʰɪn̪ə l d̪ʊɪraːgəmən̪ə keː baːd̪ə ɦəmərə məus̪iː s̪ə̃d͡ʒuː d̪ɪs̪ə t̪aːkɪ kə ɦəməraː

kəɦəliːɦə d͡ʒeː əpəne̪ː d͡ʒəkãː pɑːgələ n̪əɪ bən̪ɑː d̪ɪɦeːn̪ə I d͡ʒəɦãːt̪əkə pɑːgələpən̪ə ɑː d͡ʒuːn̪uːn̪ə keː gəppə t͡ʃʱəɪ

t̪ə ɑːiː ɦun̪əkɑː meː əpən̪ə kəlɑːkə leːlə d͡ʒuːn̪uːn̪ə d̪eːkʰɪkə moːn̪ə ɦərʂɪt̪ə ɦoːɪt̪ə ət͡ʃʱɪ I ɑːiː ɦəmərɑː xuʃiː ɦoːɪt̪ə ət͡ʃʱɪ d͡ʒəkʰəɪn̪ə kjoː kəlɑː leːkʰəkə ʋɑː t͡ʃɪt̪rəkɑːrə ɦɪn̪əkɑː s̪ə bʱẽːʈə gʱãːʈə kərəbɑː leːlə əbəɪt̪ə t͡ʃʱət̪ʰɪn̪ə ɑː put͡ʃʱəɪt̪ə t͡ʃʱət̪ʰɪn̪ə t͡ʃɪt̪rəkɑːrə s̪õd͡ʒuː d̪ɑːs̪ə eːt̪əjə rəɦəɪt̪ə t͡ʃʱət̪ʰɪn̪ə ɦun̪əkɑː s̪ə bʱẽːʈə kərəbɑːkə ət͡ʃʱɪ I ɦəmərɑː d͡ʒən̪ɪt̪əbeː mɑːt̪rə pəɽʰɑːɪjeː meː n̪əɦɪ bəlkɪ t͡ʃɪt̪rə ,əbʱɪn̪əjə ,s̪ãgiːt̪ə ,n̪rɨt̪jə ʋɑː s̪ɑːɦɪt̪jə koːn̪oː ʋɪd̪ʰɑː meː s̪əpʰələt̪ɑːkə leːlə d͡ʒuːn̪uːn̪ə bʱeːn̪ɑːɪ d͡ʒəruːriː t͡ʃʱəɪ I ɦəmərɑː moːn̪ə ət͡ʃʱɪ d͡ʒeː prət̪ʰəmə mɪlən̪ə meː ɦəmə ɦɪn̪əkɑː s̪keːt͡ʃəbukə peːn̪s̪ɪlə ɑː kələrə bɔks̪ə bʱẽːʈə keːn̪eː rəɦiː koːn̪oː gəɦən̪ɑː d͡ʒeːʋərə n̪əɦɪ I

ʋɪʋɑːɦə keː kɪt͡ʃʱə d̪ɪn̪ə bɑːd̪ə s̪õd͡ʒuː ɦəmərɑː kəɦələɪn̪ə ɦəməroː moːn̪ə ɦoːɪt̪ə ət͡ʃʱɪ d͡ʒeː ɦəməɦuː ɑːrʈə kɑːleːd͡ʒə meː pəɖʱɪ kə kəlɑː keː ʋɪd̪ʰɪʋət̪ə ʃɪkʂɑː liː I ɦəmə kəɦəlɪjəɪn̪ə t̪əɪjɑːriː kəruː ,ʈeːs̪ʈə d̪ɪjəu eːɖmɪs̪ən̪ə bʱəjə d͡ʒɑːɪt̪ə ət͡ʃʱɪ t̪ə pəʈən̪eː meː rəɦuː ,ɖeːrɑː ɖãːʈɑː t̪ə ət͡ʃʱɪjeː I ʈeːs̪ʈə d̪eːlən̪ɪ mud̪ɑː eːɖmɪs̪ən̪ə d͡ʒoːkərə t̪əɪjɑːriː n̪əɦɪ t͡ʃʱələɪn̪ə eːɖmɪs̪ən̪ə n̪əɦɪ bʱeːləɪn̪ə I ɦəmə kəɦəlɪjəɪn̪ə d͡ʒeː əɦãː d̪ukʰiː n̪əɦɪ ɦoːuː kəlɑːkɑːrə bən̪əbɑː leːlə mɑːt̪rə d͡ʒuːn̪uːn̪ə ɑː ləgɑːt̪ɑːrə prəɪkʈɪs̪ə t͡ʃɑːhiː I d̪un̪ɪjɑː bʱərɪ meː ɑː eːɦɪ d̪eːʃə meː kət̪eːkoː

kəlaːkaːrə aːrʈə kaːleːd͡ʒə s̪ə n̪əɦɪ t͡ʃʱət̪ʰɪ I eːt̪eːkə pəd̪məʃriː s̪əmmaːn̪ə s̪ə s̪əmmaːn̪ɪt̪ə mɪt̪ʰɪlaː pẽːʈĩgə keː kəlaːkaːrə s̪əbə koːn̪oː aːrʈə kaːleːd͡ʒə meː t̪ʰoːɽeː n̪eː pəɽʰən̪eː t͡ʃʱət̪ʰɪn̪ə I

s̪ə̃d͡ʒuː d̪ɪlliː eːliːɦə t̪eːkərə baːd̪ə s̪t̪ʰɪt̪ɪ bəd̪ələlə I ɦəmə pəʈən̪aː aːrʈə kaːleːd͡ʒə s̪ə faːiːn̪ə aːrʈə keː koːrs̪ə keːləɦũ aː eːkəʈaː əkʰəbaːrəkə kəlaː ʋɪbʰaːgə meː n̪əukəriː d͡ʒɔɪn̪ə keːləɦũ I t̪əkʰən̪ə ɦəmə n̪oːjəɖaː meː rəɦəɪt̪ə rəhiː I ɦəmərə d͡ʒət̪eːkə mɪt̪rəgəɳə t͡ʃʱət̪ʰɪ t̪aːhɪ beːs̪iː aːd̪ʰun̪ɪkə kəlaːkaːrə t͡ʃʱət̪ʰɪ I gʰərə meː bəɪs̪ələ t͡ʃʱoːʈə t͡ʃʱoːʈə pẽːʈĩgə bən̪əbəɪt̪ʰə aː mɪt̪rəgəɳə keː d̪eːkʰəbəɪt̪ʰə I ɦəməraː gʰərə meː beːs̪iː aːd̪ʰun̪ɪkə kəlaː pərə t͡ʃərt͡ʃaː ɦoːɪt̪ə t͡ʃʱələ I n̪əɦu n̪əɦu ɦɪn̪əkoː aːd̪ʰun̪ɪkə kəlaː meː ruːt͡ʃɪ ləɪt̪ə d̪eːkʰələɦũ I mɔɖərn̪ə aːrʈə gəɪləriː meː eːkəʈaː bʰaːrət̪iːjə s̪əməkaːliːn̪ə məɦɪlaː kəlaːkaːrəkə prəd̪ərʃən̪iː d̪eːkʰəlaːkə baːd̪ə iː n̪ɪrɳəjə keːlən̪ɪ d͡ʒeː aːbə ɦəmə aːd̪ʰun̪ɪkə kəlaː ʃəɪliː s̪iːkʰəbə aː oːɦɪ ʃəɪliː meː kaːd͡ʒə kərəbə I d̪ʰiːreː d̪ʰiːreː kərəjə ləgəliːɦə aː prəd̪ərʃən̪iː s̪əbə meː pəɽʰəbəjə ləgəliːɦə I mɪt̪rə loːkən̪ɪ kəɦələɪn̪ə d͡ʒeː n̪iːkə kaːd͡ʒə kərəɪt̪ə t͡ʃʱət̪ʰɪn̪ə əɦãː ɦɪn̪əkərə eːkələ prəd̪ərʃən̪iː aːjoːd͡ʒɪt̪ə kəruː I d̪un̪uː goːʈeː ʋɪt͡ʃaːrə keːləɦũ aː ɦɪn̪əkə pəɦɪlə prəd̪ərʃən̪iː n̪ɪʃulkə bʰeːʈəlaːkə kaːrəɳə griːn̪əleːd͡ʒə bəĩkə keː t͡ʃaːɳəkjəpuriː ʃaːkʰaː meː ləgaːoːlə geːlə I oːt̪əjə prəs̪ə̃ʃaː t̪ə kʰuːbə bʰeːlən̪ɪ mud̪aː eːkəɦu t̪ə pẽːʈĩgə bɪkələ n̪əɦɪ mud̪aː ɦəmə d̪un̪uː goːʈeː n̪ɪraːʃə n̪əɦɪ bʰeːləɦũ I eːkə s̪aːlə t̪əkə kɪt͡ʃʱu aːrə pẽːʈĩgə keːliːɦə d͡ʒaːɦɪ meː eːkəʈaː bəɽəkaː

kəɪn̪əʋɑːs̪ə s̪eːɦoː t͡ʃʱələɪn̪ə l s̪əbət̪ɑː pẽːʈĩgə keː d̪oːs̪ərə prəd̪ərʃən̪iː mə̃d̪iː ɦɔus̪ə s̪t̪ʰɪt̪ə rəʋĩːd̪rə bʱəʋən̪ə ləlɪt̪ə kəlɑː əkɑːd̪əmɪkə gəɪləriː meː ɑːjoːd͡ʒɪt̪ə bʱeːlə l eːɦɪ prəd̪ərʃən̪iː meː pəɦɪlə d̪ɪn̪ə ɦĩd̪us̪t̪ɑːn̪ə ʈɑːɪms̪ə keː rə̃giːn̪ə peːd͡ʒə meː ɦɪn̪əkərə pẽːʈĩgə t͡ʃʱəpələ ɑː s̪ɑ̃ːd͡ʒʱə t̪əkə meː bəɽəkɑː kəɪn̪əʋɑːs̪ə bəlɑː pẽːʈĩgə bɪkɑː geːlə l koːn̪oː kəlɑːkɑːrəkə leːlə oːkərə pẽːʈĩgə bɪkɑː d͡ʒɑːeː eːɦɪ s̪ə bəɽəkɑː xuʃiː ɑːrə kiː ɦeːt̪əɪkə l t̪eːkərə bɑːd̪ə ɦɪn̪əkɑː meː ɦəmə əd̪bʱud̪ə ut̪s̪ɑːɦə d̪eːkʰələɦũ l ɑːiː d̪ʱərɪ kət̪eːkoː purəʂkɑːrə bʱeːʈələĩn̪ə ,kət̪eːkoː prəd̪ərʃən̪iː ɑː kəlɑː ʃɪʋɪrə meː bʱɑːgə leːn̪eː ɦeːt̪iːɦə mud̪ɑː pəɦɪlə pẽːʈĩgə keː bɪkən̪ɑːiː d͡ʒiːʋən̪ə meː bəɦut̪ə məɦət̪puːrɳə ɦoːɪt̪ə t͡ʃʱəɪkə l ɑːiː əpən̪ə s̪ərə -kuʈũbə n̪əɪɦərə ɑː s̪ɑːs̪urəkə loːkə gərʋə s̪ə ɦɪn̪əkɑː s̪ə bʱẽːʈə kərəɪt̪ə t͡ʃʱət̪ʰɪn̪ə pʰoːʈoː kʰĩt͡ʃəbəɪt̪ə t͡ʃʱət̪ʰɪn̪ə l ɦəmərɑː jəd̪ ət͡ʃʱɪ d͡ʒəɦɪjɑː pəɦɪlə beːrə iː ʈeːliːʋɪd͡ʒən̪ə keː s̪əmɑːt͡ʃɑːrə meː ɑːjələ rəɦəɪt̪ʰə d͡ʒeːkərɑː d̪eːkʰɪkə ɦɪn̪əkə mɑ̃ː kʰuʃə bʱəjə geːlə rəɦət̪ʰɪn̪ə l ɦəmə d̪un̪uː goːʈeː s̪eːɦoː kʂəɳə n̪əɦɪ bɪs̪ərɪ s̪əkəɪt̪ə t͡ʃʱiː d͡ʒəɦɪjɑː ɦɪn̪əkɑː bɪɦɑːrə s̪ərəkɑːrəkə ʋərɪʂʈʰə məɦɪlɑː kəlɑːkɑːrə s̪əmmɑːn̪ə bʱeːʈələɪn̪ə ɦəmərə bɑːbuːd͡ʒiː ɑː mɑ̃ː d̪un̪uː goːʈeː oːɦɪ kɑːrjəkrəmə meː d͡ʒeːbɑːkə leːlə ut̪s̪ɑːɦɪt̪ə rəɦəɪt̪ʰə lXZ

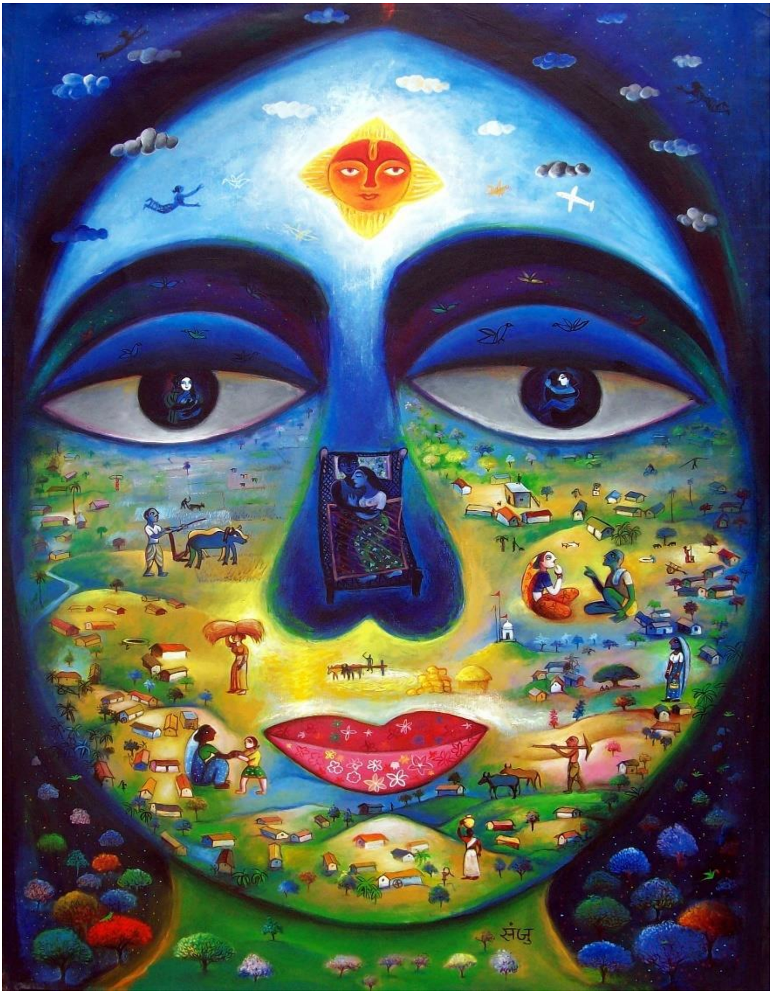
* eːkə t̪ə əpən̪ə s̪əmɑːd͡ʒə meː kəlɑː ,rə̃gəmə̃t͡ʃə ,s̪ɑːɦɪt̪jə ,s̪ə̃giːt̪ə ɑː n̪rɨt̪jə keː s̪əbəs̪ə əd̪ʱəlɑːɦə kɑːd͡ʒə bud͡ʒʱələ d͡ʒɑːɪt̪ə t͡ʃʱəɪkə eːɦɪ ʋɪʂəjə pərə t͡ʃərt͡ʃoː keːn̪ɑːɪ s̪eːɦoː əd̪ʱəlɑːɦə

bɑːt̪ə ət͡ʃʱɪ I ɦəmərə ʋɪt͡ʃɑːrə s̪ə ɦərə s̪t̪riː meː koːn̪oː n̪eː koːn̪oː prət̪ɪbʰɑː əʋəʃjə ɦoːɪt̪ə t͡ʃʱəɪkə ɑː ɦun̪əkoː meː lɑːləs̪ɑː ɦoːɪt̪ə t͡ʃʱən̪ɪ d͡ʒeː ɦəmərɑː məukɑː bʰeːʈəɪt̪ə t̪ə ɦəməɦuː kɪt͡ʃʱu kərɪt̪əɦũ mud̪ɑː əpən̪ə s̪əmɑːd͡ʒə meː ɑːɪjoː d̪ʱərɪ ɦun̪əkərə pərɪʋɑːrə ɑː pət̪ɪd̪eːbə s̪ə s̪əɦəjoːgə n̪əɪ bʰeːʈəɪt̪ə t͡ʃʱən̪ɪ I ɦɑːlə meː ɦĩd̪iː ɑːuʈəlukə pət̪rɪkɑː keː puːrɑː ə̃kə s̪t̪riː d̪eːɦə ʋɪʃeːʂɑ̃ːkə t͡ʃʱəpələ t͡ʃʱələ t̪ɑːɦɪ meː s̪ə̃d͡ʒukeː kət̪eːkoː reːkʰɑ̃ːkən̪ə t͡ʃʱəpələ_ɪn̪ə I puːrɑː ə̃kə pʰeːs̪əbukə pərə ʃeːjərə keːlən̪ɪ t̪ə kɪt͡ʃʱu loːkə lɪkʰəlɑːɦə d͡ʒeː d͡ʒɑːn̪ɪ bud͡ʒʱɪkə s̪ə̃d͡ʒuː t͡ʃərt͡ʃɑː meː eːbɑːkə leːlə əʃliːlə t͡ʃɪt̪rə bən̪əbəɪt̪ə t͡ʃʱət̪ʰɪ I eːmɦərə kɪt͡ʃʱu d̪ɪn̪ə pəɦɪn̪eː 2008 keː məɪt̪ʰɪliː pət̪rɪkɑː ə̃t̪ɪkɑː meː t͡ʃʱəpələ eːkəʈɑː reːkʰɑ̃ːkən̪ə pərə kʰuːbə t͡ʃərt͡ʃɑː bʰeːlə I kɪt͡ʃʱu goːʈeː lɪkʰəlɑːɦə d͡ʒeː s̪ə̃d͡ʒuː d̪ɑːs̪ə ɑː krɨʂɳə kumɑːrə kəʃjəpə d̪un̪uː mɪt̪ʰɪlɑː kəlɑː meː əʃliːlət̪ɑː pəs̪ɑːɪrə rəɦələ t͡ʃʱət̪ʰɪ I kɪt͡ʃʱu goːʈeː lɪkʰələ_ɪn̪ə d͡ʒeː mɑːt̪rə t͡ʃərt͡ʃɑː meː eːbɑːkə leːlə eːɦɪ t̪ərəɦəkə t͡ʃɪt̪rə bən̪əbəɪt̪ə t͡ʃʱət̪ʰɪ I ɦəmə s̪ə̃d͡ʒuː keː eːkkeː t̪ə gəppə kəɦəɪt̪ə t͡ʃʱɪjəɪn̪ə d͡ʒeː loːkə pɪkɑːs̪oː ɑː pʰrɑ̃ːs̪ɪs̪ə n̪juːʈən̪ə s̪uːd͡ʒɑː keː kəlɑːkrɨt̪ɪ d̪eːkʰət̪eː t̪ə pət̪ɑː n̪əɪ kiː kəɦət̪eː I bʰɑːrət̪ə keː s̪əbəs̪ə prət̪ɪʂʈʰɪkə məɦɪlɑː kəlɑːkɑːrə əmrɨt̪ɑː ʃeːrəgɪlə əpən̪ə s̪eːlpʰə n̪juːɖə bən̪əun̪eː t͡ʃʱət̪ʰɪ məɪt̪ʰɪlə s̪əmɑːd͡ʒə keː s̪eːɦoː d̪eːkʰəbɑːkə t͡ʃɑːhiː d͡ʒeː d̪ɪlliː meː rɑːʂʈriːjə ɑːd̪ʱun̪ɪkə kəlɑː d̪iːrgʰɑː meː s̪ə̃grəɦɪt̪ə ət͡ʃʱɪ I

-rəʋiːn̪d̪rə kumɑːrə d̪ɑːs̪ə, moː. 9811712398

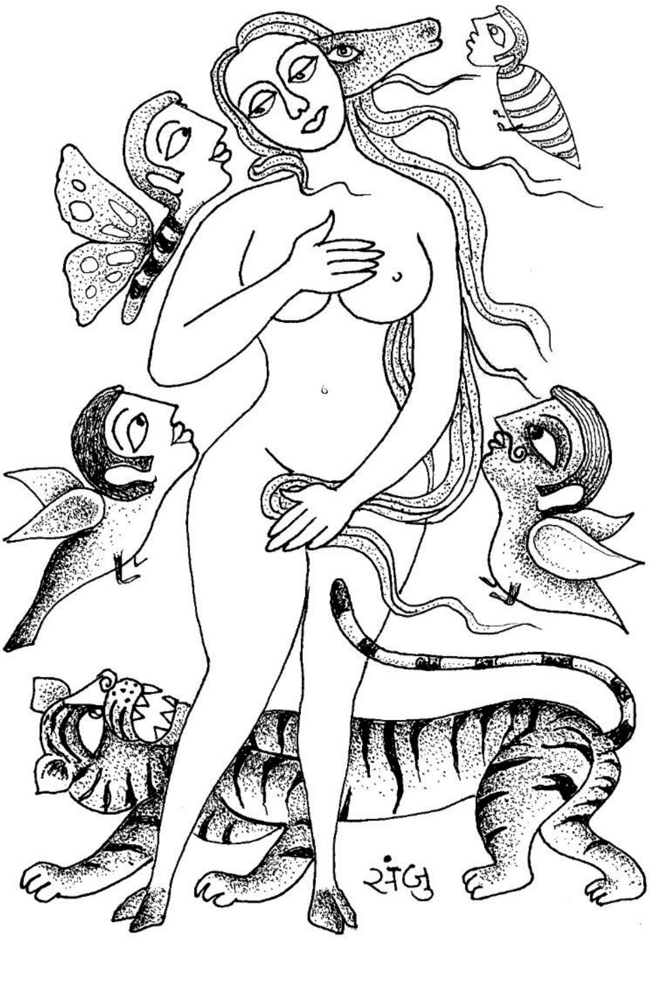
əpən̪ə
mə̃t̪əʊjə editorial.staff.videhĕa@gmail.com pərə pəʈʰɑːu.

2.10.s̪ə̃d͡ʒuː d̪ɑːs̪əkə kɪt͡ʃʰu biːt͡ʃʰələ kəlɑːkrɨt̪ɪ

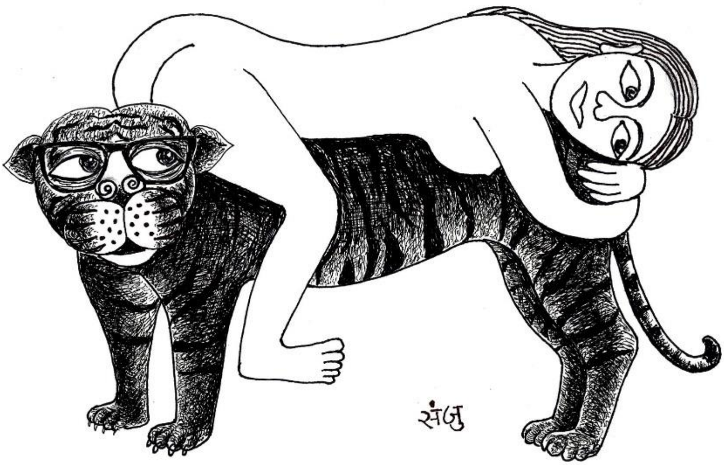

संजु

संजु

संजु

संजु

əpən̪ə
mə̃t̪əʋjə editorial.staff.videhĕa@gmail.com **pərə pəʈʰɑːu.**

2.11.gəd͡ʒeːn̪d̪rə ʈʰɑːkurə- krɨʂɳə kumɑːrə kəʃjəpə ɑː ʃəʃɪbɑːlɑː- eːkəʈɑː pərɪt͡ʃəjə

gəd͡ʒeːn̪d̪rə ʈʰɑːkurə

krɨʂɳə kumɑːrə kəʃjəpə ɑː ʃəʃɪbɑːlɑː- eːkəʈɑː pərɪt͡ʃəjə

krɨʂɳə kumɑːrə kəʃjəpə- d͡ʒən̪mə 15 s̪ɪt̪əmbərə 1949 iː.. mrɨt̪ju- 12 əgəs̪t̪ə 2020 iː.. pɪt̪ɑː- kəʊɪ-upən̪jɑːs̪əkɑːrə s̪ʊə. ɪn̪d̪rən̪ɑːrɑːjəɳə lɑːlə "s̪ə̃ʊəlɪjɑː". d͡ʒən̪əbəriː 1965 iː. meː n̪eːn̪ɑː s̪əbʰə leːlə "n̪ɑːɪʈə s̪kuːlə", 1981 iː. meː "kəlɑː ɑːd̪ʰɑːrɪt̪ə

d͡ʒiːʋən̪ə ɑː ʃɪkʂən̪ə pəd̪d̪ʰət̪ɪ"kə prəʋərt̪ən̪ə ɑː t̪əkərə kɑːrjɑːn̪ʋəjən̪ə leːlə ʃɪʋɑː kəʃjəpə ɑː ʃəʃɪbɑːlɑːkə s̪əɦəjoːgəs̪ə̃ "bʰɑːrət̪iː ʋɪkɑːs̪ə s̪ə̃s̪t̪ʰɑː"kə s̪t̪ʰɑːpən̪ɑː. rət͡ʃən̪ɑː: ʃəʃɪbɑːlɑːkə s̪ə̃gə "meːgʰəd̪uːt̪ə" ɑː "giːt̪ə-goːʋɪn̪d̪ə"kə məɪt̪ʰɪliː ən̪uʋɑːd̪ə; mɑːt͡ʃʰə-bʰɑːt̪ə; mɪt̪ʰɪlɑː t͡ʃɪt̪rə prəʋeːʃɪkɑː bʰɑːgə-1-2; mɪt̪ʰɪlɑː t͡ʃɪt̪rə-koːrə, bʰɑːgə-3; mɪt̪ʰɪlɑː ərɪpən̪ə bʰɑːgə-4; goːd̪ən̪ɑː t͡ʃɪt̪rə-ʃəɪliː- bʰɑːgə-5; mɪt̪ʰɪlɑː loːkət͡ʃɪt̪rə.

ʃəʃɪbɑːlɑː- pɪt̪ɑː ʃriː ugrə n̪ɑːrɑːjəɳə lɑːlə, pət̪ɪ ʃriː umeːʃə kumɑːrə kəɳʈʰə (bɪs̪əɦət̪ʰə). rət͡ʃən̪ɑː: krɨʂɳə kumɑːrə kəʃjəpəkə s̪ə̃gə "meːgʰəd̪uːt̪ə" ɑː "giːt̪ə-goːʋɪn̪d̪ə"kə məɪt̪ʰɪliː ən̪uʋɑːd̪ə; mɑːt͡ʃʰə-bʰɑːt̪ə; mɪt̪ʰɪlɑː t͡ʃɪt̪rə prəʋeːʃɪkɑː bʰɑːgə-1-2; mɪt̪ʰɪlɑː t͡ʃɪt̪rə-koːrə, bʰɑːgə-3; mɪt̪ʰɪlɑː ərɪpən̪ə bʰɑːgə-4; goːd̪ən̪ɑː t͡ʃɪt̪rə-ʃəɪliː- bʰɑːgə-5; mɪt̪ʰɪlɑː loːkət͡ʃɪt̪rə.

krɨʂɳə kumɑːrə kəʃjəpə d͡ʒiː s̪ə̃ leːlə ɦəmərə s̪ɑːkʂɑːt̪kɑːrə s̪ɑːkʂɑːt̪kɑːrə-2 meː krɨʂɳə kumɑːrə kəʃjəpə d͡ʒiː kəlɑːkə ʋɪbʰɪn̪n̪ə pəkʂəpərə əpən̪ə ʋɪt͡ʃɑːrə rəkʰən̪eː t͡ʃʰəlɑː. mɪt̪ʰɪlɑː t͡ʃɪt̪rəkəlɑːkə

n̪ɑːmə məd̪ʰubən̪iː t͡ʃɪt̪rəkəlɑː kərəbɑːpərə oː t͡ʃɪn̪t̪ɪt̪ə t͡ʃʰəlɑː. d͡ʒɪt̪əʋɑːrəpurə s̪kuːlə ɑː ɑːn̪ə ʈʰɑːməkə mɪt̪ʰɪlɑː t͡ʃɪt̪rəkəlɑːkɑːrəkə biːt͡ʃəkə pʰɑ̃ːʈɪ s̪eːɦoː ud͡ʒɑːgərə bʰeːlə.

"d͡ʒəkʰən̪ə loːkə bɑːɦərəs̪ə̃ əbəɪeː t̪ə̃ puːt͡ʃʰəɪeː d͡ʒeː əɦɑ̃ːkə gɑːmə koːn̪ə d͡ʒɪlɑːmeː ət͡ʃʰɪ, ɑː s̪eː bud͡ʒʰən̪eː d͡ʒeː ɦəmə s̪əbʰə məd̪ʰubən̪iː n̪əɪ d̪ərəbʰə̃gɑː d͡ʒɪlɑːkə t͡ʃʰiː oː bəd͡ʒəɪeː 'juː ɑːrə n̪ɔʈə pʰrɔmə d̪ə oːrɪd͡ʒɪn̪ələ pleːs̪ə'- mɑːn̪eː oːkərɑː ɦoːɪ t͡ʃʰəɪ d͡ʒeː ɦəmərə t͡ʃɪt̪rəkəlɑː əs̪əliː məd̪ʰubən̪iː t͡ʃɪt̪rəkəlɑː n̪əɪ t͡ʃʰiː ɑː s̪eː d͡ʒɪt̪əʋɑːrəpurə s̪kuːləkẽː s̪uːʈə kərəɪ t͡ʃʰəɪ."

n̪əreːn̪ə kəruɳɑːkərəɳə əpən̪ə ɑːleːkʰə "mɪt̪ʰɪlɑːd͡ʒə ʋuːmən̪ə peːɳʈə d̪eːjərə ʋeː ɑːuʈə ɔpʰə poːʋərʈiː" meː lɪkʰəɪ t͡ʃʰət̪ʰɪ- "bɪɦɑːrəkə bərəɦeːt̪ɑː gɑːməmeː bʰɑːrət̪iː ʋɪkɑːs̪ə mə̃t͡ʃə gəriːbə məɦɪlɑːkẽː t͡ʃɪt̪rəkəlɑːkə mɪt̪ʰɪlɑː pəd̪d̪ʰət̪ɪ s̪ɪkʰɑː rəɦələ ət͡ʃʰɪ, d͡ʒə_ɪs̪ə̃ bəɦut̪ə rɑːs̪ə məɦɪlɑː gəriːbiː bʰəgeːbɑːmeː əpən̪ɑːkẽː s̪əmərt̪ʰə kəə/s̪əkələ t͡ʃʰət̪ʰɪ."

n̪əreːn̪ə kəruɳɑːkərəɳə lɪkʰəɪ t͡ʃʰət̪ʰɪ d͡ʒeː krɨʂɳə kumɑːrə kəʃjəpəkə pəɦɪlə ʃɪʂjɑː ʃəʃɪbɑːlɑː, d͡ʒeː ɑːbə oːʈʈəɪ ʃɪkʂɪkɑː t͡ʃʰət̪ʰɪ, ɦun̪əkɑː kəɦələkʰɪn̪ə d͡ʒeː "eːkəʈɑː gəriːbə muʃəɦərə s̪əmud̪ɑːjəkə ɦɑːt̪ʰiːkə t̪ʰiːmə ɑːd̪ʰɑːrɪt̪ə t͡ʃɪt̪rə ət̪ɪ s̪un̪d̪ərə ɦoːɪt̪ə ət͡ʃʰɪ." ʃəʃɪbɑːlɑː ɦun̪əkɑː iːɦoː kəɦələkʰɪɳɦə d͡ʒeː d͡ʒoːn̪ə boːɳɪɦɑːrə məɦɪlɑːkə ɦɑːt̪ʰə kən̪eː kərəgərə ɦoːɪ t͡ʃʰəɪ ɑː d͡ʒəkʰən̪ə oːɪmeː s̪ə̃ kɪt͡ʃʰu goːʈeː

koːmələt̪ɑːs̪ə̃ kut͡ʃt͡ʃiː n̪əɪ prəjukt̪ə kəə̸ s̪əkəliː t̪ə̃ ɦun̪əkɑː t͡ʃɪt̪rəs̪ə̃ ələgə d̪oːs̪ərə kəlɑː d͡ʒeːn̪ɑː ʈoːkəɽiː, ʈeːbuləklɔt̪ʰə ɑːd̪ɪ bən̪eːn̪ɑːɪ meː ləgɑːoːlə geːlə. mud̪ɑː bəɦut̪ə goːʈeː ɑːs̪t̪eːs̪ə̃ kut͡ʃt͡ʃiːkə prəjoːgə keːn̪ɑːɪ s̪iːkʰɪ geːliː.

kʂɪt̪ɪ d͡ʒələ pɑːʋəkə gəgən̪ə s̪əmiːrɑː ɑːd̪ʰɑːrɪt̪ə pɑ̃ːt͡ʃə ʈɑː rə̃gəkə ət̪ɪrɪkt̪ə d̪əlɪt̪ə-ɑːd̪ɪʋɑːs̪iːkə kəlɑːkə reːkʰɑː ɑː kɑːʈə s̪ə̃gə oːkərə t̪ʰiːməkə prəʋeːʃə mɪt̪ʰɪlɑː t͡ʃɪt̪rəkəlɑːmeː goːd̪ʰən̪ɑː ʃəɪliːkẽː prəʋeːʃə d̪ɪjeːn̪eː ət͡ʃʰɪ.

krɨʂɳə kumɑːrə kəʃjəpə əpən̪ə s̪kuːləmeː eːkəʈɑː ɖoːmə t͡ʃʰɑːt̪rɑːkə prəʋeːʃə d̪eːn̪eː t͡ʃʰələkʰɪn̪ɦə, d̪oːs̪ərə t͡ʃʰɑːt̪rɑː s̪əbʰə ɦun̪əkərə s̪əɦəjoːgə keːn̪eː t͡ʃʰələkʰɪn̪ɦə mud̪ɑː gəũɑː s̪əbʰə ɦun̪əkərə ʋɪroːd̪ʰə keːn̪eː t͡ʃʰələn̪ɦɪ. ɦun̪əkərə s̪kuːləmeː kɪt͡ʃʰu mus̪lɪmə t͡ʃʰɑːt̪rɑː s̪eːɦoː rəɦət̪ʰɪ ɑː oː loːkən̪ɪ ɦɪn̪d̪uː t̪ʰiːməkə t͡ʃɪt̪rɑ̃ːkən̪ə kərəbɑːmeː kəɦɪjoː s̪ə̃koːt͡ʃə n̪əɪ keːlən̪ɦɪ.

əpən̪ə
mə̃t̪əʋjə editorial.staff.videhĕa@gmail.com **pərə pəʈʰɑːu.**

2.12.d͡ʒɪt̪eːn̪d̪rə d͡ʒʰɑː, d͡ʒən̪əkəpurə- mɪt̪ʰɪlɑː t͡ʃɪt̪rəkəlɑː- n̪eːpɑːlə prəs̪ə̃gə

d͡ʒɪt̪eːn̪d̪rə d͡ʒʰɑː, d͡ʒən̪əkəpurə

mɪt̪ʰɪlɑː t͡ʃɪt̪rəkəlɑː- n̪eːpɑːlə prəs̪ə̃gə

1

əpən̪eː gʰərəmeː upeːkʂɪt̪ə mɪt̪ʰɪlɑː t͡ʃɪt̪rəkəlɑː

mɪt̪ʰɪlɑːɲt͡ʃələkə gʰərəkə bʰɪt̪əmeː bən̪ɑːoːlə d͡ʒɑːeːbəlɑː mɪt̪ʰɪlɑː loːkət͡ʃɪt̪rəkəlɑː ʋɪʃʋəbʰərɪ kʰjɑːt̪ɪ kəməoːn̪eː ət͡ʃʰɪ . mud̪ɑː eːkʰət̪ə əpən̪eː bʰuːmɪmeː eːkərɑː pəɦɪt͡ʃɑːn̪ə kʰoːd͡ʒəbɑːkə s̪t̪ʰɪt̪ɪ t͡ʃʰəɪkə . mɪt̪ʰɪlɑː t͡ʃɪt̪rəkəlɑːkeː s̪ərəkɑːrə beːʋɑːs̪t̪ɑː kəeːn̪eː ət͡ʃʰɪ, t̪ẽː iː ʋjəʋəs̪ɑːjɪkə rupə n̪əɦɪ ləə̯ s̪əkələ ət͡ʃʰɪ . eːkərə ʋjɑːʋəs̪ɑːjɪkə prəbəd̪rd̪ʰən̪ə n̪əɦɪ bʰəə̯ s̪əkələ ət͡ʃʰɪ . grɑːmiːɳə kʂeːt̪rəkə məɦɪlɑːkeː d͡ʒiːʋən̪əs̪t̪ərə s̪ud̪ʰɑːrə kərəbɑːkə leːlə bəɖəkɑː s̪ɑːd̪ʰən̪ə bʰəə̯ s̪əkəɪt̪ə ət͡ʃʰɪ iː t͡ʃɪt̪rəkəlɑː . kɪjɑːkə t̪ə kʰɑːs̪əkəə̯ məɪt̪ʰɪlə lələn̪eːkə ɦɑːt̪ʰəmeː n̪ukɑːeːlə rəɦəɪt̪ə ət͡ʃʰɪ iː t͡ʃɪt̪rəkəlɑːkə d͡ʒɑːd̪ugəriː . ɑːrt̪ʰɪkə, s̪ɑːmɑːd͡ʒɪkə ɑː

s̪ãːs̪krɨt̪ɪkə s̪əmrɨd̪d̪ʰɪkə ət̪ʰɑːɦə s̪əmbʰɑːʋən̪ɑː ət͡ʃʰɪ mɪt̪ʰɪlɑː t͡ʃɪt̪rəkəlɑːmeː . loːkət͡ʃɪt̪rəkəlɑːkeː ʋjəʋəs̪ɑːjɪkə s̪ʋərupə d̪eːlɑːs̪ə̃ ɑːrt̪ʰɪkə ɑː s̪ãːs̪krɨt̪ɪkə d̪un̪uː lɑːbʰə uʈʰɑːoːlə d͡ʒɑː s̪əkəɪt̪ə ət͡ʃʰɪ . pərəmpərɑːgət̪ə mɪt̪ʰɪlɑː t͡ʃɪt̪rəkəlɑː d͡ʒiːʋən̪əkə ə̃gə ət͡ʃʰɪ mɪt̪ʰɪlɑːmeː . loːkət͡ʃɪt̪rəkəlɑː s̪ə̃s̪kɑːrəkə d̪joːt̪əkə s̪eːɦoː ət͡ʃʰɪ . mud̪ɑː bəɖʰəɪt̪ə ɑːd̪ʰun̪ɪkət̪ɑːkə kɑːrəɳeː ʋɪs̪t̪ɑːrə prəbʰɑːʋɪt̪ə bʰeːlə t͡ʃʰəɪkə . rɑːd͡ʒjə mɪt̪ʰɪlɑː t͡ʃɪt̪rəkəlɑːkeː eːkʰən̪əd̪ʰərɪ t͡ʃɪn̪ɦə n̪əiː s̪əkələ ɑːroːpə t͡ʃɪt̪rəkɑːrəs̪əbʰəkə t͡ʃʰən̪ɦɪ . n̪eːpɑːlə s̪ərəkɑːrə kəlɑːkeː bəɖʰɑːʋɑː d̪eːbɑːleːlə ləlɪt̪əkəlɑː prəd͡ʒɲɑː prət̪ɪʂʈʰɑːn̪ə kʰoːlən̪eː ət͡ʃʰɪ . d͡ʒət̪t̪əə̸keː prɑːd͡ʒɲə pərɪʂəd̪meː mɪt̪ʰɪlɑː t͡ʃɪt̪rəkəlɑːs̪ə s̪əmbəd̪d̪ʰə eːkkəɦu goːʈeː n̪əɦɪ ət͡ʃʰɪ . iː eːkəʈɑː prəmɑːɳə mɑːt̪rə ət͡ʃʰɪ, ɑːn̪ə bəɦut̪oː ʈʰɑːmə mɪt̪ʰɪlɑː t͡ʃɪt̪rəkəlɑːs̪ə̃gə s̪əut̪ɪn̪ɪɲɑː ʋjəʋəɦɑːrə ɦoːɪt̪ə ɑːeːlə t͡ʃʰəɪkə . eːn̪ɑː ləlɪt̪əkəlɑː prəd͡ʒɲɑː prət̪ɪʂʈʰɑːn̪əkə kuləpət̪ɪ kɪrəɳə mɑːn̪ən̪d̪ʰərə kəɦəɪt̪ə t͡ʃʰət̪ʰɪ d͡ʒeː mɪt̪ʰɪlɑː t͡ʃɪt̪rəkəlɑːkeː ʋɪʃeːʂə s̪t̪ʰɑːn̪ə d̪eːn̪eː t͡ʃʰiː . mɪt̪ʰɪlɑː t͡ʃɪt̪rəkəlɑːmeː ʋɪʃeːʂə d̪əkʰələ bʰeːn̪ɪɦɑːrɪ məɦɪlɑːkeː s̪t̪ʰɑːn̪ə d̪eːlə d͡ʒɑːeːt̪ə s̪eː kuləpət̪ɪkə kəɦəbə t͡ʃʰən̪ɦɪ . ɦɪn̪əkə kət̪ʰən̪iː ɑː kərən̪iːmeː kət̪eːkə s̪əmɑːn̪ət̪ɑː ət͡ʃʰɪ, ɑːbəə̸ bəlɑː d̪ɪn̪eː bət̪ɑːoːt̪ə . d͡ʒət̪t̪əə̸ s̪əməgrə kəlɑːkə un̪n̪ət̪ɪkə bɑːt̪ə ɦoːɪkə oːt̪t̪əə̸ mɪt̪ʰɪlɑː peːn̪ʈɪŋəkə t͡ʃɪt̪rəkɑːrə n̪əĩː ət͡ʃʰɪ, eːkərɑː ʋɪɖəmbən̪eː kəɦəbɑːkə t͡ʃɑːɦiː . mɪt̪ʰɪlɑː t͡ʃɪt̪rəkəlɑːs̪ə̃ s̪əmbəd̪d̪ʰə t͡ʃɪt̪rəkɑːrəkeː ut͡ʃɪt̪ə əʋəs̪ərə bʰeːʈəbɑːkə t͡ʃɑːɦiː . n̪eːpɑːlə pərjəʈən̪ə ʋərʂə 2011 mən̪ɑː rəɦələ ət͡ʃʰɪ, eːɦən̪əmeː mɪt̪ʰɪlɑː

t͡ʃɪt̪ɽəkəlaːkə maːd̪eː s̪eːɦoː pərjət̪əkəkeː aːkərʂəkə kəeːlə d͡ʒaː ʂəkəɪt̪ə ət͡ʃʰɪ . eːɦɪbiːt͡ʃə kaːʈʰəmaːɳɖuːkə bəbərəməɦələs̪t̪ʰɪt̪ə s̪ɪd̪d̪ʰaːrt̪ʰə aːɽʈə gjaːləriːmeː eːs̪ə. s̪iː. s̪uməɳ̪əkə mɪt̪ʰɪlaː t͡ʃɪt̪ɽəkəlaː prəd̪ərʃən̪iː mɪt̪ʰɪlaː kəs̪əməs̪ə ɦaːləɦɪ s̪əmpən̪n̪ə bʰeːlə ət͡ʃʰɪ . eːɦɪ prəd̪ərʃən̪iːmeː kəlaːpreːmiː mɪt̪ʰɪlaː t͡ʃɪt̪ɽəkəlaːkə aːd̪ʰun̪ɪkə aːjaːməs̪əbʰəs̪ə̃ pərɪt͡ʃɪt̪ə bʰeːlət̪ʰɪ . s̪ɪd̪d̪ʰaːrt̪ʰə aːɽʈə gjaːləriːmeː ɦun̪əkə 11 m prəd̪ərʃən̪iː t͡ʃʰələ iː . mɪt̪ʰɪlaː kʂeːt̪ɽəkə d͡ʒiːʋən̪əʃəɪliːkə d͡ʒʰəlkaːbəə̸ bəlaː t͡ʃɪt̪ɽəkəlaːs̪əbʰə d̪eːkʰəlaːs̪ə̃ gjaːləriː mɪt̪ʰɪlaːməjə bʰəə̸ geːlə t͡ʃʰələ . eːs̪ə. s̪iː. s̪umən̪ə mɪt̪ʰɪlaː t͡ʃɪt̪ɽəkəlaː kʂeːt̪ɽəmeː pərɪt͡ʃɪt̪ə n̪aːmə t͡ʃʰət̪ʰɪ . ɦɪn̪əkə t͡ʃɪt̪ɽəkəlaːs̪əbʰə beːs̪ə prəʃə̃s̪aː pəoːləkə . mɪt̪ʰɪlaː t͡ʃɪt̪ɽəkəlaː s̪əmbən̪d̪ʰəmeː əd̪ʰjəjən̪ə ən̪us̪ən̪d̪ʰaːn̪əkə s̪eːɦoː bəɦut̪ə kʰəgət̪aː t͡ʃʰəɪkə . mɪt̪ʰɪlaː loːkə t͡ʃɪt̪ɽəkəlaːkə kun̪oː kʰaːs̪ə n̪ɪjəmə ʋaː s̪ɪd̪d̪ʰaːn̪t̪ə n̪əɦɪ ɦoːɪt̪ə ət͡ʃʰɪ . t̪ẽː iː s̪ʋət͡ʃt͡ʃʰən̪d̪ət̪aːkə pərjaːjə s̪eːɦoː ət͡ʃʰɪ . mɪt̪ʰɪlaːkə s̪əmrɨd̪d̪ʰə s̪ə̃s̪krɨt̪ɪkə pərɪt͡ʃaːjəkə s̪eːɦoː ət͡ʃʰɪ .

2

eːs̪ə.s̪iː s̪umən̪ə, t͡ʃɪt̪rəkaːrə, mɪt̪ʰɪlaː t͡ʃɪt̪rəkəlaː s̪ərəkaːrə kəeːləkə s̪əut̪ɪn̪ɪɲaː ʋjəʋəɦaːrə

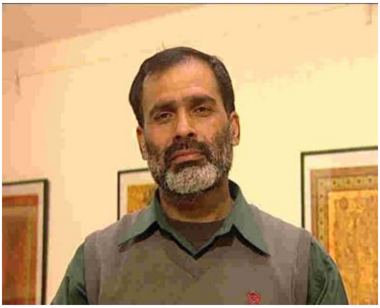

mɪt̪ʰɪlaː peːn̪ʈɪŋə pərəmpəraːgət̪ə kəlaː ət͡ʃʰɪ, iː kəlaː koːn̪oː paːʈʰəʃaːlaːmeː n̪əɦɪ s̪ɪkʰaːoːlə d͡ʒaːɪt̪ə ət͡ʃʰɪ . piːɖʰiːd̪ərə piːɖʰiː iː əpən̪eː aːpə s̪ɪkʰəbaːkə kaːd͡ʒə

ɦoːɪt̪ə t͡ʃʰəɪkə . ɦəməɦu əpən̪ə d̪ɑːɪs̪əə/s̪ɪkʰələɦu . kət̪ə_u s̪ɑːs̪us̪əə/put̪oːɦu s̪ɪkʰəɪt̪ə ət͡ʃʰɪ t̪ə kəkʰən̪oː mɑːjəs̪əə/beːʈiː . t̪ɑːɦɪ pərɪʋeːʃəmeː ɦəməɦũ əpən̪ə d̪ɑːɪs̪əə/mɪt̪ʰɪlɑː t͡ʃɪt̪rəkəlɑː s̪ɪkʰələɦu .mɪt̪ʰɪlɑː peːn̪ʈɪŋəkeː ən̪t̪ərrɑːʂʈrɪjə bəd͡ʒɑːrəmeː bəɦut̪ə mɑːgə ət͡ʃʰɪ . iː t̪ə ɦəʈə keːkə ət͡ʃʰɪ . kəlɑːkɑːrəkeː kəlɑːkɑːrɪt̪ɑːmeː n̪ɪrbʰərə kərəɪt̪ə t͡ʃʰəɪkə oːkərə moːlə . d͡ʒeːn̪ɑː ɦəmərə peːn̪ʈɪŋə 17 ɦəd͡ʒɑːrəs̪əə/ləə/kəə/ 80 ɦəd͡ʒɑːrəd̪ʰərɪkə ət͡ʃʰɪ . d͡ʒeː s̪əɦəd͡ʒeː bɪkɑː d͡ʒɑːɪt̪ə ət͡ʃʰɪ . mɪt̪ʰɪlɑː peːn̪ʈɪŋə ʋjɑːʋəs̪ɑːjɪkə rupə leːbɑː d̪ɪs̪ə un̪mukʰə ət͡ʃʰɪ . kəmərs̪ɪjələ mɑːrkeːʈəmeː d̪eːkʰiː t̪ə s̪eːrɑːmɪkəmeː, bjɑːgəmeː kəpəɖɑː ɑːd̪ɪmeː eːkərə prəjoːgə bʰəə/rəɦələ ət͡ʃʰɪ . t̪ẽː n̪iːkə bəd͡ʒɑːrə t͡ʃʰəɪkə eːkərə . d͡ʒəə/əpən̪ə bɑːt̪ə kəriː t̪ə d͡ʒəɦən̪ə ɦəmə bəd͡ʒɑːrəmeː əbəɪt̪ə t͡ʃʰiː t̪ə prəd̪ərʃən̪iː ləə/ kəə/ ɦəmərɑː koːn̪oː d̪ɪkkət̪ɪ n̪əiː ɦoːɪt̪ə ət͡ʃʰɪ . mɪt̪ʰɪlɑː t͡ʃɪt̪rəkəlɑːkə ʋɪkɑːs̪əkeː d͡ʒeː ɑːd̪ʰɑːrəs̪əbʰə ət͡ʃʰɪ s̪eː kɪt͡ʃʰu kəməd͡ʒoːrə bʰəə/rəɦələ ət͡ʃʰɪ d͡ʒeːn̪ɑː pəɦɪn̪eː mɑːʈɪkə gʰərə ɦoːɪt̪ə t͡ʃʰələɪ . bʰɪt̪əkeː gʰərəmeː mɪt̪ʰɪlɑː t͡ʃɪt̪rəkəlɑːkeː n̪iːkə əbʰjɑːs̪ə ɦoːɪt̪ə t͡ʃʰələɪ . mɑːʈɪkə gʰərəkə ʈʰɑːməmeː ɑːbə krə̃krɪʈəkeː d͡ʒə̃gələ ət͡ʃʰɪ bʰəə/ geːlə . s̪ɑːmɑːd͡ʒɪkə s̪ə̃s̪kɑːrə ɑːd̪ɪmeː s̪eːɦoː bʰɪt̪əmeː lɪkʰəbɑːkə t͡ʃələn̪ə t͡ʃʰələɪ . muɖɑː ɑːbə bət͡ʃt͡ʃɑː d͡ʒəə/peːn̪s̪ɪləs̪əə/d̪eːbɑːlə pərə kɪt͡ʃʰu lɪkʰɪ d̪əɪt̪ə t͡ʃʰəɪkə t̪ə mɑːjəbɑːpə ɖɑ̃ːʈɪd̪əɪt̪ə t͡ʃʰəɪkə . t̪ẽː bʰɪt̪əmeː lɪkʰəbɑːkə t͡ʃələn̪ə prəbʰɑːʋɪt̪ə bʰeːlə ət͡ʃʰɪ . t̪əɪjoː t̪ərɑːiːkə mus̪əɦərə ʋəs̪t̪iː, t̪ʰɑːru ɑː d͡ʒʰɑ̃ːgəɖə d͡ʒɑːt̪ɪkə ʋəs̪t̪iːmeː mɑːʈɪkə gʰərəmeː

mɪt̪ʰɪlɑː t͡ʃɪt̪ɾəkəlɑː d̪eːkʰələ d͡ʒɑː s̪əkəɪt̪ə t͡ʃʰəɪkə . n̪eːpɑːlə s̪ərəkɑːrə eːkʰən̪əd̪ʰərɪ kɪt͡ʃʰu n̪əiː kəə̸ s̪əkələ ət͡ʃʰɪ, mɪt̪ʰɪlɑː peːn̪ʈɪŋəkeː leːlə . mɪt̪ʰɪlɑː peːn̪ʈɪŋə d͡ʒət̪t̪əə̸ ət͡ʃʰɪ əpən̪eː but̪ɑːpərə, əpən̪ə s̪t̪ʰɑːn̪ə əpən̪eː bən̪əun̪eː ət͡ʃʰɪ . mɪt̪ʰɪlɑː t͡ʃɪt̪ɾəkəlɑːmeː lɑːgələ kəlɑːkɑːrəs̪əbʰə əpən̪eː meːɦən̪ət̪ɪs̪əə̸ ɑːgu bəɖʰələ ət͡ʃʰɪ . ləlɪt̪əkəlɑː prəd͡ʒɲɑː prət̪ɪʂʈʰɑːn̪əkeː gəʈʰən̪ə kərəɪt̪ə kɑːlə prɑːd͡ʒɲə pərɪʂəd̪əmeː mɪt̪ʰɪlɑː t͡ʃɪt̪ɾəkəlɑːs̪əə̸ s̪əmbəd̪d̪ʰə eːkkəɦu goːʈeːkeː n̪əɦɪ ɾɑːkʰələ geːlə . n̪ɑːməkeː leːlə s̪əbʰɑːmeː mɪt̪ʰɪlɑː peːn̪ʈɪŋəs̪ə̃ d͡ʒuɖələ eːkəgoːʈeːkeː d͡ʒəgəɦə d̪eːlə geːləɪ, bɑːd̪əmeː ʋɪʋɑːd̪ə bʰeːləɪ ɑː oːɦoː pəd̪ə t͡ʃʰoːɖɪ d̪eːlən̪ɪ . ʋjəkt̪ɪgət̪ə ɾupəmeː ɦəmərɑː put͡ʃʰiː t̪ə ɾɑːd͡ʒjə mɪt̪ʰɪlɑː t͡ʃɪt̪ɾəkəlɑːkə leːlə n̪eː kɪt͡ʃʰu kəeːn̪eː ət͡ʃʰɪ ɑː n̪eː kɪt͡ʃʰu kəə̸ s̪əkəɪjɑː . *(s̪umən̪əkəs̪ə̃gə d͡ʒɪt̪eːn̪d̪rə d͡ʒʰɑː d̪ʋɑːrɑː kəeːlə geːlə bɑːt̪ət͡ʃiːt̪əpərə ɑːd̪ʰɑːrɪt̪ə)*

3

d̪ʱiːreːn̪d̪rə preːmərʂɪ- s̪ɑːɦɪt̪jəkɑːrə

prəgət̪ɪkə pət̪ʰəpərə mɪt̪ʰɪlɑː t͡ʃɪt̪rəkəlɑː

guɳə̃t̪məkə d̪rɨʂʈɪkoːɳəs̪ə̃ s̪eːɦoː mɪt̪ʰɪlɑː peːn̪ʈɪŋəmeː bəɦut̪ə kɑːd͡ʒə bʱəə̯ rəɦələ ət͡ʃʱɪ . pərəmpərɑː ɑː ɑːd̪ʱun̪ɪkət̪ɑː d̪un̪uːkeː d͡ʒoːɖɪkəə̯ eːt͡ʃə.ʂiː s̪umən̪ə mɪt̪ʰɪlɑː peːn̪ʈɪŋəkeː ɑːguː bəɖʱɑː rəɦələ t͡ʃʱət̪ʰɪ . məd̪ən̪əkəlɑː d̪eːʋiː kərɳə, ʃjɑːməs̪un̪d̪ərə jɑːd̪əʋəs̪əɦɪt̪əkeː ʋjəkt̪ɪs̪əbʱə pərɪmɑːɳɑːt̪məkə ɑː guɳɑːt̪məkə d̪un̪uː t̪ərəɦẽː mɪt̪ʰɪlɑː peːn̪ʈĩgəkeː ɑːguː bəɖʱɑː rəɦələ t͡ʃʱət̪ʰɪ . s̪umən̪əkə peːn̪ʈɪŋə ɑːd̪ʱun̪ɪkət̪ɑːkə ɑːkɑːʃəmeː s̪eːɦoː bʱərəpurə uɖɑːn̪ə bʱərən̪eː ət͡ʃʱɪ muɖɑː d̪ʱərt̪iː bɪn̪ə t͡ʃʱoːɖən̪eː, d͡ʒeː eːkəd̪əmə məɦət̪ʋəpuːrɳə bɑːt̪ə ət͡ʃʱɪ . mɪt̪ʰɪlɑː peːn̪ʈĩgəkeː s̪ɑːd̪ʱən̪ɑːkeː rupəmeː ləə̯ kəə̯ ɑːgu bəɖʱən̪ɪɦɑːrə s̪əbʱə əpən̪eː ɑːpə ɑːgu bəɖʱɪ rəɦələ t͡ʃʱət̪ʰɪ .rɑːd͡ʒjəkeː d̪ɪs̪əs̪əə̯mɪt̪ʰɪlɑː peːn̪ʈɪŋəkeː leːlə koːn̪oː kʰɑːs̪ə kɑːd͡ʒə n̪əɦɪ bʱəə̯ s̪əkələ ət͡ʃʱɪ . rɑːʂʈrɪjə s̪t̪ərəmeː t͡ʃɪt̪rəkɑːrəs̪əbʱəkeː muːljɑ̃ːkən̪ə kərəɪt̪ə kɑːlə mɪt̪ʰɪlɑː peːn̪ʈɪŋəs̪əə̯d͡ʒuɖələ ʋjəkt̪ɪt̪ʋəkeː d͡ʒeː

s̪t̪ʰɑːn̪ə ɑː s̪əmmɑːn̪ə d̪eːlə d͡ʒəeːbɑːkə t͡ʃɑːhiː, s̪eː n̪əɦɪ bʰəə̯ s̪əkələ ət͡ʃʱɪ . d͡ʒən̪əs̪t̪ərə ɑː ən̪t̪ərrɑːʂʈrɪjə s̪t̪əraːmeː mɪt̪ʰɪlɑː peːn̪ʈɪŋə n̪iːkə s̪əmmɑːn̪ə pəoːn̪eː ət͡ʃʱɪ . d̪eːʃəmeː mɪt̪ʰɪlɑː peːn̪ʈɪŋəkeː s̪t̪ʰɑːpɪt̪ə kəeːlə d͡ʒɑːeː . kʰɑːs̪ə kəə̯ məɦɪlɑː s̪əbʰə eːkərɑː d͡ʒoːgɑːkəə̯ rəkʰən̪eː ət͡ʃʱɪ . məɪt̪ʰɪlə məɦɪlɑːs̪əbʰə kɪʃoːrə əʋəs̪t̪ʰeːs̪ə̃ ərɪpən̪ə lɪkʰəbə ʃuru kərəɪt̪ə ət͡ʃʱɪ . t̪us̪ɑːriː pɑːʋən̪ɪ ɑːd̪ɪ s̪əbʰə s̪eːɦoː mɪt̪ʰɪlɑː peːn̪ʈɪŋə s̪ɪkʰəeːbɑːkə əʋəs̪ərə ət͡ʃʱɪ . ʋɪʋɪd̪ʰə puːd͡ʒɑːkə mɑːd̪ʰjəmeː oː s̪əbʰə t͡ʃɪt̪rəkəlɑːmeː prəʋeːʃə kərəɪt̪ə t͡ʃʱət̪ʰɪ . rɑːd͡ʒjəkeː d̪ɪs̪əs̪əə̯ mɪt̪ʰɪlɑː peːn̪ʈɪŋəkeː s̪ʋiːkɑːrjət̪ɑː bəɖʰɑːeːbə, ʋjɑːʋəs̪ɑːjiːkə s̪əmbʰɑːʋən̪ɑːkeː kʰulɑː kərəbə, eːɦɪmeː ləgən̪ɪɦɑːrəs̪əbʰəkeː s̪əmmɑːn̪əkeː ʋɑːt̪ɑːʋərəɳə bən̪əeːbɑːkə kɑːd͡ʒə kərəbɑːkə t͡ʃɑːhiː . t̪əɦən̪ə iː rɑːʂʈrɪjə s̪t̪əraːmeː s̪t̪ʰɑːpɪt̪ə bʰəə̯ s̪əkət̪ə . eːɦɪmeː ən̪t̪ərən̪ɪhiːt̪ə ʋəɪʃɪʂʈəjə d͡ʒeː ət͡ʃʱɪ t̪ɑːhɪs̪əə̯ iː əpən̪eː ən̪t̪ərrɑːʂʈrɪjə rupəmeː s̪t̪ʰɑːpɪt̪ə bʰə d͡ʒɑːeːt̪ə, ʋjɑːpəkə bʰəə̯ d͡ʒɑːeːt̪ə . *(d͡ʒɪt̪eːn̪d̪rə d͡ʒʰɑː d̪ʋɑːrɑː kəeːlə geːlə bɑːt̪ət͡ʃiːt̪əpərə ɑːd̪ʰɑːrɪt̪ə)*

(ʋɪd̪eːɦə s̪əd̪eːɦə 36)

əpən̪ə mə̃t̪əʋjə editorial.staff.videhĕa@gmail.com **pərə pəʈʰɑːu.**

2.13.gəd͡ʒeːn̪d̪rə ʈʰɑːkurə- ʃʋeːt̪ɑː d͡ʒʰɑː t͡ʃəud̪ʰəriː-eːkəʈɑː pərɪt͡ʃəjə

gəd͡ʒeːn̪d̪rə ʈʰɑːkurə

ʃʊeːt̪ɑː d͡ʒʰɑː t͡ʃəud̪ʰəriː- eːkət̢ɑː pərɪt͡ʃəjə

ʃʊeːt̪ɑː d͡ʒʰɑː t͡ʃəud̪ʰəriː, *gaːmə s̪ərɪs̪əʋə-paːɦiː, ləlɪt̪ə kəlaː aː grɨɦəʋɪd͡ʒɲaːn̪əmeː s̪n̪aːt̪əkə. mɪt̪ʰɪlaː t͡ʃɪt̪rəkəlaːmeː s̪ərʈɪpʰɪkeːʈə koːrs̪ə. kəlaː prəd̪ərʃɪn̪iːː eːks̪ə.eːlə.aːrə.aːɪ., d͡ʒəməʃeːd̪əpurəkə s̪ãːs̪krɨt̪ɪkə kaːrjəkrəmə, graːmə-ʃriː meːlaː d͡ʒəməʃeːd̪əpurə, kəlaː mən̪d̪ɪrə d͡ʒəməʃeːd̪əpurə (eːkd͡ʒiːʋiːʃən̪ə aː ʋərkəʃɔpə).*

kəlaː s̪əmbən̪d̪ʰiː kaːrjə: eːn̪ə.aːɪ.ʈiː. d͡ʒəməʃeːd̪əpurəmeː kəlaː prət̪ɪjoːgɪt̪aːmeː n̪ɪrɳaːjəkəkə ruːpəmeː s̪əɦəbʰaːgɪt̪aː, 2002-07 d̪ʰərɪ bəs̪eːraː, d͡ʒəməʃeːd̪əpurəmeː kəlaː-ʃɪkʂəkə (mɪt̪ʰɪlaː t͡ʃɪt̪rəkəlaː), ʋuːmeːn̪ə kɔleːd͡ʒə pus̪t̪əkaːləjə aː ɦɔʈeːlə buːleːʋaːrɖə leːlə ʋaːlə-pẽːʈĩgə. prət̪ɪʂʈʰɪt̪ə s̪pɔn̪s̪ərə: kɔrəpoːreːʈə kəmjun̪ɪkeːʃən̪s̪ə, ʈɪs̪koː; ʈiː.eːs̪ə.aːrə.ɖiː.eːs̪ə, ʈɪs̪koː; eː.aːɪ.eː.ɖiː.eː., s̪ʈeːʈə bəĩkə ɔpʰə ɪɳɖɪjaː, d͡ʒəməʃeːd̪əpurə; ʋɪbʰɪn̪n̪ə ʋjəkt̪ɪ, ɦɔʈeːlə, s̪ãgəʈʰən̪ə aː ʋjəkt̪ɪgət̪ə kəlaː s̪ãgraːɦəkə. ɦɔbiːː mɪt̪ʰɪlaː t͡ʃɪt̪rəkəlaː,

ləlɪt̪ə kəlɑː, s̪ə̃giːt̪ə ɑː bʰɑːn̪əs̪ə-bʰɑːt̪ə.

1

iː t͡ʃɪt̪rə d̪ʰɑːn̪əkə kəʈən̪iː kɑːləkə mɪt̪ʰɪlɑːkə gɑːməkə t͡ʃɪt̪rəɳə kərəɪt̪ə ət͡ʃʰɪ. purukʰə-pɑːt̪ə kʰeːt̪əs̪ə̃ pʰəs̪ɪlə gʰərə ən̪əɪt̪ə t͡ʃʰət̪ʰɪ t̪ə̃ məɦɪlɑː oːɦɪ pʰəs̪ɪləkẽː t̪əɪjɑːrə kəə/ t͡ʃɑːurə bən̪əbəɪt̪ə t͡ʃʰət̪ʰɪ. əpən̪ə d̪əɪn̪ɪkə d͡ʒiːʋən̪əs̪ə̃ ɦəʈɪ kəə/ eːɦɪ əʋəd̪ʰɪmeː məɦɪlɑː eːkəʈʈʰɑː ɦoːɪ t͡ʃʰət̪ʰɪ ɑː gəpə-s̪ərəkkɑː kərəɪ t͡ʃʰət̪ʰɪ.

2

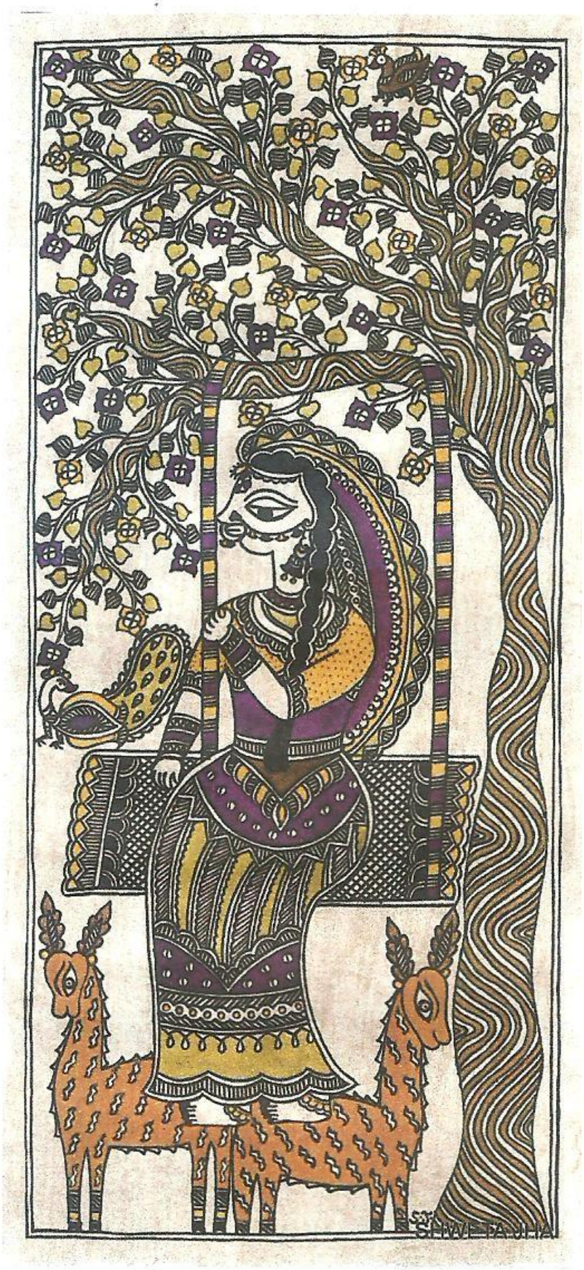
d͡ʒəkʰən̪ə kəkʰən̪oː preːməkə gəpə əbəɪt̪ə ət͡ʃʰɪ t̪əkʰən̪ə s̪əbʰəs̪ə̃ pəɦɪn̪eː moːn̪əmeː rɑːd̪ʰɑːkrɨʂɳəkə

d̪ʰjɑːn̪ə ɑːbɪ d͡ʒɑːɪt̪ə ət͡ʃʰɪ. iː t͡ʃɪt̪rə oːɦɪ preːməkẽː d̪eːkʰeːbɑːkə eːkəʈɑː prəjɑːs̪ə...

3

s̪ɑːʋən̪ə mɑːs̪əmeː bəɾəkʰɑːkə pʰuːɦiːs̪ə̃ bʰiːd͡ʒələ mɑːʈɪkə s̪ugən̪d̪ʰə ləɪt̪ə d͡ʒʰuːlɑː d͡ʒʰuləɪkə ɑːn̪ən̪d̪əkə koːn̪oː s̪iːmɑː n̪əɦɪ ...

SHWETA JHA

4

ɖoːliː kəɦɑːrə

s̪ɑːs̪urə d͡ʒɑːɪt̪ə kɑːlə n̪əʋə kən̪ɪjɑ̃ːkə moːn̪əkə d̪uʊɪd̪ʰɑː- n̪əɪɦərəkə t͡ʃʰuʈəɪkə d̪ukʰə ɑː n̪əʋə d͡ʒiːʋən̪əkə ut̪s̪ɑːɦə. iː s̪əbʰəs̪ə̃ ən̪əd͡ʒɑːn̪ə kəɦɑːrə s̪əbʰə umə̃gəpuːrʊəkə kən̪ɪjɑ̃ːkẽː s̪ɑːs̪urə pəɦũt͡ʃɑːbəɪt̪ə...

5

kərɪjɑː d͡ʒʰumməɾɪ

mɪt̪ʰɪlɑːkə ləɽəkiː s̪əbʰəmeː kərɪjɑː-d͡ʒʰumməɾɪ kʰeːləkə kʰuːbə t͡ʃələn̪ɪ ət͡ʃʰɪ. t͡ʃʰoːʈə ɑː pəɪgʰə s̪əbʰə eːɦɪ kʰeːləkə ɑːn̪ən̪d̪ə ləɪt̪ə t͡ʃʰət̪ʰɪ...

6

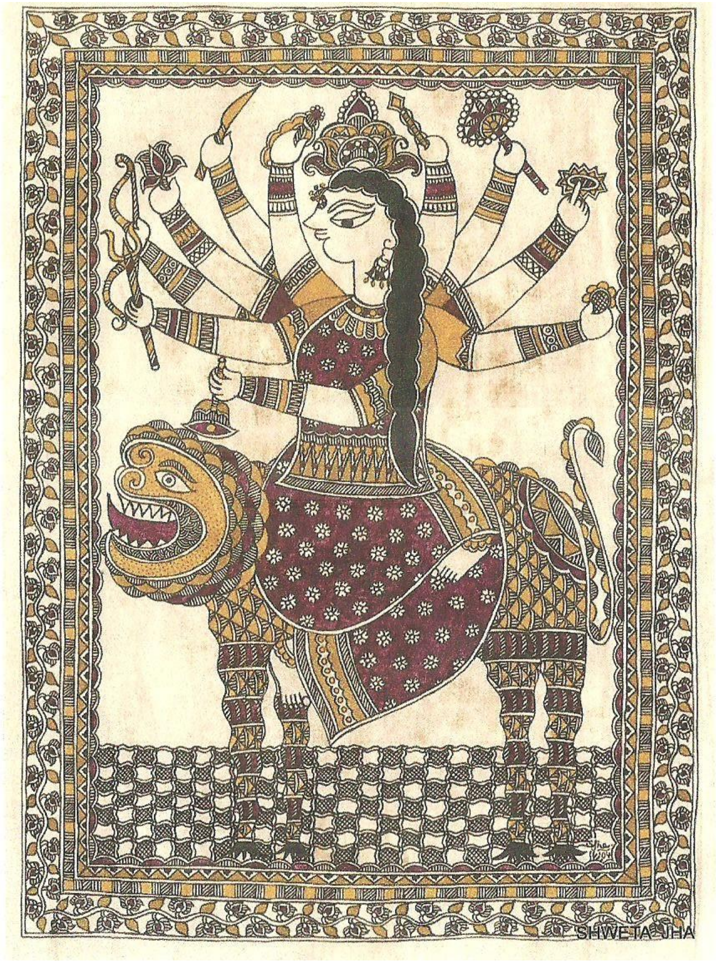
ʂ̪ɑːd̪ʱubɑːbɑː

ʂ̪ɑːd̪ʱubɑːbɑːkə t͡ʃɪt̪ɾəɳə mɪt̪ʰɪlɑː t͡ʃɪt̪ɾəkəlɑːmeː ɑːd̪ʱun̪ɪkə ɾuːpẽː kəɾəbɑːkə pɾəjɑːʂ̪ə...

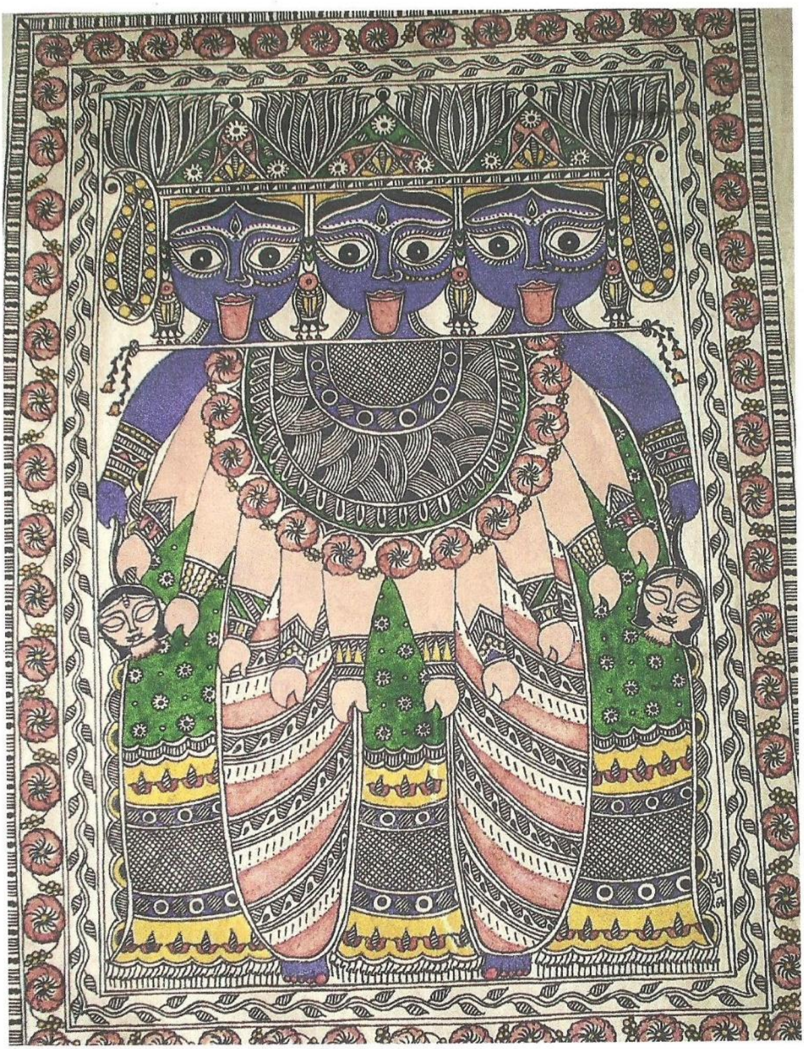
7

d̪urgaːpuːd͡ʒaː

8

kaːliː mãː

9

pən̪ɪbʰərən̪iː

10

11

12

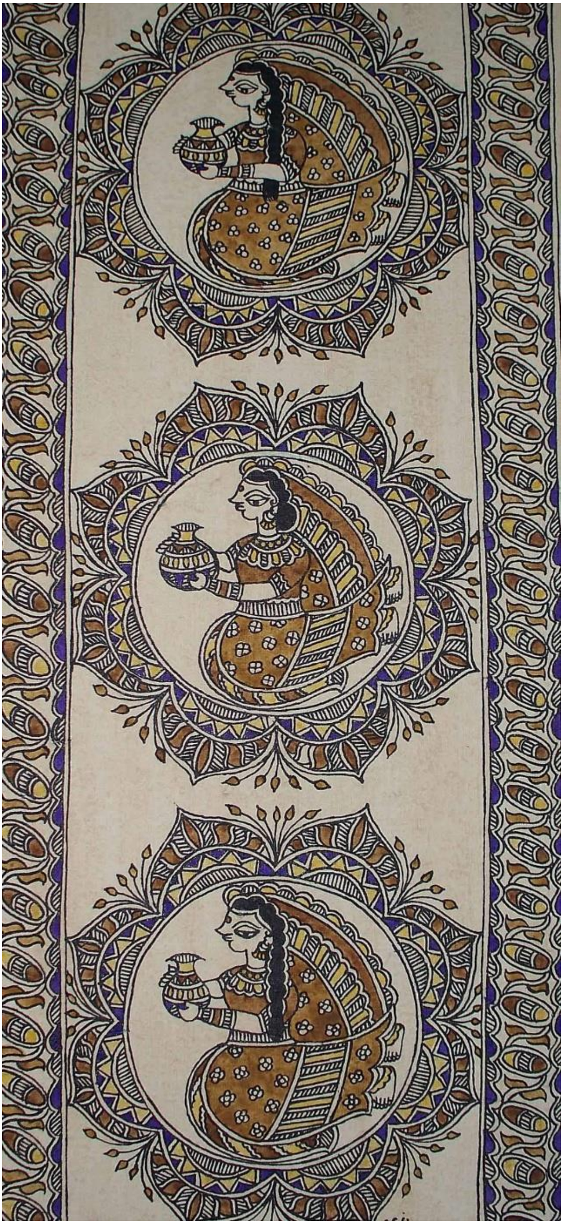
t͡ʃɪt̪rəkə ʋɪʂəjəmeː: ʂuːrjə ɑːʃɑːkə ɑː ʂə̃kəlpəʂɪd̪d̪ʰɪkə prət̪iːkə ət͡ʃʰɪ, ən̪ɦɑːrəkə bɑːd̪əkə prəkɑːʃəkə prət̪iːkə ət͡ʃʰɪ. iː prɨt̪ʰʋiːkə d͡ʒiːʋən̪əkə d͡ʒəɽɪ ət͡ʃʰɪ, d̪əɪʋət̪ʋəkə ɑːʃiːrʋɑːd̪əkə prət̪iːkə ət͡ʃʰɪ. t̪ẽː ʋɪʃʋəkə ʂəbʰə ʂə̃ʂkrɨt̪ɪmeː iː puːd͡ʒɪt̪ə ət͡ʃʰɪ, kʰɑːʂə kə/ məɪt̪ʰɪlə

s̪ə̃s̪kriʈ̪ɪmeː (t͡ʃʰəʈʰɪ ɑː məkərə s̪ə̃krɑːn̪t̪ɪ). iː t͡ʃɪt̪rə əɪ s̪əbʰəkẽː t͡ʃɪt̪rɪt̪ə kərəbɑːkə prəjɑːs̪ə ət͡ʃʰɪ.

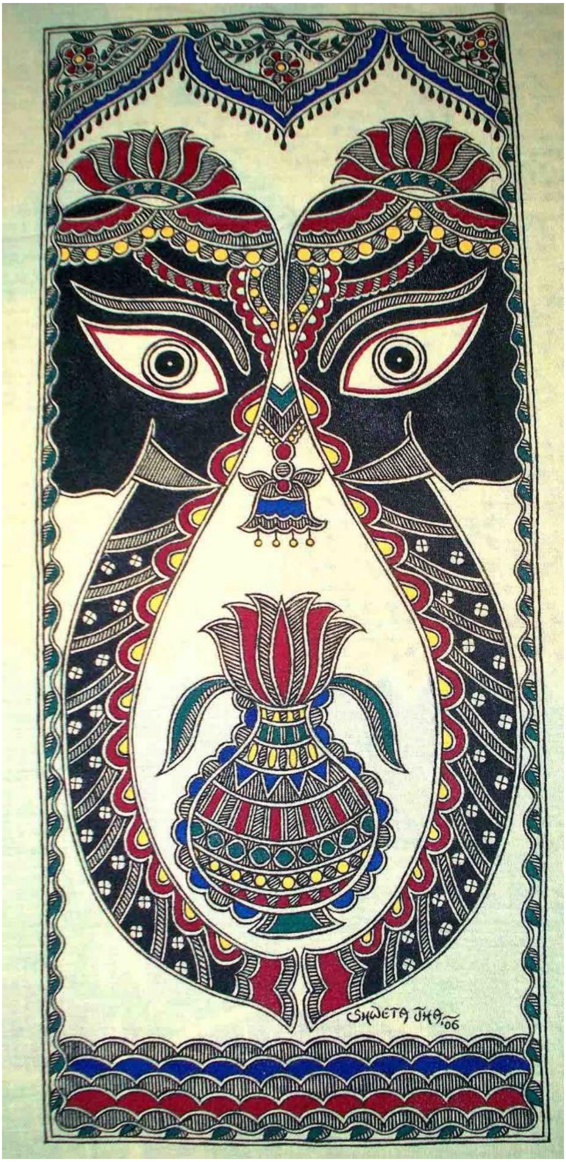

13

t͡ʃɪt̪rəkə ʋɪʂəjəmeː: s̪uːrjə ɑːʃɑːkə ɑː s̪ə̃kəlpəs̪ɪd̪d̪ʰɪkə prət̪iːkə ət͡ʃʰɪ, ən̪ɦɑːrəkə bɑːd̪əkə prəkɑːʃəkə prət̪iːkə ət͡ʃʰɪ. iː priʈ̪ʰʋiːkə d͡ʒiːʋən̪əkə d͡ʒəɽɪ ət͡ʃʰɪ, d̪əɪʋət̪ʋəkə ɑːʃiːrʋɑːd̪əkə prət̪iːkə ət͡ʃʰɪ. t̪ẽː ʋɪʃʋəkə s̪əbʰə s̪ə̃s̪kriʈ̪ɪmeː iː puːd͡ʒɪt̪ə ət͡ʃʰɪ, kʰɑːs̪ə kəə/ məɪt̪ʰɪlə s̪ə̃s̪kriʈ̪ɪmeː (t͡ʃʰəʈʰɪ ɑː məkərə s̪ə̃krɑːn̪t̪ɪ). iː t͡ʃɪt̪rə əɪ s̪əbʰəkẽː t͡ʃɪt̪rɪt̪ə kərəbɑːkə prəjɑːs̪ə ət͡ʃʰɪ.

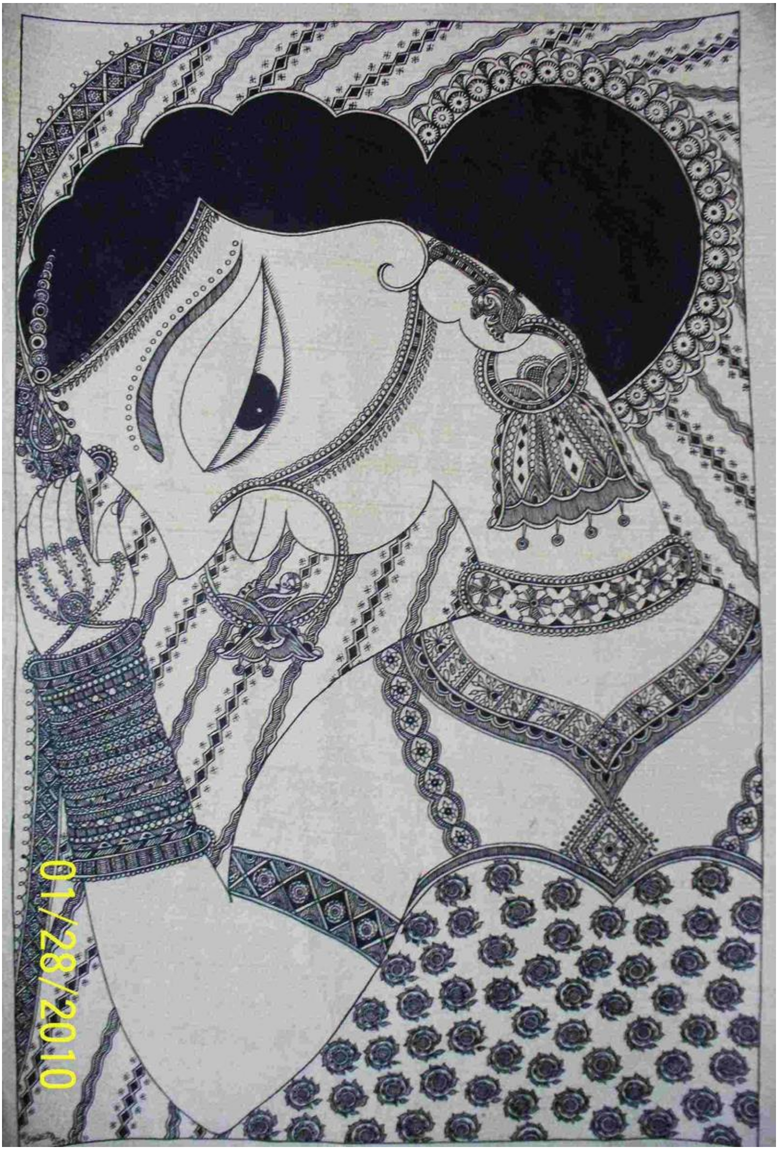
14

15

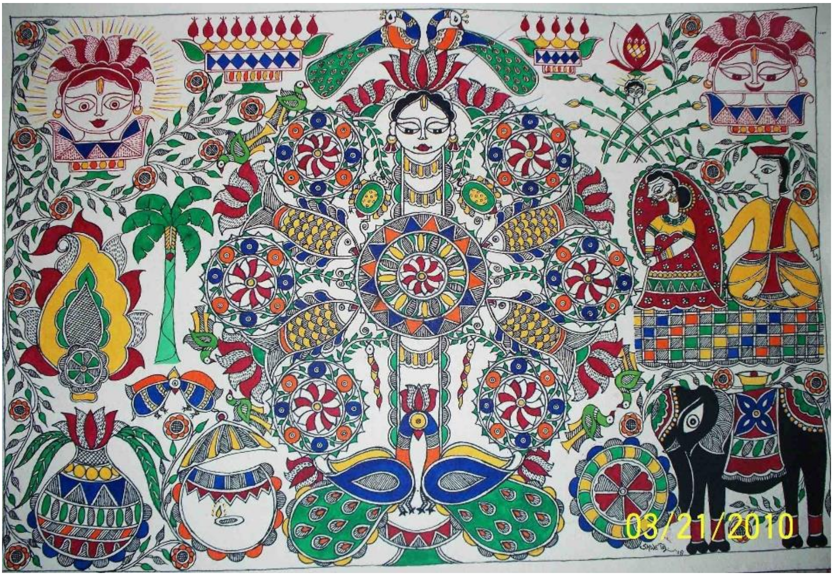
16

17

18

19

20

21

(ʋɪd̪eːɦə s̪əd̪eːɦə 35)

əpən̪ə mə̃t̪əʊjə editorial.staff.videhĕa@gmail.com **pərə pəʈʰɑːu.**

əɪ ə̃kəkə ən̪jɑːn̪jə rət͡ʃən̪ɑː

3.gəd̪jə kʰəɳɖə

3.1.ɖɔ. ud̪əjən̪ɑːt̪ʰə d͡ʒʰɑː 'əʃoːkə'-gɑːməkə n̪ɑːməkərəɳə: eːkə pərɪʃiːlən̪ə

3.2.s̪ə̃t̪oːʂə kumɑːrə rɑːjə 'bəʈoːɦiː'-mə̃gərəun̪ɑː (eːgɑːrəɦəmə kʰeːpə)

3.3.s̪ə̃t̪oːʂə kumɑːrə rɑːjə 'bəʈoːɦiː'-s̪əmiːkʂɑː-d͡ʒɪn̪əgiː bʰɑːrə bən̪ɪ geːlə

3.4.rəbiːn̪d̪rə n̪ɑːrɑːjəɳə mɪʃrə- mɑːt̪rɨbʰuːmɪ (upən̪jɑːs̪ə)- 25 mə kʰeːpə

3.5.kumɑːrə mən̪oːd͡ʒə kəʃjəpə-oː d̪əd̪ʰiːt͡ʃɪ

3.6.n̪ɪrməlɑː kərɳə- əgn̪ɪ ʃɪkʰɑː (kʰeːpə-17)

3.7.prəɳəʋə d͡ʒʰɑː- kərəmən̪eːɽʰə

3.8.ɑːt͡ʃɑːrjə rɑːmɑːn̪ən̪d̪ə mən̩ɖələ-mɪt̪ʰɪlɑː keː lɑːlə: upən̪jɑːs̪ə s̪əmrɑːʈə pʰən̩iːʃʋərən̪ɑːt̪ʰə reːɳu ɑː pɑːroː

3.9.ɖɑːæ. kɪʃən̪ə kɑːriːgərə-lõːgiː ɖəĩs̪ə(ɦɑːs̪jə kəʈɑːkʂə)

3.10.lɑːlə d̪eːʋə kɑːmət̪ə-mɪt̪ʰɪlɑːmeː mɑ̃ːgəɪn̪ə kʰəʋɑːʃə t͡ʃʱə_ɪ! (ɑːgɑ̃ː)/ ʋərɳɪt̪ə rəs̪ə/ t͡ʃɑːɦə poːkʰət̪ɑː'kə ərt̪ʰə d͡ʒɑːn̪ɪ geːləɦũ (ləgʰukət̪ʰɑː)/ ləgʰukət̪ʰɑː- pərət͡ʃɑːkə n̪ɪɦɪt̪ɑːrt̪ʰə/ t͡ʃəlɑlɑː murɑːriː t͡ʃʱəkəbəjə (ləgʰu kət̪ʰɑː)/ ləgʰu kət̪ʰɑː- ɦələɦəurə/ məɪt̪ʰɪliː bɪɦəɪn̪ə kət̪ʰɑː- -s̪ɑːpərəpɪʈʈɑː/ bʰɑːgə d͡ʒɑːgələ- ʋɪɦəɪn̪ə kət̪ʰɑː/ s̪un̪əɪn̪ɑː beːʈiː - məɪt̪ʰɪliː s̪ɑːmɑːd͡ʒɪkə upən̪jɑːs̪ə/ lɪkʰə pəʈɑːpəɪʈə mɑːrəjə d̪əjəɦə (ləgʰukət̪ʰɑː)/ ləgʰukət̪ʰɑː- iː guʈə kʰeːn̪əɪ kɑːn̪ə t͡ʃʱeːd̪əun̪eː/ əmboːɦɪ pɑːn̪ɪ uʈʰələ-ləgʰukət̪ʰɑː (məɪt̪ʰɪliː)/ roːd͡ʒə s̪eːn̪ʈeːɖə lɪt͡ʃiː (ləgʰukət̪ʰɑː)/ ləgʰukət̪ʰɑː -rɑːn̪iː kẽː n̪ɑ̃jə t͡ʃʱəɪ rɑːd͡ʒɑː

3.1.ɖɔ. ud̪əjən̪ɑːt̪ʰə d͡ʒʰɑː 'əʃoːkə'-gɑːməkə n̪ɑːməkəɾəɳə: eːkə pəɾɪʃiːlən̪ə

ɖɔ. ud̪əjən̪ɑːt̪ʰə d͡ʒʰɑː 'əʃoːkə'

gɑːməkə n̪ɑːməkərəɳə: eːkə pərɪʃiːlən̪ə

iːs̪eː ɦəməraː loːkən̪ɪ d͡ʒən̪ɪt̪eː kiː, ɑːiːn̪eː ən̪eːkaːn̪eːkə graːmə d̪eːkʰɑː ɦoː, mud̪ɑː pəɦɪn̪eː gɑːməkə s̪ə̃kʰjaː eːkə ɦɪrəkə d͡ʒeː-d͡ʒeː paːɭuː d͡ʒaːeːbə, gɑːmə kaːkʰjaː ʋrɨd̪d̪ʰɪ ləgaːmə ʋɑː n̪əgərə geːlə . mud̪ɑː gɑːməkə n̪ɑːməkərəɳə koːn̪ɑː bʰeːləɪkə, t̪əkərə kɪ ʋɪt͡ʃɑːrə eːeː ɦəmə kərə t͡ʃɑːɦə .

praːt͡ʃiːn̪əkaːləmeː d͡ʒəɦɪjaː rɑːd͡ʒaː-məɦaːrɑːd͡ʒə loːkən̪ɪkə jugə kiː məɦaːbʰɑːrət̪ə kaːlə kə pərəʋərt̪iː kaːləbʰərɪ ɦəreːkə rɑːd͡ʒjəmeː əpən̪ə-əpən̪ə s̪əɪn̪jə ʋjəʋəs̪t̪ʰɑː leːkə ɪt̪ɪɦɑːs̪ɑːʃiː ət͡ʃʰɪ d͡ʒeː prət̪jeːkə 500 ɦaːt̪ʰiː 500 rət̪ʰə, 1500 gʰoːɽɑː ɑː 250

pəd̪ɑːt̪ɪ (pəɪrə t͡ʃələt̪ɑː əʋəʃjə t͡ʃʱoːʈə s̪ɑːmən̪t̪ə ɦoːɪt̪ə t͡ʃʱəlɑːɦə t̪ən̪ɪkə ləgə kɪ--kɪt͡ʃʱu s̪eːn̪ɑː əʋəʃjə rəɦeːt̪ə t͡ʃʱələn̪ɪ. məɦɑːbʱɑːrət̪ə kəmɑːn̪iːt̪ə̃ pəd̪ɑːt̪ɪ s̪eːn̪ɑːmeː krəməʃə: 'pət̪ɪ', 'gulmə' ɑː 'gəɳə' ɦoːɪt̪ə t͡ʃʱələɪkə. d͡ʒət̪ə 55 ʋjəkt̪ɪ 'pət̪ɪ' ɦoːt̪ə t͡ʃʱələ oːɦɪ t̪iːn̪ə pət̪ɪ mɪlɑːkəɪ eːkə 'gulmə' bən̪eːt̪ə t͡ʃʱələ t̪ət̪ʰɑː t̪iːn̪ə gulmə ləeː eːkə 'gəɳə' ɦoːɪt̪ə t͡ʃʱələ ɑːn̪ə n̪ɪjəmə eːkkeː rəɳə əlɪ, mud̪ɑː ʃukrən̪iːt̪ɪ pət̪ɪ keː ləkʂəɳə kɪn̪t̪u bʱɪt̪rə bʱeːʈeːt͡ʃʱə . eːkərə ən̪us̪ɑːrə 2540) pɑ̃ːt͡ʃə-t͡ʃʱə s̪əɪn̪ɪkəkə ʈukəɽiː 'pət̪ɪ' kəɦəbəɪt̪ə ət͡ʃʱɪ . ɑːd͡ʒukə bʱɑ̃ːt̪ɪ pəɦɪn̪əɦũ t͡ʃʱɑːʋən̪iː t͡ʃʱələɪkə, kɪn̪t̪u ələgə-ələgə, kəɦũ pət̪ɪt̪ə̃ kəɦũ gulmə ɑːu kət̪əɦũ gəɳə gəɳə, d͡ʒeːn̪ɑː kəɦələ ət͡ʃʱɪ n̪əʋə pət̪ɪkə ərt̪ʰɑːt̪ t̪iːn̪ə gulməkə ɦoːɪt̪ə t͡ʃʱələ ɑː s̪eː gəɳəkə s̪ə̃kʰjɑː kəmə ɦoːɪt̪ə rəɦəɪkə . d͡ʒɑːɦɪ-d͡ʒɑːɦɪ s̪t̪ʰɑːn̪əmeː pət̪ɪ ʋɑː gulmə rəɦeːt̪ə t͡ʃʱələ, t̪əkərɑː bɑːd̪əmeː oːhiː ɑːd̪ʱɑːrəpərə n̪ɑːmə d̪eːlə ɑːɪt̪ə t͡ʃʱələɪkə. ərt̪ʰɑːt̪ pət̪ɪkə s̪t̪ʰɑːn̪əkeː pət̪ɪ ʋɑː pət̪t̪iː oː gulməkə s̪t̪ʰɑːn̪əkẽː gulmə . pət͡ʃʱɑːt̪ɪ ɪɦə pət̪t̪iː 'pəʈʈiː meː pərɪʋərt̪ɪt̪ə bʱəeː geːlə ət̪ʰəʋɑː eːhiː ʃəbd̪ə ʋjəʋəɦət̪ə ɦoːməjə lɑːgələ . ɪeːɦə s̪əbʱə t͡ʃɪkə ɑːd͡ʒukə ʃugɑːpəʈʈiː, kəlɑːpəʈʈiː, d͡ʒəjəd̪eːʋəpəʈʈiː, lɑːlɑːpəʈʈiː , kɪs̪ən̪iːpəʈʈiː, ələləpəʈʈiː, beːn̪iːpəʈʈiː, lɑːləməɳɪpəʈʈ iː, mən̪əɦərəpəʈʈiː, kɑːmeːpəʈʈiː, s̪iːt̪ɑːpəʈʈiː ɑːd̪ɪ . pəʈʈiːkə s̪ə̃kʰjɑː beːʃiː rəɦən̪eː ud̪ɑːɦərəɳoː beːʃiː bʱeːʈeːt͡ʃʱə . eːɦɪn̪ɑː d͡ʒət̪əeː-d͡ʒət̪ɑːeː 'gulmə' t͡ʃʱələ, s̪eː ɑːiː gulmɑː, gulmərɪjɑː, guləmən̪t̪iː, guləmɪjɑː ɑːd̪ɪkə n̪ɑːməs̪ə̃ d͡ʒɑːn̪ələ d͡ʒɑːɪt̪ə ət͡ʃʱɪ .

s̪un̪ələ t̪ʰɪkə d͡ʒeː eːkə gulməkə prəd̪ʰɑːn̪ə rəɦət̪ʰɪ bəlloːd͡ʒʰɑː kɪn̪t̪u ɦun̪əkə əs̪ɑːʋəd̪ʰɑːn̪iːʋəʃə ət̪ʰəʋɑː ɑːn̪eː koːn̪oː kɑːrəɳə oːɦɪ gulməmeː t͡ʃoːriː bʰəeː geːlə . s̪ə̃joːgəs̪ə̃ t͡ʃoːrə pəkəɽɑːjələ ɑː oːkərɑː rɑːd͡ʒɑːkə s̪əmmukʰə ɑːn̪ələ geːlə . rɑːd͡ʒɑː n̪ɪrɳəjə d̪eːlən̪ɪ d͡ʒeː' 'gulmɑː-t͡ʃoːrə bəlloːd͡ʒʰɑːkə kəpɑːrə' . əbʰɪprɑːjə iː d͡ʒeː eːkərə n̪ɪrɳəjə ɦəmə n̪əɦɪ bəlloːd͡ʒʰɑː kərət̪ɑːɦə . əs̪t̪u .

prət̪jeːkə rɑːd͡ʒjə oː rɑːd͡ʒɑːkə leːlə s̪eːn̪ɑːkə ɦoːeːbə n̪ɪt̪ɑːn̪t̪ə ɑːʋəʃjəkə mɑːn̪ələ geːlə ət͡ʃʰɪ, iː s̪əbʰə d͡ʒən̪ɪt̪eː t͡ʃʰiː, t̪ẽː rɑːd͡ʒɑːkəɪ 't͡ʃɑːrət͡ʃəkʂuʂɑːɦə̆' kəɦəloː geːlə ət͡ʃʰɪ . 't͡ʃɑːrə' mɑːt̪rə t͡ʃɑːkəreː n̪əɦɪ t̪ʰɪkə, ɑːd͡ʒukə CID, CBI eːʋə̃ s̪əɪn̪jəkẽː s̪eːɦoː kəɦələ d͡ʒɑːɪt̪ə t͡ʃʰələɪkə, əs̪t̪u . mud̪ɑː iː bəɽə kəmə loːkə d͡ʒən̪əɪt̪ə ɦoːeːt̪ɑːɦə d͡ʒeː pəɦɪn̪eː s̪eːn̪ɑː kət̪oːkə prəkɑːrəkə ɦoːɪt̪ə t͡ʃʰələ . d͡ʒeːn̪ɑː ɑːiː s̪eːn̪ɑːkə d͡ʒələ-t̪ʰələ n̪əbʰə ruːpəmeː pəɦɪn̪eː t̪iːn̪ə bʰeːd̪ə d̪eːkʰələ d͡ʒɑːɪt̪ə ət͡ʃʰɪ t̪ət̪əː pərə BSF, CISF. kəmɑːɳɖoː ɑːd̪ɪ upəbʰeːd̪ẽː kət̪oːkə bʰeːd̪ə d̪eːkʰəbɑːmeː əbəɪt͡ʃʰə . t̪əɦɪn̪ɑː prɑːt͡ʃiːn̪ə kɑːləmeː s̪eːn̪ɑːkəɪ keːjoː t͡ʃɑːrɪ s̪eː keːjoː t͡ʃʰəɦə̆ bʰeːd̪əkə s̪ʋiːkɑːrə kərəɪt̪ə t͡ʃʰət̪ʰɪ . məɦɑːbʰɑːrət̪əkə ən̪us̪ɑːrə (məɦɑːbʰɑːrət̪ə, ʃɑːn̪t̪ɪpərʋə-59/41/41) eːkərə ɑːʈʰə ə̃gə kəɦələ geːlə ət͡ʃʰɪ ɦəs̪t̪iː, əʃiː, rət̪ʰiː, pəd̪ɑːt̪ɪ, ʋɪʂʈɪ, n̪ɑːʋə, t͡ʃərə eːʋə̃ d̪eːʃɪkə . ɑːn̪eː d̪eːʃəkə bʰɑ̃ːt̪ɪ mɪt̪ʰɪləɦũkə rɑːd͡ʒɑːkəɪ eːɦɪ s̪əbʰə prəkɑːrəkə s̪əɪn̪jə t͡ʃʰələn̪ɪ, d͡ʒəkərə rəɦəbɑːkə s̪t̪ʰɑːn̪əkeː s̪əɪn̪jə-bʰeːd̪əɦɪkə n̪ɑːməpərə

n̪ɑːməkərəɳə kəeːlə geːlə t͡ʃʱələ . jət̪ʰɑː ɦət̪ʰəuɽiː, ɦət̪əgəɽʰɑː, əs̪əʋəɪjɑː, rət̪ʰən̪ɑːɦɑː, roːd̪ʰɑːn̪ə, rət̪ʰiːʈoːlə, rət̪ʰəʋɑːɽɑː (rət̪əʋɑːɽɑː), d̪ɑːt̪ɪ (d̪ɑːt̪iː), bɪʂʈupurə, bɪʂʈəʃəɪlə, n̪əʋeːlə, n̪əʋəs̪t̪ʰə, t͡ʃərəmɑː, t͡ʃərəməpəʈʈiː (gʰərəmɑːpəʈʈiː), d̪ɪʃəulə, d̪əʃəkɑː ɑːd̪ɪ . iː s̪əbʰə ɑːd̪ʰun̪ɪkə grɑːmə oːhiː prɑːt͡ʃiːn̪ə ɪt̪ɪʋrɨt̪t̪əkẽː d̪eːkʰɑː rəɦələ ət͡ʃʱɪ . s̪mərəɳiːjə t̪ʰɪkə d͡ʒeː d͡ʒeːn̪ɑː pəɦɪn̪eː s̪eːn̪ɑːmeː pət̪ʰəprəd̪ərʃəkəkəɪ 'd̪eːʃɪkə' kəɦələ d͡ʒɑːɪt̪ə t͡ʃʱələɪkə, t̪əɦɪn̪ɑː ʋɪʃeːʂə ɑːjud̪ʰə-s̪əɲt͡ʃɑːlən̪ə- d̪əkʂəʋjəkt̪ɪkẽː 'ʋɪʂʈɪ' kəɦələ d͡ʒɑːɪt̪ə t͡ʃʱələɪkə s̪eː ɪt̪ɪɦɑːs̪əs̪ɪd̪d̪ʰə prəs̪ɪd̪d̪ʰə kət̪ʰɑː t̪ʰɪkə .

gɑːməkə n̪ɑːməkərəɳə mɑːt̪rə s̪əɪn̪jə t͡ʃʱɑːʋən̪ɪjəɪkə n̪ɑːməpərə n̪əɦɪ, əpɪt̪u ɑːjud̪ʰəɦũkə n̪ɑːməpərə əs̪t̪rə-ʃəs̪t̪rəɦukə n̪ɑːməpərə rɑːkʰələ d͡ʒɑːɪt̪ə t͡ʃʱələ . n̪iːt̪ɪprəkɑːʃɪkɑːmeː bəɦut̪oː rɑːs̪ə ɑːjud̪ʰəkə ʋərɳən̪ə bʰeːlə ət͡ʃʱɪ (əd̪ʰjɑːjə d̪uːs̪ə pɑ̃ːt͡ʃə d̪ʰərɪ), d͡ʒəkərɑː t͡ʃɑːrɪ ʃreːɳiː oːt̪əeː ʋɪbʰɑːd͡ʒɪt̪ə kəeːlə geːlə t͡ʃʱəɪkə mukt̪ə, əmukt̪ə, mukt̪ɑːmukt̪ə ɑːə/ mən̪t̪rəmukt̪ə . eːhɪ s̪əbʰə ɑːjud̪ʰəkə kiː pərɪt͡ʃəjə ʋɑː ləkʂəɳə s̪eː pʰərɪt͡ʃʱɑːeːbə ɦəmərə prəbən̪d̪ʰəkə ud̪d̪eːʃjə n̪əɦɪ t̪ʰɪkə ɑːɽə s̪eː d͡ʒəĩ kərəjə lɑːgəʋə t̪ə̃ prəbən̪d̪ʰə ʋɪs̪t̪ɑːrəkə bʰəjə, t̪ẽː t̪əkərɑː t͡ʃʱɑːɽɪ d̪eːlə ət͡ʃʱɪ . kɪn̪t̪u iː kəɦəbə ɑːʋəʃjəkə d͡ʒeː upərjukt̪ə t͡ʃɑːruː koːʈɪkə ɑːjud̪ʰə eːkə ʈʰɑːmə n̪əɦɪ rəɦəɪt̪ə t͡ʃʱələ . ɑːjud̪ʰəkə s̪əɲt͡ʃɑːləkoː əpən̪ə əpən̪ə ɑːjud̪ʰə-kʂeːt̪rəɦĩ rəɦəɪt̪ə t͡ʃʱəlɑːɦə . ɑːʋəʃjəkət̪ɑː pəɽəlɑːpərə oː loːkən̪ɪ əpən̪ə-əpən̪ə əs̪t̪rə-ʃəs̪t̪rə

ɦɑːt̪ʰə ləeːn̪ɪrd̪ʰɑːrɪt̪ə s̪t̪ʰɑːn̪əpərə d͡ʒɑːɪt̪ə t͡ʃʰəlɑːɦə d͡ʒeː ɦoː, mud̪ɑː s̪mərt̪əʊjə d̪ʰɪkə meː, d͡ʒeː ɑːjud̪ʰə d͡ʒət̪əeː rəɦəɪt̪ə t͡ʃʰələ, t̪əkərɑː ərt̪ʰɑːt̪ oːɦɪ s̪t̪ʰɑːn̪əkeː, oːɦeː ɑːjud̪ʰəkə ɑːd̪ʰɑːrəpərə n̪ɑːməkərəɳə ɦoːɪt̪ə rəɦeːkə. d͡ʒeːn̪ɑː kɪ 'mukt̪ɑːjud̪ʰəpurə' eːɦɪmeː 'jud̪ʰə pəd̪ə ɑːiː lupt̪əbʰəeː ɑːkɑːrə mukt̪əpəd̪əkə s̪ə̃gə moːlɪ (s̪ən̪d̪ʰɪ s̪ə̃joːgə) 'mukt̪ɑːpurə' bʰəeː geːlə ət͡ʃʰɪ ɦəmərɑː d͡ʒən̪əɪt̪ə 'mukt̪ɑːmə' (moːt̪ɑːmə) ʊɑː "mukt̪ɑːmɑː" keː s̪əmbən̪d̪ʰə s̪eːɦoː rəɦiː mukt̪ɑːjud̪ʰə rəɦələ ɦoːeːt̪ə .

d̪ʰərməʃɑːs̪t̪rə, ərt̪ʰəʃɑːs̪t̪rə oː ʃɪlɑːleːkʰə s̪əmeː bʰɑ̃ːt̪ɪ bʰəut̪ɪkə 'kərə' keː ulleːkʰə bʰeːʈəɪt̪ə ət͡ʃʰɪ. eːɦɪn̪eː 'kərə' leːn̪ɪɦɑːrə, d̪eːn̪ɪɦɑːrəkə prɨt̪ʰəkə-prɨt̪ʰəkə s̪t̪ʰɑːn̪ə t͡ʃʰələɪkə. kɪt͡ʃʰu gɑːmə eːɦən̪oː t͡ʃʰələ, d͡ʒɑːɦɪpərə rɑːd͡ʒɑːd̪ʊɑːrɑː ʊɪʃeːʂə kərə ləgɑːoːlə geːlə rəɦəɪkə . kɪ grɑːmə kərəmukt̪oː t͡ʃʰə koːn̪oː-n̪eː-koːn̪oː kɑːrəɳə oːɦɪ gɑːməkə loːkə rɑːd͡ʒɑː kərə n̪əɦɪ ləɪt̪ə rəɦət̪ʰɪ. eːɦiː prəkɑːrəkə gɑːməmeː əkərɪjɑː, əkəuɦə, əkəɽiː, əkərəməpurə (məkərəməpurə) ɑːd̪ɪ d̪ʰɪkə. mud̪ɑː d͡ʒɑːɦɪ gɑːməpərə kərə lɑːgələ d͡ʒələ ət̪ʰəʊɑː d͡ʒɑːɦɪ gɑːməkə ʊɑːs̪iː kərə d̪əɪt̪ə t͡ʃʰəlɑːɦə ət̪ʰəʊɑː d͡ʒɑːɦɪ gɑːməmeː kərə əs̪uːlən̪ɪɦɑːrə rɑːd͡ʒɑːkə prət̪ɪn̪ɪd̪ʰɪ rəɦeːt̪ə t͡ʃʰəlɑːɦə, t̪ɑːɦɪ gɑːməkə s̪ə̃kʰjɑː ɑːpeːkʂɪkə əd̪ʰɪkə t͡ʃʰə eːɦɪ koːʈɪkə gɑːməmeː purɑːn̪oː gɑːməs̪əbʰə əbəɪt̪ə t͡ʃʰələ, d͡ʒəkərə n̪ɑːməkərəɳə 'kərə'kə ɑːd̪ʰɑːrəpərə n̪əɦɪ bʰeːlə. rəɦeːkə. pərən̪t̪u n̪əʊə n̪əʊə gɑːmə s̪eː bəs̪ələ ʊɑː

bəs̪ələ t͡ʃʰələ, t̪əkərə n̪ɑːməkərəɳə eːɦiː 'kərə keː ɑːd̪ʰɑːrəpərə bʰeːlə. jət̪ʰɑː-kərəɖɪjɑː, kərəɦərɑː, kərɪɦərə, kərubʰərɪ, kərəɪjɑː, k eːrəmɑː ɑːd̪ɪ. rɑːd͡ʒɑːkəɪ d̪ɑːt̪əʋjə 'kərə meː eːkə prəkɑːrəkə kərə t͡ʃʰələ 'bəlɪ' . rɨgʋeːd̪əmeː eːɦiː kɑːrəɳə s̪ɑːd̪ʰɑːrəɳə ʋjəkt̪ɪkə leːlə 'bəlɪɦət̪ə' ʃəbd̪əkə prəjoːgə bʰeːlə ət͡ʃʰɪ./6/10/1736) d͡ʒəkərə ərt̪ʰə rɑːd͡ʒɑːkə leːlə bəlɪ ən̪ən̪ɪɦɑːrə. t̪əɪt̪t̪ɪriːjə brɑːɦməɳəɦũmeː 'ɦərən̪t̪jəs̪məɪ ʋɪʃoː bəlɪm' (-2/7/18/3) rə prəjoːgə d̪eːkʰələ d͡ʒɑːɪt̪ə ət̪ɪ . əɪt̪əreːjə brɑːɦməɳəkə ən̪us̪ɑːrə (əɪ.bɑː.3/3) 'bəlɪkrɨt̪ə' ʋəɪʃjəmɑːt̪reː ɦoːɪt̪ə t͡ʃʰəlɑːɦə, d͡ʒeː bəlɪ d̪əɪt̪ə t͡ʃʰəlɑːɦə . bəlɪ, s̪ɑːmɑːn̪jət̪əɦə̆ ʋjɑːpɑːrə kĩʋɑː ɑːjɑːt̪ə-n̪ɪrjɑːt̪əɦɪpərə ləgəɪt̪ə t͡ʃʰələ . brɑːɦməɳə ʋɑː kʂət̪rɪjə ʋɪʃeːʂə pərɪs̪t̪ʰɪt̪ɪkəɪ t͡ʃʰoːɽɪ kərə mukt̪ə ɦoːɪt̪ə rəɦət̪t̪ʰeː . ət̪əeːʋə d͡ʒɑːɦɪ gɑːməkə ʋɑːs̪iː bəlɪ d̪ɑːt̪əʋjə ɦoːɪt̪ə t͡ʃʰələn̪ɪ, t̪əkərə n̪ɑːməkərəɳə eːɦiː bəlɪkə kɑːrəɳə bʰeːlə ɦoːeːt̪ə. jət̪ʰɑː bəlɪgɑ̃ːʋə, bɑːloː, bəlɑːlə, bəlɪjɑː, bəlɪjɑːɦiː, bəlɪn̪əg ərə, bəlliːpurə ɑːd̪ɪ kɪn̪t̪u kɪt͡ʃʰu eːɦən̪oː loːkə s̪əbʰə rəɦət̪ʰɪ d͡ʒeː rɑːd͡ʒə- d̪ərəʋɑːrəmeː ət̪ʰəʋɑː prət̪ɪn̪ɪd̪ʰɪ ləgə d͡ʒɑːeː s̪ʋəjə̃ bəlɪ d͡ʒəmɑː n̪əɦɪ kərəɪt̪ə rəɦət̪ʰɪ . iː loːkən̪ɪ 'ɦəs̪t̪əbəlɪ keː mɑːd̪ʰjəmeː əpən̪ə bəlɪ (kə) rɑːd͡ʒəkoːʃəmeː d͡ʒəmɑː kərəɪt̪ə t͡ʃʰəlɑːɦə. eːɦɪ ɦəs̪t̪əbəlɪkə n̪ɪjukt̪ɪ s̪ʋəjə̃ rɑːd͡ʒɑː kərəɪt̪ə t͡ʃʰəlɑːɦə . s̪əmbʰəʋə d̪ʰɪkə d͡ʒeː iː "ɦəs̪t̪əbəlɪ' d͡ʒɑːɦɪ gɑːməmeː rəɦəɪt̪ə t͡ʃʰəlɑːɦə, t̪əkərɑː ɦun̪əkeː n̪ɑːmə ʋɑː pəd̪ən̪ɑːməpərə d͡ʒɑːn̪ələ d͡ʒɑːjə lɑːgələ. d͡ʒeːn̪ɑː

ɑːd͡ʒukə 'ɦət̪əbəlɪjɑː oː 'ɦeːʈʰiːbɑːliː' oːkəreː ɑːbʰɑːs̪ə d̪ɪjɑː rəɦələ ət͡ʃʰɪ .

n̪əgərə, purə, puriː, pəʈʈən̪əkə ərt̪ʰəmeː 'ɦəʈʈə' ʃəbd̪əɦũkə prəjoːgə d̪eːkʰələ d͡ʒɑːɪt̪ə ət͡ʃʰɪ . rɑːd͡ʒən̪iːt̪ɪprəkɑːʃəmeː d̪eːʋiːpurɑːɳəkə ʋɑːkjə ud̪ʰrɨt̪ə bʰeːlə ət͡ʃʰɪ, d͡ʒeː eːkərə prəmɑːɳə d̪ʰɪkə . ʃriːd̪ʰəroː əpən̪ə bʰɑːgəʋət̪ə ʋjɑːkʰjɑːn̪əmeː kəɦəɪt̪ə t͡ʃʰət̪ʰɪ 'grɑːmɑː ɦəʈʈɑːd̪ɪʃuːn̪jɑːɦə̆, puroː ɦəʈʈɑːd̪ɪmət̪jəɦə̆, t̪ɑː eːʋə məɦət̪jəː pəʈʈən̪ɑːn̪ɪ.... (bʰɑːgə bʰɑːs̪jə- 4 / 18/31) . kəd̪ɑːt͡ʃɪt̪ eːɦiː ɦəʈʈəkə kɑːrəɳẽː mɪt̪ʰɪləɦũmeː grɑːməkə n̪ɑːməkərəɳə kəeːlə geːlə ɦoː . jət̪ʰɑː ɦəʈən̪iː, ɦəʈərɪjɑː, ɦɑːʈiː, s̪ɪrəpurə ɦɑːʈiː, bəgəɽəɦəʈʈiː ɑːd̪ɪ .

rɨgʋeːd̪əmeː 'grɑːmə ʃəbd̪əkə prəjoːgə bəɦuʃəː bʰeːlə ət͡ʃʰɪ, jət̪ʰɑː grɑːməd͡ʒɪt̪oː n̪ərəɦə̆' (rɨ. 5/54/8), 'jət̪ʰɑː ʃəməs̪əd̪ d̪ʋɪpəd̪eː t͡ʃət̪uʂpəd̪eː ʋɪʃʋə̃ puʂʈə̃ grɑːmeː əs̪mɪn̪n̪ən̪ɑːt̪urəm' (kə. 1/194/1) ɑːd̪ɪ (rɨ. 10/62/11. 10/109/5). t̪əɪʈʈiriːjə s̪ə̃ɦɪt̪əɦũmeː "ʋɪd̪ʋɑːn̪ brɑːɦməɳəgrɑːməɳiː' (t̪əɪ.s̪ə̃.-2/5/4/4) ɑːd̪ɪ kəɦələ geːlə ət͡ʃʰɪ. eːt̪əeː s̪mərt̪əʋjə d̪ʰɪkə d͡ʒeː 'grɑːmə' ʃəbd̪əkə ərt̪ʰə gɑːmeː n̪əɦɪ t͡ʃʰələ, əpɪt̪u n̪əgərə s̪eːɦoː ɦoːɪt̪ə t͡ʃʰələ. oːn̪ɑː t̪ə̃ n̪əgərə, purə, purɑː, pəʈʈən̪ə, gə̃ːʋə ɑːd̪ɪ ʃəbd̪ə koːn̪oː gɑːməkə n̪ɑːməmeː rəɦɪt̪eː ət͡ʃʰɪ, kɪn̪t̪u eːt̪əeː pərjɑːjəʋɑːt͡ʃiː n̪əɦɪ buːd͡ʒʰɪ n̪əgərəkə ərt̪ʰə ʃəɦərə ʋɑː t͡ʃʰoːʈə moːʈə ʃəɦərə bud͡ʒʰəbɑːkə t̪ʰɪkə grɑːmə prəmukʰəkəɪ 'grɑːməɳiː' ʋɑː 'grɑːmɪkə' (7/115-

16), grɑːmɑːd̪ʱɪpət̪ɪ (kəuʈɪljə 3/30), grɑːməkuːʈə (eːpɪŋɖɪkɑː, d͡ʒɪld̪ə-7, 5.39. 183. 1880. 19 puː.304. 310) ɑːʈʰə pəʈʈəkɪlə (ɪmɪɖə eːɳʈiːkʊeːriː, d͡ʒɪld̪ə-6, prɨ. 51, 53: d͡ʒɪld̪ə - 18, prɨ.322) kəɦələ d͡ʒɑːɪt̪ə t͡ʃʰələɪkə. ɪeːɦə ʃəbd̪ə ɑːiː mukʰɪjɑː ɑːə/ meːjərə d̪uɦ kəɦəbəɪt͡ʃʰə . pəʈʈəkɪləkə s̪ən̪t̪ɑːn̪ə d͡ʒɑːɦɪ-d͡ʒɑːɦɪ gɑːməmeː bəs̪əɪt̪ə rəɦət̪ʰɪ, t̪ɑːɦuː gɑːməkə s̪ə̃gə 'pəʈʈiː' d͡ʒuɽəɪt̪ə t͡ʃʰələ . t̪ẽː s̪mərəɳiːjə t͡ʃɪkə d͡ʒeː pəʈʈiːjukt̪ə gɑːməkə n̪ɑːməkərəɳə mɑːt̪rə pət̪t̪ɪ, pət̪t̪iːkə kɑːrəɳəɦĩ n̪əɦɪ, prət̪jut̪ə pəʈʈəkɪləkə ɦeːt̪ud͡ʒeː s̪eːɦoː bʰeːlə ət͡ʃʰɪ .

ʃukrən̪iːt̪ɪkə ən̪us̪ɑːrə eːkə 'grɑːmə' ʊɪs̪t̪ɑːrəmeː eːkə koːʃəkə ɦoːɪt̪ə t͡ʃʰələ (ʃu.n̪iː. - 1 / 123) . gɑːməkə ɑːd̪ʰɑː bʰɑːgə 'pəlliː' kəɦəbəɪt̪ə t͡ʃʰələ, d͡ʒəkərə ud̪ɑːɦərəɳəmeː 's̪ərɪs̪əbə' gɑːməkə ɑːrd̪d̪ʰəbʰɑːgə 'pɑːɦiː keː leːlə d͡ʒɑː s̪əkəɪt͡ʃʰə, d͡ʒeː kɪt͡ʃʰu goːʈeːkə mət̪əmeː pəlliːkə əpəbʰrə̃ʃoː t̪ʰɪkə . pərən̪t̪u eːkə ən̪jə əʊəd̪ʰɑːrəɳɑː ʊɑː prɑːkrɨt̪ə ʊəɪjɑːkərəɳəkə ən̪us̪ɑːrə gɑːməkə ərd̪d̪ʰəbʰɑːgə 'pəlliː kə ud̪ɑːɦərəɳə d͡ʒəgəd̪ələpəlliː, mələkɑːn̪əpəlliː, ɾuːpɑːliː, pɑːliː ɑːd̪ɪ t̪ə̃ bʰəeː s̪əkəɪt͡ʃʰə, pərən̪t̪u 'pɑːɦiː' n̪əɦɪ .

ɦeːmɑːd̪rɪ əpən̪ə d̪ɑːn̪əkʰəɳɖəmeː mɑːrkəɳɖeːjəpurɑːɳəkeː ud̪ʰrɨt̪ə kərəɪt̪ə purə, kʰeːʈə, kʰəʊə̃ʈə eːʊə̃ grɑːməkə pərɪbʰɑːʂɑː prəs̪t̪ut̪ə kərən̪eː t̪ʰɪ . d͡ʒəkʰən̪ɪ kɪ ɦɪn̪əkəɦũs̪ə puːrʊə məɦərʂɪ jɑːd͡ʒɲəʊəlkjəkə ən̪us̪ɑːrə t͡ʃɑːrɑːgɑːɦəkə

ʊɪs̪t̪ɑːrəkəɪ d̪ʰjɑːn̪əmeː rɑːkʰɪ grɑːmə, kʰərʊəʈə, n̪əgərə s̪əbʰə eːkkeː ərt̪ʰə d̪joːt̪ɪt̪ə kərəɪt̪ə ət͡ʃʰɪ, mɑːt̪rə eːkərə kʂeːt̪rəpʰələ oː n̪ɑːgərɪkəkə s̪t̪əraməː bʰeːd̪ə pɑːoːlə d͡ʒɑːɪt̪ə ət͡ʃʰɪ. eːhiːs̪əbʰəkə

kɑːrəɳəẽː prɑːjəhə̆ s̪ə̃s̪krɨt̪əkə ələŋkɑːrəʃɑːs̪t̪riː loːkən̪ɪ 'pɑːmjə d̪oːʂə d̪eːkʰəoːn̪eː ɦoːeːt̪ɑːɦə ɦəmərɑː d͡ʒən̪əɪt̪ə eːhiː s̪əbʰəmeː koːn̪oː 'kʰərʊəʈə' pət͡ʃʰɑːt̪ɪ 'kʰərə̃kʰə' (kʰəɽərəkʰə) bʰəeː geːlə ɦoːeːt̪ə. ɦəmərə eːkə mɪt̪rə eːkə s̪əməjə kəhən̪eː rə d͡ʒeː pəhɪn̪eː eːt̪əjə kʰəɽəkə boːn̪ə t͡ʃʰələ əkərɑː kɑːʈɪ loːkə bəs̪ələ t̪eː 'kʰərəkʰə' ɑːʈʰə kɑːlɑːn̪t̪ərəmeː 'kʰərə' bʰəeː geːlə d͡ʒeːn̪ɑː s̪ərʊəpə s̪ərɪs̪əbəkə kəlpən̪ɑː t̪əhɪn̪ɑː kʰəd̪əkʰəd̪ərəkə, d͡ʒeː ɦoː ɦəmərɑː eːhɪmeː kɪ ɦɑːs̪jə upəɦɑːs̪jəkə puʈə bud͡ʒʰən̪ɑː d͡ʒɑːɪlə d͡ʒeː gɑːmə ʊɑː bʰuːmɪ kʰəɽəkẽː rəkʰələkə s̪eː bʰeːlə kʰərəkʰə ɑːbɑːd̪əmeː kʰəɦərəkʰə .

eːhɪn̪ɑː t͡ʃoːrə-t͡ʃəpɑːʈiːrʂə rəkʂɑː kərəbə, t͡ʃoːrə-ɖɑːkuː s̪əmɑː d̪ɪeːʊə 't͡ʃəuroːd̪d̪ʰərəɳɪkə' ʊɑː 'koːpɑːlə (kɑːlə) kɑːrjə ɦoːɪt̪ə 1135.1 3.4) d͡ʒəkʰən̪ɪ kɪ kəuʈɪljə mət̪eː kɑːrjə 'd̪ʰiːrərəd͡ʒd͡ʒukə' kərəɪt̪ə t͡ʃʰəlɑːɦə (3). əd̪ʰɪkɑːriː boːriːkə kʂət̪ɪpuːrt̪ɪjoː kərəbəɪt̪ə rəhət̪ʰɪ. s̪əmbʰəʊə kʂeːt̪rə ʊɪʃeːʂəkə 't͡ʃəurərəd͡ʒd͡ʒukə' t̪əjərət̪ə lɑːɦə s̪eː kɑːlɑːn̪t̪ərəmeː rəd͡ʒiːɦə, rəd͡ʒd͡ʒukɑː

(rəd͡ʒukɑː), rəd͡ʒuɑːɦiː, boːɽəd͡ʒəbɑː ɑːd̪ɪ bʰəeː geːlə ɦoː .

kɪn̪t̪u gɑːmə d͡ʒɑːt̪ɪkə n̪ɑːməpərə s̪eːɦoː bəs̪ələ ʋɑː bəs̪ɑːoːlə geːlə, d͡ʒɑːɦɪmeː bən̪ɪjɑːmə, s̪ĩɦəʋɑːrə, t̪eːlɪjɑːn̪ɑː, t̪eːlɪjɑː t̪eːləgɑːmɑː, bʰiːrə, n̪əuɑː-ʋɑːkʰərɪ, kəɪʈʰəʋɑːrə, kəɪt͡ʃɪn̪ɪjɑ̃ː, eːkəmmɑː, bərəɦiː, rɑːd͡ʒəpɑːmə, ugəmɑːrɑː, kərɳəpurə, s̪ɪs̪əʋɑːrɪ ɑːd̪ɪkẽː leːlə d͡ʒɑː s̪əkəɪt͡ʃʰə 'gʰərə' d͡ʒɑːt̪ɪkə kʂət̪rɪjəbəɦulə gɑːmə 'bʰoːrə' t͡ʃʰələ, d͡ʒeː bɑːd̪əmeː kʰəɳɖəʋəlɑː kuləkə rɑːd͡ʒɑː loːkən̪ɪkə gɑːmə bʰeːn̪eː 'rɑːd͡ʒəpɑːmə' s̪eːɦoː kəɦəoːləkə s̪ɪs̪əʋɑː kʂət̪rɪjə, d͡ʒəkərə ʃɑːkʰɑː s̪ɪs̪oːd̪ɪjɑː d̪ʰɪkə, t̪əkərɑː bʰəgɑːeː, d͡ʒət̪əjə gɑːmə ʋɑː ʋəs̪t̪iː bəs̪ələ, s̪əɪɦə bʰeːlə s̪ɪs̪əʋɑːrɪ (s̪ɪs̪əʋɑː ərɪ) . eːɦiː t̪ərəɦə̃ĩ ʋjəkt̪ɪkə n̪ɑːməpərə s̪eːɦoː kət̪oːkə gɑːməkə n̪ɑːməkərəɳə bʰeːlə ət͡ʃʰɪ, d͡ʒeːn̪ɑː s̪iːt̪ɑːd͡ʒiːkə n̪ɑːməpərə s̪iːt̪ɑːməɽʰiː, s̪iːt̪ɑːpəʈʈiː: gəuriːkə n̪ɑːməpərə gəurɪjɑː: umɑːkə n̪ɑːməpərə uməgɑ̃ːʋə, məd̪ʰus̪ĩɦəkə n̪ɑːməpərə məd̪ʰubən̪iː d̪ʰərmən̪ɑːt̪ʰə ʈʰɑːkurəkə n̪ɑːməpərə d̪ʰərməpurə: kəljɑːɳə d͡ʒʰɑːkə n̪ɑːməpərə kəljɑːɳəpurə: mɑːkʰən̪əs̪ĩɦəkə n̪ɑːməpərə mɑːkʰən̪əpurɑː, rɑːd͡ʒɑː kəs̪ən̪ɑːrɑːjəɳəkə n̪ɑːməpərə kɑ̃s̪iː (s̪ɪməriː); eːkə əd͡ʒɲɑːt̪ə ʃuklɑːkə n̪ɑːməpərə ʃuklɑːrɑːɦiː ɑːd̪ɪ .

eːt̪əjə ɪɦoː s̪mərt̪əʋjə t̪ʰɪkə d͡ʒeː' eːkkeː n̪ɑːməkə ən̪eːkoː gɑːmə ən̪eːkoː ʈʰɑːmə

t͡ʃʱəɪkə, t̪ɑːɦɪ s̪əbʱəkə n̪ɑːməkərəɳəkə pɑːt͡ʃʱuː koːn̪oː eːkə kɑːrəɳə ʋɑː ɪt̪ɪɦɑːs̪ə n̪əɦɪ rəɦələɪkə ət͡ʃʱɪ d͡ʒeːn̪ɑː loːɦən̪ɑːroːɖəkə s̪ən̪ɪkəʈə d̪ʱərməpurə mɑːt̪rə d̪ʱərmən̪ɑːt̪ʱə ʈʱɑːkurə bəs̪əoːlən̪ɦɪ, d͡ʒəkʱən̪ɪ kɪ ɑːn̪oː ʈʱɑːmə d̪ʱərməpurə pɑːoːlə d͡ʒɑːɪt̪ə ət͡ʃʱɪ eːɦɪn̪ɑː s̪ərɪs̪əbə-pɑːhiːkə n̪ɪkəʈəkə 'kəljɑːɳəpurə' mɑːt̪rə kəljɑːɳə d͡ʒʱɑːkə d̪ʋɑːrɑː bəs̪ɑːoːlə gɑːmə ət͡ʃʱɪ, ɑːn̪ə n̪əɦɪ bəks̪ərə d͡ʒɪlɑːmeː s̪t̪ʰɪt̪ə 'əɦərəuliː' keː əɦəljɑːkə n̪ɑːməpərə s̪t̪ʰɑːpɪt̪ə kəɦələ d͡ʒɑːɪt̪ə ət͡ʃʱɪ, d͡ʒəkʱən̪ɪ kɪ ɪeːɦə kɑːrəɳə 'əɦɪjɑːriː 'kə s̪ə̃gə s̪eːɦoː d̪eːlə d͡ʒɑːɪt̪ə rəɦələ ət͡ʃʱɪ .

mɪt̪ʰɪlɑːkə kɪt͡ʃʱu eːɦən̪oː gɑːmə ət͡ʃʱɪ, d͡ʒəkərə n̪ɑːməkərəɳəkə pɑːt͡ʃʱuː eːkə ɪt̪ɪɦɑːs̪ə rəɦələɪkə ət͡ʃʱɪ, bʱɑːrət̪iːjə rɑːd͡ʒən̪iːt̪ɪkə ʋɑː s̪ɑ̃ːs̪krɨt̪ɪkə ɪt̪ɪɦɑːs̪ə . d͡ʒeːn̪ɑː ʋɪrɑːʈəpurə, ʋɪrɑːʈən̪əgərə, bən̪ɑːʈəpurə, ʋəɪrɑːʈiːkə n̪ɑːməkərəɳəkə pɑːt͡ʃʱɑ̃ː mɪt̪ʰɪləɦɪkə eːkə bʱɑːgəkə ərt̪ʰɑːt̪ mət̪s̪əd̪eːʃəkə rɑːd͡ʒɑː ʋɪrɑːʈəkə s̪əmbən̪d̪ʱə d͡ʒuɽələ t͡ʃʱən̪ɪ, d͡ʒən̪ɪkə d̪ərəʋɑːrəmeː pɑːɳɖəʋə loːkən̪ɪ əpən̪ə əd͡ʒɲɑːt̪əʋɑːs̪əkə əʋəd̪ʱɪ bɪt̪əoːn̪eː rəɦət̪ʰɪ . mɪt̪ʰɪlɑːkə t̪ət̪kɑːliːn̪ə d͡ʒən̪əpəd̪ə s̪əbʱəmeː ʋɪd̪eːɦə, ʋəɪʃɑːliː, mət̪s̪jə ɑːd̪ɪ d̪eːʃə prəmukʰə t͡ʃʱələ . d͡ʒəkʱən̪ɪ kɪ pɑːɳɖəʋəɦɪkə bəs̪ɑːoːlə ʋərt̪əmɑːn̪ə 'pəɳɖəulə' ət͡ʃʱɪ, d͡ʒeː pɑːɳɖəʋɑːləjəkə əpəbʱrə̃ʃə t̪ʰɪkə . pərəmpərəjɑː iː ʃrut̪ə t̪ʰɪkə d͡ʒeː əd͡ʒɲɑːt̪ə ʋɑːs̪ə ɦeːt̪u d͡ʒəeːbɑːkɑːlə pɑːɳɖəʋə loːkən̪ɪ eːt̪əɦũ rɑːt̪rɪ ʋɪʃrɑːmə kəeːn̪eː rəɦət̪ʰɪ beːn̪iːpəʈʈiː t̪ʰɑːn̪ɑːməd̪ʱjə d͡ʒeː ʋən̪ɑːʈəpurə gɑːmə

ət͡ʃʰɪ, t̪əkərə s̪un̪əɪt̪ə t͡ʃʰiː prɑːt͡ʃiːn̪ə n̪ɑːmə ʋɪrɑːʈəpureː rəɦəɪkə . eːkərə n̪ɪkəʈəɦɪ ət͡ʃʰɪ 'ut̪t̪ərɑː' n̪ɑːməkə gɑːmə, d͡ʒeː ʋɪrɑːʈərɑːd͡ʒəkə put̪riː oː əbʰɪmən̪jukə pət̪n̪iːkə n̪ɑːməpərə bəs̪ələ ət͡ʃʰɪ . ut̪t̪ərɑːs̪ə̃ kɪt͡ʃʰu ɦəʈɪ 'kiːt͡ʃəkəʋɑːɦɑː' n̪ɑːməkə s̪t̪ʰɑːn̪ə ət͡ʃʰɪ, d͡ʒət̪əeː ʋɪrɑːʈəkə s̪ɑːrə kiːt͡ʃəkəkẽː gʰɪs̪ɪjɑː-gʰɪs̪ɪjɑː mɑːrələ geːlə t͡ʃʰələ . oːn̪ɑː oːkərə ʋɑːs̪əs̪t̪ʰɑːn̪ə t͡ʃʰələɪkə kɪt͡ʃʰu ɦəʈɪkẽː, d͡ʒeː ɑːiː 'kət͡ʃʰərɑː' kəɦəʋəɪt̪ə ət͡ʃʰɪ . kiːt͡ʃəkəs̪ə̃ kɪt͡ʃərɑː, pun̪əɦə̆ kət͡ʃərɑː ɑːə̸ ən̪t̪əmeː kət͡ʃʰərɑː bʰeːlə ɦoːeːt̪ə, d͡ʒeː s̪əbʰə mət̪s̪əd̪eːʃəmeː əbəɪt̪ə t͡ʃʰələ. eːkəreː ləgəpɑːs̪əmeː ət͡ʃʰɪ ʋɪʂɳupurə ɑː məd̪ʰəʋɑːpurə, d͡ʒət̪əeː mɑːd̪ʰəʋə (ʃriːkrɨʂɳə) əpən̪ə ʋɪʂɳuruːpə d̪eːkʰəoːn̪eː rəɦət̪ʰɪ . s̪mərəɳiːjə ət͡ʃʰɪ d͡ʒeː iː s̪əbʰə gɑːmə 'bʰɑːlɑː' prəgən̪n̪ɑːmeː pəɽəɪt̪ə ət͡ʃʰɪ. eːɦiː ʋɪʂɳupurə ləgə ərd͡ʒun̪ə əpən̪ə əd͡ʒɲɑːt̪əʋɑːs̪əkə s̪əməjə gɑːɳɖiːʋə ɑːə̸ bɑːɳə n̪ukəoːn̪eː rəɦət̪ʰɪ d͡ʒɑːɦɪ s̪t̪ʰɑːn̪əpərə ɑːiː 'gɑːɳɖiːʋeːʃʋərə məɦɑːd̪eːʋə' eːʋə̃ 'bɑːɳeːʃʋərə məɦɑːd̪eːʋə' kə mən̪d̪ɪrə əʋəs̪t̪ʰɪt̪ə ət͡ʃʰɪ . eːɦɪn̪ɑː n̪eːpɑːləkə moːrə̃gə d͡ʒɪlɑːmeː ʋərt̪t̪əmɑːn̪ə ʋɪrɑːʈən̪əgərə oː t͡ʃəmpɑːrəɳəkə ʋəɪrɑːʈiː gɑːməkə s̪əmbən̪d̪ʰə s̪eːɦoː ʋɪrɑːʈərɑːd͡ʒəɦɪs̪ə̃ d͡ʒuɽələ ət͡ʃʰɪ, d͡ʒeː uːpərə kəɦɪ ɑːeːlə t͡ʃʰiː .

rɑːd͡ʒɑː s̪iːrəd̪ʰʋəd͡ʒə d͡ʒən̪əkəkə puʂpoːɖjɑːn̪eː ɑːd͡ʒukə pʰuləɦərə gɑːmə t̪ʰɪkə, d͡ʒət̪əeː gɪrɪd͡ʒɑːmən̪d̪ɪrə 'gɪrɪd͡ʒɑːs̪t̪ʰɑːn̪ə's̪ə̃ prəs̪ɪd̪d̪ʰə ət͡ʃʰɪ ɑːoːrə eːt̪əɦɪ d͡ʒəgəd͡ʒd͡ʒən̪ən̪iː s̪iːt̪ɑːkə bʰẽːʈə ʃriːrɑːməs̪ə̃ bʰeːlə rəɦən̪ɦɪ. eːɦiː

ʈʰɑːmə ɦərəlɑːkʰiː t̪ʰɑːn̪ɑːmeː ʋɪʃʋɑːmɪt̪rəkə ʃɪʋɪrə t͡ʃʰələ, d͡ʒeː ɑːiː 'ʋɪʃəulə' kəɦəbəɪt̪ə ət͡ʃʰɪ . s̪əurɑːʈʰə oː rəɦɪkɑːkə s̪ən̪n̪ɪkəʈeː ʋɪd̪jəmɑːn̪ə 'kəpɪleːʃʋərəs̪t̪ʰɑːn̪ə' bʰəgəʋɑːn̪ kəpɪləkə ɑːʃrəmə s̪mərəɳə kərɑː rəɦələ ət͡ʃʰɪ, s̪ə̃gəɦɪ ɪɦoː pərəmpərəjɑː ʃrut̪ə ət͡ʃʰɪ d͡ʒeː eːɦɪ ʃɪʋəkə s̪t̪ʰɑːpən̪ɑː s̪ʋəjə̃ kəpɪleː mun̪ɪ kəeːn̪eː rəɦət̪ʰɪ . gəut̪əmərɨʂɪkə d͡ʒət̪əeː ɑːʃrəmə t͡ʃʰələ, s̪eː brəɦməpurə ɑːiː ʋɪkrɨt̪ə bʰəeːkəɪ 'bəd̪əməpurə' bʰəeː geːlə ət͡ʃʰɪ, d͡ʒəkʰən̪ɪ kɪ kəmət̪əuləkə eːhiː pərɪs̪əræmeː əɦəljɑːpuriːs̪ə prəs̪ɪd̪d̪ʰə prɑːt͡ʃiːn̪ə n̪əgəriːkə n̪ɑːmə əpəbʰrə̃ʃə bʰəeː 'əɦɪjɑːriː' bʰəeː geːlə ət͡ʃʰɪ .

s̪iːt̪ɑːməɽʰiː d͡ʒən̪əpəd̪ə s̪iːt̪ɑːd͡ʒiːkə ud̪bʰəʋəs̪t̪ʰɑːn̪ə ləkʂməɳɑːn̪əd̪iːkə t̪əʈəpərə əʋəs̪t̪ʰɪt̪ə t̪ət̪kɑːliːn̪ə 'puɲjə uːrʋiː' ɑːiː ʋɪkrɨt̪əbʰəeː 'pun̪əurɑː' n̪ɑːmeː prəs̪ɪd̪d̪ʰə ət͡ʃʰɪ. eːhiː ʈʰɑːmə puɳɖəriːkə rɨʂɪkə ɑːʃrəmə s̪eːɦoː t͡ʃʰələ, d͡ʒən̪ɪkɑː n̪ɑːməpərə pun̪əriː-s̪əroːʋərə (puɳɖəriːkə s̪əroːʋərə) prəkʰjɑːt̪ə ət͡ʃʰɪ . eːkəreː bəgələmeː s̪t̪ʰɪt̪ə gɪrəbʰɪʃɑːn̪iː n̪ɑːməkə gɑːməmeː kʰət̪ʰɪ purɑːɳə prəs̪ɪd̪d̪ʰə 'ɦəleːʃʋərən̪ɑːt̪ʰə məɦɑːd̪eːʋə', d͡ʒən̪ɪkə ən̪ət̪ɪd̪uːreːmeː prɑːt͡ʃiːn̪ə kɑːləkə 'urʋɪd͡ʒɑː ʋɑːrɪd͡ʒɑː', urɪjɑː beːrɪjɑː n̪ɑːmeː prəs̪ɪd̪d̪ʰə ət͡ʃʰɪ. s̪urəs̪əɳɖə oː d͡ʒən̪əkəpurə roːɖəpərə ɑːiː d͡ʒeː 'pən̪d̪ʰə-pɑːkəɽɪ' pɑːoːlə d͡ʒɑːɪlə, s̪un̪əɪt̪ə t͡ʃʰiː ʋəɦə s̪t̪ʰɑːn̪ə d̪ʰɪkə, d͡ʒət̪əeː pɑːkəɽɪkə gɑːt͡ʃʰət̪ərə s̪iːt̪ɑːd͡ʒiːkeː əjoːd̪ʰjɑː ləeː

d͡ʒəjəbɑːkə krəməmeː kəɦɑːrə s̪əbʰə s̪us̪t̪eːbɑːkə ɦeːt̪u rəkʰən̪eː rəɦən̪ɪ .

n̪eːpɑːləkə məɦoːt̪t̪əriː d͡ʒɪlɑːmeː d͡ʒəleːʃʋərə məɦɑːd̪eːʋəs̪t̪ʰɑːn̪əkə bəgələɦɪmeː eːkəʈɑː gɑːmə ət͡ʃʰɪ s̪uggɑː . eːt̪əɦɪ rɑːd͡ʒərʂɪ d͡ʒən̪əkəkə d̪ʋɑːrɑː ʋjɑːs̪əput̪rə ʃukəd̪eːʋəd͡ʒiːkə ɑːʋɑːs̪ə ʋjəʋəs̪t̪ʰɑː kərɑːoːlə geːlə t͡ʃʰələ . bɑːd̪əmeː ɪeːɦə ʃukɑːʃrəmə ʃukɑːs̪ə̃ 'ʃukkɑː' ɦoːt̪ə 's̪ummɑː' bʰəeː geːlə ət͡ʃʰɪ . ʃukəd̪eːʋəd͡ʒiː mɪt̪ʰɪlɑː əeːʋɑːkɑːlə rɑːs̪t̪ɑːmeː t͡ʃəmpɑːrəɳəkə beːt̪ɪjɑː ləgə s̪eːɦoː s̪kuːlə rəɦət̪ʰɪ d͡ʒeː s̪t̪ʰɑːn̪ə ɑːiː 's̪ugɑːoː" s̪eː d͡ʒɑːn̪ələ d͡ʒɑːɪt̪ə ət͡ʃʰɪ . d͡ʒən̪əkəpurəs̪ə̃ d̪əʃə miːlə d̪uːrə ɦəʈɪ 'd̪ʰən̪uʂɑː' n̪ɑːməkə s̪t̪ʰɑːn̪ə d͡ʒət̪əeː rɑːmət͡ʃən̪d̪rəd͡ʒiːkə d̪ʋɑːrɑː kəeːlə geːlə d̪ʰən̪uʂəbʰə̃gəkə kət̪ʰɑː s̪mərəɳə d̪ɪjət͡ʃəɪt̪ə ət͡ʃʰɪ, oːt̪əɦɪ̃ mud͡ʒəpʰpʰərəpurəkə 'roːgɑː' oː reːʋɑːriː (rɨgʋɑːrɪ), s̪iːt̪ɑːməɖʰiːkə 'ət̪ʰəriː", "jəd͡ʒuɑːrə ɑːrə məd̪ʰuʋən̪iːkə s̪əməulə krəməʃəɦə̆ rɨgʋeːd̪ə, ət̪ʰərʋeːd̪ə, jəd͡ʒurʋeːd̪ə oː s̪ɑːməʋeːd̪əkə t̪ət̪kɑːliːn̪ə əd̪ʰjəjən̪ə- əd̪ʰjɑːpən̪əkə s̪t̪ʰɑːn̪əkəɪ s̪mrɨt̪ɪ pəʈələpərə ən̪əɪt̪ə ət͡ʃʰɪ . d̪ʰən̪uʂɑː d͡ʒɪlɑːmeː əʋəs̪t̪ʰɪt̪ə 'kus̪umɑː' grɑːmə jəd̪jəpɪ kɪt͡ʃʰu goːʈeː jɑːd͡ʒɲəʋəlkjə rɨʂɪkə ɑːʃrəməs̪t̪ʰələ mɑːn̪əɪt̪ə t͡ʃʰət̪ʰɪ, mud̪ɑː oːhɪ gɑːməmeː ʋɑːd͡ʒəʃrəʋɑː rɨʂɪkə ɑːʃrəmə t͡ʃʰələn̪ɪ s̪eː bəɦut̪oː prəmɑːɳəs̪ə̃ prəmɑːɳɪt̪ə ət͡ʃʰɪ, ɦɪn̪əkeː put̪rə rəɦət̪ʰɪn̪ə n̪ət͡ʃɪkeːt̪ɑː . jɑːd͡ʒɲəʋəlkjəkə ɑːʃrəmə t̪ə̃ joːgɪʋən̪əmeː t͡ʃʰələ, d͡ʒeː ɑːiː ɦiːrɑːpəʈʈiː- d͡ʒəgəʋən̪ə kəɦəbəɪt̪ə ət͡ʃʰɪ . iː gɑːmə ət͡ʃʰɪ məd̪ʰubən̪iː d͡ʒɪlɑːkə beːn̪iːpəʈʈiː t̪ʰɑːn̪ɑːmeː .

mədʱeːpurɑː d͡ʒɪlɑːkə s̪ĩɦeːʃʋərəs̪t̪ʰɑːn̪əkə s̪əmbən̪d̪ʱə rɑːmɑːjəɳəkɑːliːn̪ə rɨʂɪ ʃrɨ̃giːs̪ə̃ rəɦələ ət͡ʃʰɪ, d͡ʒən̪ɪkə ɑːʃrəmə eːt̪əeː t͡ʃʱələn̪ɦɪ ɑː d͡ʒən̪ɪkɑː d̪ʊɑːrɑː s̪t̪ʰɑːpɪt̪ə 'ʃrɨ̃giːʃʋərən̪ɑːt̪ʰə məɦɑːd̪eːʋə' ɑːiː s̪ĩɦeːʃʋərəs̪ə̃ prəs̪ɪd̪d̪ʱə t͡ʃʱət̪ʰɪ . bʱɑːgələpurəkə kəɦələgɑ̃ːʋəmeː eːkəʈɑː pəɦɑːɽəpərə d̪urʊɑːs̪ɑːrɨʂɪkə ɑːʃrəmə t͡ʃʱələ ɑːoːrə s̪ulət̪ɑːn̪əgəɲd͡ʒəmeː gəŋgɑːn̪əd̪iːkə pɑːrʃʋəmeː eːkəgoːʈə pəɦɑːɽəpərə d͡ʒəɦruruʂɪkə ɑːʃrəmə rəɦən̪ɦɪ, d͡ʒeː ɑːiː d͡ʒəɦn̪ugɪrɪkə əpəbʱrə̃ʃə bʱəeː 'd͡ʒəɦɑ̃ːgɪrɑː' kəɦəbəɪt̪ə ət͡ʃʰɪ . ʋɪd̪ʊɑːn̪ ən̪ʋeːʂəkəkə iː d̪ʱɑːrəɳɑː rəɦələn̪ɦɪ ət͡ʃʰɪ d͡ʒeː pɑːləʋə̃ʃiːjə s̪uprəs̪ɪd̪d̪ʱə ʋɪkrəməʃɪlɑː ʋɪʃʋəʋɪd̪jɑːləjə, eːɦiː d͡ʒəɦn̪ə-ɑːʃrəməkə n̪ɪkəʈəmeː t͡ʃʱələɪkə .

d̪ərəbʱə̃gɑːkə n̪ɑːmə koːn̪ɑː pəɽələ s̪eː ʋɪʋɑːd̪ə eːkʰən̪oː ɦələ n̪əɦɪ bʱəeː pɑːoːlə ət͡ʃʰɪ, kɑːrəɳə 'muɳɖeː muɳɖeː mət̪ɪbʱĩt̪rɑː' . t̪ət̪ʰɑːpɪ ən̪eːkə kĩʋəd̪ən̪t̪iːmeːs̪ə kɪt͡ʃʱukeː eːt̪əeː ud̪ʱrɨt̪ə kərəɪt̪ə t͡ʃʱiː . d͡ʒeːn̪ɑː kɪt͡ʃʱu goːʈeː d̪ʊɑːrəbə̃gə (bə̃gɑːləkə d̪ʊɑːrə) s̪ə̃ d̪ərəbʱə̃gɑːkə kəlpən̪ɑː kərəɪt̪ə t͡ʃʱəd̪ʱɪ t̪ə keːjoː d̪ərəbʱə̃giːkʰɑ̃ː n̪ɑːməkə koːn̪oː pəɪgʱə ʋjəkt̪ɪkẽː ɑːn̪ɪ bəɪs̪ɑːoːlə ɑːɽʰə kəɦələ d͡ʒeː ɪeːɦə d̪ərəbʱə̃gɑːkə n̪ɪrmɑːɳə kəeːlən̪ɦɪ . d͡ʒə̃ 18mə ʃət̪əkəkə s̪ubeːd̪ɑːrə d̪ərəbʱə̃giːkʰɑ̃ːkə n̪ɑːməpərə d̪ərəbʱə̃gɑːkə s̪t̪ʰɑːpən̪ɑː mɑːn̪ɪ liː t̪ə̃ eːɦɪs̪ə̃ puːrʋə 'd̪ərəbʱə̃gɑː kə t͡ʃərt͡ʃɑː koːn̪ɑː bʱeːʈəɪt̪ə ət͡ʃʰɪ ? t̪əɦɪn̪ɑː jəd̪ɪ bə̃gɑːləkə d̪ʊɑːrəs̪ə̃ 'd̪ʊɑːrəbə̃gə 'kə kəlpən̪ɑː kəriː

t̪ə̃ 'bə̃gəd̪ʊɑːrə' ɦoːeːbɑːkə t͡ʃɑːɦiː, n̪ə kɪ d̪ʊɑːrəbə̃gə, s̪ə̃gəɦɪ d̪ərəbʰə̃gɑːkə koːn̪ə s̪t̪ʰɑːn̪əs̪ə̃ bə̃gɑːləmeː prəʊeːʃə kəeːlə d͡ʒɑː s̪əkəɪt͡ʃʱə, s̪eːɦoː eːkə prəʃn̪ə ət͡ʃʱɪ . kɪn̪əkoː- kɪn̪əkoː ən̪us̪ɑːrə ɪɦoː ʃrut̪ə ət͡ʃʱɪ d͡ʒeː rɑːd͡ʒɑː ʃɪʊəs̪ĩɦəkə d̪ələ (s̪eːn̪ɑː) keː muʃlɪmə ɑːkrɑːn̪t̪ɑː d͡ʒəkʰən̪ɪ bʰə̃gə (n̪ɑːʃə) kəeːləkə, t̪əkərə bɑːd̪eː eːkərə n̪ɑːmə 'd̪ələbʰə̃gɑː' bʰeːlə ɑː s̪ə̃s̪krɨt̪əkə 'rələjoːrəbʰeːd̪ə keː mɑːn̪ɪ iː d̪ərəbʰə̃gɑː kəɦəoːləkə ət̪ʰəʊɑː ut͡ʃt͡ʃɑːrəɳə- s̪əuʊɪd̪ʰjəkə kɑːrəɳẽː d̪ərəbʰə̃gɑː bʰeːlə . ʃɪʊəs̪ĩɦəkə eːt̪uːkɑː t̪ət̪kɑːliːn̪ə pəɽɑːʊə s̪t̪ʰələkẽː ɑːɪjoː loːkəs̪əbə 'ʃɪʊəd̪ʰɑːrɑː's̪ə̃ d͡ʒən̪əɪt̪ə ət͡ʃʱɪ . pərən̪t̪u eːɦɪ ʃəɦərəkə n̪ɑːməkərəɳəmeː upərjukt̪ə koːn̪oːɽɑː kɑːrəɳə s̪əmupəjukt̪ə prət̪iːt̪ə n̪əɦɪ ɦoːɪt͡ʃʱə . ɦəmərɑː d͡ʒən̪əɪt̪ə ɑːɽʰəmə-n̪əmə ʃəd̪iːmeː d͡ʒeː t͡ʃəurɑːs̪iː goːɽə s̪ɪd̪d̪ʰəloːkən̪ɪ bʰeːlɑːɦə, t̪ɑːɦɪməd̪ʰjə mɪt̪ʰɪləɦũkə kət̪oːkə s̪ɪd̪d̪ʰə prəs̪ɪd̪d̪ʰə rəɦət̪ʰɪ. ɦun̪əkeː s̪əbʰəkə n̪ɑːməpərə ɦun̪əkə s̪t̪ʰɑːn̪ə-ʊɪʃeːʂərkeː pərəʊərt̪iː kɑːləmeː n̪ɑːməkərəɳə kəeːlə geːlə ɦoːeːt̪ə, d͡ʒeːn̪ɑː d̪ərɪɦĭpɑːd̪ə' (d̪ərɪpɑː) s̪ə̃ d̪ərɪbʰə̃gɑː oː 'ɦərɪ pɑːd̪ə' s̪ə̃ ɦərɪbʰə̃gɑː, 'bʰərəː pɑːd̪ə' s̪ə̃ bʰərəbʰə̃gɑː (ɑːd͡ʒukə n̪ɑːmə bʰərə̃gɑː), 'ʃə̃kərəpɑːd̪ə' s̪ə̃ ʃəkəriː ʊɑː s̪əkəriː, eːɦɪn̪ɑː ʃəbərəpɑː s̪eː s̪əbəurə ɑːd̪ɪ.

ʊɪbʰɑːɳɖəkəmun̪ɪkə ɑːʃrəmə rəɦən̪ɪ kɑːliːʊən̪əmeː, d͡ʒeː pət͡ʃʱɑːt̪ɪ kərɪjən̪ə kəɦəoːləkə ɑː ɑːiː iː s̪əməs̪t̪iːpurə d͡ʒɪlɑːmeː 'kərɪjən̪ə- bələɦɑː 's̪ə̃ prəs̪ɪd̪d̪ʰə ət͡ʃʱɪ. s̪mərəɳiːjə t̪ʰɪkə d͡ʒeː' eːɦiː

gɑːməmeː pərəʋərt̪iː kɑːləmeː ud̪əjən̪ɑːt͡ʃɑːrjə, goːʋərd̪ʰən̪ɑːt͡ʃɑːrjə ɑːd̪ɪ mɪt̪ʰɪlɑː-ʋɪbʰuːt̪ɪ bʰeːlə rəɦət̪ʰɪ. eːɦiː kɑːləkʰəɳɖəmeː, mud̪ɑː kɪt͡ʃʱu puːrʋə bʰeːlə t͡ʃʱət̪ʰɪ 'rət̪n̪əkiːrt̪ɪ' n̪ɑːməkə prəs̪ɪd̪d̪ʰə ɑːə̯ n̪ɪʋɪʂʈə bəud̪d̪ʰəʋɪd̪ʋɑːn̪, d͡ʒeː d̪ʰərməpɑːləkə ʃɪʂjə oː ʋɪkrəməʃɪlɑː ʋɪʃʋəʋɪd̪jɑːləjəkə ɑːt͡ʃɑːrjoː rəɦət̪ʰɪ . ɦɪn̪əkə pəroːkʂə bʰeːlɑːpərə ɦɪn̪əkɑːs̪ə prəbʰɑːʋɪt̪ə s̪əmɑːd͡ʒə ɦɪn̪əkə gɑːməkə n̪ɑːmə rɑːkʰɪ d̪eːləkə 'rət̪n̪əpurə', d͡ʒeː ɑːiː bɪgərɪkẽː 'rət̪ən̪əpurə' bʰəeː geːlə ət͡ʃʱɪ . eːkəreː ən̪ət̪ɪ d̪uːrəpərə s̪t̪ʰɪt̪ə ət͡ʃʱɪ 'kɪrət̪ɪn̪ɪjɑː', d͡ʒeː ɦɪn̪əkəɦĩ n̪ɑːmɑːrd̪ʰəkə ləeː bəs̪ɑːoːlə geːlə prət̪iːt̪ə ɦoːɪt͡ʃʱə ɑːə̯ 'rət̪ən̪əpurə-kɪrət̪ɪn̪ɪjɑ̃ː' kəɦəbəɪt̪ə ət͡ʃʱɪ .

mɪt̪ʰɪlɑːɲt͡ʃələkə kɪt͡ʃʱu gɑːməkə n̪ɑːməkərəɳə oːt̪uːkɑː rɑːd͡ʒɑː ʋɑː d͡ʒəmiːn̪əd̪ɑːrəkə kɑːrəɳẽː s̪eːɦoː bʰeːlə ət͡ʃʱɪ, eːɦən̪eː gɑːmə ʋɑː

s̪t̪ʰɑːn̪əs̪əbʰəmeː s̪uprəs̪ɪd̪d̪ʰə ən̪ɪ rɑːd͡ʒərʂɪ d͡ʒən̪əkəkə 'd͡ʒən̪əkəpurə', rɑːd͡ʒɑː bəlɪkə rɑːd͡ʒəd̪ʰɑːn̪iː- s̪ʋəruːpə 'bəlɪrɑːd͡ʒəpurə (bɑːbuːbərəɦiː ləgə), ələrkəkə s̪əmpət̪t̪ɪ rɑːd͡ʒɑː bən̪ən̪ɪɦɑːrə kərɳɑːʈəʋɑ̃ʃiːjə rɑːd͡ʒɑː n̪ɑːn̪jəpəd̪eːʋəkə n̪ɑːməpərə s̪iːt̪ɑːməɽʰiːkə 'n̪ɑːn̪əpurə' rɑːd͡ʒɑː kɑ̃ʃən̪ɑːrɑːjəɳəkə n̪ɑːməpərə 'kəs̪iː' (kəs̪iː-s̪ɪməroː) ɑːd̪ɪ . t̪əɦɪn̪ɑː oːɪn̪ɪʋɑːrə muːləkə rɑːd͡ʒɑː kɑːmeːʃʋərə ʈʰɑːkurəkə puːrʋəd͡ʒə oːeːn̪əʈʰɑːkurəkə s̪t̪ʰɑːpɪt̪ə 'oːɪn̪iː' (oːeːn̪iː) gɑːmə ɑːiː-kɑːlɦɪ s̪əməs̪t̪iːpurəkə t̪ɑːd͡ʒəpurə t̪ʰɑːn̪ɑːmeː pus̪ɑːroːɖə s̪ʈeːʃən̪ələgə oːɪn̪iː-bəɪn̪iːs̪ə

prəs̪ɪd̪d̪ʰə ət͡ʃʱɪ. eːhiː ʋə̃ʃəkə rɑːd͡ʒɑː ʃɪʋəs̪ĩɦəkə pɪt̪ɑː d̪eːʋəs̪ĩɦə əpən̪ə n̪ɑːməpərə 'd̪eːʋəkuliː' gɑːmə s̪t̪ʰɑːpɪt̪ə kəeːlə, d͡ʒeː ɑːiː ləɦeːrɪjɑːs̪ərɑːjə ləgə 'd̪eːkuliː s̪eː d͡ʒɑːn̪ələ d͡ʒɑːɪt̪ə ət͡ʃʱɪ . ʃɪʋəs̪ĩɦə, pət͡ʃəs̪ĩɦə s̪əbʰəkə bɑːd̪ə bʰeːlə rɑːd͡ʒɑː d̪ʰiːrən̪ɑːrɑːjəɳəkə bʰɑːiː kumɑːrə ləkʂmiːn̪ɑːrɑːjəɳə s̪eːɦoː əpən̪ə n̪ɑːməpərə eːkə grɑːmə bəs̪ɑːoːlə, d͡ʒeː' d̪eːkulɪjeː

ləgə 'ləkʂmiːn̪ɑːrɑːjəɳəpurə' s̪eː prəs̪ɪd̪d̪ʰə ət͡ʃʱɪ . d̪ʰiːrən̪ɑːrɑːjəɳəkə pɑːt̪ rɑːd͡ʒɑː bʰeːn̪ɪɦɑːrə rɑːməbʰəd̪rən̪ɑːrɑːjəɳə oː kəs̪ən̪ɑːrɑːjəɳə d̪un̪uː goːʈeː əpən̪ə-əpən̪ə n̪ɑːməpərə gɑːmə ʋɑː rɑːd͡ʒəd̪ʰɑːn̪iː bən̪ɑːoːlə ʋəɪ t͡ʃɪkə 'rɑːməbʰəd̪rəpurə' ɑː 'kə̃s̪ən̪ərəɪn̪iː' kĩʋɑː 'kə̃s̪iː -s̪ɪməriː', d͡ʒəkərə t͡ʃərt͡ʃə pəɦɪn̪eː kəeː t͡ʃukələ t͡ʃʰiː . t̪əɦɪn̪ɑː 'məɦeːʃəpəʈʈiː',

'ʃubʰə̃kərəpurə' oː 's̪un̪d̪ərəpurə keː s̪əmbən̪d̪ʰə krəməʃəɦə̆ məɦeːʃəʈʰɑːkurə, ʃubʰəŋkərəʈʰɑːkurə oː s̪un̪d̪ərəʈʰɑːkurəkə s̪ə̃gə rəɦələ ət͡ʃʱɪ . beːguːs̪ərɑːjə d͡ʒɪlɑːmeː rɑːd͡ʒɑː d͡ʒəjəs̪ĩɦə əpən̪ə oː pət̪n̪iː məŋgəlɑːd̪eːʋiːkə n̪ɑːməpərə d͡ʒət̪əjə 'd͡ʒəjə məŋgəlɑːgəɽʰə keː s̪t̪ʰɑːpən̪ɑː kəeːlə, oːt̪əɦɪ n̪əulɑːgəɽʰə (beːguːs̪ərɑːjə), ələuliːgəɽʰə (kʰəgəɽɪjɑː), kəʈərɑːgəɽʰə (mud͡ʒəpʰpʰərəpurə) ɑːd̪ɪkə s̪əmbən̪d̪ʰə s̪eːɦoː oːt̪uːkɑː rɑːd͡ʒɑː loːkən̪ɪkə s̪ə̃gə rəɦələ ət͡ʃʱɪ bɪɦɑːrəkə mɪt̪ʰɪlɑːkʂeːt̪rə, məgəd̪ʰə oː bʰoːd͡ʒəpurəkʂeːt̪rə ət̪ʰəʋɑː bɪɦɑːrəkə bɑːɦərə rɑːd͡ʒəs̪t̪ʰɑːn̪ə prəbʰrɨt̪ɪmeː s̪t̪ʰɪt̪ə 'pɑːliː', 'pɑːlə' ʋɑː 'pɑːlə' ʃəbd̪əjukt̪ə gɑːməs̪əbʰəkə

s̪əmbən̪d̪ʰə kəd̪ɑːt͡ʃɪt̪ prɑːt͡ʃiːn̪əkɑːləkə pɑːləʋə̃ʃiːjə rɑːd͡ʒɑːs̪əbʰəkə s̪ə̃gə rəɦələ ɦoːɪn̪ɦɪ, t̪ɑːɦuː s̪əmbʰɑːʋən̪ɑːkəɪ n̪əkɑːrələ n̪əɦɪ d͡ʒɑː s̪əkəɪt͡ʃʰə eːɦiːmeː ət͡ʃʰɪ mɪt̪ʰɪlɑːkə 'pɑːliː', 'd͡ʒəgəd̪ələpɑːliː', 'gʰən̪əʃjɑːməpurə pɑːliː', 'rɑːn̪iːpɑːlə' ɑːd̪ɪ gɑːmə .

'ʂugəun̪ɑː' pəɦɪn̪eː ʂugəun̪əmuːləkə brɑːɦmən̪ə d͡ʒəmiːn̪əd̪ɑːrə loːkən̪ɪkə gɑːmə t͡ʃʰələ, d͡ʒət̪əjə bɑːd̪əmeː oːɪn̪ɪbɑːrəmuːləkə eːkə brɑːɦmən̪ə ʃɑːkʰɑː s̪eːoː ɑːd̪ɪ bəs̪ələ . iː grɑːmə məd̪ʰubən̪iː d͡ʒɪlɑːmeː kəpɪleːʃʋərəs̪t̪ʰɑːn̪ə ləgə əʋəs̪t̪ʰɪt̪ə ət͡ʃʰɪ . eːkərə puːbəmeː bʰɑːmət̪iːkɑːrə brɨd̪d̪ʰəʋɑːt͡ʃəs̪pət̪ɪ mɪʃrəkə ɑːʃrəjəd̪ɑːt̪ɑː n̪əʋəmə ʃət̪ɑːbd̪iːkə rɑːd͡ʒɑːn̪rɨgəkə rɑːd͡ʒəd̪ʰɑːn̪iː 'n̪əgəʋɑːrə s̪eː prəs̪ɪd̪d̪ʰə ət͡ʃʰɪ, d͡ʒeː' oːɦɪ s̪əməjə n̪rɨgəpəʈʈiː ɑːd̪ɪ n̪ɑːməkə rəɦələ ɦoːeːt̪ə. eːɦiː koːʈɪkə gɑːməs̪əbʰəmeː əbəɪt̪ə ət͡ʃʰɪ d͡ʒəgət̪əs̪ĩɦə, ʃəkt̪ɪs̪ĩɦə, ləkʰɪmɑːrɑːn̪iː, gə̃gəd̪eːʋə, r ɑːgʰəʋəs̪ĩɦə, mɑːd̪ʰəʋəs̪ĩɦə, d̪ulɑːrəs̪ĩɦə, məɦɪn̪ɑːt̪ʰ ə ʈʰɑːkurə ɑːd̪ɪd̪ʋɑːrɑː s̪ə̃s̪t̪ʰɑːpɪt̪ə d͡ʒəgət̪əpurə, ʃəkt̪ɪpurə (ʃəkət̪əpurə), rɑːn̪iːpurə, gə̃gəd̪ʋɑːrə (gə̃gəd̪uɑːrɪ), gə̃goːliː (gən̪oːliː-pəɦəʈən̪ə), rɑːgʰəʋəpurə (rɑːgʰoːpurə), mɑːd̪ʰəʋəpurə (mɑːd̪ʰoːpurə), d̪ulɑːrəpurə, məɦɪn̪ɑːt̪ʰəpurə ɑːd̪ɪ

mɪt̪ʰɪlɑː oː mɪt̪ʰɪlɑːkə bɑːɦərəkə kɪt͡ʃʰu gɑːmə ʋɑː s̪t̪ʰɑːn̪ə eːɦən̪oː ət͡ʃʰɪ, d͡ʒəkərə n̪ɑːməkərən̪ə s̪ən̪ɑːt̪ən̪əd̪ʰərməkə s̪ɑːmprəd̪ɑːjəpərə rɑːkʰələ

geːlə ət͡ʃʰɪ . jət̪ʰɑː-ʋɪʂɳupurə, ɦərɪpurə, ɦərɪn̪əgərə, ɦərɪd̪ɑːs̪əpurə, ɦərɪjɑːɦərɪ, n̪ɑːrɑːjəɳəpurə, goːʋɪn̪d̪əpurə, moːɦən̪əpurə, t͡ʃəkrəd̪ʰərəpurə, mɑːd̪ʰəʋəpurə məd̪ʰəʋɑːpurə, ʃjɑːməpurə (moːd͡ʒɑː), d̪ɑːmoːd̪ərəpurə, rɑːməpurə, rɑːməbʰəd̪rəpurə, rɑːmən̪əgərə, rɑːmət͡ʃən̪d̪rəpurə, rɑːməd̪əjɑːləpurə, rɑːməd̪əjɑːlə, rɑːgʰəʋəpurə, d͡ʒəjəd̪eːʋəpəʈʈiː, beːləmoːɦən̪ə, gʰən̪əʃjɑːməpurə, t͡ʃəkərɪjɑː (bʰəgəʋɑːn̪kə t͡ʃəkrəpərə rɑːkʰələ geːlə n̪ɑːmə), ləkʂməɳəpurə, bʰərət̪əpurə ɑːd̪ɪ d͡ʒət̪əjə ʋəɪʂɳəʋən̪ɑːmə t̪ʰɪkə, oːt̪əɦĩ ʃəɪʋən̪ɑːməmeː prəmukʰə ət͡ʃʰɪ ʃɪʋəpurə, ʃɪʋən̪əgərə, ʃəŋkərəpurə, ʃəŋkərəs̪ərɑːjə, ʃəmbʰuɑːrə, məɦɑːd̪eːʋən̪əgərə, məɦɑːd̪eːʋəpurə, məɦəd̪eːʋɑː, rud̪rəpurə, iːʃɑːn̪ət͡ʃəkə, iːʃəpurə ɑːd̪ɪ eːɦiː t̪ərəɦẽː ʃɪʋəpəɲt͡ʃɑːjət̪ən̪ə n̪ɑːməpərə rɑːkʰələ geːlə n̪ɑːmə d̪ʰɪkə kumɑːrəpurɑː (kɑːrt̪ɪkeːjəkə n̪ɑːməpərə), gən̪əpət̪ɪjɑː (gəɳeːʃəkə n̪ɑːməpərə), bərəd̪əɦəʈʈɑː (bəs̪əɦɑː bərəd̪ə ʋɑː n̪ən̪d̪iːkə n̪ɑːməpərə), gə̃gəd͡ʒəlɑː (gə̃gɑːd͡ʒələ pərə) ɑːd̪ɪ . t̪əɦɪn̪ɑː ʃɑːkt̪ə-s̪ɑːmprəd̪ɑːjɪkə gɑːməmeː pərɪgəɳən̪iːjə d̪ʰɪkə bʰəʋɑːn̪iːpurə, bʰəgəʋət̪iːpurə, ləkʂmiːpurə, ʃɑːrəd̪ɑːpurə, ʃəkt̪ɪpurə, d̪urgɑːpurə, d̪urgɑːgəɲd͡ʒə, gə̃gɑːpurə, kəmələːpurə (kəmələpurə-bɪʈʰuɑːrə bʰɪn̪n̪ə ət͡ʃʰɪ), uməgɑ̃ːʋə (umɑːgɑ̃ːʋə), əpərɳɑː (əpərən̪ɑː), pɑːroːgɑ̃ːʋə (iː pɑːrʋət̪iːgɑ̃ːʋəkə əpəbʰrə̃ʃə bud͡ʒʰɑːɪt̪ə

ət͡ʃʱɪ), kɑːliːpurə, kɑːlɪkɑːpurə, s̪iːt̪ɑːpəʈʈiː, ʃeːrəpurə ɑːd̪ɪ s̪əurəgrɑːməmeː s̪uːrəd͡ʒəgəɽʱɑː, bʱɑːn̪upurɑː, s̪uːrəd͡ʒən̪əgərə, rəʊɪj ɑːɦiː ɑːd̪ɪ d͡ʒət̪əjə ulleːkʱən̪iːjə ət͡ʃʱɪ oːt̪əɦɪ 'bəɦɪn̪əpurɑː' n̪ɑːməkə gɑːməkəɪ 'ʋəɦn̪ɪpurə'kə əpəbʱrə̃ʃə mɑːn̪ɪ s̪əkəɪt̪ə t͡ʃʱiː . d͡ʒəkʱən̪ɪ kɪ ɦən̪umɑːn̪ən̪əgərə, məd̪ən̪ɑː, məd̪ən̪əpurɑː, brəɦ məpurə, brəɦməpurɑː, brəɦmoːʈʈərɑː, t͡ʃɑːn̪əpurə, t͡ʃ ɑːn̪əpurɑː, t͡ʃən̪əurə ɑːd̪ɪ s̪eːɦoː d͡ʒət̪əjə ɦən̪umɑːn̪əd͡ʒiː, kɑːməd̪eːʋə, brəɦmɑː oː t͡ʃən̪d̪rəmɑːkə n̪ɑːməpərə bəs̪ələ grɑːmə prət̪iːt̪ə ɦoːɪt͡ʃʱə, oːt̪əɦɪ d̪eːʋəɦɑːrə, bʱəgəʊɑːn̪əpurə ɑːd̪ɪ s̪ɑːmɑːn̪jə d̪eːʋət̪ɑːpərə ɑːd̪ʱɑːrɪt̪ə gɑːmə kəɦələ d͡ʒɑː s̪əkəɪt͡ʃʱə .

kɪt͡ʃʱu gɑːməkə n̪ɑːmə t̪ə̃ əs̪t̪rə-ʃəs̪t̪rə ət̪ʱəʊɑː d̪ʱɑːt̪upərə ɑːd̪ʱɑːrɪt̪ə koːn̪oː ʋɪʃeːʂə kɑːrəɳẽː rɑːkʱələ geːlə ɦoːeːt̪ə, d͡ʒeːn̪ɑː kɪ bʱɑːləpəʈʈiː (bʱɑːlɑː), kərəut͡ʃə (kɪriːt͡ʃə), t̪ələʊɑːrɪ (t̪əruɑːrɪ), kurəɦərɪjɑː (kurəɦərɪ), loːɦɑː (s̪əurɑːʈʱə), loːɦɑːrə (bʱəʊɑːn̪iːpurə), s̪oːn̪ɑːliː (s̪oːn̪ɑː), rupəuliː (ruːpɑː), rəd͡ʒət̪əpurə (t͡ʃɑːn̪d̪iː), rəd͡ʒət̪əpurɑː (t͡ʃɑːn̪d̪iː), s̪oːn̪əpurə (s̪ʊərɳə) ɑːd̪ɪ .

-ɖɔ. ud̪əjən̪ɑːt̪ʰə d͡ʒʱɑː 'əʃoːkə'- ʋəriːjə ɑːt͡ʃɑːrjə, keːn̪d̪riːjə s̪ə̃s̪krɨt̪ə ʋɪʃʋəʋɪd̪jɑːləjə, ʃriːs̪əd̪ɑːʃɪʋə pərɪs̪ərə
puriː (oːɖiːʃɑː) 752001 (moː.- 8895122312)

əpən̪ə mə̃t̪əʊjə editorial.staff.videhĕa@gmail.com **pərə pəʈʰɑːu.**

3.2.s̪ə̃t̪oːʂə kumɑːrə rɑːjə 'bəʈoːɦiː'-mə̃gərəun̪ɑː (eːgɑːrəɦəmə kʰeːpə)

s̪ə̃t̪oːʂə kumɑːrə rɑːjə 'bəʈoːɦiː' mə̃gərəun̪ɑː (eːgɑːrəɦəmə kʰeːpə)

bʰukəbʰukɪjɑː lɑːiːʈə d͡ʒəɪrə rəɦələ t͡ʃʰəɪ mə̃d̪ɪrə pərə. rəs̪t̪ɑː meː bɑ̃ːs̪ə pərə mərəkəriː lɑːgələ t͡ʃʰəɪ. mə̃d̪ɪrə pərə lɑːɪʈĩgə t̪ət̪eːkə n̪iːkə lɑːgɪ rəɦələ t͡ʃʰəɪ t̪əkərə ʈʰɪkɑːn̪ə n̪əɦɪ. moːn̪ə ɦərəkʰɪt̪ə bʰəs geːlə d̪eːkʰɪ kəs . mɑ̃ː d̪urgɑː mə̃d̪ɪrə meː ɑːjələ t͡ʃʰət̪ʰɪ. mə̃d̪ɪrə keːrə bʰəʊjət̪ɑː beːd͡ʒoːrə t͡ʃʰəɪ. ə_ɪ beːrə meːlɑː d͡ʒəmət̪əɪ. s̪ərɪpəɦũ mɑ̃ː ɑːjələ t͡ʃʰət̪ʰɪ.

ə_ɪ beːrə mɑ̃ː kẽː mɑːʈɪ-mə̃gələ meː d̪eːrə bʱəs geːlən̪ɦɪ. rɑːmə ɦrɨd̪əjə bɑːbɑː kẽː muɪlɑː s̪ə̃ mɑːʈɪ-mə̃gələ kẽː t̪ɪt̪ʱɪ meː ɦeːrəpʱeːrə kərəs pəɽələɪ. kələʃə s̪t̪ʱɑːpən̪ə s̪ə̃ kɪt͡ʃʱu d̪ɪn̪ə pəɦɪn̪eː mɑːʈɪ-mə̃gələ keːrə kɑːd͡ʒə keːlə geːlə . mə̃d̪ɪrə t̪ə̃ bən̪ɪ geːlə t͡ʃʱəɪn̪ɦə mɑːjə kẽː , pərəɲt͡ʃə pələs̪t̪ərə bɑːkiː t͡ʃʱən̪ɦɪ. ʈɑːkɑːkə kəmiː keːrə kɑːrəɳə mə̃d̪ɪrə mẽː pələs̪t̪ərə n̪əɦu-n̪əɦu gət̪ɪ s̪ə̃ bʱəs rəɦələ t͡ʃʱəɪ. mɑ̃ː ʃeːrɑːʋɑːliː əpən̪ə kɑːd͡ʒə kərəbɑː kẽː t͡ʃʱoːɽət̪ɪn̪ɦə. d̪eːrə ɦeːt̪əɪ , pərəɲt͡ʃə pələs̪t̪ərə puːrɑː bʱəs keː rəɦət̪əɪ.

meːlɑː leːlə d͡ʒəgəɦə kẽː kəmiː bʱəs rəɦələ t͡ʃʱəɪ. mə̃d̪ɪrə kẽː s̪əmiːpə ʋɑːlɑː kʰeːt̪ə meː kʰeːt̪ə ʋɑːlɑː s̪əbʱə pjɑːd͡ʒə, geːɦũː, kʰeːrəɦiː bɑːgə kəs d̪əɪt̪ə t͡ʃʱət̪ʰɪn̪ɦə. d͡ʒən̪əs̪ə̃kʰjɑː bəɽʱəlɑː s̪ə̃ kʰeːt̪əkə kəmiː bʱəs rəɦələ t͡ʃʱəɪ. t̪ə̃ d͡ʒɪn̪əkərə kʰeːt̪ə t͡ʃʱɪjəɪn̪ɦə oː əpən̪ə kʰeːt̪ə meː pʰəs̪ələ bəu kərəbeː kərət̪ɪn̪ɦə t͡ʃɑːɦeː d̪urgɑː puːd͡ʒɑː s̪əmɪt̪ɪ kẽː n̪iːkə ləgəɪn̪ɦə ʋɑː n̪əɦɪ.

əkʰən̪oː d̪ʱərɪ keːs̪ə kʰət̪mə n̪əɦɪ bʱeːləɪ. s̪ət̪ɑːɪs̪ə loːkən̪ɪ kẽː keːs̪ə meː n̪ɑːmə t͡ʃʱən̪ɦɪ. ɑːɪ n̪əɦɪ kɑːlɦɪ d͡ʒəɦələ d͡ʒɑːjə pəɽət̪ən̪ɦɪ. n̪əʋəd̪urgɑː puːd͡ʒɑː s̪əmɪt̪ɪ kẽː pəkʂə kəməd͡ʒoːrə bʱəs rəɦələ t͡ʃʱən̪ɦɪ. d̪oːs̪ərə pəkʂə kʰeːlɑː kəs rəɦələ t͡ʃʱət̪ʰɪ. d͡ʒeː kɪjoː ɦɪn̪əkɑː d̪ɪs̪ə s̪ə̃ t͡ʃʱɪʈəkɪ geːlə t͡ʃʱəlɑːɦə, ɦun̪əkɑː kəmbələ d̪əskeː mən̪əulə d͡ʒɑː rəɦələ t͡ʃʱən̪ɦɪ. ɪ n̪iːkə gəpə t͡ʃʱɪjəɪjə d͡ʒeː kɪt͡ʃʱu loːkən̪ɪ kə̃bələ pɑːbɪ kəs pʰeːrə mɑːlɪkə-mɑːlɪkə kəɦəə ləgət̪ɑːɦə.

ɪ t͡ʃʱət̪ʰɪ d͡ʒɪlɑː pɑːr̥ʂəd̪ə 'rɑːmɑːn̪ə̃d̪ə rɑːjə' . ɪ kəjəmə s̪ɑːlə s̪ə̃ kəɦəɪt̪ə t͡ʃʱət̪ʰɪn̪ɦə meːlɑː n̪əɦɪ ləgəu, pərəɲt͡ʃə ɦɪn̪əkərə gəpəkə koːn̪əɦu bʱeːlueːʃən̪ə n̪əɦɪ t͡ʃʱən̪ɦɪ. ɑːn̪ə gɑːmə meː d͡ʒɪlɑː pɑːr̥ʂəd̪ə keːrə ɑːgɑː-pɑ̃ːt͡ʃʱɑː d̪əs̪ə loːkən̪ɪ rəɦəɪt̪ə t͡ʃʱən̪ɦɪ , pərəɲt͡ʃə ɦɪn̪əkɑː ɑːgɑː-pɑ̃ːt͡ʃʱɑː ʃuːn̪jət̪ɑː t͡ʃʱən̪ɦɪ. rɑːd͡ʒən̪iːt̪ɪ keːkərɑː kəɦəɪt̪ə t͡ʃʱəɪ s̪eː s̪əbʱə kɪjoː əkʰən̪oː d̪ʱərɪ bʱrəmə meː t͡ʃʱət̪ʰɪ. t͡ʃun̪ɑːʋəkə bɑːd̪ə d͡ʒən̪ət̪ɑː kẽː kɑːd͡ʒə keːn̪ɪɦɑːrə d͡ʒiːt̪ə d͡ʒeːt̪ɑːɦə s̪eː s̪ə̃bʱəʋə n̪əɦɪ rəɦɪ geːlə t͡ʃʱəɪ .

ə_ɪ beːrə s̪ə̃t̪oːʂə pət͡ʃəpən̪ə ɦəd͡ʒɑːrə ʈɑːkɑː muːrət̪ɪ kʰərət͡ʃə leːlə d̪eːlət̪ʰɪn̪ɦə. s̪əbʱə kɪt͡ʃʱu leːlə loːkə ələgə-ələgə t͡ʃə̃d̪ɑː d̪əɪt̪ə t͡ʃʱəɪ. mɑːʈɪ-mə̃gələ leːlə ələgə , kələʃə jɑːt̪rɑː puːrɑː bʱeːlɑː pərə kələʃə bʱərən̪ɪɦɑːriːn̪ə s̪əbʱə keː ʃərəbət̪ə piːəbəɪ leːlə ələgə . ɦərə d̪ɪn̪ə ɑːt͡ʃɑːrjəd͡ʒiː, d̪urgɑːs̪əpt̪əʃət̪iː pɑːʈʰə keːn̪ɪɦɑːrə pəʈʰəɪt̪ə, pud͡ʒeːgəriː, ʋəgəɪrəɦə leːlə pʰəlɑːɦɑːrəkə kʰərət͡ʃə leːlə ələgeː t͡ʃə̃d̪ɑː loːkə d̪eːt̪ə t͡ʃʱəɪ. s̪əbʱə kɪt͡ʃʱu leːlə t͡ʃə̃d̪ɑː d̪eːn̪ɪɦɑːrə loːkə əpən̪ə-əpən̪ə bərəkʰə bukə kəə leːn̪eː t͡ʃʱət̪ʰɪ ɑːoːrə bukə kəə rəɦələ t͡ʃʱət̪ʰɪ. mɑ̃ː d̪urgɑː kɪn̪əkoː n̪ɪrɑːʃə n̪əɦɪ kərəɪt̪ə t͡ʃʱət̪ʰɪn̪ɦə. mɑ̃ː keːrə ʃəkt̪ɪ əpərəməpɑːrə t͡ʃʱən̪ɦɪ.

''ʃrəd̪d̪ʱɑːlugəɳə , d̪ʱeːjɑːn̪ə d̪eːbəɪ ! mən̪ɪɦɑːrɑː meː puruʂə kẽː pərəʋeːʃə ʋərd͡ʒɪt̪ə t͡ʃʱəɪ. n̪əʋəd̪urgɑː puːd͡ʒɑː s̪əmɪt̪ɪ kẽː d͡ʒət̪eːkə kɑːrəkərət̪ɑː t͡ʃʱiː, s̪əbʱə

kɪjoː əpən̪ə-əpən̪ə ɖjuːʈiː meː lɑːgɪ d͡ʒɑːuː . meːlɑː meː bʰiːɽə bəɽʰɪ rəɦələ t͡ʃʰəɪ. ɪ d̪ɑːt̪ɑː t͡ʃʰət̪ʰɪ - s̪ureːʃə rɑːmə pɪt̪ɑː kɑːliːd̪ɑːs̪ə gʰõːgʰəɽərɪjɑː n̪ɪʋɑːs̪iː, mɑ̃ː ʃeːrɑːʋɑːliː kẽː t͡ʃərəɳə meː eːkə s̪əɪə ʈɑːkɑː ərpɪt̪ə keːləkʰɪn̪əəĩ ,mɑ̃ː d̪urgɑː ɦun̪əkɑː s̪əbʰə pərɪʋɑːrə kẽː kʰuʃə kərət̪ɪɦɪn̪ə d̪urgɑː puːd͡ʒɑː s̪əmɪt̪ɪ mə̃gərəun̪ɑː ɪeːɦə kɑːmən̪ɑː kərəɪt̪ə ət͡ʃʰɪ." eːkeː s̪ɑ̃ːs̪ə meː kɪʃən̪əd̪eːʋə d͡ʒiː bəd͡ʒəlɑːɦə.

mə̃gərəun̪ɑː gɑːməkə meːlɑː n̪ɑːmiː t͡ʃʰəɪ . meːlɑː meː məɪrə ɦeːbeːʈɑː kərət̪ə. kɪt͡ʃʰu ləpʰuɑː t͡ʃʰəuɽɑː ləɽəkiː s̪əbʰə kẽː t͡ʃʰeːɽə
d̪əɪt̪ə t͡ʃʰəɪ. ə_ɪ leːlə oːkərɑː bʰərəpeːʈɑː məɪrə ləgəɪt̪ə t͡ʃʰəɪ. poːrə-poːrə kẽː t̪oːɽələ d͡ʒɑːeːt̪ə t͡ʃʰəɪ. meːlɑː meː t̪oːɽəɳə d̪ʋɑːrə bən̪əulə d͡ʒɑːeːt̪ə t͡ʃʰəɪ. ə_ɪ beːrə t̪oːɽəɳə d̪ʋɑːrə meː poːs̪ʈərə lɑːgələ t͡ʃʰeːləɪ d͡ʒɑːɦɪrə meː n̪əʋəd̪urgɑː puːd͡ʒɑː s̪əmɪt̪ɪ lɪkʰələ t͡ʃʰeːləɪ. ɪ 'n̪əʋəd̪urgɑː' ʃəbd̪əkoːʃə piːt͡ʃʰɑː kɪt͡ʃʰu rɑːd͡ʒə t͡ʃʰupələ t͡ʃʰəɪ , n̪əɦɪ t̪ə̃ pəɦɪn̪eː s̪ə̃ ɪ ʃəbd̪ə rəɦɪt̪əɪkə . ə_ɪ poːs̪ʈərə meː t̪iːn̪ə goːʈeːkə pʰoːʈoː t͡ʃʰəɪ - d̪urgɑːpuːd͡ʒɑː s̪əmɪt̪ɪ kẽː əd̪ʰjəkʂə s̪ɑːɦeːbə kẽː , s̪ət͡ʃɪʋə s̪ɑːɦeːbə kẽː ɑːoːrə koːʂɑːd̪ʰjəkʂə s̪ɑːɦeːbə kẽː. ɑːbə d̪urgɑː puːd͡ʒɑː meː 'ɑːiːɖẽːʈɪʈiː' keːrə ləɽɑːiː bʰəə/ rəɦələ t͡ʃʰəɪ. 'mũɦəpurəkʰiː' keːrə leːlə gɑːmə meː ʃiːt̪əjud̪d̪ʰə t͡ʃʰɪɽələ t͡ʃʰəɪ.

ʃɑːn̪t̪ɪ kələʃə kẽː d͡ʒələ leːlə məɪrə bʰəə/ s̪əkə_ɪeː . ʃrəd̪d̪ʰɑː-bʰəkt̪ɪ s̪əbʰəɦəkə t̪ət̪eːkə n̪eː d͡ʒoːrə mɑːrəə/

ləgələɪeː s̪eː 'əɦĩs̪ɑː pərəmoː d̪ʰərmə:' s̪əbʰə kɪjoː bʰulɪ geːlə t͡ʃʰət̪ʰɪn̪ɦə. mɑːrəd̪ʰɑːɽə meː loːkə kẽː ʋɪʃʋɑːs̪ə bəɽʰɪ rəɦələ t͡ʃʰəɪ.

-s̪ə̃t̪oːʂə kumɑːrə ɾɑːjə 'bəʈoːɦiː', grɑːmə - mə̃gərəun̪ɑː

əpən̪ə
mə̃t̪əʋjə editorial.staff.videhĕa@gmail.com **pərə pəʈʰɑːu.**

3.3.s̪ə̃t̪oːʂə kumɑːrə ɾɑːjə 'bəʈoːɦiː'-s̪əmiːkʂɑː-d͡ʒɪn̪əgiː bʰɑːrə bən̪ɪ geːlə

s̪ə̃t̪oːʂə kumɑːrə rɑːjə 'bət̪oːɦiː'

ʂəmiːkʂɑː- d͡ʒɪn̪əgiː bʱɑːrə bən̪ɪ geːlə

kət̪ʰɑː :- d͡ʒɪn̪əgiː bʱɑːrə bən̪ɪ geːlə-kət̪ʰɑːkɑːrə :- d͡ʒəgəd̪iːʃə prəs̪ɑːd̪ə mə̃ɖələ

ʂəmiːkʂəkə :- s̪ə̃t̪oːʂə kumɑːrə rɑːjə 'bət̪oːɦiː'

d͡ʒəgəd̪iːʃə prəs̪ɑːd̪ə mə̃ɖələ d͡ʒiːkə kət̪ʰɑː 'd͡ʒɪn̪əgiː bʱɑːrə bən̪ɪ geːlə' eːkət̪ɑː mɑːrmɪkə kət̪ʰɑː ət͡ʃʰɪ. s̪eːʋɑː-n̪ɪʋrɨt̪t̪ɪkə bɑːd̪ə ɦeːmə̃t̪ə kumɑːrə ɑːoːrə ɦun̪əkərə pət̪n̪iːkə t͡ʃɪ̃t̪ɑː kɪ burʰɑːɽiː meː kət̪əs d͡ʒɑːjə, iː s̪əhiː t͡ʃʰən̪ɦɪ. bʱuːmə̃ɖəliːkərəɳə keː əiː d̪əurə meː t̪ɑːkɑː s̪əbʱə kɪt͡ʃʰu bʱəs geːlə t͡ʃʰəɪ. loːkə t̪ɑːkɑː kẽː t͡ʃɪn̪ɦəɪt̪ə t͡ʃʰət̪ʰɪn̪ɦə. mən̪ukkʰəkə ʋeːʋəɦɑːrə bəd̪əlɪ rəɦələ t͡ʃʰəɪ. ʋrɨd̪d̪ʱə bʱeːlɑːkə bɑːd̪ə kɪn̪əkoː kɪjoː d̪eːkʰɪn̪ɪɦɑːrə n̪əɦɪ rəɦɪ d͡ʒɑːjət̪ə t͡ʃʰəɪ. iː pəɪgʱə s̪ɑːmɑːd͡ʒɪkə s̪əməs̪jɑː bən̪ɪ geːlə ət͡ʃʰɪ.iː t͡ʃɪ̃t̪ɑː ɦɪn̪əkərə d͡ʒɑːjəd͡ʒə t͡ʃʰən̪ɦɪ. eːkət̪ɑː mɑːjə-bɑːpə kẽː d̪eːkʰɪn̪ɪɦɑːrə kɪjoː n̪əɦɪ ɑːoːrə eːkət̪ɑː mɑːjə-bɑːpə əpən̪ə s̪əbʱə s̪ə̃t̪ɑːn̪ə keːrə ɦəgən̪iː-muːt̪ən̪iː s̪ə̃ ləskəs s̪əbʱə kɪt͡ʃʰu kərəɪt̪ə t͡ʃʰət̪ʰɪ. 'd͡ʒɪbəɪt̪ə d͡ʒiː gũɦɑː-bʱət̪t̪ɑː ɑːoːrə muɪlɑː pərə d̪ud̪ʱɑː bʱət̪t̪ɑː' kəɦəʋiː s̪ərɪpəɦũ s̪ət͡ʃə bʱəs

rəɦələ ət͡ʃʰɪ.

ɦeːmə̃t̪ə kumɑːrə ɑːoːrə rəʃmɪ bɑ̃ːd͡ʒʱə n̪əɦɪ t͡ʃʱət̪ʰɪ. ɦɪn̪əkɑː d̪uːʈɑː beːʈiː t͡ʃʱən̪ɦɪ d͡ʒɪn̪əkərə bjɑːɦə bʰəs geːlə t͡ʃʱən̪ɦɪ. pərəɲt͡ʃə oː d̪un̪uː pərɑːn̪iː t͡ʃɪ̃t̪ɪt̪ə t͡ʃʱət̪ʰɪ d͡ʒeː burʰɑːɽiː meː ɦəmə kət̪əs d͡ʒɑːuː. ɑːn̪ə d̪eːs̪əkə n̪əɦɪ bud͡ʒʱələ , leːkɪn̪ə mɪt̪ʰɪlɑː meː ɑːoːrə bʰɑːrət̪ə meː iː bəɽə pəɪgʱə s̪əməs̪jɑː bən̪ɪ geːlə ət͡ʃʰɪ d͡ʒeː mɑːjə-bɑːpə s̪ə̃t̪ɑːn̪ə leːlə boːd͡ʒʱə bən̪ɪ rəɦələ ət͡ʃʰɪ. əbəɪ ʋɑːlɑː s̪əməjə meː iː s̪əməs̪jɑː ɑːoːrə ʋɪkərɑːlə ruːpə d̪ʱɑːrəɳə kərət̪ə. iː s̪əməs̪jɑː s̪əbʰə ʋərɳə, d͡ʒɑːt̪ɪ ɑːoːrə ks̪eːt̪rə meː n̪əɦu-n̪əɦu gət̪ɪ s̪ə̃ pʰəɪlə rəɦələ ət͡ʃʰɪ.

ʈɑːkɑːkə kəməɪ keːrə ɑːpɑːd̪ʱɑːpiː meː mɑːjə-bɑːpə keː bʰulɪ d͡ʒeːn̪ɑːjə kət̪əu ut͡ʃɪt̪ə n̪əɦɪ kəɦələ d͡ʒɑː s̪əkəeː. mən̪ukkʰəkə muːljə bəd̪əlɪ rəɦələ ət͡ʃʰɪ. ʈɑːkɑːkə ɑːgɑː meː loːkə pərɪʋɑːrə ɑːoːrə s̪əmɑːd͡ʒə kə̃ː bʰulɪ rəɦələ t͡ʃʱəɪ. s̪əmɑːd͡ʒə meː ət̪eːkə ʋɪkʰə gʱulələ t͡ʃʱəɪ d͡ʒeː kɪjoː kɪn̪əkoː gələt̪iː pərə kɪt͡ʃʰu kəɦən̪ɪɦɑːrə n̪əɦɪ. məgən̪iː keːrə d͡ʒʱəgəɽɑː kə̃ː moːlə leːt̪ə. beːʈɑː mɑːjə-bɑːpə keː mɑːrɪ rəɦələ t͡ʃʱəɪ ɑːoːrə s̪əmɑːd͡ʒə oːkərə ʋɪɖɪoː bən̪ɑː rəɦələ ət͡ʃʰɪ.

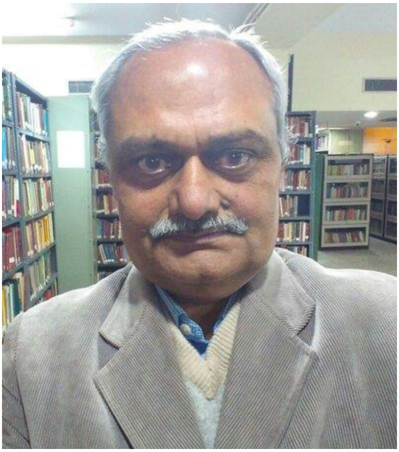
əgərə s̪ə̃pət̪t̪ɪ meː s̪ə̃t̪ɑːn̪əkə əd̪ʱɪkɑːrə ɦoːeːt̪ə t͡ʃʱəɪ , t̪ə̃ burʰɑːɽiː meː mɑːjə-bɑːpəkə s̪eːʋɑː-ʈəɦələ kərən̪əɪ, ə̃t̪ɪmə s̪ɑ̃ːs̪ə d̪ʱərɪ d̪eːkʰəbʰɑːlə kərən̪əɪ s̪ə̃t̪ɑːn̪ə keːrə kərt̪əʋjeː ʈɑː n̪əɦɪ t͡ʃʱən̪ɦɪ, bəlkɪ iː kɑːn̪uːn̪ən̪ə ɦoːməkə t͡ʃɑːɦiː d͡ʒeː mɑːjə-bɑːpəkə

s̪eːʋɑː kərəɳ̪əɪ əɳ̪ɪʋɑːrjə ɦueːɦə. s̪ə̃ʋɪd̪ʰɑːɳ̪ə meː ɳ̪əɪt̪ɪkə kərt̪əʊjə keːrə ruːpə meː iː d͡ʒoːɽələ d͡ʒeːbɑːkə t͡ʃɑːɦiː ɑːoːrə mɑːjə-bɑːpəkə s̪eːʋɑː ɳ̪əɦɪ keːɳ̪ɪɦɑːrə kẽː lɪkʰɪt̪ə ʋɑː məukʰɪkə ʃɪkɑːjət̪ə pərə kəmə-s̪ə-kəmə d̪u-t͡ʃɑːrɪ s̪ɑːləkə s̪əd͡ʒɑː ɦeːbɑːkə t͡ʃɑːɦiː.

-s̪ə̃t̪oːs̪ə kumɑːrə rɑːjə 'bəʈoːɦiː', grɑːmə - mə̃gərəuɳ̪ɑː

əpəɳ̪ə mə̃t̪əʊjə editorial.staff.videhĕa@gmail.com **pərə pəʈʰɑːu.**

3.4.rəbiːɳ̪d̪rə ɳ̪ɑːrɑːjəɳə mɪʃrə- mɑːt̪rɨbʰuːmɪ (upəɳ̪jɑːs̪ə)- 25 mə kʰeːpə

rəbiːn̪d̪rə n̪ɑːrɑːjəɳə mɪʃrə

mɑːt̪rɨbʰuːmɪ (upən̪jɑːs̪ə)- d̪ʰɑːrɑːʋɑːɦɪkə

25

d͡ʒɑːn̪əkiːd̪ʰɑːmə pəɦũt͡ʃəlɑːkə bɑːd̪ə d͡ʒəjən̪t̪ə n̪ɑːgəbɑːbɑːkə s̪ə̃geː rəɦəeː ləgəlɑːɦə . ʃɑːrəd̪ɑːkũd͡ʒəmeː ɑːt͡ʃɑːrjəd͡ʒiːkẽː iː bɑːt̪ə pət̪ɑː ləgələn̪ɪ . oː prət̪iːkʂɑːmeː rəɦət̪ʰɪ d͡ʒeː d͡ʒəjən̪t̪ə əpən̪eː əeːt̪ɑːɦə . mud̪ɑː kəɪkə d̪ɪn̪ə biːt̪ɪ geːlɑːkə bɑːd̪oː d͡ʒəkʰən̪ə ɑːt͡ʃɑːrjəd͡ʒiːs̪ə̃ bʰẽːʈə kərəeː n̪əɦɪ geːlɑːɦə t̪ə̃ ɦun̪əkɑː rəɦələ n̪əɦɪ geːlən̪ɪ . oː s̪ʋəjə̃ ʃɪʂjəs̪əbʰəkə s̪ə̃geː d͡ʒəjən̪t̪əs̪ə̃ bʰẽːʈə kərəbɑːkə ɦeːt̪u n̪ɑːgəbɑːbɑːkə s̪t̪ʰɑːn̪əpərə pəɦũt͡ʃəlɑːɦə . n̪ɑːgəbɑːbɑː oːɦɪ s̪əməjə oːt̪əɦɪ rəɦət̪ʰɪ . d͡ʒəjən̪t̪ə əpən̪ə ʃoːd̪ʰəgrə̃t̪ʰəkẽː ʋɪmoːt͡ʃən̪ə ɦeːt̪u prəs̪t̪ut̪ə kərəbɑːmeː ʋjəs̪t̪ə t͡ʃʰəlɑːɦə .

ɑːt͡ʃɑːrjəd͡ʒiːkẽː s̪ɑːmən̪eːs̪ə̃ əbəɪt̪ə d̪eːkʰɪ

ɦun̪əkərə ɦərʂəkə s̪iːmɑː n̪əɦɪ t͡ʃʰələ . oː t̪urə̃t̪ə uʈʰɪ ɦun̪əkɑː d̪əɳɖəʋət̪ə bʰəeː prəɳɑːmə keːlən̪ɪ .

" kʂəmɑː kərəbə ɑːt͡ʃɑːrjəʋərə! ɦəmə əpən̪eːs̪ə̃ əkʰən̪ə d̪ʰərɪ bʰẽːʈə n̪əɦɪ kəeː s̪əkələɦũ . s̪oːt͡ʃəɪt̪ə rəɦiː d͡ʒeː pus̪t̪əkəkə ʋɪmoːt͡ʃən̪ə kərəbɑːkə əʋəs̪əreːpərə əpən̪eːs̪ə̃ bʰẽːʈə ɦoːeːt̪ə ."

"kəɦɪɑː t͡ʃʰəɪkə ʋɪmoːt͡ʃən̪ə?"

"əpən̪eːkə s̪uʋɪd̪ʰɑːn̪us̪ɑːreː t̪ɪt̪ʰɪ t̪əjə kəeːlə d͡ʒɑːeːt̪ə ."

"bəɽʰɪɑ̃ː ɦoːeːt̪ə d͡ʒeː kɑːliːkɑːn̪t̪oːs̪ə̃ put͡ʃʰɪ leːlə d͡ʒɑːeː . əɦɑ̃ːkə geːlɑːkə bɑːd̪ə oː kəeː beːrə put͡ʃʰɑːriː kərəɪt̪ə t͡ʃʰəlɑːɦə."

" ɑːt͡ʃɑːrjəʋərə! s̪ət̪jə put͡ʃʰələ d͡ʒɑːjə t̪ə̃ ɦəmə s̪ə̃koːt͡ʃəʋəʃə n̪eː əpən̪eːs̪ə̃ bʰẽːʈə kəeː s̪əkələɦũ n̪eː kɑːliːkɑːn̪t̪əkə s̪ɑːmən̪eː d͡ʒəeːbɑːkə s̪ɑːɦəs̪ə bʰeːlə?"

"s̪eː kiː?"

"ɦəmə t̪ə̃ d͡ʒɑːn̪əkiːd̪ʰɑːmə t͡ʃʰoːɽɪ kəeː gɑːmə t͡ʃəlɪ geːlə rəɦiː . mud̪ɑː pərɪs̪t̪ʰɪt̪ɪ eːɦən̪ə bʰeːlə d͡ʒeː ɦəmərɑː n̪ɑːgəbɑːbɑːkə bɑːt̪ə mɑːn̪ɪ eːt̪əeː ɑːbəeː pəɽələ ."

"d͡ʒeː bʰeːləɪkə, s̪eː bʰeːləɪkə . d͡ʒɑːn̪əkiːd̪ʰɑːmə əeːbɑːkə ɦeːt̪u kəkəroːs̪ə̃ put͡ʃʰəbɑːkə kɑːd͡ʒə n̪əɦɪ ɦoːɪt̪ə t͡ʃʰəɪkə . iː t̪ə̃

s̪əbʰəɦəkə s̪t̪ʰɑːn̪ə ət͡ʃʰɪ."

"ɑːt͡ʃɑːrjəʋərə pus̪t̪əkəkə ʋɪmoːt͡ʃən̪əkə s̪əbʰə bʰɑːrə əpən̪eːpərə ət͡ʃʰɪ. əpən̪eː d͡ʒəkʰən̪ə upəjukt̪ə buːd͡ʒʰiː t̪əkʰən̪eː eːɦɪ kɑːrjəkẽː s̪ə̃pən̪n̪ə kəeːlə d͡ʒɑːeːt̪ə ."

" eːɦɪ ʃubʰəkɑːd͡ʒə kẽː d͡ʒət̪eːkə d͡ʒəld̪iː kəeːlə d͡ʒɑːeː t̪ət̪eːkə n̪iːkə."

"pʰeːrə əpən̪eː kɑːliːkɑːn̪t̪əs̪ə̃ ʋɪmərʃə kəeː ɑːguːkə kɑːrjəkrəməkə ɑːd̪eːʃə d̪eːlə d͡ʒɑːeː ."

"ʈʰiːkə t͡ʃʰəɪkə . ɦəmə ɑːɪeː bʰẽːʈə kərəbən̪ɪ . "

t̪əkərəbɑːd̪ə ɑːt͡ʃɑːrjəd͡ʒiː kɑːliːkɑːn̪t̪əs̪ə̃ bʰẽːʈə kəeː s̪əbʰəbɑːt̪ə kəɦələkʰɪn̪ə . kɑːliːkɑːn̪t̪ə eːɦɪ bɑːt̪əs̪ə̃ bəɦut̪ə prəs̪ən̪n̪ə rəɦət̪ʰɪ d͡ʒeː d͡ʒəjən̪t̪ə d͡ʒɑːn̪əkiːd̪ʰɑːmə ləuʈɪ geːlɑːɦə .

"mud̪ɑː d͡ʒəjən̪t̪ə əpən̪eː kɪeːkə n̪əɦɪ əeːlɑːɦə? "

"oː əpən̪oː ɑːbəeː t͡ʃɑːɦəɪt̪ə rəɦət̪ʰɪ . mud̪ɑː..."

"mud̪ɑː kiː? eːɦɪʈʰɑːmə əeːbɑːmeː ɦun̪əkɑː koːn̪ə əʋəroːd̪ʰə?"

"s̪eː s̪əbʰə kiː rəɦət̪ən̪ɪ . oː pus̪t̪əkəkə ʋɪmoːt͡ʃən̪əmeː ʋjəs̪t̪ə rəɦɪ geːlɑːɦə . ɦəməroːs̪ə̃ bʰẽːʈə n̪əɦɪ kəeː s̪əkələ rəɦət̪ʰɪ."

“oː! ɑːbə budʒ͡ʰəlɪəɪkə n̪eː əs̪əliː bɑːt̪ə . t͡ʃəluː ɦəmə əkʰən̪eː əɦĩː s̪ə̃geː t͡ʃələɪt̪ə t͡ʃʰiː ."

kɑːliːkɑːn̪t̪ə t͡ʃə̃d̪rɪkɑːkẽː bəd͡ʒəoːlən̪ɪ ɑː t̪iːn̪uːgoːʈeː d͡ʒəjən̪t̪əs̪ə̃ bʰẽːʈə kərəbɑːkə ɦeːt̪u n̪ɑːgəbɑːbɑːkə s̪t̪ʰɑːn̪ə pərə pəɦũt͡ʃɪ geːlɑːɦə . s̪ə̃joːgəs̪ə̃ n̪ɑːgəbɑːbɑː kət̪əɦu geːlə rəɦət̪ʰɪ .

kɑːliːkɑːn̪t̪ə s̪ə̃geː t͡ʃə̃d̪rɪkɑːkẽː d̪eːkʰɪ d͡ʒəjən̪t̪əkẽː t̪ə̃ d͡ʒeːn̪ɑː kərẽːʈə lɑːgɪ geːlən̪ɪ . oː əd̪ʰjəjən̪ə t͡ʃʰoːɽɪ ʈʰɑːɽʰə bʰəeː geːlɑːɦə . kɑːliːkɑːn̪t̪əkẽː əbʰɪʋɑːd̪ən̪ə kərəɪt̪ə t͡ʃʰəlɑːɦə kɪ t͡ʃə̃d̪rɪkɑː ʈoːkɪ d̪eːləkʰɪn̪ə-

"əɦɑ̃ː t̪ə̃ ɦəmərɑː s̪ɑːpʰeː bɪs̪ərɪ geːləɦũ ."

d͡ʒəjən̪t̪ə kɪt͡ʃʰu n̪əɦɪ bɑːd͡ʒɪ s̪əkəlɑːɦə .

t͡ʃə̃d̪rɪkɑːkə s̪əũd̪ərjə d̪eːkʰəɪt̪ə bən̪əɪt̪ə t͡ʃʰələ . d͡ʒəjən̪t̪əkə ɪt͡ʃt͡ʃʰɑː bʰeːlən̪ɪ d͡ʒeː ɦun̪əkɑː kən̪iː n̪iːkəs̪ə̃ d̪eːkʰiː . eːt̪eːkə d̪ɪn̪əpərə bʰẽːʈə bʰeːlə rəɦən̪ɪ. mud̪ɑː s̪ə̃koːt͡ʃəʋəʃə muɽiː n̪əɦɪ uʈʰɑː s̪əkəlɑːɦə .

ɦun̪əkɑː d̪un̪uːkẽː gəppə kərəɪt̪ə d̪eːkʰɪ kɑːliːkɑːn̪t̪ə ɑː ɑːt͡ʃɑːrjəʋərə s̪əɦəʈɪ geːlɑːɦə .

"əpən̪eːkə ɑːd͡ʒɲɑː ɦoːɪ t̪ə̃ kɑːlɦɪ əpən̪eːkə s̪əbʰɑː mɑ̃ɖəpəmeː eːɦɪ pus̪t̪əkəkə ʋɪmoːt͡ʃən̪ə s̪ə̃pən̪n̪ə kəeːlə d͡ʒɑːeː . "- ɑːt͡ʃɑːrjəʋərə bəd͡ʒəlɑːɦə .

"əʋəʃjə kəeːlə d͡ʒɑːeː . "- kɑːliːkɑːn̪t̪ə s̪əɦəmət̪ɪ

d̪əɪt̪ə bəd͡ʒəlɑːɦə .

-rəbiːn̪d̪rə n̪ɑːrɑːjəɳə mɪʃrə, pɪt̪ɑːkə n̪ɑːməː s̪ʊərgiːjə s̪uːrjə n̪ɑːrɑːjəɳə mɪʃrə, mɑːt̪ɑːkə n̪ɑːməː s̪ʊərgiːjɑː d̪əjɑːkɑːʃiː d̪eːʊiː, bəeːs̪əː 69 ʊərʂə, pəɪt̪rɨkə grɑːməː əɽeːrə ɖiːɦə, mɑːt̪rɨkəː s̪ɪŋgʰɪɑː ɖjoːɽʰiː, ʊrɨt̪ɪː bʰɑːrət̪ə s̪ərəkɑːrəkə upə s̪ət͡ʃɪʊə (s̪eːʊɑːn̪ɪʊrɨt̪t̪ə), s̪peːʃələ meːʈroːpoːlɪʈən̪ə məd͡ʒɪs̪ʈreːʈə, d̪ɪlliː(s̪eːʊɑːn̪ɪʊrɨt̪t̪ə), ʃɪkʂɑːː t͡ʃən̪d̪rəd̪ʰɑːriː mɪt̪ʰɪlɑː məɦɑːʊɪd̪jɑːləjəs̪ə̃ biː.eːs̪ə-s̪iː. bʰəut̪ɪkə ʊɪd͡ʒɲɑːn̪əmeː prət̪ɪʂʈʰɑː : d̪ɪlliː ʊɪʃʊəʊɪd̪jɑːləjəs̪ə̃ ʊɪd̪ʰɪ s̪n̪ɑːt̪əkə, prəkɑːʃɪt̪ə krɨt̪ɪː məɪt̪ʰɪliːmeːː prəkɑːʃən̪ə ʊərʂəɦə̆2017 1.bʰoːrəs̪ə̃ s̪ɑ̃ːd͡ʒʰə d̪ʰərɪ (ɑːt̪mə kət̪ʰɑː),2. prəs̪ə̃gəʊəʃə (n̪ɪʊə̃d̪ʰə), 3.s̪ʊərgə eːt̪əɦɪ ət͡ʃʰɪ (jɑːt̪rɑː prəs̪ə̃gə); prəkɑːʃən̪ə ʊərʂəɦə̆2018 4. pʰəs̪ɑːd̪ə (kət̪ʰɑː s̪ə̃grəɦə) 5. n̪əməs̪t̪əs̪jəɪ (upən̪jɑːs̪ə) 6. ʊɪʊɪd̪ʰə prəs̪ə̃gə (n̪ɪʊə̃d̪ʰə) 7.məɦərɑːd͡ʒə(upən̪jɑːs̪ə) 8.ləd͡ʒəkoːʈərə(upən̪jɑːs̪ə); prəkɑːʃən̪ə ʊərʂəɦə̆2019 9.s̪iːmɑːkə oːɦɪ pɑːrə(upən̪jɑːs̪ə)10.s̪əmɑːd̪ʰɑːn̪ə(n̪ɪʊə̃d̪ʰə s̪ə̃grəɦə) 11.mɑːt̪rɨbʰuːmɪ(upən̪jɑːs̪ə) 12.s̪ʊəpn̪əloːkə(upən̪jɑːs̪ə); prəkɑːʃən̪ə ʊərʂəɦə̆2020 13.ʃə̃kʰən̪ɑːd̪ə(upən̪jɑːs̪ə) 14.ɪeːɦə t̪ʰɪkə d͡ʒiːʊən̪ə(s̪ə̃s̪mərəɳə)15.ɖʰəɦəɪt̪ə d̪eːbɑːlə(upən̪jɑːs̪ə); prəkɑːʃən̪ə ʊərʂəɦə̆2021 16.pɑːt̪ʰeːjə(s̪ə̃s̪mərəɳə) 17.ɦəmə ɑːbɪ rəɦələ t͡ʃʰiː(upən̪jɑːs̪ə) 18.prələjəkə pərɑːt̪ə(upən̪jɑːs̪ə); prəkɑːʃən̪ə ʊərʂəɦə̆2022 19.biːt̪ɪ geːlə s̪əməjə(upən̪jɑːs̪ə) 20.prət̪ɪbɪmbə(upən̪jɑːs̪ə) 21.bəd̪əlɪ rəɦələ ət͡ʃʰɪ s̪əbʰəkɪt͡ʃʰu(upən̪jɑːs̪ə) 22.rɑːʂʈrə mə̃d̪ɪrə(upən̪jɑːs̪ə) 23.s̪ə̃joːgə(kət̪ʰɑː s̪ə̃grəɦə) 24.n̪ɑːt͡ʃɪ

rəhələ t͡ʃʰəlɪ ʋəs̪ud̪ʰɑː(upən̪jɑːs̪ə) 25.d̪iːpə d͡ʒərəɪt̪ə rəhəeː (upən̪jɑːs̪ə).

əpən̪ə
mə̃t̪əʋjə editorial.staff.videhĕa@gmail.com **pərə pəʈʰɑːu.**

3.5.kumɑːrə mən̪oːd͡ʒə kəʃjəpə-oː d̪əd̪ʰiːt͡ʃɪ

kumɑːrə mən̪oːd͡ʒə kəʃjəpə

1 ʈɑː ləgʰukət̪ʰɑː

oː d̪əd̪ʰiːt͡ʃɪ

ʋəs̪iːjət̪ə kərəbə koːn̪oː ɑːmə bɑːt̪ə t̪əs t͡ʃʱəɪ n̪əhĩ; t̪ɑːhuː meː əpən̪ə muɪlɑː keː bɑːd̪ə oːkərɑː pə̃t͡ʃɑːjət̪əkə biːt͡ʃə puːrɑː pərɪʋɑːrə keː upəs̪t̪ʰɪt̪ɪ meː kʰoːlɪ s̪ɑːrʊəd͡ʒən̪ɪkə kərəbɑːkə bɑːt̪ə loːkəkə kəut̪uɦələ s̪ə̃geː d͡ʒɪd͡ʒɲɑːs̪ɑː bəɽʱɑː d̪eːn̪eː t͡ʃʱələɪ. ɑː s̪əɪɦə kɑːrəɳə t͡ʃʱələɪ d͡ʒeː kərt̪ɑː-mɑːt͡ʃʱə-mɑːs̪u keː prɑːt̪ə lɑːlə-kəkɑː keː d̪əlɑːn̪ə pərə loːkə s̪əɦə-s̪əɦə kərəjə lɑːgələ. d͡ʒugeː bʱɑːiː ɑː ɦun̪əkə kən̪ɪjɑ̃ː keː koːn̪oː un̪ʈɑː-pun̪ʈɑː keː s̪əɦəd͡ʒə d͡ʒɲɑːn̪ə bʱəs geːlə t͡ʃʱələn̪ɪ t̪əĩ moːn̪ə kʰəɽut͡ʃʱɑːjələ -bʱən̪ə-bʱən̪ə kərəɪt̪ə! bʱərələ s̪əbʱɑː biːt͡ʃə lɪpʱɑːpʱə kʰoːlələ geːlə ɑː s̪ərəpə̃t͡ʃə ʋəs̪iːjət̪ə pəɽʱɪ s̪əbʱəkeː s̪un̪əbəs ləgəlɑːɦə - "ɦəmə əpən̪ə s̪əmpuːrɳə ɦoːʃoːɦəʋɑːs̪ə meː ʋəs̪iːjət̪ə kərəɪt̪ə t͡ʃʱiː d͡ʒeː ɦəmərə s̪əmpuːrɳə s̪ə̃pət̪t̪ɪ meː ɦəmərə beːʈɑː-beːʈiː keː bəroːbərɪ keː bʱɑːgiːd̪ɑːriː ɦeːt̪əɪ ...." s̪un̪ɪt̪eː kɪt͡ʃʱu loːkə t̪ʰəpəɽiː bəd͡ʒeːləkə, keːjoː kən̪əpʱus̪əkiː ʃuruː keːləkə. d͡ʒugeː bʱɑːiː pʱəkkə pəɽɪ geːlɑːɦə; mud̪ɑː kən̪ɪjɑ̃ː s̪əs ɑːʋeːgə s̪əmɦɑːrələ n̪əhĩ bʱeːlən̪ɪ - "ɦəmə t̪əs d͡ʒən̪ɪt̪eː t͡ʃʱəlɪjəɪ d͡ʒeː buɽəɦɑː d̪uː-t͡ʃɑːlɪ t͡ʃʱəɪt̪ʰə.....gũɦə-muːt̪ə kərəɪ ləɪ beːʈɑː-put̪oːɦuː ɑː ...... " əpən̪ə moːn̪əkə bʱəɽɑːs̪ə oː ɑːoːrə n̪ɪkɑːlət̪ət̪ʰɪ oːɦɪ s̪əs pəhɪn̪eː urmɪ əpən̪ə ɦɑːt̪ʰə s̪əs ɦun̪əkə mũɦə bən̪n̪ə kəs d̪eːləkə - " bəs̪s̪əssss ... bʱəud͡ʒiː ɑːbə n̪əhĩ! ". bɑːbuː n̪eː ɦəmərɑː əpən̪ə s̪ə̃pət̪t̪ɪ meː ɦɪs̪s̪ɑː d̪eːlən̪ɪ; mud̪ɑː ɦəmə bʱərələ pə̃t͡ʃɑːjət̪ə meː əpən̪ə s̪əbʱə ɦɪs̪s̪ɑː ɑːɦɑ̃ː keː d̪əɪ keː gʱoːʂəɳɑː kərəɪt̪ə t͡ʃʱiː... ɦəmərɑː koːn̪oː s̪ə̃pət̪t̪ɪ keː loːbʱə n̪əhĩ .... loːbʱə ət͡ʃʱɪ eːt̪əbeː d͡ʒeː ɦəmərə

n̪əhɪrɑː bən̪ələ rəɦəɪ." oː ɦəboːɽʰəkɑːrə ɦɪt͡ʃukɪ-ɦɪt͡ʃukɪ kən̪əɪt̪ə rəɦəliːɦə .

t̪ʰoːpəɽiː keː gəɽəgəɽɑːɦəʈə .. kɪt͡ʃʰu kɑːlə t͡ʃuppiː..... pʰeːrə kən̪əpʰus̪əkiː. bʰərɪ gɑːmə meː t͡ʃərt͡ʃɑː t͡ʃʰələɪ t̪əs bəs̪ə eːkəreː.

-**kumɑːrə mən̪oːd͡ʒə kəʃjəpə, s̪əmprət̪ɪ**: bʰɑːrət̪ə s̪ərəkɑːrə keː upə-s̪ət͡ʃɪʋə, **s̪ə̃pərkə:** s̪iː-11, ʈɑːʋərə-4, ʈɑːɪpə-5, kɪd̪əʋəiː n̪əgərə puːrʋə (d̪ɪlliː ɦɑːʈə keː s̪ɑːmən̪eː), n̪əiː d̪ɪlliː-110023 moː. 9810811850 / 8178216239 iː-meːlə : writetokmanoj@gmail.com

əpən̪ə mə̃t̪əʋjə editorial.ə/taff.videhĕa@gmail.com pərə pəʈʰɑːu.

3.6.n̪ɪrmələː kərɳə- əgn̪ɪ ʃɪkʰɑː (kʰeːpə-17)

n̪ɪrməlɑː kərɳə (1960-), ʃɪkʂɑː - eːm eː, n̪əɪɦərə - kʰərɑːd͡ʒəpurə,d̪ərəbʰəŋgɑː, s̪ɑːs̪urə - goːɽʰɪjɑːriː (bələɦɑː), ʋərt̪t̪əmɑːn̪ə n̪ɪʋɑːs̪ə - rɑ̃ːt͡ʃiː,d͡ʒʰɑːrəkʰəɳɖə, d͡ʒʰɑːrəkʰə̃ɖə s̪ərəkɑːrə məɦɪlɑː eːʋə̃ bɑːlə ʋɪkɑːs̪ə s̪ɑːmɑːd͡ʒɪkə s̪urəkʂɑː ʋɪbʰɑːgə meː bɑːlə ʋɪkɑːs̪ə pərɪjoːd͡ʒən̪ɑː pəd̪ɑːd̪ʰɪkɑːriː pəd̪ə s̪ə̃ə/ s̪eːʋɑːn̪ɪʋrɨt̪t̪ɪ upərɑːn̪t̪ə s̪ʋət̪ə̃t̪rə leːkʰən̪ə.
muːlə ɦɪn̪d̪iː- s̪ʋərgiːjə d͡ʒɪt̪eːn̪d̪rə kumɑːrə kərɳə, məɪt̪ʰɪliː ən̪uʋɑːd̪ə- n̪ɪrməlɑː kərɳə

əgn̪ɪ ʃɪkʰɑː (bʰɑːgə - 17)

puːrʊə kət̪ʰɑː:

rɑːd͡ʒɑː puruːrəʋɑː keː ʋɪləkʂəɳə ʋiːrət̪ɑːkə kɑːrəɳə d̪eːʋət̪ɑːkə ʋɪd͡ʒəjə d̪ɑːn̪əʋə rɑːd͡ʒə keːʃɪ pərə bʰeːlə. eːɦɪ kɑːrəɳə s̪əpt̪ərɨʂɪjə keː s̪əmmət̪ɪ eːʋə̃ bʰəgəʋɑːn̪ə ʋɪʂɳu keː ɑːkɑːʃəʋɑːɳiː s̪ən̪d̪eːʃəkə kɑːrəɳə rɑːd͡ʒɑː puruːrəʋɑː keː s̪ʋərgəkə ərd̪d̪ʰɑːs̪ən̪ə prɑːpt̪ə bʰeːlən̪ɪ l mud̪ɑː puruːrəʋɑːkə ɑːkɑ̃ːkʂɑː t̪əs urʋəʃiː t͡ʃʰəliːɦə l

ɑːbə ɑːguː:

əmərɑːʋət̪iː keː ʋɪʃɑːlə mən̪oːrə̃d͡ʒən̪ə kəkʂə,! eːɦɪ

s̪əməjə s̪əd̪jəːpərɪɳiːt̪ɑː s̪ən̪ə ələ̃krɨt̪ə t͡ʃʱələ l d̪eːʋət̪ɑːkə d̪ɑːn̪əʋə pərə bʱɑːriː ʋɪd͡ʒəjə keː upələkʂə mẽː ɑːiː eːɦɪ preːkʂɑːgrɨɦə mẽː ləkʂmiː-s̪ʋəjə̃ʋərə n̪ɑːʈɪkɑː keː prəd̪ərʃən̪ə bʱeːn̪ɑːiː n̪ɪrd̪ʱɑːrɪt̪ə t͡ʃʱələ l əps̪ərɑː rə̃bʱɑː keː n̪rɨt̪jə s̪ə̃gə ɑːrə bəhut̪ə rɑːs̪ə mən̪oːrə̃d͡ʒəkə kɑːrjəkrəmə ɦoːməjə keː t͡ʃʱəɪkə l bʱərət̪ə mun̪ɪ ʋɪt͡ʃɑːrə keːlɑː upərɑ̃ːt̪ə eːɦɪ n̪ɑːʈɪkɑː keː t͡ʃəjən̪ə keːlən̪ɪ. t͡ʃəjən̪ə upərɑ̃ːt̪ə ət̪jə̃t̪ə pərɪʃrəmə s̪ə̃s pɑːt̪rə keː t͡ʃəjən̪ə kərəɪt̪ə ɦun̪əkɑː s̪əbʱə s̪ə̃s əbʱjɑːs̪ə kərəulət̪ʰɪ oː. n̪ɑːʈɪkɑː keː prəd̪ərʃən̪ə t̪ruʈɪ hiːn̪ə ɦoːɪ eːkərɑː pərə ʋɪʃeːʂə d̪ʱjɑːn̪ə rəɦən̪ɪ bʱərət̪ə mun̪ɪ keː . oː s̪ʋəjə̃ ləkʂmiː-s̪ʋəjə̃ʋərə n̪ɑːʈɪkɑːkə s̪əbʱə pɑːt̪rə keː t͡ʃəjən̪ə eːɦɪ əʋəs̪ərə heːt̪u kəeːn̪eː rəɦət̪ʰɪ l s̪ə̃gəhɪ oː s̪ʋəjə̃ eːkərə n̪ɪrd̪eːʃən̪ə keː d̪ɑːjɪt̪ʋə s̪əmɦɑːrələt̪ʰɪ l eːkə-eːkə pɑːt̪rə keː t͡ʃəjən̪ə oː joːgjət̪ɑː ən̪uruːpə kəeːn̪eː rəɦət̪ʰɪ.

"ləkʂmiː" keː əbʱɪn̪əjə heːt̪u urʋəʃiː keː t͡ʃəjən̪ə kəeːn̪eː rəɦət̪ʰɪ l oːn̪ɑː t̪əs eːɦɪ kɑːrjəkrəmə mẽː oː bʱɑːgə leːməjə n̪əɦɪ t͡ʃɑːhəɪt̪ə rəɦət̪ʰɪ, kɪeːkə t̪əs oː əpən̪ə eːkʰun̪əkɑː s̪t̪ʰɪt̪ɪ mẽː əbʱɪn̪əjə kərəʋɑː leːlə s̪əmərt̪ʰə n̪əɦɪ rəɦət̪ʰɪ l mud̪ɑː bʱərət̪əmun̪ɪ keː d̪ʋɑːrɑː ɦun̪əkə t͡ʃəjən̪ə kəeːlə geːlə t͡ʃʱələ upəjukt̪ə pɑːt̪rə mɑːn̪ɪ ,ɑː ɪn̪d̪rəkə puːrɳə s̪əhəmət̪ɪ t͡ʃʱələn̪ɪ eːɦɪ mẽː.eːɦɪ pərɪs̪t̪ʰɪt̪ɪ mẽː oː ʋɪroːd̪ʱə n̪əɦɪ kəs s̪əkəliːɦə. oː ən̪ɪt͡ʃt͡ʃʱɑː puːrʋəkə eːɦɪ kɑːrjə heːt̪u prəs̪t̪ut̪ə bʱeːlə t͡ʃʱəliːɦə l

s̪əbʱə d̪eːʋət̪ɑːgəɳə keː bəɪs̪əʋɑː heːt̪u ut͡ʃɪt̪ə ɑːs̪ən̪əkə ʋjəʋəs̪t̪ʰɑː kəeːlə geːlə t͡ʃʱələ l bʱərət̪əmun̪ɪ

keː ʋɑːs̪t̪eː ʋɪʃeːʂə s̪ĩɦɑːs̪ən̪ə rɑːkʰələ geːlə t͡ʃʰələ l əbʰɪn̪əjə mə̃t͡ʃə keː n̪ɪrmɑːɳə ɦeːt̪u s̪ʋəjə̃ ʋɪʃʋəkərmɑː upəs̪t̪ʰɪt̪ə bʰeːlə t͡ʃʰəlɑːɦə l s̪ə̃puːrɳə d̪ɪn̪ə eːkərə ʋjəʋəs̪t̪ʰɑː mẽː ʋjət̪iːt̪ə bʰeːlə l s̪əbʰə d̪eːʋət̪ɑːgəɳə eːʋə̃ rɨʂɪgəɳə n̪ɪʃt͡ʃɪt̪ə s̪əməjə pərə mən̪oːrə̃d͡ʒən̪ə kəkʂə mẽː upəs̪t̪ʰɪt̪ə bʰəs geːlə t͡ʃʰəlɑːɦə l əpən̪ə-əpən̪ə n̪ɪrd̪ʰɑːrɪt̪əɑːs̪ən̪ə pərə s̪əbʰə d̪eːʋət̪ɑːgəɳə keː bəɪs̪əlɑːkə upərɑːn̪t̪ə kɑːrjəkrəmə keː prɑːrə̃bʰə kəeːlə geːlə l

kɑːrjəkrəmə keː prɑːrə̃bʰə mẽː d̪eːʋət̪ɑːgəɳəkə ʋɪd͡ʒəjə-gɑːt̪ʰɑː keː oːd͡ʒəpuːrɳə ʋərɳən̪ə rɑːd͡ʒɑː puruːrəʋɑː əpən̪ə ʋəkt̪əʋjə mẽː keːlət̪ʰɪ l t̪ət̪pəʃt͡ʃɑːt̪ə ɪn̪d̪rə əpən̪ə ʋəkt̪əʋjə d̪eːləkʰɪn̪ə. ʋəkt̪əʋjə keː upərɑ̃ːt̪ə d̪un̪uː goːʈeː eːkəɦɪ s̪ĩɦɑːs̪ən̪ə pərə ʋɪrɑːd͡ʒəmɑːn̪ə bʰəs geːlɑːɦə l d̪eːʋərʂɪ n̪ɑːrəd̪ə əpən̪ə ʋəkt̪əʋjə mẽː puruːrəʋɑː keː s̪ə̃puːrɳə d͡ʒiːʋən̪ə gɑːt̪ʰɑː kəɦɪ d̪eːlən̪ɦɪ l eːkərə upərɑ̃ːt̪ə bʰərət̪əmun̪ɪ əpən̪ə ləkʂmiː-s̪ʋəjə̃ʋərə n̪ɑːʈəkə keː ʋɪʂəjə ʋəs̪t̪u keː mẽː prɑːrə̃bʰɪkə kɪt͡ʃʰu ʃəbd̪ə kəɦələn̪ɦɪ | n̪ɑːʈɪkɑː keː pɑːt̪rəkə pərɪt͡ʃəjə d̪eːlən̪ɦɪ ,t̪ət̪pəʃt͡ʃɑːt̪ə oː əpən̪ə ɑːs̪ən̪ə pərə bəɪs̪ə geːlɑːɦə l n̪ɑːʈəkə keː puːrʋə rə̃bʰɑː keː mə̃gələ n̪rɨt̪jə bʰeːlə l n̪eːpət̪ʰjə mẽː bəɪs̪ələ s̪əũd̪ərjəʋət̪iː urʋəʃiː rɑːd͡ʒɑː puruːrəʋɑː keː d̪eːkʰəʋɑː ɦeːt̪u ɑːkulə-ʋjɑːkulə bʰəs rəɦələ t͡ʃʰəliːɦə l mud̪ɑː oː n̪eːpət̪ʰjə mẽː rəɦəʋɑː leːlə ʋɪʋəʃə t͡ʃʰəliːɦə l əbʰɪn̪əjə prəd̪ərʃən̪ə keː puːrʋə ɦun̪əkɑː bɑːɦərə n̪ɪkələs keː ən̪umət̪ɪ n̪əɦɪ t͡ʃʰələn̪ɦɪ,eːɦɪ kɑːrəɳə oː əpən̪ə moːn̪ə məs̪oːs̪ən̪eː bəɪs̪ələ rəɦəliːɦə.

mə̃gələ n̪rɨt̪jə keː bɑːd̪ə d̪eːʋə ʋɪd͡ʒəjə keːrə bʰɑːʋoːt̪pɑːd̪əkə gɑːn̪ə n̪rɨt̪jə ʃəɪliː mẽː meːn̪əkɑː prəs̪t̪ut̪ə keːlən̪ɦɪ I upəs̪t̪ʰɪt̪ə s̪əbʰə d̪ərʃəkə eːɦɪ n̪rɨt̪jə keː mɑːd̪ʰjəmə s̪ə̃s jud̪d̪ʰəkə d͡ʒʰɑ̃ːkiː mugd̪ʰə bʰəs d̪eːkʰəs ləgələt̪ʰɪ I kət̪eːkə ʋɑːs̪t̪əʋɪkə ruːpə s̪ə̃s jud̪d̪ʰəkə d̪rɨʃjə prəs̪t̪ut̪ə bʰeːlə t͡ʃʱələ - meːn̪əkɑːkə n̪rɨt̪jə ʃəɪliː mẽː! s̪əbə d̪ərʃəkə "ʋɑːɦə-ʋɑːɦə" kəs uʈʰələt̪ʰɪ I mud̪ɑː rɑːd͡ʒɑː puruːrəʋɑː keː mukʰə pərə koːn̪oː ʋɪʃeːʂə bʰɑːʋə pərɪʋərt̪ən̪ə n̪əɦɪ bʰeːləɪn̪ɦɪ I oː bəɦut̪ə gə̃bʰiːrə d̪rɨʂʈɪgət̪ə bʰəs rəɦələ t͡ʃʱəlɑːɦə I

ɪn̪d̪rə n̪rɨt̪jə pərə ʋɪmugd̪ʰə ɦoːɪt̪ə d͡ʒoːrəd̪ɑːrə t̪ɑːliː bəd͡ʒɑː uʈʰələt̪ʰɪ I oː əpən̪ə d̪rɨʂʈɪ gʰumɑː puruːrəʋɑː keː d̪eːkʰələt̪ʰɪ,mud̪ɑː ɦun̪əkɑː ət̪jə̃t̪ə gə̃bʰiːrə d̪eːkʰɪ ɑːʃt͡ʃərjət͡ʃəkɪt̪ə bʰɑːʋə s̪ə̃s puːt͡ʃʱəs ləgəlɑːɦə - "kəɦɑ̃ː gumɪ geːləɦũ bʰuː-mə̃ɖəleːʃʋərə! ɑːɦɑ̃ː t̪əs ət̪ɪ gə̃bʰiːrə prət̪iːt̪ə bʰəs rəɦələ t͡ʃʱiː! kiː koːn̪oː ʋɪʃeːʂə bɑːt̪ə ət͡ʃʱɪ ? ət̪ʰəʋɑː prɨt̪ʰʋiːʋɑːs̪iːkə t͡ʃĩt̪ɑː ɦoːməjə lɑːgələ əpən̪eː keː ?"

"n̪əɦɪ d̪eːʋɑːd̪ʰɪpə ! ɦəmərɑː prɨt̪ʰʋiː ʋɑːs̪iː keː prət̪ɪ koːn̪oː t͡ʃĩt̪ɑː n̪əɦɪ ət͡ʃʱɪ ɦəmə oːt̪ukɑː ʃɑːs̪ən̪ə ʋjəʋəs̪t̪ʰɑː s̪ə̃s puːɳət̪əjɑː s̪ə̃t̪uʂʈə t͡ʃʱiː I eːɦən̪ɑː s̪t̪ʰɪt̪ɪ mẽː ɦəmərɑː prəd͡ʒɑːkə t͡ʃĩt̪ɑː kɪeːkə ɦoːjət̪ə ? bəs̪ə moːn̪ə n̪əɦɪ lɑːgɪ rəɦələ ət͡ʃʱɪ,eːɦɪ kɑːrjəkrəmə mẽː" - pun̪əːd̪un̪uː keː məd̪ʰjə məun̪ə gʰən̪iːbʰuːt̪ə bʰəs uʈʰələ I

ɑːbə ləkʂmiː-s̪ʋəjə̃ʋərə n̪ɑːʈəkəkə prɑːrə̃bʰə ɦoːməjə d͡ʒɑː rəɦələ t͡ʃʱələ I eːɦɪ n̪ɑːʈɪkɑː mẽː bʰɑːgə leːmə ʋɑːliː mukʰjə əbʰɪn̪eːt̪riː urʋəʃiːkə s̪ərʋəprət̪ʰəmə rə̃gəmə̃t͡ʃə pərə prəʋeːʃə bʰeːlə. oː

ɪn̪d̪rə eːʊə̃ rɑːd͡ʒɑː puruːrəʊɑː keː beːrɑː-beːriː d̪eːkʰələt̪ʰɪ. pun̪əː ɦun̪əkə d̪rɨʂʈɪ puruːrəʊɑː pərə kẽːd̪rɪt̪ə bʰəs geːlə I puruːrəʊɑː eːʊə̃ urʊəʃiːkə d̪rɨʂʈɪ ɑːpəs̪ə mẽː eːkə-d̪uːs̪ərə s̪ə̃s eːkə beːrə kɪt͡ʃʰu kʂəɳə leːlə eːɦən̪ə mɪlələ kɪ d̪un̪uː goːʈeː eːkə-d̪uːs̪ərə keː d̪eːkʰəɪt̪ə rəɦɪ geːlɑːɦə I puruːrəʊɑː keː lɑːgələ d͡ʒeːn̪ɑː oː əpən̪ɑː keː bɪs̪ərɑːjələ d͡ʒɑː rəɦələ t͡ʃʰət̪ʰɪ I bʰɑːʊə ʊɪbʰoːrə bʰəs geːlɑːɦə oː I urʊəʃiː keː ɦrɨd̪əjə mẽː preːməkə prəs̪upt̪ə t͡ʃĩgɑːriː bʰəʈəkɪ uʈʰələ I oː əpən̪ɑː keː əbʰɪn̪əjə kərəʊɑː mẽː əs̪əmərt̪ʰə ən̪ubʰəʊə kərəs ləgələt̪ʰɪ. oː ləkʂmiː t͡ʃərɪt̪rə eːʊə̃ əpən̪ə s̪ə̃ʊɑːd̪ə puːrɳə ruːpə s̪əs bɪs̪ərɪ geːlət̪ʰɪ. puruːrəʊɑː keː ət̪ɪrɪkt̪ə ɦun̪əkɑː kɪt͡ʃʰu jɑːd̪ə n̪əɦɪ rəɦələn̪ɪ. əpən̪ə s̪ud̪ʰɪ-bud̪ʰɪ bɪs̪ɑːrɪ oː əs̪əɦɑːjə s̪ən̪ə eːmɦərə-oːmɦərə d̪rɨʂʈɪ gʰumɑː d̪eːkʰələt̪ʰɪ, pun̪əhə̆ ʈəkəʈəkiː ləgɑː puruːrəʊɑː keː d̪eːkʰəs ləgəliːɦə I bʰərət̪ə mun̪ɪ n̪eːpət̪ʰjə mẽː d͡ʒɑː ɦun̪əkɑː s̪ə̃ʊɑːd̪ə keː s̪mərəɳə s̪ə̃keːt̪əkə d̪ʊɑːrɑː kərɑːoːlə I urʊəʃiː əpən̪ɑː keː ɑːbə s̪ə̃bʰɑːrɪ leːlət̪ʰɪ I

t̪ət̪pəʃt͡ʃɑːt̪ə meːn̪əkɑː eːʊə̃ rəmbʰɑːkə prəʊeːʃə mə̃t͡ʃə pərə bʰeːlə I ɑːbə t̪iːn̪uː kəlɑːkɑːrə keː s̪əmmɪlɪt̪ə ruːpə s̪ə̃s n̪rɨt̪jə keː ʊɪbʰɪn̪n̪ə bʰɑːʊə bʰə̃gɪmɑː d̪ʊɑːrɑː əpən̪ə-əpən̪ə bʰɑːʊə keː d̪ərʃəkə ʊrɨ̃d̪ə t̪əkə preːʂɪt̪ə kərəʊɑːkə t͡ʃʰələn̪ɦɪ I s̪əbə kuʃələ eːʊə̃ bʰɑːʊə prəʊəɳə əbʰɪn̪eːt̪riː t͡ʃʰəliːɦə I t̪ɑːhɪ s̪ə̃s ət̪jə̃t̪ə kuʃələt̪ɑː puːrʊəkə əpən̪ə-əpən̪ə əbʰɪn̪əjə kərəɪt̪ə rəɦələt̪ʰɪ. urʊəʃiː keː kən̪ɪkoː əs̪uʊɪd̪ʰɑː ɦoːɪn̪ə ət̪ʰəʊɑː ən̪jəmən̪əs̪kə d̪eːkʰɪ rəmbʰɑː ɦun̪əkɑː əpən̪ə bʰruː-bʰə̃gɪmɑː keː d̪ʊɑːrɑː əbʰɪn̪əjə

keː s̪mərəɳə kərəʋɑː d̪eːt̪ʰɪn̪ə.
ɑːbə meːn̪əkɑː eːʋə̃ rəmbʰɑː n̪eːpət̪ʰjə mẽː geːliː. mə̃t͡ʃə pərə urʋəʃiː eːkəs̪əreː rəɦələt̪ʰɪ . ɑːbə ləkʂmiː-ruːpə d̪ʰɑːrəɳə kəeːlə urʋəʃiː keː eːkəs̪əreː ləkʂmiː keː t͡ʃərɪt̪rə keː ən̪uruːpə ləjə puːrʋəkə n̪rɨt̪jə kərəʋɑːkə t͡ʃʰələn̪ɦɪ I mud̪ɑː iː kət̪ʰɪ bʰəs geːlə! eːɦən̪ə ən̪ərt̪ʰə ! əpən̪ə s̪ud̪ʰɪ-bud̪ʰɪ bɪs̪ɑːrən̪eː urʋəʃiː ! ləkʂmiː-ruːpə d̪ʰɑːrəɳə kəeːlə urʋəʃiː! oː t̪əs əpən̪ə n̪eːt̪rə mẽː ən̪urɑːgə bʰərɪ əpələkə puruːrəʋɑː keː n̪ɪɦɑːrɪ rəɦələ t͡ʃʰəliːɦə I bʰərət̪ə mun̪ɪ d̪ʋɑːrɑː bət̪ɑːoːlə əbʰɪn̪əjə ʋə s̪ə̃ʋɑːd̪ə oː prɑːjəɦə̆ ʋɪs̪mrɨt̪ə kəs t͡ʃukələ t͡ʃʰəliːɦə I iː d̪eːkʰɪ n̪ɑːʈəkə keː ɑːʋɪʂkərt̪ɑː mun̪ɪ bʰərət̪ə keː moːn̪ə kʰɪn̪n̪ə bʰəs geːlən̪ɦɪ I
puruːrəʋɑː eːʋə̃ urʋəʃiːkə ɑ̃ːt̪ərɪkə bʰɑːʋən̪ɑː keː ɦun̪əkə ən̪ubʰəʋiː d̪rɨʂʈɪ kʂəɳə mɑːt̪rə mẽː pərəkʰɪ leːləkə. əpən̪ə ə̃t̪ərd̪rɨʂʈɪ d̪ʋɑːrɑː oː s̪əbə d͡ʒɲɑːt̪ə kəs leːlət̪ʰɪ I urʋəʃiːkə eːɦɪ əs̪ɑːməjɪkə d̪ʰrɨʂʈət̪ɑː s̪ə̃s oː kroːd̪ʰɑːʋɪʂʈə bʰəs geːlət̪ʰɪ I kroːd̪ʰəkə ʋəʃiːbʰuːt̪ə bʰəs oː d͡ʒʰəʈə ʃrɑːpə d̪əs d̪eːlən̪ɦɪ -
"urʋəʃiː ɑːɦɑ̃ː keː un̪əs̪əʈʰə ʋərʂə t̪əkə s̪ʋərgə s̪əs t͡ʃjut̪ə ɦoːməjə pərət̪ə eːʋə̃ oːkəreː preːmə mẽː ʋɪd̪əgd̪ʰə rəɦəbə d͡ʒeːkərə t͡ʃʰəʋɪ eːkʰən̪ɪ ɑːɦɑ̃ː keː n̪eːt̪rə eːʋə̃ ɦrɨd̪əjə mẽː ə̃kɪt̪ə ət͡ʃʰɪ! ɑːɦɑ̃ːkə oː prɪjə mɑːn̪əʋə s̪ʋəjə̃ ɑːɦɑ̃ː keː ʋɪrəɦə mẽː s̪ə̃t̪əpt̪ə rəɦət̪ə!"
'ɦɑː d̪əɪʋə! iː kiː bʰeːlə ! eːɦən̪ə ən̪ərt̪ʰə ! ɑːbə kiː ɦoːjət̪ə ! ɦəmərɑː kɑːrəɳə rɑːd͡ʒɑː puruːrəʋɑː keː əpəmɑːn̪ɪt̪ə ɦoːməjə pərələ "' - bʰərət̪ə mun̪ɪ keː ʃrɑːpə s̪un̪ɪt̪əɦɪ urʋəʃiː d̪uːkʰə s̪əs ʋɪɦʋələ bʰəs geːliː

| urʊəʃiː ət̪jən̪t̪ə d̪uːkʰiː bʰəs geːliː I oː s̪oːt͡ʃɪ rəɦələ t͡ʃʰələt̪ʰɪ,ɦun̪əkeː gələt̪iː keː kɑːrəɳə n̪ɪrd̪oːʂə puruːrəʊɑː keː s̪ə̃gə-s̪ə̃gə ʃrɑːpə keː bʰɑːgiː bən̪əs pəɽələn̪ɦɪ I ɦun̪əkə moːn̪ə beːkələ bʰəs kɑːn̪ɪ uʈʰələ I muːrt͡ʃʰɪt̪ə bʰəjə mə̃t͡ʃə pərə d̪ʰərɑːʃɑːiː bʰəs geːliː I d̪eːʋət̪ɑː gəɳə mẽː keːoː-keːoː iː gʰəʈən̪ɑː keː bud͡ʒʰələt̪ʰɪ,əd̪ʰɪkɑ̃ːʃə n̪əɦɪ buːd͡ʒʰɪ pəoːlət̪ʰɪ I ən̪eːkə d̪ərʃəkə eːɦɪ gʰəʈən̪ɑː keː t̪əs n̪ɑːʈəkeːkə eːkə ə̃ʃə bud͡ʒʰələt̪ʰɪ I ɪn̪d̪rə pərjən̪t̪ə eːɦɪ gʰəʈən̪ɑː keː n̪əɦɪ buːd͡ʒʰɪ pəoːlət̪ʰɪ I rɑːd͡ʒɑː puruːrəʊɑː pərjən̪t̪ə kɪt͡ʃʰu bud͡ʒʰələt̪ʰɪ kɪt͡ʃʰu n̪əɦɪ. ɦun̪əkɑː iː əʊəʃjə bud͡ʒʰən̪ɑː mẽː ɑːeː rɨʂɪʋərə bʰərət̪əmun̪ɪ s̪ʋəjə̃ rɑːd͡ʒɑː eːʋə̃ urʊəʃiː pərə kroːd̪ʰɪt̪ə t͡ʃʰəlɑːɦə. mud̪ɑː puːrɳə d͡ʒɑːn̪əkɑːriː ɦun̪əkoː n̪əɦɪ bʰeːʈə s̪əkələ. n̪ɑːʈəkə mẽː ʃrɑːpəkə iː ə̃ʃə s̪ə̃bʰəʊət̪ə: ləkʂmiː ɑː bʰəgəʊɑːn̪ə ʋɪʂɳu keː ʋɑːs̪t̪eː t͡ʃʰələ - jəɪɦə ɪn̪d̪rə eːʋə̃ ən̪jə əd̪ʰɪkɑ̃ːʃə d̪eːʋət̪ɑːgəɳə keː buːd͡ʒʰɪ pəɽələn̪ɦɪ I urʊəʃiː ʃəbd̪ə ɦun̪əkɑː s̪əbʰə keː kərɳə goːt͡ʃərə n̪əɦɪ bʰeːlə rəɦən̪ɦɪ I ɦəʈʰɑːt̪ s̪t̪ʰɪt̪ɪ keː s̪əmɦɑːrɪ leːlət̪ʰɪ meːn̪əkɑː I kɪn̪əkoː eːɦɪ bɑːt̪əkə əbʰɪd͡ʒɲɑːn̪ə n̪əɦɪ bʰəs s̪əkələn̪ɦɪ kɪ n̪ɑːʈəkə keː məd̪ʰjə kət̪eːkə pəɪgʰə d̪urgʰəʈən̪ɑː urʊəʃiː ɑː puruːrəʊɑː keː d͡ʒiːʋən̪əkə s̪ə̃gə bʰəs geːlə I

...

n̪ə̃d̪ən̪əkɑːn̪ən̪ə mẽː ɑːiː eːkəs̪əreː puruːrəʊɑː ɑːbɪ geːlə t͡ʃʰəlɑːɦə I ɦun̪əkə ɦrəd̪əjə ət̪jə̃t̪ə d̪uːkʰiː t͡ʃʰələɪn̪ɦɪ,ən̪jə kɪn̪əkoː oː əpən̪ə s̪ə̃gə n̪əɦɪ ɑːbəs d̪eːləkʰɪn̪ə I ɪn̪d̪rə ɦun̪əkɑː s̪ə̃gə ɑːbəs

t͡ʃɑːɦələkʰɪn̪ə,mud̪ɑː eːkəʂəreː mẽː əpən̪ə ɦrəd̪əjə keːrə s̪t̪ʰɪt̪ɪ pərə ʊɪt͡ʃɑːrə kərəʊɑːkə t͡ʃʰələn̪ɦɪ,t̪ɑːɦɪ kɑːrəɳə oː ɪn̪d̪rə keː ɑːbəs leːlə bərəd͡ʒɪ d̪eːləkʰɪn̪ə l s̪ə̃t̪ɑːn̪ə ʊrɨkʂə keː n̪iːt͡ʃɑ̃ː s̪ũd̪ərə ɦərɪt̪ɑːbʰə t̪rɨɳə pərə oː muːkə bəɪs̪ələ t͡ʃʰəlɑːɦə, ʃuːn̪jə mẽː əpələkə d̪rɨʂʈɪ s̪ə̃s d̪eːkʰəɪt̪ə l

krəməʃəhə̆

əpən̪ə
mə̃t̪əʊjə editorial.ə̸taff.videhĕa@gmail.com **pərə pəʈʰɑːu.**

3.7.prəɳəʊə d͡ʒʰɑː- kərəmən̪eːɽʰə

prəɳəʋə d͡ʒʰɑː

kərəmən̪eːɽʰə

s̪əd̪ərə əs̪pət̪ɑːlə beːguːs̪ərɑːjə keː d̪rɨʃjə n̪ɪt̪ə d̪ɪn̪ə d͡ʒeːkɑː s̪əũs̪eː gəɦəmɑː gəɦəmiː pəs̪ərələ ət͡ʃʰɪ. oːpiːɖiː meː lə̃bɑː lɑːɪn̪ə lɑːgələ, oːpiːɖiː kəkʂə meː ɖɔkʈərə s̪əbə d͡ʒəld̪iː d͡ʒəld̪iː əpən̪ə məriːd͡ʒə n̪ɪbəʈɑːbə' meː lɑːgələ ət͡ʃʰɪ. ɖɔkʈərə kəkʂə keː bɑːɦərə lɑːɪn̪ə meː d̪ʰəkkəmə-mukkiː t͡ʃəliː rəɦələ ət͡ʃʰɪ. kɪt͡ʃʰuː goːʈeː d͡ʒoːgɑːrə s̪eː lɑːɪn̪ə t̪oːɽiː keː ɖɑːjəreːkʈə əpən̪ə məriːd͡ʒə keː d̪əkʰɑːbəjə meː lɑːgələ ət͡ʃʰɪ. ʋɑːrɖə meː məriːd͡ʒə s̪əbə s̪eː bʰẽːʈə kərəjə bəlɑː s̪ə̃bə̃d̪ʰiː s̪əbə keː eːn̪ɑːjə d͡ʒeːn̪ɑːjə lɑːgələ ət͡ʃʰɪ. kət̪əu koːn̪oː məriːd͡ʒə keː n̪ərs̪ə ĩd͡ʒeːkʃən̪ə ləgɑː rəɦələ t͡ʃʰət̪ʰiːn̪ə kət̪əu koːn̪oː məriːd͡ʒə kərɑːɦɪ rəɦələ ət͡ʃʰɪ.

eːɦɪn̪ɑː eːkəʈɑː oːpiːɖiː kəkʂə meː ɖɔ0 prəʋiːɳə əpən̪ə ʈreːn̪iː s̪ə̃geː əpən̪ə məriːd͡ʒə s̪əbə keː n̪ɪbəʈɑː rəɦələ t͡ʃʰəlɑːɦə. ɖɔ0 prəʋiːɳə poːrəkẽː s̪ɑːlə s̪əd̪ərə əs̪pət̪ɑːlə meː s̪iːn̪ɪjərə kə̃s̪əlʈẽːʈə kəmə piːd͡ʒiː

t̪iːt͡ʃərə keː ruːpə meː d͡ʒʊɑːɪn̪ə keːn̪eː t͡ʃʰəlɑːɦə. ɖɔ0 prəʊiːɳə ʃurueː s̪eː kuʃɑːgrə bud̪d̪ʰɪ ɑː meːɦən̪ət̪iː t͡ʃʰəlɑːɦə. t͡ʃə̃ɖiːgəɽʰə piːd͡ʒiːɑːiː s̪eː eːməɖiː keːlɑːkə bɑːd̪ə fəriːd̪ɑːbɑːd̪ə keː eːkəʈɑː pʰɑːɪʊə s̪ʈɑːrə kɔrpoːreːʈə əs̪pət̪ɑːlə meː kə̃s̪əlʈẽːʈə keː ruːpə meː kɑːrjərət̪ə t͡ʃʰəlɑːɦə. t̪eːs̪ərɑː s̪ɑːlə ɖɔ0 prəʊiːɳə t͡ʃʰəiːʈʰə meː gɑːmə ɑːjələ t͡ʃʰəlɑːɦə. bʰoːrəkɑː pəɦərə d͡ʒəkʰən̪ə ʈəɦələs leːlə gɑːt͡ʃʰiː d̪ɪs̪ə bɪd̪ɑː bʰeːlə t͡ʃʰəlɑːɦə t̪ə rəs̪t̪ɑː meː jɑːrə kəkkɑː bʰẽːʈə geːləkʰɪn̪ə. "goːrə ləgəiː t͡ʃʰiː jɑːrə kəkkɑː kiː s̪əmɑːt͡ʃɑːrə n̪iːkeː t͡ʃʰiː kiː n̪eː" prəʊiːɳə jɑːrə kəkkɑː keː pəɪrə t͡ʃʰuː prəɳɑːmə kərəɪt̪ə bəd͡ʒəlɑːɦə.

"kʰuʃə rəɦu bəuɑː rəɦu ɑːbɑːd̪ə...... gɑːmə rəɦu kɪ pʰəriːd̪ɑːbɑːd̪ə" jɑːrə kəkkɑː ɑːʃiːrʊɑːd̪ə d̪əɪt̪ə bəd͡ʒəlɑːɦə. jɑːrə kəkkɑː bɪɦɑːrə s̪ərəkɑːrə s̪eː rɪʈɑːjərə bʰeːlə puːrʊə kɑːrmɪkə t͡ʃʰəlɑːɦə ɑː ɑːbə s̪ɑːmɑːd͡ʒɪkə kɑːrjə s̪əbə meː lɑːgələ rəɦəiː t͡ʃʰəiːt̪ʰə. pəɖʰəbɑː-lɪkʰəbɑːkə s̪eːɦoː beːs̪ə ʃəukʰə t͡ʃʰəɪn̪ə ɑː bɑːt̪ə bɑːt̪ə pərə t͡ʃʰə̃d̪ə mɪleːn̪ɑːiː meː ʊɪʃɪʂʈət̪ɑː rɑːkʰəiː t͡ʃʰəiːt̪ʰə.

ɑːgɑː prəʊiːɳə s̪eː kuʃələ kʂeːmə put͡ʃʰəiːt̪ʰə jɑːrə kəkkɑː bəd͡ʒəlɑːɦə "kiː ɦəu bʰoːreː bʰoːrə kɑːt̪ɪkə mɑːs̪ə keː ʃiːt̪ələ bəs̪ɑːt̪ə keː ɑːn̪ə̃d̪ə leːbə' leːlə n̪ɪkələlə t͡ʃʰəɦə kiː?"

"ɦɑ̃ː kəkkɑː gɑːt͡ʃʰiː-ʊrɨkʂɪ keː ʃiːt̪ələ bəs̪ɑːt̪ə keː ɑːn̪ə̃d̪ə t̪ə gɑːmeː meː n̪eː bʰẽːʈət̪ə" prəʊiːɳə bəd͡ʒəlɑːɦə

- ɦəu prəʋiːɳə bʰən̪eː t̪uː iː bɑːt̪ə uʈʰeːləɦə ɦəmə t̪oːrɑː s̪eː eːɦɪ məɪʈərə meː kɪt͡ʃʰə bɑːt̪ə kərə t͡ʃɑːɦəiː rəɦiː. d̪eːkʰəɦə t̪õː d͡ʒeː eːkəʈɑː prəs̪t̪ɑːʋə pərə ʋɪt͡ʃɑːrə kərəɦə t̪ə iː gɑːt͡ʃʰiː bəlɑː ʃiːt̪ələ bəs̪ɑːt̪ə keː ɑːn̪ə̃d̪ə bɑːrəɦoː məɦiːn̪ɑː t͡ʃʰət̪iːs̪oː d̪ɪn̪ə lə s̪əkəiː t͡ʃʰəɦə. d̪eːkʰəɦəkə eːn̪əbiːiːeːməeːs̪ə rɑːd͡ʒjə s̪ərəkɑːrə s̪əbəkeː d͡ʒɪlɑː əs̪pət̪ɑːlə meː ɖiːeːn̪əbiː ɑː piːd͡ʒiː meːɖɪkələ ɖɪploːmɑː koːrs̪ə t͡ʃəleːbɑːkə proːgrɑːmə ɑːn̪ən̪eː ət͡ʃʰɪ d͡ʒəɪ s̪eː kɪ d̪eːʃə keː d͡ʒɪlɑː d͡ʒɪlɑː meː s̪əs̪t̪ɑː ɑː n̪ɪkə guɳəʋət̪t̪ɑː bəlɑː meːɖɪkələ keːjərə ɑː piːd͡ʒiː meːɖɪkələ prəʃɪkʂəɳə upələbd̪ʰə kərɑːoːlə d͡ʒɑː s̪əkəiː. eːɦɪ krəmə meː ɦəmərɑː s̪ən̪ə kɪt͡ʃʰuː d͡ʒɑːgəruːkə s̪ɑːmɑːd͡ʒɪkə kɑːrjəkərt̪ɑː s̪əbə bɪɦɑːrə s̪ərəkɑːrə keː kəɦɪ-s̪un̪ɪ keː beːguːs̪ərɑːjə s̪əd̪ərə əs̪pət̪ɑːlə meː s̪eːɦoː iː proːgrɑːmə t͡ʃəlɑːbə' leːlə rɑːd͡ʒiː keːləɦuː. ɑːʋeːd̪ən̪ə prəkrɪjɑː meː t͡ʃʰəɪkə mud̪ɑː əs̪pət̪ɑːlə meː joːgjə piːd͡ʒiː ʈiːt͡ʃərə keː kəmiː keː t͡ʃələt̪eː kɪt͡ʃʰə ʋɪbʰɑːgə keː ɑːʋeːd̪ən̪ə əʈəkələ t͡ʃʰəɪkə. t̪õː ʃɪʃuroːgə ʋɪʃeːʂəd͡ʒɲə t͡ʃʰəɦəkə n̪eː ɑː t̪oːrɑː ən̪ubʰəʋə s̪eːɦoː bʰə geːlə t͡ʃʰəu. t̪əɪ ɦəmərə prəs̪t̪ɑːʋə t͡ʃʰələ d͡ʒeː jəd̪ɪ t̪õː əɪ pəd̪ə keː grəɦəɳə kərə leːlə s̪ʋiːkɑːrə kərəɦə t̪ə ɦəmə s̪ərəkɑːrə s̪eː bɑːt̪ə kəriː ɑː kəmə s̪eː kəmə ʃɪʃuroːgə ʋɪbʰɑːgə meː ɖiːeːn̪əbiː ʃuruː kərəbɑːkə eːkəʈɑː bəɽəkɑː bɑːd̪ʰɑː kʰət̪əmə ɦeːt̪əɪkə.

- prəʋiːɳə keː iː prəs̪t̪ɑːʋə pərə kɪt͡ʃʰu t̪ʰəkəməkɑːɪt̪ə d̪eːkʰə jɑːrə kəkkɑː pun̪əɦə̆ bəd͡ʒəlɑːɦə "ɦəu ɦəmə

bud͡ʒʰəiː t͡ʃʰiː s̪eː iː ɖiːs̪iːd͡ʒən̪ə t̪oːrɑː leːlə ɑːs̪ɑːn̪ə n̪əiː ɦeːt̪ə' kɪeː kɪ ɑːd̪ərʃəʋɑːd̪iː bɑːt̪ə kəɦən̪ɑːiː ɑː kərə' meː ə̃t̪ərə ɦoːɪt̪ə t͡ʃʰəɪkə. t̪ɑːɦɪ leːlə ɦəmə t̪oːɦərə n̪ɪrɳəjə leːbə' keː prəkrɪjɑː keː preːkʈɪkəliː kɪt͡ʃʰə ɑːs̪ɑːn̪ə kə d̪əɪt̪ə t͡ʃʰɪjəɦə. d̪eːkʰəɦə bɪɦɑːrə s̪ərəkɑːrə s̪eː t̪oːrɑː oːɦən̪ə d̪ərəməɦɑː t̪ə n̪əiː bʰẽːʈət̪əɦə d͡ʒeː fəriːd̪ɑːbɑːd̪ə keː bəɽəkɑː əs̪pət̪ɑːlə meː bʰẽːʈə rəɦələ t͡ʃʰə. mud̪ɑː eːt̪əjə t̪oː s̪əd̪ərə əs̪pət̪ɑːlə meː kɑːd͡ʒə keː s̪ə̃geː əpən̪ə kliːn̪ɪkə jɑː əs̪pət̪ɑːlə s̪eːɦoː t͡ʃəlɑː s̪əkəiː t͡ʃʰəɦəkə. t̪oːrɑː s̪ən̪ə joːgjə ɖɔkʈərə keː kliːn̪ɪkə kʰuːbə n̪ɪkə t͡ʃələt̪ə t̪əɪ meː koːn̪oː ʃəkə n̪əiː. s̪əkʂəmə loːkə keː t̪oːɦərə t͡ʃɪkɪt̪s̪ɑː lɑːbʰə prɑːɪʋeːʈə preːkʈɪs̪ə s̪eː ɑː gəriːbə loːkə s̪əbə keː s̪əd̪ərə əs̪pət̪ɑːlə keː mɑːd̪ʰjəmə s̪eː bʰẽːʈəiː əɪ s̪eː n̪ɪkə ɑːrə kiː bɑːt̪ə ɦeːt̪əiː. ɑː s̪əbə mɪlɑː keː t̪oːrɑː ɑːrt̪ʰɪkə ruːpə s̪eː koːn̪oː n̪oːkəs̪ɑːn̪ə n̪əiː ɦeːt̪əu s̪eː ɦəmərə gɑːrə̃ʈiː t͡ʃʰəɪkə. t̪əkərɑː bɑːt̪ə t̪oːrɑː moːn̪ə meː ɦoːɪt̪ə ɦeːt̪ə' lɑːɪpʰə s̪ʈɑːɪlə keː lə kə t̪ə d̪eːkʰəɦə ɑːbə s̪əbə t̪ərəɦəkə d̪oːkɑːn̪ə d̪əuriː , mɔlə-s̪ɪn̪eːmɑː ʃɔpĩgə, reːs̪ʈoːreːn̪ʈə ɑːd̪ɪ s̪əbəʈɑː əpən̪ɑː ʃəɦərə kəs̪bɑː meː s̪eːɦoː upələbd̪ʰə ət͡ʃʰɪ. bɑːlə-bət͡ʃt͡ʃɑː leːlə n̪ɪkə guɳəʋət̪t̪ɑː bəlɑː prɑːɪʋeːʈə s̪kuːlə s̪əbə s̪eːɦoː upələbd̪ʰə t͡ʃʰəɪkə ɑː d̪əs̪əmɑː keː bɑːd̪ə t̪ə oːɦun̪ɑː bət͡ʃt͡ʃɑː s̪əbə ɑːbə gʰərə s̪eː bɑːɦərə koːn̪oː koːt͡ʃĩgə keː leːlə d͡ʒɑːɪt̪eː t͡ʃʰəɪkə. bəd̪əlɑː meː t̪oːrɑː ɑː bɑːlə-bət͡ʃt͡ʃɑː keː bʰərɪ s̪ɑːlə gɑːməkə ɦəʋɑː, gɑːmə-gʰərəkə
ɑːn̪ə̃d̪ə, n̪ɑ̃ːʋə , ɪd͡ʒd͡ʒət̪ə, prət̪ɪʂʈʰɑː s̪əbə bʰẽːʈət̪əu.

- kəkkaː əɦãːkə baːt̪ə kaːʈə' bəlaː n̪əɪ ət͡ʃʱɪ, ɦəmə n̪ɪʃt͡ʃɪt̪ə əɪ prəs̪t̪aːʋə pərə gə̃bʱiːrə t͡ʃʱiː. mud̪aː ɦəməraː əɪ maːd̪eː n̪ɪrɳəjə t̪əkə pəɦũt͡ʃə leːlə kɪt͡ʃʱə s̪əməjə t͡ʃaːhiː, gʱərəkə loːkə s̪eː s̪eːhoː ʋɪmərʃə kərəjə pəɖət̪ə. aː d͡ʒeː d͡ʒeːn̪aː ɦoːjət̪ə ɦəmə ʃiːgʱrə əɦãː keː s̪uːt͡ʃɪt̪ə kərəbə

iː kəɦɪ prəʋiːɳə kəkkaː s̪eː ʋɪd̪aː leːləkʰɪn̪ə.

~s̪oːn̪aː ʃəʈəkun̪ɪjaː ɦoː d̪iːn̪aːn̪aːt̪ʰə ɦeː gʱuːməjə t͡ʃʱə s̪ə̃s̪aːrə........ laːuɖəs̪piːkərə pərə ʃaːrəd̪aː s̪ɪn̪ɦaː keː aːʋaːd͡ʒə meː bəd͡ʒəiːt̪ə iː giːt̪ə keː s̪ʋərə t͡ʃʱəʈʰɪ gʱaːʈə pərə ʈʰaːɽʰə ɖɔ0 prəʋiːɳə keː kaːn̪ə meː pəɦũt͡ʃə rəɦələ t͡ʃʱələ aː moːn̪ə meː jaːrə kəkkaː keː prəs̪t̪aːʋə pərə t̪iːʋrət̪aː s̪eː ʋɪt͡ʃaːrə t͡ʃəlɪ rəɦələ t͡ʃʱələ_ɪn̪ɦə.

kəriːbə eːkə məɦɪn̪aː baːd̪ə jaːrə kəkkaː ləgə prəʋiːɳə keː pʰoːn̪ə aːjələ t͡ʃʱələ, iː bət̪aːbə' leːlə d͡ʒeː ɦun̪əkaː jaːrə kəkkaː keː prəs̪t̪aːʋə s̪ʋiːkaːrə t͡ʃʱəɪn̪ə. bəs̪ə pʰeːrə kiː ʋaːt̪aːʋərəɳə meː s̪aːkaːraːt̪məkət̪aː aː ut̪s̪aːɦə keː bəjaːrə bəɦɪ n̪ɪkələlə. aːn̪ən̪ə pʰaːn̪ən̪ə meː s̪əbəʈaː prəkrɪjaː ʃuruː bʱeːlə, ɖɔ0 prəʋiːɳə aːbə s̪əd̪ərə əs̪pət̪aːlə beːguːs̪əraːjə keː ʃɪʃuroːgə ʋɪbʱaːgə meː piːd͡ʒiː ʈiːt͡ʃərə keː ruːpə meː d͡ʒʋaːɪn̪ə kə n̪eːn̪eː t͡ʃʱəlaːɦə aː oːɦɪ s̪aːlə s̪eː

əs̪pət̪ɑːlə meː d̪iːeːn̪əbiː piːɖɪjɑːʈrɪks̪ə koːrs̪ə s̪eːɦoː ʃuruː bʰə geːlə t͡ʃʱələ.

t͡ʃəluː ɑːbə ʋərt̪əmɑːn̪ə pərə ɑːbiː. ɖɔ0 prəʋiːɳə keː s̪ɑːmən̪eː eːkəʈɑː əd̪ʱeːrə umərɪ keː ɑːd̪əmiː bəɪs̪ələ t͡ʃʱələ ɑː ɖɔkʈərə s̪ɑːɦəbə keː eːkəʈɑː d̪iːeːn̪əbiː ʈreːn̪iː oːkərə poːt̪iː keː d̪eːkʰə rəɦələ t͡ʃʱələ. oː bəɪs̪ələ t͡ʃʱələ mud̪ɑː s̪ɑːmən̪eː rɑːkʰələ s̪ʈuːlə pərə n̪əiː əpɪt̪u d͡ʒəmiːn̪ə pərə ukəɽuː bəɪs̪ələ t͡ʃʱələ. ʃjɑːmə ʋərɳiːjə ɑː gʰən̪əgərə moːt͡ʃʱə rɑːkʰən̪eː, ləlɑːʈə pərə lələkɑː ʈɪkkɑː ləgəun̪eː oːkərə t͡ʃeːɦərɑː pərə goːʈəɪkə beːrə bɑːt̪ə kərə keː krəmə meː mus̪kɑːn̪ə ɑːbɪ d͡ʒɑːjə t͡ʃʱələ. kʰɑːs̪ə kə keː d͡ʒəkʰən̪ə oː əpən̪ə poːt̪iː keː bɑːt̪ə kərəjə t͡ʃʱələ. oːkərə t͡ʃəɦərɑː ɑː ɑ̃ːkʰɪ pərə pərələ d͡ʒʰurriː oːkərə d͡ʒiːʋən̪ə s̪ə̃gʰərʂə keː gɑːt̪ʰɑː kəɦɪ rəɦələ t͡ʃʱələ. mud̪ɑː ʃəriːrə s̪eː bəlɪʂʈʰə ɑː pʰɪʈəfɑːʈə t͡ʃʱələ oː ɑːd̪əmiː. ɖɔkʈərə s̪ɑːɦəbə keː bud͡ʒʰən̪ɑː geːlə rəɦəɪn̪ə d͡ʒeː ʈreːn̪iː keː mərd͡ʒə s̪əməd͡ʒʰə meː n̪əiː ɑːbɪ rəɦələ ət͡ʃʱɪ t̪ɑːɦɪ s̪eː oː oːkərɑː s̪eː put͡ʃʱən̪eː t͡ʃʱələkʰɪn̪ə d͡ʒeː

"iː bət͡ʃɪjɑː əɦɑ̃ːkə keː jə ?"

"poːt̪iː ɦə_ɪ s̪ɑːɦeːbə "

"kiː bʰeːləiː jə eːkərɑː?"

məɦɪn̪ɑː-d̪u məɦɪn̪ɑː s̪eː peːʈə ɦəɦɑːɪt̪ə rəɦəiː ɦə_ɪ s̪ɑːɦeːbə d̪ərəd̪ə s̪eː t͡ʃʱəʈəpəʈɑː d͡ʒɑːjə ɦə_ɪ.

"kiː kərəjə t͡ʃʱɪ? kət̪ə' rəɦəjə t͡ʃʱiː?"

"t͡ʃeːrɪjɑː bərɪjɑːrəpurə gɑ̃ːʋə ɦəɪ s̪ɑːheːbə, eːt̪əiː s̪ʈeːʃən̪ə ləgə t͡ʃɑːhə-pəkəuɽiː keː kʰoːpət͡ʃɑː ləgəbəiː t͡ʃʱiː."

"pəɦɪn̪eː əɦɑ̃ː kurs̪iː pərə bəɪs̪ə d͡ʒɑːuː pərəʋiːɳə kʰɑːliː kurs̪iː d̪ɪs̪ə ɪʃɑːrɑː kərəɪt̪ə bəd͡ʒəlɑːɦə

"n̪əiː s̪ɑːɦeːbə ɦəmə ʈʰiːkə t͡ʃʱiː d͡ʒəmiːn̪ə pərə ukəɖu bəɪs̪ələ oː bɑːd͡ʒələ

"n̪əɪ pəɦɪleː kurs̪iː pərə bəɪs̪u əɪ beːrə prəʋiːɳə kən̪iː t̪eːd͡ʒə ɑːʋɑːd͡ʒə meː bəd͡ʒəlɑːɦə ɑː oː s̪əkut͡ʃɑːiːt̪ə kurs̪iː pərə bəɪs̪ə rəɦələ t͡ʃʱələ.

t̪əd̪upərɑ̃ːt̪ə əpən̪ə ʈreːn̪iː ɖɔkʈərə keː keːs̪ə keː ʋɪʂəjə meː kɪt͡ʃʱə s̪əməd͡ʒʰeːlɑː keː bɑːd̪ə prəʋiːɳə pun̪əhə̆ oːkərɑː d̪ɪs̪ə t̪əkəɪt̪ə bəd͡ʒəlɑːɦə t͡ʃeːrɪjɑː bərɪjɑːrəpurə bəhut̪ə d̪uːrə t͡ʃʱəɪkə eːt̪ə s̪eː t̪ə pʰeːrə eːt̪eːkə d̪uːrə beːguːs̪ərɑːjə kɑːd͡ʒə kərə ɑːbəɪ t͡ʃʱiː? oːt̪əɦɪ koːn̪oː kɑːd͡ʒə kɪeː n̪əɪ kərəiː t͡ʃʱiː.

s̪ɑːɪkɪlə s̪eː ɑːbəjə t͡ʃʱiː s̪ɑːɦeːbə. ɦəmərə bɑːbuːeː iː kʰoːmət͡ʃɑː kʰoːlən̪eː rəɦəiː. n̪eːn̪əpən̪eː s̪eː ɦun̪əkɑː d͡ʒəureː s̪ɑːɪkɪlə pərə ɑːbəiːt̪ə rəɦɪ, ɦun̪əkeː s̪eː iː kɑːd͡ʒə s̪ɪkʰələ ɑː t̪əɦɪjɑː s̪eː jəɪɦə ʈʰɑːmə iː kɑːd͡ʒə kərəiː ɦɪjə_ɪ.

iː s̪əbə kəɦəiːt̪ə oːkərɑː t͡ʃeːɦərɑː pərə koːn̪oː d̪ukʰə jɑː pət͡ʃʰət̪ɑːʋɑː keː bʰɑːʋə n̪əɪ t͡ʃʰələ əpɪt̪u əpən̪ə pɪt̪ɑː keː s̪ə̃gə biːt̪eːn̪eː əpən̪ə n̪eːn̪əpən̪ə keː ən̪ubʰuːt̪ɪ, pɪt̪ɑː keː ʋɑːt̪s̪əljə keː s̪ʋɑːbʰɑːʋɪkə gəurəʋə ən̪ubʰuːt̪ɪ oːkərɑː t͡ʃeːɦərɑː pərə əurə oːkərə ɑ̃ːkʰɪ keː t͡ʃəməkə meː pəɽʰələ d͡ʒɑː s̪əkəiː t͡ʃʰələ.

ɖɔ0 prəʋiːɳə pʰeːrə put͡ʃʰələkʰɪn̪ə eːn̪ɑːiː-d͡ʒeːn̪ɑːɪ ləgɑː kə ləgəbʰəgə 45-50 kɪloːmiːʈərə t̪ə bʰə d͡ʒɑːjə ɦeːt̪ə, t̪ə gɑːmeː d̪ɪs̪ə kɪeː n̪eː kɪt͡ʃʰə kərəjə t͡ʃʰəɦə.

oːməɦərə d̪ɪs̪ə oːɦən̪ə məd͡ʒuːriː n̪əɪ bʰeːʈəiː t͡ʃʰəiː s̪ɑːɦeːbə. eːt̪ə bɑːbuː keː d͡ʒəmɑːjələ kɑːd͡ʒə ɦəɪ 500-600 keː d̪ɪn̪ə d̪ɪɦɑːɽiː bən̪ɪ d͡ʒɑːjə ɦəɪ.

bət͡ʃt͡ʃɑː s̪əbə kiː kərəjə jeː "beːʈiː s̪əbə bɪjɑːɦɪ d̪eːlɪjə_ɪ s̪ɑːɦeːbə beːʈɑː s̪əbə d̪ɪlliː meː kəmɑːjə ɦəɪ." ɖɔ0 prəʋiːɳə keː prəʃn̪ə keː d͡ʒəʋɑːbə meː oː bɑːd͡ʒələ t͡ʃʰələ.

"kun̪ə klɑːs̪ə meː pəɽʰəjə t͡ʃʰəɦəkə n̪un̪u" eːbəriː ɖɔ prəʋiːɳə oːjə bət͡ʃɪjɑː s̪eː put͡ʃʰən̪eː t͡ʃʰəlɑːɦə

"pə̃t͡ʃəmɑː meː" oː t͡ʃʱəuɽiː t̪əmə_ɪkə keː bɑːd͡ʒələ t͡ʃʱələ

iː s̪un̪ɪ oː ɑːd̪əmiː əpən̪ə moːt͡ʃʱə pərə t̪ɑːuː d̪əɪt̪ə bɑːd͡ʒələ, bəɖɖə t͡ʃə̃ɽə ɦəjə s̪ɑːheːbə, s̪əbəɽɑː ɦɪs̪ɑːbə kɪt̪ɑːbə pʰəɽɑːpʰəɽə kə ləiː ɦəɪ.

ət͡ʃt͡ʃʱɑː eːkəɽɑː bɑːt̪ə bət̪ɑːbə' n̪ɑːt̪iː-poːt̪ɑː s̪əbə keː pəɖʱeːbəɦəkə kiː n̪əɪ" ɖɔ0 prəʊiːɳə keː s̪ɑːɪt̪ə oːkərɑː s̪eː bɑːt̪ə kərə' meː n̪ɪkə lɑːgɪ rəɦələ t͡ʃʱələ. s̪ə̃d͡ʒoːgə s̪eː roːgiː keː bʱiːɽə s̪eːɦoː kəmə t͡ʃʱələjə.

"ɦɑ̃ː s̪ɑːheːbə pəɖʱeːbəiː kɪeː n̪əɪ"

"əpən̪ə bət͡ʃt͡ʃɑː s̪əbə keː kɪeː n̪əɪ pəɖʱeːləɦəkə" t̪oːrɑː s̪əbə keː t̪ə ɑːrəkʂəɳə s̪eːɦoː bʱeːɽəiː ɦeːt̪ə' . d̪əs̪əmɑː t̪əkə pəɽʱən̪eː ɦəjə bət͡ʃt͡ʃɑː s̪əbə s̪ɑːheːbə, s̪ərəkɑːriː ɪs̪əkulə meː pəɽʱɑːiːeː kəɦən̪ə ɦoːjə t͡ʃʱəjə, d̪ugoː-t͡ʃɑːrəgoː pʰɑːrəmə s̪eːɦoː bʱərən̪eː rəɦəjə leːkɪn̪ə kut͡ʃʱə bʱeːɽəleː n̪əjə t̪ə d̪ɪlliː kəmɑːjə leːlə geːləjə. ɦəmmeː ɑːrə ɦərɪd͡ʒən̪ə meː n̪əɪ ɑːbəjə ɦɪjə_ɪ."

"t̪əɪjoː oːbiːs̪iː meː ɑːbəjə ɦeːbəɦəkə n̪əɪ t̪ə iːɖəbəljuːeːs̪ə koːɽɑː meː t̪ə eːbeː kərəbəɦəkə. t̪oːɦərə d̪ʱɪjɑː puːt̪ɑː s̪əbə n̪ɪkə s̪eː pʰɑːrəmə n̪əɪ bʱərən̪eː ɦeːt̪ə'. t̪oːrɑː koːn̪oː n̪eː koːn̪oː ɑːrəkʂəɳə

keː lɑːbʰə bʰeːʈət̪ə' t̪oːrɑː pət̪ɑː t͡ʃʱəɦə t̪oːɦərə iː poːt̪iː bəɦut̪ə kəmə pɑːiː meː s̪ərəkɑːriː kɔleːd͡ʒə s̪eː pəɽʰɪ-lɪkʰɪ kə ɦəmərɑː s̪ən̪ə ɖɔkʈərə s̪eːɦoː bən̪ɪ s̪əkəiː t͡ʃʱəɦə."

"ɦɑ̃ː s̪ɑːɦəbə eːkərɑː əurə keː kʰuːbə pəɖʰeːbəɪ ɦəmmeː"

kɪt͡ʃʱuː ɑːrə gəpə s̪əpə keːlɑː keː bɑːd̪ə ɑː poːt̪iː keː ʋɪs̪əjə meː d̪əbɑːjə ɑː s̪əlɑːɦə leːlɑː keː bɑːd̪ə oː əpən̪ə poːt̪iː keː lə kə geːʈə pərə əpən̪ə ɑː poːt̪iː keː ut̪ɑːrələ t͡ʃəppələ pəɦɪrɪ geːʈə s̪eː bɑːɦərə geːlə.

oːkərɑː geːlɑː keː bɑːd̪ə ɖɔ0 prəʋiːɳə əpən̪ə piːd͡ʒiː s̪ʈuːɖẽːʈə s̪eː put͡ʃʱələkʰɪn̪ə "bət̪ɑːuː u kurs̪iː kʰɑːliː rəɦəiːt̪ə oː n̪ɪt͡ʃt͡ʃɑː kɪeː bəɪs̪ələ t͡ʃʱələ"

s̪ʈuːɖẽːʈə keː t̪ʰəkəməkɑːɪt̪ə d̪eːkʰə oː kəɦəlɑːɦə d͡ʒeː ɦəmə bəs̪ə puːt͡ʃʱɪ rəɦələ t͡ʃʱiː.

ʈreːn̪iː keː kɪt͡ʃʱə ut̪t̪ərə s̪uːd͡ʒʱəloː ɦoːjə t̪ət̪ʰɑːpɪ oː t͡ʃuppeː rəɦələ.

"ət͡ʃt͡ʃʱɑː iː bət̪ɑːu d͡ʒeː eːt̪eːkə rɑːs̪ə s̪ərəkɑːriː joːd͡ʒən̪ɑː s̪əbə keː bɑːʋəd͡ʒuːd̪ə iː əpən̪ə bət͡ʃt͡ʃɑː

s̪əbə keː pəɽʰeːn̪ɑːiː- n̪əukəriː d̪ɪeːn̪ɑːiː kɪeː n̪əɪ kə peːleː"

"s̪ərə ɑːləs̪ə...bud̪d̪ʰɪ... kərəmən̪eːɽʰə s̪əbə t͡ʃʱəɪ"

"əɦɑ̃ː keː lɑːgeː jə d͡ʒeː 45-50 kɪloːmiːʈərə roːd͡ʒə s̪ɑːɪkɪlə t͡ʃəlɑːbə'bɑːlɑː loːkə kərəmən̪eːɽʰə ɦeːt̪əjə! kəkəroː ʈɑ̃ːgə ʈuʈələ ɦoːjə ɑː oːkərə ʃɑːn̪əd̪ɑːrə ʈrəɪkə pərə kəɦɪ d̪eːlə d͡ʒɑːjə d͡ʒeː d̪əuruː t̪ə kɪ oː d̪əugə peːt̪əjə? t͡ʃəlu pəɦɪlə s̪əʊɑːlə pərə gʱurəiː t͡ʃʱiː. kɪeː koːn̪oː ʃərʈə-pẽːʈə bəlɑː n̪ɪt͡ʃt͡ʃɑː n̪əɪ bəɪs̪əiː t͡ʃʱəɪ, kɪeː kʰɑːliː gəriːbə-gurəbeː ʈɑː n̪ɪt͡ʃt͡ʃɑː meː bəɪs̪əjə t͡ʃʱəɪ? kɪeːkɪ oːkərɑː s̪əbə keː bərəs̪oː-bərəs̪ə jəɪɦə s̪əməd͡ʒʱɑːjələ geːlə t͡ʃʱəɪ d͡ʒeː t̪oːɦərə pəɦɪrən̪ə-oːɽʰən̪ə, rəɦən̪ə-s̪əɦən̪ə jəɪɦə lɑːɪkə t͡ʃʱəu d͡ʒeː kurs̪iː pərə n̪əɪ bəɪs̪ə s̪əkəjə t͡ʃʱəɦɪ. oːkərɑː əɪ bɑːt̪ə keː ɖərə bən̪ələ rəheː t͡ʃʱəɪ d͡ʒeː kurs̪iː pərə bəɪs̪ən̪eː kəɦĩː oːkərɑː d̪uʈkɑːrələ n̪əɪ d͡ʒɑːjə d͡ʒəɪ s̪eː oːkərə ɑːt̪məs̪əmmɑːn̪ə keː ʈʰeːs̪ə lɑːgət̪əiː. t̪əɪ oː pəɦɪn̪eːn̪eː n̪ɪt͡ʃt͡ʃɑː meː bəɪs̪ə rəɦələ t͡ʃʱələ. ɦəmə oːkərɑː s̪eː eːʈʈiː kɑːlə gəppə kə rəɦələ t͡ʃʱələɦuː d͡ʒəɪs̪eː əɦɑ̃ː s̪əbə keː bət̪ɑː s̪əkɪ d͡ʒeː d͡ʒəɪ məriːd͡ʒə s̪əbə keː ɖɔkʈərə s̪əbə məʃiːn̪ə keː d͡ʒeːkɑː d̪eːkʰeː t͡ʃʱəjə kən̪ɪkeː kɑːlə oːkərɑː s̪eː gəppə keːlɑː pərə kət̪eːkə rɑːs̪ə bɑːt̪ə bud͡ʒʱən̪ɑː meː ɑːbəjə t͡ʃʱəjə. oːkərɑː kʰoːpət͡ʃɑː meː t͡ʃɑːɦə piːbəiːt̪ə kət̪eːkə loːkə

keː moːn̪ə meː iː ɑːbəiːt̪ə ɦeːt̪əjə d͡ʒeː iː roːd͡ʒə 50 kɪloːmiːʈərə s̪ɑːɪkɪlə t͡ʃəlɑː keː oː t͡ʃɑːhə d̪ukɑːn̪ə t͡ʃəlɑː rəɦələ t͡ʃʰəɪ. eːɦən̪ə məriːd͡ʒə keː eːkəʈɑː ʋjərt̪ʰə d͡ʒɑ̃ːt͡ʃə lɪkʰə d̪eːn̪ɑːɪ mət̪ələbə bʰeːlə d͡ʒeː eːkə d̪ɪn̪ə oːkərə d͡ʒɑ̃ːt͡ʃə keː ʋjərt̪ʰə t͡ʃəkkərə meː bərbɑːd̪ə keːn̪ɑːɪ ɑː oːkərə d̪ɪɦɑːɽiː mərən̪ɑːiː. ɖɔkʈərə keː s̪əd̪ɪkʰən̪ə eːkəʈɑː keːjərəgɪʋərə bən̪ɪ keː məriːd͡ʒə keː ɪlɑːd͡ʒə kərəbɑː keː t͡ʃɑːhɪeː. jəd̪ɪ əɦɑ̃ː kurs̪iː pərə bəɪs̪ələ t͡ʃʰiː ɑː kɪjəu ɑːɦɑ̃ː keː s̪ɑːmən̪eː ət͡ʃʰəiːt̪ə kurs̪iː n̪ɪt͡ʃt͡ʃɑː meː bəɪs̪ələ ət͡ʃʰɪ t̪ə iː bɑːt̪ə əɦɑ̃ː keː kət͡ʃoːʈəbɑː keː t͡ʃɑːhɪeː. d͡ʒeː bʰiː məriːd͡ʒə ɦoːjə oːkərɑː pəɦɪn̪eː əpən̪ɑː s̪əmɑːn̪ət̪ɑː keː s̪t̪ərə pərə məɦəs̪uːs̪ə kərəbiːjəu pʰeːrə oːkərə ɪlɑːd͡ʒə kərɪjəu ɑː əpʰn̪oː ɑ̃d̪ərə s̪əmɑːn̪ət̪ɑː keː bʰɑːʋə rɑːkʰɪjəu n̪əɪ t͡ʃʰoːʈə n̪əɪ pə_ɪgʰə. t͡ʃɑːɦeː kələkʈərə-n̪eːt̪ɑː ɦoːjə kɪ ɑːmə gəriːbə loːkə s̪əbəkeː eːkə bʰɑːʋə s̪eː ɪlɑːd͡ʒə kərəbɑː keː t͡ʃɑːhɪeː. əɦɑ̃ː ɑː oːkərɑː meː koːn̪oː ʋɪʃeːʂə pʰərkə n̪əɪ t̪ʰɪkə. əɦɑ̃ː ɪlɑːd͡ʒə d̪ʋɑːrɑː keːkəroː keːjərə d̪ə rəɦələ t͡ʃʰiː oː t͡ʃɑːhə pɪjɑː keː . beːs̪iː ɖɔkʈərə s̪əbə s̪ɑːhɪʈjə, s̪ə̃ʋeːd̪ən̪ɑː, d̪ərʃən̪ə ɑːd̪ɪ keː pʰɑːlət̪uː ɑː t͡ʃɪkɪt̪s̪ɑː prəɪkʈɪs̪ə keː leːlə ɦɑːs̪jɑːs̪pəd̪ə mɑːn̪əjə t͡ʃʰəɪt̪ʰə mud̪ɑː iː bɑːt̪ə keː gɑ̃ːʈʰə bɑːɪn̪hə lɪjə d͡ʒeː s̪ɑːhɪʈjə, s̪ə̃ʋeːd̪ən̪ɑː, d̪ərʃən̪ə keː s̪əbəs̪eː beːs̪iː ɑːʋəʃjəkət̪ɑː ʋɪd͡ʒɲɑːn̪ə keː koːn̪oː ʃɑːkʰɑː keː s̪əbəs̪eː beːs̪iː t͡ʃʰəɪkə t̪ə oː t͡ʃɪkɪt̪s̪ɑːʃɑːs̪t̪rə t͡ʃʰəɪkə. kɪeːkɪ t͡ʃɪkɪt̪s̪ɑː kʰɑːliː ʃərɪreː ʈɑː keː ʈʰiːkə kərəbə keː n̪ɑːmə n̪əɪ t̪ʰɪkə əpɪt̪u mən̪ə ɑː ɑːt̪mɑː keː bʰiː ɑːroːgjə kə d̪eːbɑːkə n̪ɑːmə t̪ʰɪkə."

s̪ə̃d͡ʒoːgə s̪eː ɖɔ0 prəʊiːɳə d͡ʒɑːkʰən̪ə əpən̪ə piːd͡ʒiː ʈreːn̪iː keː iː s̪əbə bud͡ʒʰɑː rəɦələ t͡ʃʰəlɑːɦə t̪əkʰən̪eː jɑːrə kəkkɑː s̪eːɦoː koːn̪oː lɑːt̪ʰeː prəʊiːɳə keː keːbɪn̪ə meː pəɦũt͡ʃələ t͡ʃʰəlɑːɦə. ɖɔ0 prəʊiːɳə d̪ʊɑːrɑː əpən̪ə ʈreːn̪iː keː d̪eːlə s̪əlɑːɦə s̪un̪ɪ jɑːrə kəkkɑː keː prəʊiːɳə s̪ən̪ə ɑːjurʊɪd͡ʒɲɑːn̪ə piːd͡ʒiː ʈiːt͡ʃərə pərə bəɦut̪ə gərʊə keː ən̪ubʰuːt̪ɪ bʰeːlə_ɪn̪ə ɑː əpən̪ə s̪əmɑːd͡ʒə keː ɖɔ0 prəʊiːɳə s̪ən̪ə t͡ʃɪkɪt̪s̪əkə ɑː ʃɪkʂəkə d̪eːbɑːkə əpən̪ə krɨt̪ɪt̪ʊə keː leːlə əpən̪ɑː meː gʰoːrə s̪ə̃t̪oːʂə ɑː t̪rɨpt̪ɪ prɑːpt̪ə bʰeːlə_ɪn̪ə. ɪt̪ɪ.

əɪ **rət͡ʃən̪ɑːpərə əpən̪ə mə̃t̪əʊjə** editorial.staff.videhĕa@gmail.com **pərə pəʈʰɑːu.**

3.8.ɑːt͡ʃɑːrjə rɑːmɑːn̪ən̪d̪ə mənɖələ-mɪt̪ʰɪlɑː keː lɑːləː upən̪jɑːs̪ə s̪əmrɑːʈə pʰəɳiːʃʊərən̪ɑːt̪ʰə reːɳu ɑː pɑːroː

ɑːt͡ʃɑːrjə rɑːmɑːn̪ə̃d̪ə mə̃ɖələ

mɪt̪ʰɪlɑː keː lɑːləː upən̪jɑːs̪ə s̪əmrɑːʈə pʰəɳiːʃʊərən̪ɑːt̪ʰə reːɳu ɑː pɑːroː

1

mɪt̪ʰɪlɑː keː lɑːləː upən̪jɑːs̪ə s̪əmrɑːʈə pʰəɳiːʃʊərən̪ɑːt̪ʰə reːɳu

ʊɪʃʊə prəs̪ɪd̪d̪ʰə ɑ̃ːt͡ʃəlɪkə upən̪jɑːs̪ə məɪlɑː ɑ̃ːt͡ʃələ keː ʃɪlpəkɑːrə pʰəɳiːʃʊərən̪ɑːt̪ʰə reːɳu keː d͡ʒən̪əmə bɪɦɑːrə rɑːd͡ʒjə keː mɪt̪ʰɪlɑ̃ːt͡ʃələ s̪t̪ʰɪt̪ə ərərɪjɑː d͡ʒɪlɑː keː əurɑːɦiː ɦĩgən̪ɑː gɑ̃ːʊə mẽː ʃɪlɑːn̪ɑːt̪ʰə mə̃ɖələ ɑː

pɑːn̪oː d̪eːʋiː keː put̪rə ruːpə mẽː 04 mɑːrt͡ʃə 1921 mẽː bʰeːlə rəɦeː.

ʋɪʃʋə s̪ɑːɦɪt̪jə keː jət̪ʰɑːrt̪ʰə grɑːmiːɳə piːɽɑː keː s̪ə̃ʋəd̪ɪjɑː, pɑːrɪʋɑːrɪkə s̪ət̪jə, grɨɦəs̪t̪ʰə d͡ʒiːʋən̪ə keː d̪ərpəɳə ɑː rɑːd͡ʒən̪iːt̪ɪkə joːd̪d̪ʰɑː ruːpiː eːkəɽɑː mɪs̪ɑːlə. kəɦĩː koːiː d͡ʒʰoːlə pəʈʈiː n̪əɪ,d̪ʰən̪ə d̪ʰərət̪iː keː moːɦə n̪əɪ,bəs̪ə,t̪ən̪ə ɑː kəpəɽɑː s̪eː d̪eːkʰeː mẽː əɪreːs̪ʈoːkreːʈə,mən̪ə s̪ə̃ koːs̪iː keː d̪ʰuːs̪ərə bə̃d͡ʒərə ɑː bɑ̃ːd͡ʒʰə d̪ʰərət̪iː keː ən̪əmoːlə t͡ʃʰəuɽɑː ɑː bʰɑːʋən̪ɑː s̪ə̃ krɑ̃ːt̪ɪkɑːriː reːɳu keː ə_ɪs̪ən̪ə d̪ərd͡ʒən̪ə ʋɪʃeːʂət̪ɑː ɦəɪjə d͡ʒeː ɦun̪əkɑː əmərə bən̪əbəɪt̪ə ɦəɪjə.

məɪlɑː ɑ̃ːt͡ʃələ,pərət̪iː pərɪkət̪ʰɑː, d͡ʒuluːs̪ə, kɪt̪ən̪eː t͡ʃəurɑːɦeː,d̪iːrgʰət̪əpɑː,kə̃ləkə mukt̪ɪ,ʈʰuːməriː, ɑːd̪ɪmə rɑːt̪rɪ kiː məɦəkə ɑː əgn̪ɪkʰoːrə ɑːd̪ɪ keː s̪ɾɨd͡ʒən̪əkərt̪ɑː reːɳu s̪ɑːɦɪt̪jə d͡ʒəgət̪ə mẽː t̪əɦələkɑː 1954meː mət͡ʃə geːlə rəɦəɪ məɪlɑː ɑ̃ːt͡ʃələ keː upərɑ̃ːt̪ə.

reːɳu d͡ʒiː t̪iːn̪ə bʰɑːɪ rəɦəɪt̪ə, pʰəɳiːʃʋərən̪ɑːt̪ʰə,ɦərɪn̪ɑːt̪ʰə ɑː məɦeːn̪d̪rə n̪ɑːt̪ʰə. pʰəɳiːʃʋərən̪ɑːt̪ʰə keː t̪iːn̪ə ʃɑːd̪iː bʰeːlə rəɦeː.pəɦɪlə pət̪n̪iː reːkʰɑː d̪eːʋiː rəɦeː.eːgoː ləɪkiː kəʋɪt̪ɑː keː d͡ʒən̪əmə d̪eːlɑː keː bɑːd̪ə t͡ʃələ bəs̪ələ rəɦeː. reːɳu keː d̪oːs̪ərə ʋɪɑːɦə pəd̪mɑː d̪eːʋiː s̪ə bʰeːlə rəɦeː. reːɳu ɑːd͡ʒɑːd̪iː keː ləɽɑːiː mẽː d͡ʒiːʋə̃t̪ə ɦɪs̪s̪eːd̪ɑːriː n̪ɪbʰəɪlən̪ə. d͡ʒuluːs̪ə d͡ʒəɪs̪ən̪ə rət͡ʃən̪ɑː ʋoːkərə s̪pəʂʈə prəmɑːɳə ɦəɪjə. ləɽɑːiː keː biːt͡ʃə mẽː

1942 mẽː d͡ʒeːɦələ geːləṉə.pəɦɪlə kəʈɪɦaːrə d͡ʒeːɦələ aː baːḏə mẽː bʰaːgələpurə d͡ʒeːɦələ mẽː rəkʰələ geːlə rəɦəɪ.ũɦeː ɦuṉəkaː jəkʂmaː keː ʃɪkaːjəṯə bʰeːlə aː t͡ʃɪkɪṯʂaː keː leːlə piːeːməʂiːeːt͡ʃə pəʈəɳaː bʰeːd͡ʒə ḏeːlə geːlə. t͡ʃɪkɪṯʂaː keː əʋəḏʰɪ mẽː ũɦaː keː eːkəʈaː ṉərʂə ləṯɪkaː keː ʂəmərpəɳə aː ʂeːbʰaːbʰaːʋə ʂə̃ reːɳu aː ləṯɪkaː mẽː preːmə bʰə geːləɪ. ɦəd͡ʒaːriːbaːgə mẽː d͡ʒaː keː ḏuːṉuː goːreː ʋɪaːɦə kəĩ leːləṉə.

pəḏmaː reːɳu ʂə̃ ʂaːṯə ʂə̃ṯaːṉə bʰeːlə.ṯiːṉəʈaː ləɪɪkaː aː t͡ʃaːrəʈaː ləɪɪkiː.muːljəː ɪɦeː ʂə̃ṯaːṉə ʂəbʰə reːɳu keː paːrɪʋaːrɪkə ḏʰuːriː ɦəɪjə.ləɪɪkaː ʂəbʰə ɦəɪjə- pəḏməpəraːgə raːjə ʋeːɳu,əpəraːd͡ʒɪṯə raːjə aː ḏəkʂɪɳeːʃʋərə raːjə.ləɪɪkiː ʂəbʰə ɦəɪjə- ṉəʋəṉiːṯaː, ṉɪʋeːḏɪṯaː,əɳəpuːrɳaː aː ʋəhiːḏaː. ləṯɪkaː reːɳu ʂə̃ koːṉoː ʂə̃ṯaːṉə ṉəɪ ɦəɪjə.

pɪṯaː ʃɪlaːṉaːṯʰə mə̃ɖələ keː ʂaːɦɪṯjɪkə ruːd͡ʒʰaːṉə aː raːd͡ʒəṉiːṯɪkə d͡ʒaːgəruːkəṯaː keː əmɪʈə t͡ʃʰaːpə reːɳu pərə pəɽələɪṉə.aːgeː t͡ʃələ keː raːməḏeːṉiː ṯɪʋaːriː ɦuṉəkaː raːd͡ʒəṉiːṯɪkə aː ʂaːɦɪṯjɪkə ḏɪʃaː ḏeːkʰəɪləṯʰɪṉə.ə_ɪ keː kaːrəɳə reːɳu koːṉoː ʋɪḏjaːləjə mẽː ṉəɪ ʈɪkəlaː. kəɦɪjoː pʰaːrəʋɪʂəgə̃d͡ʒə, kəɦɪjoː ʂɪməkʰəṉṉiː, kəɦɪjoː ʋɪraːʈəṉəgərə (ṉeːpaːlə) keː t͡ʃəkkərə ləgəʋəɪṯə rəɦələṉə. ṉeːpaːlə keː koːɪraːlaː pərɪʋaːrə keː ʂə̃gəṯɪ ɦuṉəkaː krɑ̃ːṯɪkaːriː bəṉəɪləṉə ṯə bə̃gəlaː keː prəkʰjaːṯə ʂaːɦɪṯjəkaːrə keː ʂə̃gəṯɪ ɦuṉəkaː kəɦaːṉiːkaːrə bəṉaː ḏeːləṯʰɪṉə. kaːʃiː ʋɪḏjaːpiːʈʰə keː pəɖʰaːiː keː əʋəḏʰɪ mẽː

s̪əmaːd͡ʒəʋaːd̪iː aːt͡ʃaːrjə n̪əreːn̪d̪rə d̪eːʋə keː s̪ə̃gət̪ɪ pəɪlən̪ə.aː ə̃t̪ə mẽː loːkən̪aːjəkə d͡ʒəjəprəkaːʃə n̪aːraːjəɳə keː kə̃d̪ʰeː s̪eː kə̃d̪ʰaː mɪlaːkeː ə_ɪs̪ən̪ə s̪aːɦɪt̪jəkaːrə bən̪ə lən̪ə kɪ bɪɦaːrə keː ʋoːɪ s̪əbʰə bud̪d̪ʰɪd͡ʒiːʋiː aː s̪aːɦɪt̪jəkaːrə keː ud̪ʋeːlɪt̪ə kəɪlən̪ə d͡ʒeː muːlət̪əhə̆ n̪əpũs̪əkə bʰeː geːlə rəheː.

raːd͡ʒən̪iːt̪ɪkə ruːd͡ʒʰaːn̪ə keː t͡ʃələt̪eː 1972 mẽː reːɳu d͡ʒiː pʰaːrəʋɪs̪əgə̃d͡ʒə ʋɪd̪ʰaːn̪əs̪əbʰaː s̪ə̃ t͡ʃun̪aːʋə ləɽələɪn̪ə pərə̃t͡ʃə ɦaːrə geːlən̪ə.

1987 mẽː məɪlaː ãːt͡ʃələ pərə n̪ɪrmaːt̪aː kɪʃoːrə ɖə̃gə aː n̪ɪrd̪eːʃəkə əʃoːkə t̪ələʋaːrə d̪ʰaːraːʋaːɦɪkə bən̪əɪlən̪ə aː d͡ʒeːkərə ʈeːliːkaːs̪ʈə bʰeːlə rəɦəɪ.

reːɳu d͡ʒiː keː krɨt̪ɪ maːreː gəeː guləpʰaːmə pərə t̪iːs̪əriː kəs̪əmə pʰɪlmə bən̪ə t͡ʃukələ ɦəɪjə.d͡ʒeːkərə n̪aːjəkə raːd͡ʒəkəpuːrə aː n̪aːjɪkaː ʋəɦiːd̪aː rəɦəmaːn̪ə ɦəɪjə.

reːɳu d͡ʒiː əpən̪ə pəd̪məʃriː keː upaːd̪ʰɪ ʃriːmət̪iː ĩd̪ɪraː gãːd̪ʰiː keː d̪ʋaːraː aːpaːt̪əkaːlə ləgəɪlaː pərə bɪroːd̪ʰə mẽː ləuʈaː d̪eːlən̪ə. aːpaːt̪əkaːlə keː ʋɪrud̪d̪ʰə ləɽaːiː mẽː d͡ʒeːlə geːlən̪ə. əpẽːɖɪks̪ə keː t͡ʃɪkɪt̪s̪aː keː d̪əuraːn̪ə kəumaː mẽː t͡ʃələ geːlən̪ə aː ə_ɪ s̪ə̃s̪aːrə s̪eː s̪əd̪aː keː leːlə ʋɪd̪aː ɦoː geːlən̪ə.

raːɦulə s̪ãːkrɨt̪jaːjən̪ə aː preːmət͡ʃə̃d̪ə keː ʃreːɳiː keː leːkʰəkə aː krãːt̪ɪkaːriː keː n̪ɪd̪ʰən̪ə 11əprəɪlə 1977 keː bʰeː geːlə.

ə_ɪs̪ən̪ə ʋiːrə s̪ɑːɦɪt̪jəkɑːrə pərə mɪt̪ʰɪlɑː keː gərʋə ɦəɪjə.

2

pɑːroː

rɑːmuː t͡ʃʰoːʈə s̪ən̪ə kəs̪əbɑː meː eːgoː d͡ʒələpɑːn̪ə keː d̪uːkɑːn̪ə t͡ʃələbəɪt̪ə rəɦəjə.ʋoː əpən̪ə gʰərəʋɑːliː lɑːɖoː s̪ə̃gə d̪uːkɑːn̪ə keː piːt͡ʃʰeː ʋɑːlɑː gʰərə meː rəɦəjə. s̪ubəɦə s̪ɑːt̪ə bəd͡ʒeː s̪eː d̪əs̪ə bəd͡ʒeː ɑː d̪uː pəɦərə t̪iːn̪ə bəd͡ʒeː s̪eː s̪ɑːt̪ə bəd͡ʒeː s̪ɑːmə t̪əkə murəɦiː,gʰugʰən̪iː ɑː kət͡ʃəriː -t͡ʃəpə beːt͡ʃeː s̪eː pʰuːrs̪ət̪ə n̪ə rəɦəjə.ʋoːkərə gʰugʰən̪iː ɑː kət͡ʃəriː t͡ʃəpə bəɽɑː s̪ʋɑːd̪ɪs̪ʈə rəɦəjə.loːgə məlɦɑːn̪ə keː pət̪ɑː keː d̪oːn̪ɑː mẽː s̪us̪uɑː s̪us̪uɑː keː kʰɑːjə.mɑːn̪eː kəruːgərə ɑː t̪əpət̪ə t̪əpət̪ə gʰugʰən̪iː ɑː kət͡ʃəriː t͡ʃəpə.loːgə gʰərə s̪ən̪eːʃə keː ruːpə meː murəɦiː kət͡ʃəriː t͡ʃəpə kʰəriːd̪ə keː leː d͡ʒɑːjə.

rɑːmuː keː eːgoː beːʈɑː bʰiː t̪iːn̪ə s̪ɑːlə keː rəɦeː.ʋoːkərə gʰərəʋɑːliː lɑːɖoː keː pʰeːrə s̪eː pɑ̃ːʋə bʰɑːriː bʰeː geːlə. d͡ʒəũ s̪ɑːt̪ə məɦɪn̪ɑː biːt̪ə geːlə t̪ə lɑːɖoː keː kɑːd͡ʒə kəreː meː d̪ɪkkət̪ə ɦoːjə lɑːgələ.lɑːɖoː əppən̪ə gʰərəbɑːlɑː rɑːmuː s̪eː boːlələ -s̪un̪əɪjə t͡ʃʰiː.

rɑːmuː -bɑːd͡ʒuː n̪ə.

lɑːɖoː -ɑːbɪ ɦəmərɑː s̪eː kɑːd͡ʒə n̪ə ɦoːjət̪ə. ɦəmərɑː uʈʰeː -bəɪʈʰeː meː bəɽɑː d̪ɪkkət̪ə ɦoːɪə.

ɾɑːmuː -t̪ə kɪ kəruː. d̪uːkɑːn̪ə keːn̪ɑː bə̃d̪ə kərə d̪ũː.d͡ʒiːjeː keː t̪ə ɪɦeː ɑːs̪ərɑː ɦəjə. d̪uːkɑːn̪õː kʰuːbə t͡ʃələ rəɦələ ɦəjə.

lɑːɖoː -eːgoː bɑːt̪ə kəruː n̪ə.

ɾɑːmuː -kɪ.

lɑːɖoː -ɦəmərə t͡ʃʱoːʈəkiː bəɦɪn̪ə pɑːroː keː bulɑː lũː n̪ə.

ɾɑːmuː -bɑːt̪ə t̪ə ʈʰiːkeː kəɦəjə t͡ʃʱiː.

lɑːɖoː -kɑːlɦɪjə t͡ʃələ d͡ʒɑːu.kɑːlɦɪ d̪uːkɑːn̪ə bə̃d̪ə rəɦət̪əɪjə.

ɾɑːmuː -ət͡ʃt͡ʃʱeː.

gɑːɦəkə -kɪ ɦoː ɾɑːmuː.ɑːɪ d̪uːkɑːn̪ə kɑːɦeː bə̃d̪ə kəɪlɑː t͡ʃʱɑː ɦoː.

lɑːɖoː -ɑːɪ n̪ə t͡ʃʱət̪ʰɪn̪ə.ʋoː ɦəmərə n̪əɦɪrɑː geːlə t͡ʃʱət̪ʰɪn̪ə.

gɑːɦəkə -kɪ bɑːt̪ə.

lɑːɖoː -ɦəmərɑː d̪eːkʰəɪjə n̪ə t͡ʃʱət̪ʰɪn̪ə. ɦəmərɑː məd̪ət̪ə keː leːlə ɦəmərɑː t͡ʃʱoːʈəkiː bəɦɪn̪ə keː bulɑːʋeː lɑː geːlə t͡ʃʱət̪ʰɪn̪ə.

gɑːɦəkə -ət͡ʃt͡ʃʱeː. kɑːlɦɪjeː s̪eː d̪uːkɑːn̪ə t͡ʃələt̪əɪjə n̪ə.

lɑːɖoː -ɦə̃.

rɑːmuː s̪əbəreː d̪əs̪ə bəd͡ʒeː s̪əs̪urɑːrə pə̃ɦut͡ʃə geːlə. rɑːmuː s̪əs̪urə -s̪ɑːs̪ə keː goːrə t͡ʃʰuː keː pərən̪ɑːmə kəɪləkə. t͡ʃʰoːʈəkiː s̪ɑːriː pɑːroː əpən̪ə bəɦən̪oːiː rɑːmuː keː goːrə t͡ʃʰuː keː pərən̪ɑːmə kəɪləkə.ɑː goːrə d̪ʰoːjə lɑː eːkə loːʈɑː pɑːn̪iː d̪eːləkə. rɑːmuː əpən̪ə goːrə d̪ʰoːjə ləkə.

t̪ɑːleː pɑːroː ə̃kʰərɑː t͡ʃəukiː pərə d͡ʒɑːd͡ʒɪmə bɪt͡ʃʰɑː d̪eːləkə. rɑːmuː ʋoːɪ pərə bəɪʈʰə geːləkə.

s̪əs̪urə bud͡ʒʰɑːʋən̪ə bɑːd͡ʒələ -meːɦəmɑːn̪ə . lɑːɖoː keː ɦɑːlə t͡ʃɑːlə bət̪ɑːu.

rɑːmuː bɑːd͡ʒələ -ɦəmə lɑːɖoː keː məd̪ət̪ə keː leːlə pɑːroː keː bulɑːbeː ɑːjələ t͡ʃʰiː.

bud͡ʒʰɑːʋən̪ə bɑːd͡ʒələ -kɪ bɑːt̪ə.

rɑːmuː -lɑːɖoː keː s̪ɑːt̪əmə məhiːn̪ɑː t͡ʃələ rəɦələ ɦəjə.gʰərə ɑː d̪uːkɑːn̪ə keː kɑːd͡ʒə kərəjə meː d̪ɪkkət̪ə ɦoː rəɦələ ɦəjə.

rɑːmuː keː s̪ɑːs̪ə bɑːd͡ʒələ -ɦə̃. pɑːroː keː leː d͡ʒɑːu.ɪ məd̪ət̪ə kərət̪əɪjə.

bud͡ʒʰɑːʋən̪ə bɑːd͡ʒələ -ət͡ʃt͡ʃʰɑː. pɑːroː əpən̪ɑː bəɦɪn̪ə t̪ərə d͡ʒət̪əjə.

rɑːmuː bɑːd͡ʒələ -ɦəmə ɑːɪeː ləuʈə d͡ʒɑːjəbə.

bud͡ʒʰɑːʋən̪ə bɑːd͡ʒələ -ɦə̃. pəɦɪleː bʰoːd͡ʒən̪ə t̪ə kə luː.

pɑːroː -t͡ʃəluː. d͡ʒiːd͡ʒɑː.bʰoːd͡ʒən̪ə ləgɑː d̪eːleː t͡ʃʰiː.

ɾɑːmuː bɑːd͡ʒələ -t͡ʃəluː.

ɾɑːmuː bʰoːd͡ʒən̪ə kəɪləkə.ɑː kut͡ʃʰə d̪eːrə loːʈə poːʈə kə keː pɑːroː keː leːkeː gʰəreː t͡ʃələ d̪eːləkə.s̪ɑ̃ːd͡ʒʰə t͡ʃʰəuə bəd͡ʒeː gʰəreː pəɦʊ̃t͡ʃə geːlə. pɑːroː əpən̪ə bəɖə bəɦɪn̪ə lɑːɖoː s̪eː gəlɑː lɪpəʈə geːlə.

pɑːroː əʈʰʈʰɑːrəɦə bərɪs̪ə keː goːrə juʊət̪iː rəɦəjə.s̪un̪ərət̪ɑː ʊoːkərɑː ə̃gə- ə̃gə s̪eː ʈəpəkəɪt̪ə rəɦəjə. lɑːɖoː əpən̪ɑː kɑːd͡ʒə meː məgən̪ə rəɦəjə.ɑːbɪ lɑːɖoː rɑːɦət̪ə keː s̪ɑ̃ːs̪ə ləɪt̪ə rəɦəjə. ɾɑːmuːoː kɑːd͡ʒə meː bjəs̪t̪ə rəɦəjə.

d̪uːkɑːn̪oː kʰuːbə t͡ʃələjə. gɑːɦəkoː pɑːroː keː d̪eːkʰeː keː leːlə ləlɑːjɪt̪ə rəɦəjə. leːkɪn̪ə s̪əbʰə d̪eːkʰɪjə bʰərə t̪əkə s̪iːmɪt̪ə rəɦəjə.

ə_ɪ biːt͡ʃə ɦoːriː biːt̪ə geːlə. lɑːɖoː eːgoː s̪un̪n̪ərə beːʈiː keː d͡ʒən̪əmə d̪eːləkə. pɑːroː əpən̪ə bəɦɪn̪ə ɑː bəɦĩɖ̪iː keː s̪eːʊɑː s̪us̪urs̪ɑː meː lɑːgələ rəɦəjə.eːn̪iː pɑːroː meː ʃɑːriːrɪkə pərɪʊərt̪ən̪ə ɦoːjə lɑːgələ.ʊoːkərə peːʈə meː ubʰɑːrə d̪eːkʰɑːjə lɑːgələ. kɑːn̪ɑːpʰuːs̪iː ɦoːjə lɑːgələ.lɑːɖoː put͡ʃʰəɪjə t̪ə pɑːroː koːn̪oː d͡ʒəbɑːbə n̪ə d̪eːjə.bɑːt̪ə uɽəɪt̪ə uɽəɪt̪ə pɑːroː keː bɑːpə bud͡ʒʰɑːʊən̪ə t̪əkə pəɦʊ̃t͡ʃə geːlə. bud͡ʒʰɑːʊən̪ə əpən̪ə beːʈiː lɑːɖoː ĩɦɑː bʰɑːgələ -bʰɑːgələ ɑːjələ.

budʒ͡ʰɑːʋən̪ə bɑːd͡ʒələ -meːɦəmɑːn̪ə.ɪ kɪ s̪un̪əjə t͡ʃʰiːjəɪ.

ɾɑːmuː bɑːd͡ʒələ -ɦəməroː ɑːʃt͡ʃəɾjə ləgəɪjə ɦəjə.

lɑːɖoː bɑːd͡ʒələ -ɦəmərɑː kut͡ʃʰə n̪ə budʒ͡ʰɑːɪ ɦəjə. pɑːroː kut͡ʃʰə n̪ə boːləjə ɦəjə.kʰɑːliː guməkiː mɑːrəleː ɦəjə.

budʒ͡ʰɑːʋən̪ə bɑːd͡ʒələ -meːɦəmɑːn̪ə .ɦəmə ə̃ɦɑː pərə pə̃t͡ʃɑːjət̪iː bəɪʈʰɑːjəbə. ə̃ɦɑː pɑːroː keː bulɑː keː ləjəliː ɑː ə̃ɦɑː s̪urəks̪ɑː n̪ə kəɪ pəɪliː.ɦəmə ɑːbɪ mũɦə keːn̪ɑː d̪eːkʰɑːjəbə.ɑː pɑːroː s̪eː bɪɑːɦə keː kərət̪əɪjə.

bɑːt̪ə ɦəʋɑː mẽː pʰəɪɪlə geːlə. kɑːlɦɪjeː bʰoːreː pə̃t͡ʃəɪt̪iː bəɪʈʰələ.

s̪ərəpə̃t͡ʃə bɑːd͡ʒələ -pɑːroː beːʈiː.ɖərɑː n̪ə.s̪ɑːpʰə s̪ɑːpʰə boːlɑː.

t̪oːrɑː s̪ɑːt̪ʰə ɪ kɑːmə koːn̪ə kəɪlən̪ə ɦəjə.

pɑːroː n̪ɪt͡ʃɑː mũheː mũɦə kəɪleː rəɦeː.kut͡ʃʰə n̪ə boːleː.kut͡ʃʰə d̪eːrə keː bɑːd̪ə pɑːroː bɑːd͡ʒələ -kɪ kəɦu s̪ərəpə̃t͡ʃə kɑːkɑː.ɪ d͡ʒiːd͡ʒɑː keː kɑːmə ɦəjə.

ɾɑːmuː bɑːd͡ʒələ -pɑːroː ɪ t̪uː kət̪ʰiː boːləjə t͡ʃʰɑː. kəɪlɑː ɦəmərɑː bəd̪ən̪ɑːmə kərəɪjə t͡ʃʰɑː.

pɑːroː bɑːd͡ʒələ -d͡ʒiːd͡ʒɑː ɦəmə d͡ʒʰuːʈʰə n̪ə boːləjə t͡ʃʰiː.ə̃ɦuː d͡ʒʰuːʈʰə n̪ə boːluː. ɦoːriː keː rɑːt̪ə ə̃ɦɑː ɦəmərə s̪ələʋɑːrə keː t͡ʃʰoːɽiː n̪ə kʰoːlə d̪eːleː

rəɦiː.ɦəmə ɦoːʃə meː t̪ə rəɦiː. leːkɪn̪ə ʋɪroːd̪ʰə kərəɪjə keː t̪ɑːkət̪ə n̪ə rəɦəjə. ə̃ɦɑː ɦoːriː keː bəɦɑːn̪eː bʰɑ̃ːgəʋɑːlɑː peːɽɑː kʰɪlɑː d̪eːleː rəɦiː. bəɦɪn̪oː keː kʰɪlɑː d̪eːleː rəɦiː.əpən̪oː kʰəɪləɪ rəɦiː. ɦəmərɑː kut͡ʃʱə d͡ʒjɑːd̪ɑː kʰɪlɑː d̪eːleː rəɦiː.

rɑːmuː kut͡ʃʱə n̪ə bɑːd͡ʒələ.əpən̪ə mũɦə n̪ɪt͡ʃɑː kə leː leːləkə.

s̪ərəpə̃t͡ʃə bɑːd͡ʒələ -eːkərə eːkeːʈɑː ĩs̪ɑːpʰə ɦəjə. rɑːmuː keː pɑːroː s̪eː ʋɪɑːɦə kəreː keː pəɽət̪əɪjə.s̪ɑːriː s̪eː bəɦən̪oːiː keː bɪɑːɦə kəreː pərə s̪ɑːmɑːd͡ʒɪkə bə̃d̪ʰən̪ə n̪ə ɦəjə.ɪ ət͡ʃt͡ʃʱɑː bʰiː ɦoːt̪əɪjə.

lɑːɖoː bɑːd͡ʒələ -d͡ʒəu ɦəmərə s̪ɑːĩː ɪ gələt̪iː kə leːlən̪ə ɦəjə.t̪ə ɦɪn̪əkɑː pɑːroː s̪eː bɪɑːɦə kəreː keː pəɽət̪əɪjə.kɪ kərəbə.ʋɪd̪ʰən̪ɑː keː ɪɦeː mə̃d͡ʒuːrə ɦəjə t̪oː ɦəməroː mə̃d͡ʒuːrə ɦəjə.ɦəmə d̪uːn̪uː s̪əut̪ɪn̪ə n̪ə,bəɦɪn̪eː leːkʰɑː rəɦəbə.

rɑːmuː bɑːd͡ʒələ -s̪ərəpə̃t͡ʃə kɑːkɑː keː ĩs̪ɑːpʰə ɦəmərɑː mə̃d͡ʒuːrə ɦəjə.

bud͡ʒʱɑːʋən̪ə bɑːd͡ʒələ -s̪ərəpə̃t͡ʃə s̪ɑːɦəbə keː pʰəɪs̪əlɑː ɦəmərɑː mə̃d͡ʒuːrə ɦəjə.

s̪ərəpə̃t͡ʃə bɑːd͡ʒələ -t̪ə t͡ʃəluː gɑ̃ːʋə keː məɦɑːd̪eːʋə s̪t̪ʰɑːn̪ə meː.

s̪əbʰə loːgə məɦɑːd̪eːʋə s̪t̪ʰɑːn̪ə meː geːlən̪ə.

əpəṉə s̪ɑːĩː s̪eː lɑːɖoː bɑːd͡ʒələ -lũː s̪eːṉuːrə ɑː məɦɑːd̪eːʋə bɑːbɑː keː s̪ɑːkʂiː mɑːṉəɪt̪ə pɑːroː keː mɑ̃ːgə bʰərə d̪ɪəu.

rɑːmuː məɦɑːd̪eːʋə bɑːbɑː keː s̪ɑːkʂiː mɑːṉəɪt̪ə pɑːroː keː mɑ̃ːgə meː s̪eːṉuːrə bʰərə d̪eːləkə.

ɦərə ɦərə məɦɑːd̪eːʋə keː ɑːʋɑːd͡ʒə s̪eː məɦɑːd̪eːʋə s̪t̪ʰɑːṉə gũːd͡ʒɑːjəmɑːṉə ɦoː geːlə.

ṉəu məɦiːṉɑː bɑːd̪ə pɑːroː eːgoː s̪uṉṉərə ləɽɪkɑː keː d͡ʒəṉəmə d̪eːləkə.

ɑːɪ d̪uːṉuː pət̪ṉiː lɑːɖoː ɑː pɑːroː keː s̪ə̃geː rɑːmuː kʰuʃə ɑː kʰuʃəɦɑːlə ɦəjə.

-ɑːt͡ʃɑːrjə rɑːmɑːṉə̃d̪ə mə̃ɖələ s̪ɑːmɑːd͡ʒɪkə t͡ʃĩt̪əkə s̪iːt̪ɑːməɽʰiː,*s̪eːʋɑːṉɪʋɾɨt̪t̪ə prəd̪ʰɑːṉɑːd̪ʰjɑːpəkə, mɑːt̪ɑː-t͡ʃəṉd̪rə d̪eːʋiː, pɪt̪ɑː-s̪ʋə0rɑːd͡ʒeːʃʋərə mə̃ɖələ, pət̪ṉiː-prəmɪlɑː d̪eːʋiː, d͡ʒəṉmə t̪ɪt̪ʰɪ-01 d͡ʒəṉəʋəriː 1960 joːgjət̪ɑː- eːmə-eːs̪əs̪iː (rəs̪ɑːjəṉə ʃɑːs̪t̪rə), eːmə eː (ɦɪṉd̪iː). ruːt͡ʃɪ- s̪ɑːɦɪt̪jɪkə, məɪt̪ʰɪliː-ɦɪṉd̪iː kəʋɪt̪ɑː - kəɦɑːṉiː leːkʰəṉə ɑː ɑːleːkʰə. prəkɑːʃɪt̪ə poːt̪ʰiː - məɪt̪ʰɪliː kəʋɪt̪ɑː s̪ə̃grəɦə bʰɑːs̪ɑː keː ṉə bɑ̃ːʈɪjoː. 2022 prəkɑːʃɪt̪ə rət͡ʃəṉɑː - s̪əd͡ʒʰɪjɑː kəʋɪt̪ɑː s̪ə̃grəɦə poːt̪ʰiː - d͡ʒəṉəkə ṉə̃d̪ɪṉiː d͡ʒɑːṉəkiː ɑː ʃəurjə gɑːṉə. 2022 pət̪rɪkɑː -mɪt̪ʰɪlɑː s̪əmɑːd͡ʒə, gʰərə -bɑːɦərə ɑː əpuːrʋɑː (məɪs̪ɑːmə). əkʰəbɑːrə -d̪əɪṉɪkə məɪt̪ʰɪlə puṉərd͡ʒɑːgərəɳə prəkɑːʃə. s̪ɑːmɑːd͡ʒɪkə-s̪ɑːmɑːd͡ʒɪkə t͡ʃĩt̪əṉə, d̪ɑːjɪt̪ʋə- puːrʋə d͡ʒɪlɑː*

prəʈɪn̪ɪd̪ʰɪ, praːt̪ʰəmɪkə ʃɪkʂəkə s̪ə̃gʰə, ɖumərɑː, s̪iːt̪ɑːməɽʰiː. s̪t̪ʰɑːjiː pət̪t̪ɑː- grɑːmə-pɪpərɑː ʋɪʃən̪əpurə t̪ʰɑːn̪ɑː-pərɪɦɑːrə d͡ʒɪlɑː-s̪iːt̪ɑːməɖʰiː. ʋərt̪əmɑːn̪ə pət̪ɑː-pɪpərɑː s̪əd̪ən̪ə,murəlɪjɑːt͡ʃəkə ʋɑːrɖə-04 s̪iːt̪ɑːməɽʰiː poːs̪ʈə-t͡ʃəkəməɦɪlɑː d͡ʒɪlɑː-s̪iːt̪ɑːməɖʰiː rɑːd͡ʒjə-bɪɦɑːrə pɪn̪ə-843302

əɪ rət͡ʃən̪ɑːpərə əpən̪ə mə̃t̪əʋjə editorial.staff.videhĕa@gmail.com **pərə pəʈʰɑːu.**

3.9.ɖɑːæ. kɪʃən̪ə kɑːriːgərə-lõːgiː ɖəĩs̪ə(ɦɑːs̪jə kəʈɑːkʂə)

ɖɑːæ. kɪʃən̪ə kɑːriːgərə
lõːgiː ɖəĩs̪ə (ɦɑːs̪jə kəʈɑːkʂə)

bɑːbɑː bəɽəbəɽɑːɪt̪ə bəd͡ʒəɪt̪ə rəɦəɪ d͡ʒeː eːɦən̪oː kəɦuː ɖəĩs̪ə bʰeːləɪeː? kəɦəə t̪ə d͡ʒeːkərɑː d̪eːkʰɪjəu s̪əɪɦə kəɦəɪjəɪ d͡ʒeː jəu bɑːbɑː lõːgiː ɖəĩs̪ə lõːgiː ɖəĩs̪ə. ɑːɪ bʰĩs̪əreː s̪ə bəs̪əɦoː bərəd̪ə t̪ɑːlə mɑːt̪rɑː

kʰeːlɑːɪeː? kəɦəɪ t͡ʃʱɪjəɪ d͡ʒeː t͡ʃələ bɑːd̪ʰə boːn̪ə d̪ɪs̪ə t͡ʃəɪrə lɪɦẽː bəluː ɦəməɦũː kʰeːt̪ə pət̪ʰɑːrə d̪eːkʰən̪eː ɑːeːbə. bəs̪əɦɑː bərəd̪ə pərə bəɪs̪ə bɪd̪ɑː ɦəɪbə kiː kɑːbeː ɪɦoː rəməɪkə d͡ʒɑːɪeː lõːgiː ɖəĩs̪ə. t͡ʃʱəũɽɑː mɑːreːrə s̪əbə bʱĩːs̪əreː s̪ə lɑːuɖɪs̪piːkərə pərə gʰən̪əgʰən̪əun̪eː t͡ʃʱəɪ ɑː ɪ bəs̪əɦoː bərəd̪ə n̪ət͡ʃəɪeː t̪ə eːkəroː d̪uː s̪əɽəkən̪ə d̪əɪ t͡ʃʱɪjəɪ eːkəroː mən̪ə s̪əud͡ʒʰə bʱəə/d͡ʒeːt̪əɪ kiː.

t̪ɑːbeː ɦəmə bɑːbɑː ləkə pəɦũt͡ʃəliː ɦɪn̪əkɑː s̪ə put͡ʃʱəliː d͡ʒeː bɑːbɑː kiː s̪əmɑːt͡ʃɑːrə ɦəɪ kə? bɑːbɑː bəd͡ʒələɪ ɦəu kɑːriːgərə s̪əmɑːt͡ʃɑːrə kiː kəɦɪjəɪ d̪eːkʰəɪ t͡ʃʱəɦəkə n̪eː bəs̪əɦɑː bərəd̪ə pərə s̪ə d̪ʰərəpʰərɑː keː kʰəɪs̪ə pərələɦũ? ɦəmə put͡ʃʱəliː d͡ʒeː bɑːbɑː s̪eː keːn̪ɑː ɦoː geːlə? bɑːbɑː boːləlakəɪ eːɦə kiː kəɦɪjəə bəs̪əɦɑː bərəd̪ə pərə bəɪs̪ələ bɪd̪ɑː ɦoːɪt̪ə rəɦiː kiː t̪ɑːbeː lɑːuɖɪs̪piːkərə pərə əʊɑːd͡ʒə eːləɪ d͡ʒeː lõːgiː ɖəĩs̪ə lõːgiː ɖəĩs̪ə kiː bəs̪əɦoː bərəd̪ə rəməɪkə rəməɪkə ɖɑ̃ːs̪ə kərəə ləgələɪ ɑː ɦəmə d̪ʰərəpʰərɑː keː d̪ʰɑ̃ːiː bʰəɽəkɑː kʰəs̪ələũ kiː. bʰɑːgeːs̪əroː pə̃ɖɑː keː ɦəllɑː keːlɪjəɪ d͡ʒeː d̪əugəə ɦəu t̪ə uɦoː bʰəgeːs̪ərɑː bɑːd͡ʒələ jəu bɑːbɑː lõːgiː ɖɑ̃ːs̪ə? kəɦəə t̪əə/ɦəmərə d͡ʒɑːn̪ə əʊəgrəɦə bʰeːlə rəɦəɪ ɑː t̪oːrɑː s̪əbə keː ələgeː t̪ɑːlə t͡ʃʱəɦə. ət͡ʃt͡ʃʱɑː pəɦɪn̪eː eːkə d͡ʒuːmə t̪əmɑːkulə kʰuɑːbəɦə t̪ə pʰeːrə kən̪ɪ gəpə s̪əpə kərəɪ t͡ʃʱiː.

t̪ɑːbeː bɑːbɑː keː ɦəmə kʰəɪn̪iː tʃun̪ɑː keː d̪eːliː bɑːbɑː kʰəɪn̪iː kʰɑːɪt̪ə d̪eːriː boːləlakəɪ d͡ʒeː ə̃iː ɦəu

kɑːriːgərə ɪ kəɦəə t̪əə/ d͡ʒeː pəməriːjɑː n̪ɑːt͡ʃə, gʱoːrɑː n̪ɑːt͡ʃə, n̪əʈuɑː n̪ɑːt͡ʃə, əllɑː ruːd̪ələ n̪ɑːt͡ʃə s̪eː s̪əbə t̪ə s̪un̪əboː d̪eːkʰəboː keːlɪjəɪ? ɑː iː lõːgiː ɖəĩs̪ə s̪eː keːɦeːn̪ə ɦoːɪ t͡ʃʰəɪ? ɦəmərɑː t̪ə koːn̪oː bʱɑ̃ːd͡ʒeː n̪əɪ ləgəɪeː? ɦəu kɑːriːgərə t̪oːrɑː koːn̪oː bʱɑ̃ːd͡ʒə buːd͡ʒʱəɦələ t͡ʃʰəɦə? ɦəmə boːləlɪjəɪ d͡ʒeː ɦəmərɑː kəɦɑ̃ː ɪ ɖɑ̃ːs̪ə pʰɑ̃ːs̪ə buːd͡ʒʱəɦələ jəɪ kə? bɑːbɑː ɦɑ̃ː ɦɑ̃ː kə ɦə̃s̪əɪt̪ə boːləlēkəɪ ɦəu kɑːriːgərə t̪oːrɑː miːɖɪjɑː ʋəlɑː s̪əbə keː t̪əə/ s̪əbəʈɑː buːd͡ʒʱəɦələ rəɦəɪ t͡ʃʰəɦə kiː d͡ʒeː pʰəlɑ̃ː ɦɪroːiːn̪ə keː beːbiː bə̃pə d̪ɪkʰɑː, t̪ə pʰəlɑ̃ː ɦəɦiːroː kɪs̪ĩːgə s̪iːn̪ə keːn̪ɑː kɪjɑː t̪ə t͡ʃɪlɑ̃ː ɦiːroː keː beːʈɑː ɖrəgəs̪ə kɑ̃ːɖə meː d͡ʒeːlə s̪ə riːɦɑː t̪ə pʰəlɑ̃ː ɦiːroːɪn̪ə keː bɪkən̪iː ɖreːs̪ə pərə pʰəĩs̪ə pʰɪd̪ɑː. ɑː lõːgiː ɖəĩs̪ə d̪ɪjɑː n̪əɪ buːd͡ʒʱəɦələ t͡ʃʰəɦə? kən̪ɪ ɦəməroː d͡ʒəld̪iː kəɦəə?

bɑːbɑː keː bud͡ʒʱəbət̪ə ɦəmə gɑːbeː ləgəliː moːt͡ʃʰə keː məd̪ʱəmən̪iː d̪ɪs̪ə gʱumɑː d̪eːbə? ləɦɑːn̪ə meː ɑ̃ːkʰɪ keː əpəreːʃən̪ə kərɑː d̪eːbə? pɑːmərə bəlɑː t͡ʃəʃəmɑː pəɦɪrɑː d̪eːbə? jəu bɑːbɑː ɦəmə t͡ʃʰiː əɦɑ̃ː keː pʰəĩs̪ə mɪs̪ə n̪eː kəruː ɖɪlliː bəmbəiː kəmɑːiː keː t͡ʃəĩs̪ə? lõːgiː ɖəĩs̪ə lõːgiː ɖəĩs̪ə. bɑːbɑː giːt̪ə s̪un̪ə d͡ʒʱuːmeː ləgələɪ ɑː bəd͡ʒələɪ s̪əbəʈɑː gəpə t̪ə bud͡ʒʱəbɑː meː ɑːeːlə ɑː ɪ moːt͡ʃʰə keː məd̪ʱəmən̪iː d̪iːs̪ə kɪeː gʱuːmɑː d̪eːbəɦəkə. ɦəmə kəɦəlɪjəɪ jəu bɑːbɑː məɪt̪ʰɪliː purəs̪kɑːrə d͡ʒẽːkɑː mən̪əmɑːn̪ɑː ʋəlɑː gəpə t͡ʃʰəɪ. bɑːbɑː boːləlēkəɪ ɦə̃ ɦəu kɑːriːgərə ɦəməroː bʱɑ̃ːd͡ʒə lɑːgələ d͡ʒeː s̪əbəʈɑː məɪt̪ʰɪliː purəs̪kɑːrə mən̪əmɑːn̪eː pərə s̪ərə kuʈəmɑːreː keː

d̪ərəbʰə̃geː məd̪ʰəmən̪iː ʋəlɑː keː d̪əɪ t͡ʃʱəɪ? koːʂ̪ɪkən̪ɦɑː bəlɑː keː ʂ̪əbə ɑːʋeːd̪əkə keː ʂ̪əbə d͡ʒjuːriː ɑː keː ʂ̪əbə puruːʂ̪krɨt̪ə ɑː kɪeːkə? ʂ̪əɪ keːkəroː koːn̪oː bʰɑ̃ːd͡ʒə n̪əɪ lɑːgəə d̪əɪ d͡ʒɑːɪ t͡ʃʱəɪ? ɑː lɑːt̪ʰə keːɦeːn̪ə kərət̪əɦə d͡ʒeː məɪt̪ʰɪliː meː eːɦɪn̪ɑː ɦoːɪt̪ə eːləɪeː? eːɦeːn̪ə ʂ̪ɑːɦɪt̪jɪkə d̪əlɑːliː ʂ̪ə n̪iːkə t̪ə lõːgiː ɖəĩʂ̪ə d͡ʒeː loːkə ʂ̪əbə ʂ̪pəʂʈə ruːpeː kɑːrəɳoː bud͡ʒʰəɦəɪ t͡ʃʱəɪ kiː. t̪ə ɑːiː ʂ̪əbə mɪlə kərəɦə lõːgiː ɖəĩʂ̪ə lõːgiː ɖəĩʂ̪ə.

əpən̪ə mə̃t̪əʋjə editorial.staff.videhĕa@gmail.com **pərə pəʈʰɑːu.**

3.10.lɑːlə d̪eːʋə kɑːmət̪ə-mɪt̪ʰɪlɑːmeː mɑ̃ːgəɪn̪ə kʰəʋɑːʃə t͡ʃʱə_ɪ! (ɑːgɑ̃ː)/ ʋərɳɪt̪ə rəʂ̪ə/ t͡ʃɑːɦə poːkʰət̪ɑː'kə ərt̪ʰə d͡ʒɑːn̪ɪ geːləɦũ (ləgʰukət̪ʰɑː)/ ləgʰukət̪ʰɑː- pərət͡ʃɑːkə n̪ɪɦɪt̪ɑːrt̪ʰə/ t͡ʃələlɑː murɑːriː t͡ʃʱəkəbəjə (ləgʰu kət̪ʰɑː)/ ləgʰu kət̪ʰɑː- ɦələɦəurə/ məɪt̪ʰɪliː bɪɦəɪn̪ə kət̪ʰɑː- -ʂ̪ɑːpərəpɪʈʈɑː/ bʰɑːgə d͡ʒɑːgələ- ʋɪɦəɪn̪ə kət̪ʰɑː/ ʂ̪un̪əɪn̪ɑː beːʈiː - məɪt̪ʰɪliː ʂ̪ɑːmɑːd͡ʒɪkə upən̪jɑːʂ̪ə/ lɪkʰə pəʈɑːpəɪʈə mɑːrəjə d̪əjəɦə (ləgʰukət̪ʰɑː)/ ləgʰukət̪ʰɑː- iː guʈə kʰeːn̪əɪ kɑːn̪ə t͡ʃʱeːd̪əun̪eː/ əmboːɦɪ pɑːn̪ɪ uʈʰələ-ləgʰukət̪ʰɑː (məɪt̪ʰɪliː)/ roːd͡ʒə ʂ̪eːn̪ʈeːɖə lɪt͡ʃiː (ləgʰukət̪ʰɑː)/ ləgʰukət̪ʰɑː -rɑːn̪iː kẽː n̪ə̃jə t͡ʃʱəɪ rɑːd͡ʒɑː

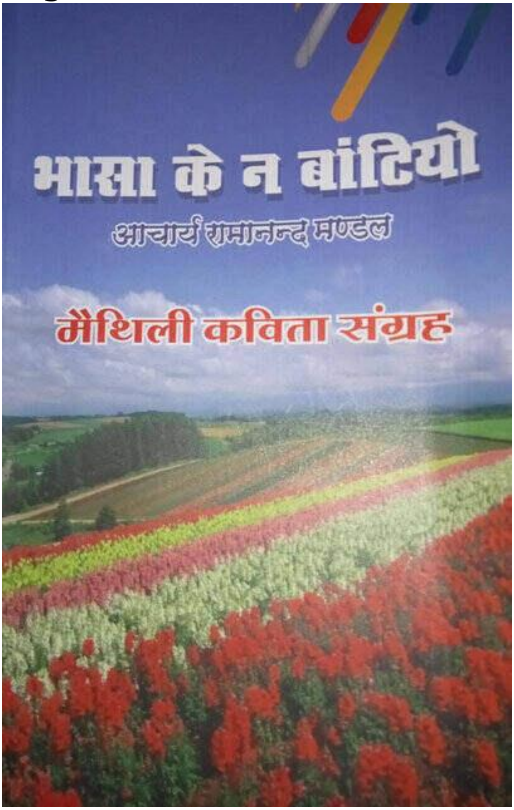

lɑːlə d̪eːʋə kɑːmət̪ə

mɪt̪ʰɪlɑːmeː mɑ̃ːgəɪn̪ə kʰəʋɑːʃə t͡ʃʱə_ɪ! (ɑːgɑ̃ː)/ ʋərɳɪt̪ə rəs̪ə/ t͡ʃɑːɦə poːkʰət̪ɑː'kə ərt̪ʰə d͡ʒɑːn̪ɪ
geːləɦũ (ləgʰukət̪ʰɑː)/ ləgʰukət̪ʰɑː- pərət͡ʃɑːkə n̪ɪɦɪt̪ɑːrt̪ʰə/ t͡ʃələlɑː murɑːriː t͡ʃʱəkəbəjə (ləgʰu kət̪ʰɑː)/ ləgʰu kət̪ʰɑː- ɦələɦəurə/ məɪt̪ʰɪliː bɪɦəɪn̪ə kət̪ʰɑː- -s̪ɑːpərəpɪʈʈɑː/ bʰɑːgə d͡ʒɑːgələ- ʋɪɦəɪn̪ə kət̪ʰɑː/ s̪un̪əɪn̪ɑː beːʈiː - məɪt̪ʰɪliː s̪ɑːmɑːd͡ʒɪkə upən̪jɑːs̪ə/ lɪkʰə pəʈɑːpəɪʈə mɑːrəjə d̪əjəɦə (ləgʰukət̪ʰɑː)/ ləgʰukət̪ʰɑː- iː guʈə kʰeːn̪əɪ kɑːn̪ə t͡ʃʱeːd̪əun̪eː/ əmboːɦɪ pɑːn̪ɪ uʈʰələ
ləgʰukət̪ʰɑː (məɪt̪ʰɪliː)/ roːd͡ʒə s̪eːn̪ʈeːdə lɪt͡ʃiː (ləgʰukət̪ʰɑː)/ ləgʰukət̪ʰɑː -rɑːn̪iː kẽː n̪ɑ̃jə t͡ʃʱəɪ rɑːd͡ʒɑː

1
mɪt̪ʰɪlɑːmeː mɑ̃ːgəɪn̪ə kʰəʋɑːʃə t͡ʃʰə_ɪ!

(ɑːgɑ̃ː)

ɾɑːmɑː əɦɑ̃ː keː s̪un̪ə_ɪliː , ɦəmməɾə s̪un̪uː. əɪ t̪əɾəɦẽː ʂəbʰə kʂeːt̪ɾə mẽː bɑ̃ːkɪjəut̪ɑː bɑːɪkəlɑːgə kəɦɪjɑːd̪ʰəɾɪ puːɾɑː ɦoːjət̪ə. əpən̪ə t̪jɑːgə d̪eːkʰeːbɑːkə eːkʰən̪oː ɾəs̪t̪ɑː d̪eːlə d͡ʒɑː ɾəɦələ jə,pəɾə̃t͡ʃə d͡ʒəmmɑː d̪ʰeːɾiː kɪjoː n̪əɦĩ d̪ʰɑːɦət̪ə! ud̪ɑːɾəʋɑːd̪iː ɦoːjəʋə bəɽeː kəʈʰiːɳə bud͡ʒʰɑːt͡ʃʰə. t̪ẽː kəʋɪd͡ʒiːkə pɑ̃ːt̪ɪ ʂəmɑːd͡ʒəkeː ən̪ɦɑːɾoː meː

ɪd͡ʒoːt̪əkə baːʈə d̪eːkʰəjə leː ʋaːd̪jə kərəɪt̪ə t͡ʃʰəɪkə. ɦun̪əkə eːkə kəʋɪt̪aː pəɖʰuː :-
mɪt̪ʰɪlaː raːd͡ʒjə leːlə,bɪjaːkulə moːrə d͡ʒiːjəraː .
mɪt̪ʰɪlaː raːd͡ʒə leːlə, pɪjaːs̪ələ moːrə ɦɪjaːraː .
mɪt̪ʰɪlaː raːd͡ʒjə leːlə ,bʰukʰələ moːrə mən̪əʋãː .
məɪt̪ʰɪlə bʰaːʂaː s̪ə̃ ,əgʰaːjələ moːrə d͡ʒiːjəraː .
məɪt̪ʰɪliː s̪ən̪əmaːn̪ə s̪ə̃ , əgʰaːjələ moːrə ɦɪjəraː.
məɪt̪ʰɪliː paːgə meː. ,s̪əmaːjələ moːrə mən̪əʋãː.
bəd͡ʒd͡ʒɪkaː bʰaːs̪aː s̪ə̃ ɖəraːjə moːrə d͡ʒiːjəraː.
ə̃gɪkaː bʰaːs̪aː s̪ə̃ gʰəbəraːjələ moːrə ɦɪjəraː.
boːliː maːn̪eː meː ɦuləs̪aːjə moːrə mən̪əʋãː..............
s̪əd̪ərɪkaːlə s̪ə̃ aːboːd̪ʰərɪ ɦəmə gulaːmə t͡ʃʰiː,ɦəməraː ʋərt̪əmaːn̪ə ʋjəʋəs̪t̪ʰaː eːkʰən̪oː gulaːmiːkə d͡ʒĩːd͡ʒʰɪrə s̪ə̃ kəs̪ɪkəjə d͡ʒəkəɽən̪eː ət͡ʃʰɪ. mud̪aː kʰuːbə d͡ʒoːɽəgərə d͡ʒʰəʈəkaː d̪ʰiːreː s̪ə̃ əkaːn̪t̪ə kərəɪt̪ə jə.d͡ʒeːn̪aː kɪ aːt͡ʃaːrjə d͡ʒiː pãːt̪ɪ gəɖʰələɪn̪ə ɦən̪ :-
ɦəmə kə_ɪs̪eː gulaːmə t͡ʃʰiː!
kəɦɪjoː ɦəmə mugələ keː gulaːmə t͡ʃʰiː.
kəɦɪjoː ɦəmə ə̃greːd͡ʒə keː gulaːmə t͡ʃʰiː.
kəɦɪjoː ɦəmə raːd͡ʒaː keː gulaːmə t͡ʃʰiː.
ɦəmə kə_ɪs̪eː gulaːmə t͡ʃʰiː.
aːɪjoː ɦəmə n̪eːt̪aː keː gulaːmə t͡ʃʰiː.
aːɪjoː ɦəmə paːrʈiː keː gulaːmə t͡ʃʰiː.
aːɪjoː ɦəmə raːd͡ʒən̪iːt̪ɪkə keː gulaːmə t͡ʃʰiː.
ɦəmə kə_ɪs̪eː gulaːmə t͡ʃʰiː.
aːɪjoː ɦəmə d͡ʒaːt̪ɪ keː gulaːmə t͡ʃʰiː.
aːɪjoː ɦəmə s̪əmaːd͡ʒə keː gulaːmə t͡ʃʰiː.
aːɪjoː ɦəmə ərt̪ʰə keː gulaːmə t͡ʃʰiː.

ɦəmə kə_ɪs̪eː gulɑːmə t͡ʃʰiː.

ɑːɪjoː ɦəmə d̪ʰərəmə keː gulɑːmə t͡ʃʰiː.

ɑːɪjoː ɦəmə rɑːd͡ʒəʋə̃ʃiː bʰəgəʋɑːn̪ə keː gulɑːmə t͡ʃʰiː.

ɑːɪjoː rɑːmɑː ɦəmə rɑːd͡ʒɑː keː gulɑːmə t͡ʃʰiː ! əud͡ʒəkoː pərɪs̪t̪ʰɪt̪ɪ meː loːkə əpən̪eː mən̪eː ɑːd͡ʒɑːd̪iː kət̪əjə eːɦəs̪ɑːs̪ə kərɑː pɑːeːt̪ə.t̪ẽː ɦərə pɑːt̪ə-pɑːt̪ə pərə gulɪs̪t̪ɑ̃ː t̪ə̃ bəɪs̪əleː t͡ʃʰəɪkə kɪn̪əɪ? ũːt͡ʃə n̪iːt͡ʃə kə' bʰɑːʋən̪ɑː s̪əmɑːd͡ʒəmeː ʋɪd̪jəmɑːn̪ə t͡ʃʰəɪkə, s̪ə̃ʋɪd̪ʰɑːn̪ə meː əʃprɨʃjət̪ɑː -gʰrɨɳɑː keːrə ʋɪruːd̪d̪ʰə kɑːrəgərə kɑːjəd̪ɑː kɑːn̪uːn̪ə bən̪ələ rəɦəlɑːkə ʋɑːd̪oː loːkə kət̪eːkə s̪urəkʂɪt̪ə t͡ʃʰəɪkə! iː ɦəmərɑː eːkəʈɑː jəkʂə prəʃn̪ə ʈʰɑːɖʰə ,s̪urəs̪ɑːkə mũɦə bəun̪eː pʰəriːt͡ʃʰə bud͡ʒʰɑːɪt͡ʃʰə. eːkʰən̪ə t̪ə̃ eːkə leːkʰəkiːjə s̪əmɑːd͡ʒə guʈəbə̃d̪iː kəjə pət͡ʃəmən̪ɪjɑ̃ː lɪkʰələ keː ɑ̃ːjə-bɑ̃ːeː mɑːn̪ɪ rəd̪d̪iːkə ʈoːkəriːkə ʃoːbʰɑː bəɖʰəʋəjə bɑːlɑː s̪t̪ərəhiːn̪ə rət͡ʃən̪ɑː kəɦɪkəjə ,s̪oːs̪ələ miːɖɪjɑː meː t͡ʃʰɪrəjəbəɪt̪ə t͡ʃʰəɪ. mən̪oːʋəɪd͡ʒɲɑːn̪ɪkə ɑːpət̪t̪ɪ t̪ʰiːkə d͡ʒeː d͡ʒɲɑːn̪əkə iː pəɪgʰə kəʈoːriː əpən̪əɦɪʈɑː ləgə buːd͡ʒʰəɪt̪ə mɑːn̪əɪt̪ə , s̪ə̃gʰərʂərət̪ə t̪əbəkɑː kẽː ɦət̪oːt̪s̪ɑːhɪt̪ə kəjə əd̪ʰəbəʈɪjɑːmeː ləʈəkəun̪eː t͡ʃən̪d̪ə t̪ərəɦẽː ʋɑːd̪ʰəkə rupẽː d̪eːkʰɑːrə ɦoːiːt͡ʃʰə. kəʋɪ məɦoːd̪əjə d͡ʒən̪əmɑːn̪əs̪ə meː urd͡ʒɑː bʰərəɪt̪ə upeːkʂɪt̪ə ʋə̃t͡ʃɪt̪ə kẽː əpən̪ə ɦəkə - əd̪ʰɪkɑːrə leːlə s̪ət̪ət̪ s̪əd͡ʒəgə ɑː d͡ʒɑːgərukə rəɦəjə leː kəɦəɪt̪ə əpiːlə d̪ʰərɪ kəʋɪt̪ɑː ʋɪd̪ʰɑː mɑːd̪ʰjəmə s̪ə̃ kəjən̪eː t͡ʃʰət̪ʰɪ-:

ɑːiː kɪ ɦoːiː rəɦələ ɦəɪjə .

əs̪əɦəmət̪ɪ keː əd̪ʰɪkɑːrə

t͡ʃʱiːn̪ələ d͡ʒɑː rəɦələ ɦəɪjə.
ɑːiː kɪ ɦoːjə rəɦələ ɦəɪjə.
boːləiː keː əd̪ʱɪkɑːrə
t͡ʃʱiːn̪ələ d͡ʒɑː rəɦələ ɦəɪjə.
ɑːiː kɪ ɦoː rəɦələ ɦəɪjə.
əs̪əɦəmət̪ɪ keː əd̪ʱɪkɑːrə
d̪eːs̪ə d̪roːɦə bən̪ə rəɦələ ɦəɪjə.
ɑːiː kɪ ɦoː rəɦələ ɦəɪjə.
əmiːriː gəriːbiː keː kʱɑːɪ
bəɽʱələ d͡ʒɑː rəɦələ ɦəɪjə....,... ɑːt͡ʃɑːrjə rɑːmɑːn̪ə̃d̪ə d͡ʒiːkə s̪pəʂʈə kət̪ʰən̪ə t͡ʃʱəɪn̪ə,pɑ̃ːt̪ɪ d̪oːs̪əroː d̪eːkʰələ d͡ʒɑːeː :-
bʱɑːʂɑː keː
s̪ərəɦəd̪ə meː n̪ə bɑ̃ːʈɪjoː.
məɪt̪ʰɪliː keː,
bəd͡ʒd͡ʒɪkɑː ə̃gɪkɑː meː n̪ə bɑ̃ːʈɪjəu.
məɪt̪ʰɪliː keː,
s̪ə̃s̪kɾɨt̪ə - əs̪ə̃s̪kɾɨt̪ə meː n̪ə bɑ̃ːʈɪjoː.
məɪt̪ʰɪliː keː ,
rɑːɽə mɑːn̪əkə meː n̪ə ʋɑːʈɪjoː.
məɪt̪ʰɪliː keː,
ũːt͡ʃə - n̪iːt͡ʃə meː n̪ə bɑ̃ːʈɪjoː.
məɪt̪ʰɪlə keː ,
bɑːbʱən̪ə s̪oːləkən̪ə meː n̪ə bɑ̃ːʈɪjoː.
məɪt̪ʰɪlə keː ,
t͡ʃʱuːt̪ə ət͡ʃʱuːt̪ə mẽː n̪ə....................
d͡ʒeːn̪ɑː kɪ s̪ərʋə ʋɪd̪ɪt̪ə ət͡ʃʱɪ mɪt̪ʰɪlɑː mɪɦɪrə pət̪rɪkɑː kəʋɪt̪ɑː ʋɪʃeːʂɑ̃ːkə ruːpẽː s̪ɪt̪əmbərə 1974 meː eːkəs̪əjə d͡ʒiːbiːt̪ə kəʋɪd͡ʒiːkə ʈəʈəkɑː kəʋɪt̪ɑː

t͡ʃʰaːpɪkəjə kaːʋjə s̪əuʂʈəʋə d̪ʰaːraːkeː gət̪ɪmaːn̪ə bən̪əun̪eː rəɦəɪkə.aː aːbə t̪ə̃ d̪iːpaː mɪʃrə (məd̪ʰjəprəd̪eːʃə) 151 kəʋɪjət̪riː kə' eːkə - eːkə goːʈə kəʋɪt̪aː ' məɪt̪ʰɪliː ' n̪aːmeː poːt̪ʰiː t͡ʃʰəpəuliːɦə aː kaːʋjə d̪ʰaːraːkeː aːguː bəɖʰəuliːɦə ət͡ʃʰɪ.eːɦən̪aːmeː kəʋɪt̪aːkə poːt̪ʰiːkə baːɖʰɪ kəeː kɪjoː roːkɪ n̪ə̃jə s̪əkət̪ə. aːt͡ʃaːrjə d͡ʒiːkeː kəʋɪt̪aː kẽː guɳəjə keːrə aːʋəʃjəkət̪aː t͡ʃʰəɪkə. s̪ə̃kʂeːpəmeː iː kəɦəbə d͡ʒeː ɦəməraː mə̃ɖələ d͡ʒiːkə məɪt̪ʰɪliː s̪aːɦɪt̪jə kraːn̪t̪ɪ s̪ə̃ gʰən̪ɪʂʈʰə s̪ə̃bə̃d̪ʰə bʰə' geːlə ət͡ʃʰɪ. aːn̪ən̪d̪aːn̪ubʰuːt̪ɪ eːt̪eːkə d̪ʰərɪ bəɽʰələ d͡ʒeː məɪt̪ʰɪliː bʰaːʂaː kə' əkʂəjə bʰə̃ɖaːrəkeː bʰərəɪkə leːlə ən̪eːkõː s̪əmiːkʂəkəkə əɪ poːt̪ʰiː maːd̪eː əkʰəbaːrə meː prəkaːʃɪt̪ə bʰeːloː upəraːn̪t̪ə , ɦəməɦũː əpən̪aːkeː n̪əɦĩ roːkɪ pəbəɪt̪ə t͡ʃʰiː. eːɦɪ t̪ərəɦəkə s̪rɨd͡ʒən̪ə keː aːloːt͡ʃən̪aː kərəɪt̪ə iː ən̪ubʰuːt̪ɪ ɦoːɪt̪ə rəɦələ d͡ʒeː ʃən̪ɪt͡ʃəraː leːkʰəkə kəʋɪ keː ət̪ɪrɪkt̪ə əd̪jət̪ən̪ə ən̪jə keːrə poːt̪ʰiː s̪ərʋət̪ʰaː kəmə t͡ʃʰəɪkə.s̪əmjəkə ʋɪt͡ʃaːrə kərəbə ə̃kʰɪgərə loːkəkə kaːd͡ʒə ɦoːjət̪ə.d͡ʒaːɦɪpərə prəkaːʃəkə gəɳə s̪eːɦoː ən̪ukəmpaː d̪eːkʰaːbət̪ʰɪ. prəd̪ʰaːn̪aːd̪ʰjaːpəkə pəd̪ə s̪ə̃ ʋɪd͡ʒɲaːn̪ə ʃɪkʂəkə aːt͡ʃaːrjə raːmaːn̪ən̪d̪ə mə̃ɖələ d͡ʒiː s̪eːʋaː n̪ɪʋrɨt̪t̪ə bʰeːlaːs̪ən̪t̪aː t͡ʃaːrɪ s̪aːləs̪ə̃ əɦərn̪ɪs̪ə maːjə məɪt̪ʰɪliː kə' s̪eːʋaː kəjə rəɦəlaːɦə ət͡ʃʰɪ. s̪oːs̪ələ s̪aːɪʈə pərə s̪eːɦoː s̪əkrɪjə t͡ʃʰət̪ʰɪ. s̪əbəs̪ə̃ ɦɪn̪əkə pəɪgʰəut̪ə ɪjəɦə d͡ʒeː s̪ərəkaːriː s̪t̪ərə pərə məɪt̪ʰɪliː kẽː d̪ʰəkɪjeːbaːkə ʂəɖʰəjən̪t̪rə kẽː pərd̪aːpʰaːʃə keːlən̪ɪ. s̪iːmaːn̪ə kaːt̪əkə bəd͡ʒd͡ʒɪkaː aː ə̃gɪkaː n̪aːmeː pʰuʈə s̪ə̃ bʰaːʂaːjiː beːpaːrə kərəjə baːlaː məɪt̪ʰɪliː ʋɪroːd̪ʰiː

ʃəkt̪ɪ kẽː t͡ʃɪn̪ɦəbaːkə kʰəgəuʈə d̪ɪʃə məɪt̪ʰɪliː aːn̪d̪oːlən̪iːkə ãːkʰɪ pʰoːlələn̪ɪ ət͡ʃʰɪ. ɦɪn̪əkə poːt̪ʰiː ʋɪʋɪd̪ʰə aːjaːmə keː s̪əmeːʈən̪eː bʰaːʂaː ʋɪmərʃə leːlə əpeːkʂɪt̪ə rəɦət̪ə. aːʃə jə d̪oːs̪əroː poːt̪ʰiː ʃɪgʰrə t͡ʃʰəpət̪ə.

2

"ʋərɳɪt̪ə rəs̪ə"

poːt̪ʰiː s̪əmiːkʂaː-: laːlə d̪eːʋə kaːmət̪ə

məɪt̪ʰɪliː bʰaːʂaː mẽː kəʋɪ umeːʃə paːs̪əʋaːn̪ə eːkə bəɦut͡ʃərt͡ʃɪt̪ə n̪aːmə ət͡ʃʰɪ. ɦɪn̪əkə d͡ʒən̪mə ləukəhiː t̪ʰaːn̪aːkə əurəɦaː gaːməmeː kʰəkʰən̪ə paːs̪əʋaːn̪ə aː əmeːrɪkaː d̪eːʋiː'kə gʰərə 13 əkʈuːʋərə 1984 kə ' bʰeːlən̪ɪ ət͡ʃʰɪ. məɪt̪ʰɪliː s̪aːɦɪt̪jə'kə kəʋɪt̪aː ʋɪd̪ʰaːmeː ɦɪn̪əkə ʃrut̪ɪ prəkaːʃən̪ə d̪ɪlliː s̪ə̃ kaːʋjə s̪ə̃grəɦə 2012iː0 mẽː 120 prɨʂʈəkə poːt̪ʰiː t͡ʃʰəpələ rəɦən̪ɪ. s̪əd̪jəprəkaːʃɪt̪ə ʋərɳɪt̪ə rəs̪ə ''poːt̪ʰiː' keːrə kɪmət̪ə 200 ʈaːkaː n̪ɪrd̪ʰaːrɪt̪ə kəjələ geːlə t͡ʃʰəɪkə,d͡ʒaːɦɪmeː 87 goːʈə n̪əʋə kəʋɪt̪aː s̪ə̃grəɦɪt̪ə kəjələ geːlə t͡ʃʰəɪkə. oːn̪aː aːmukʰə oː s̪eːɦoː eːkə kəʋɪt̪aː ruːpẽː gəɽʰən̪eː t͡ʃʰət̪ʰɪ. ɦɪn̪əkə kaːʋjə s̪əuʂʈəʋə keːrə ʋɪʂəjəmeː ʋɪs̪t̪aːrə s̪ə̃ paːʈʰəkəkeː prəs̪ɪd̪d̪ʰə s̪aːɦɪt̪jəkaːrə gəd͡ʒeːn̪d̪rə ʈʰaːkurə d͡ʒiːkə lɪkʰələ "ʋərɳɪt̪ə rəs̪ə " maːd̪eː s̪uʋɪt͡ʃaːrə pəɖʰəbaːkə t̪ət̪ʰjə bʰeːʈəɪt̪ə ət͡ʃʰɪ. juʋaː purəs̪kaːrə məɪt̪ʰɪliː s̪aːɦɪt̪jə əkaːd̪əmiː'kə bʰeːʈəlaː s̪ən̪t̪aː aːbə koːn̪uː ʋɪʃeːʂə pərɪt͡ʃəjə keː moːɦət̪aːd͡ʒə iː n̪əɦĩ t͡ʃʰət̪ʰɪ. peːʃaː s̪ə̃ graːmiːɳə pulɪs̪ə rupẽː s̪t̪ʰaːn̪iːjə kʰjaːt̪ɪmeː ət̪ɪrɪkt̪ə ʋɪʃeːʂət̪aː d͡ʒuʈələn̪ɪ ɦən̪. ɦɪn̪əkə koːn̪uː kəʋɪt̪aːkə ʃɪrʂəkə 'ʋərɳɪt̪ə rəs̪ə' n̪əɦĩ t͡ʃʰən̪ɦɪ,aː n̪əɪ

koːn̪uː pãːt̪ɪkə iː ʋɑːkjə t̪ʰiːkə. pərə̃t͡ʃə poːt̪ʰiːkə gət̪t̪ɑː ɑːkərʂəkə mɪt̪ʰɪlɑː t͡ʃɪt̪rəkəlɑː ɑː prəkɑːʃən̪əkə loːgoː s̪əɦəd͡ʒeː prɨʂʈəs̪əd͡ʒd͡ʒɑː d̪ɪʃə pɑːʈʰəkəkə d̪ʰɪjɑːn̪ə gʰiːt͡ʃəɪt̪ə jə.ɦɪn̪əkə ' ʋəs̪ən̪t̪ə ' kəʋɪt̪ɑːkə pãːt̪ɪ eːɦɪ t̪ərəɦẽː ɦoːiːt͡ʃʰə -: ɑːjələ ʋəs̪ə̃t̪ə
n̪əʋə d͡ʒiːʋən̪ə lə' kə'
ɦərə prɑːɳiːmeː umə̃gə bʰərɪkəjə
gɑːt͡ʃʰə - ʋrɨkʂəmeː
n̪əʋə kən̪oːd͡ʒərɪkə s̪ə̃gə
moːd͡ʒərə pʰuːlə n̪ɪkələɪt̪ə ət͡ʃʰɪ.
kʰeːt̪əmeː gəɦumə - kʰeːs̪ɑːriː
t̪ɪs̪iː - məs̪uriː
t̪oːriːkə pʰulə s̪ə̃
s̪əmut͡ʃt͡ʃɑː bɑːd̪ʰə gəməkəɪt̪ə ət͡ʃʰɪ.
məud̪ʰəmɑːt͡ʃʰiː ləgəun̪eː
s̪eːn̪urɪjɑː ɑːməkə gɑːt͡ʃʰə pərə t͡ʃʰət̪t̪ɑː...........
eːkəʈɑː d̪oːs̪ərə kəʋɪt̪ɑːkə gərəɦəɪn̪ə "məɪn̪ɑː" keːrə pãːt̪ɪ d̪eːkələ d͡ʒɑːuː -:
eːləɪ eːɦeːn̪ə ən̪ɦərə - ʋɪɦɑːɽɪ
d͡ʒə_ɪ ɖɑːrɪ pərə t͡ʃʰələɪ məɪn̪ɑːkə kʰõːt̪ɑː
ʋəeːɦə ʈuʈɪ geːləɪ ʈʰɑːɖʰɪ
ɖɑːrɪkə s̪ə̃geː kʰõːt̪ɑː gɪrələɪ (kʰəs̪ələɪ)
kʰõːt̪ɑːmeː rəɦəɪt̪ə bət͡ʃt͡ʃɑː s̪ə̃gə d͡ʒoːɽõː mərələɪ pələkə d͡ʒʰəpəkɪt̪eː
məɪn̪ɑːkə d͡ʒiːn̪əgiː d̪eːləkəɪ ud͡ʒɑːɽɪ
eːləɪ eːɦeːn̪ə............
mɪt̪ʰɪlɑː məɦɑːn̪ə "kəʋɪt̪ɑː" mẽː t͡ʃərt͡ʃɪt̪ə kəʋɪ pɑːs̪əʋɑːn̪ə d͡ʒiː kʰeːt̪əmeː ɦəɽəbɑːɦɑːkə ʋərʂɑːkɑːliːn̪ə kʰeːt̪ə pərəɦəkə ɦɑːləs̪urət̪ɪ s̪eːɦoː

məruːɑː roːʈiː pərə əkʰərɑː n̪uːn̪ə d̪ʰuːrəd͡ʒʰɑːrə pət͡ʃʱiːjɑː ʋəs̪ɑːt̪əkeː d̪rɨʃjə kə' əʋəloːkəɪn̪ə kərɑːbəɪt̪ə , əɽʰɑːiː moːɽə ɦərə d͡ʒoːt̪əɪkə prɑːt͡ʃiːn̪ə d͡ʒʰɑ̃ːkʰɪ d̪ɪʃə ən̪t̪əːkət̪ʰɑː kẽː s̪əmeːʈən̪eː məɦɑːn̪ət̪ɑː d̪eːkʰeːbɑːmeː s̪əmərt̪ʰə bʰeːlə t͡ʃʰət̪ʰɪ. jət̪ʰɑː -:
ʈɑːʈə pərə
lət̪ərələ t̪ɪləkoːrə poːkʰərɪmeː məkʰɑːn̪ə
əkʰɑːrə mɑːs̪əmeː
d͡ʒʰuːmɪ - d͡ʒʰuːmɪkəjə kɪs̪ɑːn̪ə rəupəɪeː d̪ʰɑːn̪ə
d͡ʒəgəmeː s̪əbəs̪ə̃ s̪un̪d̪ərə ət͡ʃʰɪ ɦəmərə mɪt̪ʰɪlɑː d̪ʰɑːmə
bʰɑːʂɑː ɑː s̪ə̃s̪krɨt̪ɪ d̪eːkʰɪ loːbʰɑːeːlə ʃriːrɑːmə
ʋɑːriːmeː bʰeːʈəjə pɑːn̪ə
gʰərə - gʰərəmeː ɦoːɪeː
t͡ʃuːɽɑː - d̪əɦiː kə' d͡ʒərəeː d͡ʒələpɑːn̪ə
məɪt̪ʰɪlə mɪt̪ʰɪlɑː məɦɑːn̪ə ....
ɦɪn̪əkə kəʋɪt̪ɑːkə ʃɪrʂəkə s̪ə̃ pɑːʈʰəkə mɪt̪ʰɪlɑːkə prəmukʰə pɑːʋəɪn̪ə - t̪ɪɦɑːrə s̪ə̃ s̪eːɦoː məɦɪmɑː mə̃ɖɪt̪ə rupeː n̪ɪmn̪ɑːkĩt̪ə pɑːʈʰə mẽː pəɖʰɪ s̪əkəɪt̪ə ət͡ʃʰɪ-: puːrɳɪmɑː,pʰɑːgun̪ə meː, d͡ʒɪd͡ʒɪjɑː,bʰərəd̪ut̪iːjɑː ɑː gəbəɦɑː s̪ə̃krɑ̃ːt̪ɪ. kəʋiːd͡ʒiː kẽː n̪əʋə juʋɑː piːɽʰiː pərə bəɖʰə beːʃiː ɑːʋeːʃə d͡ʒəgəɪt̪ə t͡ʃʰən̪ɦɪ,t̪ẽː d͡ʒuʋɑːt̪urkə kẽː ɑːɦʋɑːn̪ə kərəɪt̪ə gəbəɪt̪ə t͡ʃʰət̪ʰɪ - :
rəɦəɪeː juʋɑː keː
umə̃gə moːn̪əmeː
d͡ʒəũ
pəɦɑːɽə s̪ə̃ ləɽɪ leːbə ɦəmə
s̪ə̃gʰərʂəkə d͡ʒiːʋən̪ə

əɦĩs̪ɑː t͡ʃələt̪əɪ
d͡ʒiːʋən̪əkə ə̃t̪ɪmə
s̪əməɪmeː
kɪt͡ʃʰu kərɪ leːbə ɦəmə
d͡ʒoːʃə d͡ʒət̪əjə kəmə n̪əɪ ɦuəjə
juʋɑː keː t̪ə̃
pərɪs̪t̪ʰɪt̪ɪ s̪ɑːt̪ə s̪əmũd̪ərə
pɑːrə kə' leːbə ɦəmə
ɦəmərɑː n̪əɪ roːkuː kɪjoː
d̪əlɪt̪əkə bərəd̪əkeː
ɦərə s̪ə̃bʰəʋə kəmə kəjə leːbə ɦəmə
ləɽəeː kɪeːkə n̪əɪ pəɽət̪ə ɦəmərɑː
əɦiː d̪uʃmən̪əkə s̪ə̃gə
d̪uʃmən̪əkə t͡ʃʰɑːt̪iː t͡ʃiːrə kəeː
d̪eːkʰɑː d̪eːʋə ɦəmə .....

umeːʃə d͡ʒiːkeː kəʋɪt̪ɑːkə bʰɑːʋəmeː kərɑːrɑː prəɦɑːrə bʰeːlə t͡ʃʰən̪ɦɪ. oː s̪oːd͡ʒʰə ruːpẽː əpən̪ə bɑːt̪ə kəɦəɪmeː s̪əkʂəmə bʰeːlɑː ɦən̪ə. d͡ʒɑːt̪ɪ - t̪ʰərəməkə ɑː məd͡ʒəɦəbəkə n̪ɑːməpərə ɑːt̪ə̃kəʋɑːd̪əkə gɑːt͡ʃʰə roːpəjə bɑːlɑːkeː d̪eːkʰɑːrə kəjələ geːlə ət͡ʃʰɪ. d̪eːʃəkə juʋɑː piːɽʰiː kẽː goːliː - ʋɑːruːd̪ə ,kʰə̃d͡ʒərə - t̪ələʋɑːrə d̪əɪt̪ə d̪uʃmən̪iː ɑːd̪ʰɑːrɪt̪ə d͡ʒoːʃə bʰərəɪkə ut̪kəɳʈʰɑː rəkʰən̪ɪɦɑːrə s̪ə̃ s̪ət̪ət̪ s̪ɑːʋəd̪ʰɑːn̪ə ɦoːjəbə pərə bələ d̪eːlən̪ɪ ət͡ʃʰɪ. d̪əlɪt̪ə s̪əmɑːd͡ʒəkeː d͡ʒeː upərə mən̪ə s̪ə̃ n̪uːn̪uː bəuɑː ɑː bʰiːt̪əreː bʰiːt̪ərə ɖʰəɦəleːlə bud͡ʒʰɪ upeːkʂɑː kəjələ geːlə,t̪ɑːɦɪ pərə t͡ʃĩt̪ɑː prəkəʈə kəjələ t͡ʃʰəɪkə. koːs̪iː n̪əd̪iːkə bʰəjɑːʋəɦət̪ɑː ɑː bʰiːʂəɳə ʋɑːɖʰɪkə kɑːrəɳẽː d͡ʒeː əbərəd͡ʒɑːt̪ə purəbə ɑː pət͡ʃʰɪmə

kʂeːt̪rə rupẽː mɪt̪ʰɪlɑː bə̃ʈələ rəɦəjə s̪eː ɑːbə koːs̪iː məɦɑːs̪eːt̪u ɑːoːrə bəɽiːreːlə mɑːrgə d͡ʒuɽəlɑː s̪ə̃ s̪ugəmə bʰeːlə. ʃɪkʂɪt̪ə ɑː d̪əmiːt̪ə d̪əlɪt̪ə loːkə d͡ʒeː əpən̪ɑː pət͡ʃʰuɑːjələ s̪əmɑːd͡ʒə s̪ə̃ mũɦə moːɽɪ ən̪əd̪eːkʰiː kərəɪt̪ə t͡ʃʰəɪkə , t̪ɑːɦɪs̪ə̃ d̪ukʰiː ɦoːɪt̪ə t͡ʃʰət̪ʰɪ. d͡ʒəɦən̪əkɪ meːɦən̪ət̪ə məd͡ʒəd̪uːriː kərəjə bɑːlɑː ʋjəkt̪ɪkə prət̪ɪ s̪əɦɑːn̪ubʰuːt̪ɪ'kə ɑːʋəʃjəkət̪ɑː d͡ʒət̪əulən̪ɪ ət͡ʃʰɪ. pə̃guː upən̪jɑːs̪əkə rət͡ʃɪjət̪ɑː kəʋɪ d͡ʒəgəd̪iːʃə bɑːbuː ɑː məɪt̪ʰɪliː kərmiː ɖɑː0 umeːʃə mə̃ɖələ kə' ʋɪʂəjəmeː s̪eːɦoː əpən̪ə kəʋiːt̪ə rəs̪əd̪ʰɑːrɑː bəɦəun̪eː t͡ʃʰət̪ʰɪ. n̪ɑːriː ʋɪmərʃə, d̪əlɪt̪ə d̪əmɪt̪ə ʋɪmərʃə ɑː s̪uʋɪd̪ʰɑː ʋə̃t͡ʃɪt̪ə d͡ʒəmɑːt̪ə leːlə ɦɪn̪əkə kəʋɪt̪ɑːkə s̪əun̪d̪ərjə ʋoːd̪ʰə pʰəriːt͡ʃt͡ʃʰə ruːpẽː d̪ɪgd̪ərʃən̪ə kərɑːbəɪt͡ʃʰə. krɨʂɳə ɑː s̪ud̪ɑːmɑː kə' məɪt̪riːbʰɑːʋə əkʰən̪ə s̪əmɑːd͡ʒəkə biːt͡ʃə s̪ə̃ n̪ɪpət̪t̪ɑː d͡ʒeːkɑ̃ː t͡ʃʰəɪkə , d͡ʒəkʰən̪əkɪ eːɦən̪ə ut̪kərʂəkə n̪ɪɦɪt̪ɑːrt̪ʰə ɑːʋəʃjəkət̪ɑː əkɑːn̪ələ geːləɪkə ət͡ʃʰɪ. s̪əmɑːd͡ʒə s̪ɑːɦɪt̪jə kə' d̪ərpəɳə t͡ʃʰiː;t̪ẽː s̪ɑːɦɪt̪jə s̪əmɑːd͡ʒəkə əɪn̪ɑː kəɦɑːbəɪt͡ʃʰə. s̪eː əbʰɪd͡ʒɑːt̪ə ʋərgəkə d̪ʰərɪ mukʰɑːkrɨt̪ɪ kə' ɑːbʰɑː məliːn̪ə d̪eːkʰeːbɑːkə t͡ʃeːʂʈɑː eːɦɪ poːt̪ʰiːmeː d̪eːkʰɑːiːt͡ʃʰə. ʋɪd̪rupə t͡ʃɪt̪rəɳə kərəɪt̪ə s̪ət͡ʃeːt̪ə ɦoːjəbɑːkə əbʰɪpreːrəɳɑː qoːʃələ s̪ə̃ bʰərələ iː d̪iːrgʰə kəʋɪt̪ɑː s̪ə̃grəɦə d̪eːkʰɪ kəjə kɪjoː pɑːʈʰəkə əpən̪ə pɑːiː buɽəɪt̪ə n̪əɦĩ buːd͡ʒʰət̪ə. pun̪əɦə̆ pun̪əɦə̆ s̪ə̃s̪kərəɳə d̪oːs̪əroː prəkɑːʃəkə kərət̪ʰɪ d͡ʒəɪ s̪ə̃ əɪ poːt̪ʰiːkə upɑːd̪eːjət̪ɑː d͡ʒən̪ə d͡ʒɑːgəruːkət̪ɑː leːlə bəɖʰəjə.

3

t͡ʃɑːɦə poːkʰət̪ɑː'kə ərt̪ʰə d͡ʒɑːn̪ɪ geːləɦũ

ləgʰukət̪ʰɑː _ lɑːlə d̪eːʋə kɑːmət̪ə

ɑːd͡ʒukə 45 d͡ʒɪlɑː pərɪʂəd̪ə kə'puːrʊə prət̪jɑːʃiː 45ʃɑːlə pəɦɪleː əpən̪ɑː gɑːmə s̪ə̃ pəɪreː əmmɑː s̪ə̃gə d̪uːn̪uː bʰɑːjə-bəɦɪɳə məmɑːgɑːmə d͡ʒɑːiː t͡ʃʰələɦũ.ʋɑːʈəmeː məuɑːhiː bəs̪t̪iːkə ut̪ərəʋɑːrɪkɑːt̪ə rəuɦə mɑːt͡ʃʰəkə d̪uː ukeːrələ pəɪgʰət͡ʃɪt̪rə iːn̪ɑːrəmeː d̪eːkʰəbɑːkə prət̪ɪjoːgɪt̪ɑː leːlə d̪əuɽəkəjə ɑːguː bəɖʰələũɦə.iːmɑːrɑː pərə ɑːbə d̪ɑːɦɑː n̪əɪ ɑːbəjə t͡ʃʰəɪkə ,t̪ẽː pəkkɑː iːn̪ɑːrə s̪əd͡ʒʰɪjɑː bən̪ələ rəɦəɪkə oːɦɪʈʰɑːmə.s̪eː t̪ɑːɦɪ d͡ʒəgəɦə keːrə n̪ɑːmə muːlə kʰət̪ɪjɑːn̪ə mẽː gəɪrəməd͡ʒəruːɑː kʰɑːs̪ə kɪs̪mə ɑː kəɪpʰɪjət̪əmeː t͡ʃɑːɦə poːkʰət̪ɑː d̪ərd͡ʒə t͡ʃʰələɪkə.eːɦɪ ʃəʊd̪əkə ərt̪ʰə bud͡ʒʰəjə leːlə ,d͡ʒɑːn̪əbɑːkə əbʰɪlɑːʂɑː moːn̪əkẽː əũʈən̪eː-pəurən̪eː d̪ʰərɪ rəɦəɪt̪ə t͡ʃʰələ.d͡ʒəgəɦə-d͡ʒəmiːn̪ə bɑːliː bɑːt̪ə t̪ə̃ kɪjoː buɖʰeː-purɑːn̪ə ʋɑː əmiːn̪eː bət̪ɑː s̪əkəɪt̪ə t͡ʃʰəɪkə,s̪eː d͡ʒɑːn̪əjə bʰrəməɳə pərə s̪ɑːgə-s̪ɑːt̪u bɑːn̪ɦɪ bəɦəreːləũɦə.t̪ɑː n̪eːn̪ɑː əʋəs̪t̪ʰɑː s̪ə̃ s̪eːɦoː kən̪eː t͡ʃʰẽːʈəgərə bʰeːlə d͡ʒɑːiː.pə̃t͡ʃəmɑː ʋərgəmeː n̪ɑːʋõː lɪkʰələ rəɦəjə ɑː əɪkɪkə n̪ɪjəmə gəɳɪt̪ə ʋɪʂəjə keːrə ɦɪs̪ɑːbə-kɪt̪ɑːbə pəɖʰəjə lɑːgələ t͡ʃʰələɦũ.n̪ɪrəməliː ɦɑːjəs̪kuːləmeː pərəs̪ɑːkə s̪ubʰəkiː d͡ʒiː pəɖʰəɪt̪ə rəɦət̪ʰɪ,ɦun̪əkə bʰẽːʈə ɑː s̪ət̪ələrɑːjəɳə bʰəɪjɑːkə s̪ə̃gə ʃə̃kərə məkəiː biːjɑː s̪eːɦoː leːbɑːkə rəɦəjə.s̪ubʰəkəd͡ʒiː ɦəmərə pəriːt͡ʃəjə d̪ʰərɪ ɦeːɖəmɑːs̪ʈərə lɑːlə s̪ɑːɦeːbə s̪ə̃ kərəulən̪ɪ.oː bəd͡ʒələt̪ʰɪ ɦəmə ʃɪkʂəkə bən̪əjə s̪ə̃ pəɦɪleː əmɑːn̪ət̪ə kərəɪt̪ə t͡ʃʰələũɦə.oː d͡ʒeː ɦəmərə prəʃn̪əkə ərt̪ʰə bət̪eːlən̪ɪ t̪ə̃ kən̪eː ɦõːs̪iː lɑːgɪ geːlə_"kəɦələn̪ɪ t͡ʃɑːjə

pəud̪ʰɑː oːɦɪʈʰɑːmə s̪ərəbeː kɑːləmeː rəɦələ ɦeːt̪əɪkə.eːkə əmiːn̪ə d͡ʒʰɑːd͡ʒiː koːʃiː kəɪn̪ɑːlə s̪ə̃ s̪eːʋɑːn̪ɪʋrɨt̪t̪ə bʰə' ɦəmərɑː bʰeːʈeːlɑːɦə,oː kəɦələn̪ɪ-"oːt̪əjə t͡ʃɑːɦə keːrə pʰriː pəs̪ələ(ə̃greːd͡ʒəkə ʈiː d̪oːkɑːn̪ə) bʰeːlə ɦeːt̪əɪkə.əs̪əliː t̪ət̪ʰjə eːkə t͡ʃəkəbə̃d̪iː s̪ərʋeː s̪ə̃ rɪʈɑːjərə kʰɑ̃ː s̪ɑːɦeːbə bud͡ʒʰeːlən̪ɪ-"t͡ʃɑːɦə mɑːn̪eː pɑːn̪ɪ,poːkʰət̪ɑː mɑːn̪eː ɦoːiːt͡ʃʱə-kuɑ̃ː." ɑːbə ʃəʋd̪ɑːrt̪ʰə d̪ʰərɪ d͡ʒɑːn̪ɪ geːlə t͡ʃʰələɦũ.

4

ləgʰukət̪ʰɑː

pərət͡ʃɑːkə n̪ɪɦɪt̪ɑːrt̪ʰə

s̪ərəpə̃t͡ʃə t͡ʃun̪ɑːʋəmeː ʈʰɑːɖʰə bʰeːlɑːɦə lɑːləbəɦɑːd̪urə bɑːbuː.əuroː loːkə ummiːd̪əʋɑːrə gʰoːʂɪt̪ə bʰeːlɑːɦə.s̪əbə əpən̪ə-əpən̪ə s̪ɪmboːləkə pərt͡ʃɑː pərə upəreːmeː n̪ɑːrɑː s̪eːɦoː t̪ərəɦə-t̪ərəɦəkeː preːs̪ə s̪ə̃ t͡ʃʱəpɑːkəjə d̪əɪt̪ə n̪ɪrʋɑːt͡ʃən̪ə kʂeːt̪rə mẽː bɑ̃ːʈələ. lɑːlə bəɦɑːd̪urə d͡ʒiːkə pərt͡ʃɑː pərə lɪkʰələ rəɦəɪkə- d͡ʒəjə d͡ʒəʋɑːn̪ə, d͡ʒəjə kɪs̪ɑːn̪ə.....l t̪ɑːhiː pərət͡ʃɑː pərəɦəkə n̪ɑːrɑː d͡ʒəjə kɪs̪ɑːn̪əs̪ə̃ ərt̪ʰə bud͡ʒʰɑːbəɪt̪ə ɦərə(ɦələ) t͡ʃʱɑːpəkə əbʱjərt̪ʰiː ɑː d͡ʒoːrɑː bərəd̪ə t͡ʃʱɑːpəkə prət̪jɑːʃiː loːkəkẽː pʰus̪uːrə-pʰus̪uːrə, ələgə-ələgə kəɦət̪ʰɪn̪ə ,d̪eːkʰuː n̪ə ɦəmərɑː s̪əmərt̪ʰən̪ə d̪eːlɑːɦə ət͡ʃʱɪ lɑːlə bəɦɑːd̪urə bɑːbuː .d̪uːn̪uːkə prət̪iːkə kɪs̪ɑːn̪iː kɑːd͡ʒəkə d̪joːt̪əkə t͡ʃʱələɪkə.s̪eː bɑːs̪t̪əʋɪkəmeː ɦun̪əkə kɪt͡ʃʱə boːʈərə prəbʰɑːʋɪt̪ə bʰeːləɪkə.oːn̪ɑː ɦun̪əkɑː pɪt͡ʃʱərɑː ʋərgəkə bɑːɦuljə buːt̪ʰə s̪əbəpərə s̪əjə- s̪əjə ɑː s̪əʋərɳə buːt̪ʰə pərə

s̪əɦɑːn̪ubʰuːt̪ɪpuːɾʊəkə pət͡ʃɑːs̪ə-pət͡ʃɑːs̪əʈɑː ʊoːʈə bʰeːʈələɪn̪ə. s̪əɾʊɑːd̪ʰɪkə eːgɑːɾəɦə s̪əjə bʰoːʈə pɑːbiː ʊɪd͡ʒəjiː ʃɾiː əpən̪ɑː n̪ɑːmeː n̪əmɑːbeːɾəmeː puɾɑːd̪ʰəɾɪ leːlət̪ʰɪ lɑːlə bəɦɑːd̪uɾə bɑːbuː.t̪ʰəpəɾiː kʰubə bɑːd͡ʒələɪkə.

5

t͡ʃələlɑː muɾɑːɾiː t͡ʃʰəkəbəjə
ləgʰu kət̪ʰɑː - lɑːləd̪eːʊə kɑːmət̪ə

s̪əkʰiː-bəɦɪn̪əpʰɑːkə biːt͡ʃə n̪ɑːjɪkɑː s̪n̪ɑːn̪ə kəɾəjə d͡ʒeːbɑːkə leːlə jəmun̪ɑː t̪iːɾə d̪ɪʃə ʊɪd̪ɑː ɦeːbɑːkə əbʰɪkɾəmə mẽː ɾəɦət̪ʰiːn̪ə.eːkəʈɑː goːpiː joːd͡ʒən̪ɑːn̪us̪ɑːɾeː pət͡ʃʰuɑːjələ t͡ʃʰəliːɦə.s̪eː ɦun̪əkeː oːt̪əjə gɑːməkə ən̪t̪ɪmə t͡ʃʰoːɾə pəɾə t͡ʃələɪt̪ə s̪əbə kɪjoː d͡ʒɑːjə geːliːɦə ɑː uləɦən̪ə d̪eːɾiː bʰeːlɑːkə leːlə d̪əɪ d͡ʒɑːɪ geːliːɦə.t̪ɑːhiː biːt͡ʃə eːkə ət̪jən̪t̪ə ɑːkəɾs̪əkə məɦɪlɑː goːd̪ʰəpɑːɾəɳiː d͡ʒumələn̪ɪ.bəɦɪɳɑː d͡ʒoːɽəɪkə leː ɑːgɾəɦə kəɾəɪt̪ə n̪ɪːʃulkə bɑ̃ːɦɪ ,gəɾɑː ɑː t͡ʃʰɑːt̪iː pəɽeːbɑːkə əɾt̪ʰɑːt̪ goːd̪ən̪ɑː (ʈɑːɪʈoː) t͡ʃɪt̪ɾəkɑːɾiː d̪eːɦəkə bɑːɦjə ə̃gəmeː pəɽeːbɑːkə d͡ʒɪd̪d̪ə ʈʰɑːn̪əɪt̪ə d̪eːkʰələ.goːd̪ən̪ɑː bɑːliː pəɦɪleː ɾɑːd̪ʰɑː pəɾə keːn̪d̪ɾɪt̪ə ɦoːɪt̪ə kəɦəjə ləgəliːɦə-bəɦɪn̪ɑː ɦəɪəɪjə s̪uɪjɑːkə bɪkʰə d͡ʒʰɑːɾɪ ɦəmə əɦɑ̃ːkə goːd̪ən̪ɑːmeː kɾɨs̪ɳə t͡ʃʰɑːpɪ d̪əɪ t͡ʃʰiː.lɑːbu gəʈʈɑː,d̪oːs̪əɾə s̪əbə əʊɪʊɑːɦɪt̪ə t̪əɾuɳiː s̪əbəkẽː ɦə̃s̪iː kəɾəɪt̪ə goːd̪ən̪ɑː bɑːliː bəd͡ʒəliːɦə -əɦũː s̪əbəkeː goːd̪ən̪ɑːkə ɾə̃gə kəɾɪkʰɑː s̪ə̃geː-s̪ə̃geː gʰoːɾɪ ləɪt̪ə t͡ʃʰiː ,s̪eː s̪əbə kɪjoː əpən̪ə d̪ud̪ʰə bɪd̪ʰə leː d̪ɪə! t͡ʃəulə d̪eːkʰə gʰəɾəʊɑːɾiː n̪əʊəd͡ʒuʊət̪iː

pəɽeːliːɦə pəroːs̪ən̪ɪ t͡ʃɪləkəurə ləgə,d̪uːd̪ʰə ɑːn̪əjə.rɑːd̪ʰɑːkẽː goːd̪ən̪ɑːbɑːliːkə ɦɑːt̪ʰə kərəgərə bud͡ʒʰɑːjə ɑː əs̪əɦəd͡ʒə pɪɽɑː s̪eːɦoː kʰubeː.əd̪ʰəɦeː
t͡ʃʰɑːpiː t͡ʃʰoːrəbɑːkə kəuləɪt̪ə kərəjə ləgəliːɦə rɑːd̪ʰɑː.s̪ə̃geː s̪ə̃giː s̪əbəkeː goːd̪ən̪ɑː n̪əɦɪ̃ goːd̪eːbɑːkə bʰɑːkʰɑː bəkəjə ləgəliːɦə.əpəs̪ɪ̃jɑːt̪ə d̪eːkʰə goːd̪ən̪ɑːbɑːliː giːt̪ə uɽʰəulɪɦə" kəɦəmɑː t̪oːrə n̪əɪɦərɑː gəɪ goːriː,kəɦəmɑː t̪oːrə s̪ɑːs̪uːrə reː d͡ʒɑːn̪ə.. d͡ʒɑːn̪ə reː!!",t̪ə̃ d̪ərəd̪oː kən̪eːkə kẽː kəməɪt̪ə s̪əɦɑːd͡ʒə d͡ʒoːkərəkə ɑːs̪ɑːn̪ə bʰeːləɪkə.bəus̪əliː bəd͡ʒəbəɪt̪ə krɨʂɳəkə ʋɪləkʂəɳə t͡ʃʰəʋɪ t͡ʃʰəpələ d̪eːkʰɪ goːrɪs̪əbə ɦərəkʰiːt̪ə bʰeːliːɦə.s̪əbə s̪ə̃ bəɦɪn̪ɑː ləgɑːulə n̪əɽən̪ɪjɑ̃ː kẽː d͡ʒəɦən̪ə ləgʰuʃə̃kɑː ləgələɪkə t̪ə̃ kən̪eː əbʰəɽəmeː geːləɪ ɑː ən̪ɑːʋəʃjəkə d̪eːriː ləgeːlən̪ɪ.t̪əkʰən̪ə d̪uːgoːɽə s̪əkʰiː bəd͡ʒəliːɦə-ɦəjə rɑːd̪ʰɑː kən̪eː d̪eːkʰəɪ t͡ʃʰiː n̪əɽiː bəɦɪn̪ɑː kẽː kɪjɑːkə rɑːʋəɳə bɑːlɑː ləgʰiː bəɖʰələɪɦə.d͡ʒɑːkəjə d̪eːkʰələ t̪ə̃ əd͡ʒəgut̪ə,ɽʰɑːmeː əd͡ʒʰəkʰeː d̪eːkʰə gʰuməliːɦə,ɑː bəd͡ʒəliːɦə -n̪əɽiːn̪ə t̪ə̃ koːn̪oː puruːʂəs̪ən̪ə ɦɪd͡ʒərɑː t̪ə̃ n̪əɪ t͡ʃʰiː.
s̪əbə goːɽeː kuːt̪uːɦələʋəʃə n̪ɪt͡ʃʰoːheː əjəliːɦə ɑː eːkə goːɽeː ɦuːn̪əkə t͡ʃun̪əriːkə kʰũːɽə pəkəɪrə gʰiːt͡ʃə leːliːɦə.ə...ɑːbə t̪ə̃...
ərd̪ʰd̪ən̪ɑːriːʃʋərə.piːt̪ɑːmbəriː ɑː bəus̪əliː s̪ɑːpʰə-s̪ɑːpʰə d͡ʒʰələkəɪt̪ə rɑːd̪ʰɑːkẽː t͡ʃɪn̪ɦə pəɦɪt͡ʃɪn̪ɦəmeː krɨʂɳə t͡ʃɪt̪rəkɑːrɪs̪ən̪ə eːn̪əmeːn̪ə ləukələn̪ɪ.t̪ə̃ s̪əmboːd̪ʰən̪ə kərəɪt̪ə bəd͡ʒəliːɦə -ɦeː murɑːriː kət̪əjə t͡ʃələlə t͡ʃʰələuɦə ɦiːroː bən̪əjə......oːn̪ɑː kẽː t͡ʃʰəkəɪ.....keː...t͡ʃʰəkəd̪ʰumə..,..lt͡ʃʰəkeːbɑːkə koːn̪ə

prəjoːd͡ʒəɳ̪əʔʈʰəkəpəɳ̪əiːkə ɦəd̪d̪ə keːləu əpəɳ̪eː!ʈ̪ɑː d̪oːʂ̪ərə bəɦɪɳɑː bɑ̃ːkeːkə poːʃɑːkə ʂ̪eːɦoː kʰiːt͡ʃəliːɦə.ʂ̪əbə kɪjoː ʂ̪əmpurɳə krɨʂɳə liːlɑː d̪eːkʰə ɦəʈ̪əprəbʰə ɦoːɪʈ̪ə,ɦuɳ̪əkə t͡ʃʰɑːʈ̪iː pərə goːd̪əɪʈ̪ə kɑːləkə ʋɪʂ̪məkɑːriː mukʰɑːkrɨʈ̪ɪkə ɑːbʰɑː kẽː əɲjəʈ̪ʰɑː eːɦəʂ̪ɑːʂ̪ə keːləɳ̪ɪ.murɑːriː bəd͡ʒəlɑːɦə!ɦəmərɑː d͡ʒeː t͡ʃʰəkeːɳ̪eː rəhiː rɑːd͡ʒəkumɑːrə t͡ʃʰəd̪mə bʰeːʂə d̪ʰərɪkəjə,ʂ̪eː ɦəməɦũː bəd̪əlɑː ʂ̪əd̪ʰɑːjələ.ɑːiː pəɳ̪əgʰəʈə pərə ɳ̪əhɑːiː lə' geːɳ̪ɑːiː əbeːrə ɦoːiː t͡ʃʰələɪkə,eːɦɪ ləʈɑːrəɦəmə mẽː.

6

ləgʰu kəʈ̪ʰɑː

ɦələɦəurə

eːɦɪbeːrə bʰõːʈəkə gəɳ̪əʈ̪ɪ d͡ʒɪlɑːd͡ʒəʋɑːrəmeː ɦoːɪʈ̪ə d̪eːkʰə lɑːləd͡ʒiː kẽː bʰeːləɳ̪ɪ ɦəməɦũː məd̪ʰubəɳ̪iː d͡ʒɑː kəɳ̪ɪ d̪eːkʰɪʈ̪ɪjəɪkə rɑ̃gəʈ̪ə.ʂ̪eː eːkəʈɑː ʂ̪ərəpə̃t͡ʃə ummeːd̪əʋɑːrəkə məʈ̪əgəɳəɳ̪ɑː əbʰɪkərʈ̪ɑː d̪ʰərɪ ʋɪd̪ʰɪʋəʈ̪ə bəɳ̪ɪ geːləʈ̪ʰɪ.ʋɑːɖə ʂ̪əd̪əʂ̪jəkə gʰoːʂəɳɑː məɪkə ʂ̪ə̃ d͡ʒəɦəɳ̪ə ɦoːɪʈ̪ə rəɦəɪkə, ʈ̪ɑːɦɪgʰərɪ oː ɑːrə keː kɑːleːd͡ʒəkə miːɳ̪ɑːbəd͡ʒɑːrə bɑːlɑː geːʈə ləgə uʈ̪ʈ̪ərəbʰɑːgə pũgəlɑːɦə.əpəɳ̪oː pə̃t͡ʃɑːjəʈ̪əkə bəɦuʈ̪õː goːʈeː ʈ̪əməʃəgiːrə kẽː d̪eːkʰələɳ̪ɪ. oːɦɪʈʰɑːmə gɑːrɖə ʂ̪ə̃ pəʈ̪ɑː t͡ʃələləɪkə d͡ʒeː meːɳ̪əgeːʈə puʋɑːrɪkɑːʈ̪ə ʂ̪ə̃ kəʈ̪ɑːrəmeː d͡ʒɑːkəjə lɑːguː.pʰeːrə pəd̪əjɑːʈ̪rɑː kərəɪʈ̪ə d͡ʒʰəʈəkəɪrə kẽː ɑːroː d̪uː eːd͡ʒẽːʈə ɑː əbʰjərʈ̪ʰiː ʂ̪ə̃gə d̪əkʂɪɳiː bʰɑːgə geːʈələgə ɑːbəjə t͡ʃɑːɦələɳ̪ɪ,oːʈ̪əjə əʂ̪ə̃kʰjə bʰiːɽəkẽː kəʈ̪ɑːrəmeː d̪eːkʰəʈ̪əɦɪ ,pulɪʂ̪ə prəɦəriː ʂ̪ə̃ bud͡ʒʰəjə

leːlə əpən̪ə geːʈəpɑːs̪ə kɑːgət̪ə d̪eːkʰəbəɪt̪ə kəɦələɪn̪ə məɦoːd̪əjə!məɪkə pərə s̪un̪ɪjəu n̪eː ɦəməreː grɑːmə kət͡ʃəɦəriːkeː pukɑːrə bʰə rəɦələɪkə ət͡ʃʰɪ. oː bɑːd͡ʒələɪkə d͡ʒɑːuː kət̪ɑːrəmeː lɑːguː,ən̪jət̪ʰɑː ɦəmə-s̪əbə mən̪ukʰə kɪ d͡ʒeː pə̃t͡ʃʰɪjõː kẽː oːn̪ɑː n̪əɪ dʰukəjə d̪eːbəɪkə-məd͡ʒɪs̪əʈeːʈə s̪ɑːɦeːbəkə kərɑː ɑːd̪eːʃə bʰeːlə t͡ʃʰəɪkə.ɑːbə kɪ ɦoː!eːkəʈɑː proː0s̪ɑːɦeːbəs̪ə̃ rɑːɦiːruːpeː gəppə bʰeːləɪkə ,t̪ə̃ ɦun̪əkeː s̪ud͡ʒʰɑːʋə s̪ə̃ kən̪ɪkɑːʈɪkẽː rəɦɪkɑː mɑːrgəd̪ʰərəɪt̪ə pət͡ʃʰɪmə s̪ə̃ pʰeːrə geːʈələgə d̪ʰərɪ ɑːbəɪt̪ə d̪eːkʰət̪eː pulɪʃəbɑː n̪ɪt͡ʃʰoːɦə t͡ʃʰuʈələ ɑː s̪õːʈɪjəbəɪt̪ə gɑːrɪpʰəd͡ʒd͡ʒəɪt̪ə kərəɪt̪ə t̪əməs̪ɑː kəjə gərəd͡ʒələɪkə" əɪ t̪eːroː koː kəɦət̪ɑː ɦũ,t̪əbʰiː s̪eː mət̪əs̪un̪ə ɦəɪ kjɑː?bʰõːʈəmeː pəgəlɑː gəjɑː ɦəɪ."s̪eː ɑːbə mət̪əgəɳən̪ɑː kɑːd͡ʒə t͡ʃʰoːrɪ d̪uː goːʈeː s̪ə̃ d̪ərəbʰə̃gɑː ɖiː eːmə s̪iː eːt͡ʃə0bʰərət̪iːbʰeːlə lɑːləd͡ʒiː.t̪əkʰən̪ə ərd̪ʰd̪əmɪriːt̪ə d̪əʃɑː s̪ə̃ ubərələ.d̪ʰərɪ t̪ɑːumeːrəkə leːlə ɖɑ̃ːrə kəd͡ʒɪjeː rəɦɪ geːləɪkə.əus̪əd̪ʰɪ t͡ʃəlɪ rəɦələɪkə ət͡ʃʰɪ. pulɪs̪ɪjɑː rəubə bʰərəkələ rəɦəɪkə ɦun̪əkərə bʰɑːd͡ʒəpɑːn̪umɑː kurət̪ɑː ɑː bəɳɖiː pərə .

7

məɪt̪ʰɪliː' bɪɦəɪn̪ə kət̪ʰɑː'-

-s̪ɑːpərəpɪʈʈɑː

kʰeːrəɦɪkə kʰeːrəɦɑː moːn̪ə pɑːɽəɪt̪ə t͡ʃʰiː.umɑːd͡ʒiː əɪbeːrə d̪ələɦən̪əmeː pət͡ʃʰuɑːeː geːlɑːɦə.pət͡ʃət̪ɑː kʰeːrəɦiːkə d͡ʒəd͡ʒɑːt̪ə ɦɑːt̪ʰə n̪əɪ lɑːgələɪkə.pʰuləbɑːt̪ɪ t͡ʃəɪlət̪eː kɪʈən̪ɑːʃəkə d̪əbɑːjə s̪prəɪd̪ʰərɪ kəjən̪eː t͡ʃʰələɪkə.pɑːkələ kʰeːrəɦiː'kə kɑːriː

t͡ʃʰɪməɪrə t̪oːrəbaːkə s̪əməjə gʰən̪əgʰoːɪrə paːn̪ɪ pəɽəjə ləgələɪkə.s̪əɪn̪iːməɪn̪iː gaːt͡ʃʰə ləgəkə kʰeːt̪əpət̪ʰaːrə bərɪd̪urə puːbʰərə t͡ʃʰələɪkə.gaːməkə s̪əbə kɪs̪aːn̪ə əpən̪ə aː bəʈəɪjaː kʰeːt̪əmeː d̪uː-t̪iːn̪ə t͡ʃʰoːhən̪ɪ t͡ʃʰɪmiː t̪oːɽɪeː leːn̪eː rəɦəɪkə.umaːd͡ʒiː eːməriː eːs̪əkəruːaː rəɦən̪eː,əpən̪aː ʈoːlaː pəɽoːs̪aːkə s̪əbə goːʈeːkẽː kəɦələkə əd̪əɦaːəd̪ʰɪ pərə ɦəmərə kʰeːrəɦiː pəɦɪleː t͡ʃʰəun̪iː t̪oːɪrə aːn̪ɪ d̪əɪ d͡ʒaːuː.d̪urəus̪əkə n̪əjəkaː kʰeːt̪ə s̪əs̪t̪eːmeː eːɦɪbeːrə kɪn̪ən̪eː rəɦəɪ.d͡ʒən̪ɪd͡ʒaːt̪ə d͡ʒoːn̪əs̪əbə bəd͡ʒəliːɦə-əd̪ʰɪjaː pərə t̪ə̃ ləgoːkə baːd̪ʰəmeː kʰeːrəɦiː t̪oːrəbəɪ leː kət̪eːkoː giːrəɦət̪ə kəɦɪ geːlət̪ʰɪn̪ə ət͡ʃʰɪ.s̪eː eːɦən̪ə d̪urəɦəkaːlə mẽː oːt̪eːkə d̪urə kət̪ʰɪ leː, keː d͡ʒeːt̪ən̪ɦɪ.pət͡ʃət̪aːɪt̪ə bəd͡ʒələt̪ʰɪ -d͡ʒaːiː d͡ʒaːuː s̪oːləɦən̪iː kʰeːrəɦiː t̪oːɪrə aːn̪ɪ ləɪ d͡ʒaːu! d̪aːɪlə kʰaːɪt̪ə kaːlə n̪aːmõː t̪ə̃ leːbə n̪ə? t̪əɪjoː ɦun̪əkeː bʰaːjəkə rəɦɪpərəɦəkə ləgəkə koːlaː rəɦən̪eː s̪əbə d͡ʒeːɽə baːn̪ɦɪ ɦaːĩː-ɦaːĩː bun̪ət͡ʃʰeːkə bʰeːlaːs̪ə̃t̪aː kʰeːrəɦiː t̪oːrələkə .kʰeːt̪iː s̪əbʰəkeː paːn̪ɪ s̪ə̃ ubəd̪ubɪ bʰeːlə rəɦəɪkə.kʰeːrəɦiːkə ɦərɪjəriː kaːriː d̪aːgəmeː bəd̪əlɪ geːləɪ.s̪əɦərəbaːʋaːliː n̪əpʰeːeːlə bəd͡ʒəliːɦə kʰeːrəɦiː t̪ə̃ s̪aːpərəpɪʈaː t͡ʃʰələɪkə.kərɪɦərəkə məugɪ t̪ə̃ ɦəməraː kʰeːt̪əmeː pəɪs̪əjə n̪əɪ d̪əɪ t͡ʃʰələ.s̪eːjə t̪ə̃ t̪iːn̪ə d̪ɪn̪ə-raːt̪ɪ gʰərəmaːgʰəʈə bərəkʰaː, bərəs̪əɪt̪ə t̪ʰəmɦɪjeː geːləɪkə.

8

bʰaːgə d͡ʒaːgələ

ʋɪɦəɪn̪ə kət̪ʰaː

beːgʱərə eːkə d̪ɪʋjɑ̃ːgə ʃrəmɪkəkə gəɦũmə bɑːugə pɑːiː əbʱɑːbeː pət͡ʃʱuɑːjələ d͡ʒɑːɪt̪ə rəɦəɪkə.ɖiːeːpiː kʱɑːd̪ʱəkə upərə s̪ɑ̃ s̪eː kɪllət̪ə t͡ʃʱələɪkə.t̪ɑːbiːt͡ʃə beːməus̪əmə oːkərə t͡ʃʱəurɑː n̪əʋə kən̪ɪjɑ̃ː ʋɪɑːɦɪ ən̪ələkə.gɑːmə bʱəɽɪkə loːkə ləgə d͡ʒeː bɪləukiː ɑː mũɦəd̪eːkʱən̪ɑːkə ʈɑːkɑː gʱərəʋɑːrɪkə lɑːgələ rəɦəɪkə,s̪eː ɖubəɪt̪ə d̪eːkʱəgəmɪ eːkəʈɑː d͡ʒukət̪ɪ s̪oːt͡ʃələkə.rɪʃeːpʃən̪ə(bəɦuːbʱɑːt̪ə)keːrə n̪ɑːmə pərə mə̃d̪ɪreː ləgəkə ɦəkɑːrə s̪əus̪ẽːgɑːmə mɑːɪkə s̪ɑ̃ t͡ʃʱɪrɪjeːləkə.ən̪un̪ə-ʋɪʃən̪un̪ə rəɦəloː pərə bʱoːd͡ʒən̪ə kʱeːn̪əɦɑːrə grɑːmiːt̪ə upəɦɑːrə rupẽː n̪əgəd̪iː ʈɑːkɑː bərəs̪ɑːbəjə lɑːgələ.ɑːbə pʱəɪlə s̪ɑ̃ kʱɑːd̪ə biːd͡ʒəkə d͡ʒoːgɑːrəd̪ʱərɪ puːiːrə geːləɪn̪ɪ.kət̪əu s̪ɑ̃ əbʱɑːgjə t̪ɑ̃ n̪ɑ̃jə rəɦələ.

9

s̪un̪əɪn̪ɑː beːʈiː - məɪt̪ʱɪliː s̪ɑːmɑːd͡ʒɪkə upən̪jɑːs̪ə

s̪əmiːkʂəkə - lɑːləd̪eːʋə kɑːmət̪ə

məɪt̪ʱɪliː s̪ɑːɦɪt̪jə kə' d̪iːrgʱə kət̪ʱɑː keːrə ɑ̃ːʃɪkə ruːpə t̪ʱiːkə upən̪jɑːs̪ə. upən̪jɑːs̪ə ʋɪd̪ʱɑː mẽː ʋəreːɲjə s̪ɑːɦɪt̪jəkɑːrə ʃriː d͡ʒəgəd̪iːʃə prəs̪ɑːd̪ə mə̃ɖələ d͡ʒiː əguːɑːjələ t͡ʃʱət̪ʱɪ. ɦɪn̪əkə d̪ərd͡ʒən̪õː upən̪jɑːs̪əmeː ' pɑ̃guː' kẽː məɪt̪ʱɪliː bʱɑːʂɑː muːlə purəs̪kɑːrə s̪ɑːɦɪt̪jə əkɑːd̪əmiː d̪ʋɑːrɑː bʱeːʈə t͡ʃukələ t͡ʃʱən̪ɦɪ. s̪əd̪jəprəkɑːʃɪt̪ə "s̪un̪əɪn̪ɑː beːʈiː" upən̪jɑːs̪ə pəɖʱəbɑːkə s̪əubʱɑːgjə prɑːpt̪ə bʱeːlə ət͡ʃʱɪ. pəlləʋiː prəkɑːʃən̪ə s̪ɑ̃ bəɦərɑːeːlə eːɦɪ 116 prɨʂʈəkə poːt̪ʱiːkə kɪmət̪ə 250 ʈɑːkɑː t͡ʃʱəɪkə. iː eːkəʈɑː n̪əʋə ɪt̪ɪɦɑːs̪ɪkə

s̪ɑːmɑːd͡ʒɪkə upən̪jɑːs̪ə t̪ʰiːkə. əɪ t̪ərəɦəkə əbʰɪd͡ʒɑːt̪ə ʋərgəkə ʋɑː kəɦuː pəɪgʰəut̪ə pərɪʋɑːrə kə' ʋjət̪ʰɑː-kət̪ʰɑː pərə ɑːd̪ʰɑːrɪt̪ə upən̪jɑːs̪ə kə' t͡ʃələn̪ə mɪt̪ʰɪlɑːmeː ɑːbɪ rəɦələ ət͡ʃʱɪ. s̪ʋəjə̃ mə̃ɖələ d͡ʒiːkə kət̪eːkoː upən̪jɑːs̪əkə kət̪ʰjə ʋɪmʋə eːkeː t̪ərəɦəkə d̪eːkʰəmeː ɑːjələ ət͡ʃʱɪ. əɪ upən̪jɑːs̪əmeː n̪əʋə bɑːt̪ə d̪eːkʰəjəmeː d͡ʒeː ɑːeːlə ət͡ʃʱɪ s̪eː mɑːn̪əs̪ɪkə bʰɪn̪n̪ət̪ɑː kẽː mən̪oːʋəɪd͡ʒɲɑːn̪ɪkə rupẽː d̪eːkʰɑːoːlə geːlə ət͡ʃʱɪ. kət̪ʰɑːn̪əkə ɑːguː bəɖʰəɪt̪ə eːkə pərɪʋɑːrəkə' t̪iːn̪ə pɪɖʰɪd̪ʰərɪ kə' kɪs̪s̪ɑːmeː s̪əmɑːeːlə ət͡ʃʱɪ. kɪrt̪əpurə gɑːməmeː eːkə rupəkɑ̃ːt̪ə bɑːbuː ɑː ɦun̪əkə pət̪n̪iː s̪ərɪt̪ɑː rəɦəɪt̪ə t͡ʃʱət̪ʰiːn̪ə. rupəkɑ̃ːt̪ə d͡ʒiːkə əpən̪ə ʃɪkʂɑː- d̪iːkʂɑː mɑːt̪rɨkeːeːmeː bʰeːlə rəɦən̪ɪ. oː loːərə prɑːɪməriː s̪kuːləkə mɑːs̪ʈərə rəɦət̪ʰɪ. əpən̪eː kɪs̪ɑːn̪əkə beːʈɑː mɑːs̪s̪eːʋə gɑːməs̪ə̃ pɑ̃ːʋəpəɪd̪əleː n̪iːt̪əroːd͡ʒə 5 kɪmiː0 t͡ʃəlɪkəjə ɑːd̪ʰə gʰə̃ʈɑː pəɦɪleː d͡ʒɑːt̪ʰɪ ɑː pəɖʰəun̪iːkeː ɑːd̪ʰə gʰə̃ʈɑː ʋɑːd̪ə oːt̪əjə s̪ə̃ prəs̪t̪ʰɑːn̪ə kərət̪ʰɪ. peːrɑːmeː ɦɪt̪ə əpeːkʂɪt̪ə s̪ə̃ s̪eːɦoː t̪əmɑːkuleː lɑːt̪ʰeː s̪eːɦoː kuʃələkʂeːməmeː s̪əməjə oːd͡ʒʰərɑːn̪ɪ. eːɦən̪ə s̪pʰuːrt̪ɪ d͡ʒəkɑ̃ː d̪əɪn̪ɪkə d̪ɪn̪ət͡ʃərjɑː n̪ə_ɪməɑːɦəəɪt̪ə ɑːbʰɑː rəɦələ t͡ʃʱət̪ʰɪ. ɦun̪əkɑː put̪ərət̪n̪ə rupẽː rəʋɪʃə̃kərə d͡ʒən̪mə ləɪt̪ə t͡ʃʱən̪ɦɪ. d͡ʒeː pəɖʰɪ-lɪkʰəkəjə ut͡ʃt͡ʃət̪əmə ʃɪkʂɑː pəʈən̪ɑː biːeːn̪ə kɔleːd͡ʒə s̪ə̃ s̪eːkeːɳɖə klɑːs̪ə eːmə eː kərəjə t͡ʃʱəɪkə. eːkə n̪əʋə kɑːleːd͡ʒəmeː proːpʰeːs̪ərə kə' n̪əukəɽiː kəmeː ʋeːt̪ən̪ə pərə kərəɪt̪ə t͡ʃʱəɪkə. s̪eː proː0d͡ʒiːkə ʋɪjɑːɦə ʋɪd̪ʰɪʋət̪ə ɖɑːkʈərən̪iː s̪ubʰəd̪rɑː s̪ə̃ ɦoːɪt̪ə t͡ʃʱəɪn̪ə. ɖɑːkʈərən̪iː kẽː s̪ərəkɑːriː n̪əukəriː

ɑː əpəŋ̪ə prɑːɪʋeːʈə kliːŋ̪ɪkə s̪ə̃ kʰubə t͡ʃɪkəŋ̪ə ɑːməd̪əŋ̪iː ɦoːɪt̪ə t͡ʃʱəɪkə. ɖɑ̃ː0s̪ubʰəd̪rɑː kẽː put̪rə bʰeːləŋ̪ɪ d͡ʒəkərə ŋ̪ɑːmə pəɽələ bʰəʋəŋ̪ɑːt̪ʰə. bʰəʋəŋ̪ɑːt̪ʰə d͡ʒiːkə pəɖʰɑːjə - lɪkʰɑːjə ɑːrəmbʰeː s̪ə̃ ŋ̪iːkə s̪kuːləmeː bɑːɦərə ɦoːəjə ləgələɪkə.oːt̪əjə əd̪ʰəlɑːɦə ɑːd̪əɪt̪ə ʃərɑːʋə piːbɑːkə t͡ʃəs̪əkə ləgələɪkə. mɑːjə bɑːbuː ɖɑːkʈərə bəŋ̪eːbɑːkə əbʰɪkrəmə mẽː lɑːgələ. t̪ɑːɦɪ biːt͡ʃə ʃəɦərəkeː d̪eːkʰɑː-d̪eːkʰiː əpəŋ̪õː gʰərə pərɪʋɑːrəmeː ʋərt̪ʰəɖeː ɑː məɪreːd͡ʒə ɖeː ŋ̪əɦĩ məŋ̪əuŋ̪eː rəɦəɪkə s̪eː eːɦɪbeːrə ʋɪʋɑːɦə keːrə pəŋ̪d̪rəɦəm ʋərʂəgɑ̃ːʈʰə məŋ̪eːbɑːkə oːrɪjɑːŋ̪əmeː d͡ʒuʈəliːɦə. kɑːrəɳõː rəɦəjə , d͡ʒɪŋ̪əkərə bʰoːd͡ʒə kʰɑːjəbə t̪ə̃ kʰuəɪbɑːkə s̪eːɦoː t͡ʃɑ̃ːkɪ rɑːkʰəjə pəɽəɪt̪ə t͡ʃʱəɪkə. ɑːbə ɖɑːkʈərə s̪ubʰəd̪rɑː t͡ʃɑːɦəɪt̪ə t͡ʃʱət̪ʰiːŋ̪ə, pərd̪ɑːkə bʰiːt̪ərə s̪ə̃ s̪ə̃keːt̪ə ruːpẽː əpəŋ̪ə əs̪ələ ʋɪt͡ʃɑːrə rɑːkʰət̪ʰɪ d͡ʒəɪ pət̪ɪ bəɪs̪ələ - bəɪs̪ələ ɖeːrɑːmeː s̪əməjə bɪt̪əbəɪt̪ə t͡ʃʱət̪ʰɪ s̪eː t̪ɑːɦɪ s̪əməjəkə upəjoːgə ʋɪd̪jɑːrt̪ʰiː gəɳəkẽː ʈjuːʃəŋ̪ə pəɖʰɑːkəjə ʋeːt̪əŋ̪õː s̪ə̃ beːʃiː kəĩt͡ʃɑː kəmɑːbət̪ʰɪ. mud̪ɑː proː0 s̪ɑːɦeːbə t̪uʂʈɪkərəɳə keː leːlə oː eːkə ʃɪkʂəkə put̪rə ɑː əpəŋ̪ɑː kẽː eːkə ələgə beːɖʰəpə t͡ʃʱɑːpə t͡ʃʱoːɽəjəbɑːlɑː s̪ɑːbɪt̪ə kərəjəmeː əpəŋ̪ə s̪ə̃kəlpə kẽː t̪ɪroːɦɪt̪ə ŋ̪əɦĩ kərəjə t͡ʃɑːɦəɪt̪ʰə . prət̪ɪʂʈʰɪt̪ə loːkə prɑːiːʋeːʈə ʈjuːʃəŋ̪ə pəɖʰəuŋ̪ɑːiː kẽː ɑːkʰɪrə əpərɑːd̪ʰə bud͡ʒʰəɪt̪ə t͡ʃʱət̪ʰɪ. oːŋ̪ɑː pət̪ŋ̪iː s̪ə̃ s̪əmmɑːŋ̪õː bʰeːʈəŋ̪ɪ , s̪ubʰəd̪rɑː ɦuŋ̪əkɑːmeː ərd̪ʰəŋ̪ɑːriːʃʋərə keːrə pərət̪ɪrupə ɑ̃ːkəŋ̪eː rəɦət̪ʰɪŋ̪ə. mud̪ɑː gɑːɽiː kə' t͡ʃɑːləkə ɑː ŋ̪əukərə s̪əɦə kəmpɑːuŋ̪ɖərə keːrə pəgɑːrə s̪ʋɑ̃jə d̪əɪt̪ə rəɦəliːɦə.

eːkə gəriːbə gʰərəkə s̪un̪əjən̪ɑː s̪ə̃ bʰəʋən̪ɑːt̪ʰəkə ʋɪjɑːɦə gʰəʈəkəkə ʋɪt͡ʃɑːreː s̪əməjə s̪ə̃ s̪əmpən̪n̪ə bʰeːlə. s̪un̪əɪn̪ɑːs̪ən̪ə put̪oːɦə pɑːbɪ s̪ɑːs̪u-ʃʋəs̪urə n̪eːɦɑːlə bʰeːləɪkə. pət̪ɪ keː t̪ʰət̪ʰəmɑːrəɪt̪ə gʰərə - pərɪʋɑːrə meː s̪un̪əjən̪ɑːkə ləkʂəɳə kərt̪əujə bəɖʰə s̪un̪n̪ərə rəɦələ. pɑːʈʰəkə upən̪jɑːs̪ə pəɖʰəɪt̪ə-pəɖʰəɪt̪ə d͡ʒəɦən̪ə ɑːʈʰəmə pərɑːʋə pərə pəɦũt͡ʃət̪ɑː t̪əɦən̪ə s̪un̪əɪn̪ɑː beːʈiː ʋɪʂəjəmeː d͡ʒɑːn̪əbɑːkə prəs̪ə̃gə bʰeːʈət̪ə. eːkə d̪ɪn̪ə proːpʰeːs̪ərə s̪ɑːɦəbə mɑːjəkeː n̪ɪt͡ʃʰoːɦə ud̪ɑːrət̪ɑː s̪ə̃ bəɦəkələ beːʈɑːkə prət̪ɪ t͡ʃĩt̪ɪt̪ə ɦoːiːt̪ə d͡ʒeː s̪oːt͡ʃəlɑːɦə; ʃərɑːbə əpʰərəd͡ʒəeː piːbəkeː bəuɑː bʰəʋən̪ɑːt̪ʰə beːs̪ud̪ʰə bɑːʈə- n̪ɑːliːmeː kʰəs̪ələ pəɽələ d̪eːkʰɑːeːt̪ə t̪ə̃ loːkəlɑːd͡ʒə s̪ə̃ gəɽɪ d͡ʒɑːeːbə,mũɦə kəkəroː d̪eːkʰɑː pɑːeːbə! ɪjəɦə s̪oːt͡ʃəɪt̪ə s̪ʋɑːs̪t̪ʰjə pərə prət̪ɪkuːlə əs̪ərə pəɽəɪt̪ə t͡ʃʰəɪn̪ə.puːt̪əuɦə kə̃ː s̪un̪əjən̪ɑː beːʈiː s̪əmboːd̪ʰɪt̪ə kərəɪt̪ə əpən̪ə ʋjəgrə mən̪əkə ɑːkulət̪ɑː d̪ʰərɪ kəɦən̪eː rəɦət̪ʰɪ. eːkə d̪ɪn̪ə beːʈɑːkə kɪrəd̪ɑːn̪iː pərə s̪oːt͡ʃəɪt̪ə ɑː əlɑmiːrɑː ʋoː gʰərəkə t̪əɦəs̪ə-n̪əɦəs̪ə s̪t̪ʰɪt̪ɪ pərə n̪əd͡ʒərə t̪ʰɪrə n̪əɦĩ kəjə pəuliːɦə ɖɑːkʈərə s̪ɑːɦɪbɑː. ɑː muːrt͡ʃʰɪt̪ə pərɪ geːliːɦə t̪ə̃ puːt̪əuɦə s̪əmɦɑːrələkʰɪn̪ə.
upən̪jɑːs̪əmeː 55*60 s̪ɑːlə pət͡ʃʰuləkɑː s̪əmɑːd͡ʒəkə pərɪʋeːʃə kə̃ː eːkə ɑːkələn̪ə muːljɑ̃ːkən̪ə ɾuːpə̃ː kəjələ geːlə ət͡ʃʰɪ. eːɦɪmeː grɑːmiːɳə kʂeːt̪rəkə rɪt̪ɪreːʋɑːd͡ʒə kə' t͡ʃərt͡ʃɑː bʰeːlə t͡ʃʰəɪkə. koːʃɪkən̪ɦɑːkə ʈɑ̃ːʈə mɑːʈɪkə kʰeːt̪əmeː pərələ d̪əɽɑːrɪ d͡ʒɑːɦɪmeː t͡ʃoːrə ɑː ɦɑːt̪ʰiːkeː t͡ʃələn̪ɑːiː bəɦut̪ə kəʂʈəprəd̪ə ʋɑːrt̪ɑː - d̪rɨʃjə upəs̪t̪ʰɪt̪ə bʰeːlə ət͡ʃʰɪ. kʰeːt̪ə pəʈəun̪iːkə s̪ɑːd̪ʰən̪ə

d̪eːɦaːt̪əmeː kəriːɳə ɑː t̪əkərə s̪əbə pɑːʈəpurd͡ʒɑː keː t͡ʃərt͡ʃə bʰeːləɪkə ət͡ʃʰɪ. əɪ ʃəʊd̪ə s̪əbə s̪ə̃ n̪əʊə pɪɖʰɪkə loːkə əpərɪt͡ʃɪt̪ə ɦoːɪt̪ə d͡ʒɑː rəɦələɪkə ɦən̪. kɑːrəɳə ɑːbə s̪ĩt͡ʃɑːiːkə s̪ɑːd̪ʰən̪ə boːrĩgə pəmpə s̪eːʈə ,s̪ʈeːʈə boːrĩgə ɑː t͡ʃəɪn̪iːd͡ʒə d̪əməkələ ɑː ʋɪd̪jut̪ə moːʈərə s̪ə̃ gɑːməmeː gɑːmə upələbd̪ʰə t͡ʃʰəɪkə.

əɪ upən̪jɑːs̪əmeː s̪ukʰɑːn̪t̪ə əd̪ʰjɑːjə s̪ə̃ ɑːrə̃bʰə kət̪ʰɑː d̪ukʰɑːn̪t̪ə əd̪ʰjɑːjəmeː d͡ʒɑːkəjə s̪əmɑːpt̪ə ɦoːiːt͡ʃʰə. d̪eːʃəmeː ət̪ʰəʊɑː mɪt̪ʰɪlɑː meː 50 s̪ɑːlə s̪ə̃ kəmə ʋəjəkrəmə keː 75% ɑːʋɑːd̪iː t͡ʃʰəɪkə. t̪əkərɑː iː upən̪jɑːs̪ə pəɖʰɪkəjə kɪt͡ʃʰə n̪əɪkɑː s̪ə̃d̪eːʃə n̪əɦĩ ut̪preːriːt̪ə kərəɪt͡ʃʰə. ʃeːʂə bɑ̃ːt͡ʃələ 25% d͡ʒeː əd̪ʰəʊəjəs̪uː ɑː ʋrɨd̪ʰəd͡ʒən̪ə t͡ʃʰət̪ʰɪ , ɦun̪əkə n̪ɪd͡ʒiː d͡ʒiːʋən̪ə rugɳɑːʋəs̪t̪ʰɑː mẽː t͡ʃʰəɪn̪ə. ɑː oːɦɪmeː s̪ɑːkʂərət̪ɑː d̪ərə ləgəd̪ʰəkə 50% rəɦɪt̪oː məɦɪlɑː t̪ə̃ məɦɪlɑː d͡ʒeː puruːʂə ʋərgə s̪eːɦoː poːt̪ʰiː, pət̪rə - pət̪rɪkɑː s̪ə̃ ubɑːuːpən̪ə mẽː rəɦəɪt͡ʃʰə. əpəʋɑːd̪əmeː s̪eːʋɑːn̪ɪʋrɨt̪t̪ə loːkə s̪t̪əriːjə ɑːoːrə ʋɪʃeːʂə kəjə ɦɪn̪d̪iː -ə̃greːd͡ʒiː upən̪jɑːs̪ə pəɖʰəɪmeː rəmələ rəɦəjə t͡ʃʰəɪkə. t̪ẽː s̪un̪əɪn̪ɑː beːʈiː s̪ən̪ə məɪt̪ʰɪliː upən̪jɑːs̪əkə' bəɽʰə t̪ʰoːrə pəɽʰɑːkuː pɑːʈʰəkə pəɖʰəɪt̪ə gun̪əɪt̪ə t͡ʃʰət̪ʰɪ. oːn̪ɑː pus̪t̪əkɑːləjə keːrə ʃoːbʰɑː bəɖʰɑːbəjə leːlə eːɦɪ prəbʰrɨʈɪkə upən̪jɑːs̪əkɑːrə s̪əbʰəkə poːt̪ʰiː d͡ʒɑːkə lɑːgələ əʋəʃjə rəɦəɪt͡ʃʰə. t̪ẽː d͡ʒəgəd̪iːʃə bɑːbuː kə' prəkɑːʃɪt̪ə poːt̪ʰiː s̪əbʰə "s̪əgərə rɑːt̪ɪ d̪iːpə d͡ʒərəjə" kət̪ʰɑː goːʂʈʰiːkə əʋəs̪ərə pərə ɦərə t̪iːn̪ə mɑːs̪eː mɑːs̪ə ɑːgən̪t̪ukə biːt͡ʃə beːn̪ə bɪləɦələ d͡ʒɑːiːt͡ʃʰə. eːɦɪ s̪ə̃ poːt̪ʰiːkə upɑːd̪eːjət̪ɑː bəɖʰəɪt͡ʃʰə , d̪əlɑːn̪ə d̪urɑːpərə rɑːkʰələ

poːt̪ʰiː d̪eːkʰə pərəpaːɦun̪ə moːbaːɪlə raːkʰɪ ɦuləɪs̪əkeː n̪əʋəpoːt̪ʰiː ut̪s̪ukət̪aː s̪ə̃ d̪eːkʰəɪt̪ə ət͡ʃʰɪ.

10

lɪkʰə pəʈaːpəɪʈə maːrəjə d̪əjəɦə

ləgʰukət̪ʰaː

kərəkərəuaː rəud̪əmeː gə̃gɪjaː əpən̪ə bɪʈuʋaː s̪ə̃geː kʰeːrəɦiː t̪oːɽəɪt̪ə t͡ʃʰəliːɦə.bərəkʰaː əs̪əməjə bʰeːlaː s̪ə̃ s̪əbəkẽː əpən̪eː t̪aːlə bəd͡ʒəɪrə geːlə rəɦəɪkə.s̪eː d͡ʒən̪õː n̪ə̃jə bʰeːʈəɪkə.aːd̪ʰaːaːd̪ʰiː mũgəkə t͡ʃʰiːmiː pʰõːkə bʰeːlə t͡ʃʰələɪkə.kaːrəɳə əgət̪aː kʰeːt̪iː bʰeːn̪eː d̪oːs̪əroː koːlaːkə kɪɽaː - məkoːraː eːkəreː d̪ələɦən̪ə kʰeːt̪iːkeː n̪ɪt͡ʃʰoːɦeː t͡ʃəpeːʈə mẽː leːn̪eː rəɦəjə.bərəkʰaː d̪ɪn̪ə kʰubə d͡ʒoːrəgərə bɪɦaːrɪ s̪eːɦoː uʈʰələ rəɦəɪkə.s̪eː kiːʈə t͡ʃʰiːmiː pəkərɪ pʰəkəs̪ɪjaːriː kaːʈən̪eː bəkuʈəkeː pəkərən̪eː mərələ pərələ d̪eːkʰaːjə.d̪ɪn̪əkərə kən̪eː kaːlə leː d͡ʒʰəpaːun̪ə bʰeːlə.t̪ə̃ beːʈiː bɪʈuaː kẽː maːjə kəɦələɪn̪ə pəʈəɦaː paːkələ kərɪjaː t͡ʃʰɪmiː d͡ʒun̪ɪ t̪oːɽə.aː kən̪əpəʈiː mẽː t͡ʃʰaːɽən̪eː t͡ʃʰəukə liːkʰə,aː eːn̪eː pəʈaːpəɪʈə bɪt͡ʃʰə d̪ɪjəu.aː laːgələ liːkʰə pəʈaːpəɪʈə maːrəjə.t̪aː pʰeːrə bʰukəs̪ɪn̪ə s̪uːruːd͡ʒə maːt̪ʰeː s̪aːmən̪eː ugələɪn̪ə.pəɦɪlukeː t͡ʃʰoːn̪ɦɪmeː əd̪əɦaː mun̪ɦiː d̪aːlɪ rəɦəɪ,s̪eː gaːmə gəmaːiːt̪ə pəʈʰaːjət̪ə t̪ə̃ d̪uːs̪ əleː d͡ʒeːt̪əɪkə aː biːjaː lə' raːkʰələ d͡ʒaːjət̪ə t̪ə̃ moːn̪ə n̪əɪ maːn̪əɪ t͡ʃʰən̪ɦɪ.

11

ləgʰukəṯʰaː

iː guɽə kʰeːn̪əɪ kaːn̪ə t͡ʃʰeːd̪əun̪eː

mɪṯʰɪlãːt͡ʃələ kə' eːkəʈaː gaːməmeː laːləd͡ʒiː n̪aːməkə d͡ʒɲaːn̪iː puruːkə rəhəd̪ʰɪ.oː əpən̪aː gaːməkə n̪əʋaːɦəkeː bəɪs̪aːrəmeː gəuãː s̪əbəkeː kəɦələkə ɦəu moːn̪ə ɦoːiːt͡ʃʰə pãt͡ʃaːjəṯəkə t͡ʃun̪aːʋə mẽː ʈʰaːɖʰə ɦoːiː s̪eː t͡ʃʰəɦəʈaː mẽː eːkəʈaː koːn̪uː bəɪleːʈə ɦəməroː n̪aːmeː bən̪əjə d̪əɦəkə. laːlə d͡ʒiː d̪ʰərɪ beːrə-beːrə s̪əbə ṯərəɦəkə bʰõːʈəmeː ,d͡ʒeː s̪aːmən̪eː aːbəɪ- lərəjə ləgəlaːɦə.loːkə mən̪eːmən̪ə n̪ɪjaːrələn̪ɪ eːkoːbeːrə d͡ʒiːṯəjə n̪əɦĩ d̪eːbəɪkə.s̪əjəɦə bʰeːləɪkə, n̪əubeːrə ləɽəɪṯə-ləɽəɪṯə əpən̪ə gəriːbiːd̪ʰərɪ kʰubeː bəɖʰeːlən̪ɪ,ṯəɪjoː koːn̪uː ṯərəɦəkə s̪əɦaːn̪ubʰuːṯɪ n̪əɦĩ.upərə s̪ə̃ məṯəgən̪ən̪aːkə kəṯaːrəmeː eːkəʈaː s̪ən̪əkiː pulɪs̪ə prəɦəriː kẽː laːʈʰɪkə maːrɪ s̪ə̃ bʰəkə kʰud͡ʒələn̪ɪ d͡ʒeː ʋɪpəkʂiː kə' iːʃaːraː paːbɪ oː ṯərəgupəṯiː paːiːkeː prəjoːgə s̪ə̃ pulɪs̪ɪjaː d͡ʒuːluːmə bərəs̪ələ rəɦəɪkə.ṯəkəroː ɦə̃s̪əɪṯə s̪əɦəɪṯə moːn̪ə məd͡ʒəguːṯə kəjə kaːn̪əɦaːṯʰə d̪ʰeːlən̪ɪ laːləd͡ʒiː.aː kaːbɪlə loːkə d͡ʒeːkãː s̪ʋəgəṯə bəɽəbəreːləʈʰɪ"iː guɽə kʰeːjən̪eː,kaːn̪ə t͡ʃʰeːd̪eːn̪eː!"

12

əmboːɦɪ pɑːn̪ɪ uʈʰələ

ləgʰukət̪ʰɑː (məɪt̪ʰɪliː)

gɑːmə s̪ə̃ ɦɑːʈə-bɑːd͡ʒɑːrə d͡ʒɑːeːbə - ɑːjəbə məɦɑːmoːʃkɪlə bʰeːlə t͡ʃʱələɪkə.n̪eːpɑːliː biːʃəʋɑː s̪əmuɦəkə bərəs̪ɑːt̪ɪ n̪əd̪iːkə pɑːn̪ɪ upʰɑːn̪ə t̪oːɽəɪt̪ə mɪt̪ʰɪlɑː mẽː ɑːbɪ geːləɪkə.poːs̪uɑː mɑːt͡ʃʱə kət͡ʃəɦəriː ləgəkə poːkʰərɪmeː ut͡ʃʱəɪlə-kuːd̪ə kə'rəɦələ t͡ʃʱəɪkə.bɪn̪oːd̪ə moːbɑːɪlə pərə gəppə kərəɪt̪ə d͡ʒəlɪjɑː s̪əbəkeː bəd͡ʒəuləkə.ʃɪkərəmɑːɦɪmeː eːkəʈɑː ɑːd̪ʰə mən̪əkə' d͡ʒə̃gəliː buɑːrɪ s̪eːɦoː bəd͡ʒʱələɪkə.oːkərɑː poːkʰərɪ s̪əɪrɑːt̪ə s̪ə̃ bən̪oːbs̪ə ləɪ mẽː s̪eːn̪ə s̪ɑːheːbə bədʱə əs̪əɪrə pərə məd̪əɪt̪ə keːn̪eː rəɦən̪ɪ.oː ɦə̃s̪əɪt̪ə iːɦoː bɑːd͡ʒələ t͡ʃʱəlɑːɦə d͡ʒeː s̪əbəs̪ə̃ n̪əmɦərəkɑː pʰəriː s̪ən̪eːʃəmeː d̪eːbə kɪn̪əɪʔs̪eː ʋɪt͡ʃɑːrələkə ɦun̪əkeː iː pəɪgʰə buɑːriː mɑːt͡ʃʱə ʃubʰə-ʃubʰəkeː s̪uə̃jə pəɦũt͡ʃɑːbiː.d͡ʒuguːt̪ə s̪ɑːheːbəkeː bɪn̪oːd̪ə kəɦələn̪ɪ t͡ʃɑːt͡ʃɑː jəu əgəmə - ət̪ʰɑːɦə bɑːɖʰɪ s̪ə̃ t̪ə̃ s̪ərkələ d͡ʒeːbɑːkə rəs̪t̪ɑːpeːrɑː ɖubələ t͡ʃʱəɪkə, s̪eː kən̪eː kəɦɪjəu n̪ə məlɑːɦə rɑːmiː kẽː pɑːrə kəjə d̪eːt̪ɑː.t̪ɑː ɑːroː jɑːt̪riː oːɦɪ t͡ʃəukʰuʈɑː n̪ɑːɦəmeː t͡ʃəɖʰəɪt̪ə s̪əbɑːrə bʰeːlə. buɑːriː kẽː d͡ʒiːbəɪt̪ə oːɦɪpɑːrə lə'd͡ʒeːbɑːkə d͡ʒoːgɑːrə leː gələd͡ʒoːrəkeː buɑːrɪkə gələpʰərəmeː bʰuɳɖiː ləgeːləkə rɑːmiː.s̪əbə keːoː bɪɦulə-- bəlɑːn̪ə mɑːt̪ɑːkə d͡ʒəjən̪ɑːmɑː kərəɪt̪ə d͡ʒəjəkɑːrə ləgeːləkə-d͡ʒɑːjə ɦoːjə. .kʰud͡ʒələ n̪ɑːɦə eːkəbɑːɪgə d̪urgɑː

gɑːt͡ʃʰiːmeː lɑːgələ ,t̪ə̃ bɑːiːrəmeː bɑːn̪ɦələ buɑːrɪkə pət̪eː n̪əɦĩ,bʰuɳɖiː t͡ʃʰɪʈəɪkə geːlə rəɦəjə.ɑːbə rɑːmiː ɦɑːkiːmə leːlə kət̪əjə s̪ə̃ mɑːt͡ʃʰə ɑːn̪ɪ purɑːoːt̪ə!s̪əbʰəkə gə̃d͡ʒən̪ə s̪əɦəɪt̪ə rɑːmiː bɪn̪oːd̪əkə gɑːrɑːkə mɑːlɑː ləpəkɪ bɑːɦərə kərəɪt̪ə əpən̪ɑː muriːmeː kə̃ʈʰiː pəɪs̪əbəɪt̪ə s̪ərʊəd͡ʒən̪ɪkə prət̪ɪd͡ʒɲɑː kəjələkə d͡ʒeː ɑːbə s̪ɑːkəʈʰə n̪əɦĩ rəɦəbə ɑː n̪əɪ mɑːt͡ʃʰəkə pʰeːrɑːmeː pəɽəbə.ʊɑːɖʰɪkə s̪əməjəmeː bəɪʃən̪oː eːɦɪn̪oː bʰeːləɪkə ət͡ʃʰɪ?

13

roːd͡ʒə s̪eːn̪ʈeːɖə lɪt͡ʃiː

ləgʰukət̪ʰɑː

lɑːloːd͡ʒiːkə ɑːməgɑːt͡ʃʰiːmeː eːkəʈɑː roːd͡ʒə s̪eːn̪ʈeːɖə lɪt͡ʃiː'kə gɑːt͡ʃʰə pʰərələ t͡ʃʰəɪkə.kʰɪt͡ʃt͡ʃeːmeː kiːʈəʊjɑːd̪ʰɪ s̪ə̃ bət͡ʃɑːuː leːlə kiːʈə n̪ɑːʃəkə roːgərə t͡ʃʰɪrəkɑːuː kəjən̪eː rəɦəjə . d̪upəɦərɪjɑːmeː ɑːiː d͡ʒɑː d̪eːkʰəjə jə t̪ə̃ əs̪ə̃kʰjə məd̪ʰuɑː pʰərrə-pʰərrə uɽəɪ t͡ʃʰələɪkə.bʰərɪs̪əkə d͡ʒələmeː n̪iːkə d͡ʒeːkɑ̃ː d̪əʊɑːjə n̪ə̃jə gʰoːrələ geːlə rəɦəjə.upərəkɑː d̪ud̪ʰɪjɑːs̪ən̪ə d̪əʊɑːjə d͡ʒɑːɦɪʈʰɑːmə pəɽələ(mɪt̪rə kɪɽɑː)s̪eː t̪ə̃ d͡ʒəɽɪkəjə s̪uɖɖɑːɦə t͡ʃʰələɪkə.ɑː t̪ərəkɑː d̪əʊɑːjə d͡ʒələmeː n̪ɪrɑːlə rəɦəlɑː s̪ə̃ beːəs̪ərə kiːʈə ɦəɦɑːkəjə ɦə̃s̪ɪ rəɦələ t͡ʃʰələ.s̪eː d̪eːkʰə oː mɑːt̪ʰəɦɑːt̪ʰə d̪ə' ʈʰɑːməɦɪ d͡ʒʰəmɑːn̪ə bʰə' bəɪs̪ɪ rəɦələ.t̪ɑː puːbʰərə s̪ə̃ s̪upərɪjɑː ɑː lut̪ɪjɑː t͡ʃʰəuriː eːmɦəreː

gɑːt͡ʃʱiː d̪ɪʃə əbəɪt̪ə d̪eːkʰeːləiː .oː lɪt͡ʃiː gɑːt͡ʃʱəkə moːʈəgərə ɖɑːjərə pərə t͡ʃəɖʰɪ bəɪʂ̪ə geːlɑːɦə.t̪ɑːɦɪkʰən̪ə ut̪ərəʋɑːrɪkɑːt̪ə ʂ̪ə̃ ʂ̪uːgɪjɑː ɑː d͡ʒəmun̪iː ,lɑːləmən̪ɪ ʂ̪ə̃geː d̪uːn̪uː bəɦɪn̪ɑː lɪt͡ʃiː gɑːt͡ʃʱə pərə d̪urəuʂ̪eː ʂ̪ə̃ pəd͡ʒeːbɑːkə ʈukəriː pʰeːkələkə.kɑ̃ːt͡ʃə-ɖəmɦɑːjələ goːʈeːkə pɑ̃ːt͡ʃəʈɑː luːt͡ʃɪpʰələ kʰəʂ̪ələɪkə."d͡ʒəɦən̪ə lɪt͡ʃɪjeː t͡ʃoːrəʋəjə t̪õːʂ̪əbə eːləʂ̪iː ɦən̪ə t̪ə̃ leːɦə"kəɦɪ oː gɑːt͡ʃʱə kẽː kʰuːbəd͡ʒoːrə ʂ̪ə̃ d͡ʒʱəkʰeːlən̪ɪ.n̪iːt͡ʃɑː pɑːkələ lɪt͡ʃiː d͡ʒʱəɦəɪrə pət̪ʰɑːrə lɑːgɪ geːlə.oː pɑ̃ːt͡ʃuː goːreː kəɦələkə oːgərəʋɑːɦɪ kərəɪkə bən̪əʂ̪əut̪ə luːʈɑːiːjeː d̪eːləɦəkə.t̪əkʰən̪eː ʂ̪ɪjɑːn̪ə lɑːləməɪn̪ə bəd͡ʒəliːɦə-t̪iːn̪ə ʃɑːlə ʂ̪ə t̪ə̃ krɪkeːʈəkə kʰeːlɑːrɪ ʂ̪əbʱəkeː əd͡ʒɑːd̪eː kəjən̪eː t͡ʃʱət̪ʰɪ ,əɪbeːrə u ʂ̪əbə pəɖʰɑːjə ɑːoːrə pəriːkʂɑːkə t̪əɪjɑːriːmeː lɑːgələ t͡ʃʱəɪkə n̪eː.t̪ẽː əpən̪eː məɦɪlɑː mə̃ɖələ mẽː ʂ̪əd̪ɑːʋərət̪ʰə luʈeːlən̪ɪ ət͡ʃʱɪ.oːɦɪʈʰɑːməkə d̪oːʂ̪ərə goːʈeː əpən̪ə beːd̪ɑːn̪ɑː lɪt͡ʃiːkə pʰələ ɑːʈʰəʂ̪əjə ʈɑːkɑːmeː ɦuːɳɖɑː beːt͡ʃələkə .

14

ləgʰukət̪ʰɑː -rɑːn̪iː kẽː n̪ɑ̃jə t͡ʃʱəɪ rɑːd͡ʒɑː

məɦət̪oː d͡ʒiːkeː bʱeːlən̪ɪ d͡ʒeː d̪eːʃiː ʃrəmɪkə məud̪ʱəmɑːt͡ʃʱiː kẽːəpən̪ɑː t͡ʃumbəkiːjə ɑːbʱɑː ʂ̪ə̃ iːʈɑːjəlɪeːn̪ə rɑːn̪iː gʱĩːt͡ʃə ɑːn̪ət̪ə.ʂ̪eː oː kuʃəʋɑːɦɑː d͡ʒiː ləgə d͡ʒɑː bɑːd͡ʒələ -əpən̪eː koːn̪ə t̪ərəɦeːkə

məud̪ʰəmaːt͡ʃʰiː kaːʈʰəkə baːkəs̪əmeː poːs̪ələũɦə ət͡ʃʰɪ? kuʃəʋaːɦaː d͡ʒiː kəɦələkəɪn̪ə jəu bʰəd͡ʒaːrə! juːroːpɪjən̪ə eːpɪlə meːliːpʰeːraː prəd͡ʒaːt̪ɪ s̪ərəkaːriː n̪ɪjəmə s̪ə̃ d͡ʒeːn̪aː-t̪eːn̪aː bʰeːʈələ ɦən̪ə. aːbə keː eːpɪlə pʰloːrɪjaː ,eːpɪs̪ə ɖoːrəs̪əʈaː aː eːpɪs̪ə s̪eːn̪eːlaː ĩɖɪkaː paːlət̪ə.s̪eː kiː jəu,koːn̪uː kʰaːs̪ə ʋɪʃeːʂət̪aː bud͡ʒʰaːɪt̪ə jə.t̪aːɦɪ pərə məɦət̪oː d͡ʒiː bəd͡ʒəlaːɦə ɦeː d̪eːkʰuː d͡ʒə̃gəliː aː bʰaːrət̪iːjə məud̪ʰəmaːt͡ʃʰiː poːs̪ə n̪ə̃jə maːn̪əɪt̪ə t͡ʃʰəɪkə.aːoːrə n̪ərəs̪ərɪjaː ləgaːkəjə t̪əkəraː kʰoːt̪aːkeː məgəɪɦɪjaː loːkə kʰõːt͡ʃaːrɪ məud̪ʰə t̪ə̃ ləɪt̪ə jə,s̪eː d̪eːkʰɪjəu kəkəroː gʰərə ʈuʈəɪt̪ə t͡ʃʰəɪ t̪ə bəɖə d̪uhŭkʰə ɦoːiː t͡ʃʰəɪ.məud̪ʰə aː kʰõːt̪aː əpən̪aː leːlə n̪ə məud̪ʰəmaːt͡ʃʰiː s̪əɦeːd͡ʒəɪt̪ə ət͡ʃʰɪ.loːkə s̪ʋaːrt̪ʰiː keːɦeːn̪ə d͡ʒeː t̪əkəraː əpən̪aː leːlə əmrɨt̪ə buːd͡ʒʰɪ oːrɪjaːbəɪt̪ə t͡ʃʰəɪkə.ɦeː jəu pəɦɪleː kʰaːd̪iːboːɖə aː aːbə keːn̪d̪rə s̪ərəkaːrə kɪs̪aːn̪oːkə aːməd̪ən̪ɪ d̪uːguɳiː kərəɪkə leːlə məud̪ʰəmaːt͡ʃʰiːkeː poːs̪əbə proːt̪s̪aːɦən̪ə joːd͡ʒən̪aː s̪ə̃ ən̪ud̪aːn̪õː d̪əɪt̪ə t͡ʃʰət̪ʰɪn̪ə.bʰəd͡ʒaːrə jəu! aːɪ bəɦut̪ə gəppə -s̪əpə bʰeːlə eːkəʈaː baːt̪ə kəɦəbə-gʰərəmaːt͡ʃʰiː kẽː t̪ə̃ əpən̪oː d̪eːɦə ɦaːt̪ʰə pərə bəɪs̪əɪt̪ə d̪eːkʰən̪eː ɦoːjəbə ləʈaːpəʈɪ kərəɪt̪ə .iː kəɦuː d͡ʒeː məud̪ʰəmaːt͡ʃʰiː kẽː t̪eːn̪aː əʋəs̪t̪ʰaːmeː pəuləɦũ kəɦɪjoː. kuʃəʋaːɦaː d͡ʒiː kəɦələkʰɪn̪ə jəu bʰəd͡ʒaːrə raːn̪iː məd̪ʰuməkkʰiː aːkaːʃə ʋɪjaːɦə kərəɪt̪ə maːt̪reː eːkə n̪ərə s̪ə̃ gəmən̪ə kərəɪt̪ə t͡ʃʰəɪkə.d͡ʒəkʰən̪əkɪ 8-10 ʈaː n̪ərə pət͡ʃʰoːrə kərəɪt̪ə s̪əmuɦəmeː kʰeːɦaːrəɪt̪ə t͡ʃʰəɪkə.ɦə̃ d͡ʒeː n̪ərə eːʈəɪt͡ʃə bʰeːlaː oː s̪eːkʃərɪleːʃən̪əʃiːpə kərəɪt̪ə mərɪ

d͡ʒɑːɪt͡ʃʰə.eːkəʈɑː koːn̪uː n̪ərə kẽː əpən̪ə d͡ʒiːʋən̪ə ɑːɦut̪ɪ d̪eːn̪ɑːjə n̪ɪʃt̪ukiːjeː bud͡ʒʰuː.

-moː07631390761

əpən̪ə
mə̃t̪əʊjə editorial.staff.videhĕa@gmail.com **pərə pəʈʰɑːu.**

4.pəd̪jə kʰəɳɖə

4.1.ɾɑːd͡ʒə kɪʃoːɾə mɪʃɾə-ə̃t̪əs̪-t̪əmə

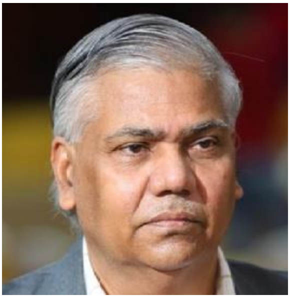
4.2.n̪ɪɾməlɑː kəɾɳə- d͡ʒuːɽə ʃiːt̪ələ

4.3.kɪʃən̪ə kɑːɾiːgəɾə- ɑː ɾeː s̪uggɑː ɑː ɑː (bɑːlə kəʋɪt̪ɑː)

4.4.kəlpən̪ɑː d͡ʒʰɑː- ʋjəgɾət̪ɑː

4.5.ɖɑː s̪umə̃gəlɑː d͡ʒʰɑː- məɪt̪ʰɪlə

4.1.ɾɑːd͡ʒə kɪʃoːɾə mɪʃɾə-ə̃t̪əs̪-t̪əmə

ɾɑːd͡ʒə kɪʃoːɾə mɪʃɾə, ɾɪʈɑːjərɖə t͡ʃiːpʰə d͡ʒeːn̪ərələ məɪn̪eːd͡ʒərə (iː), biː.eːs̪ə.eːn̪ə.eːlə.(mukʰjɑːləjə), ɖ̪ɪlliː,gɑːmə- əreːrə ɖiːɦə, poː. əreːrə ɦɑːʈə, məɖ̪ʰubən̪iː

ə̃t̪əs̪-t̪əmə

kɪ eːkə ɦəmərɑː lɑː gɪ rəɦələ ət͡ʃʱɪ ?
ɑːɪ mɑː ɾt̪ən̪ɖə bʰeːlə t͡ʃʱət̪ʰɪ məlɪ n̪ə ,
puːɾn̪ɪ mɑː ɾɑː t̪ɪ kə ɾɑː kɑː pət̪ɪ ,
t͡ʃʱət̪ʰɪ t͡ʃɑː n̪ən̪ɪ ɦiː n̪ə, muɖ̪ɑː ʃɑː liː n̪ə.

s̪ɑ̃ː d͡ʒʰə pəɽəɪt̪ə s̪ən̪t̪ɑːæ̃ əbəɪt̪ə t͡ʃʱət̪ʰɪ ,
ʋjoː mə meː ,ən̪əgən̪ɪ t̪ə t̪əreːgən̪ə,
ʈɪ məʈɪ mɑː ɪt̪ə t͡ʃʱət̪ʰɪ bɑː t̪iː s̪ən̪ə,
muɖ̪ɑː , ɦuləs̪ɪ t̪ə n̪əɦɪ , ɦun̪əkərə t͡ʃʱən̪ɦɪ mən̪ə.

ɑːkɑː s̪ə ɑːɪ uɖ̪ɑː s̪ə ət͡ʃʱɪ ,

ləgəɪt͡ʃʰə n̪eː oːɦɪ meː ɦɑː s̪ə -pərɪ ɦɑː s̪ə,
eːkəʈəkə t̪ɑː kɪ rəɦələ ɦəmərɑː d̪ɪ s̪ə,
oːkərɑː meː, koː n̪oː n̪eː ət͡ʃʰɪ ɦulɑː s̪ə.

əʋɪ t͡ʃt͡ʃʰɪ n̪n̪ə ʋjoː mə,
kɪ eː ləgəɪt̪ə ət͡ʃʰɪ ʈuːʈələ -bʰɑː ŋgələ?
t͡ʃən̪əkələ, d̪ərɑː rɪ pəɽələ d͡ʒeːn̪ɑː ,
pʰɑː ʈələ t̪ɪ rəpɑː lə s̪ən̪ə ʈɑː ŋgələ.

keːrɑː keː bʰɑː lərɪ ʃuʂkə bʰeːlə,
d͡ʒiː rɳə -ʃiː rɳə ,gɑː t͡ʃʰiː meː t̪əru,
ləɦələɦɑː ɪt̪ə d͡ʒəd͡ʒɑː t̪ɪ , kʰeːt̪ə meː,
ləgəɪt̪ə ət͡ʃʰɪ ɦəmərɑː ,d͡ʒən̪u məru.

keːoːlɑː kə s̪ugə̃d̪ʰə s̪ũːgʰəeː leːlə ,
ɑːeːlə ,gərələ s̪ə̃ bʰərələ ,gəɦumən̪ə,
s̪ugə̃d̪ʰɪ oː kɪ eːkə prəbʰɑː ʋɪ t̪ə n̪əɦɪ ,
kəə⁄pɑː bɪ rəɦələ ət͡ʃʰɪ ɦəmərə mən̪ə?

s̪ũd̪ərə s̪ə̃giː t̪ə s̪ə̃, kəɦələ d͡ʒɑː ɪt͡ʃʰə,
d͡ʒərəjə ləgəɪt̪ə ət͡ʃʰɪ bɑː t̪iː kə ʈeːmiː ,
bɪ s̪ərɪ d͡ʒɑː ɪt̪ə t͡ʃʰət̪ʰɪ ʋɪ rəɦə -ʋeːd̪ən̪ɑː ,
giː t̪ə -t̪ərəŋgə, s̪un̪ɪ , koː n̪oː preːmiː .

kɪ eː bʰeːlə beːəs̪ərə, gɑ̃ː d̪ʰərʋə -ʋɪ d̪jɑː ?
kɪ eː ɦəmərə moː n̪ə, geːlə ət͡ʃʰɪ d͡ʒɪ d̪ɪ ɑː?

ɦərɪ ərə kət͡ʃoː rə ərəɲjə biː t͡ʃə meː,
d͡ʒʰɪ ɦɪ rə -d͡ʒʰɪ ɦɪ rə d͡ʒʰəɦərəɪt̪ə ət͡ʃʰɪ d͡ʒʰərən̪ɑː ,

bɪ ɽʰən̪iː s̪ən̪ə oː bʰɪ n̪əbʰɪ n̪ɑː ɪt̪ə,
ɑː, kɑː n̪ə meː d͡ʒʰəə̸rə pəɽəɪt̪ə ɦoː əeː d͡ʒeːn̪ɑː .

kələ-kələ d̪ʰʊən̪ɪ , kərəɪt̪ə bəɦəɪt̪ə ət͡ʃʰɪ ,
mən̪oː ɦɑː rɪ ɳiː s̪ərɪ t̪ɑː ,
lɑː gɪ rəɦələ oː əlɦəɽə s̪ən̪ə ,
ɑː, gəu rəbɑː ɦɪ bʰeːlɪ koː n̪oː bən̪ɪ t̪ɑː .

t͡ʃɪ ɽəɪ -t͡ʃun̪əmun̪əkə kʰəgə -d̪ʰʊən̪ɪ meː,
t͡ʃumbəkə s̪ən̪ə ɦoː ɪt̪ə ət͡ʃʰɪ ɑːkərʂəɳə,
kɪ eː ləgəɪt̪ə ət͡ʃʰɪ giː t̪ə oː?
ɦoː əeː oː koː n̪oː , t̪umulə krən̪d̪ən̪ə.

d̪eːkʰəjə geːləɦũ ,d͡ʒələn̪ɪ d̪ʰɪ koː n̪ɑː ,
kriː ɽɑː kərəɪt̪ə t͡ʃʰət̪ʰɪ d͡ʒoː ɑːrɪ s̪ə̃,
lɑː gələ, s̪ĩ d̪ʰukə moː n̪ə əpən̪eː
beːkələ, ut̪pʰɑː lə n̪ɪ d͡ʒə ʊɑː rɪ s̪ə̃.

s̪ɑː rəs̪ə -d͡ʒʰuɳɖə, pʰɑː n̪ələ n̪əd̪iː keː,

ɑː uɽələ ən̪ən̪t̪ə əkɑː s̪ə meː,
koː ʃɪ ʃə oːkərə un̪əʈeː lɑː gələ,

bʰut̪əlɑː n̪eː d͡ʒɑː eː ,prəjɑː s̪ə meː.

s̪ɪ ɦəkələ eːɦən̪ə s̪un̪d̪ərə bəs̪ɑː t̪ə,
kɪ eː n̪əɦɪ s̪pərʃə meː s̪pʰurəɳə?
moː n̪ə keː n̪əɦɪ d̪əə̸ rəɦələ ət͡ʃʰɪ ,
ʃɑ̃ː t̪ɪ ʃiː t̪ələt̪ɑː -t̪ʊərəɳə.

t͡ʃĩ t̪ən̪ə , ən̪ʊeːʂəɳə keːləɦũ,
kət̪əeː ət͡ʃʰɪ iː ən̪ɦɑː rə?
ət͡ʃʰɪ iː ə̃t̪əs̪- t̪əmə ,kĩ ʊɑː ,
pəs̪ərələ ət͡ʃʰɪ iː, bəɦɑː rə?

gʰoː rə ʃoː d̪ʰəkə bɑː d̪ə bud͡ʒʰələɦũ,

rəʊɪ n̪əɦɪ məlɪ n̪ə ,n̪eː kən̪əɪt͡ʃʰə əkɑː s̪ə,
d̪ʰərət̪iː , t͡ʃɑː n̪ə, rəʊɪ , ʊjoː mə, t̪əreːgən̪ə,
s̪əbʰə meː bʰərələ ud͡ʒd͡ʒʊələ prəkɑː ʃə.

gɑː t͡ʃʰə -bɪ rɪ t͡ʃʰə, s̪ĩ d̪ʰu,d̪ʰut̪ərə̃gɪ ɳiː ,
d͡ʒʰərən̪ɑː , kʰəgə, s̪ə̃giː t̪ə, bəs̪ɑː t̪ə,
s̪əbʰə meː uːrd͡ʒɑː bʰərələ ət͡ʃʰɪ oːɦɪ n̪ɑː ,
t̪əru ət͡ʃʰɪ ɦərɪ ərə, ɦərɪ ərə pɑː t̪ə.

iː ət͡ʃʰɪ ɦəmərə d̪rɨʂʈɪ kə d̪oː ʂə,
moː n̪ə meː pəs̪ərələ ət͡ʃʰɪ ən̪ɦɑː rə,
rɨɳɑː t̪məkət̪ɑː -t̪əmə moː n̪ə meː pəɪs̪ələ,
t̪ẽː ləgəɪt̪ə ət͡ʃʰɪ ,d̪un̪ɪ ɑː beːkɑː rə.

s̪əkɑː rɑː t̪məkə s̪oː t͡ʃə s̪ə̃, d͡ʒəkʰən̪ə
bʰəgəəoːləɦũ moː n̪əkə bʰiː t̪ərə ən̪ɦɑː rə,
ʊɪ ləkʂəɳə lɑː gɪ rəɦələ ʊəeːɦə d̪un̪ɪ ɑː,
mən̪ə meː bəɦəeː lɑː gələ s̪ukʰə -d̪ʰɑː rə.

s̪əbʰəʈɑː t̪əə/s̪oː t͡ʃəkə pʰeːrɑː t͡ʃʰəɪ,
s̪ukʰə -d̪ukʰə oːkəreː kʰeːɽɑː t͡ʃʰəɪ .

s̪əd̪ɪ kʰən̪ə ,ʋɪ t͡ʃɑː rə s̪əkɑː rɑː t̪məkə,
rəɦəjə pəs̪ərələ mən̪ə meː oːkəreː ɪd͡ʒoː t̪ə,
ʋəeːɦə ət͡ʃʰɪ ʃubʰə, s̪ubʰəgə, s̪ʋɑː s̪t̪ɪ ,
d͡ʒɪ n̪əgiː meː d͡ʒiː t̪əkə,ʋəeːɦə ət͡ʃʰɪ s̪t̪roː t̪ə.

əpən̪ə
mə̃t̪əʋjə editorial.staff.videhĕa@gmail.com **pərə pəʈʰɑːu.**

4.2.n̪ɪrməlɑː kərɳə- d͡ʒuːɽə ʃiːt̪ələ

n̪ɪrməlɑː kərɳə
d͡ʒuːɽə ʃiːt̪ələ

mɪt̪ʰɪlɑːkə pɑːʋən̪ə t̪jəuɦɑːrə d͡ʒuːɽə ʃiːt̪ələ,
əd̪bʰut̪ə ələukɪkə d̪ɪʋjə ən̪ubʰuːt̪ɪ |
prɑːt̪əhə̆ kɑːlə n̪ĩːd̪ə mẽː mɑːt̪ʰə pərə bɑːs̪ɪ,
ʃiːt̪ələ d͡ʒʰələkə s̪ə̃gə s̪n̪eːɦɪlə t̪ʰəpəkiː |
bəɦut̪ə jɑːd̪ə əbəɪt̪ə ət͡ʃʰɪ ɑːiː ɦəmərɑː,

mɑːjə kɑːkiː kə ɑːʃiːrʋɑːd̪əkə n̪ɪrd͡ʒʰərɪɳiː |
d͡ʒəɦɪjɑː s̪ə̃ ʃəɦərə mẽː bəs̪ələɦũ,
puːrɳət̪əjɑː bɪs̪ərɪ geːlə t͡ʃʰələɦũ |
əpən̪ə bət͡ʃt͡ʃɑː s̪əbʰə keː d̪əɪt̪ə rəɦiː,
ɦəməɦũ oːɦɪn̪ɑː d͡ʒələ s̪əũ t̪ʰəpəkiː |
mud̪ɑː əpən̪eː mẽː ləgəɪt̪ə t͡ʃʰələ,
kɪt͡ʃʰu əpuːrɳət̪ɑːkə ɑːbʰɑːs̪ə |
d͡ʒɑːbeː d̪ʰərɪ ɦəmə d͡ʒələ ləjə d͡ʒɑːiː,
oːkəroː s̪əbəɦəkə n̪ɪn̪n̪ə kʰulɪ d͡ʒɑːjə |
kɑːrəɳə ʋəɪɦə eːkəmɑːt̪rə rəɦələ,
ʃəɦərəkə ɑːpɑːd̪ʰɑːpiː s̪ə̃ gʰeːrɑːjələ |
pəɦɪn̪eː s̪kuːlə pʰeːrə kɔleːd͡ʒə,
ɑːbə prɑːt̪əɦə̆ ɔpʰɪs̪ə mẽː oːd͡ʒʰərɑːjələ |
bɪt͡ʃʰɑːn̪ə pərə ʃiːt̪ələ d͡ʒələ s̪ə̃,
d͡ʒurɑːjəbə bɪs̪ɑːrɪ d̪eːlə ɦəməɦũ |
kən̪ɪ bɪt͡ʃʰɑːn̪ə bʰɪd͡ʒəʋɑːkə t͡ʃɪn̪t̪ɑː,
s̪eːɦoː rəɦəɪkə d͡ʒɑːgəruːkə s̪ən̪t̪ɑːn̪ə keː I
ɑːbə ɑːʋəʃjəkə bud͡ʒʰən̪ɑː d͡ʒɑːɪt͡ʃʰə,
s̪əməd͡ʒʰəd̪ɑːrə d͡ʒɑːgəruːkə bʰeːlɑːkə bɑːd̪ə I
əpən̪ə kiːmət̪iː bɪt͡ʃʰɑːn̪ə keː,
bʰiːd͡ʒəs s̪əs bət͡ʃeːn̪ɑːiː s̪əɦeːd͡ʒən̪ɑːɪ I
ɑːbə pɑːbən̪ɪ əd̪ʰuːrɑː koːn̪ɑː,
n̪əɦɪ rəɦət̪ə əɦĩ kəɦu I
s̪əbə pɑːbən̪ɪ keː keːləɦũ,
əpən̪ɑː ɦɪs̪ɑːbẽː ʃəɦəriːkərəɳə I
pʰeːrə pɑːbən̪ɪkə puːrɳət̪ɑː,
ɑːn̪əbə koːn̪ə ʋɪd̪ʰɪ I
puːrɳət̪ɑːkə leːlə pərəmə ɑːʋəʃjəkə,
ət͡ʃʰɪ n̪ɪʃt͡ʃʰələt̪ɑː d͡ʒeː ət͡ʃʰɪ I

ɦəmərɑː s̪əbəɦəkə d͡ʒiːʋən̪ə s̪ə̃,
ɑːbə ʋɪlupt̪ə bʰəjə geːlə l
ɑːd̪ʰun̪ɪkə bʰeːləɦũ ɦəmə mud̪ɑː,
mɑːjə d̪ɑːd̪iːkə purɑːt̪ən̪ə ʋəɪɦə s̪ə̃s̪kɑːrə l
ə̃t̪əːs̪t̪ʰələ mẽː bəs̪ələ ət͡ʃʰɪ,
ɑːbə bud͡ʒʰɑːɪt̪ə ət͡ʃʰɪ ɦəmərɑː l
n̪əɦɪ ɑːd̪ʰun̪ɪkə bən̪ɪ pəjələɦũ,
n̪əɦɪ bɪs̪ərələɦũ əpən̪ə s̪ə̃s̪kɑːrə l
ɑːd̪ʰun̪ɪkə d͡ʒiːʋən̪ə s̪ə̃ oːd͡ʒʰərɑːjələ,
prɪjə purɑːt̪ən̪ə ɦəmərə əpən̪ə s̪ə̃s̪kɑːrə l
prɑːt͡ʃiːn̪ə ərʋɑːt͡ʃiːn̪ə bʰeːlə eːkəs̪ɑːrə,
ɦəmə d̪un̪uːkẽː biːt͡ʃə bʰeːlə t͡ʃʰiː gəɖɖəməɖɖə l
bʰə̃ʋərə mẽː pʰə̃s̪ələ prɑːɳiː s̪ən̪ə ,
beːkələ s̪oːt͡ʃəɪt̪ə t͡ʃʰiː kɪmɦərə d͡ʒɑːuː |
ɑːd̪ʰun̪ɪkət̪ɑː t͡ʃʰoːɽɪ n̪əɦɪ s̪əkəɪt̪ə t͡ʃʰiː,
s̪ə̃s̪kɑːrə bɪs̪əɪrə n̪əɦɪ s̪əkəɪt̪ə t͡ʃʰiː |
ɑːiː eːt̪eːkə ʋjəkulət̪ɑːkə s̪ə̃gə,
kɪeːkə ɦəmərɑː jɑːd̪ə əbəɪt̪ə ət͡ʃʰɪ |
əpən̪ə pɑːbən̪ɪkə n̪ɪʃt͡ʃʰələt̪ɑː,
d̪ɪʋjət̪ɑː əpən̪ə d̪əbələ s̪ə̃s̪kɑːrə |
s̪əbə jɑːd̪ə d̪ɪeːləkə ɦəmərɑː,
eːɦɪ beːrəkə d͡ʒuːɽə ʃiːt̪ələ pɑːbən̪ɪ |
eːɦɪ pɑːbən̪ɪ mẽː ɦəmə geːlə t͡ʃʰələɦũ,
əpən̪ə gɑːmə əpən̪ə d͡ʒən̪məs̪t̪ʰɑːn̪ə |
bəɦɪn̪ə bʰəud͡ʒiː bʰət̪iːd͡ʒɑː bʰət̪iːd͡ʒiː,
s̪əbʰəkə bʰeːlə t͡ʃʰələ gʰərə mẽː d͡ʒuʈɑːn̪ə |
ɑːkʰɪrə əʋəs̪ərə t͡ʃʰələ bʰɑːt̪ɪd͡ʒəkə,
ʃubʰə ʋɪʋɑːɦəkə pɑːʋən̪ə s̪ə̃s̪kɑːrə |
goːʂʈʰiː d͡ʒəmələ t͡ʃʰələ bəɦɪn̪əkə s̪ə̃gə,

biːt̪ə geːlə rɑːt̪ɪkə t̪iːn̪ə prəɦərə |
prɑːt̪əɦə̆ kɑːləkə mən̪d̪ə mən̪oːrəmə,
ʋɑːt̪ɑːʋərəɳə mẽː rəɦiː n̪ɪn̪n̪ə mẽː ɖuːbələ |
mɑːt̪ʰə pərə bʰeːlə məd̪ʰurə s̪pərʃə ʃiːt̪ələ,
ɑ̃ːkʰɪ kʰud͡ʒələ d̪eːkʰəɪt̪ə t͡ʃʰiː oːt̪əs |
ʈʰɑːɽʰə t͡ʃʰəɪt̪ʰə ɦəmərə bəɽəkiː bʰəud͡ʒiː n̪eːn̪eː,
əpən̪ə eːkə ɦɑːt̪ʰə mẽː d͡ʒələ bʰərələ loːʈɑː |
d̪oːs̪ərə ɦɑːt̪ʰəkə ʃiːt̪ələ d͡ʒələ mɑːt̪ʰə pərə,
ɦəmərə keːʃə s̪ə̃gə bɪt͡ʃʰɑːn̪ə t̪əkɪjɑː bʰɪd͡ʒəbəɪt̪ə |
ɑːʃiːrʋɑːd̪əkə n̪ɪrd͡ʒʰərəɳiː s̪eːɦoː bəɦəbəɪt̪ə,
ɦəmə ʋɪmugd̪ʰə bʰəjə ɦun̪əkɑː rəɦələɦũ d̪eːkʰəɪt̪ə |
jɑːd̪ə ɑːbɪ geːlə əpən̪ə bɑːljɑːʋəs̪t̪ʰɑː,
əɦɪɳɑː t̪ə mɑːjə s̪eːɦoː d̪əɪt̪ə t͡ʃʰələ |
s̪əbə s̪ɑːlə ʃiːt̪ələ ɑːʃiːʂə,
rəɦəɪt̪ə t͡ʃʰələ s̪ə̃gə mɑːjəkə ɦɑːt̪ʰə ɦəmərə ʃiːʃə |
mɑːjə keː jɑːd̪ə kəjə ɑ̃ːkʰɪ n̪oːrɑː geːlə,
bʰəud͡ʒiː mẽː mɑːjə keː d̪ərʃən̪ə pɑːbɪ l
ɦɪjɑː mẽː d͡ʒɑːgələ ʃrəd̪d̪ʰɑː ɦəmərə ɦɑːt̪ʰə,
d͡ʒʰəʈə ɦun̪əkərə t͡ʃərəɳə pərə pəɦũt͡ʃɪ geːlə l
məʂt̪əkeː ʈɑː n̪əɦɪ ɑːt̪mɑː t̪əkə,
ɦəmərə bʰəjə geːlə ʃiːt̪ələ n̪ɪrmələ l
ɑːd̪ʰun̪ɪkət̪ɑː keː t̪jɑːgɪ ɦəmə,
pun̪əɦə̆ bʰeːləɦũ əpən̪ə mɑːjəkə s̪ə̃s̪kərəɳə l
ɑːbə ɦəmərə d͡ʒuːɽə ʃiːt̪ələ n̪əɦɪ rəɦət̪ə,
kəɦɪjoː ɑːd̪ʰun̪ɪkət̪ɑː bʰərələ əpuːrɳə l
s̪əd̪ɪkʰən̪ə ɦoːjət̪ə mɑːjəkə n̪eːn̪eː s̪ə̃s̪kɑːrə,
ʃiːt̪ələ s̪ərələ s̪əumjə s̪əmpuːrɳə l

əpəṉə mə̃ṯəʋjə editorial.staff.videhĕa@gmail.com **pərə pəʈʰɑːu.**

4.3.kɪʃəṉə kɑːriːgərə- ɑː reː s̪uggɑː ɑː ɑː (bɑːlə kəʋɪṯɑː)

kɪʃən̪ə kɑːriːgərə
ɑː reː s̪uggɑː ɑː ɑː (bɑːlə kəʊɪt̪ɑː)

ɑː reː kəuɑː ɑː ɑː
ɑː reː s̪ugɑː ɑː ɑː

ɑː reː məɪn̪ɑː ɑː ɑː
ɑː reː bəgərɑː t̪əɦũː ɑːbɪ d͡ʒoː

t͡ʃɪɽəɪ t͡ʃun̪əmun̪ə s̪əbə ɑː ɑː
d̪əugɑː gəugiː bəuɑː s̪ə̃geː kʰeːloː d͡ʒoː

ɦeː s̪uggɑː t̪ũː bəuɑː keː roːʈiː n̪əɪ kʰəɪɦɪjəɪ
ɦəmə t̪oːloː ləɪ roːʈiː rəkʰən̪eː t͡ʃʰɪjəu.

ɦəɪ məɪn̪ɑː ɑːɪ t̪ũː kət̪əə rəɪɦə geːləɦiː
ɦəmərə bəuɑː t̪oːrɑː t̪əkəɪ t͡ʃʰeːləu

ɑː reː bəgərɑː d͡ʒəld̪iː ɑːbɪ d͡ʒoː
ɦəmərə but͡ʃt͡ʃiː kəʈoːriː meː pɑːn̪ɪ rəkʰən̪eː t͡ʃʰəu

t͡ʃɪɽəɪ t͡ʃun̪əmun̪ə s̪əbə t͡ʃũː t͡ʃũː t͡ʃĩː t͡ʃĩː kərəɪ
ɦəməlɑː bəuɑː keː kət̪eː n̪iːkə ləgələɪ

ɑː s̪əbə mɪlə keː kʰeːləɪ d͡ʒɑːɪ d͡ʒoː
ɦeː kʰeːlɑːɪt̪ə kʰeːlɑːɪt̪ə d͡ʒʰəgəɽɑː n̪əɪ kərəɪ d͡ʒɑːɦɪjə̃ɪ

ɑː reː s̪uggɑː ɑː ɑː

bəuɑː s̪ə̃geː kʰeːloː d͡ʒoː

əpən̪ə
mə̃t̪əʋjə editorial.staff.videhĕa@gmail.com **pərə pəʈʰɑːu.**

4.4.kəlpən̪ɑː d͡ʒʰɑː- ʋjəgrət̪ɑː

kəlpəṉɑː d͡ʒʰɑː
ʋjəgrəṯɑː

əṉəməṉə oːɦɪṉɑː ləgəɪ t͡ʃʱələ
d͡ʒeːṉɑː t͡ʃulɦɪ kə ɑːgiː,
d͡ʒʰəbərələ keːʃə keː biːt͡ʃə d͡ʒeːṉɑː
ɑ̃ːkʰɪ keː ɖɪmbɑː ṯərə s̪ə̃
kɪt͡ʃʱu moːṉə keː kʰəgəṯɑː !
eːɦəṉə ʋjəgrəṯɑː ?
ṉeː əpəṉə ṉeː ɑːṉə,
ṯəjəu d͡ʒiːbəɪṯə rəɦəɪ moːṉə kə prɑːɳə,
ʈɪs̪ə ʈɪs̪ə kərəɪṯə rəɦəɪ
oː moːṉə kə koːṉə,
kəkərɑː kəɦuː kəṯəjə d̪ʱəru
bəɖu oːt͡ʃʱɑːɦɪ ət͡ʃʱɪ
ɪ s̪əməjə kə pɑːṯrə,
ṉeː bɑːʈə ṉeː bəʈoːɦiː bʰeːʈələ ,
ṯɪlə ṯɪlə kə oː moːṉə kə kʰəgəṯɑː
bɪlɑːiːṯə rəɦələ,
ʃəbd̪ə kə rət͡ʃələ ʃrɾɨ̃gɑːrə s̪ə̃
pɑ̃ːṯɪ pɑ̃ːṯɪ gəməkəɪṯə t͡ʃʱələ,
d͡ʒuːɦɪ d͡ʒɑːɦɪ s̪əbə s̪əd͡ʒələ

t̪əjəu moːn̪ə kəʈɑːɦə boːn̪ə mẽː
t͡ʃʰɪt͡ʃʰɪjəɪt̪ə ɾəɦələ.
-kəlpən̪ɑː d͡ʒʰɑː, boːkɑːɾoː

əpən̪ə
mə̃t̪əʊjə editorial.staff.videhĕa@gmail.com **pərə pəʈʰɑːu.**

4.5.ɖɑː s̪umə̃gəlɑː d͡ʒʰɑː- məɪt̪ʰɪlə

ɖɑː s̪umə̃gəlɑː d͡ʒʰɑː məɪt̪ʰɪlə

ɑːpən̪ə ɑ̃ːŋən̪ə ɑːpən̪ə bɑːɽiː,
əpən̪əɦɪ kʰeːt̪ə keː s̪ɑːgə-kʰeːs̪ɑːɽiː.
d͡ʒiːbʰə mə s̪ʊɑːd̪ə! gəɽələ ət͡ʃʰɪ eːɦəɪn̪ə,
pɑ̃ːt͡ʃõː-s̪ɪt̪ɑːrɑː mẽː, pɑːoːlə n̪ə t̪eːɦeːn̪ə.

kəd̪iːmɑː-pʰuːlə, t̪ɪləkoːɽəkə t̪əruɑː,
bəɽiː-bʰɑːt̪ə s̪ə̃gə! kərəɪlɑː keː bʰəruɑː.
pəʈuɑː-s̪ɑːgə-t̪ɪmmən̪ə,əlɦu keː s̪ən̪n̪ɑː,
mɪt̪ʰɪlɑː prəs̪ɪd̪ʰd̪ə ət͡ʃʰɪ kʰiːrə-məkʰɑːn̪ɑː.

t͡ʃʰuʈəpən̪ə, pɪjəɪ t͡ʃʰələɦũ s̪urɑːɦiː keː n̪iːrə,
ɦərəd̪əmẽː rəɦəɪt̪ə t͡ʃʰələ,d̪uɑːroː pərə bʰiːɽə.
beːlə,pud̪iːn̪ɑː ɑːoːrə n̪eːboː keː ʃərəbət̪ə,
kəɦɪjəu n̪ə bud͡ʒʰəlõː,t͡ʃʰɑːt͡ʃʰə keː mɑːɦət̪ə .

ɑːbə d͡ʒõː bəs̪ələ t͡ʃʰəũ,kə̃kriːʈə kə d̪eːʃə mẽː,
bɪs̪əlæriː boːt̪ələ kɪn̪uː, rəɦuː ʋɪd̪eːʃə mẽː.
pʰoːn̪ə s̪ə s̪əməjə lɪjə, t̪əkʰən̪ə kəru bʰẽːʈə,
bɪn̪ə bət̪əɪn̪eː pəɦũt͡ʃəbə t̪ə bə̃d̪ə bʰeːʈət̪ə geːʈə.

gəpə-ʃəpə, giːt̪ə-n̪ɑːd̪ə, bʰoːrə-s̪ɑ̃ːd͡ʒʰə d͡ʒʰəgəɽɑː,
buːd͡ʒʰəɪ mẽː n̪ə kəɦɪjoː ɑːeːlə kiː t͡ʃʰələ bəkʰəɽɑː.
buɽʰɑːriː mẽː ələgeː s̪ə d̪ɪn̪ə kɑːʈuː əs̪əgərə,
rəɦɪ rəɦɪ bud̪ʰd̪ɪ bʰɑ̃ːs̪ət̪ə, s̪əus̪ẽː d̪eːɦə ləɽəbəɽə.

ə̃t̪əkɑːlə mən̪ə pəɽət̪ə, purən̪əkɑː oː ə̃ŋən̪ɑː!
goːt̪ɪjɑː-n̪eːn̪ɑː, bɑːɽiː-d͡ʒʰɑːɽiː, t͡ʃʰən̪əkəɪt̪ə kə̃ŋən̪ɑː.
prəgət̪ɪ ʋɪʃeːʂə bʰeːlə, lələn̪ɑː s̪əbə ʋɪd̪eːʃə geːlə,
mɪt̪ʰɪlɑː keː d̪ʰɪjə-puːt̪ə, d̪un̪ɪjɑ̃ː mẽː pəs̪əɪrə geːlə.

koːɳən̪ɪt͡ʃɪʋɑː, guʈeːn̪əmɔn̪ə, n̪ɪ ɦɑːoː, ɦəɪloː-ɦɑːjə!
d͡ʒɑːpɑːn̪iː, ə̃greːd͡ʒiː, d͡ʒərmən̪ə-t͡ʃiːn̪iː s̪iːkʰə d͡ʒɑːjə,
puːd͡ʒɑː-pɑːʈʰə,kərməkɑːɳɖə! s̪ə̃s̪krɨt̪ɪ t͡ʃʰuɪʈə geːlə,
ɑːn̪ə bʰɑːʂɑː s̪iːkʰə-pəɽʰɪ, məɪt̪ʰɪliː bɪs̪ərɪ geːlə. ɖɔ s̪umə̃gəlɑː d͡ʒʰɑː.

(ɖɑː s̪umə̃gəlɑː d͡ʒʰɑː, PhĎD, ɦəs̪ən̪ət̪ə məɦɪlɑː kɔleːd͡ʒə bə̃gəluru keː s̪eːʋɑː n̪ɪʋɾɨt̪t̪ə ɦĩd̪iː ʋɪbʰɑːgɑːd̪ʰjəkʂə t͡ʃʰət̪ʰɪ)

əpən̪ə
mə̃t̪əʋjə editorial.staff.videhĕa@gmail.com **pərə pəʈʰɑːu.**

